

סֵפֶר אֲשֶׁר בַּנַּחַל חֵלֶק עַד

וְהוּא קִבֵּץ מִכְתָּבִים וּשְׁאֵלוֹת וְתַשׁוּבוֹת אֲשֶׁר בַּנַּחַל
הַנוֹבֵעַ מִקּוּר חֲכָמָה יְסֻדְתָּם, עֲנִינִים נוֹרְאִים
וְנִפְלְאִים, עֲצוֹת יְקָרוֹת, הַתְּחִזְקוֹת וְהַתְּעוּרָרוֹת
לְהִתְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ בְּכָל דְּרָגָה וְדְרָגָה מִכָּל
מְקוֹם שֶׁהוּא, יִהְיֶה מִי שִׁיְהִיָּה.

בְּנוֵי וּמִיּוֹסֵד עַל-פִּי דְבָרֵי
רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצִּפּוֹן
בּוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָא, אֲדוּנְנו, מוֹרְנו וְרַבְּנו
רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלָב, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ
וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנו הַגָּאוֹן
הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רִז לֹא אָנִים לִיָּה
רַבִּי נֵתָן מִבְּרֶסְלָב, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ
וּמִשְׁלָב בְּפִסּוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמֵאֲמָרֵי
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמִדְּרָשִׁים וְזֶהר הַקְּדוֹשׁ

הוֹבָא לְדִפּוּס עַל-יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלָב
עִיָּה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב"א

הכתובת להשיג את הספר הזה
ועוד ספרים של אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע
וספרי מוהר"אש הצדיק מיבנאל
עיר ברסלב בגליל

* * *

הוצא לאור על ידי
ניצני הקודש הוצאה לאור
יבנאל ת.ד. 599
טלפקס: 151-774-419-808
דואר אלקטרוני: nizaniakodes@gmail.com

* * *

להזמנות ספר זה וספרים נוספים
עם אפשרות משלוחים עד בית הלקוח
תוך 48 שעות
"ניצני הקודש הוצאה לאור" - חנות

054-2287882

בני ברק - 052-7138892

הרצליה - 052-2491719

פְּתַח דְבָר

הִנֵּה חֲלָקֵי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בַּנַּחַל", נִדְפְּסוּ כְּכֹר כַּמָּה פְּעָמִים בְּכַמָּה מִהֲדוּרוֹת, וּנְתַפְּשׁוּ מְאֹד בְּעוֹלָם, עַד שֵׁשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂמַחִיִּים וּמְחֻזְקִים עֲצָמָם עִם סְפָרִים אֵלֶּה, וְכָל חֵיוֹתָם וְהַתְמַדְתָּם בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, הֵיא רַק עַל יָדָם, וַיְמָה גַּם שְׂאֵפְלוּ אֶת הַנְּהַגְתָּם בְּגִשְׁמִיּוֹת הֵם גַּם-כֵּן לִוְקָחִים מִסְפָּרִים אֵלֶּה, כִּי הַסְפָּרִים מְדַבְּרִים אֶל הָאָדָם כְּדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְהָאֵב אֶל בְּנוֹ, וְהָרַב אֶל תַּלְמִידוֹ.

וְהִנֵּה סְפָרִים אֵלֶּה נִדְפְּסוּ עַד עַתָּה שְׁלֹא כְּסֵדֶר הַשָּׁנִים, רַק בְּכָל כַּרְף מְעַרְבִים מְכַתְּבִים מְכַמָּה שָׁנִים, וְכֵן חֲסֵרִים הַרְבֵּה מְכַתְּבִים מְכַמָּה שָׁנִים, לְזֹאת לְקַחְנוּ עַל עֲצָמֵנוּ לְסֵדֶר אֶת כָּל חֲלָקֵי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בַּנַּחַל", מִהַמְּכַתֵּב הָרִאשׁוֹן שֶׁנִּדְפַס עַד עַתָּה, דְּבַר הַמְּסַתְּכָם בְּיֹתֵר מְעַשְׂרִים אֶלֶף מְכַתְּבִים, וְסִדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתְּבִים עַל-פִּי סֵדֶר הַשָּׁנִים, וְכֵן הוֹסַפְנוּ מְכַתְּבִים רַבִּים שֶׁהִגִּיעוּ לְיַדֵּינוּ אַחֲרֵי-כֵן מְכַתֵּב יָד, אֲשֶׁר טָרַם רָאוּ אֶת עֵין הַדְּפוּס, וְכִמּוֹ-כֵן סִדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתְּבִים בְּהַדְּפָסָה מְחֻדָּשֶׁת עִם נִקּוּד בְּתַכְלִית הַהֲדוּר וְהִיפִי, וְהַכְּנִסְנוּ אֶת כָּל מַרְאֵי הַמְּקוֹמוֹת מִפְּסוּקֵי תַנ"ךְ וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים ז"ל, כְּאֲשֶׁר עֵינֵיכֶם תִּרְאִינָה, גַּם הוֹסַפְנוּ מִפְּתַח הָעֲנִינִים עַל

כָּל מִכְתָּב וּמִכְתָּב, הַמְבִיא תְּמִצִּית הַנוֹשָׂאִים שְׁמֵדְבַר עֲלֵיהֶם
בַּמִּכְתָּב.

וּלְאַחַר עֲמַל וַיְגִיעָה רַבָּה, אָנוּ מִדְּפִיסִים עֲתָה אֶת כָּרֶךְ עַד,
וּמִקְנִיִּים לְהוֹצִיא אַחֲרָיו אֶת כָּל שְׂאֵר הַפְּרָכִים כְּפִי סֵדֶר
הַשָּׁנִים, כָּרֶךְ אַחַר כָּרֶךְ, וּבִלְבָנוּ תִקְנֶה, שְׁכַל מִי שִׁיקְרָא בְּזָה,
יִהְיֶה וַיִּחְיֶה אֶת עֲצֻמוֹ מְאֹד, כִּי מִכְתָּבִים אֵלּוּ הֵם אוֹצֵר כְּלֵי
חֲמֻדָּה, הַפּוֹתְחִים דְּרָךְ חֲדָשָׁה בְּפְרוֹשִׁים נִפְלְאִים עַל פְּסוּקֵי
תַנ"ךְ וְעַל מֵאֲמָרֵי חַז"ל הַקְּדוֹשִׁים בְּגִמְרָא וּמְדַרְשִׁים וּבִזְהַר
הַקְּדוֹשׁ וְכוּ', וְגִלּוּיִים חֲדָשִׁים בְּהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת, מְלַבְּשִׁים
בְּכֻמָּה לְבוּשִׁים מְלַבְּשִׁים שׁוֹנִים, עַד אֲשֶׁר אֶפְלוּ הִירוּד
וְהַנְּמֶךְ בִּיּוֹתֵר, יוּכַל גַּם-כֵּן לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמוֹ הַשְׁגוֹת
אֱלֻקוֹתָיו יִתְבַּרְךְ בְּאִפְּן נִפְלֵא וְנִעְלָה מְאֹד, מִשְׁכַּל עֲלִיוֹן לְשִׁכַּל
תַּחְתּוֹן, מַעֲלֵא לְעָלוּל, כְּאֲשֶׁר יוֹדֶה מִי שְׁרָגִיל בָּהֶם.

וְכָל הַמִּכְתָּבִים הֵם עֲצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם
יִתְבַּרְךְ, אֵיךְ לְהַחְזִיק מֵעֲמֵד עַל כָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלָיו
בְּרוֹחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, בְּפְרִטֵי פְרִטִיּוֹת, וְנוֹתְנִים עֲצוֹת נִפְלְאוֹת
אֵיךְ לְהַתְמוּדֵד עִם כָּל בְּעִיּוֹת הַחַיִּים שְׁעוֹבֵרוֹת עַל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם מִקְטָן וְעַד גְּדוֹל.

אַשְׁרֵי מִי שִׁיתְּמִיד בָּהֶם, וְאִזּוֹ יִמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמוֹ עֲרֻבוֹת,
נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, זִיו וְחִיּוֹת אֱלֻקוֹתָיו יִתְבַּרְךְ, וַיִּזְכֶּה
לְאֲשֶׁר אֲמַתִּי וְנִצְחֵי לְאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים, חִ'בְּלִים נִפְלוּ לְנוֹ
בִּנְעִימִים, אוֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן שְׁעָלָיו נֶאֱמַר עֵינַי לֹא רָאִתָּה
אֲלֻקִּים זִוְלָתֶיךָ יַעֲשֶׂה, וַיִּזְכֶּה לְגֵאֲלָה שְׁלִ'מָ'ה', אָמֵן וְאָמֵן !

הַמוֹצִיאִים לְאוֹר

הַקְדָּמָה

מבוא בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס"א: על-ידי אמונת חכמים יכולין להוציא משפטינו לאור.

הינו מכל הלמודים שאדם לומד, צריך שיקבל ויוציא מהם משפטי אמת, שלא יהיה משפט מעקל, שיקבל וילמד מכל הלמודים שלומד משפטי הנהגות, שידע איך להתנהג – הן לעצמו והן לאחרים, שמתנהגים לפי דעתו כל אחד ואחד כפי בחינתו, וכפי הממשלה והרפנות שיש לו, הן לרב או למעט, וכל זה זוכים על-ידי אמונת חכמים וכו'.

והנה עקר שלמות אמונת חכמים הוא, כשיזכה לסלק את דעת עצמו לגמרי, וידע ויבין באמת באיזה מעמד ומצב אני נמצא, ועל-כן עלי לסלק את דעתי לגמרי, וכל מה שאומר לי החכם הרב האמת, אני צריך לקבל עלי כל אשר יאמר כהוא זה – דבר קטן ודבר גדול, ולבלי לנטות, חס ושלום, מדבריו ימין ושמאל, וכמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (ספרי, שופטים יא): אפלו אומר לה על ימין שהוא שמאל וכו'; ולהשליך מאתו כל החכמות, ולסלק דעתו כאלו אין לו שום שכל בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור. וכל זמן שנשאר אצלו שכל עצמו, הוא אינו בשלמות ואינו מקשר ומקרב לצדיק, אבל כשזוכה לבטל את עצמו לגמרי אל

הצדיק והרב האמת, אז יכול לקבל ממנו עצות על כל דבר, הן לו והן לאחרים – החפצים לשמע בקולו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קכג), וגם יזכה לצאת משגעונו ומשטיותיו, שנדבקו בו על-ידי עוונותיו (עין שיחות-הר"ן, סימן סז), כי הצדיק הוא מלא עצות וחדושים נוראים ונפלאים מגדול ועד קטן, דרי מעלה ודרי מטה, ועל-כן עלינו רק להעתיק דברי הצדיק בפשוטם ולהלבישם בכלים מפלים שונים לכל השואלים אותנו דבר השם, ולבלי לומר ולהמציא סברות פרסיות וכו', כי כל אלו החולקים על הצדיק, למודם הוא ממותרות, אשר משם יוצא משפט מעקל, ולא די שאינם יכולים אפלו להנהיג את עצמן, מפל שכן שאינם יכולים להנהיג את אחרים וכו'.

ועל-כן העקר לשוב על פגם אמונת חכמים, וכשאחד שואל איזה דבר או איזו עצה בעבודת השם, העקר להשיב דברי הצדיק האמת, ועל-ידי שזה מקשה ושואל, וזה משיב ומתרחץ את השאלה, על-ידי-זה נעשה ספר שאלות ותשובות, ועל-ידי-זה יתחדשו הרבה ספרים לגלות ולפרסם את הרב האמת, שהוא שכל הכולל כל העולמות וכל הדרגות וכו'.

ואמר רבנו ז"ל: יש כמה ספרים עכשו וגם עתידים להיות עוד כמה ספרים, וכלם צריכים לעולם, ואסור ללעג עליהם, חס ושלום (עין לקוטי-הלכות, קדושין, הלכה ג), כי רק הספרים המדברים מחקירות צריכין להרחיקם במטחי קשת, ולבערם מביתו בבעור חמץ ושאור ויותר ויותר וכו', וראוי לגזר שלא להדפיסם עוד, כי שורפים נשמות הקוראים בהם וכו', אבל כל הספרים ההולכים בדרך התורה הקדושה, בדרך אבותינו, בדרך האמונה הקדושה, בודאי מצוה גדולה להדפיסם להרבות ספרים כחול הים, כי כל ספר שמדבר מעניני תורה הן בדרך פשוט, או דרוש, או רמז, או סוד, או

פּרוּשׁ, אוּ בַאֲוֵר, אוּ סִפְרֵי הַפּוֹסְקִים וּשְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת, אוּ סִפְרֵי מוֹסֵר וְאַגְדוֹת וְכִיּוֹצֵא בָהֶם, כָּלֵם נְכוּחִים לַמְּבִינִן, וְכָלֵם צְרִיכִים לְעוֹלָם, כָּלֵם אֱהוּבִים, כָּלֵם קְדוּשִׁים, כִּי כָלֵם מְדַבְּרִים מֵרְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ, הַנֶּעְלָם בַּתּוֹרָה וּבַמִּצְוֹת, וּבּוֹדְאֵי אֲסוּר לְקוּץ בְּרַבּוּי סִפְרִים, כְּמוֹ שֶׁנִּמְצְאִים קֶצֶת, אֲשֶׁר עֵינָם צָרָה כְּשֵׁרוּאִים שֶׁנִּתְחַדֵּשׁ עוֹד אֵיזָה סֵפֶר חֲדָשׁ, וְעֵתָק יוֹצֵא מִפִּיהֶם כְּאִלוֹ מְצַטְעָרִים עַל הָרֵאשׁוֹנִים, שֶׁכִּבֵּר יֵשׁ הַרְבֵּה סִפְרִים, וְלָמָּה לָהֶם עוֹד; וּבִאֲמַת לֹא בְדַעַת יִדְבְּרוּ, כִּי "לְכָל זְמַן וְעַת לְכָל חֶפְץ" (קֹהֶלֶת ג, א), כִּי מִי יִכְרִיחַ אוֹתָם לְלַמֵּד זֶה הַסֵּפֶר, וְאִם לֹא יִהְיֶה לָהֶם פְּנָאֵי לְלַמֵּד זֶה הַסֵּפֶר הַחֲדָשׁ, רַק יִבְלוּ יְמֵיהֶם בְּסִפְרִים שֵׁשׁ מִכְּבָר, מִי יִמְחֶה בְיָדָם, וּמָה אֲכַפֵּת לָהֶם, שֵׁשׁ עוֹד סִפְרִים בְּעוֹלָם, אוּלַי יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שֶׁמִּסְגָּל לָהֶם זֶה הַסֵּפֶר דּוֹקָא, כְּמוֹ שְׁרוּאִים בְּחוּשׁ, שֵׁשׁ בְּנֵי-אָדָם שֵׁשׁ לָהֶם חֵיוֹת מִסֵּפֶר זֶה, וְיֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שֶׁמְחִיָּה אוֹתָם סֵפֶר אַחֵר, וְגַם בְּאָדָם אֶחָד בְּעֶצְמוֹ יֵשׁ שְׁנוּיִים בֵּין הַזְּמַן, לְפַעְמִים מִתְעוֹרֵר לְהִשָּׁם יִתְבַּרֵךְ עַל-יְדֵי דְבַר זֶה שֶׁבְּסֵפֶר זֶה, וְלְפַעְמִים אֵינוֹ יָכוֹל לְהִתְעוֹרֵר כִּי אִם עַל-יְדֵי דְבַרֵי תּוֹרָה וּמוֹסֵר שֶׁבְּסֵפֶר אַחֵר, וְגַם מִי שֶׁנִּפְשׁוֹ חֲשָׁקָה בַּתּוֹרָה, וּמִבְּלָה יָמָיו עָלֶיהָ כְּרָאוּי כִּי לְכַךְ נּוֹצֵר, יֵשׁ פְּנָאֵי בֵימֵי הָאָדָם אֲשֶׁר הוּא חֵי עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה לְעֵין וּלְהִבִּיט בְּסִפְרִים הַרְבֵּה מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁרְאִינוּ כְּמָה גְדוּלִים, שֶׁהָיוּ בְּקִיָּאִים בְּכְמָה סִפְרִים הַרְבֵּה מְאֹד, וְלָמָּה לֹא נִלְמַד קָל וְחִמֵּר מִהַגּוֹיִם, שֶׁלֹּא קָבְלוּ אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְכָל עֲנִינֵי חֲכַמְתָּם בְּעֶסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁהוּא הֶבֶל וְרִיק, צֶל עוֹבֵר, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן יֵשׁ לָהֶם הַרְבֵּה סִפְרִים בְּאַרְיִכוֹת גְּדוּלָה מְאֹד, וּבְכָל מְדִינָה וּמְדִינָה נִתְחַדְּשִׁים אֲצֻלָּם סִפְרֵיהֶם הַרְבֵּה מְאֹד בְּכָל שָׁנָה וְכַמְעַט בְּכָל יוֹם, וְאֵינָם קָצִים בְּרַבּוּי סִפְרֵיהֶם, וּמְדוּעַ נִבְגַּד אֲנַחְנוּ, חֵס וְשְׁלוֹם, לְהַקְפִּיד, חֵס וְשְׁלוֹם, עַל רַבּוּי הַסִּפְרִים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר הִיא חַיִּינוּ וְאַרְךָ יָמֵינוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, לְעוֹלָם שֶׁכָּלוּ אַרְךָ וְטוֹב לְעוֹלָמֵי עַד וּלְנִצְחָ

נצחים! והלא כמה תחבולות עושים וכמה ספרים לאלפים ולרבות מחברים בשביל עסקי העולם הזה, קל וחומר בן בנו של קל וחומר כמה אלפי אלפים ורב רבי רבות רבות וכו' ספרים עד אין קץ, אנו צריכים לחבר ולהדפיס בשביל התכלית האחרונה לעולם הבא, כי אנו צריכים להכין לעצמנו צידה לדרךנו הרחוקה מאד מאד, וכבר נלכדו רבים מאד מאד בתאוות העולם הזה ובהבליו ובטעיותיו וכו', וכמה ספרים ותחבולות אין מספר אנו צריכים לחדש בכל יום, כדי למצא עצה ותחבולה להציל את נפשותינו ונפש בנינו ובנותינו והתלויים בנו להציל כלם מני שחת, ולהחיותם על פני האדמה בחיים נצחיים, לקרבם אל התורה ואל העבודה, וגם כי העולם אומרים בשם הבעל-שם-טוב הקדוש, כי תורת ה' תמימה, כי לא נגעו בה עדין.

נמצא, שכל הספרים הקדושים והנוראים שכבר נמצאים בעולם, עדין לא נגעו בעצם התורה, ועתה ראה והבן כמה ספרים צריכים עוד, עד שנתחיל לגע בתורה, מכל שפן וכל שפן לבוא לחדריה ולירד לעמקה, על-כן כל הספרים הקדושים שחברו עד הנה, עדין אינם חלק אחד מאלף מעמק רבוי הספרים שיתגלו עוד, בעת שיתגלו סתרי ורזי התורה האמתיים, על-כן צריכים להזהר לא ללעג ולבזות שום ספר ההולך על-פי דרך התורה הקדושה, על-פי הגמרא והמדרשים וספרי הזהר הקדוש והאריז"ל, כי כלם צריכים לעולם, וגם כי יש כמה וכמה מדינות ועירות של ישראל, ובמקומות אלו מתפשטים אלו הספרים והם מחיין את עצמן בהם, ובמקומות אחרים מחיין את עצמן בספרים אחרים דיקא וכו'.

והנה תמצית הספר הזה היא מכתבים, אשר נכתבו למקורבים חדשים, אשר, תהלה לאל, באים ומתקרבים אל האור הגנוז והנעלם, אורו של רבנו ז"ל, ומריצים מכתביהם להורותם הדרך, לראות אור ולצאת מהחשך והרע שנלכדו בו וכו', וכו', והמכתבים האלו נכתבו תשובות על מכתביהם.

ובאמת לא נתחדש בו שום דבר, כִּאֲשֶׁר יִרְאֶה הַרוֹאֶה, רק נלקט מכל ספרי רבנו ז"ל בכלים מכלים שונים, וכדרך הרופא אשר מערב כמה סמים יחד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נו), כי כל הרפואות הן הרפבות, דהינו שלוקחים סם פלוני ועשב פלוני במדה ובמשקל כף וכף, וכן עשב אחר, שמשקלו כף וכף, וכן שוקלים מפמה מינים, וכל עשב ועשב יש לו כח אחר, ומערבין אלו המינים ביחד, ועושין מהם ההרפבה, וזאת ההרפבה יש לה כח לרפא החולאת, כי עקר הרפואה הוא על-ידי הרפבה דיקא, שנעשה לה כח אחר חדש, על-ידי הכח שקבלה מכל אלו העשבים שנתערבו, ובזה הכח החדש של ההרפבה דוקא מרפאין כל מיני חולאות וכו', עין שם; ודבר זה יכול כל אחד מאנשי שלומנו ומחביב לעשותו — לגלות ולפרסם את הצדיק האמת בעולם, ולהציל נפשות מרדת שחת, ובפרט אם בא אחד ושואל אותו, מטל עליו חיוב לענות לו, כי הרבה דורות תלויים בנפש זו, ואם תרחקו בעונה של שקר, אתה הורג אותו וכל התלויים בו וכו', וזהו החסד הגדול ביותר בעולם, ואין עוד חסד גדול מזה — כשזוכין להכניס את הדעת האמת בחבריו, ובפרט בעתים הללו אשר החשך והאפלה נתפשטו בעולם, ונתקיים בעוונותינו הרבים (איכה ד, א): "תשתפכנה אבני קדש בראש כל חוצות", דהינו ישראל קדושים מתגלגלים, רחמנא לצלן,

בראש כל חוצות, ובפרטיות נערי ישראל, אשר עוברים עליהם בעתים הללו נסיונות פאלו, אשר לא שערום אבותינו ואבות אבותינו בלי שום גזמא כלל, ממש כמו בדור המבול, רחמנא לצלן, ואין מי שירחם עליהם כלל, פי נתפשטו ספרי מינות ונאוף לאלפים ולרבבות, אשר רבים נתפסו בזה ביודעים ובלא יודעים, רחמנא לצלן, וחקרא חברי אית ליה, וחקרא דחברי חברי אית ליה, ואחד מכשיל את חברו, ושום ראש ישיבה ומשגיח אינו יודע מזה כלל (או עושה את עצמו כאינו יודע), ועל-ידי-זה נשקעים יותר ויותר, השם יתברך ירחם; על-כן ההכרח להרחיב את הדבור בכמה מיני דבורים, כאשר אמר רבנו ז"ל, למוהרנ"ת ז"ל: כשיגיע בכתיבתו לענין "אמונה" או "צדיק", ירחיב את העט, כי אי אפשר להנצל ולצאת מהחשק, כי אם על-ידי התקרבות אל הצדיק האמת, אשר מגלה אמונתו יתברך, אמתתו יתברך ורחמנותו יתברך, כי הוא הרופא האמתי, הרופא הממחה מאד מאד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ל). והוא ואנשיו יכולים לירד אל כל מיני צנורות של הסטרא אחרא להכניעה, לשברה ולבטלה, ולהרים את הנפשות שנסקעו שם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ח).

על-כן אשרי הזוכה להתקרב אל הצדיק האמת מיחידי הדורות, שהוא גמר כל התקונים וכו', שהוא תקנת כל בית ישראל, ותקות כל הדורות ותקות כל העולמות וכו', נחל הנובע בו מקור החכמה הקדומה היוצאת משלש ראשונות דעתיק וכו', גאלתן של ישראל וכו', ואל אנשיו היקרים שבכל דור, שהם צדיקי האמת שבדור, כי כל אחד מאנשיו הוא איבר לצדיק, ובהתחברותם יחד, שם כל הצדיק וכו'.

ואז יזכה לתקון אמתו ונצחיו, ויזכה להתגלות האור הגנוז, אשר עין לא ראתה אלקים זולתך יעשה ויזכה לגאלה שלמה, אמן בן יהי רצון!

ספר אשר בנחל כרך עד

ט"ו תתקכט.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר קנח, כ"ה סיון ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן יא): גאות ונאוף
הולכים ביחד, רחמנא לישזבן, אם אדם נכשל בנאוף, אזי בוערת
בו מדת הגאונה, ומה זו גאונה? שאדם רוצה לנתק את עצמו
מהקדוש-ברוך-הוא; כי מי שמאמין, שאין בלעדיו יתברך כלל,
והכל לכל אלקות גמור הוא, והקדוש-ברוך-הוא מחיה ומתהוה
ומקים את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי, מדבר, זה עצם
אלקות, ואינו רואה, ואינו שומע, ואינו מרגיש כלום — רק אלקות,
האדם הזה הוא אינו צריך שום דבר, הוא בטל ומבטל אל האין
סוף ברוך הוא, כמו שמוכא בכל ספרי חסידות, ובפרט מי שזוכה
להתקרב אל רבנו ז"ל, ומתבודד אל הקדוש-ברוך-הוא, אזי מרגיש
את זה, אבל ברגע שאדם פוגם בפגם-הברית, אזי המח שלו מקלקל
לגמרי, כמו שאומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן לו):

פגם־הברית עושה את האדם משגע, ומיבש לו את המוח והשכל, ממילא משגע רוצה תמיד להיות בראש, תמיד רוצה להיות משהו, רוצה להיות שחקן, רוצה להיות רב טבחים, שהוא יהיה בראש, רוצה להיות ראש ממשלה, רוצה להיות ראש עיר, רוצה להיות ראש וכו' וכו', כל מיני ראשים הוא רוצה, כל אחד כפי התאנה שלו, ובאמת מי שיש לו אמונה בהקדוש־ברוך־הוא, הוא רואה שהכל דמיון גדול, כי הנשמה שלנו היא חלק אלוק ממעל, שבאה מהקדוש־ברוך־הוא, ותחזור אל הקדוש־ברוך־הוא. ופה בזה העולם זהו רק מעבר, הנשמה צריכה לקנות מצוות תורה, אמונה, שמחה, ולהכיר את הקדוש־ברוך־הוא. ואם נופלים — קמים, כדגמת אדם ההולך בדרך ונופל, אזי הוא קם, אשר זו עקר גדלת בר ישראל — כשנופל הוא קם. עמלק, אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן יט), זהו אבן גנף, הוא רוצה להכשיל את בני־אדם שיפלו ולא יוכלו לקום. ולכן עמלק גימטריה ספ"ק, שמכניס ספקות באדם — "היש הני"ה בקרבנו אם אין" (שמות יז, ז).

ולכן אני מבקש אותך, שתקח את עצמך בידיך, חזרה בתשובה, עזב את הנאוף שבוער בך, ותפסיק כבר לחשב מי בראש וכו', תרצה רק את הקדוש־ברוך־הוא, ותחדיר בתלמידים רק אמונה. תהלה לאל, יש לך ידיעה גדולה בספרי חסידות, למה לא תנצל את זה?! הקדוש־ברוך־הוא חנן אותך בחן מיוחד, שיש לך כח השפעה על בחורים, ולכן בזה שפגמת — בזה אתה צריך לתקן, שלא תרצה שום דבר, רק את הקדוש־ברוך־הוא, ואז תהיה הכי מאשר בחיך.

אינך יכול לתאר ולשער את גדל נשמתך, אם מחזירים אדם אחד בתשובה, מהפכים עולמות שלמים למעלה בשמים, מפל שפן שמחזירים עוד אחד ועוד אחד, ומפל שפן וכל שפן מנין שלם, ובפרט שאתה החזרת כמה מנגנים בתשובה, אתה צריך לרקד, אינך מבין, שהסמ"ך־מ־ם בולע אותך, אבל רבנו ז"ל הכח שלו כל־כף גדול, שיוכל להפנס לבית הבליעה של הסטרא אחרא, ולהוציא משם את הנשמות, כמובא (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ח'); ולכן אני

מאד מבקש אותך, אל תהיה בטלן! אחת ולתמיד תשבר את הגאון הסרוחה שלך, הבאה מפגם הברית, ולא תרצה שום דבר, תרצה רק את הקדוש-ברוך-הוא, ואז תהיה הכי מאשר בחיך. אינך יודע אילו כחות הנפש יש לך, אבל מצד שני — ככל שאדם יותר גדול, אומרים חכמינו הקדושים (ספה נב.): כל הגדול מחברו, יצרו גדול הימנו; מי שיותר גדול מחברו, שנשמתו באה ממקום יותר גבוה, יש לו יצר הרע יותר גדול. ואם אתה רואה, שהיצר הרע שלך יותר גדול מכל העולם כלו, שבוער בך יצרך, ואתה חושב, שהנה אתה נשרף לגמרי, דע לך, שיש לך כחות הנפש בלתי מגבלים, ולכן תנצל את זה.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שבקרוב מאוד תראה נסים נגלים שיצטוו עמך הקדוש-ברוך-הוא. רק חזק ואמץ להיות בשמחה, ותדבר עם הבחורים, שיהיו תמיד בשמחה, ותעורר אותם, שילמדו בכל יום משניות, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא ח.): אין כל הגליות האלו מתקבצות, אלא בזכות משניות; תתאר לעצמך מה זה ללמד משניות, והזכות הזו של מי שמזכה את השני, אי אפשר להסביר, מכל שכן וכל שכן בחורים פגומים, שעברו על נדה, שפחה, גזיה, זונה וכו' וכו', כשזוכים לסיים מסכת תענית מאה פעמים ואחת, זו הזכות הכי גדולה שרק יכולה להיות. ולכן תקח את עצמך בידיך, ותפסיק להיות בעצבות, במרירות ובדכאון, תתחיל כבר להיות רק בשמחה, ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ו תתקל.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר קרח, כ"ה סיון ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

זאת תדע, אֲשֶׁר הדמיון של האדם הורס אותו לגמרי. רבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כה), שהיום צריכים לקרא ליצור הרע 'כח המדמה', ומסביר ר' אברהם בר' נחמן ז"ל בספרו 'באור הלכות' חכמינו הקדושים אומרים (ספה נב.): שבָּעָה שְׁמוֹת יֵשׁ לַיֵּצֵר הָרָע; וְהִנֵּה רַבְּנוּ ז"ל אומר, שהיום יש לו כָּבֵר שֵׁם שְׁמִינִי, וְאִיךָ יָכוֹל לִהְיוֹת? אֵלָּא רַבְּנוּ ז"ל בָּא לְעוֹלָם לְגַלּוֹת אֶת הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא בְּגִלּוּי רַב כְּזֶה, שְׁאַפְלוּ כָּל אֱלוֹ הַיְּהוּדִים וְהַנְּפֹלִים וְהַמְּשֻׁלְכִים בְּתַאוּתֵיהֶם, גַּם-כֵּן יְכוֹלִים לְצַאת, וּבִשְׂבִיל זֶה הוּא מִתְחִיל אֶת הַסֵּפֶר שֶׁלוֹ (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן א'): אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל עַל הַשֶּׁכֶל שֵׁישׁ בְּכָל דְּבָר, יְהוּדִי צָרִיךְ תָּמִיד לְהִסְתַּכֵּל עַל הַרוּחָנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹת הַמְּחִיָּה אֶת הַדְּבָר הַזֶּה, כִּי דוּמָם, צוּמָח, חַי, מְדַבֵּר, זֶה לְבוּשׁ לְגִבֵי הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא; אֵין גְּשָׁמִיּוֹת! הַצְּדִיקִים כָּל-כָּף דְּבָקִים בְּאוֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, שְׁאֵינָם רוֹאִים גְּשָׁמִיּוֹת, הֵם רוֹאִים רַק רוּחָנִיּוֹת.

מספר, שבעל התניא זי"ע שאל פעם את בנו האדמו"ר האמצעי זי"ע: בערע בערע, מה אתה רואה? אומר: "אני רואה קירות, אני רואה גג". אומר לו אביו הקדוש: "אני רואה אלקות, אצלי אין קירות, אין גג — רק אלקות!" וזאת אומר לו כשהוא היה עדין ילד קטן, וקרא אותו בלשון חבה: בערע, בערע, כי השם שלו היה דב בער, (על שם המגיד הגדול ממעריטש זי"ע), כי רצה לחנך אותו, שאין קירות, אין גג, יש רק אלקות. זו מדרגה של צדיקים, שהם כל-כף דבקים באין סוף ברוך הוא.

וזה מה שרבנו ז"ל רוצה להכניס ביהודים והפחותים כמנו, שלא יראו — רק אלקות. ולכן הוא מתחיל את הספר שלו: איש הישראלי צריך להסתכל בשכל שיש בכל דבר, הינו בחיות אלקות שיש בכל דבר, המחיה ומהיה את הדבר הזה. ואמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן נב), שמכל הדברים צועק כבוד הקדוש-ברוך-הוא וקורא לאדם. וכן אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נד), שהצדיק מקבל את הרמזים שמרמזים לו, כי הקדוש-ברוך-הוא מצמצם את עצמו מאין סוף עד אין תכלית, ומרמז לכל יהודי

רמזים איך להתקרב אליו; פי כל יהודי נקרא צדיק, כמו שכתוב (ישעיה ס, כא) "ועמך כלם צדיקים", ולכן זה לעמת זה שרבנו ז"ל מגלה את אמתת מציאותו יתברך, יש פח המדמה, הדמיון של האדם הורס אותו לגמרי, כאלו "כלם שונאים אותי, כלם לא רוצים אותי, אני לא שוה לשום דבר, רוצים עכשו להשליך אותי ולרחקני" וכו' וכו', אשר הפל דמיון אחד גדול. ולכן צריכים לשבר את פח המדמה, ולבוא אל השכל.

הלואי הלואי, שתלמד בכל יום את המאמר הנפלא בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כ"ה, המדבר מכח המדמה, ותאמר על זה את התפלה מלקוטי-תפלות, אז תראה איזה נעם תרגיש. ומכל שכן כשתלמד על זה גם הפרוש "שפת הנחל", תרגיש אחרת לגמרי. והייתי מיעץ לך, שתעשה את זאת כל יום ויום, כי מרב עוונותיך בפגם-הברית, שעברת, רחמנא לצלן, בחיך, הכח המדמה מאד מאד חזק עליך, ולכן אני מאד מבקש אותך, שתקח את עצמך בידך, ותעזב כבר את השטיות, ותוציא את פח המדמה מך, ואז תראה אל איזה שכל תבוא.

רק חזק ואמץ מאד להיות בשמחה, כי שמחה זהו הדבר הכי קשה להגיע אליו, שמחה זה הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, כמו שכתוב (דברי הימים ב' טז, כז): "עז וחדנה במקומו", אצל הקדוש-ברוך-הוא שורה רק השמחה. ולכן זה הסימן אם אדם חזר בתשובה באמת, אם הוא תמיד שמח, ואם הוא תמיד רוקד, מה שאין כן, אם אדם תמיד בעצבות ובמרירות ובדכאון, סימן שהוא עדין רחוק מאד מאד. ולכן תשתדל מאד להיות בשמחה, ואני מאד מקווה להקדוש-ברוך-הוא, שתכניס את הדבורים האלו אל תוך לבך, ובקרוב נתראה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ו תתקלא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר קִרְחַ, כ"ה סִינּוֹן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְמָסוֹר אֶת נִפְשֶׁךָ לְהִתְקַרֵּב אֵל רַבְּנוּ ז"ל, כִּי כָּל הַתְּקוּוֹן שֶׁלְּךָ הוּא רַק לְהִיּוֹת מְקַרֵּב אֵל רַבְּנוּ ז"ל. וְאִם הֵייתָ יוֹדֵעַ מַה זֶה הֵהֱתַקְרַבּוֹת אֵל רַבְּנוּ ז"ל, הֵייתָ מִתְמַיֵּד בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, כִּי עַקֵּר הֵהֱתַקְרַבּוֹת אֵל רַבְּנוּ ז"ל תְּלוּיָהּ רַק כְּפִי שְׁלוֹמֵיךָ אֶת הַסְּפָרִים שְׁלוֹ, כִּי כָּךְ מוּבָא בְּדַבְּרֵיךָ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קצב), שֶׁפָּנִיו, שֶׁכָּלוּ וְנִשְׁמָתוֹ נִמְצָאִים בְּתוֹךְ הַסֵּפֶר, וְלִכֵּן כְּפִי שֶׁמִּתְמַיֵּדִים בְּלִמּוּד סִפְרוֹ הַקְּדוּשׁ, בֵּן מְרַגְּשִׁים אֶת הָאוֹר. וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שֶׁתַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מְאַמְצִים שֶׁבְּעוֹלָם לְהִתְמַיֵּד בְּסִפְרוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל: "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", אֲשֶׁר בְּפִירוּשׁ אָמַר (חֵי-מוֹהַר"ן, סִימָן שמו), שֶׁזֶה אֶתְחַלְתָּא דְגָאֵלָה, וְזֶה פּוֹתַח אֶת קִשְׁיוֹת גִּידֵי הַלֵּב. אֵל תְּהִיָּה בְּטָלָן, וְאִז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקלב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר קִרְחַ, כ"ה סִינּוֹן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

צָרִיךְ שֶׁתַּדַּע, אֲשֶׁר מִי שֶׁפּוֹתַח עֵסֶק, הַדְּבָר הַרְּאִשׁוֹן שֶׁהוּא צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת — לְהַכְנִים בְּעֵסֶק שְׁלוֹ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלַעֲשׂוֹת

שתפוט עם הקדוש-ברוך-הוא, לידע שהוא העקר. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כט), שכל אלו העוסקים במשא ובמתן, עליהם לידע, שתקוון המשא ומתן, שיכונן בכל הלוי והלוה, ובכל דבור ודבור שהוא הולך ומדבר בשעת המשא ומתן, שפונתו כדי שירוים, כדי שיתן צדקה.

הדבר השני שהוא צריך להכניס בעסק שלו — לא לפחד משום בריה שבעולם, ולהאמין באמונה פשוטה בו יתברך, שכל מה שנגזר עליו, לא יכולים לקחת ממנו, כי כן אמרו חכמינו הקדושים (יומא לח.): בשמך יקראוך ובמקומך יושיבוך, אין אדם נוגע במה שמוכן לחברו; ולכן אפלו שתפתחנה כמה חגיגות כמו שלך משני הצדדים וממולך ומאחורך וכו' וכו' — אל תפחד, כי מה שנגזר שיהיה לך, אף אחד אינו יכול לקחת, ואת זה אתה צריך להחזיר בעצמך, כי הקדוש-ברוך-הוא מנהיג את עולמו בחסד וברחמים, בצדק ובמשפט, ודבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, ואף אחד אינו יכול לקחת מה ששיך לאחר, ואם תהיה חזק בזה, אזי תוכל לישן במנוחה, ולא תפחד מאף מתחרה.

הדבר השלישי — מי שרוצה להצליח בעסק, עליו לידע, שתמיד כדאי להוריד את המחירים, ובשכר זה שהוא עוזר לנשמות ישראל, ובפרטיות בעתים הללו, שהעניות והדחקות גדולה, הקדוש-ברוך-הוא ישלים לו את חסרונו.

ואם בשלשת אלה תהיה חזק, אזי אין לך מה לפחד מאף בריה שבעולם. ועל כלם — ראה לשפך את נפשך אליו יתברך, וכל מה שאתה צריך תבקש רק ממנו יתברך, ואז תצליח מאד מאד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ו תתקלג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר קִנְחָה, כ"ה סִינן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

בְּעֵינַי מַה שְּׁעוֹבֵר עָלַיךָ וְכוּ' וְכוּ', רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (חַיִּי-מוֹהַר"ן, סִימָן תקא), שְׁחַפֵּץ מְאֹד, שְׁתִּהְיֶה לָנוּ פְּרִנְסָה, אֶף-עַל-פִּי שְׁבִטְחוֹן גַּם-בֶּן טוֹב מְאֹד, אֶף-עַל-פִּי-כֵן טוֹב מְאֹד כְּשׁוֹזְכִין שֵׁישׁ לוֹ מַעֲמַד פְּרִנְסָה, כִּי בַמְּקוֹם עֲבוֹדַת הַבִּטְחוֹן, בַּמְּקוֹם זֶה יַעֲשֶׂה עֲבוֹדָה אַחֲרֵת, כְּלוּמַר כִּי אִם לֹא יִהְיֶה לוֹ מַעֲמַד פְּרִנְסָה, וְיִהְיֶה לוֹ בְּלִבּוֹל הַדַּעַת מִהַפְּרִנְסָה, וְיִצְטַרֵּף בְּכָל פֶּעַם לְחִזּוֹק עֲצָמוֹ בְּמִדַּת הַבִּטְחוֹן, בַּמְּקוֹם זֶה יַעֲסֹק בְּעֲבוֹדָה אַחֲרֵת וְהִתְחַזְּקוּת אַחֲרֵת בְּשָׂאֵר עֵינַי עֲבוֹדַת הַשֵּׁם.

וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן אָמַר, שְׁהַעֲקֹר הוּא בִּטְחוֹן. וְאָמַר בְּזוֹ הַלְּשׁוֹן: "נִאֲהָר בִּטְחוֹן"; כִּי בְּאֵמֶת גַּם לְמִצְאָה מְשֻׁרָה בְּפְרִנְסָה, עַל זֶה גַּם-כֵּן צְרִיכִים בִּטְחוֹן, כִּי בְּלִי בִּטְחוֹן אֵין לְאָדָם כְּלוּם, וּכְשֹׁאֲדָם חַי בְּלִי בִּטְחוֹן, אֲזִי הוּא מְלֵא פְּחָדִים, וְאֵינּוּ יוֹדֵעַ מַה יִּקְרָה עִמּוֹ בְּשַׁעֲהַ הַבָּאָה, וּמִכָּל שֵׁכֵן בְּיוֹם הַבָּא, וּמִכָּל שֵׁכֵן וְכָל שֵׁכֵן בְּשָׁבוֹעַ הַבָּא וְכוּ' וְכוּ', אָבֵל עַל-יְדֵי בִּטְחוֹן, אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת בִּטְחוֹן, סִימָן א'): מִי שֵׁישׁ לוֹ בִּטְחוֹן, אֵין לוֹ שׁוֹם פֶּחַד; וְזֶה מַה שֶּׁנֶּאֱמַר (ישַׁעְיָה יב, א'): "אֲבִטַח וְלֹא אֶפְחַד", עַל-יְדֵי בִּטְחוֹן אֵין לוֹ פֶּחַד מֵאֵף בֶּן אָדָם; וְכֵן אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (שָׁם, סִימָן ט'): עַל-יְדֵי בִּטְחוֹן אָדָם נִצּוֹל מִדְּאָגָה; וְלִכֵּן צְרִיכִים בִּטְחוֹן — בֵּין בְּגַשְׁמִיּוֹת, לִידַע שֶׁאִם רַק יִהְיֶה דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאֵמוּנָה פְּשׁוּטָה, אֲזִי יִתֵּן לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּל מַה שְּׁצָרִיף, וּבֵין בְּרוּחָנִיּוֹת — אֲסוּר לְשַׁבֵּר אֶת עֲצָמוֹ, שֶׁהוּא כִּכָּר לֹא יוּכַל לְהִיּוֹת אִישׁ כְּשֶׁר וְיִרָא הַשֵּׁם, וּמִכָּל שֵׁכֵן שְׁלֵא יוּכַל לְלַמֵּד וְלְהִיּוֹת וּלְטִיֵּל וּלְסַיֵּם כָּל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה: תַּנּוּף, שֶׁשֶׁה סְדָרֵי מִשְׁנָה, גְּמָרָא — בְּבַלִּי, יְרוּשְׁלָמִי, תּוֹסֵפְתָא, וְכָל הַמְדַרְשִׁים כְּלָם, וּסְפָרֵי הַפּוֹסְקִים — הָרָא"שׁ וְהָרִי"ף, רַמְבַּ"ם, טוֹר וְשִׁלְחָן עֲרוּף וְכוּ',

ספרי הזיהר והתקוננים וכל ספרי הקבלה וכו', כי גם על זה צריכים בטחון חזק, ויהיה לבו חזק ואמיץ, שיוכל להגיע לזה.

והנה מובא בספר (באר מים חיים, פרשת בהר): כשאדם אינו מסיר בטחונו מהשם יתברך, ויודע ומאמין באמונת אמת, שבנדאי הקדוש-ברוך-הוא יזמין לו הצטרכותו הנצרכת לו, פי לא יעזב השם יתברך חסדו מעם בריותיו, והוא הנותן לחם לכל בשר בדרכים נפלאות הפלא ופלא, פי הוא סבת כל הסבות המסבב בפלאי פלאים כל הדברים שבעולם, באפן שיזמן לחם וכל דבר המצטרף לכל בשר לפי ערכו, רק שעומד וממתין ומצפה לראות באיזה ענין וסבה יפליא הקדוש-ברוך-הוא עמו פלאות להזמין לו הצטרכותו, אז ודאי אין הקדוש-ברוך-הוא מונע מאתו מלברכו גם בלמעלה מן הטבע, רק שמסתירו לפעמים בטבע וסבות העולם מפני טעמים הכמוסים עמדו יתברך. אבל על-פלפנים ודאי יזדמן לו הצטרכותו אם אמונתו חזקה בהשם יתברך העושה לו כל צרכו. ועל-כן מברכין בכל יום ויום: "ברוך אתה הוי"ה אלקנו מלך העולם העושה לי כל צרכי"; פי ודאי הוא המזמין כל צרכי בני-אדם, ורק שצריך האדם להאמין בזה, ובנדאי יעשה לו המצטרף לו.

וזה שאמר הכתוב (ויקרא כה): "וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית, הן לא נזרע וגו'. פי נודע מה שאמרו חכמינו הקדושים (שמות רבה, פרשה מב, סימן ב'), אשר אמירה לשון רבה הוא, ולא אשתמע קלי בבחינת דבור, שהוא בהכרזה בלשון קשה, כמו שאיתא בזיהר הקדוש (שמות כה:); ועל-כן אם תאמרו באמירה רבה בלשון אהבה וחסד מה נאכל וגו', כלומר נראה באיזה אפן יפליא הקדוש-ברוך-הוא נסיו עמנו להאכילנו לחם חקנו, אם עוד אל המן עינינו להוריד לנו מן השמים, או אם צאן ובקר ישחט לנו, כלומר אם צאן אחד ובקר אחד ישחט לנו, ומצא לנו לתת לפני מאה איש, או בשאר דרכי נפלאותיו. והאמונה תהיה חזקה, שלא אמרה תורה שלח לתקלה, להיות נגרר דבר רע מעשית מצוותיו, רק תאמרו: אנחנו לא נדע במה יהיו בזה מעשיו גדולים ונפלאים. בזה תעוררו

האמונה והבטחון במקור העליון בלמעלה מן הטבע, וצויתי את ברכתי המיוחדת לי לשמי שם הגדול הו"ה, שהוא המהנה את כל למעלה מטבע העולם.

ועשית את התבואה לשלש השנים, מה שהיה ראוי להוציא על שנה אחת תוציא על שלש שנים, ולפעמים על ארבע בשנת היוכל. וזה דוקא בזכות האמירה, מה שתבוי לדבר בשבחי השם יתברך ונפלאותיו, לומר: ראו דבר חדש שצוה השם יתברך מצוותיו, שלא נזרע ולא נאסף את תבואתנו, ומה נאכל אם לא שתגדל ידו בלמעלה מן הטבע, כי גאותו גדלה מהכיל. ואז תקבלו הברכה הנכונה עד בלי די, ועד בוא תבואתה תאכלו ישן. ותרגום אונקלוס תאכלון עתיקא. וידוע מקום עתיקא קדישא, שרומז על מקור העליון, מקור הרחמים והחסדים למעלה מששת ימי הבנין המכונין על שם טבע העולם. ודוקא כי תאמרו באמירה רכה פאמור, אבל לא פאשר תדברו, לדבר גבוה בלשון קשה, לומר, חס ושלום, כי לא נקים מצוותיו, כי מה נאכל. כי פאשר יוסר הבטחון מכם, ודאי שלא תהיה לכם.

כי זה כלל באמונה ובטחון, שעקר הזמנת פרנסת האדם היא על-ידי בטחון אמונתו בהשם יתברך, והמחסר אמונתו, חס ושלום, מסיר לחמו. וכך אמר הכתוב (משלי י, ג): "לא ירעיב ה' נפש צדיק", ובעל אמונה הוא הנקרא צדיק, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (מכות כד.): "בא חביוק והעמידן על אחת, שנאמר (חביוק ב, ד): "וצדיק באמונתו יחיה", ואפשר לזה אמר הכתוב (תהלים לא, כ): "מה רב טובך אשר צפנת ליראיך" וגו'; כי על-ידי בחינת מ"ה שעושה את עצמו שאינו יודע וכו', שהוא בחינת האמונה, כי אמונה היא דלית לה מגרמה כלום, אלא בוטח בו יתברך שיעזר לו, אזי זוכה האדם לרב טוב הצפון.

ולכן ראה לחזק את עצמו ביתר שאת וביתר עז באמונה פשוטה בו יתברך, ותבטח בבטחון חזק בגשמיות, שהקדוש-ברוך-

הוא לא יעזב אותך, ותהיה לך פרנסה בשפע, וכן ברוחניות תבטח בו ותברך, שגם אתה תוכל לזכות לעבר ולטיל ולהיות בכל חלקי התורה הקדושה: תנ"ך, ששה סדרי משנה, גמרא — בבלי, ירושלמי, תוספתא, וכל המדרשים כלם, וספרי הפוסקים — הרא"ש והרי"ף, רמב"ם, טור ושלחן ערוך וכו', ספרי הזהר והתקונים, וכל ספרי הקבלה וכו', אם רק תרצה, כי העקר הוא הרצון! אשרי מי שיכניס דברים אלו לתוך לבו, ואז טוב לו כל הימים!

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ו תתקלד.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר קרח, כ"ה סיון ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה להיות חזק ואמיץ מאוד בחייה, ואל תסתכל על שום בריה שבעולם, ואז אף אחד לא יוכל להפיל אותך. וכמו שגלה לנו רבנו ז"ל על הפסוק (יחזקאל לג, כד): "אחד היה אברהם" (לקוטי מוהר"ן, בהקדמה לחלק ב'), שאברהם עבד את השם יתברך רק על-ידי שהיה 'אחד', שחשב בדעתו, שרק הוא יחידי בעולם, ולא הסתכל כלל על בני העולם, שסרים מאחרי השם יתברך ומונעים אותו, ולא על אביו ושאר המונעים, רק כאלו הוא 'אחד' בעולם, וזהו: "אחד היה אברהם". וכן כל הרוצה להפגס בעבודת השם יתברך, אי אפשר לו להפגס, כי אם על-ידי בחינה זו, שיחשב שאין בעולם כי אם הוא לבדו יחידי בעולם, ולא יסתכל על שום אדם המונעו, כגון: אביו ואמו, או חותנו ואשתו ובניו וכיוצא, או המניעות שיש משאר בני

העולם המלעיגים ומסיתים ומונעים מעבודתו יתברך. וצריך שלא יחוש ויסתפל עליהם כלל, רק יהיה בבחינת: "אחד היה אברהם", כאלו הוא יחיד בעולם; ובאר מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות, פסח, הלכה ט', אות כב), שהדבר הזה הוא התחזקות גדולה מאד לעצמו, כפי מה שהוא, ולא יפל בדעתו מחמת שנדמה לו שחבריו בני גילו טובים ממנו הרבה, כי אף-על-פי שהיא מדה טובה להיות ענו, ולהחזיק כל אדם טוב ממנו, אבל אם יפל בדעתו על-ידי-זה, חס ושלום, אין זו ענוה, אדרבה, זוהי גדלות גדולה, שאין נאה לו שיעבד איזו עבודה להשם יתברך, ועדין הוא רחוק כל-כך וחבריו כבר זכו למה שזכו, כי אסור להרהר אחרי המקום. ומי יודע מאיזה מקום הוא, ובאילו מקומות נמשך על-ידי מעשיו, כי אין אדם דומה לחברו כלל. וכן כל אדם שרוצה לצאת מטמאתו וזהמתו, שזה סוד ספירת העמר, כדי שיטהרו מזהמתם, צריך לספור הימים לעצמו דיקא, ואל יפיל אותו חברו כלל, חס ושלום.

וזהו "וספרתם לכם" — 'לכם' לעצמכם דיקא, וכעין שפרש רבנו ז"ל על פסוק: "אחד היה אברהם", שעקר התקרבות אברהם אבינו, עליו השלום, להשם יתברך, היה על-ידי שחשב תמיד שהוא רק אחד בעולם, ולא הסתפל על שום מונע ומעכב ומבלבל. ובאמת כמו שיש כמה מיני מניעות מהמונעים הרשעים, או מתנגדים הרוצים למנע מהאמת בכמה הסתות ופתויים ודברי ליצנות וחלקלקות וכו', בן יש גם כמה מיני מניעות וחלישות הדעת, אפלו מחבריו ואוהביו באמת. וכל זה אי אפשר לבאר בכתב, רק כל אחד יבין בעצמו כפי עניניו. וכנגד כל מיני מניעות וחלישות הדעת שבעולם, צריכין לילך בדרך הזה: "אחד היה אברהם", לחשב כאלו הוא יחיד בעולם. וזה פרוש: "וספרתם לכם" — 'לכם' לעצמכם. וכמו שמובא (ספורי-מעשיות, מעשה ט', בהמעשה של החכם והחם), שמבאר שם, שהתם היה רצון וכו', ולא היה יכול המלאכה כראוי, ומנעל שלו היה בשלשה קצוות וכו', והוא היה מתפאר בו מאד: "כמה נאה ויפה המנעל הזה" וכו'. והיתה שואלת לו אשתו: אם-כן מפני מה שארי בעלי מלאכות נוטלים ג' זהובים בעד זוג

מְנַעֲלִים, וְאַתָּה אֵינָךְ לֹקֵחַ כִּי אִם אַחַד זֶהוּב וְחֻצִי? הַשֵּׁיב לָּהּ: מַה לִּי בָּזָה? זֶה מַעֲשֵׂה שְׁלוֹ וְזֶה מַעֲשֵׂה שְׁלִי (דָּאֵס אִיזוּ יַעֲנִימֶס מַעֲשֵׂה, אֵין דָּאֵס אִיזוּ מִיִּין מַעֲשֵׂה). וְעוֹד לָמָּה לָּנוּ לְדַבֵּר מֵאַחֲרֵים, הֲלֹא נִתְחִיל לְחֹשֵׁב כַּמָּה וְכַמָּה אָנִי מְרוֹיַח בְּהַמְנַעֵל הַזֶּה מִיָּד לְיָד — הָעוֹר הוּא בְּכַף וְכוּ'.

וְהֵבֵן עֲצוֹת נוֹרְאוֹת שְׁיּוֹצֵאוֹת מִהַמַּעֲשֵׂה הַנוֹרָא וְהַנְּפֹלָא הַזֶּה, כִּי בַּמַּעֲשֵׂה הַזֶּה מְבִינִים רַב הָעוֹלָם כַּמָּה דְּבָרִים הַנוֹגְעִים לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שְׁצָרִיכִין לְהַתְנַהֵג בְּדַרְכֵי הַתְּמִימוֹת, וְלִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד אֲפֹלוּ בְּעִנְיּוֹת וְדַחְקוֹת גְּדוֹלָה, וְגַם עִבּוּדָתוֹ וְתַפְלָתוֹ אֵינּוּ בְּשִׂלְמוֹת כָּלָל, אַף-עַל-פִּי-כֵן יִהְיֶה בְּשִׂמְחָה בְּחֻלְקוֹ תָּמִיד, וְלֹא יִסְתַּכַּל עַל הָעוֹלָם כָּלָל, שֵׁישׁ לָהֶם פְּרֻנְסָה כְּנֹגְדוֹ בְּכַפְלֵי כַּפְלֵים, וַיֵּשׁ לָהֶם אֲכִילָה וְשִׂתְיָה וּמְלֻבוּשִׁים נְאִים וְכוּ' וְגַם בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּתוֹרָה וּבְתַפְלָה הֵם גְּדוֹלִים מִמֶּנּוּ אֲלֵפֵי פְּעָמִים, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן אֵל יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ מִזֶּה כָּלָל, רַק יִהְיֶה שִׂמְחָה בְּחֻלְקוֹ תָּמִיד, כְּמִבְּאֵר שֵׁם (בְּהַסְפּוֹר שֶׁל הַתּוֹרָה), שְׁבִתּוֹךְ הַלְּחָם שְׁלוֹ הִיָּה טוֹעַם בְּהֵם כָּל הַמֵּאֲכָלִים שֶׁבַּעוֹלָם וְכוּ', וּמְנַעֵל שְׁלוֹ שְׁגָמַר בְּכַמָּה יָמִים בִּיגִיעָה גְּדוֹלָה, וְהִיָּה מְלֹא חֶסְרוֹנוֹת, וְהָרוֹיַח בּוֹ פְּחוֹת הַרְּבָה מֵאַחֲרֵים, אַף-עַל-פִּי-כֵן הִיָּה יָקָר בְּעִינָיו מְאֹד, וְהַתְּפָאָר בּוֹ הַרְּבָה, וְלֹא הִסְתַּכַּל עַל אַחֲרֵים כָּלָל, וְאָמַר: מַה לִּי בָּזָה, זֶה מַעֲשֵׂה שְׁלוֹ, וְזֶהוּ מַעֲשֵׂה שְׁלִי.

וְרַבְּנּוּ ז"ל רָמְזוּ בְּעֲצָמוֹ אַחַר שְׁסַפֵּר מַעֲשֵׂה זֹאת, שְׁכּוֹנָתוֹ לְעִנְיָן תַּפְלָה וְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שְׁמוּבָא שָׁם בְּסוּף, שְׁאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל: וְאִם הַתַּפְלָה אֵינּוּ כְּרֹאוֹי, הִיא מְנַעֵל בְּשִׂלְשָׁה קְצוֹת וְכוּ', הֵינּוּ שְׁצָרִיכִין לְהַתְנַהֵג בְּתְמִימוֹת וּבְפִשְׁטוּת גְּדוֹלָה כְּדָרְךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, לֹא לְהַתְּבַלְבֵּל מִשּׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבַּעוֹלָם כָּלָל, רַק יִסְתַּכַּל עַל עֲצָמוֹ, וְלִילֵךְ בְּדַרְכֵי לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וְאֵל יִבְלַבֵּל אוֹתוֹ הָעוֹלָם כָּלָל, וְאֲפֹלוּ חִבְרָיו שְׂזוּכִין לְתַפְלָה וְעִבּוּדָה הַרְּבָה יוֹתֵר מִמֶּנּוּ, אַף-עַל-פִּי-כֵן אֵל יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ מִזֶּה כָּלָל, רַק יִהְיֶה בְּשִׂמְחָה תָּמִיד בְּכָל נִקְדָּה וּנְקָדָה טוֹבָה שְׁמְרוּיַח בְּתַפְלָתוֹ וְעִבּוּדָתוֹ אֵיךְ שֶׁהוּא; וְאִם תַּרְגִּיל אֵת עֲצָמְךָ לִילֵךְ בְּדָרְךְ זֶה, תַּהֲיֶה הַכִּי מֵאֲשֶׁר בְּחַיִּיד, וְשׁוֹם דְּבָר בְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ, אֲשֶׁרִי מִי שְׁאֵינּוּ מְטַעָה אֵת עֲצָמוֹ בָּזָה הָעוֹלָם

כָּלֵל, כִּי בִפְרוּשׁ גָּלָה לָנוּ רַבֵּנוּ ז"ל (שיחות־הַר"ן, סימן נא): אֵת זֶה תִּקְבְּלוּ מִמֶּנִּי, שְׁלֹא יִטְעָה אֶתְכֶם הָעוֹלָם, כִּי הָעוֹלָם מִטְעָה מְאֹד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלֵחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקלה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר קִנְיָה, כ"ה סִינּוֹן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲוִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֵת מִכְתָּבְךָ עִם הַהִזְמָנָה לְחַתֵּנָה.

מָה אָמַר לָךְ! זֶה הַיּוֹם חִכִּיתִי וְקוֹיִתִי וְצַפִּיתִי לְשִׁמְעַע רַק הַטּוֹב מִמֶּךָ.

הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שְׁתַּזְכֵּי לְהַכְנִיס אֶל הַחֲפָה בְּסִימָן טוֹב וּבְמִזְל טוֹב, וּמִי יִתֵּן, שְׁאֲזַכֶּה לְהִיּוֹת בְּחַתֵּנָה, וְאִיךָ שֶׁהוּא רָאִי לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ. וּבּוֹדָאֵי תִבְנִי בֵּית נְאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל, וְתִהְיֶה לָךְ הַצְּלָחָה בְּחַיֶּיךָ.

נָא וְנָא רָאִי לְהִיּוֹת שְׂמִחָה וְעֲלִיזָה, וְאֵל תְּסַתְּפְּלִי עַל שׁוֹם דְּבָר, וְאֵל יִהְיֶה לָךְ שׁוֹם רַגְשׁוֹת אֲשֶׁמָּה מִשׁוֹם דְּבָר וּבְפֶרֶט מְהֵאֲמָא, כִּי הַגִּיעַ זְמַן שְׂאֵת צְרִיכָה לְבָנוֹת בֵּית, וְלִדְאָג לְעֲצֻמָּךְ. וְעַל־כֵּן אֵל תְּבַלְבְּלִי אֵת עֲצֻמָּךְ מְהֵאֲמָא כָּלֵל, רַק רָאִי לְהִיּוֹת שְׂמִחָה וְעֲלִיזָה, וְאִנִּי מִתְּפַלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַצְּלִיחַ אֵת דְּרַפְּךָ, וְתַזְכֵּי לְהַתְעַלּוֹת תְּמִיד בְּיִרְאַת שָׁמַיִם, וְתִבְנִי בֵּית נְאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל.

תִּשְׁתַּדְּלִי לְדוֹן אֵת הַחֲתָן לְכַף זְכוּת, כִּי הָרִי הוּא מִסְכָּן וְיִתּוֹם, וְאִין לוֹ מִי שְׂיִדְבֵר עִמוֹ, וּמִי שְׂיִתֵּן לוֹ תְּשׁוּמַת־לֵב, וְעַל־כֵּן תְּדוּנִי אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת. וְאִנִּי מְקַנְהָה, שְׂשִׁנִּיכֶם תְּסַתְּדְּרוּ מְאֹד מְאֹד, כִּי אֲתֶם זוּג מִן הַשָּׁמַיִם.

אֲשֶׁר ט"ו תתקלו בנחל כה

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליחי בחיך.

המאחל ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ו תתקלו.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר קרח, כ"ה סיון ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיְרַדְפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך.

ראה לא להיות בררן, אלא את השדוף הראשון שיציעו לך — תראה להתחתן מה שיותר מהר, כי רבנו ז"ל מאד מאד הזהירו להתחתן, ועל-כן ראה לעשות כל מיני פעולות שבעולם להתחתן, כי הכל תלוי ברצונך, אם אתה תגיד 'כן', אזי יהיה כן. וכמו-כן ראה להרגיל את עצמך לחשב רק טוב, ואז יהיה טוב, כי הכל תלוי כפי המחשבה, כפי מה שאדם חושב — כן נעשה. ובשביל זה הזהירו רבנו ז"ל מאד מאד על קדשת המחשבה, ואמר, שבמקום שאדם חושב — שם כל האדם, ועל-כן צריכים להרגיל את עצמו לחשב מ"ה, וזה מחשבה — אותיות: חשב מה, לדעת מה אני ומה חיי, ואני תלוי רק בידי הקדוש-ברוך-הוא; אשרי מי שמוסר את עצמו לגמרי אליו יתברך, ואז טוב לו כל הימים.

גא ונא ראה להרגיל את עצמך לדבר עמו יתברך, אשר כל דבור ודבור הוא הצלחה נצחית, הצלחה כזו, שאין לתאר ואין לשער כלל. אשרי מי שמרבה לדבר עמו יתברך, ואז טוב לו כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ראה לכתב לי מכתב, וממש תחייני.

ט"ו תתקלז.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר קרח, כ"ה סיון ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מָאד ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכוּן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגִדְל שְׁמִחָתִי לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ, אִיךָ
שְׂאֵתָה מְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ לִילְךָ בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל — אֵין לְתֵאָר וְאֵין
לְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי סוּף כָּל סוּף לֹא יִשְׁאָר מֵאֲתָנוּ רַק זֶה שְׁאֵנוּ מְתַאֲחִזִּים
בְּרַבְּנוּ ז"ל, וּמְשִׁתַּקְקִים לִילְךָ בְּדַרְכּוֹ, אֲשֶׁר דָּרְכּוֹ שְׁסָלֵל לָנוּ בְּעִבּוּדַת
הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ הוּא דָרְךְ קַל וְנִפְלֵא מָאד, דָּרְךְ פְּשׁוּט. וּמֵרַב פְּשִׁיטוּתוֹ
הוּא עֲמַק עֲמַק מִי יִמְצְאוּנוּ. וְעַל-כֵּן מִי שְׁזוּכָה לִילְךָ בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל,
אֵין לְתֵאָר וְאֵין לְשַׁעַר מְעַלְתּוֹ. לְזֹאת, רְאֵה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִינֵי
אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְאֵל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, כִּי סוּף כָּל סוּף אַחַר הָרַע
יָבוֹא הַטוֹב.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַחְזִיק מְעַמְד, וְאִזּוּ בּוֹא יָבוֹא גַם יוֹם יִשׁוּעָתְךָ,
שְׁתִּזְכָּה לְהַכְלִיל בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְיִמְשֶׁף עֲלֶיךָ אוֹר נוֹרָא וְנִפְלֵא מָאד בְּדַעַת
רַבְּנוּ ז"ל.

רְאֵה לַעַת עֵתָה לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מְדַבְּרִים אַחֲרֵים, רַק תִּכְנִים כָּל
מִחָךְ בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, וְעוֹד תִּרְאֶה
נְסִים נִגְלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַעֲקָר תִּשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת בְּשִׁלוֹם וְאַהֲבָה עִם אֲשֵׁתְךָ, וְתִדְוֶנָה תָּמִיד
לְכַף זְכוּת, וְאִזּוּ תִצְלִיחַ דְּרָכְךָ.

רְאֵה לְהִתְבּוֹדַד עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּכֹל יוֹם, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא
הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שְׂאֵין לְתֵאָר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל. אֲשֶׁרִי מִי
שֶׁמְתְּבּוֹדַד בְּכֹל יוֹם, וְאִזּוּ טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקלח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר קִנְחָה, כ"ה סִינּוֹן ה'תשנ"ן.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... נְרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגִדְלֵל שְׁמִחָתִי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ —
אֵין לְתֵאָר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל.

אֲשֶׁרֵנוּ מַה טוֹב חֲלָקֵנוּ, וּמַה נְעִים גּוֹרְלָנוּ, שְׁאָנוּ יוֹדְעִים מִרְבִּי
אַמַּת כְּזֶה, רְבִי נִפְלֵא כְּזֶה, הַמְּגִלָּה לָנוּ אֶת אַמַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ
בְּגִלּוֹי נִפְלֵא כְּזֶה, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֹסֵד
חֲנֻם שְׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

רְאֵה לְשִׁמְחָה מְאֹד עַל פְּעֻלָּתְךָ שְׁאַתָּה פּוֹעֵל בְּעִבּוּדַת הַהִפְצָה, כִּי
אֵין לְמַעַלָּה מִלְּהַפִּיץ אֶת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל, וּבִזְכוּת זֶה שְׁמַגְלִים אֶת רַבְּנוּ
ז"ל לְאַחֲרִים, יִמְחַל לְךָ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא גַם עַל חֲטָאֶיךָ וְעוֹנוֹתֶיךָ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שְׁתַּצְלִיחוּ עִם יְלָדֵיכֶם, וְשִׁיגְדְלוּ תַלְמִידֵי
חֻכְמִים אַמְתִּיִּים.

נָא וְנָא שְׁאַשְׁתָּךְ תִּתְפַּלֵּל בְּעַת הַדְּלָקַת הַנְּרוֹת עַל הַצְּלַחַת
הַיְלָדִים, כִּי הַתְּפִלָּה שְׁהֵאֲשָׂה מִבְּקִשְׁתָּ בְּעַת הַדְּלָקַת הַנְּרוֹת, מְאֹד מְאֹד
מִקְבָּלַת וּמִרְצָה בְּשָׂמִים, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי הֵאֲשָׂה הַמִּתְפַּלֵּל עַל יְלָדֶיךָ
בְּעַת הַדְּלָקַת הַנְּרוֹת.

רְאֵה לְחִזְקָה אֶת עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְכָל נִקְדָּה וְנִקְדָּה שְׁאַתָּה
עוֹשֶׂה, תִּהְיֶה יִקְרָה בְּעֵינֶיךָ, כִּי רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ, אֲשֶׁר מְעַט גַּם-כֵּן
טוֹב, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁהוֹלֵךְ עַל דְּרָךְ זֶה, שְׁמַחֲיָה אֶת עֲצָמוֹ עִם כָּל נִקְדָּה
וְנִקְדָּה שִׁישׁ בּוֹ.

רָאָה לְהִיּוֹת בְּיַחַד וּבְצוּתָא עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, וּתְחִזְקוּ אֶחָד אֶת
הַשָּׁנִי, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּצְלִיחוּ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקלט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר קָרָח, כ"ה סִינּוֹן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתְּבְּךָ.

עָלִיךָ לְדַעַת, כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אָב הַרְחֵמֵן, וּבּוֹדְאֵי מְרַחֵם
עַל כָּל בְּרִיּוֹתָיו, וְהִרְאָהָ — שְׁאֵת עֲדִינְן חַיָּה וְכוּ', וְהוּא זֵן וּמְפָרְנֵם
אוֹתָךְ וְכוּ', וְאֵת כְּלָנוּ וְכוּ', רְאֵי לְחִזּוֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְאֵז תִּרְאֵי
נְסִים נְגָלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְהַמְצַב לֹא כָל-כָּךְ
שָׁחֹר כְּמוֹ שְׁאֵת עוֹשֶׂה.

רְאֵי לְשִׁמּוֹר שְׁבֵת-קִדְשׁ, וְאֵז הַשְּׁבֵת תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ. וּכְדָאֵי הַשְּׁבֵת
שְׁתַּמְצִיא לָךְ בְּן-זוּג מִתְאִים, כִּי הַשְּׁבֵת הִיא זְוִיגָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וּבְזִכּוֹת
מְצוֹת שְׁבֵת תִּזְכִּי לְמִצַּא בְּן-זוּג הַמִּתְאִים לָךְ.

נָא וְנָא אֵל תִּתְיַאֲשֵׁי מֵהַחַיִּים, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ,
וּבּוֹדְאֵי עוֹד תִּרְאֵי אוֹר בְּחַיִּיךָ. הֶעֱקַר הַרְגִּילִי אֶת עֲצָמְךָ לְשִׁמּוֹחַ מְאֹד
מְאֹד. וְאִף שְׁאֵנִי יוֹדֵעַ שְׁמֵרֵב צָרוֹת קָשָׁה לָךְ לְשִׁמּוֹחַ, עִם כָּל זֹאת
תַּעֲשֵׂי כָּל מִינֵי מְאֲמָצִים לְשִׁמּוֹחַ וּלְשִׁמּוֹחַ אַחֲרֵיכֶם.

וְהָיָה טוֹב מְאֹד, שְׁתַּתְּעַסְקִי בְּמִצְוֹת בְּקוֹר חוֹלִים, וְתִלְכִי פְעַם
בְּשָׁבוֹעַ אוֹ פְעָמִים בְּחֹדֶשׁ לְאַיְזָה בֵּית-חוֹלִים, וְתִהְיִי מִתְנַדְּבֶת לְעֹזֵר
שָׁם לְחוֹלִים, וְאֵז תִּרְאֵי אֶת גְּדֹל הַנְּסִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּכֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא.

רְאֵי לְדַבֵּר עִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מָה

אָשֶׁר ט"ו תתקמ – ט"ו תתקמא בַּנְחַל כט
שְׁאֵת צְרִיכָה, כִּי הַתְּפִלָּה שְׁאֵת מְבַקֶּשֶׁת, מְאֹד מְקַבֶּלֶת וּמְרַצָּה
בְּשָׂמִים.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקמ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר קִנְחָה, כ"ה סִינּוֹן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ...
גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ,
אִיךָ שְׁאֵתָה מְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל.

רְאֵה לְדוֹן אֶת אֲשֶׁתְךָ תָּמִיד לְכַף זְכוּת, וְאֵל תִּרְיֵב בְּבֵיתְךָ כָּלֵל,
כִּי הַמְרִיבוֹת בְּבֵית גּוֹרְמוֹת רַק נְזָקִים בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת. וּרַבְּנוּ ז"ל
הִזְהִירָנוּ מְאֹד מְאֹד עַל שְׁלוֹם-בֵּית, וּבְזִכּוֹת שְׁלוֹם-בֵּית תִּהְיֶה לְךָ גַּם
פְּרֻנְסָה בְּשִׁפְעָה.

נָא וְנָא רְאֵה לְלַמֵּד בְּכֹל יוֹם אִיזוֹ תוֹרָה מְלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, וְלוֹמֵר
עָלֶיךָ הַתְּפִלָּה מְלִקוּטֵי-תְּפִלוֹת, וְזֶה יַעֲזֹר לְךָ בֵּין בְּגִשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקמא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר קִנְחָה, כ"ה סִינּוֹן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַבְּחוּר ... גֵּרוּ
יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ, אִיךָ שְׂזָכִיתָ לְהִתְקַרֵּב אֶל

רַבְּנוּ ז"ל, וְאַתָּה רוֹצֵה לִילֵךְ בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל, מִי יִתֵּן, שְׁתִּזְכֶּה לְהַחְזִיק מֵעַמֶּד, וְשׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְבַטֵּל וּלְבַלְבֵּל אוֹתָךְ. וְעַלֶיךָ לְדַעַת, כִּי צְרִיכִים חֲכָמָה עֲצוּמָה בְּעֵנִינִים כְּאַלֶּה, כְּדֵי לֹא לְעוֹרֵר עָלָיו מַחְלָקָת, וְהַמְשַׁכִּיל יִבִּין אִיךָ לְהִסְתִּיר אֶת הַתְּקַרְבוֹתָו, כְּדֵי שֶׁלֹּא לְעוֹרֵר עָלָיו שׁוּם הַתְּנַגְּדוֹת — לֹא בְּבֵית וְלֹא בִּישִׁיבָה. וְהַעֲקָר הַצָּנֵעַ לְכַת, כִּי דַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל הוּא הַדְּבָקוּת בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, לְהִיּוֹת רְגִיל לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְעַל זֶה לֹא צְרִיכִים לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם לְאַף אֶחָד, כִּי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא בְּכָל מְקוֹם, יְכוּלִים לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּכָל מְקוֹם שִׁיְהִיָּה, וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְהִסְתִּיר אֶת הַתְּקַרְבוֹת, כְּדֵי לֹא לְעוֹרֵר מַחְלָקָת — לֹא בְּבֵית וְלֹא בִּישִׁיבָה, כִּי מִי יוֹדֵעַ אִם יִחְזִיק מֵעַמֶּד.

אוֹדוֹת שֶׁאַלְתֶּךָ בְּעֵנֵי הַלְבוּשׁ וְכוּ', בְּיָדָאֵי אִם יְכוּלִים לְלַבֵּשׁ מִלְבוּשׁ אֶרֶךְ — מַה טוֹב וּמַה נְעִים וְכוּ', אִךְ אִם יֵשׁ מְנִיעוֹת בְּזֶה, טוֹב לְחַכּוֹת עַד אַחַר הַחֲתֻנָּה.

ואוֹדוֹת מַה שֶׁבְּבִיתְךָ קוֹרְאִים עֲתוּנִים וְכוּ', לֹא כְּדָאֵי לְצֵאת וּלְרִיב עִמָּהֶם, אֶלָּא הַנַּח לָהֶם, וּבְדַרְכֵי נַעַם תִּפְעַל הַרְבֵּה יוֹתֵר.

ובְּעֵנֵי מַה שֶׁאַתָּה שׁוֹאֵל עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, מַה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר! רַבְּנוּ ז"ל אָמַר עַל הַרֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלוֹ, שִׁזוּ מִתְּנָה מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִין לְמַעֲלָה מְזֵה. עִם כָּל זֹאת צְרִיכִים לְשָׁמֵר מְאֹד לֹא לְהִסְתַּבֵּךְ בְּמַחְלָקָת.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלַתִּי שְׂאֵנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְּפִלָּל, שְׁתִּזְכֶּה לְהַשָּׂאֵר אֶצְל רַבְּנוּ ז"ל תָּמִיד.

רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרֵךְ אֶפְלוּ כַּמָּה דְּקוֹת, כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁמְדַבְּרִים עִמוֹ יִתְבַּרֵךְ, הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ שֶׁאִין לְתַאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלָל. וּבְאַמַּת אִין אֶל מִי לְפָנוֹת רַק אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְעַל-כֵּן אֲשַׁרִּי מִי שִׁזְכֶּה לְזֶה!

רְאֵה לוֹמַר בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנּוּת, שֶׁזֶה מְסַגֵּל מְאֹד

אֲשֶׁר ט"ו תתקמב בַּנְחַל לַא

לְתַקוֹן וְזִכְרוֹן הַנְּשֻׁמָּה, אֲשֶׁר־מִי שֶׁחִזַּק בְּאַמִּירַת מְשָׁנוֹת בְּכָל יוֹם, וְאֵז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקמב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר קִרְחַ, כ"ה סִינּוֹן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַבְּחוּר הַיָּקָר ...
יָרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קְבֻלָּתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ, וּמֵאֵד שְׂמֵחָתִי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִמֶּךָ.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם לְהִיּוֹת
בְּשִׂמְחָה, וְאֵל תְּבַלְבֵּל אֶת עֲצָמְךָ כָּלֵל, כִּי הַבְּלִבּוּלִים הוֹרְסִים אֶת
הָאָדָם לְגַמְרִי, וְאֲשֶׁר־מִי שֶׁזִּזְכָּה לְהַחֲזִיק מֵעַמֵּד, וְאִינוֹ מִתְבַּלְבֵּל.

אוֹדוֹת רֵאשׁ הַשָּׁנָה, תִּדְעַע שְׁזָה עוֹלָה עַל הַכֵּל, וְאֲנִי מְקַנְהָ
לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא גַם-כֵּן לְהַתְפַּלֵּל הַשָּׁנָה בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּאוֹמֵן, כִּי
זֶה כָּל כְּסוּפִי.

אֵינְ שׁוֹם חֲשַׁשׁ עַל שׁוֹם דְּבָר בְּעֵנִין נְסִיעָה לְרֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּאוֹמֵן,
וְצָרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם הָעֵקֶר לְהַגִּיעַ לְרֵאשׁ הַשָּׁנָה
בְּאוֹמֵן, אֲשֶׁר דִּיקָא שֵׁם הַקְּבוּץ, וְאִם אֵי אֶפְשָׁר בְּשׁוֹם פָּנִים וְאֶפֶן,
אֲזִי הֵיכֵן שְׂמֵתִקְבָּצִים עֲשֶׂרָה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֵׁם מִמְּשִׁיכִים אֶת רַבְּנוּ
ז"ל.

רְאֵה לְהַתְּבוּדָד בְּכָל יוֹם אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, וְהִתְסַפֵּר לוֹ יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל
מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכָּה בְּאֵמֶת לְהַגִּיעַ אֶל מֵה שְׂאֵתָה
צָרִיךְ לְהַגִּיעַ, כִּי מֵה שְׂתַּפְּלָה פּוֹעֵלֶת, שׁוֹם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם אִינוֹ פּוֹעֵל.
הָעֵקֶר לְהִיּוֹת עֵקֶשׁן גְּדוֹל, לְדַבֵּר דְּבוּר אַחַר דְּבוּר, וְלַחֲזוֹר עַל זֶה כְּמָה
וְכְּמָה פְּעָמִים. וְעָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי כָּל דְּבוּר וְדְּבוּר הוּא כְּלִי לְהַמְשִׁכַת

לב אָשֶׁר ט"ו תתקמג בַּנְחָל

הַשְּׂכִינָה, וְכֵד חֵם גְּבַה אֶתְהַפִּיף, כֵּד יִתְגַּבְּרוּ הַרְחָמִים, אֲזִי מִמִּילָא יִתְבַטֵּל הַדִּין וְהַטְּבַע, וְתִזְכָּה לְנִסִּים גְּדוּלִים.

מָה טוֹב וּמָה נְעִים, אִם תִּזְכָּה לֹאמַר בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת, אֲשֶׁר הוּא תְּקוּן גְּדוּל וְנִפְלָא לְהַנְשָׂמָה.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקמג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר קָרָח, כ"ה סִינּוֹן ה'תשנ"ן.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲוִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רְאִי לְהַדְלִיק לְכַבּוֹד שְׁבַת-קִדְשׁ אַרְבָּעָה גֵּרוֹת, וְלַהוֹסִיף שְׁנֵי גֵּרוֹת שֶׁל שְׁמֵן זַיִת, וְלִבְקֹשׁ אֲזִי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ עַל יְלָדִים, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מִתְּפַלֵּלָת עַל יְלָדִים בְּעֵת הַדְּלָקַת הַגֵּרוֹת, מְאֹד מְקַבֵּלָת וּמְרַצָּה בַשָּׁמַיִם.

רְאִי לְכַבֵּד מְאֹד אֶת בְּעֵלְךָ. וְחַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (תְּנָא דְבֵי אֱלֹהֵי רַבָּה, פְּרָק ט'): אִיזוּהִי אִשָּׁה כְּשֶׁרָה? הָעוֹשֶׂה רְצוֹן בְּעֵלְהָ; וְתַשְׁתַּדְּלִי לְצִיַּת אוֹתִי, וְתַעֲזָרֵי לוֹ שְׂיִוְכַל לְקַבֵּעַ עֵתִים לַתּוֹרָה, וְתַעֲזָרֵי וְתַחֲזָקֵי אוֹתוֹ, שְׂיִלְמַד תּוֹרָה בְּהַתְמַדָּה, וּבִזְכוּת זֶה תִּפְקְדוּ בְּזֶרַע שֶׁל קִימָא.

מָה טוֹב וּמָה נְעִים, אִם בְּעֵלְךָ הִיָּה לֹאמַד שְׁעוֹר בְּטוֹר וְשִׁלְחָן עֲרוּף הַלְכוֹת נְדָה, וְכֵן שְׁעוֹר בְּטוֹר וְשִׁלְחָן עֲרוּף הַלְכוֹת שְׁבַת כָּל יוֹם, אֲפִלוּ מְעַט דְּמַעַט, וְכֵדֵאִי הַלְמוּד הַזֶּה לְהַבִּיא לְכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה, וְתִפְקְדוּ בְּזֶרַע שֶׁל קִימָא.

הַמֵּאֲחֵל לְכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקמד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר קָרָח, כ"ה סִינּוֹן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע בְּשׁוֹרָה
מְשִׁמַּחַת, שְׁנוֹלָדָה לְכֶם בֵּת לְמִזֵּל טוֹב, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שֶׁתִּזְכּוּ לְגִדְלָה וּלְחֻנְכָה עַל-פִּי תוֹרַת הַשֵּׁם וְתִצְלִיחוּ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי שְׂאֲנִי
מִבְּקֶשׁ וּמִתְּפִלָּה בְּעַדְכֶם, שֶׁתִּצְלִיחוּ בְּכָל עֲסָקֵיכֶם, וַיְהִיָּה לְכֶם רַק טוֹב
כָּל יְמֵי חַיֵּיכֶם.

הַמְּאַחַל בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקמה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רְבִיעֵי לְסֵדֶר קָרָח, כ"ז סִינּוֹן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָרִים,
אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמֵנוּ חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב, הַגְּרִים בִּיבְנָאֵל "עִיר בְּרֶסֶלֶב", הַיְוִ"ה
יִשְׂרָה עֲלֵיהֶם שְׂכִינְתוֹ תָּמִיד.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! רְאוּ לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְכֶם לִהְיוֹת בְּיַחַד בְּאַהֲבָה,
אַחְוָה וְרַעוּת, כְּמוֹ שֶׁהִזְהִירְנוּ רַבְּנוּ ז"ל, שְׁנִהְיָה תָּמִיד בְּאַהֲבָה, אַחְוָה
וְרַעוּת, וּבְפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ, אֲשֶׁר אִם נֶאֱחָז אֶת עֲצָמֵנוּ בְּיַחַד,
עַל-יְדֵי-זֶה נִמְשִׁיף אוֹתוֹ אֵלֵינוּ. וְלָכֵן רְאוּ, יְדֵי הַיְקָרִים! לְחִזּוֹק אִישׁ
אֶת רַעְיוֹ, כִּי סוּף כָּל סוּף אַחֵר הֵרָע יְבוֹא הַטּוֹב, כִּי תִהְיֶה לְאֵל,
אֲנַחְנוּ רוֹאִים, שֶׁבְּכָל פֶּעַם נִכְנָסֶת עוֹד וְעוֹד מִשְׁפָּחָה לִיבְנָאֵל, וְאֲנִי
מִקְנָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁיִּתְהַפֵּךְ הַמְּקוֹם לִיבְנָאֵל "עִיר בְּרֶסֶלֶב"
עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, עַל אִף שֶׁעוֹבֵר עֲלֵינוּ עֲכָשׁוּ מֵה שֶׁעוֹבֵר וְכוּ' —
חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת גְּדוּלָה וְכוּ', שֶׁלְקַחוּ מֵאַתְּנוּ אֶת הַמְּכַנִּים בְּעֵבוּר

התלמוד תורה, אבל אקנה להקדוש-ברוך-הוא, שעוד הכל יחזר אלינו, כפתגם העולם: "צוחק הוא מי שצוחק באחרונה", הינו אף שעכשו נדמה למי שנדמה שפכה לנו בור, אבל כבר אמר דוד המלך (תהלים ז, טז-יז): "בור כרה ויחפרהו, ויפל בשחת יפעל, ישוב עמלו בראשו, ועל קדקדו חמסו ירד", כי סוף כל סוף הכל יתהפך לטובה, כמאמר רבנו ז"ל: יש ענין שהכל יתהפך לטובה.

עלינו להתחזק עכשו מאד בתפלה והתבודדות, ולעשות לעצמנו קביעות עצומה בכל לילה ולילה, לצאת בין ההרים, ולבקש ממנו יתברך, שנזכה לשוב בתשובה אמיתית, ונזכה להיות דבוק בו יתברך, אשר זו היא התכלית מכל התכליתין, כי אין עוד תכלית אחרת מבלעדי הדבקות בו יתברך, ומה שעובר עלינו נסיונות קשים ומרים בענין הפרנסה ובענין הדיור ובענין החנוכה, הכל לנסות אותנו, לראות להיכן נברח, על-כן ראו, אנשי שלומנו היקרים! לברח רק אל הקדוש-ברוך-הוא, ואם תהיו חזקים בזה, אז תראו אף שהכל יתהפך לטובה, כי לאט לאט נכנסות משפחות חדשות, ואני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שבקרוב תתמלא כל העירה עם אנשי שלומנו, ואז ממילא הכל יחזר אלינו. העקר ראו לחזק את עצמכם בעבודה הקדושה של תפלה והתבודדות, ואל יחסר לכם לילה אחד שלא תצאו על-כל-פנים לעשרים דקות להתבודד עמו יתברך, ולבקש ממנו יתברך כל מה שאתם צריכים, ואז תראו ישועות נוראות שיעשה עמכם הקדוש-ברוך-הוא, כי זה הבטיח לנו רבנו ז"ל, אשר מי שיעמד בכל יום לפניו יתברך, ויבוא ויבקש ויתחנן אליו יתברך כל מה שהוא צריך, לא יזוז משם עד שיענהו, אף צריכים סבלנות גדולה עד שרואים ישועה. ועל-כן ראו לחזק את עצמכם בעבודת התפלה וההתבודדות, וכאפן הזה נהיה מקשרים אל רבנו ז"ל; כי עקר ענין רבנו ז"ל הוא תפלה ובקשה.

נא ונא ראו לקבע לעצמכם שעורים כסדרן בלמוד התורה הקדושה, ואל תכנסו בשום פוליטיקה של הבל, כי חבל על הזמן היקר, כשיש לנו רק זמן פנוי, עלינו לדבר עם השכנים מדבורי אמונה, ולגלות ולפרסם להם את אמתת עצותיו הקדושות של רבנו

אֲשֶׁר ט"ו תתקמו בנחל לה

ז"ל, וְחָבַל לַפְטָפֶט סֵתָם דְּבָרִים בְּטָלִים וְלִשׁוֹן־הָרַע וּרְכִילוֹת מְזֵה עַל זֶה וּמְזֵה עַל זֶה. עֲלֵיכֶם לְדַעַת, כִּי כָּל זֶה אֵין עֲנִינֵנוּ, אָבֵל זֹאת אֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶם מְאֹד מְאֹד, וְכֵן אֲזַהֵיר אֶתְכֶם, שֶׁתִּדְעוּ בְּבִרוּר גָּמוּר, שֶׁהַנְּחָשׁ הַקְּדוּמוֹנִי מִסִּית וּמְדִיחַ לַעֲשׂוֹת פְּרוּדִים, חֵס וְשְׁלוֹם, בֵּינֵנוּ, עַל־כֵּן עֲלֵיכֶם לְמַסֵּר אֶת נַפְשְׁכֶם עַל אֲהָבָה וְאַחֲדוּת בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְאִישׁ אֶת רֵעֵהוּ יֵאמֶר חֲזַק, וְאִזּוֹ תִרְאוּ נִסִּים נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּכֶם הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא.

מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, שֶׁתִּתְפַּלְלוּ בְּעַדִּי, שֶׁכָּבֵר אֲזָכָה לְבָנוֹת אֶת בֵּית־הַמִּדְרָשׁ, וְלָבוֹא וְלָגוּר אֶתְכֶם בְּיַחַד בִּיבְנֵאֵל "עִיר בְּרֶסֶלֶב", וְאֶהְיֶה לָכֶם בְּעִבּוּר זֶה אֲסִיר תּוֹדָה בְּזֵה וּבְכָא, כִּי אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר אֶת גְּדֵל הַפְּסוּפִים שֶׁיֵּשׁ לִי כָּבֵר לָבוֹא וְלַעֲלוֹת לְאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה אַחַת וּלְתַמִּיד, אֲף רַבּוּ הַמְּנִיעוֹת, וּבְכַרְט שֶׁהוֹלֵךְ לִי בְּנַפְשִׁי לְבָנוֹת אֶת בֵּית־הַמִּדְרָשׁ הַגָּדוֹל, אֲשֶׁר זֶה יִהְיֶה מְגִדֵּל אוֹר בְּכָל יְבֻנְאֵל, וּמִשָּׁם יֵצֵא אוֹר רַבֵּנוּ ז"ל לְכָל אֲרָצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה לְאַרְכָּה וּלְרַחֲבָה, וְעַל כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, יִרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׂמַח לְבָנוּ, וְתִגַּל נַפְשֵׁנוּ בִּישׁוּעָתוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַמְּאַחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקמו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר קִנְח, כ"ז סִינּוֹן הַיְתִשׁוּן.

שְׁלוֹם רַב אֶל נָשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב, הַגְּרוֹת בִּיבְנֵאֵל "עִיר בְּרֶסֶלֶב", הַיְוִ"ה עֲלֵיהֶן יִשְׂרָה שְׁכִינָתוֹ תַּמִּיד.

מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶן לְהִתְחַזֵּק וּלְחַזֵּק אַחַת אֶת הַשְּׂנִיָּה, וְכֵן תִּשְׁתַּדְּלֶנָּה לְדַבֵּר עִם הַשְּׂכָנוֹת שְׁלָכֵן בְּעֲנִינֵי רַבֵּנוּ ז"ל וְעֲצוּתוֹ הַקְּדוּשׁוֹת, וּלְחַזְקֵן וּלְשַׁמְחֵן וּלְקַרְבֵּן אֶל הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְאֵל תְּבַלְבְּלֶנָּה אֶת עֲצָמְכֵן כָּלֵל מִכָּל הַצָּרָה שֶׁגָּרְמוּ לָנוּ, שֶׁלְקַחוּ מֵאַתְּנוּ אֶת הַמְּבָנִים, כִּי סוּף כָּל סוּף הַכֹּל יִחְזֹר אֵלֵינוּ.

הַעֲקָר רְאִינָה לְשֹׁמֵר מְאֹד עַל חַנוּוֹת יְלִדֵיכֶן, וְאֵל תִּכְנֹסְנָה אוֹתָם לְמִקּוֹם שְׂיִישׁ שָׁם עֲרֻבוּכֶיָּה וְכוּ' וְאִי צְנִיעוֹת וְכוּ', וּבִפְרָטִיּוֹת יְלָדִים שְׂיִישׁ לָהֶם כְּלֵי מִשְׁחִית בְּבֵית וְכוּ', אֲשֶׁר, חֵס וְשְׁלוֹם, דְּבָר זֶה יְכוּל לְהַשְׁפִּיעַ עַל יְלִדֵיכֶן, חֵס וְשְׁלוֹם, חֵס וְשְׁלוֹם. וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד עַל הַחַנוּוֹת הַכָּשֶׁר, וְלִמְסֹר נִפְשֶׁכֶן בְּעִבּוֹר חַנוּוֹת הַיְלָדִים, כִּי הַיְלָדִים הֵם הַעֵינִים שֶׁל הָאָדָם, וְכִמוֹ שְׂאָדָם אֵינוֹ רוֹצֵה וְכֵן גִּזְהָר בְּכָל מִינֵי שְׁמִירוֹת לְבַל יִגַע בְּכַבֵּת עֵינוֹ, כְּמוֹ-כֵן צְרִיף לְהִזְהָר לְשֹׁמֵר עַל חַנוּוֹת יְלָדָיו, שְׂיִחַנְכוּ בְּחַנוּוֹת עַל טְהָרַת הַקִּדְוֶשׁ.

נָא וְנָא רְאִינָה לְהַחֲזִיק אֶת עֲצָמְכֶן בְּיַחַד, וְתַעֲזֹרְנָה אַחַת לַשְּׁנֵיָּה בְּכָל הַמּוֹבְנִים וּבְכָל הַדְּבָרִים, וְכֵן מִפְעַם לְפַעַם תִּתְקַבְּצֶנָה יַחַד עַל הַשְּׂטִיט שָׁבוּ צְרִיכִים לְבָנוֹת אֶת בֵּית-הַמְדֻרָּשׁ, וְתִבְקֶשְׁנָה הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שְׁכָרָה נִזְכָּה לְהוֹצִיא מֵהַכַּח אֶל הַפְּעַל, וְלְבָנוֹת אֶת בֵּית-הַמְדֻרָּשׁ, וְתִאֲמַרְנָה שָׁם שְׁמוֹת הַצְּדִיקִים, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלוֹתֵיכֶן, וְנִזְכָּה כָּבֹד לְבָנוֹת אֶת בֵּית-הַמְדֻרָּשׁ, וְאִזְכָּה כָּבֹד לְבֹא וְלָגוֹר בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה.

הַמְּאַחַל לָכֵן בְּרַכָּה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקמז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר קָרָח, כ"ח סִינּוֹן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי מְאֹד ... גִּירוּ יְאִיר.

הַיּוֹם קִבַּלְתִּי אֶת הַשְּׁשָׁה קוֹנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים שֶׁהִדְפַּסְתָּ, וְכֵן אֶת הַקְּסֻטוֹת "לְמוֹדֵי-מוֹהֲרָא"ש", וְכֵן אֶת עֲלוּנֵי בְּרֶסֶלְב.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידִי הַיְקָר! אֲנִי מְקַנָּא בָּךְ מְאֹד עַל עֲבוֹדָתְךָ עֲבוֹדַת הַקִּדְוֶשׁ, שְׂאֲתָה עוֹסֵק וּמִתְעַסֵּק בָּזֶה, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂתִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ בְּעֲבוֹדַת הַקִּדְוֶשׁ שֶׁל הַדְּפַסְתָּ מִעֵינֹת הַחֲכָמָה חוֹצָה

כָּל יְמֵי חַיֵּיךָ, אֲפֹלוּ כְּשֶׁכָּבַר אֶפְשִׁיט אֶת נִשְׁמָתִי מִגּוֹפֵי בְּזֵה הָעוֹלָם, תִּמְשִׁיךְ לְהַדְפִּיץ וּלְהַפִּיץ אֶת הַסְּפָרִים, וְאֵל תִּתְפַּעַל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי מִי יוֹדֵעַ מַה יֵּלֵד יוֹם, וּמִי יוֹדֵעַ אִיזוֹ מַחְלָקֶת עוֹד תִּהְיֶה, אָבֵל אֲנִי מִקְּוֶה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכֹּל כָּבַר נִמְתַּק וְכוּ' וְכוּ', אִךְ עִם כָּל זֹאת לְמִיחַשׁ מִיָּהָא בְּעֵי, כִּי הַבַּעַל-דְּבָר עוֹשֶׂה אֶת שְׁלוֹ, כִּי כְּנֶגֶד כָּל הַגְּלוּיִים שְׁמַגְלִים אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, הוּא בָּא וּמַגְלֶה כָּל מִינֵי שְׁקָרִים, וְהַעֲקָר לְהַחֲלִישׁ דַּעַת בְּגִי-אָדָם מִלְּהַתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וּבַפֶּרֶט עַל הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים, שְׁמוּצִיא לַעֲזוּ בְּכָל פַּעַם, וְזֶה גוֹרֵם מַה שְׁגוֹרֵם וְכוּ' וְכוּ', וְאֲנִי אֵינִי מִתְפַּעֵל, כִּי אֲנִי אֲמַשִּׁיךְ כָּל יְמֵי חַיֵּי, וְעַל-כֵּן זֹאת אֲבַקֵּשׁ מִמֶּךָ, שֶׁתִּהְיֶה חֲזַק וְאֲמִיץ בְּעַבְדוּךָ הַקְדוּשָׁה הַזֹּאת, וְתִמְסַר אֶת נַפְשְׁךָ לְהַדְפִּיץ וּלְהַפִּיץ אֶת הַקּוֹנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים, לְהַדְפִּסָם פַּעַם אַחַר פַּעַם, וְלַחֲזוֹר וּלְהַדְפִּסָם, וְכֵן אֶת הַסְּפָרִים הַקְדוּשִׁים, וּמִי יִתֵּן, שֶׁתִּזְכֶּה לְהַדְפִּיץ אֶת כָּל סֵדֶרֶת "אֲשֶׁר בְּנַחַל" מְנַקֵּד עִם מִפְתַּחֲחוֹת, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁיִפּוּצוֹ מִעֵינֹתֵינוּ חוּצָה, וְנִזְכֶּה לְמִלָּא אֶת הָעוֹלָם עִם דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל.

נָא וְנָא אֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוּם דְּבָר שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי אֵין לְךָ מִשְׁגַּח מִהַ סְפָרִים עוֹשִׂים, וְרָאָה לְמַסַּר אֶת נַפְשְׁךָ בְּעַבּוֹר זֶה, וְאֵל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוּם דְּבָר שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְעוֹד תִּרְאֶה נִסִּים נִגְלִים שְׁיַעֲשֶׂה עִמֶּךָ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. הַעֲקָר רַק לְהַתְחַזֵּק וְלֹא לְהַתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם. אַתָּה רָאָה לְשַׁמֵּשׁ אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת, וְאִז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

רוֹאִים בְּגִי-אָדָם מִפְּסִידִים כְּסָפִים לְאֻלְפִים וּרְכָבוֹת בְּמִסְתָּרָם, וּלְבִסוּף פּוֹשְׁטִים אֶת הַרְגֵּל, וּמְאֹמָה אֵין בִּידֵיהֶם, אֲדַרְבָּה עוֹד נִשְׁאָרִים בְּעֵלֵי חוּבוֹת, וְתִהְיֶה לְאֵל, שֶׁהַחוּבוֹת שְׁלָנוּ הֵם רַק עַל דְּבָרִים שְׁבַקְדָּשָׁה, שְׁמַגְלִים וּמְפָרְסָמִים אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲשֶׁר בְּזֵה לְבַד רְאוּי לָנוּ לְשַׁמַּח כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ, כִּי מַה הֵינּוּ עוֹשִׂים אִם חוּבוֹתֵינוּ הֵיוּ עַל עֲגִיז גְּשָׁמִי וְכוּ' וְכוּ', וְהֵינּוּ מְאֹבְדִים אֶת הַכֶּסֶף עַל דְּבָר גְּשָׁמִי וְכוּ' וְכוּ', כִּי כֵּן אָנוּ חֲזִיבִים חוּבוֹת רַק עַל דְּבָר רֹחֲנִי. וּבְאֲמַת הַחוּבוֹת בָּאִים מִחֲטָאִים וְעוֹנוֹת. וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר

לנו, שגזקה לחזור בתשובה אמיתית, וממילא לא נהיה בעלי חובות כלל.

ראה לרקד בכל יום חק ולא יעבר אפלו כמה דקות, והוא המתקת הדינים, ואצל מוהרנ"ת ו"ל היה חק קבוע לרקד בכל יום, ובפרט אתה, ראוי לך לרקד ולשמח על נעם חלקך, אשר בנחל שם חלקך וגורלך, ומה היית עושה אם לא היית יודע מרבנו ו"ל.

מאד מאד אבקש אותך, אשר מעכשו ראש-חדש תמוז עד חנכה הבא עלינו לטובה, שתדפיס מליון קונטרסים, הינו שתחזיק חשבון מראש-חדש תמוז עד חנכה, שידפסו מליון קונטרסים, בעזרתו יתברך, ותהיה התמונה של יבנאל, כי אני רוצה לעשות תעמולה גדולה על יבנאל "עיר ברסלב", כי הבעל-דבר אורב עלינו מאד מאד בענין יבנאל, ואיני מותר לו כלל על ענין יבנאל, ועל-כן ראה, בעזרתו יתברך, בששה חדשים אלו: תמוז, אב, אלול, תשרי, חשוון, כסלו, להדפיס מליון קונטרסים עם התמונה של יבנאל "עיר ברסלב", והקדוש-ברוך-הוא יעזר לנו, שגזקה לכבש את העירה המפלאה הזאת, ותהיה עירה לשם דבר.

פה תקבל איזו פתכה שהיתה בעתון, ותראה איך הם כבר עושים את העבודה בשבילנו לגלות ולפרסם את עבודתנו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ו תתקמח.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר קרח, כ"ח סיון ה'תש"ן.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד שמחתי לשמע הטוב מכם, איך שאתם ממשיכים להדפיס את הספרים הקדושים, ותהלה לאל, זה יוצא יפה מאד מאד, ואין לכם מה לדאג כלל, ואדרבה יתן לך

אֲשֶׁר ט"ו תתקמט בַּנְחַל לט

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כַחוֹת, שֶׁתִּזְכֵּי לְהַמְשִׁיךְ כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ, וְלִשְׁמַשׁ אֶת רַבְּנוּ ז"ל אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שֶׁתַּעֲבִיר אֶת הַהַרְיוֹן בְּשָׁלוֹם, וְהַכֵּל יַעֲבֹר בְּנֶקֶל, וְתִזְכֵּי לְבָנִים חַיִּים וְקַיָּמִים, בְּרִיאִים וְשְׁלֵמִים, יִרְאֵי הַשֵּׁם עוֹבְדִים בְּתוֹרָה וּבְתַפְלָה, וְדַבּוּקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּדַבְּקוֹת אֲמִתִּית.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתַּפְּלִל בַּעֲדְכֶם, שֶׁתַּצְּלִיחוּ כָּל יְמֵי חַיֵּיכֶם.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקמט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֵר קִדְּוָה, כ"ח סִינּוֹן ה'תש"ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְכַבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֵה מִיְמֵי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נִרוּ יְאִיר.

מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שֶׁתַּחֲזֹק אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, כִּי הֵם צָרִיכִים חֲזוּק גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד, כִּי הַנַּחֵשׁ הָעֶרְמוּמִי עוֹבֵד בְּשִׁקְטָא עַל כָּל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְנִשְׁכּוֹ, וְצָרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִיְנֵי הַשְּׁתַדְּלוּיּוֹת לְחֹזֵק אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ מוֹהֲרֵינֵי"ת ז"ל, אֲשֶׁר יֵשׁ נְשָׁמוֹת שֶׁהֵם בְּבַחֲיִנַת בִּיצִים, וּבְנֶקֶל לְשִׁבְרָם וְכוּ'.

אֵין לְתַאֵר וְאֵין לְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הָעֲגֻמַת נַפְשׁ וְהַצְעֵר שֶׁיֵּשׁ לִי מִכָּל הָעֲגִינֵן הַזֶּה שֶׁהוּא רַמָּה אוֹתָנוּ וּמְסַר אֶת הַמְּבָנִים וְכוּ', אַךְ אֲנִי מְקַנְיָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁעַכְשָׁיו יִסְפַּג מִפְּלֵה גְדוֹלָה דִּיקָא עַל-יְדֵי-זֶה, אַךְ כָּל זְמַן שְׁלֵא קַבְּלָנוּ אֶת הָאֲשׁוּר לְבַנְיָה, וְכָל זְמַן שְׁלֵא הִתְחַלְּנוּ לְבָנוֹת עַל-כָּל-פָּנִים אֶת הַיְסוּדוֹת, צָרִיכִים לְלַכֵּת עִמּוֹ בְּחֲכָמָה וּבְעֶרְמִיּוֹת, כִּי "עַם נִבְרָתְךָ תִּתְפַּתֵּל" (תְּהִלִּים יח, כז); וּבְאַמַּת אֵין לָנוּ עַל מִי לְהַשְׁעֵן, כִּי אִם עַל אֲבִינוּ שְׁבַשְׁמִים.

וכָּבֵד גָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ו"ל וְאָמַר: "נִצְחָתִי וְאַנְצַח" וּמִדָּתוֹ נִצַּח, וְאָנוּ
 רוֹאִים, שְׂדָבָר אֶחָד מִדְּבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל לֹא יָשׁוּב רִיקָם, וְאוּרוֹ מֵאִיר
 בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, עַל אִף שְׂפָבָר רָצוּ כָּל־כָּף הַרְבֵּה מִתְּנַגְּדִים בְּמִשְׁוֹ
 כָּל הַדּוֹרוֹת לְהַעֲלִימוֹ וּלְהַסְתִּירוֹ, וְלֹא עָלְתָה בְּיָדָם, וּכְמוֹ־כֵן נִתְקַיְּמָם
 אֲצִלִּי (תהלים מא, ו-ח): "אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ רַע לִי, מִתִּי יָמוּת וְאָבֵד שְׁמוֹ
 וְגו', יַחַד עָלִי יִתְלַחֲשׁוּ כָּל שׁוֹנְאֵי עָלִי יִחְשְׁבוּ רָעָה לִי וְגו', גַּם אִישׁ
 שְׁלוֹמִי אֲשֶׁר בְּטַחְתִּי בּוֹ, אוֹכֵל לֶחֱמִי הַגְּדִיל עָלִי עֶקֶב" וְגו', וְאֲנִי
 תָּמִיד מִתְּפַלֵּל תְּפִלְתּוֹ שֶׁל דּוֹד הַמְּלֶךְ: "וְאַתָּה הַיְיָ"ה חַנּוּנִי וְחַקִּימִנִי
 וְאַשְׁלֵמָה לָהֶם", שְׂאֲזָכָה לְכַנּוֹת עִיר עַל שֵׁם רַבְּנוּ ו"ל בְּאַרְצָנוּ
 הַקְּדוּשָׁה, וְאַזְכָּה לְגִלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ו"ל בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ
 עַל אַפְסֵם וְחַמְתֶּם שֶׁל כָּל שׁוֹנְאֵי.

אֲנִי מְקַוֶּה שְׂתִּבִּין בְּחֻכְמַתְךָ אֵיךְ לְדַבֵּר עִם כָּל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי
 שְׁלוֹמֵנוּ בְּפִרְטוּיּוֹת.

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקנ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר קַרְח, כ"ט סיון ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל כְּלָלִיּוֹת אֲנִשֵּׁי
 שְׁלוֹמֵנוּ, חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב, תְּלִמִּידֵי "הַיְכָל־הַקֹּדֶשׁ" הַגָּרִים בְּעִיר
 אֲשֶׁדוֹד, הַיְיָ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׂכִינָתוֹ תָּמִיד, וְיִהְיוּ לָהֶם כָּל מִינֵי
 הַשְּׂפָעוֹת טוֹבוֹת — בְּנֵי, חַיִּי וּמְזוּנֵי, אֲמֵן כֵּן יִהְיֶה רָצוֹן.

אַחֵי וְרַעֵי הַיְקָרִים! מְאֹד מְאֹד אֲנִי שְׂמֵחַ שְׂאִתֶּם מִתּוֹעֲדִים יַחַד
 מְדֵי פַעַם בְּפַעַם, וּמִדְּבָרִים מִדְּבוּרֵי רַבְּנוּ ו"ל וּמַעֲצוּתוֹ הַקְּדוּשׁוֹת,
 וְאַתֶּם מְחִיִּים וּמְחַזְקִים אֶת עֲצָמְכֶם בָּהֶם, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה,
 וְרַבְּנוּ ו"ל הַבְּטִיחָנוּ, שְׂבִשְׂעָה שְׂנַדְּבָר מִמֶּנּוּ, עַל־יְדִי־זֶה נִזְכָּה
 לְהִמְשִׁיכוֹ אֵלֵינוּ. וְעַל־כֵּן רְאוּ, אַחֵי וְרַעֵי הַיְקָרִים! לְהִתְאַחַד בְּאַהֲבָה,
 אַחֲוָה וְרַעוּת, וְתִלְמָדוּ בְּצוּתָא עֲצוּתוֹ הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל, וְאִישׁ

את רעהו יאמר חזק, והחלש יאמר גבור אנכי, והקטן יאמר גדול
 אנכי בענין לקרב רחוקים, הינו פי יש יצר הרע גדול אצל האדם
 בשעה שבא לקרב אחרים, אזי נעשה ענו כאלו כל הענין לא שיק
 אליו כלל, הרי אני יודע מי אני ומה עשיתי וכו', ואם כן איך אוכל
 לדבר עם אחרים? ! ובאמת רבנו ז"ל גלה לנו אחרת, ואמר: דיקא
 אדם שיודע בעצמו את נגעי לבבו ומכאוביו, הוא צריך לעסק בענין
 זה, פי על-ידי שיקרב אחרים, ימחל לו עוונותיו, וכעין הספור
 מהעשיר שהלנה מעות, שספר רבנו ז"ל וכו' (עין חיי מוה"ר, סימן
 תמו), וסיים: על-ידי שתגבו את חובות אחרים, על-ידי-זה אמחל גם
 את חובתכם, ומוה"רנ"ת ז"ל פרש את מאמרם ז"ל (ברכות כ:): כל
 שאינו מחיב בדבר, אינו מוציא את הרבים ידי חובתן; הינו מי
 שאינו מרגיש בעצמו את נגעי לבבו ומכאוביו, איך שפגם מה
 שפגם, הוא אינו יכול להוציא את הרבים מחובתן, אבל מי שמרגיש
 את עצמו הכי גרוע, והוא מחיב בדבר, על-ידי-זה הוא באמת יכול
 להוציא את הרבים מחובתן, ועל-כן אין שום תרוץ, שהדבר הזה
 אינו שיק אלי, אלא בדיוק ההפך, כל מה שאדם יודע באמת מה
 חטא ומה פגם בזה העולם, עליו למסר את נפשו בעבור הפצת
 מעינות החכמה חוצה, לגלות ולפרסם את עצות רבנו ז"ל בעולם
 במסירות נפש הכי גדולה, וכן יוסיף נפשות אל הקבוץ הקדוש
 שלנו, ויוסיף תלמידים אל השעור שלכם, שאתם מתקבצים יחד,
 ולומדים דברי רבנו ז"ל, אשר אין ערוך אליו.

ולכן ראו, אהובי, אחי ורעי היקרים! להתחזק בדבר זה מאד
 מאד, ואיש את רעהו יאמר חזק, ואז תראו את גדל הטובות שיהיו
 נשפעות עליכם בין בגשמיות ובין ברוחניות; כי בודאי תקבלו
 מרבנו ז"ל כל מיני השפעות טובות.

נא ונא לדון איש את רעהו לכף זכות, ולהסתכל עליו רק
 בצורה טובה, ולמצא בו נקודות טובות.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ו תתקנא.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר קנח, כ"ט סיון ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידידי היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבכי לטוב כל הימים, שותה מימי הנחל גובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, וגדל שמחתי לשמע הטוב ממך — אין לתאר ואין לשער כלל, ובפרט שיש לך חשק ורצון לבוא ולהתישב בנבנאל, מי יתן, שתזכה להוציא מהכח אל הפעל דבר זה, ושם תבוא אל ענייניך וכו', ומה גם אשר בגשמיות הוא טוב מאד בעבורך, כי שם שקט, אוירה רגועה, ויש שם הרים ושרות להתבודד עמו יתברך, וכן אנשי שלומנו צריכים אותך מאד, שתלמד עמם, ובנדאי תקבע לעצמך איזה יום בשבוע לבוא לעיר אשדוד, ותמשיך את השעור שלך, באפן שלא יתנתק הקשר ביניכם.

אני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, אם תתמיד בתפלה והתבודדות, על-ידי-זה תפטר מהעל הגשמי, כי בזה שתקבל על עצמך על מלכות שמים, שהוא רבוי תפלה והתבודדות ושיחה בינו לבין קונו, ותספד לפניו יתברך את כל לבך וכל מה שעובר עליך בפרטי פרטיות, וכן תקבל עליך על תורה, שתתמיד בלמוד שעורים כסדרן, על-ידי-זה יתבטל ממך על המלכות הרשעה. וכעין שאמרו חכמינו הקדושים (אבות פרק ג'): כל המקבל עליו על תורה, מעבירין ממנו על מלכות, ותזכה להיות בן חורין אמת.

אודות ששאלת ממני לענין החתן וכו', מה אמר לך, ידידי היקר! כבר אמרו חכמינו הקדושים (פסחים קיב): הרוצה לחנק יתלה באילן גדול... וכן יש לשון מהראשונים: הרוצה לשקר ירחיק עדותו... ובנדאי תולים בי בוקי וסרוקי אשר לא עלתה על דעתי, כי הרי כלה בלא ברכה אסורה לבעלה כנדה, ומפל שכן כשלא

טְבִלָה לְנִדְתָהּ וְכוּ', וְאִם-כֵּן אֵיךְ יְכוּלִים לוֹמַר דְּבָרִים כָּאלוּ בְשָׂמִי, אֲשֶׁר אָפְלוּ בַר בֵּי רַב דְּחַד יוֹמָא יוֹדֵעַ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר! צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים רַבִּים מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ לְהַשְׁאֵר אֶצְלָנוּ כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ, וְכִמּוֹ שֶׁאָמַר פֶּעַם רַבְּנּוּ ז"ל לְהַרְבֵּה הַקְּדוּשָׁה יוֹדֵל: כְּשֶׁרוֹצִין לְהִתְקַרֵּב אֶל הָאֱמֶת מִתְגַּבֵּר הַשְּׂקָר, וְצְרִיכִים לְהַשְׁתַּדֵּל לְהַפְּךָ וּלְעֲשׂוֹת מֵאוֹתֵיּוֹת "שְׂקָר" — "קֶשֶׁר". וְסִיּוּם: עֲכָשׁוּ תַהֲיֶה מְקֻשָּׁר אֵלַי?! (כִּי גַם לוֹ אָמְרוּ אֵיזָה לְשׁוֹן-הָרַע בְּשֵׁם רַבְּנּוּ ז"ל, וְהִתְחִיל לְהִתְרַחֵק. וְאָז אָמַר לוֹ רַבְּנּוּ ז"ל דְּבָרִים אֵלוּ). וְרֵאוּי לָךְ לְפָרְסֵם אֶת זֶה בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקנב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר קִרְיָה, כ"ט סִיּוֹן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מִיָּמֵי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נִרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגִדְּל שְׂמִחָתִי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִמֶּךָ, אֵיךְ שֶׁאֲתָה מְחֻזָּק אֶת עֲצָמֶךָ לִילֶךְ בְּדַרְכֵי רַבְּנּוּ ז"ל, עַל אִף גִּדְּל הַצָּרוֹת שֶׁעָבְרוּ עָלֶיךָ, שֶׁהַכְּנִיסוֹ אוֹתָךְ בְּבֵית הָאֲסוּרִים — אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל. וּבּוֹדָאֵי הַצְּרִיכָה לְתַקֵּן שֵׁם מָה שֶׁתִּקְנֶתָ כְּמוֹ שֶׁכְּתַבְתָּ — לְחַזֵּק אֶת הָאֲסוּרִים הָאֲחֵרִים. וּבְאֱמֶת זֶה צְרִיכָה לְהִיּוֹת עֲבוּדָת כָּל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁיְהִיָּה כָּל-כָּף חֲקוּק בְּדַעְתּוֹ אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, אֲשֶׁר בְּמִקּוֹם שָׂרָק יְבוֹא בְּזֶה הָעוֹלָם, יִגְלֶה וַיִּפְרָסֵם אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, וַיַּעֲשֶׂה לוֹ יִתְבַּרְךָ דִּירָה בְּתַחְתּוֹנִים, וְאָפְלוּ בְּמִקּוֹם נִמְךָ כְּזֶה שֶׁהוּא נִמְצָא, הֵינּוּ בְּבֵית הָאֲסוּרִים, שֶׁהוּא חֲבוּשׁ וְאֲסוּר שֵׁם, גַּם בְּמִקּוֹם כְּזֶה יִגְלֶה וַיִּפְרָסֵם אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, וְאֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

כי באמת כל העולם הזה הוא בית אסורים אחד גדול, כי כל אחד ואחד תפוס ואסור בידי יצרו הרע, וצריכים לקיים מצוות פדיון שבויים, להוציא ולפדות את עצמו וגם את אחרים, וצריכים לבקש הרבה ממנו יתברך, שיזכה לתקן את חטאת נעורים, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות פדיון שבויים, סימן יא): מי שלא תקן חטאת נעורים, על-ידי-זה בא לבית האסורים, עין שם; ובאמת מי יאמר זכיתי לבי, טהרתי מחטאי, מי יכול להתפאר, שאין בו חטאת נעורים; ועל-כן תסמנה שערות ראש כל הקורא את דברי רבנו ז"ל הנ"ל, ואם בן יש פחד גדול, שכל אחד ואחד יכנס לבית-האסורים, רחמנא לצלן, כי הרי אין לה אדם שלא יהיו דבוקים בו חטאת נעוריו, אלא רבנו ז"ל אמר (ספר-המדות, אות תשובה, סימן לו): מי שמחזיר בני אדם בתשובה, נצל מבית האסורים, עין שם; נמצא, שזה עקר התקון בעבור חטאת נעורים, וכן מגן ותריס נגד בית אסורים — להחזיר בני-אדם בתשובה. ועל-כן מי שיודע בעצמו, שחטא ופגם בביתו, עליו למסור את נפשו לדבר עם אחרים בדבורי אמונה, וישתדל לקרב אותם אליו יתברך, ועל-ידי-זה נכון יהיה לבו בטוח, שאף פעם לא יהיה בבית האסורים, כי בכל מקום שרק יבוא, יגלה ויפרסם את אמתת מציאותו יתברך, ויהפוך את המקום לבית-המדרש, כי זו צריכה להיות עבודת כל בר ישראל — להפוך את העולם הזה ולעשותו דירה להקדוש-ברוך-הוא, אשרי מי שזוכה להגיע לדעת הזה, ואז נכון לבו יהיה בטוח, ששום דבר רע לא יקרה לו.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ו תתקנ"ג.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר קרח, כ"ט סיון ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ידי הניקר לי מאוד, צמוד בפנימיות לבכי לטוב כל הימים, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, החתן ... גרו ואיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַהִזְמָנָה אֶל חַתְּנָתְךָ.

מה מאד גְּדֹלָה שְׂמֵחָתִי, שְׂאֵתָה זֹכָה לְהִכְנִס אֶל הַחֲפָה בְּשַׁעַה טוֹבָה וּמְצַלַּחַת, זְכוֹר מְאֹמֶרם ו'ל (ירושלמי בכורים, פָּרָק ג'): חֲתָן מוֹחֲלִין לוֹ כָּל עֲוֹנוֹתָיו; וְעַל־כֵּן בַּיּוֹם הַזֶּה שְׂאֵתָה נִכְנָס לַחֲפָה, עֲלִיךָ לְהִתְבּוֹנֵן מְאֹד, שְׁהַיּוֹם הַזֶּה מִתְחִיל אֲצִלְךָ יוֹם חֲדָשׁ, וּמוֹחֲלִין לְךָ כָּל עֲוֹנוֹתֶיךָ. בְּוַדַּאי אֵתָה יְכוֹל לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, הֵן אָמַת שְׂעַכְשׁוּ בַּיּוֹם חֲפָתְךָ אֵתָה מִתְּלֵהָב מְאֹד מְאֹד, כִּי אֵתָה הוֹלֵךְ לְקַבֵּל אוֹר הַמְּקִיף תַּחַת הַחֲפָה (עֵין לְקוּיֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כ"א), וְתִהְיֶה מִחֲפָף עִם אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲבָל עֲלִיךָ לְדַעַת, אֲשֶׁר תִּכְף־וּמִיד מִתְחִילִים שְׂבַעַת יְמֵי הַמְּשָׁתָה, שְׁהֵם כְּנִגְדַּת הַשְּׂבַעָה גֵרוֹת: הַעֵינִים, הָאָזְנוֹים, הַחֻטָּם וְהַפֶּה, אֲשֶׁר יֵשׁ בָּהֶם עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת, כִּי זֶה עֵקֶר נִסְיוֹנוֹ שֶׁל הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם, פְּעַם עוֹלָה לְמַעְלָה וּמִסְתַּכֵּל רַק עַל רוֹחְנֵיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְשׁוֹמֵעַ רַק אֶל קוֹל הַתּוֹרָה, וּמִתְאַפֵּק לֹא לְכַעַס כָּלָל, וְשׁוֹמֵר עַל דְּבוּרֵי פִּיּוֹ, וּפְעַם נוֹפֵל וּמִסְתַּכֵּל בְּמִקְוֹמוֹת הַמְּטַנְפִּים, וְשׁוֹמֵעַ כָּל מִינֵי דְבָרִים בְּטִלִּים, וְהוּא כּוֹעֵס וּמְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ. וְזֶה סוֹבֵב עַל כָּל יְמֵי חַיּוֹ, שֶׁיֵּשׁ לוֹ עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת, וְעֲלִיוֹ לְהִתְחַזֵּק וְלְהַחְזִיק מְעַמֵּד. וְזֶה מֵרְאִים לוֹ תִּכְף־וּמִיד אַחַר יוֹם הַחֲפָה, שְׂמִתְחִילִים בְּכָל לַיְלָה שְׂבַע בְּרָכוֹת, וְהוּא צְרִיף לְלַכֵּת בְּכָל לַיְלָה אֲצֵל דוֹד וְדוּדָה אַחֲרָת, אֲצֵל גִּיס וְגִיסָה חֲדָשָׁה וְכוּ' וְכוּ', שְׂכָל אַחַד עוֹשֶׂה שְׂבַע בְּרָכוֹת, וּבְוַדַּאי רוֹצִים לְרְאוֹת אוֹתוֹ וְכוּ', וּלְדַבֵּר עִמוֹ וְכוּ', וְהַהֲכָרַח לְהִתְבַּלְבֵּל מִכָּל זֶה וְכוּ', כִּי הָרִי הוּא לֹא רָגִיל לְבַקֵּר אֲצֵל קְרוֹבֵי מִשְׁפָּחָה חֲדָשִׁים וְכוּ' וְכוּ', וּמִתְחִיל לִפְלַל בְּדַעַתוֹ — הֵאֵם בְּשִׂבִּיל זֶה הַתְּחַתְּנָתִי?! וּבְאֵמַת צְרִיכִים לְדַעַת, שְׁזֶה רַק נִסְיוֹן שֶׁל שְׂבַעָה יְמִים, שְׂבַעָה מְנַסִּים אוֹתוֹ אִיךָ יִחְזִיק מְעַמֵּד בְּשְׂבַעִים שָׁנָה שְׁלוֹ. וְתִכְף־וּמִיד מְגִלִּים לוֹ, שְׂתַדַּע שְׁיִהְיוּ לְךָ עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת, פֶּה תִּמְשִׁיף אֶת עֲצָמְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִרְצֶה לְהִתְעַלּוֹת בְּרוֹחְנֵיּוֹת, וּפֶה תִּפְלַל בְּמִקּוֹם שְׂתַפְּלַל. עִם כָּל זֹאת עֲלִיךָ לְדַעַת, שְׁהָעוֹלָם הַזֶּה גֹּשֶׁר צֶר מְאֹד. וְהַכָּלָל וְהַעֲקָר, שְׁלֹא לְהִתְפַּחַד כָּלָל (לְקוּיֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ע"ח). וְעַל־כֵּן רְאוּהָ לְחַקֵּק אֶת זֶה הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב תִּכְף־וּמִיד בַּיּוֹם חֲפָתְךָ, וְאוֹ תִהְיֶה לְךָ הַתְּחַזְקוֹת עַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

אודות הנהגות שבקשׁת לרשם לה, תדע, אֲשֶׁר עַד עַכְשָׁו הִייתָ
רוֹק לְבַד, וְלֹא הִיְתָה לְךָ שׁוּם הַתְּחִיבוֹת לְאַף אֶחָד, אֶלָּא אֶל הוֹרֵיךָ
וּמוֹרֵיךָ, אֲבָל עַכְשָׁו שֶׁהַתְּחַתְּנָת, יֵשׁ לְךָ הַתְּחִיבוֹת חֲזָקָה רַק אֶל
אֲשֶׁתְּךָ. וְכֹאֲשֶׁר הִזְהִירְתָּנוּ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה (בְּרֵאשִׁית ג, כד): "עַל־כֵּן
יַעֲזֹב אִישׁ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד", וְלִכֵּן
כָּל מִהְלֵךְ מִחֻשְׁבֵּתְךָ צָרִיךְ לְהִשְׁתַּנּוֹת לְגַמְרִי. וְתַדַּע כִּי יֵשׁ לְךָ שְׂתָף
בְּחַיִּים, וְדִיקָא עַכְשָׁו כְּשֶׁהַתְּחַתְּנָת, אִזּוֹ אִתָּה נִקְרָא אָדָם הַשָּׁלֵם,
כְּמוֹכָא בְּדִהַר הַקְּדוּשׁ (חֵלֵק ג' רצו), שְׁאָדָם אֵינוֹ נִקְרָא אָדָם הַשָּׁלֵם,
אֶלָּא אִם־כֵּן הַתְּחַתְּנָת, כִּי אַחֲרַת נִקְרָא פְּלִגְ-גּוּף; כִּי עַקֵּר הַשְּׁלֵמוֹת רַק
כְּשֶׁמִּתְחַתֵּן, שְׁאִזּוֹ בָּאָה הַשְּׂכִינָה וְשׁוֹרָה אֶצְלוֹ, וְכִמְאֲמַרְם ז"ל (ירושלמי
בְּרֵכוֹת, פָּרָק ט'): אִי אֶפְשָׁר לְאִישׁ בְּלֹא אִשָּׁה, וְאִי אֶפְשָׁר לְאִשָּׁה בְּלֹא
אִישׁ, וְאִי אֶפְשָׁר לְשִׁנְיָהֶם בְּלֹא שְׂכִינָה; כִּי דִיקָא כְּשֶׁמִּתְחַתְּנִים, אִזּוֹ
שׁוֹרָה אֶצְלָם הַשְּׂכִינָה, כִּי אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ — שְׂכִינָה בֵּינֵיהֶם, לֹא
זָכוּ — אִשׁ אוֹכְלֵתָן (סָפָה יז); הֵינּוּ כְּשִׁנְיָהֶם זֹכִים לְחֻזֵּק אֶחָד אֶת
הַשְּׂנִי, וְדָנִים אֶחָד אֶת הַשְּׂנִי לְכַף זְכוּת, עַל־יְדִי־זָה שְׂכִינָה שְׁרוּיָה
בֵּינֵיהֶם, כִּי לֹא מִצָּא הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא כְּלִי מִחֻזֵּק בְּרֵכָה, אֶלָּא
הַשָּׁלוֹם (עַקְצִין פָּרָק ג'): וְכִשְׂאִין הַבְּנָה הַדְּדִית בֵּינֵיהֶם, וְאֵינָם רוֹצִים
לְחֻזֵּק אֶחָד אֶת הַשְּׂנִי, אִזּוֹ אִשׁ הַמִּחְלֶקֶת אוֹכְלֵתָן, חָס וְשָׁלוֹם. לְזֹאת,
צָרִיךְ כָּל חֵתָן לְדַבֵּר עִם כְּלָתוֹ תַּכְּף־וּמַיֵּד אַחֲרֵי הַחֲתָנָה דְּבָרֵי חֻזֵּק
וְקְרוֹב לְכַבוֹת, וְלוֹמַר לָהּ: הִנֵּה אֲנִי־נֹחַ וְנִכְנָסִים לְחַיִּים חֲדָשִׁים, חַיִּים
מְשֻׁתָּפִים, וּבְיַד־אִי נִבְנְהָ אֶת בֵּיתֵנוּ עַל־פִּי דְרַכֵּי הַתּוֹרָה וְהִירָאָה כְּפִי
שְׂקִיבְלָנוּ מֵאֲבוֹתֵינוּ וּמִרְבוֹתֵנוּ מְדוּר דוֹר, אִף מִי יוֹדַע מָה יָכוֹל
לְהִיּוֹת, כִּי חַיִּים מְלֵאִים נְסִיוֹנוֹת. לְזֹאת נִתְּנָה תְּנָאי בֵּינֵנוּ, כִּי אִם
יְהִיָּה, חָס וְשָׁלוֹם, זְמַן שְׂאֵנִי אֶהְיֶה בְּמַצַּב־רוּחַ יְרוּד, אִזּוֹ תַּחֲזִיקִי אֶתְּ
אוֹתִי, וְאִם אֶתְּ תִהְיֶי בְּמַצַּב־רוּחַ יְרוּד, אִזּוֹ אֲנִי אֲחַזֵּק אוֹתְךָ, וְאִזּוֹ אִם
תַּחֲזִיקוּ בְּתַנְאֵי הַזֶּה כָּל יְמֵי חַיֵּיכֶם, וְתִהְיֶה הַבְּנָה הַדְּדִית בֵּינֵיכֶם,
וְאֶחָד יַעֲזֹר לְשֵׁנִי, וְעַל־יְדִי־זָה יְהִיָּה בֵּיתְכֶם בְּנוֹי עַל יְסוּד חֻזֵּק, וְתַמִּיד
תִּזְכְּרוּ: כְּשִׂישׁ אֵיזוֹ בְּעֵינֵי בֵּינֵיכֶם, לְבַל תְּרוּצוּ תַּכְּף־וּמַיֵּד אֶל הַהוֹרִים,
רַק תִּשְׁתַּדְּלוּ לְפָתוֹר אֶת זֶה בֵּינֵיכֶם בְּאַהֲבָה, אַחְוָה וְרַעוּת, כִּי חֻכְמֵנוּ
הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (ירושלמי סְנֵהֲדָרִין, פָּרָק ג', הֵלְכָה ו'): אִשָּׁה כְּבַעֲלָה וּבַעֲלָה
כְּאִשְׁתּוֹ; כִּי הָרִי הֵם כְּגוּף אֶחָד, וְעַל־כֵּן כָּל בְּעֵינֵי מְשֻׁתָּפִת, עֲלִיָּהֶם

לפתר אותה ביחד, ולא לערב את המשפחה, ואז יצליחו בדרך
חייהם הארכה.

עליך לזכור את מאמרם ז"ל (יבמות סב:): האוהב את אשתו כגופו והמכבדה יותר מגופו, עליו הכתוב אומר: וידעת כי שלום אהלך; ואמרו (בבא מציעא נט.): לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, כי אין הברכה מצויה בתוך ביתו של אדם, אלא בשביל אשתו; ועל-כן צריכים לכבד וללקר מאד את אשתו, ועל-ידי-זה ישפע עליו שפע גם בגשמיות, כמאמרם ז"ל (שם): אוקירו לנשיכו, כי היכי דתתעתרו, כי כל ההשפעות גם בגשמיות באות לאדם בזכות אשתו. ורבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד לכבד וללקר את אשתו (עין שיחות-הר"ן, סימן רסג, רסד); וראוי לך לחזור על שתי השיחות האלו, ותבין את אשר לפניך כל ימי חייך, ומאין הלמודים שלנו נובעים; ועל-כן אל יבלבלו לך את דעתך, כאלו דרך רבנו ז"ל היא דרך אחרת משלום ואהבה ורחבה. וכבר אמרו חכמינו הקדושים (ילקוט בראשית, רמז כד): הקדוש-ברוך-הוא נתן שמו ביניהם, אם הולכים הן בדרךיו, הרי שמי נתון ביניהן, ומציל אותן מכל צרה, ואם לאו — הריני נוטל את שמי, והן נעשין אש ואש, עין שם; ועל-כן החכם עיניו בראשו, ושומר את עצמו מכל מיני חברים רעים המבלבלים את הדעת, ושומע לקול חכמינו הקדושים ורבותינו שלמדונו דרך של אהבה וקרוב וכו' וכו'.

עליך לקבוע לעצמך קביעות עצומה לדבר בכל יום עמו יתברך על-כל-פנים שעה ביום, ואתה יכול לחלק את השעה הזו לשלש פעמים: ערב ובקר וצהרים, ולספר לפניו יתברך את כל אשר עם לבך, אשר זה נקרא אצל רבנו ז"ל התבודדות, לעשות לעצמך חשבון הנפש, ולהתנדות על הכל, ולתן לו תודה והודאה על העבר, ולבקש על להבא, שכל זה בכלל תפלה והתבודדות, שמאד הזהירנו רבנו ז"ל. ודבר זה צריך להיות אצלך חק קבוע כל ימי חייך, כי זה יחדיר בך ישוב הדעת אמת, לידע היכן אתה בעולם, ומה עליך לעשות. וזה יכניס בך שמחה עצומה להיות תמיד שמח על נעם

חלקך, שזכותך להיות מזרע ישראל, אשר אין שמחה למעלה משמחה זו.

עליך לקבוע לעצמך שעורים כסדרן בלמוד התורה הקדושה, חק ולא יעבר, כל ימי חייך מדי יום ביומו. פרשה חמש ורש"י עם התרגום, באפן שתזכה לסיים בכל שבוע פרשת השבוע שנים מקרא ואחד תרגום עם פרוש רש"י, אשר הוא מאד מסגל ליראת שמים. ואם תוכל ללמד גם קצת רמב"ן הקדוש ואור החיים הקדוש — מה טוב ומה נעים, כי בדרך זו תוכל במשך כמה שנים לסיים את ספריהם הקדושים המלאים רוח הקדש, הינו בכל שבוע תלמד קטע או שני קטעים מהנ"ל, ועל-ידי-זה במשך כמה שנים תזכה לסימם. והם מסגלים מאד להשגה.

וכן פרק או שני פרקים או יותר משניות, כי הלמוד משניות מוצדק ומטהר את הנשמה מכל מיני חלדה, ומשנ"ה אותיות נשמ"ה, ועל-ידי שקידה רבה בלמוד משניות, מוריד את כל מיני חלדה שנדבקו בנשמתו, ואשרי מי שזוכה לומר בכל יום ח"י פרקים משניות, באפן שיסיים בכל חדש את כל ששה סדרי משנה, ועל-ידי-זה יהרג את היצר הרע, כמובא כל זה מגורי האריז"ל. וגם רבנו ז"ל נתן תקון למוהרנ"ת ז"ל ולעוד כמה אנשים מאנשי שלומנו, שיאמרו בכל יום ח"י פרקים משניות (עין שיחות-הר"ן, סימן קפה).

וכן דף גמרא עם פרוש רש"י ותוספות בכל יום, הוא אור וחיית להנשמה, ואין לה עוד דבר המסגל להמשיך על האדם אור וזיו וחיית כמו דף גמרא, שהוא מגן ותריס נגד כל מיני משחיתים. ומי אומר כשזוכים גם ללמד עם מפרשים, ולהתעמק בדף גמרא הזה, שאז מרגישים טעם עולם הבא בעולם הזה ממש. ומלבד זאת כדאי לגרס כמה וכמה דפים בכל יום אפלו בלי שום פרושים, כדי שיהיה בקי בש"ס, והוא שעור בקיאות, לחזור פעם אחר פעם מסכתא אחר מסכתא, עד שיזכה לסיים את כל הש"ס כמה וכמה פעמים, והוא מסגלת מאד להמשיך על עצמו הארבעה מלאכי

הַשְּׂמִירָה, שֶׁהֵם: גְּבֻרֵי־אֵל, מִי־כָּאֵל, רִפְּאֵל, אִוְרֵי־אֵל, שֶׁהוּא רֵאשִׁי-
תְּבוֹת: גְּמִ'רֵ'א'.

וְאִם אֶפְשֶׁר לְסַיֵּם בְּכָל שָׁבוּעַ אֶת הַמְדַרְשׁ רַבָּה וּמְדַרְשׁ תַּנְחוּמָא
מִפְּרִשְׁתַּת הַשָּׁבוּעַ — מָה טוֹב וּמָה נָעִים, וְכֵן לְקַבֵּעַ לְעֲצֻמוֹ לֹאמַר
בְּכָל יוֹם כַּמָּה דְּפִים זֶהר וְכַמָּה דְּפִים תְּקוּנִים, אֲשֶׁר הָאֲמִירָה בְּעֲלָמָא
מְזַכֶּכֶת אֶת הַנְּשֻׁמָּה.

וְעַל כֵּלָם — לְקַבֵּעַ לְעֲצֻמוֹ שְׁעוֹר בְּטוֹר וְשִׁלְחָן עֲרוּךְ כְּסֻדְרָן,
וְלִלְמַד בְּכָל יוֹם בְּהַתְמַדָּה וּבְהַשׁוּקָה רַבָּה, כִּי עֵקֶר הַלְמוּד הוּא לִידַע
אֶת הַהֲלָכָה. וְרַבְּנּוּ ו"ל הִזְהִירָנוּ מְאֹד מְאֹד עַל לְמוּד פּוֹסְקִים, וְאָמַר,
שְׁכַל אֶחָד וְאֶחָד צְרִיף וּמְחַיֵּב לְלַמַּד בְּכָל יוֹם פּוֹסְקִים, אֲפִלּוּ מְעַט
דְּמַעֲט, וְאֵל יַחֲסֹר לוֹ יוֹם אֶחָד מִבְּלִי לְמוּד הַהֲלָכָה (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן,
סִימָן כ"ט).

וּמִלְבָּד זֹאת טוֹב מְאֹד שֶׁבַשְׁנָה רֵאשׁוֹנָה תִּלְךָ אֶל שְׁעוֹר
שְׁלוּמֵדִים בְּצוּתָא הַלְכוֹת נְדָה, וְהוּא חוֹב עַל כָּל חֶתֶן לְלַמַּד בַּשְּׁנָה
רֵאשׁוֹנָה אֶת הַהֲלָכוֹת הָאֵלוּ מִפִּי מַגִּיד שְׁעוֹר דִּיקָא, וְאֵל יִסְמַךְ עַל
מָה שְׁלוּמֵד לְבַד, אֲלֵא רֵאוּי לוֹ לְלַמַּד אֲצֵל מַגִּיד שְׁעוֹר. וְכֵן אֲשֶׁרִי
מִי שֶׁהוּלֵךְ גַּם לְלַמַּד אֲצֵל מַגִּיד שְׁעוֹר הַלְכוֹת שַׁבָּת, שֶׁהֵן הַלְכוֹת
מְאֹד חֲמוּרוֹת.

רְאֵה לֹאמַר בְּכָל יוֹם הָעֶשְׂרָה מְזֻמְרֵי תְּהֵלִים שְׁגָלָה רַבְּנּוּ ו"ל,
שֶׁהֵם 'תְּקוּנַת הַכְּלָלִי', וּמִלְבָּד זֹאת תְּהִיָּה רְגִיל לֹאמַר בְּכָל יוֹם יוֹם
תְּהֵלִים', בְּאִפְּן שֶׁתּוֹכָה לְסַיֵּם כָּל שָׁבוּעַ אֶת כָּל סֵפֶר הַתְּהֵלִים.

הַהֲכָרַח לְקַצֵּר עֲכָשׁוּ, מִפְּנֵי כְּנִיסַת שַׁבָּת. וְאִם תְּקַיֵּם אֶת כָּל
הַנ"ל, אֲנִי מִבְּטִיחָךְ, שִׁיְהִיָּה בֵּיתְךָ בְּנוּי עַל אֲדָנִי הַתּוֹרָה וְהִירָאָה, וְעַל
יְסוּדוֹת חֻזְקִים, וְיִצְאוּ מִכֶּם בְּנִים וּבָנוֹת צְדִיקִים וְצַדִּיקָנִיּוֹת, וְיִהְיֶה
שְׁלוֹם וְשִׁלְוָה בֵּינֵיכֶם, וְתִצְלִיחוּ כָּל יְמֵי חַיֵּיכֶם.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי

מבקש ומתפלל בעדכם, שיהיה לסימן טוב ולמזל טוב בשעה טובה ומצלחת, אמן כן יהי רצון.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ו תתקנד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר חֻקֵּי, ב' תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלַח נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְכָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֵה מִיָּמֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֻכְמָה, זְכוּתוֹ נִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּגְדֹל שְׁמִחָתִי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִמֶּךָ אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל.

מָה אָמַר לְךָ, יְדֵי הַיָּקָר! אֵין מַלִּים בְּפִי לְפָרֵשׁ לְךָ אֶת גְּדֹל הָעֲנָן שֶׁל הַפְּצַת מַעֲיָנוֹת הַחֻכְמָה חוֹצָה, לְגִדֹל וּלְפָרְסָם אֶת שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה מְאִירִים אֶת הָאוֹר הַגָּנוּז בְּעוֹלָם, בְּבַחֲנֵי מְאוּרֵי אוֹר, כִּי בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, הַמְּאוּרֵי אֵשׁ מִתְּפַשֵּׁט בְּכָל חוֹצוֹת, וּמִתְקַיֵּם (אֵיכָה ד, א): "תִּשְׁתַּכְּנֶנָּה אֲבִנֵי קִדְשׁ בְּרֹאשׁ כָּל חוֹצוֹת", שְׁבִנֵי הַנְּעוּרִים נִכְשָׁלִים בְּפִגְם-הַבְּרִית הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, וְכֹל מִיָּנִי חֻטָּאִים וְעוֹנוֹת וְהַרְהוּרִים רָעִים וְהַסְתַּכְּלוּת אֲסוּרוֹת וְכוּ' וְכוּ', אֲשֶׁר הַמְּצַב הוּא אֵים וְנוֹרָא, מִמֶּשׁ כְּמוֹ בְּדוֹר הַמְּבוּל וְגֵרוּעַ מְזֵה. וְעַכְשָׁו כְּשֶׁבָּאִים אֲלֵיהֶם עִם סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וּמְגִלִּים לָהֶם אֶת הַמְּאוּרֵי אוֹר, עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִים לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, כְּאֲשֶׁר הַמְּצִיאוֹת הַרְאָתָה לָנוּ עַד עַכְשָׁו, וְלָכֵן אֲשֶׁרִי מִי שְׁעוֹסֵק בְּעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַזֶּה, וְהוּא תְּקוּן גְּמוּר לְפִגְם-הַבְּרִית, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁיִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ עַל זֶה מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ לְהַפִּיץ אֶת מַעֲיָנוֹת הַחֻכְמָה חוֹצָה, וּבּוֹא יְבוֹא עַל שְׁכָרוֹ, וְאֵף שְׁעַכְשָׁו נִדְמָה הַכֹּל כְּחֵלוֹם וְכוּ' וְכוּ', כִּי דִיקָא עַל אֵלוֹ אֲשֶׁר מְפִיצִים אֶת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל עוֹבֵר מָה שְׁעוֹבֵר, וַיֵּשׁ לָהֶם נְסִיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, עִם כָּל זֹאת, אִם רַק יִחְזִיקוּ מֵעַמֵּד, אֲזִי סוּף כָּל סוּף יִזְכּוּ לְהַגִּיעַ אֶל מְדֻרְגוֹת נִשְׁגָּבוֹת בֵּין בְּגִשְׁמֵי וּבֵין בְּרוּחֵנוּ.

נא וְנָא רֵאָה לְחִזְקָא אֶת עֲצֻמָּךְ בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה, וְאֵל תּפֹּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוּם דְּבַר שְׁבַעוּלָם, יְהִיָּה אִיךְ שְׂיִהְיֶה וְיִהְיֶה מֵה שְׂיִהְיֶה, כִּי גְדוּל אֲדוּנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר: יֵשׁ עֲנִיָּן שֶׁהִפֵּל יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה, וְהָעֲנִיָּן הַזֶּה הוּא עֵמֶק עֵמֶק עֵמֶק מִי יִמְצְאוּנוּ, שְׁאַפְלוּ אָדָם שֶׁנִּפְּל לְמַקּוֹם שֶׁנִּפְּל וְכוּ' וְכוּ', אֲשֶׁר אֵין עֵמֶק יוֹתֵר מִזֶּה בְּבַחֲיִנַת עֲשָׂרָה הָעֵמֶקִים שֶׁנִּפְתַּחִים בְּעֲשָׂרַת יָמֵי תְּשׁוּבָה, עִם כָּל זֹאת יֵשׁ עֲנִיָּן שֶׁהִפֵּל יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה, עַל-יְדֵי הַנְּהַר הַמְּטֵהֵר מִכָּל הַכְּתָמִים שֶׁהוּא רַבְּנוּ ז"ל (חַיִּי-מוֹהַר"ו, סִימָן שֶׁלֵב), וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁזוֹכֵה לְעֵסֶק בְּהַפְצַת מַעֲיָנוֹת הַחֻכְמָה חוּצָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה לֹא דִי שֶׁהוּא יִטְהַר אֶת עֲצֻמוֹ, אֶלֶּא יִטְהַר גַּם אַחֲרָיִם, אֲשֶׁרֵי לוֹ בְּזֵה וְאֲשֶׁרֵי לוֹ בְּבֹא!

רֵאָה לְכָתֵב לִי מִכְּתָב בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמִמֶּשׁ תַּחֲיִינֵי.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקנה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר חֻקַּת, ב' תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מֵאֵד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְכָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתָה מִיָּמֵי הַנַּחֵל נוֹבַע מִקּוֹר חֻכְמָה, זְכוּתוֹ נִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכוּן קַבְּלָתִי אֶת מִכְּתָבְךָ.

רֵאָה לְחִזְקָא אֶת עֲצֻמָּךְ בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה, וְתִמְסֹר אֶת עֲצֻמָּךְ לְגַמְרֵי אֱלֹיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּנְצַל מִכָּל מִיָּנִי קִנְאוֹת וְכוּ', בְּפִרְט לְקִנְיָא בְּאַשְׁתּוֹ וְכוּ', אֲסוּר עַל-פִּי הַלֵּכָה וְכוּ', וְאֵין לְדַבֵּר סוּף וְכוּ', וְעַל-כֵּן רֵאָה לְמַסֵּר עֲצֻמָּךְ לְגַמְרֵי אֱלֹיו יִתְבָּרַךְ, וְתִדַּע שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מְנַהִיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֻסֵּד וּבְרַחֲמִים, וּמִי יָכוֹל לְהַבִּין אֶת דְּרָכָיו וְכוּ' וְכוּ', עַל-כֵּן הָעֵקֶר רַק לְהַסִּיחַ דַּעַת מֵהַפֵּל, וּלְהַמְשִׁיךְ בְּעֲצֻמוֹ עַרְבוֹת יְדִידוֹת זֵיו שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ. וּכְבָר צָעֵק דָּוִד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים פֵּא, י'): "שָׁמַע עֲמִי וְאַעֲיֵדָה בְּךָ, יִשְׂרָאֵל אִם תִּשְׁמַע לִי, לֹא יְהִיָּה בְּךָ אֵל זֶר,

ולא תשתחוה לאל נכר, אנכי הו' אלקיך המעלה מארץ מצרים הרחב פיך ואמלאהו וגו', שזהו העקר, לידע שהן הו' שהיא רחמים, והן אלקים שהוא מדת הדין, הכל המעלה מארץ מצרים, הוא מוציאנו מכל המצרים, כי כל הגליות נקראות על שם מצרים (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ד'); ואיך זוכים להגיע אל זה? על-ידי "הרחב פיך ואמלאהו", להתבודד הרבה עמו יתברך, ולבקש ולהתחנן ממנו יתברך, ולדבר ולשיח אליו יתברך, שעל-ידי זה, כבכול, עצמו ישפיע עליו בכל פעם דבורים חדשים (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קנו); העקר למסור את עצמו לגמרי אליו יתברך, ולא יהיה בך אל זר כלל, רק להכניס בך את אמתת מציאותו יתברך, ואל תחנף את שום ברך שבעולם, שזה "ולא תשתחוה לאל נכר", שאסור לעשות את שום בן אדם אליל. ועל-כן אסור לחנף אותו ולהשתחוות אליו, רק למסור את עצמו לגמרי אל האין סוף ברוך הוא, אשרי מי שזוכה להכניס את עצמו באמונה פשוטה זו.

מה אמר לך, ידידי היקר! החיים של האדם מלאים נסיונות קשים ומרים עד מאד, ואין שום עצה רק לברח אליו יתברך מדי יום ביומו ומדי שעה בשעה, ועל-ידי זה דיקא ינצל ממה שצריך להנצל.

ראה לדון את עצמך לכף זכות תמיד, ותשמח את עצמך, ובזה שיהיה לך חלישות הדעת אודות וכו', לדעת, זו צריכה להיות לך שמחה עצומה, ולרקוד "ברוך אלקנו שבראנו לכבודו, והבדילנו מן הטועים", שתהלה לאל, אין אנו מתנגדים על הבעל-שם-טוב הקדוש ותלמידיו ותלמידי תלמידיו, ברוך השם ברוך הוא וברוך שמו.

ראה להמשיך ללמד בכל יום תורה הקדושה, ולהתבודד עמו יתברך, ותהיה סבלן גדול עם הילדים, ואז תראה ישועה גדולה שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ו תתקנו.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר חקת, ב' תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... נֵרוּ יְאִיר.

לְנִכוּן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגִדְל שְׂמִיחָתִי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ,
שֶׁהַתְּחִלָּתָהּ לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין וּלְהַתְּפַלֵּל בְּכֹל יוֹם, וּלְלַכֵּת לַמְּקוֹה — אֵין
לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל.

מָה אִמַּר לָךְ, יְדֵי הַיָּקָר! בְּנֵדָאֵי צָרְתָךְ הִיא צָרָה גְדוֹלָה וּמְרָה
מְאֹד, אֲשֶׁר זָרְקוּ אוֹתָךְ לְגַמְרֵי וְכוּ' וְכוּ', וְעוֹבֵר עָלֶיךָ מָה שְׁעוֹבֵר וְכוּ'
וְכוּ', עִם כָּל זֹאת אֶסוּר לָךְ לְזַרֵּק אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, חֵס וְשְׁלוֹם,
כִּי אַתָּה צָרִיךְ אוֹתוֹ בְּאַמְתָּה, כִּי סוּף כָּל סוּף יִהְיֶה הַהֲכָרַח לְחִזּוֹר אֵלָיו,
וְעַל-כֵּן לָמָּה לְחַפּוֹת עַד שְׂיִהְיֶה מֶר, כְּדָאֵי כְּבֹר לְחִזּוֹר אֵלָיו, וְאִף
שְׁמֵרִים לָךְ הַחַיִּים, תִּאֲמִין לִי, יְדֵי הַיָּקָר! כִּי לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מְרִים
הַחַיִּים בְּאִפְּן אַחֵר, וּלְךָ נִתְּפָס הַמְּזוּל בְּאִפְּן כְּזֶה וְכוּ' וְכוּ', תְּתֹאֵר
לְעֲצָמְךָ אָדָם סוֹבֵל מִסְרָטָן וְכוּ' וְכוּ', הַשֵּׁם יִשְׁמְרֵנוּ וְכוּ' וְכוּ', וְהוּא
צָרִיךְ לְסַבֵּל מִהַ שְׁסוֹבֵל וְכוּ' וְכוּ', הַצָּרוֹת הָאֵלֶּה שְׁעוֹבְרוֹת עָלֶיךָ, זֶה
הַסְרָטָן שְׁלָךְ, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבֵן וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-כֵּן רְאֵה לְנַחֵם אֶת
עֲצָמְךָ, וְתִרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְהַנִּיחַ בְּכֹל יוֹם תְּפִלִּין דְּרִשׁ"י וְרַבְּנוּ תָם
דִּיקָא, וְתִלְךָ לַמְּקָנָה וְתִטְבֵּל, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִמְתָּקוּ מִמֶּךָ הַדֵּינִים,
וְתִתְּפַלֵּל תְּפִלָּתְךָ. וּמִלְבָּד זֹאת רְאֵה לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמוּ יִתְּבַרְךָ.

וְעַל כָּלֵם — רְאֵה לְחַדָּשׁ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה, כִּי אֲנִי רוֹאֶה שְׂיִשׁ לָךְ
כַּח גְּדוֹל בְּחֲדוּשֵׁין דְּאוּרִיתָא, וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר, שְׂזֵהוּ תִקּוֹן גְּדוֹל
לְפָגַם-הַבְּרִית (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ה'), וְדִיקָא עַל-יְדֵי
שְׂתַרְשָׁם אֶת הַחֲדוּשֵׁי תוֹרָה, עַל-יְדֵי-זֶה תִקְרַר אֶת הַיְסוּרִים שְׁלָךְ, כִּי
עַל-יְדֵי הַחֲדוּשֵׁי תוֹרָה מְקַרְרִין אֶת הַיְסוּרִים שְׁלוֹ (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן,
חֶלֶק א', סִימָן סה); מָה אִמַּר לָךְ, יְדֵי הַיָּקָר! אֵין עוֹד נֵעֵם וְעַרְבוּת
כְּמוֹ הַסְפָּר הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא "לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן", אֲשֶׁר בְּאַמְתָּה כָּל הָעוֹלָם

כלו לא נבְרָא אֶלָּא בְּשִׁבִיל הַצְדִּיק הַזֶּה, כִּי רַק הוּא הֵבִין אֶת הַדּוֹר הַזֶּה, וְרַק הוּא יוֹרֵד לְכֹל אֶחָד וְאֶחָד וְכוּ', וְכוּ', אֶל הַבְּעִיּוֹת שֶׁלוֹ בַּפְּרָטִי פְּרֻטִיּוֹת וְכוּ' וְכוּ', אֶל נִבְכֵי הַנֶּפֶשׁ וְכוּ' וְכוּ', וּמַחְדִּיר בּוֹ אֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ. לְכֵן רָאָה בַּמְּקוֹם לְבָרַח מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, וְלִזְרֹק, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, אֶת הַתְּפִלִּין וְאֶת הַתְּפִלָּה, אֲדַרְבָּה אִם כֵּן אֲרַע לְךָ דְּבַר כְּזֶה וְכוּ' וְכוּ', עֲלֶיךָ לְהַתְּעוֹרֵר יוֹתֵר וְיוֹתֵר לְהִתְקַרֵּב אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִז תִּרְאֶה יְשׁוּעָה גְדוֹלָה שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְדוֹד הַמְּלֶךְ צוּעַק (תְּהִלִּים פב, ז): "עַד מָתִי תִשְׁפָּטוּ עוֹלָם, וּפְנֵי רְשָׁעִים תִּשְׁאוּ סֵלָה, שִׁפְטוּ דַל וְיִתּוֹם, עֲנֵי וְרֹשׁ הַצְּדִיקִי, פִּלְטוּ דַל וְאֶבְיוֹן, מִיַּד רְשָׁעִים הַצִּילוּ" וְגו', הֲרִי לְךָ, שְׂגַם עַל דּוֹד הַמְּלֶךְ עֵבֶר מַה שֶׁעֵבֶר מִכָּל מִינֵי שׁוֹפְטִים שִׁשְׁפָּטוּ אוֹתוֹ, וְכִידוּעַ אֲשֶׁר כָּל הַסְּנֵה־דְרִין פָּסְלוּ אֶת דּוֹד לְבוֹא בְּקֶהֱל, עַד שֶׁרָצוּ אֶת הַסְּכֻמַּת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְיִצְאָה בַּת קוֹל מִתַּחַת כְּסֹאוֹתֵיהֶם וְאָמְרָה: הוּא יִקְרָאנִי אָבִי; אֵיךְ אַתֶּם מְעִיזִים לְהוֹצִיא אֶת דּוֹד הַמְּלֶךְ מִכָּלל יִשְׂרָאֵל, כִּי רַק הוּא יִקְרָאנִי אָבִי, רַק הוּא מִתְּבוֹדֵד אֵלַי, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְּבַטְּלָה כָּל כְּוִנַּת הַסְּנֵה־דְרִין.

עַמֵּד וּרְאֵה בְּאֵיזָה מַצְבַּח דּוֹד הַמְּלֶךְ עַמֵּד, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן לֹא יֵאָשׁ אֶת עֲצֻמוֹ, רַק בְּרַח תְּמִיד אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְכֵן תַּעֲשֶׂה גַם אַתָּה, וְאֶפְלוֹ אִם, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, אַתָּה צְרִיךְ לְלַכֵּת לְבֵית-הָאֲסוּרִים, גַּם-כֵּן אֵל תִּתְיָאֵשׁ, כִּי גַם שָׁם יֵשׁ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְגַם שָׁם תִּדְבַּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ. וּמִי יוֹדֵעַ מַה שֶׁאַתָּה צְרִיךְ לְשַׁלֵּם עַל מַעֲשֶׂיךָ, וְעַל-יְדֵי כָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ נִפְרָעִים מִמָּךְ מִכָּל עוֹוֹנוֹתֶיךָ הַמְּרַבִּים וְכוּ' וְכוּ'. וְעַל-כֵּן אֵל תִּתְיָאֵשׁ כָּלֵל, וְאֵל תִּתְּפַעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, אֶלָּא הַדְּבַק אֶת עֲצֻמְךָ בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְאֶפְלוֹ, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, שֶׁאַתָּה צְרִיךְ לְהִיּוֹת בְּבֵית הַכְּלָא, תִּרְאֶה לְדַבֵּר שָׁם עִם כָּל הָאֲסוּרִים רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, וְתִהְיֶה עֹקֵשׁן גְּדוֹל עַל זֶה, וְתִפְרָסֶם לְכֻלָּם שִׁישׁ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעוֹלָם, וְתִדְבַר עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ כְּאֲשֶׁר עָשָׂה יוֹסֵף הַצְּדִיק, כְּמוֹ שֶׁאָנוּ אוֹמְרִים בְּסִלְיָחוֹת: "מִי שֶׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים, הוּא יַעֲנֵנוּ" וְכוּ' וְכוּ', אֵךְ אֲנִי מִקְּוִה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכֵּל יִמְתַּק מִמָּךְ, שְׁלֵא תִצְטַרֵּךְ לְהִגִּיעַ אֶל זֶה, אֲבָל הַעֲקָר הוּא שְׁלֵא תִתְיָאֵשׁ מִכָּל מַה

אֲשֶׁר ט"ו תתקנו בנחל נה

שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, כִּי בָזָה הָעוֹלָם עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מְרִירוֹת
דְּמִירוֹת, יְסוּרֵי תַפְתּוֹ, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, וְהֶעֱקָר לְחִזּוּק אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל
מִינֵי מַצְבִּים שְׁבַעֲוֹלָם, וְאָז תִּרְאֶה יְשׁוּעָה גְדוֹלָה שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

רְאֵה לְכַתֵּב לִי מִכְתָּב בְּכָל יוֹם, וּבְסוּף הַשְּׁבוּעַ תִּשְׁלַח לִי אֶת
זֶה.

אֲנִי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁסוּף כָּל סוּף הַכֹּל יִתְהַפֵּף
לְטוֹבָה, וְאַחַר הָרַע יָבֹא הַטּוֹב.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקנו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר חֲקֵת, ב' תּמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד נִשְׁבַּר לְבִי בְּקִרְאֵי אֶת
צְרוּתֶיךָ הַמְּרֻבּוֹת שְׁעוֹבֵרוֹת עָלֶיךָ מְנַעֲוֶרֶיךָ וְכוּ' וְכוּ'.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר! רְאֵה לְחִזּוּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי
אֲפָנִים שְׁבַעֲוֹלָם, וְהֶעֱקָר — שְׂאֵתָה זוֹכָה לְדַעַת מְרַבְּנוּ ז"ל, וְאָסוּר
לָךְ לְכַתֵּב דְּבָרִים כְּאֵלוֹ, שְׂאֵיִן לָךְ שְׂיִכּוֹת עִם רַבְּנוּ ז"ל וְכוּ' וְכוּ',
עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי רַבְּנוּ ז"ל הוּא הַרְחֵמֵן הָאֱמֵתִי (עֵיִן לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵיִן, חֲלָק
ב', סִימָן ז'), אֲשֶׁר רַק הוּא מְבִיֵן אוֹתְךָ, וְרַק הוּא יָכוֹל לִירֵד אֵלֶיךָ, וְרַק
הוּא יָכוֹל לְחִזּוּק אוֹתְךָ, וְרַק הוּא יָכוֹל לְנִקּוֹת אוֹתְךָ וְלְהַעֲלוֹתְךָ
וְלְהַלְבִּישׁךָ בְּכָל מִינֵי לְבוּשֵׁים יְקָרִים, וְעַל-כֵּן רְאֵה לְהַחֲזִיק מֵעַמְדָה,
וְתַחֲזִיק בְּרַבְּנוּ ז"ל, וְאָז תִּרְאֶה סוּף כָּל סוּף יְשׁוּעָה גְדוֹלָה מִן
הַשָּׁמַיִם.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר! אָסוּר לְהִתְיַאֵשׁ אֲפִלוּ בְּמַצְבִּים הַכִּי
גְרוּעִים, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְסוּף כָּל סוּף אַחַר הָרַע יָבֹא

הטוב. ראה לבוא אליו יתברך בכל יום בתפלה ובקשה, ותרגיל את עצמך לדבר עמו יתברך כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו בתמימות ובפשיטות גמורה, ואף שבתחלה ידמה לך, שאין מי ששומע אותך, עם כל זאת ראה להיות חזק ואמיץ בזה, ואז תראה נסים נגלים שייעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

בודאי יש אצלך הקונטרס "מציאת-הזווג", ראה לעיין בקונטרס הזה מדי יום ביומו, ולומר את התפלות המובאות שם, ואז תראה ישועות ונסים נגלים שייעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

נא ונא אל תפל בדעתך כלל, ואל תהיה ביאוש יהיה איך שיהיה ויהיה מה שיהיה, אסור להתיאש איך שרק לא יהיה, יאוש הוא הכי גרוע, ועל-כן ראה לקחת את עצמך בידיך, ואל תתיאש כלל, כי סוף כל סוף תראה ישועה נפלאה שייעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

ראה להרגיל את עצמך לומר בכל יום ח"י פרקים משניות, אשר דבר זה מזכך את הנשמה ומטהרה מכל מיני חלדה, ואם תהיה חזק בזה, תראה את השנויים שיהיו נעשים עמך.

ראה להתחזק, ותכתב לי מכתב, ואז אכתב לך באריכות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ו תתקנח.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר חקת, ג' תמוז ה'תש"ן.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד אני מצטער בצערך הקשה מה שעובר עליך.

ראה לבדק את מזוזות ביתך אם הן כשרות.

רְאֵה לְהַדְר בְּמִצְוֹת צִיצִית, שְׁתַּמִּיד תִּהְיֶה עֲלֶיךָ צִיצִית.

תִּשְׁתַּדֵּל לֹאמַר בְּכָל יוֹם הַעֲשֶׂרָה מְזֻמְרֵי תְהִלִּים שְׁגִלָּה רַבְּנוּ ז"ל,
שֶׁהֵם תְּקוּן גְּמוּר לְכָל הַחֻטָּאִים. וְהֵם: ט"ז, ל"ב, מ"א, מ"ב, נ"ט,
ע"ז, צ', ק"ה, קל"ז, ק"נ.

גַּם תִּשְׁתַּדֵּל לֶאֱכֹל בְּכָל יוֹם זֵיתִים.

וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלִיתִי
שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ, שְׁתַּתְּרַפָּא לְגַמְרִי, וְתִצָּא מִכָּל הַצָּרוֹת
שֶׁסָּבְבוּ אוֹתְךָ.

הַרְגֵּל אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת
וּבְכַפְשֵׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְתִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לְבָבְךָ וְכָל מַה שְׁעוֹבֵר
עֲלֶיךָ בְּפָרְטֵי פְּרֻטִיּוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּצְלִיחַ אֶת דְּרָכְךָ תָּמִיד, כִּי מַה
שֶׁתְּפַלֶּה פּוֹעֵלֶת, שׁוֹם דָּבָר בְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לִפְעֹל.

אוֹדוֹת שְׂדוּכִים, אֵל תִּהְיֶה בְּרִנָּן, אֶלָּא הַשְׂדוּךְ הָרֵאשׁוֹן שְׂרוּצָה
אוֹתְךָ — תִּקַּח, וְאֵל תַּעֲשֶׂה שׁוֹם בְּעִיּוֹת, רַק תִּשְׁתַּדֵּל לְלַכֵּת בְּעֲדֵינּוֹת
וּבְסִבְלָנוֹת, וְאִז תִּצְלִיחַ.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקנט.

בְּעֲזֶרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר חֲקֵת, ג' תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכוּן קַבְלִיתִי אֶת מִכְתְּבְּךָ.

רְאֵה לְבַדֵּק אֶת הַתְּפִלִּין שְׁלֶךָ, וְתִשְׁתַּדֵּל לְהַנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין
כְּשֵׁרוֹת חֵק וְלֹא יַעֲבֹר, וְתִלְךָ לְהַתְּפַלֵּל עֲרֵב וּבִקְרָב בְּמִנְיַן דִּיקָא.

תשפּתּדל מָאד לְקִיּוֹם מִצְנוֹת כּבוֹד אָב וָאִם, וְאֵל תְּרִיב עִם אֶף אֶחָד
וּבְכָרֵט עִם הַהוֹרִים.

וְאִם תְּקִיּוֹם אֶת כָּל זֶה, תִּהְיֶה לְךָ בְּרָכָה וְהִצַּלְתָּה בְּכָל מַעֲשֵׂי
יְדִיךָ.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהִצַּלְתָּה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקס.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר חֲקֵת, ג' תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... שְׁיַחֲיוּ.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּכֶם.

רְאוּ לְבַדֵּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה
עַל אִיזוֹ דִּלְת מְזוּזָה.

נָא וְנֹא לְהִשְׁתַּדֵּל שֶׁהָאָבָא וְהַבֵּן יִנִּיחוּ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין כְּשֵׁרוֹת.

רְאֵי לְהַדְלִיק לְכָבוֹד שַׁבַּת-קֹדֶשׁ אַרְבָּעָה גֵּרוֹת, וְלִהְיוֹסִיף שְׁנֵי
גֵּרוֹת שֶׁל שְׁמֵן זַיִת, וּבְעֵת הַדִּלְקַת הַגֵּרוֹת לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מֵה
שֶׁאַתֶּם צָרִיכִים, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדִּלְקַת הַגֵּרוֹת,
מָאד מְקַבֶּלֶת וּמְרַצָּה בַּשָּׁמַיִם.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שְׁאֲנִי
מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתִּזְכְּוּ לְרְאוֹת בְּשִׂמְחַת יְלַדְיְכֶם, וְיִמְשְׁכוּ
עֲלֵיהֶם בְּרָכוֹת וְיִשׁוּעוֹת, וְתִבְשְׂרוּ לִי בְּקִרְוֹב בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

נָא לּוֹמַר לְבַת שְׁלֵא תִהְיֶה בְּרַרְנִית.

הַמֵּאחֵל לְכֶם בְּרָכָה וְהִצַּלְתָּה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקסא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר חֻקֵּי, ג' תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְחֹזֶק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפֻנִים שְׁבָעוּלָם לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה
עַל אֲשֶׁר זָכִיתָ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבֵּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר אֵין לָךְ עוֹד שִׂמְחָה
בְּשִׂמְחָה זוֹ, כִּי סוּף כָּל סוּף רַבֵּנוּ ז"ל מְכַנִּיס בָּנוּ עֲצוֹת נוֹרָאוֹת
וְנִפְלְאוֹת, אֵיךְ לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל-כֵּן עָלִיךָ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה
עֲצוּמָה, שְׂזָכִיתָ לְהִיּוֹת אֶצְלָנוּ בִּיבְנֵאֵל, וְכֵן זָכִיתָ לְהִתְוַדַּע מֵרַבֵּנוּ ז"ל,
אֲשֶׁר סוּף כָּל סוּף רַק זֶה יִשְׁאֵר מִמֶּךָ.

נָא וְנָא אֵל תִּתְבַּלְבַּל מִשׁוּם דְּבַר שְׁבָעוּלָם, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב
לְהוֹשִׁיעַ, וּבּוֹדֵאֵי הַנְּסִיווֹת קָשִׁים וּמְרִים, וְעוֹבֵר עָלֶיךָ מֵה שְׁעוֹבֵר,
עִם כָּל זֹאת אִם לֹא תִתְיַחַס לְמָה שֶׁהַמַּתְנַגְּדִים מְדַבְּרִים עַל רַבֵּנוּ ז"ל
וְכוּ', וְכֵן לֹא תִתְיַחַס לְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת שֶׁיֵּשׁ לָךְ מֵעֲצָמְךָ וְכוּ', רַק
תִּמְשִׁיךְ לְהִתְבּוֹדֵד בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲזוֹ תִרְאֶה סוּף כָּל סוּף
יִשׁוּעָה גְדוֹלָה מִן הַשָּׁמַיִם. כִּי בְּאַמְתָּ אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו
יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיָּאָה כָּלָה,
וְדוּמָם, צוּמָח, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם עֲצָמֵי חַיּוֹת אֱלֻקוֹתָו יִתְבָּרַךְ,
וְעַל-כֵּן כָּל דְּבּוּר וְדְבּוּר שֶׁמְדַבְּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ — נִשְׁמַע וְנִתְקַבַּל,
וְעַל-כֵּן רְאֵה לְהִמְשִׁיךְ בְּעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת, וְתִדְבֵר בְּכָל יוֹם עִמּוֹ
יִתְבָּרַךְ חֶק וְלֹא יַעֲבֹר, וְאֲזוֹ תִרְאֶה סוּף כָּל סוּף אֶת הַנְּסִים נִגְלִים
שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

רְאֵה לְהִמְשִׁיךְ לְכַתֵּב לִי, וּמְאֹד מְאֹד אֲשַׁמַּח לְקַבֵּל אֶת מַכְתָּבְךָ.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקסב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר חֲקֵת, ג' תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיִיחָה. לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ וּמְאֹד מְאֹד
אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה.

רְאֵי לְבָדֵק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת.

תְּדַלִּיקִי בְּכָל יוֹם נֵר שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת לְעֵלוֹי נְשִׁמַּת רַבִּי מְאִיר בְּעַל
הַנֶּסֶס, וּתְבַקְּשִׁי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שְׂיַחֲוֶס וַיִּרְחַם עָלֶיךָ, וַיִּמְתִּיק מִמֶּךָ כָּל
הַדִּינִים.

הִזָּה טוֹב מְאֹד, שֶׁתִּשְׁפָּכִי מֶלַח עַל יַד דְּלַת בֵּיתְךָ מִבְּחוּץ.

הַקְּדוּשָׁה־בְּרוּךְ־הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי שֶׁאֲנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר וְתִרְוִי רַב נַחַת מֵהֵילָדִים,
וּתְבַשְׂרִי לִי בְּשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת.

הַמְּאַחַל בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקסג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר חֲקֵת, ג' תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל זְדִידֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְבָדֵק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלְּךָ, אִם הֵם כְּשֵׁרוֹת, וְתִשְׁתַּדֵּל לְהַנִּיחַ
בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין כְּשֵׁרוֹת.

אוֹדוֹת הַשֶּׁבֶר וְכוּ', רְאֵה לְהַתְּיַעֵץ עִם שְׁלֹשָׁה רוֹפְאִים מְמַחִים,
וַיְמַה שְׁיִגִּידוּ כֵּן תַּעֲשֶׂה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלוֹתֵי שְׂאֲנֵי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדָךְ, שְׁתַּרְוֶה רַב נַחַת מֵהִילָדִים, וְתִהְיֶה בְּרִיא
וְתַצְלִיחַ בְּכָל דְּרָכֶיךָ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקסד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַב־יְעִי לְסֵדֶר חֲקֵת, ד' תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֵל הַיָּקָר ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלוּתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ, וּמֵאֵד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ.

תִּשְׁתַּדֵּל בְּכָל מִיָּנִי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם לְשִׁמּוֹר עַל שְׁלוֹם בֵּיתְךָ לְבַל
תִּתְקוּטֵט עִם אֲשֶׁתְּךָ, רַק תְּדוּן אוֹתָהּ תָּמִיד לְכַף זְכוּת, וְכֵן הִרְגַּל אֶת
עֲצָמְךָ לְתֵן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל גִּדְּלֵי הַחֶסֶד חֲנָם
שְׁעָשָׂה עִמָּךְ, שְׁזָכִיתָ בְּזָכוּת חֲנָם לְמִצָּא אֶת בֵּית זוּגָךְ, אֵף שְׁעַבְרַתָּ
כָּבֵד מֵהַ שְׁעַבְרַתָּ וְכוּ' וְכוּ', וּבְזֶה שְׁתִּהְיֶה אֲסִיר תּוֹדָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, בְּזֶה תִזְכֶּה שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר בְּשָׁלוֹם.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לְהַתְּבוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלַצֶּעַק הַרְבֵּה אֵלָיו
יִתְבָּרַךְ בְּמָקוֹם פְּנוּי, שְׂאִין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, כִּי הִצְעָקָה וְהִבְקָשָׁה שְׂאָדָם
צוֹעֵק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, מֵאֵד מְסֻגְּלוֹת לְהַתְּקַבֵּל.

רְאֵה לְהַשְׁתַּדֵּל לֹמֵר קְרִיאַת שְׁמַע עִם דְּמַעוֹת, אֲשֶׁר רִבְּנוּ ז"ל
אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לו'), שְׁמוֹעִיל מֵאֵד לְהַנְצִיל מִתְּאוֹת
נְאוּף.

רְאֵה לֹמֵר בְּכָל יוֹם כַּמָּה פְּרָקִים מְשֻׁנוֹת חֵק וְלֹא יַעֲבֹר, אִם
אֲפֹשֶׁר לֹמֵר בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנוֹת — אִין לְמַעַלָּה מִזֶּה
בְּתַקּוֹן הַבְּרִית.

רְאֵה לְחַדֵּשׁ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה, וְכָל חֲדוּשׁ וְחֲדוּשׁ יִהְיֶה יָקָר בְּעֵינֶיךָ

כְּמוֹצֵא שְׁלָל רַב, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ רַבְנוּ ז"ל (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קה), שֶׁהַחֲדוּשִׁין דְּאוּרִיטָא הֵם תְּקוּנַת הַבְּרִית, כִּי כַּנֶּגֶד זֶה שֶׁחָשַׁב בְּמָה שֶׁחָשַׁב, כַּנֶּגֶד זֶה יִכְנִיס בְּדַעְתּוֹ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה, עֵין שָׁם.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקסה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר חֲקֵת, ד' תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

עֲלִיךָ לְהַחְיֹת אֶת עֲצָמְךָ עִם כָּל נִקְדָּה וְנִקְדָּה טוֹבָה שֵׁישׁ לָךְ, וְלֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם דְּבָר וּמִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי אֵין עוֹד מִדָּה טוֹבָה כְּמִי שֶׁהוּא שָׂמַח בְּחֶלְקוֹ תָּמִיד, וְאֵף פֶּעַם אֶסוּר לְהִסְתַּכֵּל עַל אַחֲרִים, כְּמֵאֲמַר הַתָּם הַקְּדוּשׁ (עֵין סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה ט', מִהַחֲכָם וְתָם), שֶׁאֲמַר: מַה לִּי וְלְאַחֲרִים, זֶה מַעֲשֵׂה שְׁלוֹ וְזֶה מַעֲשֵׂה שְׁלִי. וְרוֹאִים שֶׁרַב בְּנֵי-אָדָם נִשְׁבָּרִים כְּשֶׁמְסַתְּפְלִים עַל הַצְּלָחַת הַזּוּלָּת וּמְקַנְאִים בָּהֶם, וְאוֹמְרִים: "הֲלוֹאִי שֶׁהֵינּוּ כְּמוֹ הַהוּא", וּבְאֶמֶת זֶהוּ דִּמְיוֹן אֶחָד גָּדוֹל, כִּי רַבְנוּ ז"ל גְּלָה לָנוּ (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לד), שֶׁלְּכָל אֶחָד יֵשׁ נִקְדָּה אֲשֶׁר אֵין בְּחִבְרוֹ, וְלֹא עוֹד אֵלָּא שֶׁהוּא אֵינּוּ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת כְּמוֹ חֲבֵרוֹ, וְחֲבֵרוֹ אֵינּוּ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת כְּמֵהוּ בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן, כִּי כָּל אֶחָד נִבְרָא לְהוֹצִיא אֶת נִקְדָּתוֹ בְּעוֹלָם, וְלָכֵן לְמָה צְרִיכִים לְקַנָּא בַּזּוּלָּת?! צְרִיכִים לְדַעַת שֶׁנִּקְדָּתוֹ יוֹתֵר חֲשׁוּבָה מִכָּל הַנִּקְדָּוֹת שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְכֵּן מֵאֲמַר הַתַּנָּא הַקְּדוּשׁ (אַבוֹת, פֶּרֶק ו'): וְאֵל תִּתְּאוּהָ לְשִׁלְחָנָם שֶׁל שָׂרִים, שֶׁשִּׁלְחָנָךְ גָּדוֹל מִשִּׁלְחָנָם, וְכִתְרָךְ גָּדוֹל מִכִּתְרָם; וְלָכֵן מָה אַתָּה צְרִיךָ לְהַכְנִיס אֶת הַשְּׂגִיוֹנוֹת שֶׁל אַחֲרִים וְכוּ' וְכוּ' אֶצְלָךְ, וְלִחְשֵׁב תָּמִיד כְּאֵלוֹ הַהוּא יוֹתֵר מִצְּלִיחַ מִמֶּךָ וְכוּ', מִי

אומר לך דבר כזה?! האם אינך יודע, שגם חֲבֵרְךָ מְקַנָּא בְּךָ, ואומר: הלואי שהייתי כמוך.

והנה את הדבר הזה קשה להסביר, כי זו קללה מעץ הדעת טוב ורע, שמאז חטא אדם הראשון אין אדם שהוא שמח בחלקו, אלא אצלו מערב טוב ורע, תמיד רואה בעצמו רע, שהוא אינו שווה לשום דבר וכו', ואצל האחר הוא רואה רק טוב, והוא מצלח מאד וכו', בשעה שמי שמתבונן היטב במה שקורה בעולם, אין אדם אחד שיהיה שמח בחלקו, תמיד הוא מסתפל על הזולת, ונדמה לו שלזולת יותר טוב ממנו, שזה בעצמו חטא עץ הדעת טוב ורע, ואצל הזולת הוא רואה רק הצלחה וטוב וכו', ודבר זה חוזר אצל כל אחד ואחד וכו' וכו', שכל אחד מקנא בזולת, וחושב שלזולת טוב ולו רע, שזו קללת עץ הדעת טוב ורע, שמשם נמשכות כל הקללות וכו'. ועקר הקללה — שאדם הוא אף פעם אינו מסתפל על הטוב שלו, ואינו שמח בחלקו, שזה מה שהורס אותו לגמרי, אשרי מי שמוציא מעצמו את כל הדמיונות וכו', והוא תמיד שמח בחלקו, ויודע שהנקדה שלו זו הנקדה הכי יפה, והקדוש-ברוך-הוא נהנה ממנו. וצריכים להחזיר את זה היטב היטב בעצמו, שלא יחיה באשליות, שהוא אינו שווה שום דבר. ואת זה בא רבנו ז"ל לעקר מכל אחד מאתנו.

אשרי מי ששם אֵזֶן קשבת אל דברי רבנו ז"ל, ואז תמיד יחפש ויבקש בעצמו את הנקודות טובות שיש בו, כמובא בדבריו ז"ל (לקוטי-מוהר"ז, חלק א', סימן רפב), ויהיה שש ושמח עם כל נקדה ונקדה שיש בו, וירגיש שהוא הכי מצלח בעולם. כי תכף-ומיד כשלא מבלבלים את עצמו מהזולת, אז בא האשר, והוא תמיד מאשר עם עצמו, וזו ברכה גדולה מאד. וזה שיהי על כל פרט ופרט בחיים, לא להסתפל על הזולת, אלא לדעת שעבודתו וכו', וענינו וכו', יותר שווה מכלם, ואי אפשר להסביר דבר זה, מחמת חטא עץ הדעת טוב ורע, שכל-כף התערב הטוב והרע אצל כל אדם, עד שאינו יכול להבין איך אצלו יש הטוב בשלמות, ולמה לו להסתפל הפוך, שאצל חברו יש הטוב בתכלית השלמות, ואצלו רק הרע וכו',

וּכְשֶׁתִּבְרַרְתְּ לְאָדָם יְדִיעָה זוֹ, שֶׁהִנְקֵדָה טוֹבָה שְׂיֵשׁ בּוֹ יוֹתֵר חֲשׂוּבָה
לְמַעַלְהָ מִהַכֹּל, אִזּוֹ יִזְכֶּה לְאֲשֶׁר הָרוּחַנִי וְהַגְּשָׁמִי גַם יַחַד; אֲשֶׁרִי מִי
שְׂיִכְנִים בְּתוֹכוֹ אֶת הַדְּבוּרִים הָאֵלֹהִים, וְאִזּוֹ טוֹב לוֹ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקסו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר חֻקֹּת, ד' תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

דַּע לְךָ, שֶׁהַעֲקָר בְּזֶה הָעוֹלָם — אִיךָ לְהִתְחַזֵּק בַּמַּצְבִּים הַכִּי
קָשִׁים שֶׁרַק עוֹבְרִים עָלָיו, כִּי בְּאַמַּת חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (אָבוֹת
ה, א): עֲשֵׂרָה נִסְיוֹנוֹת נִתְּנָסָה אֲבִרְהֵם אָבִינוּ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, וְעָמַד
בְּכֹלָם, לְהוֹדִיעַ כְּפֵה חֲבָתוֹ שֶׁל אֲבִרְהֵם אָבִינוּ; נִמְצָא, שֶׁכָּל הַחֲבָה
שֶׁכָּל-כָּף חֲבַב הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת אֲבִרְהֵם אָבִינוּ הִיא בַּעֲבוּר
שֶׁעָמַד בְּנִסְיוֹנוֹת הַקָּשִׁים וְהַמְּרִים שֶׁרַק עָבְרוּ עָלָיו. וּמִצֵּינוּ שֶׁהַקְּדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא הַקָּפִיד עַל מִשֶּׁה רַבֵּנוּ, וְאָמַר לוֹ (שְׁמוֹת ו, א): "וְיֵאָרָא אֵל
אֲבִרְהֵם, אֵל יִצְחָק וְאֵל יַעֲקֹב בְּאֵל שַׁדַּי, וְשָׁמַי הַגּוֹי"ה לֹא נוֹדַעְתִּי
לָהֶם", הִינּוּ שֶׁהִלְכָתִי אִתָּם בְּמִדַּת הַדִּין, וְלֹא הִרְהָרוּ אַחֲרַי מִדוֹתַי,
מִכָּל זֶה רוֹאִים גְּדֻלַּת הָאָבוֹת הַקְּדוּשִׁים, שֶׁמְסֵרוּ אֶת נַפְשָׁם בַּעֲבוּרוֹ
יִתְבָּרַךְ, וְלֹא הִרְהָרוּ אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, וְקִבְּלוּ אֶת גְּזֵר דִּינָם כְּמוֹ שֶׁהוּא,
וְלִכְּנֹן כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים, הֵן מַעֲצָמוֹ,
שִׁיּוּרְד וְנוֹפֵל יְרִידוֹת וְנִפְּלוֹת וְכוּ' וְכוּ', וּבְכָל פַּעַם שֶׁרַק רוֹצֵה לְחַזֵּר
בְּתִשׁוּבָה, הוּא עוֹד פַּעַם נוֹפֵל, וְהֵן מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מֵאֲשֶׁתּוֹ,
שֶׁמִּצִּיקָה לוֹ וְצוֹעֵקֶת עָלָיו, וּמְחַרְפֶּת וּמְגַדְפֶּת וּמְקַלְלֶת אוֹתוֹ, וְהֵן מֵה
שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מִיְלָדָיו, שֶׁמְזַלְזְלִים בְּכַבּוּדוֹ, וּמְדַבְּרִים עָלָיו כָּל דְּבַר
אֲסוּר, אֲשֶׁר לֹא עֲלָתָה עַל דַּעְתּוֹ כָּלָל, וְהֵן מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו
מִבְּנֵי-אָדָם, שֶׁקָּמִים עָלָיו וְרוֹדְפִים אוֹתוֹ בְּכָל מִינֵי רְדִיפוֹת, וּמַעֲלִילִים
עָלָיו כָּל מִינֵי עֲלִילוֹת רָשָׁע שְׂוֵא וְשָׁקֵר, וְאִף-עַל-פִּי-כֵן הוּא מְחֻזָּק

מַעֲמַד, וְאִינוּ זֶה מֵאֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְיִודַע וְעַד אֲשֶׁר בְּכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֶׁם אֵלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְהַכֵּל מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, וְדַבֵּר גְּדוּל וְדַבֵּר קָטָן אִינוּ נֶעֱשֶׂה מַעֲצָמוֹ, אֲלָא בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, וְשׂוֹתֵק לְמַחְרָפוֹ וְלִמְבֹזֵי נַפְשׁוֹ, וּמִקְבֵּל הַכֵּל בְּאַהֲבָה, אָדָם זֶה מַעֲלָתוֹ גְּדוּלָה בְּשָׁמַיִם, וְלִכֵּן רַק בְּזֶה נִמְדַּדְתָּ גְּדֻלַּת בַּר יִשְׂרָאֵל, אִיךָ הוּא מַחֲזִיק מַעֲמַד בְּעַת שְׁעוֹבְרִים עָלָיו מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים מִכָּל הַצְּדָדִים וְאִינוּ נִשְׁבָּר.

וְרוֹאִים בַּחוּשׁ, אָדָם יָכוֹל לְלַמֵּד קִבְּלָה, וְלִהְיוֹת בְּקִי הַיֵּטֵב בְּכָל כַּתְּבֵי הָאָרִיז"ל, וּמָה גַם שִׁיכוֹל לְכוֹן פְּנוֹת וְכוּ' וְכוּ', אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵין בְּזֶה עֲדִין שְׁלֵמוֹת כָּלֵל, אִם אִינוּ יוֹדַע לְהִתְמוּדֵד עִם חַיֵּי יוֹם יוֹם, סִימָן שֶׁהַכֵּל זֶה מִן הַשְּׁפָה וְלַחוּץ. וְכָבֵר יוֹדַע שְׂרַבְנוּ וְ"ל אָמַר (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן רַכָּה), שֶׁכָּל אֶחָד יָכוֹל לִידַע חֻכְמַת הַקִּבְּלָה, אֲפֹלוּ בְּלִי תַעֲנִיּוֹת וּמִקְנָאוֹת, וְאָמַר רַבְּנוּ וְ"ל שְׂזוֹ חֻכְמָה כָּל הַחֻכְמוֹת וְכוּ', וְלִכֵּן מִי שִׁיּוֹדַע אֵת כָּל כַּתְּבֵי הָאָרִיז"ל אֲפֹלוּ בְּעַל-פֶּה, עֲדִין אִינוּ נִקְרָא בְּעַל מִקְבֵּל כָּלֵל, הוּא לָמַד אֵת הַחֻכְמָה, וְיִודַע אֵת הַחֻכְמָה יִשָּׂר וְהַפּוּךְ, אֲזִי מָה בְּכַף (וְלִהְבְּדִיל הַיּוֹם יֵשׁ בְּאוּנִיבֶרְסִיטָאוֹת אֲנָשִׁים שֶׁקּוֹרְאִים אֵת עֲצָמָם פְּרוֹפֶסוֹרִים, וְהֵם מַחֲלִי שִׁבְתוֹת, אוֹכְלֵי טְרַפּוֹת וְנִבְלוֹת, וְרַחוּקִים לְגַמְרֵי מֵהִיֶּדְוֹת, וְאֶף-עַל-כֵּן לוֹמְדִים קִבְּלָה, וְיִודַעִים קִבְּלָה, וְחִבְרוּ סְפָרִים בְּקִבְּלָה בְּבִקְיָאוֹת נִפְלְאָה, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן מִתְנַהֲגִים כְּגוֹיִים גְּמוּרִים, כִּיּוֹדַע וּמְפָרְסֵם כָּל זֶה), הֵאֵם אֵלוֹ נִקְרָאִים בְּעַלֵּי מִקְבָּלִים?!

אֲלָא עַקֵּר הַקִּבְּלָה הוּא שֶׁאָדָם זֹכֵה לִהְיוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְלִבְטָל לְגַמְרֵי אֵת כָּל יִשׁוּתוֹ וּמַהוּתוֹ וְכוּ', וְכָל רְצוֹנוֹ וְכִסּוּפּוֹ זֶה רַק לִהְיוֹת נִכְלָל בְּעֲצָם עֲצָמִיּוֹת אֶלְקוּתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְלֹא אִכְפַּת לוֹ שׁוֹם דְּבַר בְּזֶה הָעוֹלָם, לֹא מַעֲנִין אוֹתוֹ מִשׁוֹם דְּבַר, אֵין לוֹ רְצוֹן אֲלָא לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן יוֹדַע אִיךָ לְרַדֵּת וּלְחַזֵּק אֵת עֲצָמוֹ בְּכָל הַמַּצְבִּים הַכִּי קָשִׁים, וּמִכָּל דְּבַר בְּזֶה הָעוֹלָם מוֹצֵא לְמוֹדִים אִיךָ לְהַחֲזִיק מַעֲמַד בְּאֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְאֵת כָּל הַלְמוּדִים שְׁלוּמֵד בֵּין בְּנִגְלָה וּבֵין בְּנִסְתָּר, הַכֵּל מִקְשָׁר אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא מַחֲזִיק מַעֲמַד בְּכָל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, זֶה נִקְרָא בְּעַל מִקְבָּל.

וּבְאֵמֶת רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן סח), שְׁעָקַר גְּדֵלֶת הַצְּדִיק, שְׁיָכוּל לְהִיּוֹת לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, הֵינּוּ הֵן שְׂיֵהִיָּה דְבוּק בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּטַל וּמִבְטָל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וַיִּזְכֶּה לְיַחַד יְחוּדִים קְדוּשִׁים, וַיְהִיָּה שֵׁם הַנּוֹרָא הַבְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ תָּמִיד לְפָנָי עֵינָיו, עִם כָּל זֹאת הוּא יָכוּל לְרַדֵּת גַּם לְמַטָּה, וּלְחַיּוֹת עִם אֲשֶׁה וַיְלָדִים, וַיְהִיָּה לוֹ עֶסֶק עִם בְּנֵי-אָדָם, לְחַזְקָם וּלְאַמְצָם, לְעוֹדְדָם וּלְשִׁמְחָם, כִּי זֶה הַשְּׁלֵמוֹת — לְהִיּוֹת לְמַעְלָה וּלְהִיּוֹת לְמַטָּה, שְׁשׁוּם דְּבָר בְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתוֹ, וְאֶפְלוּ כִּשְׁהוּא לְמַטָּה, יִמְצָא בּוֹ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְכֵן כִּשְׁעוֹלָה לְמַעְלָה, גַּם-כֵּן יִמְצָא אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פב), שְׂיֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂדִיקָא כִּשְׁעוֹלִים לְמַעְלָה נוֹפְלִים יְרִידָה אַחַר יְרִידָה, כִּי רַב הָאוֹר מְסַנְנֵר אוֹתָם, וְעַל-כֵּן הֵם נוֹפְלִים כְּמוֹ אֲלִישַׁע אַחַר, שְׂדִיקָא כִּשְׁעוֹלָה לְמַעְלָה כְּפַר בְּעָקַר, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן.

וְלָכֵן עָקַר חֲכָמַת הַקְּבֵלָה בְּשִׁלְמוֹת הוּא הַדְּבָקוֹת בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְלִהְמַשִּׁיף עַל עֲצָמוֹ מַחִין, הֵינּוּ שְׁתַּמִּיד יַחֲשֹׁב שְׂאֵין בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְזֶה יְהִיָּה אֶצְלוֹ דְּבָר מַחְלָט, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַתְקִים בְּזֶה הָעוֹלָם בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, כָּל מַח מַחֲשַׁבְתּוֹ יְהִיָּה רַק בְּזֶה, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא יָכוּל לְעַסֵּק עִם בְּנֵי-אָדָם, וְלֹא בּוֹעֵט בָּהֶם וְכוּ', סוֹבֵל עֲלִבוֹנוֹת בְּזִיוּנוֹת חֲרוּפִין וְגַדוּפִין מֵאֲשַׁתּוֹ וּמִיְלָדֵיו וּמִבְּנֵי-אָדָם וְכוּ' וְכוּ', וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵינּוּ עוֹזֵב אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זֶה נִקְרָא בְּעַל מְקַבֵּל אֲמַתִּי, כִּי בּוֹדְדִים יְכוֹלִים לְהִרְאוֹת אֶת זֶה, כִּי רַב בְּנֵי-אָדָם אֶפְלוּ שְׁלוּמְדִים קְבֵלָה וַיּוֹדְעִים קְבֵלָה, אִם רַק מְנַסִּים אוֹתָם בְּאֵיזֶה נְסִיוֹן קַל, וְהֵם נִשְׁבָּרִים, סִימָן שֶׁהֵם עֲדִין רַחוּקִים בְּתַכְלִית הַרְחוּק מִקְּבֵלָה אֲמַתִּית.

וְזֶה בְּרוּר לְכָל מִי שְׂיִוְדַע מֵה שְׁקוּרָה הַיּוֹם בְּזֶה הָעוֹלָם, שְׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים, עֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת, חוֹבוֹת צְרוֹת וְיִסוּרִים מְכַעְרִים, עֲלִבוֹנוֹת וּבְזִיוּנוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים, וּמַעֲט בְּנֵי-אָדָם יְכוֹלִים לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד לְהַשְׂאֵר דְּבָקִים בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְלֹא מִזִּיו אוֹתָם שׁוּם דְּבָר, אֲשֶׁרֵיהֶם וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקָם, וְאֲשֶׁרֵי הַדְּבָקִים בָּהֶם.

וּמְצִינּוּ, שְׁאָמַר הַשֵּׁטֶן לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל אִיּוֹב (אִיּוֹב א, יא):
 "וְאוֹלָם שְׁלַח נָא יָדְךָ וְגַע בְּכָל אֲשֶׁר לוֹ, אִם לֹא עַל פְּגַיְךָ יִבְרַכְךָ",
 רוֹאִים מִזֶּה, שְׁעַקֵּר הַנְּסִיּוֹן שֶׁל הָאָדָם בְּעֵת שֶׁבָּאִים עָלָיו יְסוּרִים
 קָשִׁים וּמְרִים, וְהוּא מַחְזִיק מֵעַמָּד, וְאֵינּוּ קוֹרֵא תִּגְרָא אַחֲרָיו יְתַבְּרָךְ,
 זֶה הָאָדָם מַעֲלֵתוֹ גְּדוּלָה בַּשָּׁמַיִם, עַד כְּרִי כָּךְ, שְׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ
 הַקְּדוּשִׁים (פְּסִיקְתָא רַבְתִּי, פְּרָשָׁה מז): אֲשֶׁרִי אָדָם שֶׁנִּגְעוּ בּוֹ יְסוּרִים וְכַבֵּשׁ
 כְּעֶסוֹ, וְלֹא קָרָא תִּגְרָא אַחֵר מִדַּת הַדִּין, אֲלֵא כִּיּוֹן שֶׁבָּאוּ יְסוּרִים עַל
 אִיּוֹב, אֵלּוֹ כְּבֶשׂ כְּעֶסוֹ, וְלֹא קָרָא תִּגְרָא אַחֵר מִדַּת הַדִּין לְמַדָּה גְּדוּלָה
 וּמִשְׁבַּחַת הָיָה בָּא, אָמַר רַבִּי חֲנִינָא בַּר פִּפְא: אֵלּוֹ לֹא קָרָא תִּגְרָא, כְּשֵׁם
 שְׁאוּמְרִים עֲכָשׁוּ בַתְּפִלָּה: אֱלֹהֵי אַבְרָהָם, אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב,
 כִּךָ הָיוּ אוֹמְרִים וְאֱלֹהֵי אִיּוֹב; לְמִדֵּים מִכָּךְ, מַה זֶה אָדָם שֶׁאֵינּוּ קוֹרֵא
 תִּגְרָא עַל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, אֲלֵא מִכָּל
 צְרוּתָיו הוּא בּוֹרַח רַק אֵלָיו יְתַבְּרָךְ, אָדָם זֶה מַעֲלֵתוֹ גְּדוּלָה מְאֹד
 מְאֹד.

וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ אוֹתְךָ, שֶׁתִּרְאֶה לְהַתְּחַזֵּק בִּיתְּךָ שְׂאֵת וְיִתְּרָה
 עָז, וְשׁוּם דְּבַר בְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ, אֲלֵא מִכָּל מַה שֶׁעוֹבֵר
 עָלֶיךָ בְּרַח לָךְ אֵלָיו יְתַבְּרָךְ, וְאִז תִּרְאֶה שְׁסוּף כָּל סוּף יְתַגַּלֵּה אֵלֶיךָ
 מְלֶךְ הַכְּבוֹד בְּעַצְמוֹ, וְיֵאִיר עָלֶיךָ אוֹר וְזִיו וְחַיּוּת וּדְבָקוֹת הָאֵין סוּף
 בְּרוּךְ הוּא, רַק אִם תַּחְזִיק מֵעַמָּד, וְלֹא תִשְׁאַל שׁוּם קִשְׁיוֹת עָלָיו
 יְתַבְּרָךְ וְכוּ', וְשִׁלָּא יִתְעַקֵּם לְבָבְךָ בְּעַקְמִיּוֹת וְכוּ', וְלֹא תִתְהַרְהַר אַחֵר
 הַמְּקוֹם בְּרוּךְ הוּא יְתַבְּרָךְ שְׁמוֹ, אֲלֵא קַבֵּל אֶת כָּל אֲשֶׁר בָּא עָלֶיךָ
 בְּאַהֲבָה, רַק בְּרַח לָךְ מִכָּל הַצְּרוּת וְהַיְסוּרִים אֵלָיו יְתַבְּרָךְ, וְתִבְכֶּה
 לְפָנָיו יְתַבְּרָךְ, וְתִשְׁפֹּךְ נַפְשְׁךָ אֵלָיו יְתַבְּרָךְ, וְתִסַּפֵּר לוֹ יְתַבְּרָךְ אֶת כָּל
 מַה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְיִוְתֵר מִזֶּה אֵל תִּתְהַרְהַר כָּלֵל וְכוּ' וְכוּ'. רַק חֲזוּק
 בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יְתַבְּרָךְ שֶׁהַכֹּל לְטוֹבָה, אִז דִּינְקָא יִפְתָּחוּ לָךְ כָּל
 הַעוֹלָמוֹת, וְיֵאִירוּ עָלֶיךָ מַחֲיִן בְּדְבָקוֹת וְהַשְׁגַּת אֱלֻקוֹת, שִׁלָּא תִתְאַרְתָּ
 וְלֹא שִׁעְרָתָּ וּבִלְבָד שִׁיחֶיָה בְּלֵב אֲמֵת בְּלֵב נְכוּן.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלִחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקסז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר חֻקֵּי, ד' תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיְרַדְפוּ אֵל ... נְרוֹ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְהֵיוֹת בְּשִׂמְחָה, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נָתַן לְךָ מִתְּנָה — אֲשֶׁה כָּל-כֶּף טוֹבָה וְיִלְדִים חֲמוּדִים, וְאִינִי יוֹדֵעַ לְמָה אַתָּה צָרִיךְ לְהֵיוֹת בְּעֶצְבוֹת וּבִמְרִירוֹת וּבְדַכְאוֹן וְכוּ' וְכוּ', מַה הַפְסַדְתָּ בְּזֶה הָעוֹלָם?! תִּהְיֶה לְאֵל, נִבְרָאנוּ מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל, וְלֹא עָשָׂנוּ גוֹי כְּגוֹיֵי הָאָרְצוֹת, וַיֵּשׁ לָנוּ זָקֵן וּפִאוֹת, וּמְזוּזָה עַל פֶּתַח בֵּיתֵנוּ, וְאֲנַחְנוּ מִתְעַטְּפִים בְּכָל יוֹם בְּצִיצִית וּמִתְעַטְּרִים בְּתַפְלִין, וּמִתְפַּלְלִים אֶת הַשָּׁלֹשׁ תְּפִלוֹת: שְׁחֲרִית, מִנְחָה, עֶרְבִית בְּמִנְיָן, הוֹלְכִים בְּכָל יוֹם לְמִקְוֵה לְטַהֵר אֶת נַפְשֵׁנוּ, אוֹכְלִים רַק כֶּשֶׁר, שׁוֹמְרִים שֶׁבֶת, לוֹמְדִים תּוֹרָה בְּכָל יוֹם: מְקַרְא, מְשַׁנֵּה, גְּמָרָא, מְדַרְשׁ, הַלְכָה, מְקַיְמִים אֶת הַמִּצְוֹת שֶׁצִּוְּנוּ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אִזּוּ מַה יֵּשׁ לְהֵיוֹת בְּעֶצְבוֹת, בִּמְרִירוֹת וּבְדַכְאוֹן?!

הַרִי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן נה): רוּחַ הָעוֹלָם הַזֶּה אֵין לְשַׁעַר; דִּהְיֵנוּ מַה שֶׁהָאָדָם יְכוֹל לְהַרְוִיחַ בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאֵין צָרִיךְ עַל זֶה הוֹצָאוֹת מִשְׁלוֹ, שְׁקוֹרִין אוֹיֵשׁ לֹאג, רַק מִמָּה שֶׁהַכִּין לְפָנָיו הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ, יְכוֹל לְהַרְחִיב יָדוֹ וּלְהַרְוִיחַ הַרְבֵּה מְאֹד, עֵין לֹא רָאָתָה וְכוּ'; כִּי בְּדֶרֶךְ כָּלל כְּשֶׁאָדָם רוֹצֵה לְפַתַח חֲנוּת, עַד שֶׁמִּתְחִיל לְרְאוֹת רְנוּחִים, הוּא צָרִיךְ לְהִשְׁקִיעַ הַמוֹן, לְשַׁלֵּם דְּמֵי שְׂכִירוֹת לְחֲנוּת לְכַמָּה חֲדָשִׁים, לְתַקֵּן אֶת הַחֲנוּת וְכוּ', לְצַבֵּעַ אֶת הַחֲנוּת וְכוּ', לְעֲשׂוֹת מְדָפִים וְכוּ', וּלְהַבִּיא סְחוּרָה וְכוּ', וּלְסַדֵּר אוֹתָם וְכוּ', וְאִזּוּ אַחַר כָּל הַטְּרַחָה וְהִיגִיעָה וְהַהוֹצָאוֹת שֶׁהִשְׁקִיעַ, צָרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים שֶׁיִּתְחִילוּ לְהַכְנִס לּוֹ הַכְּנָסוֹת, שֶׁעֲדִין סָפֵק וּסְפֵק סָפְקָא אִם יִרְאֶה אֵיזָה רוּחַ וְכוּ', אֲבָל לְרוֹחְנֵיּוֹת לֹא צָרִיכִים שׁוּם דְּבָר רַק לְפַתַח אֶת הַפֶּה, וּלְדַבֵּר אֵל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁמְדַבְּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, זוֹ כְּבָר הַצְּלַחָה נְצַחִית, שֶׁאֵין לְתַאֵר וְאֵין

לְשַׁעַר כָּלֵל, בְּשָׁר וְדָם טָפָה סְרוּחָה שְׁמִסְתּוֹכֶכֶת בְּגִשְׁמִיּוֹת עוֹלָם
הֶעֱשִׂיָה, שֶׁהֵכֵל נֶעְלַם וְנִסְתָּר לְגַמְרִי, וְלֹא רוֹאִים שׁוֹם אֹר רֹחֲנֵי וְכוּ',
וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן מִסְתּוֹכֶכֶת לָהּ נִשְׁמָה שְׁמֵלֶבֶשֶׁת בְּלָבוֹשׁ גִּשְׁמֵי וְחֲמָרִי,
שְׁבָאָה מִטָּפָה סְרוּחָה וְכוּ', וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן מִדְּבָרֵת אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהֵבִין אֶל אָבִיו, זֶה אִי אֶפְשָׁר לְתַאֲר
וּלְשַׁעַר אֶת הַנְּחַת-רוּחַ הַגָּדוֹל שֶׁעוֹשֶׂה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכֵן
הָעוֹלָמוֹת כָּלָם מְקַנְאִים בּוֹ, אֲשֶׁר מְלֹאכֵי עֲלִיּוֹן אֵינָם זוֹכִים לוֹמַר
שִׁירָה רַק פֶּעַם אַחַת בְּחַיֵּיהֶם. וְהִנֵּה בְּשָׁר וְדָם זוֹכָה בְּכָל פֶּעַם שֶׁרַק
רוֹצֶה לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִהְיוֹדוֹת וְלִהְלֵל וּלְשַׁבַּח אוֹתוֹ
יְתַבְרַךְ, אִיזוֹ זְכוּת!

וְלִכֵּן רְאוּי לָךְ לִהְיוֹת בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, וְלֹא לְהִשָּׁבֵר מִשׁוֹם דְּבָר.
תְּהִיָה חֲזוֹק בְּזֶה, וְאִזוֹ תִּרְאֶה אֶל אֵילוֹ מְדַרְגוֹת תְּגִיעַ, רַק בְּזְכוּת
הַשִּׁמְחָה שְׁאֵתָה שָׁשׁ וְשִׂמְחַ בְּקִיּוֹם מַצּוֹת מְעֻשִׂיּוֹת. וּבִפְרָט שְׁאֵתָה
זוֹכָה לְהַתְּפַלֵּל לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת,
אוֹת תְּפִלָּה, סִימָן ע'): עַל-יְדֵי שִׁמְחָה תִּבּוֹא תִּפְלְתָךְ בְּהִיכַל-הַמֶּלֶךְ; וְכֵן
אָמַר (שָׁם, סִימָן פֶּא): תְּפִלָּה שֶׁהִיא בְּשִׁמְחָה, הִיא עֲרֹכָה וּמְתוּקָה לְהֵשֶׁם
יְתַבְרַךְ. וְלִכֵּן אֵל תְּהִיָה בְּטָלָן! תִּתְחַזַּק וְתִצְחַק מִכָּל הָעוֹלָם כְּלוּ. מֵה
יֵשׁ לָךְ עִם אַחֲרִים?! תִּסְתַּכֵּל רַק עַל עֲצָמְךָ, וְתִרְאֶה לְהַתְּמִיד בְּלִמּוּד
הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר כָּבֵר אָמַר הַתַּנָּא הַקְּדוּשׁ (אָבוֹת, פֶּרֶק ב'): אִם
לְמַדְתָּ תּוֹרָה הַרְבֵּה, נוֹתְנִים לָךְ שְׂכָר הַרְבֵּה; וְאֵת הַשְּׂכָר הַזֶּה שֶׁל
לְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אִי אֶפְשָׁר לְהִסְבִּיר כָּלֵל, כִּי הַתּוֹרָה הִיא חַיִּינוּ
וְחַיּוֹת נַפְשָׁנוּ.

וְאָמְרוּ בְּזֵהר (וַיִּשָּׁב קִפְה.): כֹּל מָאן דְּאִשְׁתַּדֵּל בְּאוֹרֵיתָא בְּהַאי
עֲלָמָא, זָכִי לְאִשְׁתַּדֵּלָא בֵּהּ לְעֲלָמָא דְּאִתִּי, וְהָא אֲתַמַּר תָּא חֲזִי, הַהוּא
בַּר נִשׁ דְּלָא זָכִי לְאִשְׁתַּדֵּלָא בְּהַאי עֲלָמָא בְּאוֹרֵיתָא, וְאִיהוּ אָזִיל
בְּחִשׁוּכָא, כַּד נִפִּיק מֵהַאי עֲלָמָא נְטִלִין לִיָּה וְעֲאִלִין לִיָּה לְגִיָּהֲנוּם,
אַתְרַ תְּתַאָה דְּלָא יְהִי מְרַחֵם עֲלֵיהּ, דְּאִקְרִי "בּוֹר שְׁאוֹן טִיט הַיָּוֶן",
כְּמַה דְּאִתְּ אָמַר (תְּהִלִּים מ, ג): "וַיַּעֲלֵנִי מִבּוֹר שְׁאוֹן מְטִיט הַיָּוֶן וַיִּקָּם
עַל סֹלַע רִגְלֵי כּוֹנֵן אֲשֶׁר־י", וּבְגִין כֹּךְ הַהוּא דְּלָא אִשְׁתַּדֵּל בְּאוֹרֵיתָא
בְּהַאי עֲלָמָא, וְאִתְּטַנַּף בְּטַנוּפֵי עֲלָמָא, מֵה כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית לז, כד):

"ויקחהו וישליכו אתו הברה", דא הוא ג'הנום, אַתּר ד'דינין להו לאינן דלא אַשְׁתְּדלוּ באוריתא, והבור ריק, כּמָה דאיהו הָהוּ ריק, מאי טעמא בגין דלא הָהוּ ביה מים. ותא חזי, כּמָה הוא ענשא דאוריתא, דהא לא אתגלו ישראל מארעא קדישא, אלא בגין דאסתלקו מאוריתא ואשתבקו מינה, הדא הוא דכתיב (ירמיה ט, יא): "מי האיש החכם ויבן את זאת וגו', על מה אבדה הארץ וגו', ויאמר הו"ה על עזבם את תורתיו וגו', רבי יוסי אמר מהכא (ישעיה ה, יג): "לכן גלה עמי מבלי דעת", בגין כּף כלא קימא על קיומא דאוריתא, ועלמא לא אתקיים בקיומיה, אלא באוריתא, דאיהו קיומא דעלמין עילא ותתא, דכתיב (ירמיה לג, כה): "אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי"; נכל מי שעוסק בתורה בעולם הזה זוכה לעסק בה לעולם הבא, והרי למדנו, בוא וראה, האדם הזה שלא זכה לעסק בעולם הזה בתורה, והוא הולך בחשך, כאשר יוצא מזה העולם לוקחים אותו, ומכניסים אותו בגיהנום, כמו שנגמר: "ויעלני מבור שאון מטיט הַיּוֹן, ויקם על סלע רגלי כונן אשרי", ובגלל זאת שלא עסק בתורה בזה העולם, וטנף את עצמו בטנופי העולם, מה כתוב בו? ויקחהו וישליכו אתו הברה, זה הוא הגהינום המקום שדנים אותם — אלו שלא עסקו בתורה, והבור ריק, כּמָה שיהוה הָהוּ ריק, מה טעם? בגלל שלא היו בו מים. ובוא וראה כּמָה הוא הענש של התורה, שלא גלו ישראל מארץ הקדש, אלא בגלל שסתלקו מהתורה, ועזבו אותה, וזה שכתוב: "מי האיש החכם ויבן את זאת וגו', על מה אבדה הארץ וגו', ויאמר הו"ה על עזבם את תורתיו וגו', רבי יוסי אמר, מכאן לכן גלה עמי מבלי דעת, בגלל כּף הכל עומד על קיום התורה, והעולם עומד בקיומו אלא בתורה, שהיא קיום העולמות למעלה ולמטה, כמו שכתוב: "אם לא בריתי יומם ולילה, חקות שמים וארץ לא שמתי".] מכל זה רואים מעלת האדם הזוכה ללמד התורה הקדושה, שאז זוכה בעולם הזה ובעולם הבא. ולכן כל מי שלומד בכל יום מקרא, משנה, גמרא, מדרש, ממשיך על עצמו אור מהארבעה עולמות: אצילות, בריאה, יצירה, עשייה; ובאמת צריכים רק סדר, אם אדם מסדר, בקלות יכול ללמד את הארבעה למודים האלו, ולא צריכים

לְגַמֵּר בַּיּוֹם אֶחָד, כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (דְּבָרִים רַבָּה, פְּרָשָׁה ח', סִימָן ג'): כָּל מִי שֶׁהוּא טַפֵּשׁ אוֹמֵר: אֵימָתִי אֶקְרָא כָּל הַתּוֹרָה? ! וּמִי שֶׁהוּא פֶקֶח, מַה הוּא עוֹשֶׂה? ! שׁוֹנֵה פֶרֶק אֶחָד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, עַד שֶׁמְסִיִּם כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁאֵינּוּ מְטַעָה אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם כְּלָל!

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקסח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר חֲקֵת, ד' תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רַק חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְאַסוּר לְהִשָּׁבֵר מִשׁוּם דְּבָר בְּעוֹלָם, וְזֶה הַלְמוּד הָעֵמֶק שֶׁאֲנַחְנוּ מְקַבְּלִים מִרַבְּנוּ ו"ל. וְלִכֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְתַמֵּיד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל יוֹם יוֹם. וְצָרִיף שֶׁתִּדַּע, שֶׁכָּל הַהִתְקַרְבוֹת שֶׁלָּנוּ אֵל רַבְּנוּ ו"ל זֶה רַק עַל-יְדֵי לְמוּד סִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קצב), אֲשֶׁר פָּנִיו, שְׁכָלוֹ, חֲכָמָתוֹ וְנִשְׁמָתוֹ נִמְצְאִים בְּתוֹךְ הַסֵּפֶר; וְלִכֵּן מִי שֶׁרוֹצֵה לְהַפִּיר אֶת רַבְּנוּ ו"ל, עָלָיו לְהִיּוֹת בְּקִי בְּ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן יֵשֶׁר וְהַפּוּף.

וּמוֹכָא מִהֲרַב הַקְּדוּשׁ רַבִּי נַחוּם מְטַשְׁעֶרְנוּבֵּל זי"ע (יִשְׁמַח לֵב שְׁבַת), שֶׁיְכוּלִים לְהִשְׁתַּטַּח עַל הַסֵּפֶר שֶׁל הַצַּדִּיק, וַיְהִיָּה חָשׁוּב כְּאֵלוֹ הַשְׁתַּטַּח עַל קֶבֶר הַצַּדִּיק, כִּי בַעַת שְׁלוּמֵיֶדִים אֶת דְּבָרֵי הַצַּדִּיק, נִתְקַשְּׂרִים וּמִתְחַבְּרִים רוּחוֹ בְּרוּחוֹ, כִּי תוֹרַת הַצַּדִּיק הִיא רוּחַ הַצַּדִּיק, כִּי הָרִי אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת הוּא אָמַר בְּפִיו, וְנִמְצָא שְׁרוּחַ הַצַּדִּיק נִמְצָאָת בְּתוֹךְ הַסֵּפֶר, וְכֵאֲשֶׁר לוֹמֵד אֶת הַסֵּפֶר בְּדַבּוּר פִּיו, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְחַבְּרִים רוּחַ בְּרוּחַ, וְכֵן הוּא בְּדְבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יב): כְּשֶׁמְדַבְּרִים אֶת דְּבָרֵי הַצַּדִּיק, נַעֲשֶׂה בְּחִינַת נְשִׁיקוֹן, שֶׁמְנַשֵּׁק אֶת עֲצָמוֹ עִם הַצַּדִּיק; רוֹאִים מְכַל זֶה גְּדֻלַּת סֵפֶר הַצַּדִּיק.

וְלִכֵּן רָאָה לְהִתְמַיֵּד מְאֹד בְּלִמּוּד הַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ "לְקוּטֵי-
 מוֹהַר"ן, שֶׁשָּׁם תִּמְצָא אֶת רוּחַ הַצְּדִיק, לְהִתְדַבְּקָא רוּחָא בְּרוּחָא,
 וְרַק בְּזֶה תִּלְוֶיָה כָּל הַהִתְקַרְבוּת אֶל רַבְּנוּ ז"ל. וּבְאַמֶּת רָאוּי לְכָל אֲנָשִׁי
 שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים לְהִיּוֹת בְּקִיָּאִים בְּ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן יֵשֶׁר וְהַפּוֹד. וְזֶה
 רָצָה רַבְּנוּ ז"ל, וְהִזְהִירָנוּ מְאֹד מְאֹד, שֶׁנִּתְמַיֵּד בְּסִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ, עַד
 שְׂיִהְיֶה שְׁגוּר עַל פִּינוּ, כַּמּוּבָא בְּדַבְּרֵי הַקְּדוֹשִׁים (חַי"י מוֹהַר"ן, סִימָן
 שְׁמוֹ), אֲשֶׁר צְרִיכִים לְלַמֵּד בְּסִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ שְׁנֵי שְׁעוּרִים: שְׁעוּר אֶחָד
 פְּשׁוּט, לְלַמֵּד בְּמַהֲרֵית הַרְּבֵה מְאֹד, כְּדֵי שְׂיִהְיֶה שְׁגוּר בְּעַל-פֶּה,
 וְשְׁעוּר אֶחָד לְלַמֵּד בְּעִיּוֹן גָּדוֹל, כִּי יֵשׁ עֲמָקוֹת גְּדוֹלָה וְנִפְלְאוֹה בְּסִפְרוֹ
 הַקְּדוֹשִׁים, עֲמָק עֲמָק מִי יִמְצָאָנוּ, וְאָמַר (ש"ס, סִימָן שְׁמוֹ), שֶׁמִּצְוָה
 גְּדוֹלָה לְלַמֵּד סִפְרוֹ הַרְּבֵה, וַיְכוּלִים לְהִיּוֹת נֹעֲשֶׂה בְּעַל מַח גְּדוֹל
 עַל-יְדֵי סִפְרוֹ, כִּי יֵשׁ בּוֹ שְׁכָל גְּדוֹל וְעֲמָקוֹת נִפְלְאוֹה מְאֹד, עַל-פִּי
 פְּשׁוּטִים שֶׁל דְּבָרִים, וְאִם יִתְמַיְדוּ בְּסִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ יְכוּלִים לְזַכּוֹת לְהִיּוֹת
 נֹעֲשֶׂה אִישׁ כְּשֶׁר בְּאַמֶּת, אֲזִי יִרְאֶה אֶת הַפְּנִימִיּוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּסִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ,
 כִּי יֵשׁ בָּהֶם פְּנִימִיּוֹת הַרְּבֵה, וְלִכֵּן לֹא בַחֲנָם שֶׁהִסֵּמֶ"ךְ-מ"ם מְאֹד מְאֹד
 אוֹרֵב עַל כָּל אֶחָד מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ, לְמַנְעוֹ מִלְּלַמֵּד אֶת הַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ
 שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁבְּזֶה תִּלְוֶיָה כָּל הַהִתְקַרְבוּת אֵלָיו ז"ל, וְלִכֵּן אַל תִּהְיֶה
 בְּטָלָן, אֲלֵא תִקְבַּע לְעֲצָמָךְ שְׁעוּר כְּסִדְרָן בְּסִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ "לְקוּטֵי-
 מוֹהַר"ן, עַד שֶׁתִּהְיֶה בְּקִי בְּעַל-פֶּה בְּסִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה, וּמוֹהַר"ן תִּ
 ז"ל אָמַר: בְּגוּף שְׂיִהְיֶה הַ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, הַתּוֹלְעִים בְּקֶבֶר לֹא
 יִגְשׁוּ, וְאָמַר, שֶׁמִּסְגָּל הָאֲמִירָה בְּלְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, כְּמוֹ הָאֲמִירָה בַּזְּהַר
 וּבַתְּקוּנִים, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמִּתְמַיֵּד בְּ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, אֲשֶׁר רַק בְּזֶה
 תִּלְוֶיָה כָּל הַהִתְקַרְבוּת שְׁלוֹ אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְאֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁזוֹכֶה
 לֹמַר עַל כָּל תּוֹרָה אֶת הַתְּפִלָּה הַשְּׂיִכָּת אֵלָיָה בְּ"לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת",
 שְׂאֲז גּוֹרֵם שְׁעֲשׂוּעִים גְּדוֹלִים לְמַעַלָּה, כַּמּוּבָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל
 (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כה), וְהִיּוֹת שְׂזַכְּנֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְחַבֵּר
 פְּרוּשׁ "שְׁפַת הַנַּחַל" עַל כָּל הַ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן בְּדֶרֶךְ קִלְיָה מְאֹד, לִכֵּן
 אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמַּעֲיֵן בְּזֶה, וְאֲזִי יִבִּין אֶת כָּל מֵאֲמֵר וּמֵאֲמֵר וְכָל תּוֹרָה
 וְתוֹרָה לְעַבְדָּהּ וּלְמַעֲשֶׂהּ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקסט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר חֲקֵת, ד' תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

בְּעֵינַי שְׁשָׁאלָתְךָ — מַה כָּל הַרְעַשׁ בְּטְבִילַת מְקוֹהָ? יְדוּעַ, שֶׁהַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זִי"ע אָמַר, שֶׁהַעֲקָר שְׂזוּכָה לְהַשִּׁיג אֶת כָּל מַדְרָגוֹתָיו הָעֲצוּמוֹת, הוּא עַל-יְדֵי שְׁהִיָּה זְהִיר מְאֹד בְּטְבִילַת מְקוֹהָ, וְזֶה מַה שֶׁהֵבִיא אוֹתוֹ לְכָל הַמַּדְרָגוֹת. וְאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נו), שֶׁטְבִילַת מְקוֹהָ מוֹשִׁיעָה אֶת הָאָדָם מִכָּל הַצָּרוֹת, וּמְטַהֵרֶת אוֹתוֹ מִכָּל הַזְּהֵמוֹת וּמִכָּל הַטְּמְאוֹת, וְיָכוֹל לְזַכּוֹת לְעֵלוֹת לְשַׁעַר ג'. וְאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קכג), שֶׁמְקוֹהָ אֵינָה מְזַקֶּת כָּלֵל, וְהַדְּאֶקְטִיר שִׁיאֵמַר לוֹ, שֶׁמְקוֹהָ מְזַקֶּת, אֵינּוּ דְאֶקְטִיר כָּלֵל. אֲדַרְבֵּה, טְבִילַת מְקוֹהָ טוֹבָה מְאֹד לְבְרִיאוֹת הַגּוֹף, כִּי יֵשׁ נִקְבִים קְטָנִים הַרְבֵּה בְּגוֹפּוֹ שֶׁל הָאָדָם, וְהֵם נִקְבֵי הַזְּעָה, שֶׁדָּרָךְ שָׁם יוֹצֵאת הַזְּעָה מִן הָאָדָם, וְהֵם צְרִיכִין לְהַפְתֵּחַ, כִּי אִם נִסְתַּמֵּין נִקְבֵי הַזְּעָה, יוֹכֵל לְחַלֵּשׁ וְלִפְּלֹל לְחַלְשָׁה, חֵס וְשְׁלוֹם. וְעַל-יְדֵי טְבִילָה בְּמֵיִם, נִפְתַּחִין נִקְבֵי הַזְּעָה, וְזֶה טוֹב מְאֹד לְבְרִיאוֹת הַגּוֹף. רַק שְׁלֹא יִהְיוּ הַמֵּיִם קָרִים בְּיוֹתֵר, כִּי אִזּוּ מֵיָא מְטָרְשֵׁי לְהַנְקִיבִים, אֲבָל כְּשֵׁאִין הַמֵּיִם קָרִים מְאֹד, אֲזִי הַטְּבִילָה בָּהֶם טוֹבָה מְאֹד. הָרִי שֶׁלָּךְ לְפָנֶיךָ, מַה זֶה טְבִילַת מְקוֹהָ! וּכְדָאִי שֶׁתַּעֲזִין הֵיטֵב בְּדַבְרֵי הַרַב הַקְּדוֹשׁ רַבִּי קֶלְמֶן קֶלוּנִימוֹס זִי"ע, שֶׁהִיָּה תַלְמִיד הַרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ זִי"ע, בַּעַל הַמַּחְבֵּר סֵפֶר "מְאוּר וְשִׁמְשׁ" (פָּרֶשֶׁת אָמַר): בְּלָתִי אֶפְשָׁר לִידַע מַה הִיא יְרָאָה, שֶׁיִּלְמַד וְיִתְפַּלֵּל בְּרֵתֶת וּבְזִיעַ, כִּי אִם שִׁיְהִיָּה נִזְהָר בְּטְבִילַת עֲזָרָא. וְאִם הוּא לּוֹמֵד אוֹ מְתַפַּלֵּל, וְאֵינּוּ נִזְהָר בְּטְבִילָה זֶה, אִי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם אֶפֶן לְהַגִּיעַ לְגוֹפֵי תוֹרָה וּמִצְוֹת. וְאִם הוּא לּוֹמֵד סִפְרֵי קַבְּלָה, וְהוּא בְּלָתִי טָהוֹר, יוֹכֵל לְבוֹא חֲלִילָה, עַל-יְדֵי-זֶה לִידֵי אֶפִיקוֹרְסוֹת. וּבְזִמְנֵים הַקּוֹדְמִים, שֶׁהִיָּה דְבַר הַשֵּׁם יִקָּר בְּיָמֵם הָהֵם, וְלֹא הָיוּ

יודעים מיִראת הַרוֹמָמוֹת כָּלֵל, זֹאת הִיְתָה מִחֲמַת שְׁהִיוּ לִוְדָיִם
 תּוֹרָה, וְלֹא נִזְהָרוּ בְטַבִּילָה זֶה, וְהִפְתָּ שְׁבִתִי צָבִי, יִמַח שְׁמִם, שְׁהִיוּ
 אֲזוּ בַיָּמִים הֵהֵם, וּמִזֶּה נִעְשׂוּ אֶפִיקוֹרְסִים, שְׁלֵמְדוֹ סִפְרֵי קַבְלָה
 בְּטַמְאָת הַגּוֹף, וְהִזָּה הָעוֹלָם שְׁמִם, עַד שֶׁבָּאוּ שְׁנֵי הַמְּאֹרוֹת הַגְּדוֹלִים
 לָעוֹלָם: הַבְּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע, וְאַדְמו"ר הַרַב רַבְּנוֹ אֱלִימֶלֶךְ,
 נִשְׁמַתוּ בְּגַנְזֵי מְרוֹמִים, וְהֵם פִּתְחוּ שְׁעַר לַהֲשֵׁם, צְדִיקִים יָבֹאוּ בוֹ,
 שְׁלֹא יִהְיֶה אָדָם שׁוֹם הַרְהוֹר תּוֹרָה, עַד שִׁיטְבַל עֲצָמוֹ לְקַרְיוֹ,
 שְׁחֲכָמִי הַגְּמָרָא לֹא בְטָלוּהוּ, אֲלֵא מִפְּנֵי שְׁאִין רַב הַצְּבוֹר יְכוּלִין
 לַעֲמֹד בָּהּ, אֲבָל אוֹתָן הָאֲנָשִׁים הַרוֹצִים לַהֲשִׁיג גּוֹפֵי הַתּוֹרָה וּמְצוּוֹת,
 צְרִיכִין לִהְיוֹת גְּזֻהִים מְאֹד בְּטַבִּילָה זֶה. וְעוֹד זֹאת אָנוּ לְמַדִּין
 מִסְּמִיכַת הַכְּתוּבִים: "וְהוֹדַעְתֶּם לְבַגְנִיד וְלַבְּנֵי בַגְנִיד", וְסָמִיד לִיָּהּ "יוֹם
 אֲשֶׁר עָמְדָת" וְגו', שְׁזֹאת גַּם־כֵּן בְּלִתִּי אֶפְשָׁר לְלַמֵּד לְתַלְמִידִים,
 וְלַהֲכַנִּיס בְּלַבָּם יִרְאֵת הַשֵּׁם, אִם אֵינּוּ נִזְהָר בְּטַבִּילָה זֶה.

הַכָּלֵל הָעוֹלָה מִזֶּה, מִי שֶׁהוּא לֹוֹמֵד פְּשׁוּטוֹת הַתּוֹרָה בְּלִתִּי טְהוֹר,
 אֲזִי אֵינּוּ יְכוּל לַהֲשִׁיג בְּשׁוֹם אֶפֶן מַה הִיא יִרְאָה, וּמִי שֶׁהוּא לֹוֹמֵד
 סִפְרֵי קַבְלָה, וְאֵינּוּ זֶהִיר בְּטַבִּילָה זֶה, יוּכַל לָבֹא חֲלִילָה לִיַּדִּי
 אֶפִיקוֹרְסוֹת, וְהוּא מְטַמֵּא נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל הַנִּגְרָרִים אַחֲרֵיהֶם, אֲבָל אִם
 הָאָדָם מְקַדֵּשׁ וּמְטַהֵר עֲצָמוֹ מִקְטָנוּתוֹ, וְכֹל יָמָיו הוּא לֹוֹמֵד עַל טְהָרַת
 הַקֶּדֶשׁ, הוּא מְשִׁיג יִרְאֵת הַרוֹמָמוֹת, וְהוּא יְכוּל לְקַרֵּב אֶת נִשְׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל לְבוֹרָא בְּרוּךְ הוּא, וְלַהֲכַנִּיס בְּגוֹפֵי הַתּוֹרָה וּמְצוּוֹת וְיִרְאֵת
 שְׁמִים, וְאוֹר קִרְשָׁתוֹ מוֹפִיעַ עַל תַּלְמִידָיו וְתַלְמִידֵי תַלְמִידָיו הַהוֹלְכִים
 בְּעַקְבוֹתָיו עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת. וְעֵינֵינוּ הַרוֹאוֹת, אֲשֶׁר עַדִּין זֹרַח
 בְּעוֹלָם אוֹר קִדְשָׁת שְׁנֵי הַמְּאֹרוֹת: הַבְּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע
 וְהַרְבֵּי רַבֵּי אֱלִימֶלֶךְ זי"ע וְכו', עֵינֵי שְׁמִם.

וְלָכֵן תִּשְׁמַר מְאֹד לֹא לְדַבֵּר נֶגֶד מַקְנָה, כִּי זֶה מְרָאָה שֶׁנִּשְׁמַתָּךְ
 פְּגוּמָה מְאֹד, וְאֵינּוּ לְהַבִּיא רְאִיָּה מְאַחֲרִים וְכו', וּבַפְּרָט מְצַדִּיקִים, כִּי
 פֶּן וְאוֹלֵי הָיוּ חוֹלִים, וְהִזָּה קִשָּׁה לָהֶם לְטַבֵּל כָּל יוֹם. וְכֵן מְבִיא רַבֵּי
 חַיִּים וַיִּטְאַל ז"ל, שֶׁהָאֲרִיז"ל הִזָּה לוֹ שֶׁבֵר, וְסָבַל יְסוּרִים, אֲזִי בְּמִשְׁוֹ
 כַּמָּה חֲדָשִׁים לֹא יְכוּל הִזָּה לְטַבֵּל. וְלָכֵן אֵינּוּ מְבִיאִים רְאִיָּה מִמֵּי

שְׁהִיָּה חוֹלָה וְסָבַל חֲלָאִים וְכוּ'. אָבַל מִי שֶׁבְּרִיא, צָרִיךְ לְלַכֵּת בְּכָל יוֹם לַמִּקְוָה וְלִטְבֵּל, וְאִין עַל זֶה שׁוֹם תְּרוּץ.

וְאֶצֶל אַנְשֵׁי שְׁלוּמְנוּ הַיְקָרִים, מְסַפְּרִים הַמּוֹן סְפוּרִים, אִיךְ שֶׁמָּסְרוּ אֶת נַפְשָׁם בְּעִבּוּר טְבִילַת מִקְוָה, כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר בְּעֵנִין "תְּקוּן הַכְּלָלִי", שֶׁהַתְּקוּן הָרֵאשׁוֹן הוּא מִקְוָה. וְלִכֵּן הָיוּ נִזְהָרִים מְאֹד מְאֹד עַל טְבִילַת מִקְוָה, וְאֶפְלוּ שֶׁבָּא לָהֶם בְּמִסִּירוֹת נַפְשׁ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן מָסְרוּ אֶת נַפְשָׁם, פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמָעוֹ, לִטְבֵּל בְּכָל יוֹם. וּמוֹהַרְנ"ת ז"ל, הִזִּיה דַּרְכּוֹ לִטְבֵּל פַּעַם אַחַת קִדָּם אַמִּירַת תְּקוּן חֲצוֹת, וּפַעַם אַחַת לַפְּנֵי תְּפִלַּת שַׁחֲרִית. וְאָמְרוּ אַנְשֵׁי שְׁלוּמְנוּ, שֶׁעֲנִין טְבִילַת מִקְוָה זֶה עֲבוּדָה בְּפָנֵי עֲצָמָה, כִּי כָּךְ אָמַר מוֹהַרְנ"ת ז"ל לַפְּנֵי הַסְּתַלְקוֹתָיו: מִי שֶׁיְהִיָּה חֲזָק לְלַכֵּת בְּכָל יוֹם לַמִּקְוָה וְלִטְבֵּל בְּשִׁבִיל הַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא, יֵשׁ לוֹ תְּקוּהָ לְתַקֵּן הַכֹּל; כִּי מִקְוָה הוּא לְשׁוֹן תְּקוּהָ, וְלִכֵּן כָּל הַיּוֹם רְאוּי לִטְבִילָה, עִם כָּל זֹאת מִי שֶׁיְכוֹל לִטְבֵּל תְּכַף-וּמִיד כְּשֶׁקָּם מִהַשָּׁנָה — אִין לְמַעַלָּה מִזֶּה. כִּי כָּךְ אָמַר מוֹהַרְנ"ת ז"ל, שֶׁהַנְּשָׂמָה שֶׁל הָאָדָם אֵינָה חוֹזֶרֶת, אֶלָּא עַל-יְדֵי טְבִילַת מִקְוָה. וְלִכֵּן אֲשַׁרִּי מִי שֶׁכְּשֶׁמִּתְעוֹרֵר מִהַשָּׁנָה — רֵץ לִטְבֵּל בַּמִּקְוָה.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקע.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר תְּקַת, ד' תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רְאֵה לְחִזּוֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, אֲשֶׁר אִין לְתֹאֵר וּלְשַׁעַר אֶת מַעַלְתּוֹ בְּעַל תְּשׁוּבָה, עַד שֶׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכוֹת לד'): בְּמִקּוֹם שֶׁבְּעֵלֵי תְּשׁוּבָה עוֹמְדִין, אִין צְדִיקִים גְּמוּרִים יְכוֹלִים לְעַמֵּד; וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַרְנ"ן, חֶלֶק א', סִימָן ו'), שֶׁהַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים בְּמַעַלָּה

נפלאה מאד, עושים תשובה בכל יום, בכל שעה ובכל רגע, ועושים תשובה על תשובה, ואפלו שמשגיגים כבר השגות אלקות, חוזרים בתשובה פן ואולי גשמו אלקותו יתברך, בכיכול, ולכן הם כל ימיהם בתשובה. וכן ראינו אצל רבנו ז"ל, אף שגלה גוראות נפלאות עד מאד, עם כל זאת תמיד בכה והתחנן אליו יתברך — איך זוכים להיות יהודי וכו' וכו'. ולכן אשרי מי שזוכה לחזור בתשובה שלמה, ואז בודאי הקדוש-ברוך-הוא יקבלו ברחמים גדולים. ומובא (ילקוט ראובני, חלק ג', אות אבות, סימן פג): בעלי תשובה זוכים לנשמה יתרה בכל יום; ולכן אשרי מי שזוכה לחזור בתשובה שלמה, ואז אל רב טוב הגנוז והצפון יזכה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ו תתקעא.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר חקת, ד' תמוז ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לבדק את מזוזות ביתך אם הן כשרות, ואם לא חסרה על איזו דלת מזוזה. וכן ראה לבדק את התפלין שלך אם הן כשרות, ותשתדל להניח בכל יום תפלין, כי כל המניח תפלין — זוכה לחיים ולאריכות ימים (מנחות מד.).

תשתדל לצית את הרופאים בענין הפדורים שנתנו לך פדורי הרגעה, ותשמר את עצמך מאד מפעס ועצבנות, לבל תכעס ולבל תקפיד על שום ברירה שבעולם. ואף שיבוא לך דבר זה מאד קשה, עם כל זאת ראה להרגיל את עצמך לא להיות בכעס ובקפדות, ואז תצליח דרכך.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה בריא תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ו תתקעב.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר חקת, ד' תמוז ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבכי לטוב כל הימים, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

שמוע שמעתי ותרגז בטני את הצער והמכאוב שעבר בביתכם על-ידי תאנת דרכים של בנה, ולאחרונה שמעתי גם בשורה משמחת, שתהלה לאל, יצא מכלל סכנה, בן יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתהיה בריא ושלים כל ימי חייו, ותרוו רב נחת ממנו ומכל הילדים.

נא ונא לבשרני מה שיותר מהר משלומי הטוב.

חמדת לבכי! רבנו ז"ל אמר לנו, שצריכים לקבל רמזים מכל דבר, פי הקדוש-ברוך-הוא מצמצם עצמו מאין סוף עד אין תכלית, לרמז לאדם רמזים בכל יום להתקרב על-ידי-זה אליו יתברך (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נד); וכוונתי יש בזה רמזים אליך, שמרמזים לך אילו דברים וכו', עליך לבקש ולהתחנן אליו יתברך, שיאיר עיניך, ויגלה לך מה מרמזים לך, כי האדם צריך לבוא אליו יתברך, על-ידי כל דבר שקורה עמו, וזה יחדיר בו האמונה הקדושה, אשר באמת אין מדרגה יותר גדולה מאמונה פשוטה בו יתברך, וכמאמר הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע: אחר כל המדרגות וההשגות שזכיתי בזה העולם, אני משליך את הכל, ועובד את השם יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה, בלי שום חכמות כולל, וזה היה רצונו של רבנו ז"ל, שאדם יסלק את חכמתו ובינתו ודעתו לגמרי, ויבוא אליו

יִתְבַּרְךָ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁיטוֹת גְּמוּרָה, וַיִּדְבַר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ כַּאֲשֶׁר יִדְבַר
אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, וַיִּסְפֹּר לוֹ כֹּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו בְּפִרְטֵי
פִּרְטִיּוֹת, וְאָז אִם יִתְמַיֵּד בְּעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת יָמִים וְשָׁנִים, סוּף כֹּל
סוּף יִזְכֶּה לְהַזְדַּבֵּף וּלְהַטְהֵר וּלְהַעֲשׂוֹת כְּלִי לְהַמְשִׁיךְ בּוֹ כֹּל הַבְּרָכוֹת.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלְתִּי שְׂאֲנִי
מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שְׁתִּהְיוּ כְּלָכֶם בְּרִיאִים, וְתִהְיֶה הַבְּרָכָה
מִצִּוְיָהּ בְּתוֹךְ בֵּיתְכֶם.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקעג.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר חֲקֵת, ה' תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צָמוּד בְּפִנְיֵימִיּוֹת לְכָבִי לְטוֹב כֹּל הַיָּמִים, שׁוֹתָה מִיָּמֵי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ
מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... נִרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵאֹד מְאֹד אֲנִי מְצֻטָּעַר בְּצַעֲרֶךָ
הַקָּשָׁה מִמֶּה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ וְכוּ' וְכוּ'.

מַה אֵמַר לָךְ, יְדֵי הַיָּקָר! כָּבֵד לְמַדְתְּ אֲצַלְנוּ הַרְבֵּה מְאֹד,
שֶׁחַחִיִּים מְלֵאִים גְּסִיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, וְעָלֶיךָ לְהִתְחַזֵּק בְּכֹל מִיָּנֵי
אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְלֹא לִפְלֵ בְדַעְתְּךָ מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם.

רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לוֹמַר בְּכֹל יוֹם אֶת כֹּל סֵפֶר הַתְּהִלִּים, כִּי
עַל-יְדֵי-זֶה יִמְתָּקוּ מִמֶּךָ כֹּל הַדֵּינִים, וְאֵל תִּפְחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה
שְׁבַעוּלָם, וְאָז תִּרְאֶה גְּסִים נְגָלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.
וְאִם הֵייתָ יוֹדֵעַ מַעֲלַת אֲמִירַת תְּהִלִּים בְּשָׁמַיִם, הֵייתָ רָגִיל בָּזֶה כֹּל
יוֹם וַיּוֹם. עַל-כֵּן רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ לְהַמְשִׁיךְ בְּכֹל יוֹם אֶת כֹּל
סֵפֶר הַתְּהִלִּים, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שִׁמְתָּקוּ מִמֶּךָ כֹּל
הַדֵּינִים.

אָשֶׁר ט"ו תתקעד בנחל עט

נא ונא ראה לקחת קונטרסים מידידינו ... גרו יאיר, ותלך להפיצם. והקדוש־ברוך־הוא יעזר לך, שיהיה לך שפע גדול, ואל תפחד משום בריה המאימת עליך, אתה ראה רק לקשר את עצמך אליו ותברך, ואז תראה את הנסים נגלים שיעשה עמך הקדוש־ברוך־הוא.

ראה לכתב לי מכתב אחד בכל שבוע, וממש תחייני, כי אני אוהב אותך מאד מאד, כְּאִשֶׁר הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בְּעֲצָמוֹ יוֹדֵעַ זֹאת. המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ו תתקעד.

בעזרת השם ותברך, יום חמישי לסדר חקת, ה' תמוז ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידידי היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחתי לקראת דברך. ראה להמשיך לכתב לי בכל יום, ובסוף השבוע תשלח לי את זה.

ראה לחבר לעצמך תפלות רבות, ותהיה רגיל לומר את התפלות, כי זה היה רצונו של רבנו ז"ל, ובפרט שמבאר בהמעשה מהבעל תפלה (ספורי־מעשיות, מעשה יב), שבעל תפלה ואנשיו היו להם חבורים רבים של תפלות. על־כן ראה להרגיל את עצמך לחבר בכל פעם תפלה חדשה, ותהיה רגיל לומר את זה.

אודות וכו', עליך לדעת, כי צריכים לשמר מאד מאד בבית, שלא יתלה שם שם הוי"ה, כי איך שהוא מסתובבים הילדים הקטנים בלי צניעות, והיא סכנה גדולה מאד, וזה דבר מאד חמור, שלא יתלה בחדר שם הוי"ה בשעה שהולכים בבגד לא צנוע. על־כן תראה להזהר מאד מאד שלא יתלה בביתך שם הוי"ה, כי היא סכנה גדולה כשאין הולכים בצניעות נגדו.

רָאָה לְהַמְשִׁיךְ לומר ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, וְתִהְיֶה מְאֹד שְׂמֵחַ, וְתִרְקַד בְּכָל יוֹם, כִּי עָקַר הַרְפוּאָה לְכָל הַמַּחְלוֹת הַיָּא רַק שְׂמֵחָה, כִּי גָלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל. וּבִפְרָט עָלֶיךָ, שְׂכָבָר עָבְרוּ עָלֶיךָ כָּל־כֶּף הַרְבֵּה מְשֻׁבְּרִים, עָלֶיךָ רַק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשְׂמֵחָה הַיָּא רְפוּאָה לְכָל בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׂמִיּוֹת.

נָא וְנָא רָאָה לְהַתְּפַלֵּל אֶת כָּל הַתְּפִלוֹת שְׁלֶךְ: שְׁחֵרִית, מִנְחָה, מְעָרִיב, חֲצוֹת, מִתּוֹךְ הַסְּדוּר דִּיקָא מְלָה בְּמְלָה, כְּמִי שְׂמוֹנֶה מְעוֹת, וְאֵל תִּתְּפַעֵל מִשׁוּם בְּרָיָה שְׂבַעוּלָם, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּנֹדְאֵי יַעֲזֹר לָךְ.

נָא וְנָא רָאָה לְהַחֲזִיק מְעַמְד, כִּי סוּף כָּל סוּף אַחַר הַרְעָה יָבוֹא הַטּוֹב.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקעה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר חֲקֵת, ה' תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ זְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלִיתִי אֶת מַכְתָּבֶיךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמֵחָתִי לְקִרְאָתָם.

רָאָה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמֶיךָ מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְתִמְסַר אֶת נַפְשְׁךָ מְאֹד עַל מִדַּת הַשְׂמֵחָה, כִּי הַשְׂמֵחָה הַיָּא הַיְסוּד וְהַעֲקָר בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְכָל מִי שְׂשֵׂמַח יוֹתֵר — מְצָלִיחַ יוֹתֵר.

נָא וְנָא רָאָה לֹא לְבַלְבֵּל אֶת עֲצָמֶיךָ מִשׁוּם בְּעֵלֵי דְמִיּוֹנוֹת וְכוּ' וּמְסֻפְרִים וְגִימְטְרִיאוֹת וְכוּ', כִּי הַכָּל הֶבֶל וּרְעוּת-רוּחַ, הַעֲקָר הוּא תְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת, לְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שְׂיִזְכֶּה לְזִכּוּף הַמַּחֲזִין, עַד שְׂעַל-יְדֵי-זֶה זְאִירוֹ לוֹ מִמִּילָא הַיְחוּדִים הַקְּדוּשִׁים. וְצָרִיכִים לְשָׁמֵר מְאֹד מְאֹד לֹא לְקַחַת אֶת זֶה

בְּחֻזְקָה וְכוּ', וְזוֹ הִיְתָה דְרֹךְ הַבְּעַל-שֵׁם טוֹב הַקְּדוּשׁ וְכוּ'. וְצָרִיכִים לְבַקֵּשׁ רַק רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, שְׂיִזְכֶּה לְזַכֵּךְ אֶת הַשִּׁבְעָה גְרוֹת: הָעֵינַיִם, הָאָזְנוֹיִם, הַחֻטָּם וְהַפֶּה.

נָא וְנָא רְאֵה לּוֹמֵר בְּכָל לַיְלָה קְרִיאַת-שְׁמַע שְׁעַל הַמָּטָה עַל-פִּי סֵדֵר הָאָרִיז"ל, שֶׁהוּא תַקּוּן גְּדוֹל לַפְּגָם-הַבְּרִית הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה.

אוֹדוֹת הַוַּתוֹר שְׁאַתָּה מוֹתֵר לְכַלְתֶּךָ וְכוּ', הָעֵקֶר רְאֵה לְשֹׁמֵר אֶת עֲצֻמְךָ מִפְּגָם-הַבְּרִית שֶׁהוּא חֲמוּר מְאֹד מְאֹד, וְצָרִיכִים לְשֹׁמֵר מְאֹד מִנְּגִיעָה וְכוּ', וּבִפְרָט שֶׁבְקָרוֹב תַּתְחַתֵּן כְּבוֹר, וְעַלֶיךָ לְדַעַת, כִּי כָּלָה בְּלֹא בְרָכָה אֲסוּרָה כְּנֹדָה, וְעַל-כֵּן אֲסוּר לְנַגֵּעַ בָּהּ כָּלָל.

רְאֵה לְהַתְמִיד בְּכָל יוֹם בְּלַמּוּד ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנּוּת, אֲשֶׁר הָאֲמִירָה בְּעֵלְמָא הִיא סְגֻלָּה גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁרָגִיל לּוֹמֵר בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנּוּת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְזַכּוֹךְ הַמַּחֲזִין וּלְטַהֵרָה וּלְקַדְּשַׁת הַמַּחֲשָׁבָה.

רְאֵה לְחַזֵּק מְאֹד אֶת אַחוּתְךָ תַחֲנִיָּה, וְכֵן תִּדְבֵּר עִם אַחֶיךָ רַק דְּבוּרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאֵל תִּירָא וְאֵל תִּפְחָד כָּלָל.

רְאֵה לְמַסֵּר אֶת נַפְשְׁךָ לְהַפִּיץ אֶת הַקּוֹנְטְרַסִּים הַחֲדָשִׁים, וְזֶה יָבִיא לְךָ פְּרֻנְסָה בְּשִׁפְעַע, וְהָעֵקֶר אֵל תִּדְאָג כָּלָל, כִּי פְּרֻנְסָה בָּאָה רַק מִיַּד הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

רְאֵה לְהַתְפַּלֵּל מִתּוֹךְ הַסִּדוּר דִּיקָא מְלָה בְּמְלָה כְּמוֹנָה מְעוֹת — הֵן שְׁחֲרִית, הֵן מִנְחָה, וְהֵן מַעֲרִיב, וְהֵן סֵדֵר אֲמִירַת תַקּוּן חֲצוֹת, שְׁלִבֵל יַחֲסֹר לְךָ לַיְלָה אֶחָד.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלֵתִי שְׁאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקעו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר הַקֶּטֶת, ה' תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד ... נִרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגִדְל שְׂמִחָתִי לְשִׁמְעַ הַטּוֹב מִמֶּךָ, אֵין
לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי אַתָּה חֲקוֹק בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל
הַיָּמִים.

מָה אִמַּר לְךָ, יְדֵי הַיְקָר! אֵין דְּבַר גְּדוֹל מִזֶּה — לִילְךָ וּלְהַפִּיץ
אֶת אֹר רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, וְלִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ בְּעִבּוֹר זֶה, וְכָל הַבְּזִיוֹנוֹת
וְהַשְּׁפִיכוֹת דָּמִים הַתְּלוּיִים בָּזֶה, הֵם כְּפָרַת עֲוֹנוֹת; כִּי בְּאַמַּת כְּפִי
רַבּוּי עֲוֹנוֹתֵינוּ, הֵינּוּ צָרִיכִים לְהַתְּעַנּוֹת מִי יוֹדֵעַ כְּמָה תְּעַנִּיּוֹת, אִךְ
רַבְּנוּ ז"ל זָכָה אוֹתָנוּ עִם בְּזִיוֹנוֹת, וּבְזִכּוֹת הַבְּזִיוֹנוֹת יִמְתְּקוּ מֵאַתָּנוּ
כָּל הַתְּעַנִּיּוֹת שֶׁהֵינּוּ צָרִיכִים לְהַתְּעַנּוֹת. וְעַל-כֵּן רָאָה לְהַמְשִׁיךְ
בְּעִבּוֹדְתְךָ עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ לְהַפִּיץ אֶת אֹר רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, וְאֵז תִּרְאֶה
נוֹרָאוֹת נִפְלְאוֹת שִׁיעֶשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַעֲקֵר רָאָה לְמֵלָא בְּכָל שָׁבוּעַ אֶת כָּל עִירְךָ עִם "עֲלוֹן בְּרֶסֶלֶב",
כִּי הֵם דְּבוּרֵי רַבְּנוּ ז"ל מִמֶּשׁ, וְהֵם נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים מְאֹד מְאֹד, אֲשֶׁרִי
מִי שֶׁמְפִיץ בְּכָל שָׁבוּעַ.

מָה אִמַּר לְךָ, יְדֵי הַיְקָר! רָאוּי לָנוּ לְתֵן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה
לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֶסֶד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, שְׂאֲנוּ יוֹדְעִים
מִרְבֵּי אַמַּת כְּזֶה, וּמִדְּבוּרֵים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים כְּאֵלוּ, וּמָה הֵינּוּ
עוֹשִׂים, אִם גַּם אֲנַחְנוּ הֵינּוּ מִתְּנַגְּדִים וְגַם אֲנַחְנוּ הֵינּוּ קוֹרְעִים
וּמְבִזִּים אֶת הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים, וּתְהִלָּה לְאֵל, נִתֵּן לָנוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא קִצַּת שְׁכָל לְבָרַח מֵאֵלוּ הַלְּצִים, אֲשֶׁר מְאוּמָה לֹא יִשְׁאֵר מֵהֶם
וְכוּ' וְכוּ'.

רָאָה לְהַתְּבוֹדֵד עִצְמָךְ בְּכָל יוֹם אֵלֶיךָ יִתְבַּרֵךְ, וּתְפָרֵשׁ אֶת כָּל

שיחתך אליו יתברך באשר ידבר איש אל רעהו, ותבקש בכל יום ממנו יתברך: איזה מקום כבודך, איזה המקום שאוכל למצא אותך, אשר זה עקר התשובה, שאדם יבוא בכל יום אליו יתברך, ויחפש ויבקש אותו יתברך: איזה המקום שאוכל למצא אותך, שזה סוד (בראשית כב, ז): "ואיזה השנה לעלה", שגלה לנו רבנו ז"ל, שהוא סוד התשובה העליונה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן יב): כשאדם נופל במקומות המטנפים, עליו לבוא ולצעק הרבה אליו יתברך "איזה מקום כבודך", איזה המקום שאוכל למצא אותך, ועל-ידי-זה באמת יזכה להתעלות אל המאמר סתום, ששם הוא גלוי הכתר וכו', אשר אין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, אשרי מי שיעמיק את עצמו בדברי רבנו ז"ל, ואז יראה נוראות נפלאות שיעשה עמו הקדוש-ברוך-הוא.

נא ונא ראה לכתב לי מכתב אחד בכל שבוע וממש תחיני, כי אתה חקוק בפנימיות לבבי לטוב כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ו תתקעז.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר חקת, ה' תמוז ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל היקר והנעלה... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך, ומאד מאד שמחתי לקרא את דבריך וכו'.

לדעתי, טוב יותר שתכתב לי, כי על-ידי הכתב נהיה מקשרים יותר וכו' וכו', כי פנים בפנים קשה מאד לקבל וכו', כי נופלות על האדם קשיות עצומות. ובפרט אדם המלבש בלבוש גשמי וחמרי וכו', קשה לו מאד להשיג ברוחניות אלקותו יתברך. ועל-כן יש

מְנִיעוֹת עֲצוּמוֹת מְלַקְבֵּל מֵהֲצַדִּיק כֹּל זְמַן שֶׁהוּא חַי וְכוּ', רַק עַל-יַדֵּי סִפְרָיו הַקְדוּשִׁים, שֶׁשֵּׁם גְּנוּז פְּנָיו, שְׁכָלוֹ וְחֻכְמָתוֹ, כִּי שֵׁם מְכִירִים אֶת הַנֶּפֶשׁ וּפְנִימִיּוֹת הַנֶּפֶשׁ (עֵינִי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָנִים: קעג, קצב).

חֶסֶד וְשָׁלוֹם חֶסֶד וְשָׁלוֹם, אֵינִי מִחְשִׁיב אוֹתָךְ לְמִשְׁגָּע, אֲלֵא מִחֻמַּת שְׁנַת־פְּרָעָתָ, אֲמַרְתִּי לָךְ שֶׁתִּקַּח אֶת הַתְּרוּפוֹת לְקַרֵּר אֶת הָעֲצָבִים, וְאֵין בְּזָה שׁוֹם בּוֹשָׁה כָּלֵל וְכוּ'.

וּבִאֲמַת עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי עַל הָאָדָם לְצַמְצֵם אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד מְאֹד בְּכָל מִינֵי צִמְצוּמִים, וְלַחֲיוֹת עִם הַמְּצִיאוֹת, כִּי זֶה עֲקָר הַתְּכַלִּית בְּזָה הָעוֹלָם, כִּי הַנֶּשְׁמָה הִיא דְבַר רוּחָנִי, שֶׁמוֹשֶׁכֶת רַק לְמַעְלָה, וְהַגּוֹף הוּא דְבַר גִּשְׁמִי, שֶׁמוֹשֶׁף רַק לְמַטָּה, וְהֵם שְׁנֵי הַפְּכִים. וְזֶה עֲקָר גְּדֻלְתּוֹ שֶׁל הָאָדָם, שֶׁזוֹכֶה לְחַבֵּר אֶת הַרוּחָנִיּוֹת וְהַגִּשְׁמִיּוֹת בְּיַחַד, הֵינּוּ הַנֶּשְׁמָה עִם הַגּוֹף, וְאֵינוֹ מִתְפָּרֵעַ, חֶסֶד וְשָׁלוֹם. וְעַל-כֵּן רָאָה מְאֹד לְשֹׁמֵר עַל עֲצָמָה מֵהַיּוֹם וְהַלָּאָה, שֶׁלְּבַל תְּבוֹא לִיַּדֵּי הַתְּפָרְעוֹת. וּבִשְׁבִיל זֶה אֲנִי מִיַּעֲזֵר לָךְ לְקַיֵּם אֶת מֵאֲמָרְךָ וְ"ל (אָבוֹת ב, ב): טוֹב תִּלְמוּד תּוֹרָה עִם דְּרוֹךְ אֶרֶץ, שִׁיגִיעַת שְׁנִיחָה מִשְׁכַּחַת עוֹן; שֶׁתִּלְמַד תּוֹרָה הַקְדוּשָׁה בְּכָל יוֹם, וּבִפְרָט הַלְכָה, לְמַעַן תִּדַּע אִיךָ לְהַתְּנַהֵג, וְכֵן תִּקְבֵּל עֲלֶיךָ אִיזוֹ עֲבוּדָה, וְעַל-יַדֵּי-זֶה תִּזְכֶּה לְחַבֵּר רוּחָנִיּוֹת וְגִשְׁמִיּוֹת.

נָא וְנָא רָאָה לְחֻזַּק אֶת עֲצָמָךְ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְתִשְׁמַר עֲצָמָךְ מְאֹד מְאֹד מִרְבוּי אוֹר, כִּי רְבוּי אוֹר גּוֹרֵם אַחֲרֶיךָ לְשִׁבִירַת הַכְּלִים.

עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי אֵי אֲפֹשֶׁר לְרוּץ בְּרַחוּבוֹת וְלַצַּעֵק וּלְגַלוֹת אֶת הַאֲמַת וְכוּ' וְכוּ', עַד עַתָּה בּוֹא דְבַרוּ מֵהַשָּׁמַיִם וְכוּ' וְכוּ'. וְעַל-כֵּן רָאָה לְצַמְצֵם אֶת עֲצָמָךְ מְאֹד מְאֹד, וְתִהְיֶה רְגִיל לֹאמַר בְּכָל יוֹם יוֹם תִּהְיֶה לִי, בְּאִפְסָן שֶׁתִּזְכֶּה לְסִיִּים בְּכָל שָׁבוּעַ אֶת סִפְרֵי הַתְּהִלִּים, וְכֵן תִּהְיֶה רְגִיל לֹאמַר בְּכָל יוֹם כַּמָּה פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת פְּרָק אַחַר פְּרָק, וּכְשֶׁתִּזְכֶּה לְסִיִּים שֶׁשָׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, תִּתְחִיל עוֹד פַּעַם, וְכָךְ תִּתְנַהֵג כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ, כִּי רַבְּנוֹ וְ"ל אָמַר (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כג): אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁאוֹכֵל בְּכָל יוֹם כַּמָּה פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת, וְשׁוֹתֶה אַחֲרֶיךָ כַּמָּה פְּרָקֵי תְהִלִּים, וּמְלַבִּישׁ

אֲשֶׁר ט"ו תתקעח בַּנְּחָל פה

אֶת עֲצָמוֹ בְּמִצּוֹת, וְלִכְן רָאָה לְקַיֵּם אֶת זֹאת בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשֵׁיטוֹת
גְּמוּרָה. וְעַל כָּלֵם — רָאָה לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשְּׂמִיחָה
מֵרַחֶבֶת אֶת הַדַּעַת וְהַמַּח.

הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלְתִּי שְׂאֲנִי
מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׂתַצְלִיחַ דְּרַכְךָ, וְתִזְכֶּה לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה,
וְתִשְׁכַּח אֶת כָּל הַעֲבָר מִמֶּךָ, וְתַעֲשֶׂה בְּכָל פֶּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה.

רָאָה לְכַתֵּב לִי, וְאִז אֶכְתֵּב לְךָ עוֹד.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקעח.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר חֲקֵת, ה' תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵי לְחִזַּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעֲוֹלִם, וְאֵל תִּהְיֶי
שְׁבוּרָה כְּלָל, כִּי סוּף כָּל סוּף אַחַר הָרַע יָבוֹא הַטוֹב.

חֲסָדֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, שְׁנַתֵּן לְךָ בַּעַל כְּזָה וַיִּלְדִּים נְחֻמְדִּים, וְרְאוּי
לְךָ לְשִׂמְחַ מְאֹד מְאֹד עִמָּהֶם.

הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שְׂתִזְכֶּי לְהַכְנִס לְגוּר בְּיַבְנָאֵל, וְתִהְיֶי
רְחוּקָה מִכָּל הָרַעַשׁ שֶׁל הָעִיר, וְשֵׁם יִהְיֶה לְךָ זְמַן וּפְנָאֵי לְנוּחַ הַרְבֵּה
וּלְטַפָּל בְּיִלְדִים.

הַעֲקֹר רְאֵי לְהִיּוֹת שְׂמִיחָה וְעֲלִיזָה, כִּי הַשְּׂמִיחָה מְכַנְסֵת יָשׁוּב
הַדַּעַת בְּאָדָם, כָּל מִי שְׂשִׂמַח יוֹתֵר, יֵשׁ בּוֹ יוֹתֵר יָשׁוּב הַדַּעַת.

מְאֹד מְאֹד שְׂמִיחָתִּי לְשִׁמְעַ בְּשׁוּרָה מְשִׂמַּחַת, שְׂאֵת רוּצָה לְנִסְעַ
אֵל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל עִם כָּל קְבוּצַת הַנְּשִׁים בְּכ"א אָב. יַעֲזֹר לְךָ

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּזְכְּי לְהוֹצִיא אֶת זֶה מֵהַכַּח אֶל הַפְּעֵל, כִּי אֵין לְמַעַלָּה מְלֵהוּת עַל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלַתִּי שְׂאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְּפִלָּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתְּצַלִּיחוּ בְּחַיֵּיכֶם.

הַמֵּאֲחַל בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקעט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֵר חֲקֵת, ה' תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מֵאֵד ... נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ, וּגְדֹל שְׂמִחַתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ — אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל.

רָאָה לְמִסֵּר אֶת נַפְשְׁךָ בְּכָל יוֹם לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְתִדַּע שֶׁעַקֵּר תִּקְוֶנְךָ הוּא הַשְּׂמִחָה, וְאַתָּה צָרִיךְ לְמִסֵּר אֶת נַפְשְׁךָ לְהִיּוֹת בְּכָל יוֹם שְׂמִחַ וְעֵלִיז וּבִפְנִים שׁוֹחֲקוֹת, עַל אִף שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מֵה שְׂעוֹבֵר — מִשְׁבָּרִים וּגְלִים, עִם כָּל זֹאת גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר עַקֵּר תִּקְוַת כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל הִיא הַשְּׂמִחָה. וְתִהְיֶה לָּאֵל, יֵשׁ לָנוּ בְּמָה לְשִׂמְחָה, שְׁבָרָאֵנוּ לְכַבּוֹדוֹ, וְהַבְּדִילָנוּ מִן הַתּוֹעִים, וְאָנוּ יוֹדְעִים מִרְבִּי אֲמַת כְּזָה, רַבִּי נוֹרָא וְנִפְלָא כְּזָה, וּמָה הֵינּוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבְּנוּ ז"ל. וּבְאַמַּת יֵשׁ לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל מֵה לְשִׂמְחָה, שֶׁהוּא מְאַמֵּין בְּאַלְקִים חַיִּים וּמְלַךְ עוֹלָם, וְשֶׁלֹּא עֲשֵׂנִי גוֹי, כִּי מָה הֵינּוּ עוֹשִׂים אִם, חַס וְשְׁלוֹם, הֵינּוּ נוֹלְדִים סִינִים אוֹ כּוֹשִׁים אוֹ טוֹרְקִים אוֹ עַרְבִים וְכוּ' וְכוּ', וּבְרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ, שֶׁאֲנַחְנוּ יְהוּדִים מְאַמֵּינִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמוֹכְנִים לְמִסֵּר אֶת נַפְשֵׁנוּ בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, זֶה צָרִיךְ לְהִיּוֹת עַקֵּר שְׂמִחַתְנוּ, אֲשֶׁר אֶת הַשְּׂמִחָה הַזֶּה שׁוֹם דְּבַר לֹא יוֹכַל לְבַטֵּל, כִּי אֶפְלוּ שְׂאֲנִי כְמוֹ שְׂאֲנִי, מְלַכְלֶךְ כְמוֹ שְׂאֲנִי, וּמְזַהֵם כְמוֹ שְׂאֲנִי, אִף-עַל-פִּי-כֵן יְהוּדִי אֲנִי, וּמְאַמֵּין בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא בּוֹ יִתְבָּרַךְ, הַמְּחַיֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל

הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, הֵם עֵצִים עֲצָמִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְעַל-כֵּן רָאָה לְשִׂמְחָה עִם זֶה מְאֹד מְאֹד, הֵינּוּ לְשִׂמְחָה עִם נִקְדַּת יְהוּדֵי־תָדָר, וְאִזּוּ בְּאַמֶּת תּוֹזֵבָה לְהַפְּיֹךְ אֶת הַגְּשָׁמִיּוֹת לְרוּחַנִּיּוֹת, וְתִהְיֶה תְּמִיד דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּחַי הַחַיִּים.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלֵתִי שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדֶךָ, שְׂתוֹזֵבָה לְהַכְּנִס לְגוּר בְּיַבְנָאֵל "עִיר בְּרֶסֶלַב", וְכֵן תַּעֲזֹר וְתִשְׂמַח עִוֵּד אֲנָשִׁים, שְׁגַם הֵם יִקְנוּ דִירוֹת בְּיַבְנָאֵל, וְיִכְנָסוּ שָׁם לְגוּר, כִּי אֲנִי רוֹצֵה לְהַפְּיֹךְ אֶת הַמְּקוֹם הַזֶּה לְעִיר עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקפּ.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר הַקֶּטָה, ה' תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ.

רָאָה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמֶךָ בְּעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁל תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָה, אֲשֶׁר גָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, שְׂאִין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי בְּשַׁעַת שְׂאָדָם בָּא אֱלֹו יִתְבָּרֵךְ, וּמִפְּרֹשׁ אֶת כָּל שִׁיחָתוֹ וְאֶת כָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלָיו, עַל-יְדֵי-זֶה מְנַעֵנֵעַ אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְאֶפְלוּ שֶׁהוּא נִמְצָא עִכְשָׁו בְּמְקוֹם שְׂנֵמֵצָא, וּמִגִּשָׁם בְּתַכְלִית הַהַגְּשָׁמָה, עִם כָּל זֹאת כְּשֶׁאָדָם מְחִזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת, וּבָא לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכֵה לְצֵאת מִהַפֶּח יְקוּשׁ שְׁנַפֵּל לְשָׁם. וְעַל-כֵּן רָאָה, אֲהוּבִי, יְדִידִי הַיְקָר! לְהַתְּבוּדָה עֲצָמֶךָ בְּכֹל יוֹם אֱלֹו יִתְבָּרֵךְ אֲשֶׁר זֶה הוּא תוֹלְדוֹת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי לֹא יָבוֹא אָדָם לְהַתְּפַלֵּל אֱלֹו יִתְבָּרֵךְ, כִּי אִם כְּשֶׁמְאַמֵּין אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל. וְלַהֲפֹךְ לֹא יֵאֱמִין בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַד שְׂיִדְבַר אֱלֹו יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב (תְּהִלִּים פט): "אוֹדִיעַ אֱמוּנָתְךָ בְּפִי", כִּי זֶה עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הָאֱמוּנָה — כְּשִׁזּוֹכִים

לגלות את זה על-ידי פיו, כי בזה שאדם מדבר אליו יתברך, בזה מגלה שהוא מאמין בו יתברך, ועל-כן ראה להתבודד עצמו בכל יום אליו יתברך, וזה יעזר לו לאמונה ברוחה ומזככת, עד שגם אתה תרגיש את אמתת מציאותו יתברך.

נא ונא תשתדל לילך בכל יום למקוה, כי המקוה מטהרת את האדם מבית ומבחוץ, והיא סגולה גדולה לכעס, ואשרי מי שזוכה ללכת בכל יום למקוה. ומוהרנ"ת ז"ל הבטיח, אשר מי שילך בכל יום למקוה בשביל הקדוש-ברוך-הוא, אזי יש לו תקוה טובה לתקן הכל.

ראה לחדש חדושי תורה וגימטריאות ופרפראות לחכמה בכל יום, כי הוא תקון הברית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ו תתקפא.

בעזרת השם יתברך, יום חמיש לסדר חקת, ה' תמוז ה'תש"ן.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראי לבדק את מזוזות ביתך אם הן פשרות, ואם לא חסרה על איזו דלת מזוזה.

ראי להדליק חמשה גרות לכבוד שבת-קדש, ולהוסיף שני גרות של שמן זית, ובעת הדלקת הגרות לבקש הרבה ממנו יתברך, כי התפלה שהאשה מבקשת בעת הדלקת הגרות, מאד מקבלת ומרצה בשמים.

ראי להיות סבלנית ובפרט לגבי בעלך, ותקרחי אותו מאד, ותשתדלי לדון אותו לכף זכות, ולכבדו ולקרו. ואז תראי איך שכל המצב בבית ישתנה. חכמינו הקדושים אמרו (תנא דבי אליהו רבה, פרק

פֹּט בְּנַחֵל ט"ו תתקפב אֲשֶׁר

ט): איזוהי אשה כשרה העושה רצון בעלה; ועל-כן ראי לקרב ולחבב מאד את בעלה, ולדון אותו תמיד לכף זכות, ועל-ידי-זה הוא יהיה רגוע, וכאשר הוא יהיה רגוע, את תהיי רגועה, וכשאת תהיי רגועה, תהיי בריאה ושלמה, כי כל מה שעובר עליך, הוא רק מחמת עצבים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדכם, שתהיה לכם פרנסה בשפע ונחת מהילדים, ושכל הילדים יהיו בריאים ושמחים ועליזים.

המאחל ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ו תתקפב.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר חקת, ה' תמוז ה'תש"ן.

שלוש וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאד ... נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, וגדל שמחתי לשמע הטוב ממך — אין לתאר ואין לשער כלל, כי אתה חקוק בפנימיות לבבי לטוב כל הימים.

מה אמר לך, ידידי היקר! אין למעלה מזה, הינו מלהפיץ את אור ודעת רבנו ז"ל בעולם, כי הוא תקון הברית, כי בזה שאדם קלקל מאד, הוא צריך לילך לקרב רחוקים אליו יתברך, ועל-כן אשרי ואשרי מי שמפיץ את אור רבנו ז"ל בכל יום במסירות נפש הכי גדולה, ואינו מתפעל, ואינו מתפחד משום בריה שבעולם, כי הכל הוא דמיון גדול. ועל-כן ראה, אהובי, אחי היקר! להמשיך בזה, והקדוש-ברוך-הוא ישפיע עליך ברכה והצלחה ופרנסה בלי גבול וסוף.

נא ונא ראה לחזק ולשמח את אשתך, ומה גם ראה לבקש ממנו יתברך בכל יום, שתזכה למכר את דירתך ולקנות דירה

בִּיבְנֵי־אֵל. וְהַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע גַּם
בְּתַפְלָתְךָ.

מה טוב ומה נעים, אם תמלא את כל עירך עם עלונים מדי
שבוע בשבוע, וכודאי כל דבור ודבור של רבנו ז"ל פועל מאוד
מאד, כאשר בפרוש גלה לנו, אשר לפעמים הוא אומר דבור,
והדבור הולך מאחד לשני ומשני לשלישי, עד שמגיע ליעודו אל
מי שצריך להגיע, ועל-כן ראה להיות חזק בעבודה הקדושה הזו,
ואז תראה נפלאות שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

הַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי,
שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׁתַּצְלִיחַ תָּמִיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ו תתקפג.

בעזרת השם ותפריך, יום חמישי לסדר הקת, ה' תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ לְמַכּוֹר אֶת הַדִּירָה, וְלַעֲבוֹר לְגוֹר
בִּיבְנֵי־אֵל, שֶׁהוּא מְקוּם שְׁקֵט מְאֹד, וְתִהְיֶה לְכֶם דִּירָה מְשֻׁלָּכִים, הֵינּוּ
וַיֵּלֶה עִם גִּנְהָ. וְתִדְעִי, כִּי אֲצֵל הַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַכֹּל יָכוֹל לְהִיּוֹת,
וְאִף שְׂנֵדָמָה עֲכָשׁוּ כְּחֹלֹם וְכוּ', עִם כָּל זֹאת עֲלֶיךָ לְהִתְחַזֵּק מְאֹד
מְאֹד לְהִיּוֹת שְׂמִיחָה וְעֲלִיזָה, וְתִרְאִי וְתִשְׁתַּדְּלִי לְכַבֵּד אֶת בְּעֲלֶיךָ, וְלַעֲזֹר
לוֹ בְּכָל הָעֲנִינִים, וְעַל־יְדִיזָה יִתְרַחֵב לְכֶם בְּפִרְנֹסָה בְּגִשְׂמִיּוֹת
וּבְרוּחָנִיּוֹת.

הַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֵנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שְׁתַּצְלִיחוּ בְּחַיֵּיכֶם, וְתִרְווּ רַב נַחַת מֵהִילָדִים,

אָשֶׁר ט"ו תתקפד בַּנְחָל צא

וְהִילָדִים יִגְדְּלוּ תַלְמִידֵי חֲכָמִים אֲמִתִּיִּים, וְתִזְכּוּ לְגַדְּלָם בְּנִקְלָה, וְיִהְיוּ לְכֶם חֲתָנִים תַלְמִידֵי חֲכָמִים יִרְאֵי הַשֵּׁם.

נָא וְנָא לְהַשְׁתַּדֵּל לֹא לְרִיב בְּבֵית, כִּי הַמְרִיבָה בְּבֵית גּוֹרַמֶת חֲשׂוֹן וְהַסְתַּרְהָ וּקְלָפוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-כֵּן רָאוּ רַק לְכַבֵּד אֶחָד אֶת הַשְּׂנִי, וְלָדוֹן אֶחָד אֶת הַשְּׂנִי לְכַף זְכוּת, וְאִז טוֹב לְכֶם כָּל הַיָּמִים.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלִיתִי שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתְּצַלִּיחוּ בְחַיֵּיכֶם.

הַמְאֲחֵל לְכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקפד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר חֲקֵת, ה' תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלִיתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שֶׁמִּחֲתִי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ, אֵיךְ שֶׁלָּבָךְ בּוֹעֵר בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ עַל-פִּי דַעַת רַבְּנוּ ז"ל, כֵּן יַעֲזֹר לָךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּזְכֶּה לְהַחֲזִיק מֵעַמְּדָה, וְלֹא תִתְקַרֵּר כָּלָל, כִּי מִי שְׁרוּצָה לְאַחֵז אֶת עֲצָמוֹ בְּרַבְּנוּ ז"ל, הַבַּעַל-דְּבָר אֹרֵב עָלָיו מְאֹד מְאֹד, וְצָרִיךְ לְרַחֲמִים רַבִּים לְכָל יוֹכֵל לְנִתְקוֹ, וּבִכְרֵט מִי שְׁרוּצָה לְאַחֵז אֶת עֲצָמוֹ בְּ"הֵיכַל-הַקְּדוֹשׁ", עָלָיו עוֹבֵר מֵה שְׁעוֹבֵר, כַּמּוּבָא (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נט), עֵינֵי שָׁם.

רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ עַל-כָּל-פְּנִים עֲשָׂרִים דְּקוֹת, וְתִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ אֶת כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפִרְטֵי פִּרְטֵיּוֹת, וְכֵן תַּעֲשֶׂה קְבִיעוֹת בְּכָל יוֹם וְיוֹם לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ עַל-כָּל-פְּנִים עֲשָׂרִים דְּקוֹת, כִּי כָּךְ מְסַפֵּר בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֲשֶׁר הֵרֵב הַחֲסִיד ר' יִצְחָק בְּרִיִּיטְעֵר ז"ל אָמַר: הֵיּוֹת שְׂרַבְּנוּ ז"ל קָבַע לָנוּ שְׁעָה בְּכָל יוֹם לְהַתְּבוֹדְרוֹת, וְזֶהוּ שְׁעוֹר מְלִיחָה — שְׁעָה אַחַת לְמִלַּח אֶת הַבָּשָׂר, הֵינּוּ בְּשְׁעָה שֶׁמְכַשְׂרִים אֶת הַבָּשָׂר, הוּא צָרִיךְ לְהֵיּוֹת בְּמִלַּח שְׁעָה אַחַת, כַּמּוּבָא בְּהַלְכָה, כִּי הַמְּלַח מוֹצִיא אֶת הַדָּמִים

רעים, אבל בשעת הדחק מספיק עשרים דקות, אותו הדבר בענין תפלה והתבודדות, שזה עקר ההתקרבות לרבנו ז"ל, שהוא הצדיק ברית מלח עולם, כמובא (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כג), רבנו ז"ל קבע לנו לכל הפחות שעה אחת התבודדות בכל יום, אבל בשעת הדחק צריכים להתבודד עצמו בכל יום על-פלפנים עשרים דקות, וזה לא לוקח הרבה, ולפרש אז לפניו יתברך את כל מה שמעיק לו, ועל-ידי-זה יזכה להוציא את הדמים רעים שנקנסו בו מהתאוות והמדות רעות.

ראה להרגיל את עצמך לומר בכל יום ח"י פרקים משניות חק ולא יעבר, כי אמירת ח"י פרקים משניות מזככת את הנפש, ותתחיל ממסכת ברכות, וכן תאמר פרק אחר פרק באמירה בעלמא, ותשתדל שבכל יום תזכה לומר ח"י פרקים משניות, ואז תראה את הנפלאות שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

ראה ללמד קצור שלחן ערוך, באפן שתהיה בקי בהלכה.

אני מקווה להקדוש-ברוך-הוא, שתצית אותי, ותכתב לי עוד, ואז אכתב לך יותר באריכות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ו תתקפה.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר חקת, ה' תמוז ה'תש"ן.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראי להתחזק מאד להיות בשמחה, כי השמחה תמשיך עליך חן, ואף שאני יודע שעובר עליך מה שעובר — מרירות דמרירות, שהצעת כבר לגיל כזה, עם כל זאת עליך להתחזק ביותר בשמחה, והשמחה תביא לך את המזל.

אֲשֶׁר ט"ו תתקפו בנחל צג

נא וְנָא אֵל תְּהִי בְּרַנִּית, אֲלֵא אֶת הַשְּׁדוּף הָרָאוּן שִׁי־צִיעוּ לָךְ
מֵעַת קִבְלַת מִכְתָּבִי, רְאִי לְגַמֵּר עִמּוֹ בְּכִי טוֹב, וּתְבַשְׂרֵי לִי בְּשׂוֹרוֹת
מִשְׁמַחוֹת.

הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלְתִּי,
שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתִּזְכִּי לְמַצֵּא אֶת בֶּן זִוְגָךְ הָאֲמֵתִי,
וּתְתַחַתְּנִי בְּקָרוֹב.

הַמֵּאֲחֵל בְּרַכָּה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקפו.

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר חֲקֵת, ה' תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... נְרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַת הַטוֹב
מִמֶּךָ, אִיךָ שֶׁחֲזַרְתָּ אֵל הַדָּת.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידִי הַיְקָר! אֵינִי לְמַעְלָה מִזֶּה אֲצִלוּ יִתְבַּרַךְ,
כְּשֶׁאָדָם זֹכֶה לְקַיֵּם אֶת מִצְוֹתָיו יִתְבַּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה,
כִּי עַל־יְדֵי שְׂאָדָם מְקַיֵּם אֶת מִצְוֹתָיו יִתְבַּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה כְּלִי
לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אוֹרוֹת צַחְצַחוֹת אוֹרוֹת עֲלִיוֹנִים. וְעַל־כֵּן רָאָה,
אֶהוּבִי, יְדִידִי הַיְקָר! לְשָׁמֵר שְׁבַת־קֹדֶשׁ, וְתִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ עַל שְׁמִירַת
שְׁבַת־קֹדֶשׁ, וְאִף שֶׁנִּכְנַסְתָּ עִכְשָׁו לְמָקוֹם זֶה, וְאִי אֶפְשָׁר לָךְ לְקַיֵּם
בְּשִׁלְמוֹת וְכוּ' וְכוּ', עִם כָּל זֹאת רָאָה לְהַשְׁתַּדֵּל לְשָׁמֵר שְׁבַת־קֹדֶשׁ.

וְכֵן רָאָה לְשָׁמֵר מְאֹד לְהַנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין, וְטוֹב מְאֹד שֶׁתִּתֵּן
אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלָּךְ לְבִדְיָקָה, בְּאִפְּן שֶׁתְּהַיִּנֶּה לָךְ תְּפִלִּין כְּשִׁרוֹת
וּמְהֻדָּרוֹת.

רָאָה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבָעוּלָם, וְהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא
בְּנֻדָּאֵי יַעֲזֹר לָךְ לְמַצֵּא אֶת בֵּת זִוְגָךְ.

רָאָה לְכַתֵּב לִי יוֹתֵר פְּרָטִים אוֹדוֹת הַהֲצָעָה, וּמִי עֲזֹב אֶת מִי

וכו', והאם יש עוד אִפְשָׁרוֹת לְחַדֵּשׁ אֶת הַקָּשֶׁר, הַכֹּל תִּכְתֵּב לִי בְּאֵר הַיֵּטֵב, וְאִז אֶכְתֵּב לְךָ עוֹד.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלַתִּי שְׂאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדְךָ, שְׂתַצְלִיחַ דְּרַכְּךָ, וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתַצְלִיחַ.

הַמֵּאַחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקפז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר חֲקֵת, ה' תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְלַתִּי אֶת מִכְתְּבֶךָ, וְגִדַּל צַעְרֵי מַצְעֲרֶךָ הַקָּשָׁה — אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל.

רְאִי לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד בְּכֹל מִיָּנִי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְאֵל תַּהֲיִי שְׁבוּרָה, חַס וְשְׁלוֹם, וְאִף שְׂאֵת סוּבְלַת כָּל-כָּף הַרְבֵּה, עִם כָּל זֹאת עָשִׂי לְמַעַן הַיְלָדִים, וְאֵל תַּהֲיִי שְׁבוּרָה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדְאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ.

רְאִי לְהַרְגִּיל אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּלִשׁוֹן שְׂאֵת רְגִילָה בָּהּ, וְתִסְפְּרֵי לוֹ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשֵׁיטוֹת גְּמוּרָה, כִּי עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְחַיֶּה וּמְהַיֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָהּ, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְעַל-כֵּן אִם אֶת צְרִיכָה יְשׁוּעָה, תִּפְנֵי רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי רַק הוּא יִתְבָּרַךְ יָכוֹל לְעֹזֵר לְךָ.

נָא וְנָא אֵל תַּתִּיאֲשִׁי מֵהַחַיִּים, כִּי, תַּהֲלֶה לְאֵל, יֵשׁ לָכֶם יְלָדִים נִחְמָדִים, וְיַעֲזֹר לְךָ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְעֹבֵר עַל הַכֹּל, וְתִלְדֵי בְּשְׁלוֹם וּבְנִקְלָה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלַתִּי שְׂאֲנִי

אֲשֶׁר ט"ו תתקפח בַּנְחַל צה
מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ, שְׁבַעֲלֶךָ יְחֹזֵר, וּמִי שֶׁשָּׂבַר אֶת בְּעַלְךָ, הוּא
יִשְׁבַּר וַיֵּאבֵד לְגַמְרִי.

הַמֵּאֲחֵל בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקפח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר חֲקֵת, ה' תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיְרַדְפוּ אֵל ... שְׂיַחֲיוּ.

לְנִכּוֹן קְבֻלָּתִי אֶת מִכְתָּבְכֶם, וּמֵאֵד שְׂמִחָתִי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִכֶּם
אֵיךְ שְׂאַתֶּם מִסְתַּדְרִים יַחַד.

רְאוּ לְהִתְחַזֵּק יַחַד בְּאַהֲבָה, אַחְוָה וְרַעוּת, כִּי בְּבֵית שְׂשׁוּרָה שָׁם
אַהֲבָה, אַחְוָה וְרַעוּת, אֲזִי הַשְּׂכִינָה שׁוּרָה שָׁם, וּכְשֶׁהַשְּׂכִינָה שׁוּרָה
שָׁם, אֲזִי הַבְּרָכָה מְצוּיָה בְּבֵית הַזֶּה.

מָה טוֹב וּמָה נְעִים, אִם תִּלְמְדוּ הַלְכוֹת נְדָה, וְתִשְׁמְרוּ מְאֹד עַל
טְהָרַת הַמְשַׁפָּחָה. וְהִיָּה טוֹב מְאֹד שֶׁתִּלְכוּ לְהִרְצָאוֹת שְׁלוֹמֵי דִים בְּעִנְיָנִי
טְהָרַת הַמְשַׁפָּחָה, כִּי הֵן חֲמוּרוֹת מְאֹד מְאֹד.

מָה טוֹב וּמָה נְעִים, אִם תִּלְמְדוּ הַרְבֵּה הַלְכוֹת, כְּדֵי שֶׁתִּדְעוּ אֵיךְ
לְהִתְנַהֵג.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאַנִּי
מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְכֶם, שֶׁתִּזְכְּרוּ לְהַפְקִיד בְּזֶרַע שֶׁל קִימָא, בְּנִים חַיִּים
וְקִימִים.

נָא וְנָא רְאִי לְהַדְלִיק לְכָבוֹד שְׁבַת-קֹדֶשׁ אַרְבָּעָה גְרוֹת, וְלַהוֹסִיף
שְׁנֵי גְרוֹת שֶׁל שְׁמֵן זַיִת, וְלִבְקֶשׁ בְּעֵת הַדְּלָקָה הַגְּרוֹת כֹּל מָה שְׂאַתָּ
צְרִיכָה, וּבִפְרָט עַל יְלָדִים, כִּי הַתְּפִלָּה שְׂהֵאֲשָׁה מִבְּקֶשֶׁת בְּעֵת הַדְּלָקָה
הַגְּרוֹת, מְאֹד מְקַבֵּלֶת וּמְרַצָּה בְּשָׁמַיִם.

הַמֵּאֲחֵל בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקפט.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר חקת, ה' תמוז ה'תש"ן.

שלום רב אַל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב
מכם, איך שאת חוזרת אל השרשים אליו יתברך, מי יתן שייעזר לך
הקדוש-ברוך-הוא, שתזכי להיות חזקה, ולא להתפעל משום בריה
שבעולם, ובפרט מהחברה שעברה.

ועליך לדעת, כי כל אלו הבושות והחרפות, החרופין והגדופין,
שאת סובלת, זה מכפר על כל מעשיך. ורבנו ז"ל גלה לנו, אשר
בזכות הבזיונות והשפיכות דמים זוכים לכפר הכל, כי פנגד כל
חטא וחטא, היו צריכים להתענות הרבה תעניות, ומי יש לו את
הכחות והמח להתענות וכו' וכו', אבל בזה שסובלים חרפות
ובזיונות, על-ידי-זה נתכפרים לו כל עוונותיו. ואם היו בני-אדם
יודעים מעלת החרופין והגדופין, הבזיונות והשפיכות דמים, היו
שמחים ועליזים, ועל-כן אל תעני למחרפיך שום דבר, רק תחזקי
את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ואז תראי נסים נגלים שייעשה
עמך הקדוש-ברוך-הוא.

ראי ללכת רק בבגדים צנועים, כי צניעות האשה מזכה לה
לבנים יראי השם, וכן הצניעות באשה ממשכת עליה קדשה גדולה
עד מאד, ועל-כן ראי ללכת בלבוש צנוע, והקדוש-ברוך-הוא בודאי
לא יעזב אותך.

אודות האמא, אל תבלבלי את עצמך, כי בודאי האמא תבוא
אחריכם, ומי יתן שכבר תזכה לראות בשמחתך, כי כבר סבלה
הרבה בחייה.

ראי להתחזק מאד מאד, וסוף הכבוד לבוא, שגם את תזכי

אשר ט"ו תתקצ – ט"ו תתקצא בנחל צו

למצא בחור המתאים לך, ותתחתני עמו, ותבני עמו בית נאמן
בישראל.

המאחל ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ו תתקצ.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר הקת, ה' תמוז ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל היקר והנעלה...
גרו יאיר.

לנכון קבלנו את הטשעק בסכום מאתים ושמונים דולר,
ובזכות הצדקה ימתקו מכם כל הפ"ר דינים, וימשכו עליכם חסדים
ורחמים גמורים מן השמים.

מה אמר לכם, ידידי היקר! אין לכם לתאר ולשער מעלתכם
עם הצדקה שלכם, כי נתחלק בין עניים מהגנים בארצנו הקדושה,
העוסקים בתורה מתוך לחץ ודחק, והם משפחות מרבות ילדים.
יעזר לכם הקדוש-ברוך-הוא, שתזכו לעשות עוד הרבה צדקה וחסד
כל ימי חייכם, ותרוו רב נחת מיוצאי חלציכם, וישפעו עליכם כל
מיני ברכות.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני
מבקש ומתפלל בעדכם.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ו תתקצא.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בלק, ט' תמוז ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידידי היקר לי

מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד שמחתי לשמע הטוב מך, איך שאתה מחזק את עצמך לילך בדרכי רבנו ז"ל, אשר אין למעלה מזה, פי דברי רבנו ז"ל מחזירים באדם עצות והתחזקות אמתית, לידע איך להתנהג בכל פרט ופרט בחיים, פי בזה העולם עוברים על כל אחד ואחד בכל יום ויום משברים וגלים, בלי יוצא מן הכלל, זה בכה וזה בכה, ואין לה אדם שלא יעבר עליו מה שיעבר. ולפעמים עליה של זה היא ירידה של זה, וירידה של זה עליה של זה וכו'. והכלל, שעוברים על כל אחד ואחד משברים וגלים, וצריכים עצות והתחזקות איך להחזיק מעמד בכל יום ויום. וזה מוצאים בספרי רבנו ז"ל; אשרי מי שמכניס את עצמו בתוך ספרי רבנו ז"ל, ומתמיד בהם בכל יום ויום, ובפרט בספר הקדוש והנורא: "לקוטי מוהר"ן", שהוא ספר היסוד של רבנו ז"ל, ויש שם סודות נוראים ונפלאים מאד, וכל תורה ותורה וכל מאמר ומאמר הוא מרשם ותרופה לחולאת ומחלה אחרת, ועל-כן אשרי מי שזוכה להתמיד בספר הקדוש והנורא הזה, עד שהוא שגור על לשונו בעל-פה ממש. וכבר אמר מוהר"ת ז"ל פעם לאחד מאנשי שלומנו: חזר חזר הרבה "לקוטי מוהר"ן", כי בגוף שיהיה שם "לקוטי מוהר"ן", התולעים בקבר לא יגשו, אשרי מי שמתמיד בספר הקדוש והנורא הזה, ואז טוב לו כל הימים.

והנה מבאר בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ד'): תועלת הצדקה הוא גדול מאד מאד, פי הצדקה מועלת תמיד, ובזה שהאדם נותן צדקה, על-ידי-זה פותח לעצמו פתח להכנס אליו יתברך, פי במדה שאדם מודד בה מודדין לו (סוטה ח:); ועל-כן כשאדם נותן צדקה, על-ידי-זה עושה לעצמו צנור מהשמים, שמשפיע לו צדקה, אך טבע של האדם הוא אכזר, ואינו רוצה לתן צדקה, ואפלו שיש לו אינו יכול לפעל בעצמו לתן צדקה לעני, ועל-כן בתחלה כשמתחילים להתנדב לצדקה, אזי צריכים לשבר את האכזריות שלו, ולהפכה לרחמנות. וזה עקר עבודת הצדקה, פי

מי שהוא רחמן בטבעו, ונותן צדקה מחמת רחמנות שבטבעו, אין
 זו עבודה, כי יש גם כמה חיות שהן רחמניות בטבען, רק עקר
 העבודה לשבר האכזריות להפכה לרחמנות, וכל הנדיבי לב, כל מי
 שהוא נדבן, צריך לילך ולעבר בתחלה דרך מדה זו, ולהפך את
 האכזריות לרחמנות. ודבר זה טוב בכל יום ויום, כי בכל יום
 נעשה לבו של אדם כאבן, ואין לו שום רחמנות על עני. ואף שיש
 לו שפע גדול, עם כל זאת לבו מתאכזר על עני, וצועק עליו שילך
 לעבד, ואתה בריא כמוני, ומה לך לבוא ולבטל ולקשקש, לך לעבד.
 וכל זה בא מחמת רע לבבו, כי אם הוא היה צריך ללכת על פני
 הבתים, אזי לא היה אומר דברים כאלו. ועל-כן צריכים לשבר בכל
 יום ויום את רוע לבבו, ולהשתדל לתן צדקה, ועל-ידי-זה יפתח
 לעצמו בכל יום פתחים חדשים אליו יתברך. כי עקר הפתח להכנס
 אליו יתברך הוא רק על-ידי צדקה וחסד שעושה אחד עם זולתו.
 וזה שנאמר (דברים טו, ח): "פתוח תפתח", שאפלו כשיש פתח
 והתחלה, הצדקה היא פותחת יותר ויותר, ומרחבת הפתח יותר; כי
 באמת להכנס אליו יתברך צריכים פתחים הרבה, ועל-ידי צדקה
 שנותנים, נעשה הפתח להכנס אליו יתברך, ועל-כן אשרי מי שזוכה
 לתן בכל יום צדקה לעניים מהגנים, כי בזה יעשה לעצמו פתח
 להכנס אליו יתברך. וזה עקר התשובה, כמו שכתוב (דניאל ד, כד):
 "וחטיף בצדקה פרק", ועל-כן מי שיודע שחטא, עליו למסור את
 נפשו לתן צדקה בכל יום לעניים מהגנים, ועל-ידי הצדקה עושה
 לעצמו פתח להכנס אליו יתברך, בבחינת: "פתוח תפתח", על-ידי
 שאתה פותח את ידך, תפתח לך שערים בשמים, וימשכו עליך
 רחמים גדולים. אשרי מי שנותן צדקה בכל יום לעניים מהגנים,
 ואז נכון לבו יהיה בטוח, שיזכה לתקן את כל חטאיו ועוונותיו
 המרבים. ובפרט פגם-הברית — הוצאת זרע לבטלה, שבפרוש גלה
 לנו רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א, סימן רסד), אשר כנגד זה שהיה
 צריך להשפיע בקדושה למקום שהיה צריך להשפיע, הוא סלק
 ההשפעה משם, והמשיכה למקום אחר, רחמנא לצלן, ועל-כן עקר
 תקונו — על-ידי צדקה, שעל-ידי-זה הוא חוזר ומשפיע בקדושה.

וְעֲלִיךָ לְדַעַת, אֲשֶׁר צְרִיכִים לְכַבֵּד אֶת כָּל עֲנִי, וַיִּשְׁמַר אֶת עֲצָמוֹ
מְאֹד מְאֹד לֹא לְחַרְפוֹ וּלְבִישׁוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי יֵשׁ עַל זֶה עֲנֵשׁ גְּדוֹל
מְאֹד בְּשָׂמִים. וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פֶּרֶשֶׁה לֵד, סִימָן י'):
הָעֲנִי הַזֶּה עוֹמֵד עַל פֶּתַח־דָּ, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹמֵד עַל יְמִינוֹ, אִם
נִתְּתָ לּוֹ, דַּע מִי שְׁעוֹמֵד עַל יְמִינוֹ — נוֹתֵן לָךְ שְׂכָרְךָ וְכוּ', וְאִם תִּבְזֶהוּ
וּתְחַרְפֶּהוּ, אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶתָּה מְחַרְףֵּךְ וּמְבַזֶּה, כִּי הָעֲנִיִּים הֵם
כְּלֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַל-כֵּן תִּהְיֶה זֶהִיר בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, וְאֵל יִהְיֶה
הָעֲנִיִּים קְלִים בְּעֵינֶיךָ. וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מִדְּרַשׁ תַּנְחוּמָא, פֶּרֶשֶׁת
מִשְׁפָּטִים): אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, נִפְשׁוּ שֶׁל עֲנִי מִפְּרַכְסֵת לְצֵאת מִן
הַרְעֵב, וְנִתְּתָ לּוֹ פְּרֻנְסָה, וְהַחֲיִיתָ אוֹתוֹ, חֲיִיךָ שְׂאֲנֵי מַחְזִיר לָךְ נִפְשׁ
תַּחַת נִפְשׁ, לְמַחַר בְּנֶגֶד אוֹ בַּתָּךְ בְּאֵין לְיָדֶיךָ חֲלִי וּמִיתָה, וְאֶזְכֹּר לָהֶם
הַמְצָוָה שְׁעֲשִׂיתָ עִם הָעֲנִי, וּמִצִּיל אֲנִי אוֹתָם. וְעַל-כֵּן רְאֵה לְכַבֵּד אֶת
כָּל עֲנִי וְעֲנִי אֲשֶׁר בָּא אֵל בֵּיתְךָ, וְתִתֵּן לּוֹ אֶפְלוֹ סֶךְ מוֹעֵט, אֲבָל
עַל-כָּל-פְּנִים אֵל תְּבִישׁוּ וּתְגַרְשׁוּ, חֵס וְשְׁלוֹם, אֲלֵא תִתֵּן לּוֹ בְּכַבּוֹד
גְּדוֹל, אֶפְלוֹ הַמְעַט דְּמַעַט, וּתְפִיֶסוּ וּתְדַבְּרַ עַל לְבוֹ, וְתֹאמְרוּ לּוֹ: אִם
הִיָּה לִי יוֹתֵר, הִיָּיתִי נוֹתֵן לָךְ. וְתִבְקַשׁ מִמֶּנּוּ בְּרָכָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה
תִּרְחִיב לּוֹ אֶת דַּעַתוֹ, וּבְזֻכוֹת זֶה יִרְחִיב לָךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת
מִצְבְּךָ, וְתִהְיֶה לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂי יְדִידֶךָ.

הַמְאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקצב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּלֶק, י" תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... נְרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַצֶּק לְהַדְפָּסֵת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל,
וּתְשׁוּאוֹת חֵן לָךְ עַל זֶה.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם לְהִיּוֹת
בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשְּׂמִחָה הִיא עַקֵּר הַצְּלָחַת הָאָדָם, וְאִם תִּהְיֶה שְׂמִחָה,
עֲלִיךָ לְהִיּוֹת בְּטוֹחַ שְׂתַצְלִיחַ, כִּי הָעַקֵּר בְּזֶה הָעוֹלָם, שְׂיִהְיֶה הָאָדָם

אָשֶׁר ט"ו תתקצג בַּנְחָל קא

שִׁמְח בְּחֶלְקוֹ, וְעַל-כֵּן מֵאַחַר שְׁנֵיכִנְסָתָּ בְּפִרְנָסָה חֲדָשָׁה, עָלֶיךָ לִהְיוֹת שִׁמְח עִמָּה, וְאִז תִּרְאֶה הַצְּלָחָה גְּדוּלָּה בָּהּ, כִּי דִיְקָא בְּזֵה תְלוּיָה הַצְּלָחַת הָאָדָם, שֶׁהוּא שִׁמְח בְּמָה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, לֹא-כֵן בְּנִי-אָדָם שֶׁהֵם אִף פַּעַם אֵינָם שְׂמֵחִים בְּמָה שֶׁהֵם עוֹשִׂים, אֲזִי תָמִיד הֵם מִחְלִיפִים מִפִּרְנָסָה לְפִרְנָסָה, וְעַל-כֵּן עֵקֶר הַצְּלָחַת הָאָדָם הִיא רַק כְּשִׁשְׂמֵח בְּחֶלְקוֹ, וְכֵן שִׁמְח בְּפִעִילוֹתָו, הֵינּוּ שֶׁהוּא צָרִיךְ בְּטוֹחֹן עֲצָמֵי לְדַעַת שְׂמֵה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה זֶה הֵכִי טוֹב וְהֵכִי יָפֵה, וְלֹא יִהְיֶה בּוֹ שׁוֹם סִפְקוֹת כָּלָל, רַק זֶהוּ זֶה, וְאִף שִׁיְהִי לּוֹ כְּמָה כְּשִׁלּוֹנוֹת וְאִכְזָבוֹת וְכוּ', כִּי דָּבָר זֶה לֹא יִמְלֹט וְכוּ', עִם כָּל זֹאת כְּשִׁיְהִיָּה חֲזֵק וְאַמִּיץ בְּנִקְדַּת הַשְּׂמֵחָה, אֲשֶׁר מֵה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה זֶהוּ זֶה, וְיִהְיֶה שִׁמְח בְּחֶלְקוֹ, אֲזִי יִצְלִיחַ דְּרָכּוֹ.

רְאֵה לְהַתְּפַלֵּל עֲרַב וּבְקָר, וְזֶה יַעֲזֹר לְךָ לְהַצְּלִיחַ בְּעִבּוּדְךָ, כִּי בְּפִרוּשׁ גָּלוּ לָנוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (גִּטִּין יז.), אֲשֶׁר מִי שִׁישׁ לּוֹ שׁוֹנְאִים, שִׁישְׁכִים וְיַעֲרִיב לְבֵית-הַמְּדֻרָשׁ, וְכָל שׁוֹנְאָיו יִתְבַּטְּלוּ.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקצג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּלֵק, י" תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה אֶל הַיְקָר וְהַנְּעִלָה ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת הַטְּשָׁעֵק עַל מְאָה וְשִׁמוֹנִים דּוּלָר לְצַדָּקָה. יַעֲזֹר לְךָ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּזִכּוֹת הַצְּדָקָה שֶׁאַתָּה עוֹשֶׂה, שִׁיִּפְתָּחוּ לְךָ פְּתָחִים הַרְבֵּה מִן הַשָּׁמַיִם, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (דְּבָרִים טו, ח): "פְּתוּחַ תִּפְתָּח", עַל-יְדֵי שְׁפוֹתָחִים אֶת יְדֵיו לְצַדָּקָה, נִפְתָּחִים לּוֹ פְּתָחִים חֲדָשִׁים מִהַשָּׁמַיִם לְהַצְּלִיחַ בְּכָל דְּרָכָיו.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלָתִי שְׁאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְּפִלָּל בְּעַדְךָ, שֶׁבְּכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תִשְׁכִּיל וְתִצְּלִיחַ.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקצד.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בלק, י' תמוז ה'תש"ן.

שלום וברכה אל היקר והנעלה ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד אני מצטער מה שקרה, ואני בטוח שהיתה פה איזו אי הבנה וכו', עם כל זאת העברתי את מכתבך לממנה על הדפסה, ואקנה להקדוש-ברוך-הוא, שיתקן הכל.

אודות שהתחלת ללמד תורה הקדושה, על-פי סדר דרך הלמוד של רבנו ז"ל, מה אמר לך! אין למעלה מזה, מי שאינו מטעה את עצמו, אזי מצליח מאד מאד, על-ידי עצה הנפלאה והנוראה שגלה לנו רבנו ז"ל, וכבר מדפסת בקונטרס "סדר-דרך-הלמוד", ששם מבאר באריכות איך כל אחד ואחד יכול לזכות להיות ולטיל בכל מקומות התורה הקדושה — קחהו משם.

אין למעלה מזה מללמד בכל יום דף גמרא, כי הוא הצלחה נצחית, וממשיך לאדם אור רוחני ונפלא מאד, ואם היו בני-אדם יודעים מעלת למוד דף היומי, היו בורחים מכל עסקיהם לשעה אחת ביום, והיו מצטרפים אל שעור שלומדים שם דף היומי, כי דף גמרא ביום ממשיך אור וזיו וחיות לאדם ברוחניות ובגשמיות, ואשרי מי שמצטרף אל למוד זה גם פרשה חמש ורש"י, באפן שיסיים בכל שבוע את פרשת השבוע עם פרוש רש"י והתרגום, וכן יצטרף לזה פרק או כמה פרקים משניות, וכן דף ירושלמי וקצת מדרך רבה ומדרך תנחומא מפרשת השבוע, ושעור ברמב"ם וסימן בטור ושלחן ערוך, ואמירת כמה דפים זהר וכמה דפים תקונים, אשר אין למעלה מזה, כי קדשא בריך הוא ואורייתא וישראל חד הוא (זהר

חֶלֶק ג' עג.), וְהַתּוֹרָה מְקַשְׁרֶת אֶת הָאָדָם אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁרִי מִי שְׁאִינוּ
מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ כָּלֵל, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים!

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקצה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּלֶק, י' תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד לְפָנִימִיּוֹת לְכָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֵה מִיְמֵי הַנְּחַל נוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכוּן קְבִלְתִּי אֶת מְכַתְּבְּךָ, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִמֶּךָ, כִּי
אַתָּה חֲקוּק בְּפָנִימִיּוֹת לְכָבִי, וְאִין מְלִים בְּפִי לְהוֹדוֹת לָךְ עַל כָּל
הַחֲסָדִים שְׁעָשִׂיתָ עִמָּדִי בְּהַשְׁגַּת הַסְּפָרִים, וְאִנִּי מְקַנְיָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא כְּשֶׁאֲבוֹא לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, אֲשַׁלֵּם לָךְ הַכֵּל, וּמִי יִתֵּן שְׂתַשִּׁיג לִי
עוֹד סְפָרִים מִהַדוֹרוֹת הַקּוֹדְמִים, הֵן סְפָרֵי שׁו"ת וְסְפָרֵי דְרוֹשׁ וְסְפָרֵי
קְבִלָּה, שְׁעֵדִין לֹא נִמְצְאִים בְּיָדֵי.

רְאֵה לְחִזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, כִּי בְּזֵה הָעוֹלָם
צָרִיכִים לְחִזֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רִגַע מִמֶּשׁ, כְּפִי
הִירִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת שְׁעוֹבְרוֹת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְתִאֲמִין לִי, שְׁרָאוּי
לָנוּ לְשִׁמְחַ מְאֹד מְאֹד, שְׁאָנוּ זוֹכִים לְדַעַת מְרַבְּנוּ ז"ל, כִּי מָה הָיִינוּ
עוֹשִׂים בְּלִי רַבְּנוּ ז"ל?! וְעַל-כֵּן לֹא בַחֲנָם שְׁהַסְמִיךְ-מ"ם אֹרֵב
כָּל-כָּף עַל כָּל מְקַרֵּב וּמְקַרֵּב, וְרוֹצֵה רַק לְהַפִּילוֹ וּלְהַשְׁלִיכוֹ בְּנוֹקְבָא
דְּתַהוּמָא רַבָּא, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׂמַתְמִיד בְּסַפְרוֹ הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא שֶׁל רַבְּנוּ
ז"ל "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן" בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְכֵן בְּסַפְרֵי "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" חֵק
וְלֹא יַעֲבֹר, כִּי עַל-יְדֵי הַהַתְמַדָּה בְּסַפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל יִזְכֶּה לְהַתְחַזֵּק בְּכָל
מִינֵי מַצְבִּים שְׁבַעוּלָם.

רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר! חֲזֵרָה אִיךָ שְׁעָבְרוּ עָלֶיךָ כְּמָה שָׁנִים
וְכוּ, וְעָבַר עָלֶיךָ מָה שְׁעָבַר וְכוּ, עֲלִיוֹת וִירִידוֹת בְּגִשְׂמִיּוֹת

וּבְרוּחַנִיּוֹת וְכוּ', עִם כָּל זֹאת גַּם הַחֲסִדִים שֶׁעָשָׂה עִמָּךְ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא גְדוּלִים מְאֹד מְאֹד, כִּי, תִּהְיֶה לְאֵל, זָכָה אוֹתָךְ עִם אֲשֶׁה כְּשֶׁרָה וְעִם יְלָדִים נְחֻמְדִים בְּרִיאִים וְשְׁלָמִים, אֲשֶׁר בְּזֶה רָאוּי לָךְ לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמְךָ מְאֹד מְאֹד, כִּי כַּמָּה בְּנֵי-אָדָם מְסֻתּוֹכְבִים בְּגִילָךְ בְּלִי אֲשֶׁה וְיְלָדִים וְכוּ', וְכַמָּה בְּנֵי-אָדָם בְּגִילָךְ מְסֻבָּבִים בְּצָרוֹת וְחֻבוֹת וְכוּ', מַחְלֶקֶת וְגִרוּשֵׁינ וְכוּ', מַחְלוֹת וּמְכֹאוּבִים וְכוּ', מְרִיבוֹת וְטְלִטּוּלִים וְכוּ', כִּידוּעַ דְּבָר זֶה מֵה שֶׁקוֹרָה עֲכָשׁוּ בֵּין אַבְרָכִים אַחֲרִים, וְעַל-כֵּן רָאוּי לָךְ לְשֻׁמַּח עַל נַעַם חֶלְקֶךָ, עַל "אֲשֶׁר בַּנְּחַל" שֶׁם גּוֹרְלֶךָ, וְתִהְיֶה לְאֵל, אֵינְךָ קוֹרֵעַ אֶת הַסְּפָרִים, חֶס וְשְׁלוֹם, אֲלֵא הֵם יִקְרִים בְּעֵינֶיךָ, וּבְזֶה בְּעֲצָמוֹ רָאוּי לָךְ לְשֻׁמַּח כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, כִּי יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם, אֲשֶׁר לֹא נִי שֶׁהֵם פְּגוּמִים וּמְלַכְלָכִים בְּכָל מִינֵי תַּאֲוֹת וּמִדּוֹת רְעוֹת וּבְכָל מִינֵי זְהֻמוֹת, עִם כָּל זֹאת עֲדִין הֵם מְזוֹלְזָלִים בְּסְפָרִים הַקְדוֹשִׁים מְאֹד.

אוֹדוֹת לְהוֹסִיף אוֹ לְהַחְלִיף שְׁמוֹת, אֲסוּר לַעֲשׂוֹת דְּבָר זֶה בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן, וְהִיא סִפְנָה גְדוּלָה וְכוּ'.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלַתִּי שְׂאֵנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעִדְךָ תְּמִיד, שֶׁתִּהְיֶה בְּרִיא, וְתִמְשֵׁךְ עֲלֶיךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂי יְדֶיךָ וְתִגְדֵּל אֶת יְלָדֶיךָ בְּנִקְל, וְיִהְיוּ יְרֵאֵי הַשֵּׁם אֲמִתִּיִּים, וְתִהְיֶה לָךְ סְבֻלָּנוֹת אֲתָם עַל אִף שֶׁהֵם כָּל-כָּף שׁוֹכְבִים וְעוֹשִׂים לָךְ אֶת הַמְּנוֹת, עִם כָּל זֹאת סוּף כָּל סוּף תִּרְאֶה מֵהֶם רַב נַחַת וְיִגְדְּלוּ לְאֵילָנוֹת גְּדוּלִים, וּבְיָדָי גַּם אֲתָה צָרִיךְ לְהַרְבּוֹת בְּתַפְלָה בְּעִבּוּרָם, כִּידוּעַ מֵה שֶׁכָּתַב מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל לְכַנּוּ ר' יִצְחָק ו"ל, הֵן אֲמִת שְׂאֵנִי אֲתַפְלֵל בְּעִדְךָ, אֲבָל בְּיוֹתֵר אַחֲזָקָה וְאֲעוֹרֵר אוֹתָךְ, שֶׁאֲתָה תִתְפַּלֵּל בְּעֲצָמְךָ. וּמְסַפֵּר בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁאֲחַד זָכָה לְיְלָדִים טוֹבִים, וְשָׂאֵלוּ אוֹתוֹ מֵאִין זְכִיתָ לָזֶה? עֲנֵה וְאָמַר: תִּאֲמִינוּ לִי, שֶׁלֹּא צָמְחוּ עַל הָאֵילָן כֵּךְ... אֲלֵא בְּכָל יוֹם מְלֹאֲתִי אֶת הַכֶּפֶה שְׁלִי עִם דְּמַעוֹת, וּבִקְשָׁתִי בְּעִבּוּרָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה הַצְלַחְתִּי.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקצו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּלֶק, י' תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאִי לְשִׁמּוֹר שְׁבֵת-קִדְשׁ, וְאִזּוֹ הַשְּׁבֵת תִּשְׁמַר עָלֶיךָ, וְתִדְעֵי, כִּי בְּזִכּוֹת שְׁמִירַת שְׁבֵת, תִּהְיֶה לְךָ פְּרִנְסָה בְּמִשְׁרָה טוֹבָה, כִּי הַשְּׁבֵת מְעַשְׂרֶת גַּם בְּגִשְׁמִיּוֹת, אֲשֶׁר־י מִי שֶׁנִּזְדַּקֵּר בְּשְׁמִירַת שְׁבֵת-קִדְשׁ, שְׂאֵז לֹא תִחָסֵר לוֹ פְּרִנְסָה.

נָא לְבִשֶׁר בְּקָרוֹב בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

הַמֵּאֲחֵל בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ו תתקצו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּלֶק, י' תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְכָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מִיָּמֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שְׂמֵחָתִי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִמֶּךָ, אִיךָ שְׂאֲתָה מְחֻזָּק אֶת עֲצָמְךָ לִילֶךְ בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְהַעוֹלָה עַל כָּל שְׂמֵחָתִי, שְׂאֲתָה זוֹכָה וּמְזוּכָה אֶת הַרְבִּיּוֹת, אֲשֶׁר זְכוּת הַרְבִּיּוֹת תְּלוּיָה בּוֹ, וְכָל הַמְזוּכָה אֶת הַרְבִּיּוֹת, אֵינִי חֲטָא בָּא עַל יָדוֹ (אָבוֹת ה, יח).

מָה אִמַּר לְךָ, יְדֵי הַיְקָר! אֵינִי לְמַעַלָּה מְזֵה, הִינּוּ מְלַגְלוֹת וּלְפָרְסִים אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, שְׂהִיא הָאֲמוּנָה הַפְּשׁוּטָה, שְׂמַגְלָה לְנוּ רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל-כֵּן רְאֵה לְשִׁמּוֹר אֶת עֲצָמְךָ, שְׂלֹא תִכְנַס בְּשׁוּם וּפְוָחִים עִם אֶף אֶחָד, וְתִבְרַח לְךָ מִמְּקוֹם מוֹשֵׁב לְצִיָּם, כִּי

בפרוש התחיל דוד המלך את ספרו, שהוא ספר התהלים, שהוא כלול מכל טוב לבית ישראל, תפלות ותחנונות, בקשות ופיוסים וכו' וכו', שזה יסוד האמונה הקדושה, לבוא ולפרש את שיחתו ותפלתו אליו יתברך, התחיל את ספרו "אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים, ובדרך חטאים לא עמד ובמושב לצים לא ישב", ומה נקרא מושב לצים? כשאינו מדבר ממנו יתברך, זה כבר נקרא מושב לצים, ועל-כן מי שבורח ממושב לצים, ממילא כבר לא יבוא לשמע בעצת רשעים, ולא ילך בדרך חטאים, כי זה תלוי בזה.

ראה להחיות את עצמו עם כל נקדה ונקדה טובה שיש בך, ותשתדל להיות בשמחה, ובפרט בשבת-קדש ותקנה בהרחבה גדולה כל צרכי שבת, שלא יחסר לך שום דבר על שבת-קדש: יין, בשר ודגים וכל מיני מטעמים, ותמלא את המקרר עם כל מיני מעדנים בעבור שבת-קדש, באפן שישאר על כל השבוע, ואז תראה את ההשפעות שתבאנה לך במשך כל השבוע; כי מובא בזהר הקדוש (חלק ב' פח:), אשר כל ההשפעות באות לאדם רק בזכות שבת-קדש, ועל-כן אשרי מי שזוכה לכבוד את השבת, כי השבת מעשרת גם בגשמיות.

אל תירא ואל תפחד משום ברִיָּה שבעולם כלל, כי גדול אדוננו ורב להושיע, ועוד תראה נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

ואודות אשתך, שיש לה סכסוך עם אחותה וכו', אל תדחק עליה כלל, אלא תניח אותה, כי זה ענין שלה וכו', ומי יתן שכבר תעבר לגור ביבנאל "עיר ברסלב", ויהיה לכם בית ודירה משלכם, ולא תצטרכו לגור בשכנות, אלא בדירה נפרדת וילה ממש עם גנה, ויהיה ביתכם בית ועד לחכמים, ותכניסו אורחים תלמידי חכמים בתוך ביתכם, ותהיה השמחה תמיד ביניכם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ו תתקצח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּלֶק, י' תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְכָבִי לְטוֹב כֹּל הַיָּמִים שׁוֹתָה מִיָּמֵי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר.

פֹּה תִקְבַּל רְצוֹן קוֹנְטֵרַס נִפְלָא: "קְבוּץ רֵאשׁ הַשָּׁנָה", שֶׁתְּדַפְּסוּ תַכְּף-וּמִיד, בְּאִפְּן שְׂיִתְפַּשֵּׁט בְּכֹל תְּפּוּצוֹת יִשְׂרָאֵל, וַיִּדְעוּ מְעַלְת הַזּוֹכָה לְהִתְקַבֵּץ עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְכֵן עוֹד כַּמָּה קוֹנְטֵרַסִים: "עוֹשֶׂה צְדָקוֹת", "מְאִירַת עֵינַיִם", "תְּשׁוּמַת-לֵב", וְהֵם קוֹנְטֵרַסִים נִפְלָאִים, וַיַּעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּזְכָּה לְהִדְפִּיסָם.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִיָּנִי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְאֵל תִּנְיַח אֶת עֲצָמְךָ לִפְלֵ כְּרָגַע, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וּבְיָדָי סוּף כֹּל סוּף תִּרְאֶה אֶת הַנִּפְלְאוֹת שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. הַעֲקֹר רְאֵה לְהִיּוֹת חִזּוֹק וְאִמִּץ בְּעִבּוּדַת הַהִדְפָּסָה, וְאֵל תִּחְלֵשׁ דַּעְתְּךָ מִשׁוּם דְּבַר שְׁבַעוּלָם, וְכֵן אֵל תִּכְנַס בְּכּוֹחֵימִים עִם אִף בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, וְאֵז תִּצְלִיחַ דִּרְכְּךָ.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

פֹּה תִקְבַּל רְצוֹן כַּמָּה מְכַתְּבִים, שֶׁתְּשַׁלַּח אוֹתָם תַכְּף-וּמִיד.

ט"ו תתקצט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּלֶק, י' תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיָּקָרִים, "חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב", תְּלַמִּידֵי "הַיְכָל-הַקֶּדֶשׁ", הַגְּרִים בְּיַבְנָאֵל, הַיְוִ"ה עָלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד.

אחי ורעי היקרים! ראו לחזק את עצמכם באהבה, אחוה ורעות, כי מאד הזהירנו רבנו ז"ל על כך. ובפרט אתם, שזכותם לגור ביבנאל, אשר בעזרתו יתברך, תתהפך בעוד זמן קצר ל"עיר ברסלב" במלא מובן המלה, שיכנסו לגור שם כמה מאות משפחות מאנשי שלומנו, בלי עין הרע, ותהיה עירה של תורה וחסד, עירה של אמונה ותפלה והתבודדות, איזה נעם ואיזו ערבות תהיה, כשיגורו שם כמה מאות משפחות, וכלם יהיו יראים ושלמים, ויצאו בלילה להתבודד בין ההרים, ויהיה קול התורה נשמע שם עשרים וארבע שעות, ועל-כן ראוי לכם לחזק אחד את השני, כי לכל אחד ואחד בודאי יהיה לו סוף כל סוף בית ורכב ומזגן וכו' וכו', וכל הצרכים הגשמיים, כי רבנו ז"ל כבר הבטיחנו על זה, ואמר: אעשה מאנשי מה שאעשה וכו' וכו', אף העקר תלוי בזה שתחזיקו את עצמכם באהבה, אחוה ורעות, ואחד שידון את חברו לכף זכות, כי בודאי עובר על כל אחד ואחד מה שעובר, משברים וגלים, ועל-כן צריכים לדונו לכף זכות, ועל-ידי-זה יהיה תמיד שלום ביניכם, ולא מצא הקדוש-ברוך-הוא כלי מחזיק את הברכה אלא השלום, ועל-כן ראו למסור את נפשכם על השלום ועל האהבה, אחוה ורעות, והקדוש-ברוך-הוא בודאי לא יעזב אתכם.

נא ונא ראו להמשיך להתפלל להקדוש-ברוך-הוא, שכבר אזכה להתחיל לבנות את בית-המדרש הגדול, שכבר אזכה לבוא ולגור עמכם יחד, שכבר אזכה לצאת מהגלות המרה הזו פה וכו' וכו', ואזכה לעלות לארצנו הקדושה, כי רק הקדוש-ברוך-הוא בעצמו יודע את גדל חשקי וכסופי לזה, על-כן אבקשכם מאד מאד, ראו לעזר לי בתפלה, והקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתכם ותקבל לרחמים ולרצון.

נא ונא ראו להתאסף לומר תהלים ביחד, וכן שמות הצדיקים, באפן שנוזכה כבר להתחיל לבנות את בית-המדרש הגדול, ואהיה לכם אסיר תודה בעבור התפלות שלכם.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ז אֲלֵפִים.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּלֶק, י' תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד ...
נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אָנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרְךָ
הַקָּשָׁה מִמָּה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצֻמְךָ מְאֹד מְאֹד, וְאִף שְׂאֵתָה מִנַּח עֲכָשׁוּ בְתוֹךְ
הָעֶפֶר דִּיקָא מְרַב צְרוּתֶיךָ וְיִסּוּרֶיךָ הַמְרַבִּים וְכוּ' וְכוּ', עִם כָּל זֹאת
זָכַר מְאֻמָּרם ו"ל שְׂאֻמְרוֹ (סוּטָה ה.) עַל פְּסוּק (וְשַׁעֲיָה כו, יט): "הִקְיִצּוּ
וְרִנְנוּ שׁוֹכְנֵי עֶפֶר", מִי שֶׁנֶּעֱשֶׂה שָׁכֵן לְעֶפֶר בְּחַיָּיו וְכוּ', עֵינַי שָׁם; כִּי
זוּהִי מְדֻרְגַת הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים, שְׁבַעֲוֹדֵם בְּחַיִּים חַיּוּתָם, הֵם נֶעֱשִׂים
שְׁכָנִים לְעֶפֶר, כִּי תָמִיד חוֹשְׁבִים עַל תְּכֵלִיתָם הַנִּצְחִית, וְעַל-כֵּן זוֹכִים
לְקוֹם לְתַחִית הַמֵּתִים, בְּסוּד: הִקְיִצּוּ וְרִנְנוּ שׁוֹכְנֵי עֶפֶר, וַיֵּשׁ לּוֹמֵר
שֶׁהוּא רְאֵי-תִבּוֹת: שְׁוַע"ה, כִּי מִי שֶׁמְשׁוּעַ וְצוֹעֵק תָּמִיד אֵלָיו
יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְקַבְּלָת תְּפִלָּתוֹ, כִּי אֲצֵל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְאֹד
חָשׁוּב שְׁבָרוֹן לֵב וּנְמוּכֵי רוּחַ, כְּמֻאֲמָרם ו"ל (שם): בּוֹא וּרְאֵה כְּמָה
גְּדוּלִים נְמוּכֵי רוּחַ לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁבַשְׁעָה שְׁבִית-הַמְקַדֵּשׁ
קִיָּם, אָדָם מְקַרֵּב עוֹלָה — שְׂכַר עוֹלָה בְּיָדוֹ, מְקַרֵּב מִנְחָה — שְׂכַר
מִנְחָה בְּיָדוֹ, וְעַל מִי שֶׁדַּעַתוֹ שְׁפֵלָה עָלָיו — מַעֲלָה עָלָיו הַכְּתוּב כְּאֵלוֹ
הַקָּרִיב כָּל הַקְּרִבָּנוֹת כָּלֵם, שְׁנֹאֲמֵר (תְּהִלִּים נא, יט): "זָבַחַי אֱלֹקִים רוּחַ
נִשְׁבְּרָה", וְלֹא עוֹד אֵלָּא שְׂאֵין תְּפִלָּתוֹ נְמֻאָסָת, שְׁנֹאֲמֵר (תְּהִלִּים נא, יט):
"לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְבָה אֱלֹקִים לֹא תִבְּוֶה".

וְעַל-כֵּן רְאֵה, אֲהוּבֵי, אַחֵי הַיָּקָר! לְחִזּוֹק אֶת עֲצֻמְךָ מְאֹד מְאֹד,
אִף בְּתִקְוֶה קְטַנּוּתְךָ וְיִסּוּרֶיךָ הַמְרַבִּים מִה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מִבֵּית וּמִבְּחוּץ,
רְאֵה לֹא לְהִתְיַאֵשׁ, רַק תִּנְיַח בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ, וְכֵן
תִּשְׁתַּדֵּל לְלָכֵת בְּכָל יוֹם לְמִקְנָה, כִּי מִקְנֵה מִמֶּתִיק הַדִּינִים, וְתִשְׁתַּדֵּל
לְהַכְלִיל לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִז תִּרְאֶה יְשׁוּעָה מִהַשְּׂמַיִם. וְחַכְמִינוּ

קי אשר ט"ז א' בנחל

הקדושים אמרו (שם): א'ד'ם' — ראשי-תבות: א'פ'ר ד'ם מ'רה, ב'ש'ר' — ראשי-תבות: ב'י'שה ס'רו'חה ר'י'מה, כי מהו אדם? ב'ש'ר, שום דבר, אלא אפר דם מרה, ב'י'שה ס'רו'חה ר'מה, וסוף כל סוף לא ישאר ממנו מאומה. ועל-כן מה ולמה להחזיק במחלקת, יותר טוב לברח רק אליו ותברך, ולהכליל בו ותברך, אשר אין לה עוד נעם וערבות יותר מזה, אשרי מי שזוכה לבטל את עצמו באין סוף ברוך הוא, ונעשה שכן לעפר בחייו, ואז יעבר את זה העולם בשלום.

אני יודע, שיש לה כחות עצומים בחדושין דאורייתא ובג'ימטריאות ובכראשי תבות וסופי תבות, וראוי לה לכתב את זה בכל יום, ועל-די-זה יתקרו עציב'ך, כי רבנו ז"ל גלה לנו (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סה), כי מח האדם רץ אחריו ותברך, ורוצה רק להדבק בו ותברך וכו', וצריכים לשמר מאד שלא יתבטל במציאות, ועל-כן עליו לרשם את החדושין דאורייתא שלו, ובזה יצמצם את עצמו, שלא יצא מדעתו.

חמדת לבכי! ראה לדבר אליו ותברך בכל יום בתמימות ובפשטות, ותדע שרק זה ישאר ממך.

ההכרח לקצר מרב טרדותי.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ז א'

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר בלק, י' תמוז ה'תש"ן.

שלום וברכה אל היקר והנעלה ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

בענין ג'דונ'ה וכו', מה שכתבת וכו', דע לה שאסור ללעג על שום דבר ממנהגי ישראל, כי לכל יש מקור, עי' בגמרא (כתבות נב): על הפסוק (וי'מה כט): "קחו נשים והולידו בנים ובנות, וקחו

אֲשֶׁר ט"ז א' בַּנְחַל קיא

לְבַנְיֵיכֶם נָשִׁים וְאֵת בְּנוֹתֵיכֶם תָּנוּ לְאִנְשֵׁים", בְּשִׁלְמָא בְּנִים בְּיָדֶיהָ קִימִי, אֵלֹא בְּנֵיתִיהָ מִי קִימָן בְּיָדֶיהָ? הָא קָא מְשַׁמְע לָן, דְּנִלְבְּשָׁה וְנִיכְסָה וְנִיתִיב לָהּ מִיָּדִי, כִּי הֵיכִי דְקִפְצִי עָלָהּ וְאֵתוּ נְסֻבֵי לָהּ [בַּפְּתוּב: "קָחוּ נָשִׁים" וְגו' מְבָאָר, שְׁמַצָּוָה עַל אָדָם לְהֵשִׂיא בֵּין אֵת בְּנָיו וּבֵין אֵת בְּנוֹתָיו; שׁוֹאֲלֵת עַל זֶה הַגְּמָרָא: מוּבָן הַדְּבָר שֶׁהַפְּתוּב מְצָוָה אֵת הָאָב לְקַחַת אִשָּׁה לְבָנוֹ, שֶׁדְּבָר זֶה בְּיָדוֹ הוּא, שֶׁהָרִי בֶן דְּרָכּוֹ שֶׁל אִישׁ, שֶׁיְהֵא מְחֻזָּר אַחַר הָאִשָּׁה, אֲבָל אֵת בְּנוֹתָיו, וְכִי בְּיָדוֹ הַדְּבָר לְהֵשִׂיאָן, שֶׁהֵלֵא אֵין דְּרָכָה שֶׁל אִשָּׁה לְחֻזָּר אַחַר הָאִישׁ? ! אֵלֹא אֵת זֶה בָּא הַפְּתוּב לְלַמְּדֵנוּ, שֶׁאֲבִיָּה יִלְבִּישָׁה בְּגָדִים נְאִים וְיִקְשָׁטָהּ, וְיִתֵּן לָהּ מְקַצַּת נְכָסִים, כְּדִי שֶׁיִּקְפְּצוּ עָלֶיהָ בְּנֵי־אָדָם לְשִׂאתָהּ, וּבְכָךְ הוּא מְקַיֵּם אֵת הַמְצָוָה הַמְטַלֵּת עָלָיו לְהֵשִׂיא אֵת בְּנוֹתָיו]. וּבַפְּסָקִי תוֹסְפוֹת בְּמַסְכַּת תְּעֵנִית אֵיתָא, וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: בּוּגְרַת שֶׁהִגִּיעָה זְמַנָּה לְהַנְשֵׂא, עָלֶיהָ לִפְוֹת עֲצָמָה, שֶׁיִּמְצְאוּ לָהּ קוֹפְצִים. וְכֵן בּוּגְרַת נְשׁוּאָה. וּבְרַמְבַּ"ם (פָּרָק כ' מֵהַלְכוֹת אִישׁוֹת, הַלְכָה א') אֵיתָא: צוֹ חֲכָמִים, שֶׁיִּתֵּן אָדָם מִנְכָסָיו מַעֲט לְבֵתוֹ, כְּדִי שֶׁתִּנְשֵׂא בּוֹ, וְזֶה הוּא הַנְּקָרָא פְּרֻנְסָה, הַמְשִׂיא אֵת בֵּתוֹ סֵתָם, לֹא יִפְחַת לָהּ מִכָּסוֹת שְׁפוֹסְקִין לְאִשְׁתַּי עֲנִי שְׁבִישְׂרָאֵל כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ, בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּשֶׁהִנָּה הָאָב עֲנִי, אֲבָל אִם הִנָּה עֲשִׂיר, הָרִי זֶה רְאוּי לְתֵן לָהּ כְּפִי עֲשָׂרוֹ. וְהַקְּשָׁה בַּלְחָם מְשֻׁנָּה: וְאִם תֹּאמְרוּ, הֵיכִי אָמַר צוֹ חֲכָמִים הָא בַּגְּמָרָא (כְּתוּבוֹת נב:): אָמְרוּ: הָא נְמִי דְאֹרִיתָא הוּא, דְּכָתִיב (יִרְמִיָּה כט, ו): "קָחוּ נָשִׁים וְהוֹלִידוּ בְּנִים וּבָנוֹת" וְכוּ', מְשַׁמְע דְּהוּי מִן הַתּוֹרָה, וְיֵישׁ לּוֹמַר דְּסוּבֵר רַבְּנוּ דְאִסְמַכְתָּא בְּעִלְמָא הוּא, עֵינֵן שָׁם; וְלִכְּן אָסוּר לְלַעֲג עַל שׁוֹם מְנַהֵג יִשְׂרָאֵל. וְלֹא צְרִיכִים לְהִיּוֹת כְּמוֹ עַמִּי הָאֲרָצוֹת, שֶׁלֹּא לְמַדּוּ כָּלֵל מֵעוֹלָם, וְלוֹעֲגִים עַל כָּל דְּבָר שֶׁאֵינָם יוֹדְעִים וְכוּ' וְכוּ'.

וְזֶה נִמְצָא גַם בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוּמְנוּ, יֵישׁ עַמִּי אֲרָצוֹת, שְׁאֵף פַּעַם לֹא לְמַדּוּ, וְכִשְׁשׁוּמְעִים אֵיזָה דְּבָר חֲדָשׁ, כְּכֹר לּוֹעֲגִים לְזֶה, וְאִם הָיוּ מְקִימִים בְּשִׁלְמוֹת אֵת דְּבָרֵי רַבְּנוּ וְכוּ', שֶׁאָמַר (שִׁיחֻת־הַרְ"ן, סִימָן כח), שֶׁרְאוּי לְאָדָם שֶׁיַּעֲבֹר וְיִלְךְ בְּזֶה הָעוֹלָם בְּכָל הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים וְלִלְמַד כָּלֵם, וְיִהְיֶה בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וְכוּ', אֲזַי הָיוּ מוּצְאִים מְקוֹר לְכָל דְּבָר. וְלַצְעָרְנוּ הָרַב, יֵישׁ עַמִּי אֲרָצוֹת, שֶׁאֵינָם

רוצים ללמד, וכל השיחה בשיחות-ה"ר"ן, סימן ע"ו, היא ללעג ולקלס בעיניהם, אז מה יכולים לעשות, שנשארים עמי ארצים גמורים. ואם היו באמת מקרבים אל רבנו ז"ל, לא היו מפליטים מפניהם וכו' וכו', אוי לאדם שהוא עם הארץ, שנקרא שקץ, עד שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות מג:): אל יסב בחבורה של עמי הארץ דלמא אתי לאמשוכי בתריהו. ואמרו (שבת סג.): אם עם הארץ הוא חסיד, אל תדור בשכנותו. חבל מאד שנמצאים בין אנשי שלומנו אנשים הלועגים וצוחקים מסדר-דרך-הלמוד של רבנו ז"ל, המוכא בשיחותיו הקדושות (שיחות-ה"ר"ן, סימן ע"ו); אני כבר לא מדבר מאלו שאינם יודעים משיחותיו הקדושות של רבנו ז"ל, אכל אלו שנקראים על שם רבנו ז"ל, איך הם יכולים לעשות צחוק מזה?!

ולעמית זאת, השטיות שנתגלו לאחרונה: נ' נח' נחמ' וכו', על זה אינם מהרהרים, בשעה שידוע שזו שטות גדולה, ונובעת מיהודי ר' יואל אשכנזי ז"ל, שהיה גר בטבריה, והוא הכניס את הפתק בתוך ה"לקוטי-מוהר"ן" של ר' ישראל דב אודסר. ובאמת חשב שרבנו ז"ל הכניס לו את הפתק... והיום התלקטו כמה משגעים ומטרפים וכו' וכו', ועושים מזה עסק וכו', ואין אף אחד מאנשי שלומנו מוחה על זה, מה שאין כן, כשמגלים שיחה משיחות-ה"ר"ן, שכל היהדות תלויה בזה, והוא סדר דרך הלמוד של רבנו ז"ל, המוכא בשיחות-ה"ר"ן, סימן עו, על זה כלם צועקים ונובחים ככלבים, שזה לא נכון וכו', ולא לזה כון רבנו ז"ל וכו', איתי ספר ונחזי, ותפרש פרוש המלות משיחה זו, ונראה את האמת.

וזה פלא על גבי פלא, שאדם עם הארץ גמור, לא קרא ולא שנה, והוא הדיוט הקופץ בראש וכו', וכבר קוראים אותו מחשובי אנשי שלומנו... נקיי הדעת שבירושלים... בשעה שרבנו ז"ל גלה לנו בפרוש (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סא), שמי שלועג על דברי חכמים, סימן שמחו מלא צואה, ועשנים סרוחים מסבכים את מחו וכו', עין שם; על-כל-פנים אתה אל תתפעל משום בריה שבעולם, ותראה לשוטה וכו', את המכתב הזה, וספק אם הוא פעם גמר

אֲשֶׁר ט"ז ב' בַּנַּחַל קיג

חֲמִשָּׁה חֲמִשִּׁי תוֹרָה, וְסֶפֶק סֶפֶקָא אִם הוּא סִיּוּם פְּעַם שְׁשֵׁה סְדְרֵי
מִשְׁנָה וְכוּ'.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז ב'.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּלֻק, י' תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיְקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנֶכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

רָאָה לְהֵיוֹת מְתוּן וּמְסִיק בְּהַלְכָּה, כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (חֲיֵי-מוֹהַר"ן,
סימן תפד), אֲשֶׁר יֵשׁ יֵצֵר הָרַע גְּדוֹל אֲצֵל הַלּוּמְדִים לְהַמְצִיא חֲדָשׁוֹת,
שָׁכַל אֶחָד רוֹצֵה דִיקָא לְהַמְצִיא דִין חֲדָשׁ, וְעַל זֶה צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד
לְהִזָּהֵר, כִּי בְּרַגְעַ שְׁנוּטִים מֵהַשְּׁלֶחֶן עָרוּף, כְּבָר יְכוּלִים לְבוֹא לְיַדִּי
טְעוּיֹת רַבּוֹת, כְּמוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן יב):
כְּשֶׁאֲדָם הוֹלֵךְ אַחֵר שְׂכָלוֹ וְחֻכְמָתוֹ, יְכוּל לִפְלֹל לְטְעוּיֹת וּמְכַשׁוּלוֹת
רַבִּים, וְלְבוֹא לְיַדִּי רַעוֹת גְּדוּלוֹת, וּבְפֶרֶט אֲבָרְכִי הַכוּלָּל, שְׁעַכְשׁוּ
נִכְנָסוּ לְלָמַד וְכוּ', וְהֵם עֲדִין אֶפְרוּחִים שְׁלֵא נִפְקָחוּ עֵינֵיהֶם, אֵיךְ
יִחְלְקוּ עַל תְּשׁוּבוֹת גְּדוּלֵי עוֹלָם כְּמוֹ ה'חֶת"ם-סוֹפֵר' וְהַדְּבָרֵי חַיִּים'
וְכוּ' וְכוּ', שֶׁהֵם הָיוּ גְדוּלֵי עוֹלָם, קְדוּשֵׁי עֲלִיוֹן וְכוּ', וְאֵיךְ יְבוֹא אֲבָרְךָ
רִיק וּפּוֹחֵז לְדַבֵּר נִגְדָם בְּעִזּוֹת מִצַּח וְכוּ', הֲלֵא צְרִיכִים לְקַרְעַ קְרִיעָה
רַק כְּשֶׁקוֹרְאִים דְּבָרִים כְּאֵלוֹ וְכוּ'. וְאִם הִגְאוּן הַחֵיד"א הַתְּמַרְמֵר
בְּסִפְרוֹ (מַחְזִיק בְּרָכָה, סִימָן קנג) נִגְדַּת הִגְאוּן הַיַּעֲבֹ"ן, לְמָה מְטִיחַ דְּבָרִים
נִגְדַּת הַרְמַב"ן וְכוּ', עֵינֵי שָׁם, אֵיךְ הַעֲזוּ אֲבָרְכִים צְעִירִים לְהַדְפִּיס
הַלְכוֹת חֲדָשׁוֹת וְכוּ', שְׁעַל-פִּי-רַב זֶה נִגְדַּת גְּדוּלֵי הָאֲחֵרוּנִים, שֶׁהָיוּ
כְּלָם לּוּמְדִים עֲצוּמִים, מְלַבֵּד זֹאת שֶׁהָיוּ דְּבָקִים תְּמִיד בּוֹ יִתְבָּרַךְ
בְּדַבְּקוֹת אֲמֵת, וּמְסֵרוּ אֶת נַפְשָׁם, חֲלָבָם וְדָמָם לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.
וְלִכְּן אֲבָרְכִים צְעִירִים שְׂאֵךְ וְרַק נִכְנָסוּ לְכוּלָּל הוֹרָאָה, צְרִיכִים לְשֹׁמֵר
מְאֹד מְאֹד לֹא לְחַדֵּשׁ דִּינִים חֲדָשִׁים וְכוּ', וְלֹא לְבַטֵּל בְּסִבְרוֹת כְּרִסְיוֹת
דְּבָרֵי גְדוּלֵי הָאֲחֵרוּנִים וְכוּ'. וַיֵּשׁ שְׁמַעְזִים יוֹתֵר לְדַבֵּר גַּם עַל

הראשונים, כגון: על הרשב"א בתשובותיו וכו'. וכבר אמרו חכמינו הקדושים (שבת קיב:): אם ראשונים בני מלאכים, אנו בני אנשים, ואם ראשונים בני אנשים, אנו פחמורים, ולא פחמורו של רבי חנינא בן דוסא ושל רבי פנחס בן יאיר, אלא פשאר חמורים. ולכן צריכים מאד מאד להזהר לא לחדש שום דין חדש, עלינו רק להתמיד בלמוד טור בית יוסף עם הפ"ח והשלחן ערוך עם המגנים, שהם המגן אברהם וה'טורי זקב' וכו' וכו', ולהוציא מהם את ההלכות, ולא לחדש הלכות חדשות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ז ג'.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בלק, י' תמוז ה'תש"ן.

שלום וברכה אל היקר והנעלה ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רק חזק ואמץ להיות תמיד בשמחה, כי היסוד בעבודת השם יתברך זה שמחה, כי השמחה מרחבת את הדעת בין בגשמי ובין ברוחני, וכמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק ב', סימן י'): מה שהעולם רחוקים מהשם יתברך, ואינם מתקרבים אליו יתברך, הוא רק מחמת שאין להם ישוב הדעת, ואינם מישבין עצמן. והעקר להשתדל לישוב עצמו היטב — מה התכלית מכל התאוות ומכל עניני העולם הזה: הן תאוות הנכנסות לגוף, הן תאוות שחוץ לגוף, כגון: כבוד, ואז בודאי ישוב אל השם. אף דע, שעל-ידי מרה שחורה, אי אפשר להנהיג את המוח כרצונו. ועל-כן קשה לו לישוב דעתו, רק על-ידי השמחה יוכל להנהיג המוח כרצונו, ויוכל לישוב דעתו, כי שמחה היא עולם החרות, בבחינת (ישעיה נה, יב): "כי בשמחה תצאו", שעל-ידי שמחה נעשין בן חורין, ויוצאין מן הגלות; ועל-כן כשמקשר שמחה אל המוח, אזי מחו ודעתו בן חורין, ואינו בבחינת גלות, ואזי יוכל להנהיג את מחו כרצונו

וּלְיֵשֶׁב דַּעַתוֹ, מֵאַחַר שֶׁמָּחוּ בַּחֲרוֹת וְאִינוּ בְּגָלוֹת; כִּי עַל-יְדֵי גָלוֹת
 אֵין הַדַּעַת מֵיִשְׁבֶּת, כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מְגִלָּה יב:): עַל בְּנֵי
 עַמּוֹן וּמֹאָב, דְּמֵיתְבָּא דַּעֲתֵיהוּ מִחֲמַת שְׁלֵא הִלְכוּ בְּגָלוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר
 (יְרֵמְיָה מֵח, יא): "שֶׁאֲנִן מֹאָב מְנַעֲרִיו וְכוּ', וּבְגוֹלָה לֹא הִלֵּךְ, עַל-כֵּן
 עָמַד טַעֲמוֹ בּוֹ" וְכוּ'. וְלָבוֹא לְשִׁמְחָה אֵי אֶפְשָׁר, רַק שִׁמְצָא בַּעֲצָמוֹ
 אֶת הַנִּקְדוּת טוֹבוֹת, אֵיךְ שֶׁהוּא עֲדִין הוּא מְלֵא מַצּוֹת וְכוּ'.

כִּי כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל יֵשׁ בּוֹ הַרְבֵּה מַצּוֹת אֲשֶׁר מְקַיֵּם בְּכָל יוֹם
 וַיּוֹם: צִיצִית, תְּפִלִּין וּמְזוּזָה, תּוֹרָה וּתְפִלָּה וְכוּ' וְכוּ', וּבְזֶה רְאוּי
 לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ, וְאָסוּר לִפְלֵ בִּיאֹוֶשׁ בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן, כְּמוֹ שֶׁאֱמַר
 רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עח): אֵין שׁוּם יְאוֹשׁ בַּעוֹלָם כָּלֵל;
 הֵינּוּ אֵין דְּבָר כְּזֶה לְהַתְיָאֵשׁ, אֶפְלוּ בַּמַּצְבִּים הַכִּי גְרוּעִים אָסוּר
 לְהַתְיָאֵשׁ. וְכָבֵר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֻכּוֹת י): אֶפְלוּ חָרַב חֲדָה
 מִנְחַת לוֹ עַל צְוָאָרוֹ שֶׁל אָדָם, אֵל יִמְנַע עַצְמוֹ מִן הַרְחָמִים. וְכֵן הוּא
 (ירושלמי עֲבוּדָה זָרָה, פָּרָק ג', הִלְכָה א'): אֶפְלוּ חָרַב נְתוּנָה עַל צְוָאָרוֹ,
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מַצִּילוֹ מִמֶּנּוּ; כִּי הַכֹּל תְּלוּי כְּפִי הָאֱמוּנָה שֵׁישׁ בּוֹ,
 כִּי בְּרַגַע שֶׁאָדָם מוֹסֵר אֶת עַצְמוֹ וְכָל כְּלוֹ אֱלִיו יִתְבָּרֵךְ, אֲזִי יִרְאֶה נְסִי
 נְסִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמּוֹ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא; כִּי הָעֶקֶר תְּלוּי כְּפִי שֶׁאָדָם
 מוֹצִיא אֶת עַצְמוֹ מֵהַטְּבַע, וּמוֹסֵר אֶת עַצְמוֹ כָּל כְּלוֹ לְהַשְׁגָּחְתּוֹ הַפְּרִטִי
 פְּרִטִית. שְׂזוֹ דְרַכְּסָם שֶׁל צְדִיקִים, שֶׁהֵם אֵינָם נִמְצָאִים בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי
 כָּל כְּלָם כְּבֵר נִמְצָא לְמַעְלָה, כִּי הֵם בְּטָלִים וּמְבַטְלִים בְּעֵינֵי עַצְמָם
 לְגַמְרֵי, עַד שֶׁאֵין לָהֶם בְּחִיָּיהֶם כְּלוּם — רַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי
 הֵם בְּעֵינֵי עַצְמָם כְּאֵלוֹ כְּבֵר נִסְתַּלְקוּ מִזֶּה הָעוֹלָם וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה
 מִמִּילָא נִדְבָקִים בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. וְלִכֵּן כָּל הַנְּהַגְתָּם הִיא הַנְּהַגָּה
 שְׁמִימִית, אֵ הִימְלִישַׁע הַנְּהַגָּה, וְעַל-כֵּן רוֹאִים אֶצְלָם נְסִים וְשִׁדּוּד
 הַטְּבַע, מֵאַחַר שֶׁהֵם כְּבֵר לֹא נִמְצָאִים בְּזֶה הָעוֹלָם כָּלֵל, אֶלָּא
 מִתְּנַהֲגִים לְגַמְרֵי כְּפִי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ.

וְאֵל כָּל זֶה יְכוֹל כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל לְהַגִּיעַ, אִם רַק לֹא יִתְיָאֵשׁ עַצְמוֹ
 מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, כִּי הַסֵּמ"ך-מ"ם שׁוֹבֵר אֶת כָּל אָדָם, וְרוֹצֵה לְהַרְאוֹת
 לוֹ שֶׁהוּא רְחוּק לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְאֵין לוֹ כְּבֵר שׁוּם תְּקִנָּה וְכוּ',
 וְכְאֵלוֹ לֹא צְרִיכִים אוֹתוֹ מְלַמְעָלָה וְכוּ', וְזֶהוּ שְׁקָר, כִּי נִשְׁמַת הָאָדָם

היא חלק אלוק ממעל, ואין דבר כזה שלא ירצו אותו מלמעלה וכו', אדרבה, הוא חלק רוחני, חלק אלוק ממש, שאי אפשר לנתקו ממנו יתברך. יכול להיות שבני-אדם אינם יכולים לסבל אותו וכו', או שבני-אדם שונאים אותו וכו', זה יכול להיות בנזקל, פי בדרך כלל מי שהוא איש גם וכו', ומלא עביות וגשמיות וכו', ומשקע בעוונות, ובפרט בפגם-הברית, הוא אינו יכול לסבל צדיק הדבוק בו יתברך, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות נאוף, סימן מז): הנואפים לרב הם מתנגדים לצדיקים; וזה יכול להיות מאד מאד, שבני-אדם אינם יכולים לסבל אותו, ומדברים עליו כל דבר אסור וכו' וכו', אבל לומר שהקדוש-ברוך-הוא אינו צריך אותו — זה שקר.

פי בר ישראל הוא חלק אלוק ממעל, ואי אפשר בשום פנים ואופן להפרידו ממנו יתברך, וכמו שאמר דוד המלך (תהלים קלט, ו): "פליאה דעת ממני נשגבה לא אוכל לה, אנה אלף מרוחק ואנה מפניך אברח, אם אסק שמים שם אטה, ואציעה שאול הנג, אשא כנפי שחר אשכנה באחרית ים, גם שם יך תנחני ותאחזני ימיך, ואמר אף חשך ישופני ולילה אור בעדני, גם חשך לא יחשיך ממך, ולילה פיום יאיר כחשכה פאורה". ולכן הכל שקר וכזב, שהקדוש-ברוך-הוא אינו רוצה אותו, וזו הסתת הסמ"ך-מ"ם, ימח שמו, מה שאין כן, אם בני-אדם אינם רוצים אותו וכו', מה יש לו עם אחרים?! יאחז כל אחד בדרך, ולא פדאי בכלל להתבלבל מהם, פי הכל הכל ורעות-רוח, ואשרי האדם שדבוק בו יתברך, ובזרע מבשר ודם, שהוא יותר גרוע מחיה, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ז'), שאדם שאינו דבוק בו יתברך, ואינו מכניס בדעתו אמתת מציאותו יתברך, אשר מלא כל הארץ כבודו, הוא יותר גרוע מחיה. ולכן העקר להתחזק ביתר שאת וביתר עז להיות בשמחה תמיד, שתהלה לאל, נברא מזרע ישראל, והוא מאמין באלקים חיים ומלך עולם, ואפלו שהוא כבר כמו שהוא, עם כל זאת עדין יש לו מצוות, שבזה בעצמו ראוי לו לשמח מאד מאד, אשרי מי שתמיד יש ושמת, שעל-ידי-זה תתרחב דעתו, ולא

אֲשֶׁר ד' – ט"ז בְּנַחֵל קיז

יִצְטָרֵךְ כָּבֵד שׁוֹם תְּשׁוּמַת לֵב מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַע עוֹלָם, וְלֹא יִהְיֶה אֲכַפְתָּ
לוֹ שֶׁכֵּל הָעוֹלָם מְדַבְּרִים עָלָיו, הוּא אֵינוֹ צָרִיךְ אֶת אֵף אֶחָד, רַק אֶת
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁרֵי לוֹ!

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז ד'.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּלֶק, י' תַּמּוּז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה, אִישׁ מוֹרֵם מֵעַם, חוֹבֵר
חֲבוּרִים נִפְלְאִים מְבַרֵר אֶת הַהֲלָכָה עַל בּוֹרִיָּה ... שְׁיַחֲיֶה לְיָמִים
טוֹבִים, אָמֵן.

לְנִכּוֹן קִבְלַתִּי כַּמָּה מְסַפְרָיו, שָׁבוּ מְבַרֵר כַּמָּה וְכַמָּה הֲלָכוֹת,
וְלֹא הִחְסִיר שׁוֹם פְּנֵה וְכוּ', וְלֹא דִלַּג שׁוֹם פּוֹסֵק עַד אַחֲרוֹן
שְׁבָאֲחֲרוּנִים הַמְדַבֵּר מִהֲלָכָה זוֹ, אֲשֶׁרֵיכֶם וְאֲשֶׁרֵי חֲלֻקְכֶם, כִּי אֵין
עוֹד חֲבוּר יוֹתֵר יָקָר מִלְּבָרֵר אֶת הַהֲלָכָה עַל בּוֹרִיָּה, כִּי יֵשׁ בְּכֹל
דִּין וְהֲלָכָה כַּמָּה וְכַמָּה פְּרָטִי דִּינִים וּבִפְרָטִיּוֹת בְּעֵתִים הֵלְלוּ,
שְׁנַתְחַדְּשִׁים בְּכֹל פְּעַם כְּלִים מִכְּלִים שׁוֹנִים, וְקָשָׁה מְאֹד לְעֲמֹד עַל
בְּרוּר הַהֲלָכָה בְּדַבְּרִים אֵלוּ מְרַב רַבּוּי הַסְּפָקוֹת שְׁעוֹלִים. וְאַתֶּם
זָכִיתֶם לְבָרֵר אֶת הַהֲלָכָה בְּשֶׁכֵּל יִשָּׂר וּבְהַקְדָּמוֹת נְכוֹנוֹת לְהַפְּלִיא,
פְּלֵאֵי פְּלֵאוֹת.

תְּשׁוּאוֹת חֵן חֵן לָכֶם עַל הַסְּפָרִים הַיָּקָרִים שֶׁחִבַּרְתֶּם וְשֶׁלַּחְתֶּם
לִי, יוֹסִיף הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לָכֶם כְּהִנָּה וְכַהֲנָה, וַיַּגְדִּיל תּוֹרָה וַיַּאֲדִירָה.

הַמְּבָרֵךְ אֶתְכֶם בְּבִרְכַת הַתּוֹרָה...

ט"ז ה'.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בלק, "תמוז ה'תש"ן.

שלום וברכה אל היקר והנעלה ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לחזק את עצמך ביתר שאת וביתר עז, ושום דבר בעולם לא יוכל לשבר אותך, ותמיד תצפה אחרי החסדים והרחמים גמורים שעושה עמך הקדוש-ברוך-הוא, פי בדרך כלל אמרו חכמינו הקדושים (נדה ל.): לעולם אפלו בעל הגס אינו מכיר בנסו; כי כל בר ישראל מלא נסים, כי אנחנו גרים בין גוים אמות העולם, רוצחים וכו', וכו', ואף-על-פי-כן אנו מחזיקים מעמד, כעין שאמרו חכמינו הקדושים (יומא ט:): ואלו הן נוראותיו, שאלמלא מוראו של הקדוש-ברוך-הוא היאך אמה אחת יכולה להתקיים בין האמות; וזה רואים בחוש מה שהיה במלחמת העולם השנייה (לא תקום צרה פעמים), כיון שנתנה רשות למשחית, לא הבחין בין טוב לרע, בין צדיקים לרשעים, בין חסידים למתנגדים, בין אשכנזים לספרדים וכו' וכו', לקחו אל תאי הגזזקנים ונערים, טף ונשים וכו', והרגו אותם בכל מיני מיתות משנות, מיתות אכזריות וכו' וכו', ובכל מדינה עזרו הגוים לעמלקים, ימח שמם, הן הפולגים, הן האוקראינים, הן ההונגרים, הן הרומנים, הן הליטאים, הן הרוסים וכו', לא היתה אמה בכל אירופה, שלא עזרו לעמלקים, ימח שמם, להרג ולאבד את נשמות ישראל, ועדין שנאה כבושה לאמות העולם על עם עולם, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (ספרי בהעלותך): רבי שמעון בן יוחאי אומר: הלכה בידוע שעשו שונא ליעקב; ולכן בכל יום ובכל שעה ובכל רגע יש לעם ישראל נסים ונפלאות, שאמות העולם אינם מתאגדים יחד עוד פעם להשמיד להרג ולאבד את כל היהודים מנער ועד זקן, טף ונשים ביום אחד (היה לא תהיה), ולכן עם ישראל צריכים רחמים רבים בכל יום, בכל שעה ובכל רגע, כי עדין אנחנו נמצאים בגלות מרה מאד, ואין יום שלא ישמעו הריגות

אֲשֶׁר ט"ז ה' בַּנְחַל קִיט

וירציחות, שנהרגים ונרצחים יהודים פה ושם, ובפרט בארץ ישראל, על-ידי הישמעאלים, ימח שמים, ולא בחנם שרבנו ז"ל אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קה): הנה העולם צריכין רחמים גדולים, הן ברוחניות והן בגשמיות וכו', עיין שם.

ורק הצדיק האמת יכול להחזיר בנו את הדעת האמת, לידע ולהודיע ולהודע, אשר הקדוש-ברוך-הוא מנהיג את עולמו בחסד וברחמים, בצדק ובמשפט, ודבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ט); וראוי לנו לומר זאת בבכיה בדמעות שלישי, לבכות ולהתגעגע, לבקש ולהתחנן לפניו יתברך, מתי נזכר לזה, שתהיה לנו זו הדעת, שנוכל לדעת ולהפיר הבורא יתברך מכל דבר של זה העולם בפרטי פרטיות עד התכלית, שנזכר להבין ולהשפיל אף שפיל לכל אלקות גמור הוא. וכפי המדרגה פחותה שלנו עתה, וכלנו אין פנינו יפות כלל, אנו צריכין שירחם עלינו השם יתברך, לתן לנו מנהיג רועה נאמן, שיוכל להאיר בנו ידיעה זו, כדי שנוכל לעבדו יתברך כראוי ולבוא אל התכלית, שנזכר להפירו יתברך מכל דבר בפרטיות, ולצערנו הרב, לא די שלא יודעים מהמנהיג האמת, אלא עוד נתבלבל העולם, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן סז), שנעלם ונסתר הצדיק האמת, שהוא היפי והפאר של כל העולם, ונתגלים מפרסמים של שקר המחשיכים את העינים. ועל ידם נתעלם שם השם, ונכנעים מאורי אור, ומתגברים מאורי אש וכו', אש המחלקת, אש התאוות וכו'. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן עח), שצריכין לבקש מאד מהשם יתברך, לזכות להתקרב להצדיק האמת, פי אשרי מי שזוכה להתקרב בעודו בחיים חיותו להצדיק האמת, אשרי לו ואשרי חלקו! פי אחר-כך (הינו לאחר מיתה) קשה אז מאד להתקרב, וצריכין מאד להרבות בתפלה ובתחנונים מאד, שיזכה בחיים חיותו להתקרב להצדיקי אמת. פי הבעל-דבר שם לבו על זה מאד עכשו, לבלבל את העולם, פי ישראל הם עכשו קרובים אל הקץ מאד, ויש עכשו לישראל געגועים גדולים וכסופין גדולים להשם יתברך, אשר לא היתה

כזאת בימי קדם, וכל אחד נכסף מאד להשם יתברך. על-פני הערים
הבעל-דבר והכניס מחלקת בין הצדיקים, והקים בעולם מפרסמים
הרבה של שקר, וגם בין הצדיקים האמתיים הכניס מחלקת גדולה,
עד שאין אחד יודע היכן האמת.

על-פני צריכין לבקש מאד מהשם יתברך לזכות להתקרב
להצדיק האמת; והוא המגלה לנו את גדל רחמיו וחסדיו יתברך,
ואת הנסים והנפלאות שעושה לנו הבורא יתברך שמו בכל יום
ובכל שעה ובכל רגע, אשרי מי שזוכה להפיר את האמת, פי לצערנו
הרב, עכשו מתגברים ומתפשטים כל מיני מפרסמים של שקר וכו',
שעושים ליצי ליצנות מעם ישראל הפשרים, ולצערנו הרב, גם אלו
שרחוקים עדין מהקדשה, מוליכים אותו שולל אלו המפרסמים של
שקר וכו', ובמקום להאיר להם את דרך האמת איך לשוב בתשובה
שלמה אליו יתברך וכו', הם עובדים עליהם בכל מיני טכסיסים איך
להוציא מהם את כספם וכו', כאלו תקון עולה כסף וכו', וישראל
נתבעים ונותנים, ואינם יודעים, שהכל שקר ורמאות וצביעות
גדולה, ומי סובל מזה? רק עם ישראל הקדושים והטהורים.

כי באמת ראוי לדון לכף זכות את כלל נשמות ישראל בדור
הזה, אחרי שעברו שואה נוראה בגשמיות, שהרגו ורצחו ושרפו
וחנקו מליונים מנשמות ישראל, ועברו שואה נוראה ברוחניות,
שהעבירו על הדת מליונים מנשמות ישראל, ואחרי כל זה קמו
ערב-רב, שהם מפרסמים של שקר, שמוליכים שולל את העם,
כמובא בזהר (נשא קכו): ואינון ערב-רב, אינון עתירין, בשלוח
בחדוה, בלא צערא, בלא יגונא כלל, גזלנין מארי שחד, דאינון דינין
רישי עמא (בראשית ו, יג): "כי מלאה הארץ חמס מפניהם", עליהו
איתמר (איכה א, ה): "היו צריה לראש; וכל זה ראה רבי שמעון בר
יוחאי בראש מה יהיה בסוף. ולכן עלינו לשמח מאד, שזכינו
להתקרב אל רבנו ז"ל, שהוא הצדיק האמת, שפותח לנו את העינים
להסתכל רק על רוחניות חיות אלקות שיש בכל דבר, וכן להסתכל
על הארבעה יסודות שלנו: אש, רוח, מים, עפר, איך לזכר אותם,
ולזכות ששם הו"ה ברוך הוא יתברך שמו יהיה תמיד לפני עינינו

(עיין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן סז), וְלִכְּנֵן אֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוּכָה לְגִלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, שֶׁהוּא הֵיפֵי וְהַחֵן וְהַפֶּאֶר שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, וְכִשְׁזָה הֵיפֵי וְהַפֶּאֶר יִתְגַּלֶּה בְּעוֹלָם, דְּהֵינּוּ כְּשֶׁזָּה הַצַּדִּיק שֶׁהוּא הֵיפֵי שֶׁל כָּל הָעוֹלָם נִתְפָּרְסָם וְנִתְגַּדֵּל בְּעוֹלָם, אֲזֵי נִפְתָּחוֹת הָעֵינַיִם שֶׁל הָעוֹלָם, שֶׁכָּל מִי שֶׁנִּכְלָל בְּזֶה הַחֵן הָאֵמֶת שֶׁל זֶה הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא הַחֵן וְהֵיפֵי שֶׁל הָעוֹלָם, דְּהֵינּוּ שְׁנִיתְקָרַב אֵלָיו וְנִכְלָל בּוֹ, נִפְתָּחוֹת עֵינָיו וְיָכוֹל לִרְאוֹת, וְהַעֲקָר לְהַסְתַּכֵּל עַל עֲצוּמוֹ וְכוּ', עֵינַי שָׁם.

וְלִכְּנֵן אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁעוֹסֵק לְהַפְיֵץ בְּכָל יוֹם אֶת אֹרֵךְ רַבְּנוּ ז"ל, שְׁזָה תַקּוּן גָּדוֹל לְפָנֵם-הַבְּרִית, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת נִאוּף, סימן מא): תַקּוּן לְהוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, שֶׁיִשְׁתַּדֵּל לְהַחֲזִיר בְּנֵי-אָדָם בְּתִשׁוּבָה. וְהֵנָּה מוּבָא (רֵאשִׁית חֻכְמָה, שַׁעַר הַתְּשׁוּבָה, פָּרָק ג'): וּמֵהַדְּבָרִים שֶׁצָּרִיף הִשָּׁב לְתַקּוּן, הוּא לְתַקּוּן אוֹת בְּרִית הַפְּגוּם בְּהוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, שֶׁאֵין אָדָם בְּזִמְנֵנוּ נִצַּל מִמֶּנּוּ בְּבַחֲרוּתוֹ וְכוּ', עֵינַי שָׁם. וְאִם בַּעַל הַרְאִשִׁית חֻכְמָה, שֶׁהִיָּה תַלְמִיד הַרַמְ"ק זי"ע, וְשֶׁהִיָּה בְּזִמְן הָאֲרִיז"ל, שְׁזָה כָּבֵר לְמַעַלָּה מֵאַרְבַּע-מֵאוֹת וְחַמְשִׁים שָׁנָה, כּוֹתֵב כֶּף וְכוּ', מֵה נֹאמַר בְּדוֹר הַזֶּה, שֶׁהַפְּרִיצוֹת עוֹשֶׂה פְּרִצוֹת בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי הַקְּלָפוֹת מְסֻתָּבוֹת עֲרֻמוֹת מִמֶּשׁ, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, וּמֵה יַעֲשֶׂה הַבֵּן שְׁלֵא יִחַטָּא, שֶׁכָּל הַרְחֻבוֹת מְלֵאִים תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, שְׁקוּץ, תְּעוּבָה, זְהוּם, עֵרֶם וְכוּ' וְכוּ', וְאֵז לְפָנֵי אַרְבַּע-מֵאוֹת וְחַמְשִׁים שָׁנָה בְּעִיר הַקֹּדֶשׁ צִפְתָּ, שֶׁהִיָּתָה עִיר מְלֵאָה חֻכְמִים קְדוֹשֵׁי עֲלִיוֹן, וְרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ הִיָּתָה שׁוֹרָה עַל הָעִיר (וּמְלֻבֵּד זֹאת לְהַבְדִּיל, גַּם הָעַרְבִיּוֹת הִלְכוּ בְּצַנִּיעוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד מְכֻסּוֹת מֵרֵאשֵׁן וְעַד רַגְלָן, אֲשֶׁר לֹא הִיָּה שִׁיף אֲפֵלוֹ לְהַסְתַּכֵּל עֲלֵיהֶן), עִם כָּל זֹאת הוּא כּוֹתֵב לְשׁוֹן כֹּזוֹ: "שֶׁאֵין אָדָם בְּזִמְנֵנוּ נִצַּל מִמֶּנּוּ בְּבַחֲרוּתוֹ", מֵה נֹאמַר אֲנִי בְּדוֹר הַזֶּה, שֶׁהַכָּל פְּרוּץ, וַיֵּשׁ כָּל מִינֵי זָבָל וְלִכְלוּף בְּרַחֲבוֹת, מְלֻבֵּד כָּל הַכְּלֵי מִשְׁחִית וְכוּ', שֶׁיְכוּלִים לִרְאוֹת בְּזֶה כָּל הַתּוֹעֵבוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, אֵין בְּחֹר שְׁלֵא יִהְיֶה פְּגוּם.

וְלִכְּנֵן אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְפִיץ אֶת אֹרֵךְ רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, וּבְכַרְט בֵּין

בְּנֵי הַנְּעוּרִים, וּמִי שֶׁיִּפְיץ אֶת סִפְרֵי רַבְּנּוּ וְ"ל בֵּין הַנְּעַר, וַיַּחְזִיר אוֹתָם בְּתִשְׁבָּה, מִבְּטָח לוֹ שֶׁיִּמְחְלוּ לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו אֲשֶׁר פָּגַם בְּפָגַם הַבְּרִית. וּמוֹבָא בְּזִהָר (תְּרוּמָה קכח:): תָּא תְּזִי כָּל מָאן דְּאָחִיד בִּיָּדָא דְּחִיבָא וְאֶשְׁתַּדַּל בֵּיהּ לְמִשְׁבַּק אֲרַחָא בִּישָׂא אִיהוּ אֶסְתַּלַּק בְּתַלְתָּ סְלוּקִין מַה דְּלָא אֶסְתַּלַּק הֵכִי בַר נִשׁ אֲחֵרָא, גָּרִים לְאִפְפִּיא סְטָרָא אֲחֵרָא, וְגָרִים דְּאֶסְתַּלַּק קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִּיקְרִיָּה, וְגָרִים לְקִימָא כָּל עֲלָמָא בְּקִיּוּמֵיהּ לְעֵילָא וְתַתָּא, וְעַל הָאִי בַר נִשׁ כְּתִיב (מְלָאכִי ב, ה): "בְּרִיתִי הִיְתָה אִתּוֹ הַחַיִּים וְהַשְּׁלוֹם", וְזָכִי לְמַחְמֵי בְּנִין לְבָנוּי, וְזָכִי בְּהָאִי עֲלָמָא, וְזָכִי לְעֲלָמָא דְּאִתִּי. כָּל מְאָרֵי דִּינִין לָא יְכַלִּין לְמִידָן לִיָּה בְּהָאִי עֲלָמָא וּבְעֲלָמָא דְּאִתִּי. עָאֵל בְּתַרְסַר תַּרְעֵי וְלִית מָאן דְּיִמְחִי בְּיָדֵיהּ. וְעַל דָּא כְּתִיב (תְּהִלִּים קיב, ב): "גִּבּוֹר בְּאָרֶץ יְהִיָּה זִרְעוֹ דּוֹר יִשְׂרָאֵל יְבָרְךָ, הוּן וְעֵשֶׂר בְּבֵיתוֹ וְצִדְקָתוֹ עוֹמְדַת לְעַד, זֶרַח בַּחֲשֻׁךְ אוֹר לְיִשְׂרָאֵל" וְגו' ; [בּוֹא וְרָאָה, כָּל מִי שְׂאוּחִז בְּיַד הַחוּטָא, וּמִתְעַסֵּק עִמּוֹ לְעִזְב דְּרִיךְ רַעָה, הוּא מִתְעַלָּה בְּשִׁלְשׁ עֲלִיּוֹת, אֲשֶׁר אִינוּ מִתְעַלָּה כִּךְ בֶּן-אָדָם אַחֵר, גִּוָּרִים לְכַפֵּף אֶת הַסְּטָרָא אֲחֵרָא, וְגוּוֹרִים שְׂמִתְעַלָּה הַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכַבּוּדוֹ, וְגוּוֹרִים לְקַיֵּם כָּל הָעוֹלָמוֹת לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, וְעַל הָאָדָם הַזֶּה כְּתוּב: "בְּרִיתִי הִיְתָה אִתּוֹ הַחַיִּים וְהַשְּׁלוֹם", וְזוֹכָה לְרֵאוֹת בָּנִים לְבָנָיו, וְזוֹכָה בְּעוֹלָם הַזֶּה וְזוֹכָה לְעוֹלָם הַבָּא, כָּל בְּעֵלֵי הַדִּינִים אֵינָם יְכוּלִים לְדוֹן אוֹתוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, נִכְנָס בְּשָׁנִים-עֶשֶׂר שְׁעָרִים, וְאֵין מִי שֶׁיִּמְחֶה בְּיָדוֹ, וְעַל זֶה כְּתוּב: "גִּבּוֹר בְּאָרֶץ יְהִיָּה זִרְעוֹ דּוֹר יִשְׂרָאֵל יְבָרְךָ, הוּן וְעֵשֶׂר בְּבֵיתוֹ וְצִדְקָתוֹ עוֹמְדַת לְעַד" וְגו' . אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁזוֹכָה לְהַפִּיץ בְּעוֹלָם אֶת דְּבָרֵי רַבְּנּוּ וְ"ל, וְזֶה תִּקּוֹן נִפְלָא לְפָגַם-הַבְּרִית שְׂפָגַם בְּבַחְרוּתוֹ.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז ר'.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יְתַבְּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּלִקָּה, י' תְּמוּזָה ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוּ יְאִיר.

אֲשֶׁר ט"ז ו' בַּנְחָל קכג

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתַי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵאֵד מֵאֵד אֲנִי מְצֻטָּעַר בְּצַעֲרֶךָ
הַקָּשָׁה.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר! אֲנִי רְאִיתִי מְרֹאֵשׁ מַה שְּׁיִהְיֶה בְּסוֹף,
וּבְשִׁבִיל זֶה עָשִׂיתִי כָּל מִינֵי מְאֻמְצִים, שְׁלֹא תִתְגַּרֵּשׁ, אֲךָ מַה לַעֲשׂוֹת
שְׁלֹא רְצִיתָ לְצִיַּת אוֹתִי, וְהָיִי מַה דְּהָיִי וְכוּ' וְכוּ'.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר! אֵינִן לִי שׁוּם כְּוִנָּה בְּשׁוּם דְּבָר, רַק
לְמַסָּר אֶת נַפְשִׁי בְּעִבּוּר זִוְלָתִי לְזִכּוֹת אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּלְהַצִּילָם
מִחֻטָּאִים, וְעַל-כֵּן עָקַר הַנְּשׂוּאִין שְׁצָרִיכִים לְהַחְזִיק הוּא רַק, כְּדִי
לְהַנְצִיל מֵעִבְרוֹת, כִּי אִם חוֹטָאִים, חַס וְשָׁלוֹם, בְּפִגְם-הַבְּרִית הוֹצֵאת
זֶרַע לְבִטְלָה, לֹא כְּדַאי לְהִיּוֹת בְּזֵה הָעוֹלָם. וְעַל-כֵּן רָאָה תַכְּף-וּמִיד
לְהִתְחַתֵּן עִם מִי שָׂרַק יְרֻצָּה אוֹתְךָ, וְאֵל תִּהְיֶה בְּרָרָן, שְׂזוּ יָפָה וְזוּ
מְכַעֲרֵת וְכוּ' וְכוּ', וְכַדוּמָה שְׁטִיּוֹת כְּאֵלוֹ, אֶתְּךָ צָרִיךְ לְהִתְחַתֵּן לְשֵׁם
שָׁמַיִם, כְּדִי לְהַנְצִיל מִפְּגַם-הַבְּרִית, שֶׁהוּא עוֹן חֲמוּר מְאֹד.

רָאָה לוֹמַר בְּכָל יוֹם הַעֲשֶׂרָה מְזֻמּוּרֵי תְהִלִּים שֶׁגִּלָּה רַבְּנוּ וַיֵּל
חֹק וְלֹא יַעֲבֹר, וְכֵן רָאָה לְהִתְבּוֹדֵד עִצְמְךָ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וּתְסַפֵּר לוֹ
יִתְבַּרְךָ אֶת כָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְאִזּוּ תִרְאֶה
נְסִים נִגְלִים שְׁיַעֲשֶׂה עִמְךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

נָא וְנָא רָאָה לְחַזֵּק אֶת עִצְמְךָ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, כִּי
הַשְּׂמִחָה הִיא תִקּוּן גָּמוּר לְפִגְם-הַבְּרִית.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעִדְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לְמִצְאָה אֶת בֵּית זִוְגְךָ הָאֲמִתִּית,
וּתְתַחַתֵּן לְשֵׁם שָׁמַיִם.

עֲכָשׁוּ אֲנִי מִדְּפִיס קוֹנְטְרָס "בְּרַח מִהַמְלַכְדָּת", וְרָאוּי לָךְ לַעֲיִן
הֵיטֵב בְּקוֹנְטְרָס הַזֶּה, כִּי נֶאֱמַר בְּעִבּוּרְךָ, וְאִם תִּזְכֶּה לְקַיֵּם מַה שְּׁנֶאֱמַר
שָׁם, תִּנְצֵל מִהַמְלַכְדָּת שֶׁהֵיכָר הָרַע לְכַד אוֹתְךָ.

הַמְּאֻחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז ז'.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר בְּלֶק, י' תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּגְדֵל שְׂמִיחָתִי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִמֶּךָ, אִיךָ
שָׂאֲתָה מְחֻזָּק אֶת עֲצָמְךָ — אֵינְךָ לְתֵאָר וְאֵינְךָ לְשַׁעַר כָּלֵל.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיְקָר! חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (בְּרִכוֹת ה.):
ג' מִתְּנֻנּוֹת טוֹבוֹת נִתְּנָן הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְיִשְׂרָאֵל, וְכֵלֶן לֹא נִתְּנָן אֶלֶּא
עַל-יְדֵי יִסּוּרִים: תּוֹרָה, אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְעוֹלָם הַבָּא; וְעַל-כֵּן מִי שְׂרוּצָה
לְזִכּוֹת לְשִׁלְשָׁתָן, הֵינּוּ לְגוֹר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְלִלְמַד תּוֹרָה, וְלִהְשִׁיג אֶת
הָעוֹלָם הַבָּא, בְּוִדְאֵי שְׂעוּבָר עָלָיו מָה שְׂעוּבָר כָּל מִינֵי יִסּוּרִים, אֲבָל
לְבִסוּף הַכֹּל מִשְׁתַּלֵּם, כִּי בְּזִכּוֹת הַיִּסּוּרִים וְהַמְרִירוֹת הָאֵלוּ, הוּא
מְזַדְּבָךְ לְגַמְרֵי לְקַבֵּל בּוֹ אֶת הָאֶרֶת הָאֵינְךָ סוּף בְּרוּךְ הוּא. וְעַל-כֵּן,
אֲהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! רְאֵה לְחֻזְקֵךְ אֶת עֲצָמְךָ מִכֹּל מָה שְׂעוּבָר עָלֶיךָ
בְּעֵנִין מְצִיאָת הַדִּירָה בְּיַבְנָאֵל "עִיר בְּרֶסֶלֶב", אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, וְעוֹד תִּהְיֶה לְךָ דִּירָה בְּהַרְחָבָה
גְּדוֹלָה, וְתִצָּא מִכֹּל חוֹבוֹתֶיךָ, וְתִזְכֶּה לְמַכַּר וְכוּ', וְלִקְנוֹת פֶּה בְּהַרְחָבָה
גְּדוֹלָה, וְלִבְנוֹת כַּמָּה חֲדָרִים, וְיִהְיֶה בֵּיתְךָ בֵּית וְעַד לְחֲכָמִים.

אוֹדוֹת זְכוֹת הַרְבִּים, אֵינְךָ מְלִים בְּפִי לְהַסְבִּיר לְךָ אֶת גְּדֵל הָעֵנִין
הַזֶּה לְקִרְבֵי רְחוּקִים אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׂחֻזָּק בְּעִבּוּדָה הַקְדוּשָׁה
הַזֶּה — לְהַפִּיץ אֶת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, וְלִגְלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת דַּעְתּוֹ
הַקְדוּשָׁה בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל, וְאִז טוֹב לוֹ כֹּל הַיָּמִים.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַתְּבַדֵּד עֲצָמְךָ בְּכֹל יוֹם אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְתִפְרָשׁ
וְתִשָּׁחַת אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְאִז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

רְאֵה לְחֻזְקֵךְ אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּכֹל מִינֵי הַתְּחֻזָּקוֹת, וְתִדְבֵר עַל
לְבָם, שְׁלֹא תִחַלֵּשׁ דַּעְתָּם, כִּי עוֹבֵר עֲלֵיהֶם מָה שְׂעוּבָר וְכוּ' וְכוּ',

אֲשֶׁר ט"ז ח' בַּנְחַל קכה

וְעַל-כֵּן רָאָה לְשַׁמַּח אוֹתָם, וּבּוֹא תְּבוֹא עַל שְׂכָרְךָ, כִּי מִי שְׂזוּכָה לְשַׁמַּח אֶת אַחֲרִים, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְזַכֵּהוּ בְּעוֹלָם הַבָּא.

הַמֵּאַחַל לְךָ בְּרִכָּה וְהַצְלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז ח'.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּלֻק, י' תַּמּוּז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ, וּגְדֹל שְׂמֵחַתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ — אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל.

רָאָה לְעֵינַי הַיֵּטִב בְּלֻקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קכט, וּתְחַדְדֵשׁ בְּתוֹרָה זוֹ כְּמָה חֲדוּשִׁים, וְתֹאמַר עָלֶיךָ הַתְּפִלָּה מִלֻּקוּטֵי-תְפִלוֹת, וְשֵׁם תִּרְאֶה מַעֲלַת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בְּקִדְשֵׁי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּמַעֲלַת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בְּצַדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּם, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יָכוֹל לְהַפְלִיל בָּהֶם, וְרֹאוּי לְךָ לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד, שְׂאֵתָה זוֹכָה לְגוֹר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְאֵין אֵתָה בְּחוּץ לְאֶרֶץ. וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה ו', סִימָן טז) עַל פְּסוּק (תְּהִלִּים קיב, ב): "וּזְהַב הָאֶרֶץ הִיא טוֹב", מִלְּמַד שְׂאֵין תּוֹרָה כְּתוּרַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְלֹא חֻכְמָה כְּחֻכְמַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְלִכֵּן רֹאוּי לְךָ לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד, שְׂאֵתָה זוֹכָה לְגוֹר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְשֵׁם אֲוִירָא דְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מְחַכִּים (בְּבֵא בְּתֵרָא קנח:), וּמָה הֵייתָ עוֹשָׂה, אִם הֵייתָ מְטֻלְטֵל בְּחוּץ לְאֶרֶץ; וְעַל-כֵּן רָאָה לְשַׁמַּח עֲצָמְךָ מְאֹד מְאֹד בְּזֶה שְׂאֵתָה גֵר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְאֵתָה מְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הָאֲמִתִּי, כִּי עַל יְדוֹ תִּזְכָּה לְאֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בּוֹ יִתְבַּרַךְ.

נָא וְנָא אֵל תְּחַלֵּשׁ דְּעֵתָךְ מִשּׁוּם דְּבַר שְׂבַעוֹלָם, וְתִשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת סְבָלָן גְּדוֹל עַל כָּל מָה שְׂעוּבֵר עָלֶיךָ, וְהַדְּבִק אֶת עֲצָמְךָ בּוֹ יִתְבַּרַךְ, וְאִם תּוֹכֵל לְיַחַד אֵיזָה יַחּוּד — מָה טוֹב וּמָה נְעִים, וּבְפִרְט הַיַּחּוּדִים שֶׁל הָאֲרֻבָּעָה עוֹלְמוֹת, שְׁהֵם: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן, שְׁהַיַּחּוּדִים

קבו אָשֶׁר ט"ז ט' בַּנְחַל

הָאֵלֶּה מְטַהְרִים אֶת הַמַּח, וּמוֹצִיאִים אֶת הָאָדָם מִחַלִּישׁוֹת הַדַּעַת,
וּמְשִׁיכִים לוֹ גְּדֵלוֹת הַמַּחֲזִין.

רָאֵה לְדוֹן אֶת אֲשֶׁתְּךָ לְכַף זְכוּת, וְכֵן אֶת יְלָדֶיךָ, וְתִשְׁתַּדֵּל
שֶׁתְּהִיָּה לְךָ סִבְלָנוֹת גְּדוֹלָה עִמָּהֶם, וְאִזּוּ תִצְלִיחַ בְּרַכְּךָ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז ט'

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר בְּלֶק, י"א תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֶלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתְּבְּךָ.

רָאֵה לְהִשְׁתַּדֵּל לְדוֹן אֶת עֲצָמְךָ לְכַף זְכוּת, כִּי אֵין זֶה עֲצָה לְהַפִּיל
אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל פַּעַם, וְלִפְּל בְּמִרְיוֹת, אֲדַרְבָּה הָאָדָם צָרִיךְ לְמַצֵּא
בְּעֲצָמוֹ תְּמִיד נִקְדוּת טוֹבוֹת, וְיִחְיֶה אֶת עֲצָמוֹ עִם כָּל נִקְדָּה וְנִקְדָּה
שֵׁשׁ בּוֹ, כְּמוֹבָא (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן רַפּב), וְרָאוּי לְךָ לְלַמֵּד
עֲכָשׁוּ אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת, וְלוֹמַר עַל זֶה אֶת הַתְּפִלָּה מִלְּקוּטֵי-תְּפִלוֹת,
וְשֵׁם תְּמַצֵּא מְרַגֵּעַ לְנַפְשְׁךָ, וְרַבְּנוֹ ז"ל רָצָה מְאֹד שְׂאֲנַחְנוּ גַלְךָ עִם
הַתּוֹרָה הַזֹּה, וְכֵן מוֹהֲרָנִי ת"ז לְ מַרְבָּה לְכַתֵּב לְאֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ
שֵׁשׁ-תְּפִלוֹת לִילְךָ עִם הַתּוֹרָה הַזֹּה שֶׁל "אַזְמַרְהָ לְאֵלֶיךָ בְּעוֹדֵי", הֵינּוּ
לְחַפְּשׁ וּלְבַקֵּשׁ בְּעֲצָמוֹ אֶת ה'עוֹד מְעַט' טוֹב, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְצֵאת
מִהַחֲשֶׁךְ וְהִרְעֵ שְׁלוֹ, וּמוֹהֲרָנִי ת"ז לְ גֵלָה לָנוּ, אֲשֶׁר זֶה תְּהִיָּה עֲבוֹדַת
מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ, שִׁיזְכֶּה לְמַצֵּא אֶת כָּל הַטוֹב בְּעַם יִשְׂרָאֵל, וְעַל-יְדֵי-זֶה
יִבְנֶה בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וְכֵן מֹשֶׁה רַבְּנוֹ לֹא בָּנָה אֶת הַמִּשְׁכָּן, אֲלֹא עַל-יְדֵי
הַנִּקְדוּת טוֹבוֹת שֶׁהָיוּ בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל (עֵין לְקוּטֵי-הַלְכוּת, הַשְּׂפָמַת
הַבְּקָר, הַלְכָה א').

אֲשֶׁר ט"ז י' בַּנְחַל קכז

רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנוּת, כִּי הִיא
סִגְלָה גְדוּלָה לְהַרְגֵּאת הַיָּצָר הָרָע.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז י'.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר בְּלֶק, י"א תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנֶכֶן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְחֻזַק אֶת עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת דְּבוּק תָּמִיד בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאַל תִּסְתַּכֵּל
עַל הַיְרִידוֹת שְׁלֶךְ, אֲלֵא לָךְ תָּמִיד קְדִימָה, וּתְחַדֵּשׁ אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל
יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רִגַע, וְאַל תִּסְתַּכֵּל עַל אַחֲרִיךָ כָּלֵל, כִּי זֶה כָּלֵל
גְּדוֹל בְּעֶבְדוּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁאֵדָם צָרִיךְ רַק לְהִתְקַדֵּם, וְלֹא לְחַזֵּר
אַחֲרֵינִי — בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוֹת, כִּי זֶה מַעֲלַת אִישׁ
הַיִּשְׂרָאֵלִי, שֶׁנִּקְרָא 'הוֹלֵךְ', שֶׁהוּא תָּמִיד הוֹלֵךְ קְדִימָה, וְאִינוֹ מִסְתַּכֵּל
אַחֲרֵינִי. וְכֵן רוֹאִים אֶת זֶה בְּמִצִּיאוֹת בְּמִסְגֵּרַת הַצָּבָא, עֵקֶר הַצְּלָחַת
הַחֲיָלִים, שֶׁהֵם הוֹלְכִים רַק קְדִימָה בְּתוֹךְ הָאוֹיֵב וְכוּ', וְאִינָם
מִתְפַּעֲלִים מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, רַק מְפַצֵּצִים וּמְפַגְזִים אֶת הָאוֹיֵב
וְכוּ' וְכוּ', וּכְמוֹ-כֵן צָרִיךְ כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל לִילֵךְ רַק קְדִימָה, וְלֹא-לְפָצֵץ
וְלֹא-לְפַגֵּז אֶת יָצָרוֹ הָרָע, וְלֹא יִסְתַּכֵּל מֵה שֶׁנַּעֲשֶׂה בֵּין כָּף עֲמוֹ, רַק
יִמְשִׁיךְ לְלַכֵּת בְּדַרְכּוֹ.

רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם, וְתַדַּע וְתִאֲמִין, אֲשֶׁר כָּל
דְּבוּר וְדְבוּר שְׁמִדְבָרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא הַצְּלָחָה נִצְחִית, הַצְּלָחָה
כְּזוֹ, שְׁאִין לְתַאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁחֻזַק בְּעֶבְדוּת הַתַּפְּלָה,
וְאֵז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז יא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר בְּלֶק, י"א תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיֵמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכוּן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגִדְל שְׁמִחָתִי לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ, אֵין
לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי אַתָּה חֲקוּק בְּפִנְיֵמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל
הַיָּמִים.

רְאֵה לְהִתְמִיד בְּכֹל יוֹם בְּלִמּוּד מְשֻׁנְיּוֹת, וּמִי יִתֵּן, שְׁתִּזְכֶּה לִוְמֵר
בְּכֹל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנְיּוֹת, שֶׁהַלְמוּד הַזֶּה הוֹרֵג אֶת הַיֶּצֶר הָרָע
לְגַמְרִי.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַפְיֵץ אֶת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל בֵּין אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל,
וְתַפְיֵץ אֶת הַקּוּוֹנְטֵרְסִים הָאֵלוּ בְּמִסִּירוֹת נַפֶּשׁ, וְאֵל תְּסַתְּבֵל עַל שׁוֹם
בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי הֵם עוֹשִׂים גַּפְלָאוֹת, פְּלֵאִי פְלֵאוֹת, כִּי אֲנִי מִקְבֵּל
מֵאוֹת מִכְתָּבִים בְּכֹל שָׁבוּעַ, וְהַכֵּל הוֹדוֹת הַהִפְצָה שְׁלָכֶם, שְׂאֵתֶם
מְפִיִצִים אֶת הַקּוּוֹנְטֵרְסִים בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל, כִּי הָרִי הַדְּבֻרִים מְדַבְּרִים
אֶל לִבִּם, וְעַל-כֵּן רְאֵה לְהִיּוֹת חֲזוֹק וְאַמִּיץ בַּעֲבוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּה, וְאֵל
תִּתְפַּעֵל מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, וּבִזְכוּת זֶה תִּזְכֶּה לְהַפְקֵד בְּזֹרַע שֶׁל
קִימָא.

נָא וְנָא רְאֵה לְשִׁמְחַ מְאֹד, וְתִשְׁמַח אֶת אֲשֶׁתְּךָ, כִּי בְּבֵית שֵׁישׁ
שָׁם שְׂמִיחָה, הַשְׂכִּינָה שְׁרוּיָה שָׁם, וּכְשֶׁהַשְׂכִּינָה בְּתוֹךְ הַבַּיִת, אָז
הַבְּרָכָה מְצוּיָה שָׁם. וְעַל-כֵּן רְאֵה לְשִׁמְחַ מְאֹד וּלְשִׁמְחַ אֶת אֲשֶׁתְּךָ,
וְהַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאֲנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדֶךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דַּרְכְּךָ, וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל
וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז יב.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בלק, י"א תמוז ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל היקר והנעלה ...
נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב
ממך, איך שאתה מחזק את עצמך ללמד בכל יום התורה הקדושה.

מה אמר לך, ידידי היקר! אין למעלה מזה, כי בפרוש גלו לנו
חכמינו הקדושים, כי מי שזוכה ללמד תורה, כבר אינו צריך —
לא חרב ולא חנית, כמאמרם ז"ל (תנא דבי אליהו רבה, פרק ד'): כל
תלמיד חכם שעוסק בתורה בכל יום תמיד בשביל להרבות כבוד
שמים, אינו צריך לא חרב ולא חנית, אלא הקדוש-ברוך-הוא
משמרו בעצמו. וכן אמרו (ירושלמי ראש השנה, פרק ד', הלכה ח'): בין
שקבלתם עליכם על תורה, מעלה אני עליכם כאלו לא חטאתם
מימכם.

ראה וגם ראה מה זה למוד התורה הקדושה, אשרי מי
שמתמיד בכל יום בלמוד התורה הקדושה, ולומד מקרא, משנה,
גמרא, מדרש, שהם פנגד הארבעה עולמות.

נא ונא ראה לשמח את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, כי
העקר הוא השמחה, ותשמח את הורף היקרים, כי זה בכלל מצות
כבוד אב ואם, לשמח את ההורים, כי עובר עליהם מה שעובר,
שכשבנם משמח אותם, על-ידי-זה נעשים יחודים גדולים בשמים,
אשרי מי שזוכה לשמח את אביו ואמו, וגורם להם נחת בעולם
הזה, שעל-ידי-זה יזכה לשכר הרבה בעולם הזה ובעולם הבא,
אשרי לו בזה ואשרי לו בבא!

אני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שסוף כל סוף הכל יתהפך

לְטוֹבָה, וְאַחֲרָיֶךָ תִּמְצָא אֶת בֶּן זִוְגָה הָאֲמִתִּי, וְכֵן אַתָּה תִּזְכֶּה לְמִצְאָ
אֶת בֶּן זִוְגָה, וְתִזְכּוּ לְהִתְחַתֵּן.

רְאֵה לְהִתְבוּדָד בְּכָל יוֹם עֲמוּ יִתְבַּרְךָ, כִּי הַתְּפִלָּה וְהַשִּׁיחָה בֵּינוּ
לְבֵין קוֹנוֹ, עוֹלָה עַל הַכֹּל, וְאַצְלוּ יִתְבַּרְךָ מְאֹד מְאֹד יִקְרָה תְּפִלָּה.
וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יוֹמָא כֵּט): לָמָּה נִמְשָׁלָה תְּפִלָּתְךָ שֶׁל
צְדִיקִים כְּאֵילָת? מָה אֵילָת זוֹ, כָּל זְמַן שֶׁמְגַדְלֶת — קַרְנֵיהָ מִפְּצִילוֹת,
אִף צְדִיקִים, כָּל זְמַן שֶׁמְרַבִּים בַּתְּפִלָּה — תְּפִלָּתְךָ נִשְׁמַעַת, עַיִן שָׁם;
הָרִי שֶׁצְּרִיכִים לְהַפְצִיר וּלְהִרְבּוֹת בַּתְּפִלָּה, וְעַל-יְדֵי-זֶה תְּפִלָּתוֹ
נִשְׁמַעַת.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בַּתְּפִלָּתִי שְׁאֲנִי
מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרַכְךָ, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל
וְתִצְלִיחַ תְּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז יג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בְּלֶק, י"א תַּמּוּז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתְּבְּךָ.

מָה אָמַר לְךָ, יְדֵי הַיָּקָר! אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעְדָּיו יִתְבַּרְךָ
כָּלֵל, וְהַכֹּל לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוֹר הוּא. וְאַדָּם צָרִיךְ לְבּוֹא אֶל בְּטוּל כְּזֶה,
עַד שֶׁהוּא לֹא יִמְצָא כָּלֵל כְּזֶה הָעוֹלָם, רַק נִשְׁמַתוֹ מְשׁוֹטְטֵת בְּזֶה
הָעוֹלָם, כִּי צְרִיכִים לְבִטֵּל אֶת חֲמֻרֵי גוֹפּוֹ, עַד שֶׁמִּבְּשָׂרֵי אַחֲזָה
אֵלּוּךְ (עַנְן לְקוֹסְטִימוֹהֶרֶן, חֶלֶק א', סִימָן כב), שֶׁיִּהְיֶה נִכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין
סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְאִזּוֹ כְּשִׁזְכֶּה לְהִגִּיעַ לְמַדְרָגָה זוֹ, אֲזִי שׁוֹמֵעַ קוֹלוֹת
וּכְרוֹזִים מִן הַשָּׁמַיִם וְכוּ' וְכוּ'.

אָפּשָׁר ט"ז יד בַּנְחָל קלא

אָן עֲלֵיךָ לְדַעַת, כִּי אֵי אָפּשָׁר לְהַגִּיעַ אֶל מְדַרְגָּה זוֹ, כִּי אִם
עַל-יְדֵי אַרְיֵכוֹת אַפִּים וְסִבְלָנוֹת, וְיַעֲצֹר רוּחוֹ בְּעַדוֹ, שְׂאֵף פֶּעַם לֹא
יְהִיָּה בְכַעַס וּבִקְפָדוֹת, וּמִכָּל שָׁכֵן שְׁלֹא יִגְבִּיהַ יְדוֹ עַל אִשְׁתּוֹ, חֵס
וְשָׁלוֹם. וְכֵן עַל הַיְלָדִים, יִשְׁמַר מְאֹד לֹא לְהַכּוֹתָם. וְאֵף שֶׁהֵם מְנַדְנָדִים
וְכוֹי' וְכוֹי', וּמַעֲצָבָנִים וְכוֹי' וְכוֹי', עִם כָּל זֹאת זֶה עֲקָר הַבְּחִינָה וְהַנְּסִיּוֹן
— לְשִׁבֵר אֶת מַדַּת הַכַּעַס וְהַרְצִיחָה. וְאֵי אָפּשָׁר לְהַגִּיעַ אֶל שׁוֹם
מְדַרְגָּה, כָּל זְמַן שְׁלֹא עֲקָר מִמֶּנּוּ אֶת מַדַּת הַכַּעַס. וְעַל-כֵּן מְשִׁיחַ
יִכְנִיס בְּעוֹלָם אֶת מַדַּת "אָרְךָ אַפִּים", שֶׁהִיא מַדַּת הַסִּבְלָנוֹת.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלַתִּי שְׂאֲנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתַּפִּלָּל בְּעַדְךָ, שְׁתִּזְכֶּה לְהַגִּיעַ כְּבָר אֶל מַדַּת הַסִּבְלָנוֹת —
הֵן לְאִשְׁתְּךָ וְהֵן לִילְדֶיךָ, וְאִז תִּזְכֶּה לְהַכְּלִיל בּוֹ יְתִבְרַךְ, אֲשֶׁר תִּסְתַּוְּבַב
רַק נִשְׁמָה בְּלִי גּוּף.

אֲשֶׁרנּוּ מַה טוֹב חֲלַקְנוּ, שִׁישׁ לָנוּ רַבֵּי כְּזֶה, רַבֵּי רַחֲמָן כְּזֶה,
הַמְּלַמֵּד אוֹתָנוּ עֲצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת כְּאֵלוֹ, וּמִי יִתֵּן, שְׁכַבְר אֲזֻכָּה
לְצֵאת מֵהַגְּלוּת הַמְּרָה הַזֶּה, וְלָבוֹא לְאַרְצֵנוּ הַקְדוּשָׁה, וְלִהְיוֹת שְׂתַקְעַ
בְּגִלִּיל הַתְּחִתּוֹן בִּיבְנֵי אֵל "עִיר בְּרִסְלָב".

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז יד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר בְּלַק, י"א תַּמּוּז ה'תש"ן.

שָׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... נְרוֹ יֵאִיר.

לְנִכוּן קַבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הִיָּה טוֹב מְאֹד, שְׁתַּבְּדֵק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ, וְכֵן תַּבְּדֵק אֶת
הַתַּפְּלִין שְׁלֶךָ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלַתִּי שְׂאֲנִי

קלב אָשר ט"ז טו בנחל

מבקש ומתפלל בעדך ובעד אשתך ובעד ילדיך, שתהיו בלכם בריאים ושלמים.

הכפל הדבר, ראה לבדק את המזוזות בביתך ואת התפלין שלך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ז טו.

בעזרת השם ותברך, יום רביעי לסדר בלק, י"א תמוז ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאד ... נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, וגדל שמחתי לשמע הטוב ממך, אין שאתה מחזק את עצמך לילך בדרךי רבנו ז"ל — אין לתאר ואין לשער כלל.

והעולה על כל שמחתי בזה שאתה זוכה לסיים בכל יום ספר התהלים.

מה אמר לך, ידידי היקר! אין עוד דבר גדול מזה, כי אמירת תהלים ממשכת ישועות לאדם, ואשרי מי שזוכה לסיים בכל יום ספר תהלים.

נא ונא ראה לפרש את שיחתך אליו ותברך, אשר כל דבור ודבור הוא הצלחה נצחית, ואל יהיה נקל בעיניך אפלו דבור אחד, כי כל דבור ודבור שמדברים עמו ותברך, על-ידי-זה מקשרים את עצמם אליו ותברך.

נא ונא ראה להתחזק בכל מיני מצבים שבעולם, ואל תסתכל על שום מונע ועל שום מעכב, ואל יפל רוחך, חס וחסלילה, רק תהיה חזק ואמיץ מאד מאד, כי סוף כל סוף אחר הרע יבוא הטוב, ועוד נזכה לראות ישועות גדולות מהשמים, כי בוא יבוא יום

אָשֶׁר ט"ז טז בַּנְחַל קלג

יְשׁוּעָתָנוּ, שְׁנִזְכֶּה לְבָנוֹת אֶת בֵּית מִדְרָשְׁנוּ. וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדֵא לֹא יַעֲזֹב אוֹתָנוּ.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז טז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בֵּלֶק, י"א תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנֶכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַמַּעוֹת לְפִדְיוֹן, יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁיִמְתְּקוּ כָּל הַדֵּינִים מִכֶּם וּמַעַל בְּנַכְסֵיכֶם, וְתִהְיֶה לּוֹ רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם, רְפוּאָת הַנֶּפֶשׁ וּרְפוּאָת הַגּוּף, וְאַזְנִיִּים בְּרִיאוֹת.

נָא וְנָא רְאֵה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְתִדוֹן אֶת עֲצָמְךָ וְאֶת אֲשֶׁתְּךָ לְכַף זְכוּת, כִּי כִּף גָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, שְׁצָרִיכִים לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ וּלְמַצֵּא בְּעֲצָמוֹ נִקְדוֹת טוֹבוֹת, וְאִזּוֹ יִזְכֶּה לְצֵאת מֵהַפֶּחַ יְקוּשׁ שֶׁנִּפְּלָ אֵלָיו.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַשְׁתַּדֵּל שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם בְּבֵיתְךָ, כִּי בְּבֵית שְׂיִישׁ שְׁלוֹם, שֵׁם הַשְּׂכִינָה שְׂרוּיָה, וְכִשְׂהַשְּׂכִינָה שְׂרוּיָה, אֲזִי כָּל הַבְּרָכוֹת מִצְוִיּוֹת.

וְאוֹדוֹת חֲבָרְךָ שְׂיִישׁ לוֹ בְּעֵינָה בְּעֵינֵי שְׁלוֹם-בֵּית, רְאוּי לוֹ לְבַדֵּק אֶת מְזוֹזוֹת בֵּיתוֹ, וְכֵן תְּעוֹרֵר אוֹתוֹ שְׂיִהְיֶה סְבֵלָן, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם צָרִיכִים לִהְיוֹת סְבֵלָן גָּדוֹל, וּבַפֶּרֶט לְגַבֵּי אִשָּׁה, כִּי לֹא כָּל הַדְּעוֹת שְׁוֹת וְכוּ', וּבַפֶּרֶט אִשָּׁה הִיא תְּכָלִית הַהֶפְךָ מֵהָאִישׁ, וְצָרִיכִים לְהַשְׁתַּדֵּל לְלַכֵּת אִתָּהּ בְּחֻמְהָ עֲמֻקָּה וּבְעֲדִינּוֹת וְכוּ', וְלֹא לְלַכֵּת עֲמָה בְּתִקְףָּה וְכוּ', וּבְאֵלִימוֹת וְכוּ', וּלְהַכְנִיֵס אִימָה יִתְרָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ וְכוּ', אֲלֵא צָרִיכִים לְלַכֵּת בְּאַהֲבָה, אַחֲוָה וְרַעוּת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִים לְהַפְּךָ אֶת לְבָבָה אֵלָיו.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַתְחַזֵּק עֲצָמְךָ לְלַמֵּד בְּכֹל יוֹם תּוֹרַה הַקְדוּשָׁה,

אשר אין לך יותר טוב מתורה, כי מי שזוכה להרגיש את נעימות התורה, אינו רוצה כִּבְּר שום דבר רק את התורה בעצמה, כי אין לך יותר טוב מתורה, אשרי מי שזוכה לגרס בכל יום מקרא, משנה, גמרא, מדרש, זהר ותיקונים, רמב"ם, טור ושלחן ערוך, אשרי לו בזה ואשרי לו בבא!

מה אמר לך, ידידי היקר! ראוי לנו לרקוד ולשמח על נעם חלקנו, על אשר בנחל שם חלקנו וגורלנו, ואנו יודעים מרבנו ז"ל, אשר מגלה לנו עצות נוראות, עצות נפלאות כאלו, איך לזפות לסיים מסכתא אחר מסכתא, והלכה אחר הלכה, עד שנוזפה לסיים את כל הארבעה חלקי שלחן ערוך, וכל הש"ס פלו, וכל ספרי הזהר והתיקונים, אשרי מי שלומד בסדר דרך הלמוד של רבנו ז"ל, ואז טוב לו כל הימים. ובודאי לא יתחרט — לא בזה ולא בבא; כי עקר הצרות והיסורים של האדם הם רק מחמת שמבטל את זמנו היקר, ועל-פן מי שלומד בסדר דרך הלמוד של רבנו ז"ל, על-ידי-זה נמתק ממנו הכל.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדה, שתצליח דרכך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ז יז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר בְּלֶק, י"א תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלַח נִגְיָעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

פֹּה תִקְבַּל רְצוֹן חֲמֵשׁ-מֵאוֹת שְׁקָלִים לְעֵת עֵתָה בְּעֶבּוֹר הַמֵּאֲתָיִם סְפָרִי "אוֹצֵר-הָאֱמוּנָה" שְׁקִנִּיתִי אֶצְלָךְ, וּבִקְרוֹב אֶשְׁלַח לְךָ אֶת יְתֵר הַמְּעוֹת.

מה אמר לך, ידידי היקר! ראוי לך לשמח מאד מאד, על נעם

אֲשֶׁר ט"ז יז בנחל קלה

חֲלָקָה, שְׂזָכִיתָ לְהוֹצִיא לְאוֹר אוֹצָר נוֹרָא וְנִפְלְאָא בְּזֵה, אוֹצָר הָאֱמוּנָה מִמֶּשׁ, אֲשֶׁר רָאוּי לָךְ לְשִׂמְחָה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ עִם הָאוֹצָר הַנִּפְלְאָא הַזֶּה; כִּי בְּיָדָי הַקּוֹנֵטְרָסִים שֶׁל הָאֱמוּנָה עָשׂוּ כָּבֵד מִהִפְכָּה גְדוֹלָה בְּעוֹלָם, וְהַחֲדִירוּ אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בְּעַם יִשְׂרָאֵל. וַתְּהִלָּה לְאֵל, שְׂיֵשׁ לָךְ חֲלָקָה גְדוֹלָה בְּזֵה. וְרָאוּי לָךְ לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד בְּזֵה.

נָא וְנָא אֵל תְּהִיָּה בְּעֶצְבוֹת כָּלֵל, וְאִף שְׂאֲנִי יוֹדֵעַ שְׂבָרוֹן לְבָבְךָ, עִם כָּל זֹאת רְאֵה לְדוֹן אֶת עֶצְמְךָ לְכַף זְכוּת, וְתִשְׁמַע תָּמִיד כְּלִי זְמֵר, בְּאִפְן שְׂתַצֵּא מִהִמְרִירוֹת שְׂנִכְנֹסָה בָּךְ.

אֵל תְּהִיָּה בְּטֶלֶן כָּלֵל! כִּי הַבְּעַל-דָּבָר אוֹרֵב עֲלֶיךָ מְאֹד מְאֹד, וְעַל-כֵּן הוּא מְפִיל אוֹתְךָ תָּמִיד בְּמִרְרוֹת וּבְעֶצְבוֹן, וְעַל-כֵּן רְאֵה לְהַשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת תָּמִיד שְׂמֵחַ, וְתַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׂבַע עוֹלָם לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשְׂמֵחָה הִיא רְפוּאָה בֵּינָם בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵינָם בְּרוּחָנִיּוֹת. וְעַל-כֵּן רְאֵה לְשִׁמְעַתָּה תָּמִיד רַק כְּלִי זְמֵר, וְזֵה יִגְבִּיֶה אֶת מַחְךָ.

רַבְּנוּ ז"ל נִכְנַס לְגוֹר בְּעִיר אוּמָן, וְשָׁם גָּרוּ כָּל הָאֶפִיקוֹרְסִים הַגְּדוֹלִים בְּיָמֵי הַהֵם, וְטָבְעוּ שֶׁל מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל הֵיךְ, שְׂהֵיָה בְּלֵב נִשְׁבֵּר מְאֹד. וַפַּעַם אָמַר לוֹ רַבְּנוּ ז"ל, שְׂרָאוּי לוֹ לְהַחֲיוֹת אֶת עֶצְמוֹ בְּזֵה שֶׁהוּא מְאֵמֵן בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֵינּוּ כְּמוֹ הָאֶפִיקוֹרְסִים הָאֵלֶּה. רוֹאִים מִזֶּה, אִיךָ שְׂרַבְּנוּ ז"ל רָצָה לְהַחֲדִיר בְּתַלְמִידוֹ מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל שְׂמֵחָה, עַד שִׁחְזַק אֶת עֶצְמוֹ שְׂאֵינּוּ מִהַכּוֹפְרִים, חַס וְשָׁלוֹם.

וְלָכֵן עֲלֶיךָ לְשִׂמְחָה מְאֹד, שְׂתְּהִלָּה לְאֵל, אֵינְךָ אֶתָּה קוֹרֵעַ אֶת הַסְּפָרִים, אֲלֵא אֶתָּה מְשַׁתְּדֵל לְהַדְּפִיסָם וְלְהַפִּיצָם, בְּזֵה בְּעֶצְמוֹ רָאוּי לָךְ לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלַתִּי שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ שְׂתַצְלִיחַ, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתַצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחִיל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז יח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בְּלֶק, י"א תמוז ה'תש"ן

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל יְדִידֵי הַיֶּקֶר לִי
מְאֹד ... נְרוּ יְאִיר.

לְנֶכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ, וּגְדַל שְׂמֵחָתִי לְשִׂמְעַת הַטּוֹב מִמֶּךָ —
אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וּתְשִׂמַח אֶת אֲשֶׁתְּךָ, כִּי
בְּבֵית שֵׁשׁ שְׂמֵחָה, שֵׁשׁ הַשְּׂכִינָה שְׂרוּיָה, וּכְשֶׁהַשְּׂכִינָה שְׂרוּיָה, אִזְ כָּל
הַבְּרָכוֹת מְצוּיּוֹת.

נָא וְנָא אֵל תִּסְתַּפֵּל אַחֲרֵינִית כָּלֵל, רַק קְדִימָה צַעַד וְכוּ', רְאֵה
לְהִסְתַּפֵּל רַק עַל עֲכָשׁוּ, מַה יֵּשׁ לָךְ לַעֲשׂוֹת מֵעַכְשָׁיו וְכוּ'. וְזִכּוֹר
מֵאַמְרָם ו'ל (מִדְרָשׁ תְּנַחֲוּמָא, פְּרַשְׁתָּ שְׁמִינִי, סִימָן ב'): אֵין הַשְּׂמֵחָה מִמְתַּנַּת
לְאַדָּם, לֹא כָּל מִי שֶׁשְׂמַח הַיּוֹם — שְׂמַח לְמַחֵר; וְעַל-כֵּן רְאֵה
לְהִשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה הַיּוֹם הַזֶּה, וְתִרְקַד מְרַב שְׂמֵחָה, וְכֵן תְּשִׂמַח
אֶת יְלָדֶיךָ, וְתִשְׁתַּדֵּל לְדוֹן אֶת עֲצָמְךָ לְכַף זְכוּת, וְאַפְלוּ שְׂעוּבֵר עֲלֶיךָ
מַה שְׂעוּבֵר — מְרִירוֹת דְּמְרִירוֹת, עִם כָּל זֶה עֲלֶיךָ לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ
בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׂבַעוּלָם לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשְּׂמֵחָה מְרַחֶבֶת אֶת
הַדַּעַת. וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (יְרוּשְׁלַמִי סֵפֶה, פֶּרֶק ה', הַלְכָה א'): אֵין
רוּחַ-הַקְּדוֹשׁ שׁוֹרָה אֶלָּא עַל לֵב שְׂמַח. וּמוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ו'ל
(לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קנו), אֲשֶׁר רוּחַ-הַקְּדוֹשׁ הִיא מַה שְּׂאֲדָם
מִחֲדָשׁ בְּכָל פַּעַם דְּבוּרִים חֲדָשִׁים לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְעַל-כֵּן בְּזֶה
שְׂתַהֲיָה תְּמִיד שְׂמַח, יִהְיוּ לָךְ תְּמִיד דְּבוּרִים חֲדָשִׁים לְדַבֵּר אֵלָיו
יִתְבָּרַךְ, כִּי זֶה תְּלוּי בְּזֶה, כִּפִּי שְׂתִשְׂמַח אֶת עֲצָמְךָ, כֵּן יִתְרַחֵב לְבָבְךָ
לְהִתְפַּלֵּל וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שְּׂאֲתָה צְרִיךְ.

מַה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיֶּקֶר! אֲתָה גִמְצָא בְּגִן-עֵדֶן הַתְּחַתּוֹן, כִּי

אֲשֶׁר ט"ז יח בַּנְחַל קלז

יבנאל היא גן-עדן הפתוח, ארצות החיים. ואם לא תהיה בטלן, ותצא בכל לילה אפלו לעשרים דקות בין הקרים להתבודד עמו יתברך, אז סוף כל סוף תזכה לראות ערכות נעימות ידידות זיו חיות אלקותו יתברך, פמובא (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נב), אשר רבנו ז"ל אמר, אשר מי שיוצא בלילה להתבודד עמו יתברך, והולך למקום שאין שם בני-אדם, אזי זוכה להכלל במחייב המציאות, עד שלא נראה לפני מראה עיניו רק אמתת מציאותו יתברך, אשרי מי שמקיים את דברי רבנו ז"ל הללו בתמימות ובפשטות גמורה, ואז טוב לו כל הימים.

נא ונא ראה לשמח את אנשי שלומנו בכל מיני אפנים שבעולם, פי עובר על כלם מה שעובר — יסורים ומרירות וכו' וכו', ואחד צריך לחזק את השני. ועל-כן ראה לחזק את אנשי שלומנו בבטחון חזק, כי בודאי יהיה להם טוב, ותראה להם את הדגמא שלך, איך שכבר סבלת בזה העולם כל-כך הרבה מרירות, וכל-כך הרבה צרות ויסורים ודחקות ועניות, והיית זרוק בחוץ וכו', ועכשו זכה אותך הקדוש-ברוך-הוא עם בית ודירה משלך, אשר חכמינו הקדושים אמרו (ירושלמי מועד קטן, פרק ב', הלכה ד'): שמחה לאדם בשעה שהוא דר בתוך שלו; כי זה עקר השמחה, שאדם גר בדירה שלו, ועל-כן תראה להביא אותך לדגמא חיה לאנשי שלומנו, ותחזקם ותאמצם, שגם להם יהיה בקרוב דירה ורכב ומזגן וכו' וכו', וכל התענוגים שיש לעשירים, פי באמת זה שיה לנו לאנשי הבעל-תפלה, העוסקים בתפלה ושיחה בינו לבין קונו, ועוסקים לגלות ולפרסם את אמתת מציאותו יתברך.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח דרכך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ז יט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בְּלֶק, י"א תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ זָאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

רְאֵה לְבִדֶּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסָרָה,
חֵס וְשְׁלוֹם, עַל אִיזוֹ דָּלֶת מְזוּזָה.

רְאֵה לְבִדֶּק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלְּךָ, וְתִשְׁתַּדֵּל לְהַנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין,
כִּי כָּל הַמְּנִיחַ תְּפִלִּין — זוֹכֵה לְחַיִּים (מְנַחֵחַ מַד).

רְאֵה לְתֵן בְּכָל יוֹם כַּמָּה אַגּוּרוֹת לְצִדְקָה, וְתִכְנִיֵס אֶת זֶה בְּקַפְסָא,
וּכְשִׁיתְקַבֵּץ אֵינָה סְכוּם, אֲזִי תִתֵּן אֶת זֶה לְבֵית-הַכְּנֶסֶת בְּעֶבֶר חֹשְׁבוֹן
חֲשֵׁמֶל.

רְאֵה לוֹמַר בְּכָל יוֹם הַעֲשֶׂה מְזֻמּוֹרֵי תְהִלִּים שֶׁגִּלְהָ רַבְּנוּ ז"ל,
שֶׁהֵם תְּקוּן גְּמוּר לְכָל הַחֲטָאִים, וְהֵם: ט"ז, ל"ב, מ"א, נ"ט, ע"ז,
צ', ק"ה, קל"ז, ק"נ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שְׁאֲנִי
מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעִדְךָ, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וְהַכֵּל יִהְיֶה נְעֻלָּם
מִמֶּךָ.

הִיָּה טוֹב לְהִתְיַעַץ עִם שְׁלֹשָׁה רוֹפְאִים, וּמָה שֶׁהֵם יִגִּידוּ תַעֲשֶׂה.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עֲצֻמְךָ מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, עַל אִף שְׁאֲנִי
יּוֹדֵעַ שֶׁקִּשְׁתָּה לְךָ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, מְרַב צְרוּתֶיךָ וַיְסוּרֶיךָ וְחִלִּישוֹת
דַּעֲתְךָ, עִם כָּל זֹאת רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ בְּעֲצֻמְךָ אֶמְתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ,
וְתִדַּע כִּי גַם בְּצִרְתְּךָ, שֵׁם גְּנוּזֵי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְעַל-כֵּן רְאֵה

אָשֶׁר ט"ז כ – ט"ז כא בַּנְחַל קלט

לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמָךְ, וְסוּף כָּל סוּף תִּרְאֶה נְסִים נִגְלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ
הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הַעֲקֵר אֶל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, וְאִז תִּצְלִיחַ דְּרָכְךָ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז כ.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בְּלֵק, י"א תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכוּן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְבָדֵק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלְּךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְתִשְׁתַּדֵּל לְהַנִּיחַ
בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין, וּבְזִכּוֹת הַתְּפִלִּין תִּזְכֶּה לְרִפּוּאָה שְׁלֵמָה, רְפּוּאָת
הַנֶּפֶשׁ וּרְפּוּאָת הַגּוּף, כִּי כָּל הַמְּנִיחַ תְּפִלִּין – זוֹכֵה לְחַיִּים. וְתִשְׁתַּדֵּל
לְמַסֵּר אֶת נַפְשְׁךָ לְהַנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין, וְאִז תִּרְאֶה נְסִים נִגְלִים
שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים, אִם תִּזְכֶּה לְשָׁמֵר שְׁבֵת-קִדְשׁ, כִּי הַשְּׁבֵת
מַעֲשֵׂרֶת גַּם בְּגִשְׁמִיּוֹת וְכָל שָׁנָן בְּרוּחָנִיּוֹת.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְּלָתִי,
שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְּפִלָּל בְּעַדְךָ, שְׂתִצְלִיחַ דְּרָכְךָ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז כא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בְּלֵק, י"א תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיְקָר לִי
מֵאֵד, צְמוּד בְּפִנְיֵימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגִדְּלִי שְׂמִיחָתִי לְשִׁמְעַת הַטּוֹב מִמֶּךָ —
 אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, וּבִפְרֻט שְׂאֵתָה זֹכָה לְעֶסֶק בְּהַפְצַת
 מַעֲיִנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה בְּתַקּוֹן הַבְּרִית.

וְהִיא טוֹב מְאֹד, אִם תִּתְרַכֵּז גַּם בְּמִקּוּמוֹת שְׂיֵשׁ שֶׁם הַרְבֵּה
 אֲנָשִׁים, בְּאִפְּן שְׂתוּכַל לְהַפְיִץ הַרְבֵּה קוִינְטְרָסִים, כִּי הַקוִינְטְרָסִים הָאֵלֶּה
 הֵם תְּמִצִּית דְּבָרֵי רַבְּנֵי ו"ל וּמוֹהֲרֵי ו"ל בְּכָלִים מְכָלִים שׁוֹנִים,
 בְּאִפְּן שְׁכַל אֶחָד וְאֶחָד יוּכַל לְהַחֲדִיר בְּעֶצְמוֹ הַשְּׂגוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ.
 וְעַל-כֵּן אֲשַׁרִּי מִי שְׁזוֹכָה לְהַפְיִצָם, וְהֵם תַּקּוֹן הַבְּרִית גָּמוּר מְאֹד.

וְתִאֲמִין לִי, יְדִידֵי הַיְקָר! שְׂאֵין לָךְ עוֹד תַּקּוֹן גָּדוֹל לְפָנֵם הַבְּרִית
 כְּמוֹ הַפְּצַת מַעֲיִנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה, לְהַחֲדִיר בְּעַם יִשְׂרָאֵל אֶת הָאֲמוּנָה
 הַפְּשׁוּטָה שְׁקִבְּלָנוּ מִרַבְּנֵי ו"ל; כִּי בְּאֲמַת עוֹבֵר עָלֵינוּ מַה שְּׁעוֹבֵר,
 כְּאֲשֶׁר כָּל אֶחָד יוֹדֵעַ מַה שְּׁעוֹבֵר עָלָיו וְכוּ', וְאֵין לָנוּ שׁוֹם תַּקְּוָה, כִּי
 אִם עַל-יְדֵי דְבִוְרֵי אֲמוּנָה שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֲמַת, הַמְּגַלֶּה לָנוּ אֶת אֲמַת
 מַצִּיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּגִלּוּי רַב וְנִפְלְאָ שְׁלֵא הִיא בְּעוֹלָם זֶה כְּמַה דוֹרוֹת.

גַּא וְנָא רְאֵה לְשִׂמְחָה מְאֹד, וְלַעֲבֹד הַרְבֵּה עַל נְקֻדַּת הַשְּׂמִיחָה, עַד
 שְׂתַעֲבֹר הַשְּׂמִיחָה גַּם עַל אֲשֵׁתְךָ וְגַם עַל יְלָדֶיךָ, וְגַם עַל כָּל אֲנָשִׁי
 שְׁלוֹמְנוּ, אֲשֶׁר נוֹסְעִים אִתְּךָ, כִּי אָדָם צָרִיךְ לְמַלֵּא אֶת עֶצְמוֹ עִם
 כָּל-כֶּף הַרְבֵּה שְׂמִיחָה, עַד שְׂתַעֲבֹר גַּם עַל אַחֲרִים, כְּדָרְךָ כְּלִי
 שְׂמִיחָה אֹתוֹ כָּל-כֶּף הַרְבֵּה מִיָּם, עַד שְׁנִשְׁפֹּף לַחוּץ, וּמִי שְׂעוֹמֵד
 שָׁם, גַּם-כֵּן נַעֲשֶׂה רָטֹב, כְּמוֹ-כֵן צָרִיךְ לְהִיּוֹת בְּנְקֻדַּת הַשְּׂמִיחָה, שְׂאָדָם
 צָרִיךְ לְהִיּוֹת כָּל-כֶּף שְׂמִיחָה, שְׂתַצַּא הַשְּׂמִיחָה גַּם עַל אַחֵר.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֵנִי
 מִבְּקַשׁ וּמִתְפִּלָּל בְּעַדְךָ, שְׂתַצְלִיחַ דְּרָכְךָ.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי שְׂמִיחַ לְגַבֵּי הַשְּׁעוּרִים הַקְּבוּעִים שְׂאֵתָה לּוֹמֵד בְּכָל
 יוֹם, כִּי תִדַּע, אֲשֶׁר סוּף כָּל סוּף לֹא יִשְׂאֵר מֵאֲתָנוּ רַק זֶה מַה שְׁזוֹכִים
 לְחַטֵּף בְּכָל יוֹם, אֲשֶׁרִי מִי שְׂאֵינוּ מְטַעֵה אֶת עֶצְמוֹ, וְלוֹמֵד בְּכָל יוֹם

על-פי סדר-הדרג-הלמוד של רבנו ז"ל, ואז יצליח דרכו תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ראה לכתב לי מכתב אחד בכל שבוע, וממש תחייני.

ט"ז כב.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר פנחס, ט"ז תמוז ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, וגדל שמחתי לשמע הטוב מך — אין לתאר ואין לשער כלל, כי אתה חקוק בפנימיות לבבי לטוב כל הימים.

מה אמר לך, ידידי היקר! חסדי השם יתברך, שאנו יודעים מרבנו ז"ל, ותהלה לאל, בכל יום זוכים לחטף נקודות טובות: תורה, תפלה והתבודדות, אשר בזה ראוי לנו לשמח מאד מאד, כי מה היינו עושים בלי רבנו ז"ל, היינו נאבדים לגמרי, חס ושלום, אבל כך על-ידי רבנו ז"ל על-כל-פנים אנו זוכים לחטף טוב בכל יום. ועקר הטוב היא תורה, כי אין לך יותר טוב מתורה. וכן תפלה נקראת טוב, "טוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו" (תהלים קמה, ט), אשרנו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו, שאנו יודעים מתורה ומתפלה, וצריכים להתמיד מאד בכל מיני אפנים שבעולם; הן הלמודים 'לגנב' זמנים לשעורים כסדרן, וכן על תפלה והתבודדות, לחטף פה חמש דקות ופה חמש דקות וכו' וכו', וכן במשך היום, והכל יצטרף לחשבון גדול. ואם האדם הזה יודע מעלת אלו הנקודות טובות, הזה שמח מאד מאד. ורואים על-פני אדם מתרשלים הן מתורה והן מתפלה, כי הם רוצים דבר שלם וכו',

וְדָבַר שְׁלֹם לְעוֹלָם לֹא יְכוּלִים, כִּי הִרְעַ וְהַחֲשִׁיךְ כָּל-כָּף מִתְגַּבֵּר בְּזֶה הָעוֹלָם, עַד שֶׁמָּאֵד קָשָׁה לְהַחְזִיק מֵעֲמֵד, וְעַל-כֵּן עָקַר הָעֶסֶק אִיךָ לְהִצְלִיחַ, הוּא דִּיקָא עַל-יַדֵי שְׁזוּכִים לְחֲטֹף נִקְדוּת טוֹבוֹת, אֲשֶׁרֵי מִי שְׁאִינוֹ מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ, רַק הוּא חֲזַק עִם כָּל נִקְדָּה וְנִקְדָּה: פֶּה פָּרַק מִשְׁנֵיאוֹת, פֶּה דָף גְּמָרָא, פֶּה סִימָן שְׁלִחָן עֲרוּף, פֶּה חֲמֵשׁ דִּקּוֹת הַתְּבוּדָדוֹת, פֶּה כְּמָה מְזוּמְרֵי תְהֵלִים, פֶּה אֵיזָה רְקוּד, פֶּה אֵיזָה דְבוּר מִדְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְיִרְאַת שָׁמַיִם, אֲשֶׁר זֶה גַם-כֵּן נִקְרָא לְמוּד, כִּי הָרִי הוּא לּוֹמֵד עִם אַחֲרִים. וּפֶה לְשִׁמַּח אֶת אֲשֶׁתּוֹ, שֶׁהִיא גַם-כֵּן מִצְוָה רַבָּה מְאֹד, לְשִׁמְעַ מֶה יֵשׁ לָהּ לְסַפֵּר וּלְהַתְעַנֵּן בְּצַרְתָּהּ וְכוּ' וְכוּ', אֲשֶׁר זוּהִי מִצְוָה גְּדוֹלָה מְאֹד, אֲשֶׁרֵי מִי שְׁאִינוֹ מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַתְחַדֵּשׁ בְּהַתְחַדְּשׁוֹת חֲדָשָׁה לְהַפְיִץ אֶת הַקּוֹנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים, וּבְכַפְרֵט "עֲלוֹן בְּרִסְלָב", אֲשֶׁר אָנִי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהֵם דְּבוּרִים נִפְלְאִים מְאֹד מְאֹד, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לִי, שְׁאֲזוּכָה לְהַדְפִּיס כְּבָר אֶת כָּל הַסְּפָרִים. וְתִהְיֶה לָא, יֵשׁ לִי לְבִשׁוּר לָךְ, שְׁאֲנוּ מְכִינִים כְּבָר חֵלֶק גְּדוֹל מִהַסְּפָר הַקְדוּשׁ וְהַנּוֹרָא "שִׁפְת הַנְּחָל", פְּרוּשׁ עַל הַ"לְקוּיטִי-מוֹהֵר"ן הַקְדוּשׁ וְהַנּוֹרָא.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל, שְׁנִזְכָּה לְהִיּוֹת בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּאוּמָן, כִּי זֶה כְּמָה קוּיטִי וְצִפִּיתִי לְהַגִּיעַ לְזֶה, וּמִי יִתֵּן, שְׁנִזְכָּה לְהוֹצִיא מֵהַכַּח אֶל הַפַּעַל.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז כג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר פְּנִיחַס, ט"ז תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגִדְל שְׁמִחָתִי לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ — אִין לְתֵאָר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל, עַד שְׁרַקְדָּתִי מֵרַב שְׁמִחָה, כִּי אֶתָּה חֲקוּק

בַּפְּנִימִיּוֹת לְבָבִי, וְאִינִי מְסִיחַ דַּעְתִּי מִמֶּךָ כָּלֵל, וְאִנִּי תָמִיד מִתְפַּלֵּל
עֲלֵיכֶם, שִׁיעֹזֵר לָכֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שִׁיְהִיָּה לָכֶם זֶרַע שֶׁל קִימָא,
וְעוֹד תִּזְכּוּ לְבָנִים חַיִּים וְקִימִים. וְאֵף שְׁאַתֶּם כָּל-כֶּף שְׁבוּרִים, שְׁנַדְמָה
לָכֶם כְּאֵלוּ מִי יוֹדֵעַ מָה וְכוּ' וְכוּ', עִם כָּל זֹאת "בְּטַח בַּה" וְעֲשֵׂה
טוֹב" (תהלים לו, ג), וְעוֹד תִּרְאֶה נִפְלְאוֹת רַבּוֹת שִׁיעֲשֵׂה עִמָּךְ
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

טוֹב וַיֵּשֶׁר וְנִכּוֹן הַדְּבָר שֶׁעֲשִׂיתָ, שֶׁקִּבַּעַת בְּבֵיתְךָ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם
דֶּף הַיּוֹמִי. מָה אָמַר לָךְ, יְדִידִי הַיְקָר! זֶה רַק יִזְרֹז אֶת יְשׁוּעָתְךָ, כִּי
אֲשָׁרִי מִי שֶׁעוֹשֶׂה אֶת בֵּיתוֹ בֵּית וְעַד לַחֲכָמִים, וּבִפְרֹט מִצְוֶה גְדוֹלָה
וְרַבָּה כְּזוֹ, לְלַמֵּד דֶּף גְּמָרָא בְּבֵית — אִינִי לְמַעַלָּה מִזֶּה, וּבִזְכוּת הַקּוֹל
תוֹרָה שִׁישְׁמַע בְּבֵיתְכֶם, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁאַשְׁתָּךְ תִּתְעַבֵּר,
וְהַעֲבֹר יִשְׁמַע תָּמִיד אֶת הַקּוֹל תוֹרָה בְּבֵיתְךָ. וּמִי יִתֵּן, שֶׁכִּפָּר יִהְיֶה
מִנֵּיִן בְּבֵיתְךָ, שִׁילְמָדוֹ בִּיחַד אֶת הַדֶּף הַיּוֹמִי, כִּי הוּא עֲנִיָּן נוֹרָא מְאֹד
מְאֹד, וְאֲשָׁרִיךְ וְאֲשָׁרִי חֲלָקְךָ, שְׁזִכִּיתָ לְסִיִּם מְסַכֵּת בְּרִכּוֹת, כֵּן יַעֲזֹר
לָךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְסִיִּם מְסַכֵּתָא אַחַר מְסַכֵּתָא, עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְסִיִּם
אֶת כָּל הַש"ס כְּלוֹ. וְהוּא דְבָר נִפְלֵא וְנוֹרָא מְאֹד, שֶׁמִּמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ
צָלֵם אֱלֹקִים, כְּמוֹ שֶׁגָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידִי הַיְקָר! רְאֵה מִפְּעַם לְפַעַם לְבָרַח אֶל קָבֵר
שְׁמוּאֵל הַנְּבִיא, אֲשֶׁר אִינוּ רְחוּק מִבֵּיתְךָ, וְתִשְׁפֹּף אֶת שִׁיחַתְךָ וְתִפְלֹתְךָ
שָׁם לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, כִּי שְׁמוּאֵל הַנְּבִיא נוֹלַד רַק בִּזְכוּת הַתְּפִלָּה שֶׁל
חֲנָה. וְחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים לוֹמְדִים אֶת כָּל הַלְכוֹת תְּפִלָּה מִתְּפִלַּת חֲנָה.
וְעַל-כֵּן הַמְּקוֹם הַזֶּה הוּא מְקוֹם מְאֹד מְסֻגָּל לְהַתְּפַלֵּל וּבִפְרֹט עַל
בָּנִים, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע גַּם אֶת
תְּפִלַּתְךָ, וּמְדִי פַעַם בְּפַעַם רְאֵה לְצַרְךָ גַּם אֶת אֲשֶׁתְךָ, וְשִׁתְּפִלֵּל
תְּפִלַּת חֲנָה. וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּאַמֶּת יִשְׁמַע אֶת תְּפִלַּתְכֶם, וְיִתְבַּשְׂרוּ
לִי בְּשׁוּרוֹת טוֹבוֹת, בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁחָחוֹת.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַתְּחַזֵּק בְּשִׁמְחָה, וְלִהְיוֹת כָּל-כֶּף שְׁמַח, עַד
שֶׁהַשְּׁמִחָה תִּעֲבֹר גַּם עַל אֲשֶׁתְךָ, וְתִדּוֹן אוֹתָהּ לְכַף זְכוּת, כִּי סוּף כָּל
סוּף הִיא סוּבְלַת מַה שְׁסוּבְלַת וְכוּ' וְכוּ', כְּאֲשֶׁר אִתָּה בְּעֲצָמְךָ יוֹדֵעַ,

וְאִין לָהּ חַיּוֹת רַק הַבַּעַל, כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (ראש השנה ו:): אִשָּׁה —
 בַּעֲלָהּ מְשַׁמְחָה; וְעַל-כֵּן רָאָה לְשַׁמְחָה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדֵאֵי
 יַעֲזֹר לָכֶם.

רָאָה לְהִרְאוֹת אֶת הַמְּכַתֵּב הַזֶּה לְאִשְׁתּוֹ, כִּי כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
 נֶאֱמָרוּ גַם אֵלֶיָּה, וְזִכּוּתָהּ גְּדוּלָּה מְאֹד, שֶׁהִיא מְרַשָּׁה לְלִמּוּד בְּבֵיתָהּ,
 וְזֶה חִלְקָהּ שֶׁתַּחֲלֹק עִמָּךְ בַּתּוֹרָה חֲצִי חֲצִי, כִּי מֵאַחַר שֶׁהִיא עוֹזֶרֶת
 וּמְשַׁתְּדֶלֶת שִׁילְמָדוֹ בְּבֵיתְכֶם תּוֹרָה, אֲזַי תִּקְבַּל שְׂכָר גַּם-כֵּן.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז כד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר פְּנִיחַס, י"ז תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
 מְאֹד ... נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מְכַתְּבְךָ, וְגִדְלִי שְׂמִיחָתִי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ —
 אִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל.

רָאָה לְכַבֵּד מְאֹד אֶת אִשְׁתּוֹ, כִּי רַבְּנוּ ו"ל גִּלְיָה לָנוּ, אֲשֶׁר כָּל
 הַפְּרִנְסָה וְהַשְּׁפַע בָּא לְאָדָם בְּזִכּוּת אִשְׁתּוֹ.

אֲנִי מְקַנְיָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁבְּקָרוֹב תִּכְנַס אֶל הַדִּירָה שְׁלֹךְ,
 וְתַעֲשֶׂה שָׁם חֲנֻכַּת הַבַּיִת, וְתִהְיֶה רַק בְּשִׁמְחָה. וַיֵּשׁ לוֹמֵר: מִזְמוֹר
 שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת — רְאֵשֵׁי תְבוּת: שְׂמִיחָה, שֶׁתִּזְכֶּה לַעֲשׂוֹת חֲנֻכַּת
 הַבַּיִת מִתּוֹךְ שְׂמִיחָה וְטוֹב לְכַב.

הַעֲקָר רָאָה לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׁמְחָה, וְתַשְׂמַח אֶת אִשְׁתּוֹ וּלְדִירָה,
 וְתִהְיֶה וְתִרְנֶן לְגַבֵּי אִשְׁתּוֹ, וְתַעֲזֹר לָהּ בְּכָל הַמוֹכְנִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה
 לָךְ טוֹב כָּל הַיָּמִים.

רָאָה לְהַתְּבוֹדֵד עִצְמְךָ בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר
 שֶׁמְדַבְּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ — הוּא הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שֶׁאִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר

אֲשֶׁר ט"ז כה בנחל קמה

כָּלֵל, אֲשֶׁר־מִי שְׁמֵתְבוֹדֵד בְּכָל יוֹם עֲמוּ יִתְבָּרֵךְ, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלַתִּי שְׂאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדֶךָ.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז כה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר פְּנִיחַס, י"ז תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... נִרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגִדְלִי שְׁמִחַתִּי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ, אִיךָ שְׂאַתָּה זוֹכָה וּמְזוֹכָה אֶת הָרַבִּים בְּתוֹרַת רַבְּנוּ ז"ל — אֵינִי לְתֹאֵר וְאֵינִי לְשַׁעַר כָּלֵל.

מָה אֵמַר לְךָ, יְדִידִי הַיְקָר! אֵינִי זְכוּת גְּדוּלָה לְמַעְלָה מִזְכוּת זוֹ — לְזְכוּת אֶת הָרַבִּים וְלְהַחְדִּיר בָּהֶם אֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלַעֲוֹרְרָם וְלַחֲזֹקֵם עַל לְמוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה וְעַל תְּפִלָּה וְהַתְּבוֹדָדוֹת, וְעַל מִקְנֵה וְעַל צְדָקָה, וְעַל הַפְּצַת מַעֲיָנוֹת הַחֻקִּים חוּצָה.

הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזוּר לְךָ, שְׁתַּעֲלֶה מִמְּעָלָה מְעָלָה, וְתִזְכָּה לְהַחְדִּיר בְּתַלְמִידִים אֶת הָאֱמֶת הָאֱמֶתִית — לְהִיּוֹת דְּבוּקִים תָּמִיד רַק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ.

אוֹדוֹת בְּתֶךָ, שְׂאַתָּם סוּבְלִים כָּל־כֶּף הַרְבֵּה מִמֶּנָּה, רְאֵה לְהַתְּאֵזֵר עִמָּה בְּסִבְלָנוֹת גְּדוּלָה, כִּי תָמִיד הַבְּכוֹר אוֹ הַבְּכוֹרָה הֵם אֲשֶׁר עוֹשִׂים בְּעִוֹת וְכוּ', כִּי עוֹלָה עַל רֵאשִׁים — מָה פִּתְאֹם שָׁבָא עוֹד אֶחָד וְנָטַל אֶת הַתְּשׁוּמַת־לֵב מֵהֶם... וְעַל־כֵּן עִם הַבְּכוֹר אוֹ עִם הַבְּכוֹרָה צְרִיכִים סִבְלָנוֹת יוֹצֵאת מִן הַכָּלֵל, אִךְ צְרִיכִים לְלַכֵּת מִצַּד אֶחָד בְּאַהֲבָה, וּמִצַּד אֶחָד בְּתַקָּה, וְעַל כָּלֵם — צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה רַחֲמִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, כִּי עַל יְלָדִים צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, כִּי

בלי תפלה, זה לא הולך, ואסור להתיאש כָּלֵל, אף אם רואים שהמצב הוא חמור מאד מאד, צריכים לדעת, כי התפלה עולה על הכל. ועל-כֵּן צריכים להתחזק מאד מאד בתפלה והתבודדות, ולא להניח את מקומו.

נא ונא אל תבלבל את עצמך כָּלֵל, בודאי היה טוב מאד אם היית זוכה לגור ביבנאל, והיה טוב לכלנו וכו', וכו', אך אל תדחק את השעה, ואל תפל בקטנות המחין, כי סוף כל סוף תזכה לזה. העקר ראה להיות דבוק בו יתברך, כי סוף כל סוף מה יהיה מאתנו? שום דבר וכו', יהיה ההכרח להפשיט את הגוף, והנשמה תעלה מעלה מעלה וכו', וכו', ועל-כֵּן צריכים להרגיל את עצמו עוד בחיים חיותו, כשעדין הנשמה בתוך הגוף, להמשיך על עצמו ערכות נעימות ידידות זיו חיות אלקותו יתברך, ולהכירו יתברך מכל דבר. וצריך שתדע, שהאדם לא נברא אלא לשמש את קונו, ועל-כֵּן צריכים למסר את נפשו מאד מאד לשמש את הקדוש-ברוך-הוא, ואיך? על-ידי שיחדירו באחרים את האמונה הקדושה. וכן אתה צריך להחדיר בכלם את הענין הזה — אני לא נבראתי, אלא לשמש את קוני, ועל-כֵּן מנח החוב על כל אחד ואחד לשמש את קונו, והוא — לגלות ולפרסם את אמתת מציאותו יתברך לכל עם ישראל, וזה נעשה על-ידי הפצת מעינות החכמה חוצה, על-ידי הקונטרסים החדשים, שהם תמצית דברי רבנו ז"ל; אשרי מי שמוסר את נפשו בעבור זה, ואז יראה הטוב הנגלה והגנוז גם יחד.

ראה לכתב לי מכתב בכל שבוע, וממש תחיני.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ז כו.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר פנחס, י"ז תמוז ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אָל ... גרו ואיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רק חֹזק וְאַמִּץ בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבַּרְךָ, כִּי רַק בְּזֶה תְלוּיָהּ כָּל הַיְהוּדוּת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים קיט, פו): "כָּל מְצוּוֹתֶיךָ אֱמוּנָה", כָּל הַמְצוּוֹת צְרִיכוֹת לְהִבְיָא אֶת הָאָדָם לְאַמוּנָה. וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (שיחות-הַר"ן, סימן לג): אֲצֵל הָעוֹלָם אֱמוּנָה הוּא דְבָר קָטָן, אֲבָל אֲצֵל אֱמוּנָה הוּא דְבָר גְּדוֹל מְאֹד, וְעַקֵּר הָאֱמוּנָה — לֵידַע שֶׁדְּבָר גְּדוֹל וְדְבָר קָטָן אֵינוֹ נֶעֱשֶׂה מַעֲצָמוֹ, אֲלֵא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיוֹן. אֵין טָבַע וּמְקָרָה וּמְזֹל כָּלֵל, כִּי גַם מֵה שֶׁנִּדְמָה טָבַע וְכוּ', זֶה גַם-כֵּן הַשְׁגָּחָה, כְּמוֹכָא בְּדִבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סימן יז), שֶׁהַטָּבַע זֶה גַם-כֵּן הַשְׁגָּחָה, אֲלֵא הַטָּבַע עוֹלָה כְּמִסְפַּר אֱלֹקִיִּם שְׁזֵה דִין, וְצְרִיכִים לְהַפְּךָ אֶת הַדִּין לְחֶסֶד, שְׁזֵה הַיְוִ"ה אֱלֹקִיִּם, לֵידַע כִּי הַיְוִ"ה הוּא אֱלֹקִיִּם, אֵין עוֹד מְלַבְדּוֹ, וְכַפִּי שֶׁאָדָם מְחַדִּיר בְּעַצְמוֹ יַדְיעוֹת אֱלוֹ, אֲזִי חֵי אֶת חַיֵּי כְּבָר בְּצוּרָה אַחֲרֵת לְגַמְרֵי. וְלִכֵּן לֹא בַחֲנָם, שֶׁרַבְּנוּ ז"ל כָּל-כָּף הַזֹּהִיר עַל אֱמוּנָה, כִּי בְּזֶה תְלוּיָהּ כָּל הַיְהוּדוּת. וְצְרִיכִים לְחַזֵּר עַל אֱמוּנָה יוֹם יוֹם שְׁעָה שְׁעָה וְרַגַע וְרַגַע, וְזֶה אֵי אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּן, כִּי מִפְּנֵי הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן, כְּבִיכּוֹל, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַלְבִּישׁ אֶת עַצְמוֹ בְּלְבוּשִׁים, עַד שֶׁבְּגֵי-אָדָם חוֹשְׁבִים כְּאֵלוֹ יֵשׁ טָבַע, מְקָרָה וּמְזֹל, אֲבָל בְּאַמֶּת הַכֹּל דְּמִיּוֹן אַחַד גְּדוֹל, כִּי אֵין עוֹד מְלַבְדּוֹ, וְאֵל כָּל זֶה יְכוּלִים לְזַכּוֹת רַק עַל-יַדֵּי תְפִלָּה וְהַתְּבוּדוּת; אִם אָדָם מְרַגֵּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, אֲזִי כָּל הַחַיִּים שְׁלוֹ יִשְׁתַּנּוּ לְגַמְרֵי, כִּי יִמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ אֹר גְּדוֹל מְאֹד.

וְהִנֵּה הַנְּסִיּוֹנוֹת הֵם עֲכָשׁוּ מְאֹד מְאֹד קָשִׁים, כִּי קָמוּ אֲנָשִׁים חֲטָאִים וְכוּ', וּמְפִיצִים כְּפִירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְעַלֵּיהֶם דָּרַשׁ הָאִישׁ הָאֱלֹקִי רַבִּי יַחֲזַקְאֵל לֵאנְדָא זי"ע (בְּעַל מְחַבֵּר שׁו"ת "נוֹדַע בִּיהוּדָה", אֲשֶׁר יְדוּעַ, שֶׁהִבְעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוּשׁ זי"ע אָמַר עָלָיו, שֶׁשְׁלִישׁ הָעוֹלָם עוֹמֵד עָלָיו), וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ בְּסִפְּרָה: "דְּרוּשֵׁי הַצֵּל"ח" (דְּרוּשׁ לח): הָאֱמוּנָה הִיא הַיְסוּד בְּסִלְמֵ הַיְהוּדוּת, הָאֱמוּנָה מוֹבִילָה אֶל אֲשֶׁר הָאָדָם, הָאֱמוּנָה גּוֹרֶמֶת אֶל אַהֲבַת הַשֵּׁם וְאֶל אַהֲבַת הָאָדָם, הָאֱמוּנָה הוּא מְרַגֵּישׁ הִיא הָעַקֵּר וְלֹא הַנְּמוּסִים, וְהִנֵּה קָמוּ אֲנָשִׁים

מְעִיזִים בְּפָנֵינוּ, שֶׁהַתּוֹרָה אֵינָה חֲשׂוּבָה בְּעֵינֵיהֶם, וְנִבְלָה טוֹבָה יוֹתֵר לָהֶם מְלוֹמְדֵי תוֹרָה, וְהַנְּמוּסִים חֲשׂוּבִים יוֹתֵר מִהַתּוֹרָה, וּבְנֹדְאֵי שְׂאֵלָה בְּמוֹמָם פּוֹסְלִים, שֶׁרַשׁ הַכֹּל הוּא הָאֱמוּנָה, מוֹרְשָׁה מְאֻבּוֹתֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, מֵאַבְרָהָם אָבִינוּ רֹאשׁ הַמְּאֻמִּינִים, וְיוֹתֵר מִזֶּה עַל־פִּי תוֹרַת מֹשֶׁה מִפִּי הַשָּׁם תִּהְיֶה בְּלִבְכֶם חוֹמָה נִשְׁגָּבָה, וְהֵם שׂוֹגִים הַהוֹלְכִים אַחֲרֵי שְׂרִירוֹת לִבָּם, וּמְהַרְהָרִים וּמְחַשְׁבִּים בְּשִׁכְלָם הַעֲכוּר לְהַחְלִישׁ דַּת הַתּוֹרָה, יִהְיוּ יְהוּדִים אוֹ מְאִיזָה אִמָּה שֶׁהִיא, הַכּוֹפְרִים בַּהֲשֻׁגָּה הַפְּרָטִית עַל כָּל דְּרָכֵי אִישׁ, וְהַכּוֹפְרִים בְּנִתְיַנַּת הַתּוֹרָה וּבְנִפְלְאוֹת וְנִסִּים נִגְדֵי הַטָּבַע, וְאוֹמְרִים שֶׁאֵין דַּת נְתוּנָה מִהַבּוֹרָא, עִם אֵלָה אֵל תִּתְעַרֵּב וְכוּ', אֲנַחְנוּ עִם הַשָּׁם חֲזִיבִים לְמִסֵּר נַפְשֵׁנוּ עַל תּוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה, הֵן תּוֹרָה שֶׁבִּכְתָּב וְהֵן תּוֹרָה שֶׁבְּעַל־פֶּה, וְכֹל מֵהַ שֶׁאֲנַחְנוּ מְזַהָרִים מִפִּי הַגְּמָרָא, צָרִיךְ לִהְיוֹת שְׂוֵה אֲצִלְנוּ כְּמוֹ דְבַר הַכְּתוּב בְּעֶשְׂרֵת הַדְּבָרוֹת, וְאִם אֵלָה הַכּוֹפְרִים מְלַעֲיגִים עֲלֵינוּ, לֹא אֲכַפֵּת לָנוּ, אֲנַחְנוּ נִלְוֶה בְּשֵׁם הַשָּׁם, בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר דָּרְכוּ בּוֹ הַרִ"ף, הַרְמְב"ם, וְהַרַ"שׁ, וּבְעֲלֵי הַתּוֹסְפוֹת, אֲשֶׁר הִלְכוּ בְּדֶרֶךְ הַתְּלֻמוּד וְנִגְּה לְמוֹ, וְזָכוּ לְחַיֵּי עוֹלָם, וְעַקֵּר הַכֹּל הָאֱמוּנָה, וְהִבֵּן, עֵינֵי שָׁם.

הַרִי שֶׁלֹּךְ לְפָנֶיךָ, כַּמָּה צָרִיכִים לְמִסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ עַל אֱמוּנָה פְּשוּטָה, וְלִידַע שֶׁכָּל מֵה שְׂמוּבָא בְּתוֹרָה שֶׁבְּעַל־פֶּה וּבְגִמְרָא וּבְמִדְרָשִׁים, הַכֹּל מִהַר סִינִי. וְכַמְּאֻמָּרָם וְ"ל (בְּרִכּוֹת ה.): "וְאֶתְנֶה לָּךְ אֶת לַחֹת הָאָבֶן וְהַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה, אֲשֶׁר כְּתַבְתִּי לְהוֹרוֹתָם" (שְׁמוֹת כו, יב), לַחֹת — אֵלּוֹ עֶשְׂרֵת הַדְּבָרוֹת, תּוֹרָה — זֶה מִקְרָא, וְהַמִּצְוָה — זֶה מִשְׁנָה, אֲשֶׁר כְּתַבְתִּי — אֵלּוֹ נְבִיאִים וְכְתוּבִים, לְהוֹרוֹתָם — זֶה גְּמָרָא, מְלַמֵּד שֶׁכֵּלָם נִתְּנוּ לְמֹשֶׁה מִסִּינִי. וְלִכֵּן אֶסוּר לְהַתְּבַלְבֵּל מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, רַק לְהַתְּחַזֵּק בְּעֵתִים הַלְלוֹ בְּאֱמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבַרֵּךְ, וְלְהַתְּמִיד בְּכָל יוֹם בְּלֻמוּד מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, אֲשֶׁר הָאֲרַבְעָה לְמוֹדִים הָאֵלּוֹ הֵם כְּנִגְדֵי אֲרַבְעָה עוֹלָמוֹת: אֲצִילוֹת, בְּרִיאָה, יְצִירָה, עֲשִׂיָּה, אֲשֶׁרֵי מִי שְׁלוּמֵד בְּכָל יוֹם שְׁעוֹר בְּכָל זֶה, וְאִזּוּ יֵאִיר עֲלָיו אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וּדְבָקוֹת אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז כז.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר פְּנִיחַס, י"ז תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ...
גֵּרוּ יָאִיר.

לְנִכוּן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רָאָה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּיָתֶר שְׂאֵת וּבְיָתֶר עֵז לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְאֵל תִּתֵּן לְשׁוֹם דְּבָר שְׁיוּכַל לְשִׁבֵר אוֹתְךָ, כִּי הֵיכָר הֶרַע מִתְגַּבֵּר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כַּמֵּאֲמָרָם ו"ל (קְדוּשֵׁין ל.): יִצְרוּ שֶׁל אָדָם מִתְגַּבֵּר עָלָיו בְּכָל יוֹם וּמִבְקֵשׁ לְהִמִּיתוֹ, וְאֵלְמָלָא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹזְרוֹ, לֹא הָיָה יָכוֹל לוֹ; וְעַקֵּר הַעֲזֹר הוּא עַל-יָדֵי שֶׁהוּא שׁוֹלַח לָנוּ צְדִיקִים בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, שֶׁהֵם מְחֻזְקִים וּמְשֻׁמָּחִים אוֹתָנוּ, וּמְדַרְיָכִים אוֹתָנוּ בְּדַרְךְ הַתּוֹרָה וְהִירָאָה. וּבַדּוֹר הַזֶּה שֶׁלַח לָנוּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת רַבְּנוּ ו"ל, שֶׁהוּא הַצְּדִיק שְׁבַדּוֹר, שֶׁאֵלָיו אָנוּ צָרִיכִים לְשִׁמְעַע וּלְהִטּוֹת אֶת אֲזִינוֹנוּ, וְאֵף שֶׁיֵּשׁ שְׁלוּעֵגִים וְצוֹחֲקִים מְזֵה וְכוּ' וְכוּ', מַה לָּנוּ וְלָהֶם?! אֵין לָנוּ אֵלָּא דְבָרֵי בֵּן שִׁמְחָה, הַנִּכְלָל בְּמִקּוֹר הַשִּׁמְחָה, הַעוֹסֵק לְקַשְׁרָנוּ לְשֵׁרֵשׁ הַשִּׁמְחָה, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמִּתְמִיד בְּכָל יוֹם בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְאֵז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים! כִּי כָּף אָמַר רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצב), אֲשֶׁר פָּנִיו, שְׁכָלוֹ וְנִשְׁמָתוֹ, נִמְצָאִים בְּתוֹךְ הַסֵּפֶר; וְלִכְן בְּזֵה שֶׁאֲנִיחָנוּ נִלְמַד אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, אֲנִיחָנוּ מִמְּשִׁיכִים עַל עֲצָמָנוּ פָּנֵי הַצְּדִיק.

וְהִנֵּה הַרְמַב"ם אוֹמֵר (פָּרָק יג מֵהַלְכוֹת שְׁמִיטָה וְיוֹבֵל, הַלְכוֹת: יב, יג): וְלָמָּה לֹא זָכָה לוֹי בַּנְּחָלֶת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וּבִבְכֻזָּתָה עִם אֲחֵיו? מִפְּנֵי שֶׁהִבְדִּיל לְעַבְדֵי אֶת הַיְיָ, לְשִׁרְתוֹ וּלְהוֹרוֹת דְּרָכָיו הַיִּשְׂרָיִם וּמִשְׁפָּטָיו הַצְּדִיקִים לְרַבִּים, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים לג, ו): "יִוְרוּ מִשְׁפָּטֶיךָ לְיַעֲקֹב וְתוֹרָתְךָ לְיִשְׂרָאֵל". לְפִיכֵךְ הִבְדִּילוּ מִדְּרָכֵי הָעוֹלָם, לֹא עוֹרְכִין מִלְחָמָה כְּשָׂאֵר יִשְׂרָאֵל, וְלֹא נוֹחֲלִין וְלֹא זוֹכִין לְעֲצָמָן בְּכַח גּוֹפֵן, אֵלָּא הֵם חֵיל הַשֵּׁם, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים לג, יא): "בִּרְךָ הַיְיָ חֵילוֹ", וְהוּא בְּרוּךְ

הוא זוכה להם, שְׁנֹאֵמַר (במדבר יח, כ): "אֲנִי חִלְקָךְ וְנִחַלְתָּךְ", וְלֹא שָׁבַט לְוֵי בִלְבָד, אֲלֵא כָּל אִישׁ וְאִישׁ מִכָּל בְּאֵי הָעוֹלָם, אֲשֶׁר נִדְבָה רִיחוֹ אוֹתוֹ, וְהִבִּינוּ מִדַּעוֹ לְהַבְדִּיל לְעַמּוֹד לְפָנַי הַגּוֹי"ה לְשָׂרְתוֹ וּלְעַבְדוֹ לְדַעַה אֶת הַגּוֹי"ה, וְהִלֵּךְ יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שֶׁעָשָׂהוּ הָאֱלֹהִים, וּפְרָק מֵעַל צְוָאוֹ עַל הַחֲשִׁבוֹנוֹת הַרְבִּיּוֹת אֲשֶׁר בִּקְשׂוּ בְּנֵי הָאָדָם, הֲרִי זֶה נִתְקַדֵּשׁ קִדְשׁ קִדְשִׁים, וְיִהְיֶה הַגּוֹי"ה חִלְקוֹ וְנִחַלְתּוֹ לְעוֹלָם וְלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים, וְיִזְכָּה לוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה דְּבַר הַמְּסַפֵּיק לוֹ, כְּמוֹ שֶׁזִּכָּה לַכַּהֲנִים לְלוֹיִים, הֲרִי דוֹד הַמְּלֵךְ אוֹמֵר (תהלים טז, ה): "הַגּוֹי"ה מִנֵּת חִלְקִי וְכוֹסִי, אֶתָּה תוֹמִיךְ גּוֹרְלִי".

הֲרִי מִי שְׁלוֹקֵחַ עַל עֲצָמוֹ לְעַבֵּד אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת עַל-פִּי הַדֶּרֶךְ הַתָּם שֶׁקִּבְּלָנוּ מִהַצַּדִּיקִים הָאֱמִתִּיִּים, הֲרִי הוּא בְּכָלֵל שָׁבַט לְוֵי, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִמְשִׁיךְ עָלָיו שְׁפַע בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדָיו, אֲשֶׁרֵי מִי שְׁאִינוֹ מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, וּבוֹרַח תָּמִיד אֶל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְאִינוֹ מְסַתְּפֵל עַל שׁוֹם מוֹנֵעַ וּמְעַכֵּב כָּלֵל, וְאֵז אֶל רַב טוֹב הַגְּנוּז יִזְכָּה.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז כח.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר פְּנִיחַס, י"ז תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאֲבֹרָךְ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

וְהִנֵּה לְחִזְקָךְ וּלְאַמְצָךְ וְכוּ', אֲסַפֵּר לָךְ סִפּוּר: הַ"חֲפִיץ-חַיִּים" בְּתַקּוּפַת אֲבֵרָכוֹתָיו, יוֹשֵׁב הִנֵּה בְּמִשְׁךְ כָּל שְׁעוֹת הַיּוֹם בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, רַעְיָתוֹ הִיא שְׁהֲרוּיָהּ פְּרִנְסָתָם מִנְהוּל חֲנוּת קִטְנָה, פְּעֵמִים בַּיּוֹם נִהַג לְבוֹא הַבֵּיתָה, כְּדִי לְסַעַד לְבוֹ, אֲרוּחָתוֹ הַכִּילָה בְּדֶרֶךְ כָּלֵל פְּרוּסַת לֶחֶם שְׁחֹר, בְּתוֹסֶפֶת גִּתָּח קִטְנִטָּן שֶׁל דָּג מְלוּחַ וְכוּס תֵּה. וְיִהְיֶה הַיּוֹם, הַלְּקוּחוֹת הַפְּסִיקוֹ מִשׁוֹם מָה לְבוֹא אֶל הַחֲנוּת,

ומאחר שלא היה פדיון, נאלצה אשתו לקחת מהאופה את הלחם בהקפה, וכשהדבר חזר ונשנה והשתלש, סרב האופה להמשיך למכור לה לחם בהקפה, ותשב האשה אל הבית בידיים ריקות. לעת האכל, כשבא ה"חפץ-חיים" מבית-המדרש, והתקרב אל השלחן, ראה את זוגתו והיא בוכיה. שאל בחרדה: "מה קרה?" עמדה וספרה לו דברים פהוגתם: "אין פדיון בחנות, אין כסף, אין לחם לאכל", הרהר רגע ה"חפץ-חיים", ותכף באותו מעמד נקש באצבעו על השלחן, כשהוא קורא בעז: "שטן, שטן, תחבולותיך לא יועילו מאומה, שום דבר בעולם לא יפריע אותי מלמוד התורה".

וכן מספרים ספור דומה לזה מהרב הקדוש רבי מנחם מענדיל מרימנוב זי"ע, שהיה יושב כל היום בבית-המדרש, ולומד תורה מתוך עניות ונדחקות, ואשתו הצדקת היתה מביאה אליו לחם ותה, שישביע את נפשו, והיתה מקבלת את הלחם בהקפה אצל האופה. ויהי היום כבר לא רצה האופה למכור לה, כי החשבון היה כבר גדול יתר על המדה, והחלה לבכות, ואמרה: "לבעלי הקדוש לא יהיה היום מה לאכל, ומה אני עושה?" ענה ואמר לה האופה: "אם תמכרי לי את העולם הבא שלך, אני גותן לך לחם", והיא מרב הערכתה לבעלה, שישב וילמד תורה, הסכימה ומכרה את העולם הבא שלה, ורצה לבית-המדרש לתת לבעלה לאכל. והגיעה ממש בזמן הנכון, כי כמעט פרחו נשמתו, כי תפסו בולמוס וכו', ותכף-וימיד כשבאה, נטל ידים ואכל. והיא עמדה מן הצד ובכתה. ושאל אותה בעלה הרב הקדוש רבי מנחם מענדיל מרימנוב זי"ע: "מה יום מיומים, שבאת מאחר? ומה הן הבכיות שאת בוכה?" וספרה לו את כל לבה, שבעל המאפייה לא רצה למכור לה לחם, כי הם חייבים כבר חוב גדול. ולכן לקח הרבה זמן עד ששכנעה אותו, וכן מכרה את כל חלק עולם הבא שלה. וכשמע זאת בעלה הקדוש, אמר לה: "אל תפחדי, כי עמי במחיצתי תהיי", [ובאמת זכתה להקבר באותו אהל עם בעלה, אשר בדרך כלל לא קוברים אשה עם בעלה באהל אחד]. רואים מפל זה איך שצדיקים מסרו את נפשם על למוד התורה הקדושה, ולא הסתכלו על שום דבר.

וְלִכֵּן רָאָה לְהִתְחַזֵּק בְּיָתֵר שְׂאֵת וּבְיָתֵר עֵז, וְלִהְיוֹת חֲזָק בְּרִצּוֹנוֹת
וּבְכִסּוּפִים חֲזָקִים לְלַמֵּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְאֵז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז כט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר פִּנְחָס, י"ז תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאִי לְהִתְחַזֵּק בְּיָתֵר שְׂאֵת וּבְיָתֵר עֵז וּלְכַבֵּד אֶת בְּעֵלְךָ, כִּי כָּךְ
אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יְלָקוּט שׁוֹפְטִים, רְמֵז מֵב): וְכִי מָה טִיבָה שֶׁל
יְעֵל, שֶׁבָּאָה תְּשׁוּעָה גְּדוּלָּה עַל יְדֵהָ? אָמְרוּ: אִשָּׁה כְּשֶׁרָה הֵיטָה,
וְעוֹשֶׂה רִצּוֹן בְּעֵלָהּ, מִכָּאֵן אָמְרוּ: אֵינִן לָךְ אִשָּׁה כְּשֶׁרָה בְּנָשִׁים, אֲלֵא
אִשָּׁה שֶׁהִיא עוֹשֶׂה רִצּוֹן בְּעֵלָהּ. הֲרִי שֶׁלָּךְ לְפָנֶיךָ, כִּי אִשָּׁה שֶׁעוֹשֶׂה
רִצּוֹן בְּעֵלָהּ, הִיא מְאֹד חֲשׂוּבָה בְּעֵינֵי יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ
עוֹשֶׂה נְסִים לְעַם יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵהָ. וְלִכֵּן תִּהְיֶי חֲזָקָה מְאֹד לְכַבֵּד אֶת
בְּעֵלְךָ, וְתִשְׁתַּדְּלִי מְאֹד מְאֹד, שִׁיּוּכַל לְלַמֵּד תּוֹרָה, וְאֵז תִּתְחַלְקִי חֵלֶק
בְּחֵלֶק עִם הַתּוֹרָה שְׁלוֹמֵד. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכוֹת יז):
גְּדוּלָּה הַבְּטָחָה שֶׁהַבְּטִיחַן הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְנָשִׁים יוֹתֵר מִן
הָאֲנָשִׁים, שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה לב, ט): "נָשִׁים שֶׁאֲנָנוֹת קִמְנָה שְׁמַעְנָה קוֹלִי,
בְּנוֹת בְּטָחוֹת הָאֲזוּנָה אִמְרָתִי", אָמַר לִיָּה רַב לְרַבִּי חֲזִיא, נָשִׁים בְּמֵאִי
זִכְוִן? בְּאִקְרוּיִי בְּנִיָּהוּ לְבִי פְּנִישְׁתָּא וּבְאִתְנוּיִי גְּבַרְיָהוּ בִּי רַבָּנָן, וְנִטְרִין
לְגַבְרִיָּהוּ עַד דָּאֲתוּ מִבֵּי רַבָּנָן; בְּזֵה שֶׁהָאִשָּׁה מְחַכָּה לְבְּעֵלָהּ עַד שֶׁהוּא
שָׁב מֵהַכּוֹלֵל, וְהִיא מְטַפֶּלֶת בְּיַלְדִים, וְכֵן הִיא שׁוֹמְרַת אֶת בְּעֵלָהּ שֶׁלֹּא
יָבוֹא לִידֵי עֲבָרָה, אֲזִי מְקַבֶּלֶת שְׂכָר מֵהַלְמוּד תּוֹרָה שְׁלֵמֵד.

וְלִכֵּן רְאִי לְהִתְחַזֵּק בְּיָתֵר שְׂאֵת וּבְיָתֵר עֵז, וְתִכְבְּדִי אֶת בְּעֵלְךָ.
וְאִינְךָ יְכוּלָה לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת הַזְּכוֹת שֶׁישׁ לָךְ, וְכָל גְּדוּלֵי עוֹלָם
שֶׁזְּכוּ לָמָּה שֶׁזְּכוּ וְכוּ' וְכוּ', הִנֵּה רַק בְּזְכוֹת שֶׁהִיוּ לָהֶם נָשִׁים צְדָקָנִיּוֹת.

אֲשֶׁר ט"ז ל בַּנְחַל קִנְג

וְנִשְׁמַע מִפִּי רַבְנוּ ז"ל שְׁאָמַר, שְׁבִדְבָר אֶחָד הַצְּלִיחַ וְזָכָה לְמָה שְׁזָכָה וְכוּ' וְכוּ', זֶה הֵיזָה בְּזָכוֹת, שְׁאִשְׁתּוּ לֹא הִתְנַגְּדָה אֵלָיו כָּלֵל. הָרִי שְׁלֵף לְפָנָיִךְ, מָה זֶה אִשָּׁה הַעֲזֹזְרַת לְבַעֲלָהּ.

הַמֵּאֲחֵל בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז ל.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר פְּנִיחַס, י"ז תַּמּוּז ה'תשס"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ...
גִּירוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רְאֵה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמֶךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְלֹא לְהִתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה כָּלֵל, אֲפִלוּ שְׁעוּבָר עָלֶיךָ מִה שְׁעוּבָר — צְרוֹת וְיִסּוּרִים וְקִטְנוּת וּמְכַאוּבִים וְכוּ' וְכוּ', רְאֵה לְהַחְזִיק מְעַמָּד, וְלֹא לְהִשָּׁבֵר. וְצָרִיךְ שְׁתַּדַּע, כִּי יְמִינוּ כְּצֵל עוּבָר (תְּהֵלִים קמ"ד, ד), הִנֵּה אֲנִיחָנוּ כְּאֵן, וְעוֹד מְעַט אֲנִיחָנוּ יוֹצְאִים מִפֶּה. וְלִכֵּן לֹא כְּדַאי לְהַצְטַעַר עַל עוֹלָם שְׁאִינוּ שָׁיף לָךְ; כִּי בְּאֲמַת הָאָדָם צָרִיךְ לְהִיּוֹת כֹּל-כֶּף דְּבוּק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַד שֶׁלֹּא יִהְיֶה אֲכַפְתָּ לוֹ מִה שְׁקוּרָה בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי הוּא צָרִיךְ לְהִרְגִישׁ אֶת עֲצָמוֹ שֶׁהוּא עוֹמֵד חוּץ לְעוֹלָם, וְזֶהוּ דְּבָר גְּדוֹל מְאֹד לְצִיר לְעֲצָמוֹ, שְׁכַבְר נִפְטָר מִזֶּה הָעוֹלָם וְכוּ', וְרַק עַל-יְדֵי-זֶה מְכַנִּיעִים אֶת יְצִרוֹ הַבוֹעֵר בּוֹ. וּמוֹכָא בַּסֵּפֶר "אֶהְבֵּת צִיּוֹן" לְהַצְדִּיק הַקְדוּשׁ רַבִּי יַחְזִקְאֵל לְאַנְדָּא זי"ע (בְּעַל הַנּוֹדֵעַ בִּיהוּדָה), אֲשֶׁר בְּאֲמַת קָשָׁה לְאָדָם לְלַחֵם נֶגֶד הַיֵּצֵר הָרָע, וְכִמּוֹ שֶׁהַעִיד הַכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ח, כא): "יֵצֵר לֵב הָאָדָם רָע מִנְּעוּרָיו", הוֹסִיפוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים וְאָמְרוּ (סֵפֶה נב.): לְעֵתִיד לְבוֹא מְבִיאוּ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לַיֵּצֵר הָרָע, וְשׁוֹחֲטוּ בְּפָנָי הַצְּדִיקִים וּבְפָנָי הַרְשָׁעִים, לְצַדִּיקִים נִדְמָה לָהֶם כֶּהָר גְּבוּהָ, וְהַרְשָׁעִים נִדְמָה לָהֶם כְּחוֹט הַשְּׁעָרָה, הִלְלוּ בּוֹכִין וְהִלְלוּ בּוֹכִין; צַדִּיקִים בּוֹכִין וְאוֹמְרִים: הַיֵּאֵךְ יְכַלְנוּ לְכַבֵּשׁ הַר גְּבוּהָ כְּזֶה?! וְרְשָׁעִים בּוֹכִין וְאוֹמְרִים: הַיֵּאֵךְ לֹא יְכַלְנוּ לְכַבֵּשׁ אֶת חוֹט

השערה הזו?! ואף הקדוש-ברוך-הוא תמה עמהם, שנאמר (זכריה ח, ו): "כה אמר ה' צבאות, כי יפלא בעיני שארית העם הזו בימים ההם גם בעיני יפלא"; האמצעי שעל ידו נתן לנצח את היצור הרע הוא — פשאדם יזכר תמיד, שהוא הבל וחייו הבל, וסופו למות ולהיות מובל לקבר, למקום רמה, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות ה): לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע וכו', יזכר לו יום המיתה. ועל-פי זה יוכנו דברי רבי לויטס איש יבנה (אבות, פרק ד'): מאד מאד הוי שפל רוח, שתקנת אנוש רמה; דהינו שהצדיק בוטח שיכבש את יצרו תמיד, אם מזכיר לו תמיד, שסוף אדם למות ולילך למקום רמה; וכיון שכך, אכן שיך פאן הלשון 'תקנה', שכן הצדיק מקנה שלא יפל בידיו של היצר הרע, ועל מה מבסס הצדיק את תקנתו זו? על-ידי 'רמה', שזוכר שהולך למקום רמה.

ולכן תראה לזכור את זה היטב היטב ואל תפחד, כי ברגע שאדם מרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ומציר בדעתו, שסוף כל סוף יצטרך למות, ויעזב את זה העולם, ויכניסו את גופו בקבר, וישאר שם לבד, אז יפטר מיצרו הבוער בו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ז לא.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר פנחס, י"ז תמוז ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

צריך שתדע, שהעון הזה חמור מאד מאד, ואל תקח את זה כל-כך בקלות וכו', כמו שכתוב (ויקרא יח, כב): "ואת זכר לא תשכב משכבי אשה תועבה הוא"; ומוכא מרבי מנחם עזריה מפאנו זי"ע (מאמר תקוני התשובה, פרק ה'), כי ענש המשכב זכור הוא להתגולל

בַּחֲיוֹת, וּבַפֶּרֶט שֶׁפֶן וְאַרְנַבֶּת, שֶׁהֵם שׁוֹכְבִים וְנֹשְׁכִים וְכוּ' וְכוּ'.
 וּמֵבִיא שֵׁם מִסְפַּר הַצּוּמוֹת שֶׁצָּרִיכִים לְצוּם כְּמִסְפַּר רַגְלֵי, שְׁעוֹלָה
 זְכוּ"ר וְכוּ', עֵינֵי שָׁם. וְלָכֵן צָרִיכִים לְהִזְהִיר מְאֹד אֶת הַיְלָדִים עוֹד
 מִגִּיל נְעוּרִים שֶׁיִּשְׁמְרוּ מְאֹד מְדַבְּרִים אֵלָיו וְכוּ', וּכְהִיּוּם צָרִיכִים
 לְשֹׁמֵר מִכָּל מִינֵי מַנְוָלִים שֶׁיֵּשׁ, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, וְרָשַׁע כְּזֶה שֶׁמְכַשִּׁיל
 יְלָדִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, רְאוּי לְעַנֵּשׁ הַכִּי קָשָׁה, כִּי הוּא עוֹשֶׂה אֶת מִי
 שֶׁהִתְעַלָּל בּוֹ בַּעַל-מוֹם בְּנִפְשׁוֹ לְכָל יְמֵי חַיָּו וְכוּ' וְכוּ'. וְדַבֵּר זֶה אִי
 אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר בַּכֶּתֶב וְכוּ', וְהִתְקַרַח לְקַצֵּר בְּמָקוֹם שֶׁהִיא צָרִיף
 לְהֶאָרִיף.

עַל-כָּל-פָּנִים עָלֶיךָ לְדַעַת, שֶׁזֶהוּ עוֹן חָמוּר מְאֹד מְאֹד, וְצָרִיכִים
 רַחֲמִים רַבִּים, רַחֲמִים גְּדוֹלִים, שֶׁיִּמְחְלוּ לוֹ עַל הַחֲטָא הַזֶּה וְכוּ'. וְלָכֵן
 אֵינְנוּ צָרִיכִים עִמָּךְ, שֶׁתִּסָּע עַל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְשֵׁם תְּבַקֵּשׁ עַל
 נַפְשֶׁךָ, וְתִבְכֶּה הַרְבֵּה מְאֹד אוֹלֵי יֵשׁ תִּקְוָה וְכוּ', וְכוּ', וּבּוֹדָאֵי יְכוֹלִים
 לְתַקֵּן אֶת הַכֹּל, רַק שֶׁיִּקְבַּל עַל עֲצָמוֹ שְׁלֵא יַעֲשֶׂה עוֹד דְּבָרִים
 מְתַעֲבָבִים כְּאֵלוֹ. וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן קיב): אִם
 אִתָּה מֵאֲמִין שֶׁיְכוֹלִים לְקַלְקֵל, תֵּאֲמִין שֶׁיְכוֹלִים לְתַקֵּן; וּמִחֲמַת
 שֶׁרַבְּנוּ ז"ל הִחְלִיף אֶת הַצּוּמוֹת לְבִזְיוֹנוֹת, לָכֵן עָלֶיךָ לְקַבֵּל כָּל
 הַבִּזְיוֹנוֹת שֶׁיְבוֹאוּ עָלֶיךָ בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, כִּי עַל-יְדֵי כָּל בִּזְיוֹן
 וְשִׁפְיכוֹת דָּמִים, נִפְטָרִים מִהֶמוֹן תְּעֻנִּיּוֹת. וְלָכֵן רְאֵה לְדָם וּלְשֵׁתֶךָ לְכָל
 מְבִזֵּי וּמְחַרְפֵּי נַפְשֶׁךָ, וּתְקַבֵּל אֶת הַכֹּל לְמַעַן תִּשׁוּבָה, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי
 רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ר'), שֶׁעָקַר הַתְּשׁוּבָה הוּא —
 שֶׁמַּע בִּזְיוֹנוֹ, יְדָם וְיִשְׁתַּק; כִּי בְּדַרְךָ כָּלֵל בַּחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה, נִדְבַקְתָּ
 בּוֹ גְּאוּנָה וְיִשׁוּת וְכוּ' וְכוּ', וְרוּצָה עוֹד כְּבוֹד, וְאוּי וְאַבּוּי אִם לֹא
 נוֹתְנִים לוֹ אֶת הַכְּבוֹד, בְּשַׁעָה שֶׁהוּא מְנַוֵּל, חוּטָא וּפּוֹשַׁע, וּמְחַטֵּיא
 אֶת הַרְבִּים, אֲשֶׁר סָפַק גְּדוֹל אִם יִקְבְּלוּ אֶת תְּשׁוּבָתוֹ וְכוּ' וְכוּ', וְלָכֵן
 הָעָקַר לְבַטֵּל אֶת גְּאוּתוֹ וְיִשׁוּתוֹ, וְיִשָּׁב בְּד' אֲמוּתָיו, וְלֹא יִרְצָה
 לְהִתְגַּדֵּל וּלְהִתְנַשֵּׂא עַל הַזּוּלָת כָּלֵל, וְיִכְרַח לְגַמְרֵי מִתְּאוֹת הַכְּבוֹד
 וְהַיִּשׁוּת וְהַתְּנַשְׂאוֹת, וְיִקְבַּל אֶת כָּל הַבִּזְיוֹנוֹת וְהַשִּׁפְיכוֹת דָּמִים
 בְּאַהֲבָה וּבְשִׂמְחָה, וְאַף פָּעַם לֹא יַעֲנֶה לְמִי שֶׁמְחַרְפוֹ וּמְבִזֵּו, אֲזוּ יוֹכֵל
 לְתַקֵּן אֶת הַחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה. הָעָקַר שֶׁיִּקְבַּל עָלָיו חֲרָטָה גְּמוּרָה עַל

הַעֲבֹר, וְקַבְּלָה חֲזָקָה עַל לְהַבָּא, לְבָרַח מֵהַחֲטָא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה, וְהַעֲקֹר
 שְׂיִכִּיר אֶת מְקוֹמוֹ, וְלֹא יִרְצֶה בְּשׁוֹם פְּנִים לְהַתְּנַשֵּׂא עַל הַזּוּלָּת, אֲלֵא
 יִבְכֶּה כָּל יוֹם אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, שְׂיַחֲוֶס וְיִמְחַל לוֹ וְכוּ' וְכוּ'. וְאִז נִכּוֹן לְבוֹ
 יִהְיֶה בְּטוֹחַ, שְׂהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִכְפֹּר לוֹ. וּבְלִבְד שְׂיִהְיֶה חֲזָקָה
 וְאִמִּיץ מְאֹד לְקַבֵּל כָּל הַבְּזוּיוֹנוֹת שְׂבַעוּלָם, שְׂזֶה בְּמִקּוֹם הַתְּעַנּוּיֹת
 שְׂצָרִיף לְהַתְּעַנּוֹת.

הַמֵּאחֵל לָךְ תְּשׁוּבָה שְׂלֵמָה...

ט"ז לב.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׂלִישִׁי לְסֹדֵר פְּנַחֵס, י"ז תְּמוּז ה'תש"ן.

שְׂלוֹם וּבְרָכָה אֶל אֶהוּבִי, יְדִידִי הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ זָאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

הַעֲקֹר לְשֹׁמֵר עַל הַבְּרִיאוֹת וְכוּ'. וְרַבְּנֵנוּ ז"ל אָמַר: כָּל זְמַן שְׂאָדָם
 בְּרִיא, צָרִיף לַעֲשׂוֹת וְלַעֲשׂוֹת וְלַעֲשׂוֹת וְכוּ' וְכוּ' בְּעַבְדוּת הַשֵּׁם
 יִתְבַּרֵךְ, הֵינּוּ לֹא לְהַתְּנַגֵּעַ וְלֹא לְפַחַד מְשׁוֹם דְּבַר, וְכִיּוֹן שְׂאָדָם נַעֲשֶׂה
 חוּלָּה, חַס וְשְׂלוֹם וְכוּ', אִז צָרִיף מְאֹד מְאֹד לְשֹׁמֵר עַל הַבְּרִיאוֹת, וְלֹא
 לְהִיּוֹת חָכֵם יוֹתֵר מִדִּי. וְהַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוּשׁ זי"ע אָמַר: כְּשֶׁנַּעֲשֶׂה
 חוּר קֶטֶן בַּגּוּף, נַעֲשֶׂה חוּר גְּדוֹל בְּנַשְׂמָה. (הֵינּוּ כְּשֶׁהַגּוּף נִחְלָשׁ, אִז
 כְּבָר לֹא יְכוּלִים לְהַתְּפַלֵּל בְּמִנְיָן, וּמְחַסְרִים קֹדֶשֶׁה וּבְרָכוּ, וְאִמֵּן יִהְיֶה
 שְׂמִיָּה רַבָּא, וְלֹא יְכוּלִים לְלַמֵּד). וְלִכֵּן צָרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשֹׁמֵר עַל
 בְּרִיאוֹת הַגּוּף, וְלֹא לְאַכֵּל דְּבָרִים שְׂמִזִּיקִים לַגּוּף, כִּי הַבְּרִיאוֹת זֶה
 יְסוּד הַכֹּל, כִּי בְּלִי בְּרִיאוֹת הַגּוּף, אִי אֶפְשָׁר לְלַמֵּד וְאִי אֶפְשָׁר
 לְהַתְּפַלֵּל, וְאִי אֶפְשָׁר לְקַיֵּם מִצְוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְלִכֵּן הֵיִצֵּר הָרַע מִתְּלַבֵּשׁ
 עֲצָמוֹ בְּמִצְוֹת, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֵק א', סִימָן
 א'), שְׂאָדָם צָרִיף לְצוּם וּלְסַגֵּף אֶת עֲצָמוֹ וְכוּ' וְכוּ', וְאָדָם הוֹלֵךְ אַחֲרָיו
 וְכוּ', וּבִינָן כִּף מְאֻבָּד אֶת כַּחוּתָיו, וְאִין לוֹ כְּבָר שׁוֹם יִשׁוּב הַדַּעַת —
 לֹא לְהַתְּפַלֵּל וְלֹא לְלַמֵּד וְלֹא לַעֲשׂוֹת שׁוֹם דְּבַר שְׂבַקְדָּשָׁה. וְלִכֵּן

הַזְהִירָנוּ רַבְּנוּ ז"ל מֵאֵד לֹא לְקַחַת עַל עֲצֻמְנוּ שׁוּם תַּעֲנִיּוֹת לְבַד, וְנִתֵּן לָנוּ אֶת הַתְּקוּן הַכִּי קָל וְהַכִּי גָדוֹל שֶׁרַק יֵשׁ, וְהוּא: תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָּוּת, לֵהִיּוֹת רְגִיל לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, וְתִכְףּ-וּמִיד כַּשֶּׁבֶר יִשְׂרָאֵל מִרְגִּיל אֶת עֲצֻמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כָּל הַחַיִּים שְׁלוֹ הוֹלְכִים בְּצוּרָה אַחֲרַת לְגַמְרֵי.

זוֹ הַמַּתְּנָה הַכִּי יָפָה שֶׁקִּבְּלָנוּ מִרַבְּנוּ ז"ל, וְזוֹ הַמַּתְּנָה הַכִּי יָפָה שִׁיתֵּן מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (צְפַנְיָה ג, ט): "כִּי אִזְ אֶהְפֹּךְ לְכָל עַמִּים שְׂפָה בְרוּרָה לְקֹרֵא אֶל הַיְיָ"ה", וְלִכְּן בְּרַגַע שֶׁאָדָם מִתְחִיל לִהְשַׁתְּמֵשׁ עִם הָעֵצָה הַנּוֹרָאָה הַזֹּאת שֶׁל שִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנֵנוּ, וּמְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וּמְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבַּרַךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ, הָאָדָם הַזֶּה אֵף פַּעַם לֹא לְבַד, הֵיכֵן שֶׁרַק יִהְיֶה בְּזֵה הָעוֹלָם, הוּא יְכוּל לְדַבֵּק אֶת עֲצֻמוֹ לְאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֵּה, וְאֲשֶׁר מִי שֶׁחִזַּק בְּזֵה, וְאִזְ הֵיכֵן שֶׁרַק הוֹלֵךְ, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוֹלֵךְ אִתּוֹ.

וּסְפָר לִי אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שֶׁעָבַר אֶת הַשּׁוֹאָה הָאִימָה, וְהָיָה אִזְ עֲדִין בַּחַיִּו, כַּשֶּׁהֲרָשָׁעִים, יִמַּח שְׁמֵם, כְּבָשׁוּ אֶת פּוֹלִין, וְאָבַד אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ וְאֶת כָּל מִשְׁפַּחְתּוֹ, אַחִים וְאֶחָיוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְהוּא נִשְׂאָר גְּלָמוּד, וּמָה שֶׁעָבַר עָלָיו מִהֲרָשָׁעִים, זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְתַאֵר וּלְשַׁעַר כָּלֵל, וְהָיָה בֵּינוּ לְבֵין הַמּוֹת בְּכָל פַּעַם כְּחוּט הַשְּׁעָרָה, וְעָבַד קִשָּׁה מְאֹד בְּכַמָּה מַחֲנוֹת וְכוּ', אֲבָל דָּבָר אֶחָד הָיָה אֲצִלּוֹ חֵק בְּתוֹךְ תוֹךְ לָבוֹ — לְדַבֵּר עִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאָמַר: לוֹיֵלִי זֹאת הָיָה מִתְּאֵבֵד, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, מִרַב הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִים וְהַמְרִירוֹת שֶׁרַק עָבְרוּ עָלָיו וְכוּ', אֲבָל הָיָה שֶׁהָיָה לוֹ אֶת הָעֲנָנִין שֶׁל הַתְּבוּדָּוּת, וּבְמַצָּבִים הַכִּי קָשִׁים, הוּא בָּרַח רַק אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרַךְ, וּבִכָּה לְפָנָיו יִתְבַּרַךְ, אֲזִי רָאָה נִסִּים נִגְלִים, שֶׁבְּכָל מְקוֹם שֶׁבָּא, רַבִּים כְּכֹלֵם נִלְקָחוּ לְתַאֵי הַגְּזִים, וְהוּא תָּמִיד בְּרַגַע הָאֲחֵרוֹן נִצַּל, וְכָל-כּוֹף הִרְחִיב לִי אֶת הַדְּבוּר עַל מַעֲלַת תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָּוּת, וְאֵיךְ שֶׁהוּא לְמַד אֶת זֶה עַל בֶּשֶׂר גּוֹפּוֹ וְכוּ' וְכוּ', עַד שֶׁרְאִיתִי וְהִבְנַתִּי מִמֶּנּוּ מַה זֶה

גדלת ההתבודדות, שאדם יכול להיות בתנאים הכי קשים, רחמנא לישזבן, ואף-על-פי-כן מחזיק מעמד, ואינו נשבר בשום פנים ואפן.

ולכן ראה לשמר על בריאות גופך, ואל תאכה ואל תשמע את עצת יצרך, שמסיתך שאתה צריך לצום וכו', הכל הכל ורעות-רוח. אינך רואה באיזו מלכדת הוא רוצה ללכד אותך, עדיף שתדבר הרבה אל הקדוש-ברוך-הוא, ותברח תמיד רק אליו יתברך, ותספור לפניו יתברך את כל לבך ואת כל מה שעובר עליך, ועל-ידי-זה דיקא תתקרב יותר אליו יתברך.

וצריך שתדע, אשר את זה תצטרך עד הרגע האחרון, כמוכא (תנא דבי אליהו רבה, פרק טו), לפי, שכל המרבה שיחות ותפללות, הם המליים אותו עד שמגיע לבית עולמו, ולכן הרגל את עצמך תמיד רק לברח אל הקדוש-ברוך-הוא, וכל מה שעובר עליך בגשמיות וברוחניות-תבכה רק אל הקדוש-ברוך-הוא, ואפלו שבין כך בוער בך יצרך, ואתה נכשל במה שאתה נכשל וכו' וכו', עם כל זאת אל תעזב את הקדוש-ברוך-הוא, כי כך אמר רבנו ז"ל: "העקר הוא לקיים מבטן שאול שועתי אליך", ומוכא (חובת הלבבות): אמרו על איש חסיד, שפגע בסיעת בני-אדם השבים מנצחים ממלחמת אויב, אחרי שגברו עליו, וגם שללו ממנו שלל רב, אמר להם החכם: עדין מקדם לשמח, אמנם שבתם מן המלחמה הקטנה, אך התעתדו עכשו למלחמה הגדולה, תמהו האנשים: איזו מלחמה גדולה מוכנה להם, השיב האיש החסיד: מלחמת היצר.

ולכן אין עצה אחרת נגד מלחמת היצר, כמו להיות רגיל לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו. והעקר לבקש ממנו יתברך, שיהיה תמיד בשמחה, כי השמחה מכניסה באדם בטחון עצמי, וכן בטחון בהקדוש-ברוך-הוא, ומורידה מלבו כל מיני קשיות וספקות ועקממיות, כי תפלה ואמונה תלויות זו בזו, ושתיהן תלויות בשמחה, כי כפי שאדם שמח, בן נתרחב לו לבו ונדעתו, וזוכה לאמונה ברוחה ומזככת, שהקדוש-ברוך-הוא נמצא, ואין בלעדיו נמצא, ובכל תנועה ותנועה — שם

אֲשֶׁר ט"ז לג בְּנַחֵל קִנְט

אֲלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְעַל-יַד־יָזָה הוּא יָכוֹל לְהַתְּפַלֵּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא בְּלִי שׁוּם קִשְׁיוֹת וּסְפָקוֹת כָּלֵל. נִמְצָא, שֶׁשְׂמִיחָה, תְּפִלָּה וְאַמוּנָה
תְּלוּיוֹת זֶה בָּזוּ, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁחִזַּק בְּזֶה, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז לג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר פְּנִיחַס, י"ז תַּמוּז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכוּן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

הַדְּבֵק אֶת עֲצָמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְשׁוּם דְּבָר בְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר
אוֹתְךָ. אִתָּה צְרִיף תְּמִיד רַק לְחֹשֶׁב מִמְּנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִרְגֵּיל אֶת עֲצָמְךָ
לֹא לְדַבֵּר מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי לֹא יֵצֵא לָךְ מִזֶּה שׁוּם דְּבָר, רַק
בְּלִבּוֹלִים וְעִגְמַת נֶפֶשׁ וְלִשׁוֹן-הֶרֶע וּרְכִילוֹת וְלִיִּצְנוּת וְכוּ' וְכוּ', שֶׁהֵם
אֲבֵי אַבוֹת הַטְּמֵאָה וְכוּ' וְכוּ', וְלִכֵּן מֵה לָךְ לְדַבֵּר מֵאַחֲרֵי, תִּדְבֹר רַק
מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וּמִהַצְּדִיק הָאֵמֶת שֶׁהוּא רַבְּנוּ ז"ל, וּמִהַתְּמַדַּת
לְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּמִתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָּדוּת, וְעַל-יַד־יָזָה יִמְשָׁךְ
עֲלֶיךָ אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וּדְבָקוֹת אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא.

רְאֵה לְהַתְּחַמֵּק מִבְּנֵי-אָדָם בְּכָל מִינֵי תִּרְגִּילִים, הַעֲקֹר שְׁלֹא תִפְנֹס
בְּנוֹכּוּחִים. וּכְבָר אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סְפָר-הַמִּדּוֹת, אוֹת אֵמֶת, סִימָן ב'): מִתֵּר
לְשָׁנוֹת בְּדַבֵּר הַשְּׁלוֹם; וּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבְּנוּ הָאֱלָקִי הָאֲרִיז"ל (תּוֹלְדוֹת)
עַל פְּסוּק (בְּרֵאשִׁית כו, יט): "וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל אָבִיו אֲנֹכִי עֲשׂוּ בְּכוֹרְךָ",
וְלִכְאוּרָה אֵיךְ שָׁנָה, הָרִי כְּתִיב (מִיכָה ז, כ): "תִּתֵּן אֵמֶת לְיַעֲקֹב", וְאֵיךְ
יָכוֹל לְהִיּוֹת, שְׁחַס וְשְׁלוֹם, שֶׁקָּר בְּדִבְרָיו, כְּמוֹ שֶׁאָמַר: "עֲשִׂיתִי כְּאֲשֶׁר
דִּבַּרְתָּ אֵלַי"; וּבְאֵמֶת לֹא דִבֵּר עִמוּ מְאוּמָה, כִּי אִם לְעֲשׂוֹ, אֲבָל יָבִין,
שֶׁיַּעֲקֹב אָבִינוּ אָמַר: כְּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֵלַי, וְלֹא אָמַר עֲשִׂיתִי כְּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ
אֵלַי, וְהִעֲנִין הוּא, כִּי עֲשִׂיתִי כְּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֵלַי, כְּאֵלּוֹ דִּבַּרְתָּ אֵלַי,
אֲבָל לֹא דִבַּרְתָּ, נִמְצָא, שְׁלֹא שֶׁקָּר בְּדִבְרָיו. וְכֵן אָמְרוּ בַּזֶּהַר (וַיִּשְׁלַח

קסז): מה שכתוב: "אנכי עשו בכורף", שגם בזה לא שקר, חס ושלום, כי יש פסיק בין אנכי לעשו, הינו אנכי הוא מאן דאנא, אך עשו הוא בכורף. וכך דבר בשני אפנים ולא שקר. ולכן צריכים לדבר עם הזולת גם-כן בצורה כזו, שהיא יחשב שמדבר אליו, אבל באמת ילביש בזה תפלות ובקשות, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ה'), שהצדיקים כל-כף דבקים באין סוף ברוך הוא, שבני-אדם חושבים שהצדיק מדבר אליהם, אבל באמת הוא מדבר אז אל הקדוש-ברוך-הוא, ומלביש את דבריו בתפלות ובקשות אליו. ותברך, והאדם שעומד לפניו חושב שהוא מדבר עמו. ולכן ראה לחזק את עצמו ביתר שאת וביתר עז, ושום דבר בעולם לא יוכל לשבר אותו, ואז תראה את הנסים נגלים שיעשה עמו הקדוש-ברוך-הוא. העקר שמר מאד על הדבור, כי חבל לדבר את כל העולה על רוחך, כי ימינו כצל עובר, הגה אתה כאן ועוד מעט אתה יוצא מכאן, וכבר נספר את כל זה למעלה.

אתה צריך לדעת, שהנשמות שהיו מקרבות אחד לשני בזה העולם, מדברות גם שמה יחד, ולכן כלך לך מהבלי העולם הזה, הדבק את עצמו בו. ותברך, ולמה לך להכנס בצער ובעגמת נפש וחלישות הדעת מהזולת. ברח לך יותר טוב אליו. ותברך, ותראה איך שיאיר עליך עצם עצמיות אלקותו. ותברך, וסוף כל סוף אחר הרע יבוא הטוב, שיתבטל ממך הרע, ותזכה לטוב הגנוז.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ז לד.

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר פנחס, י"ז תמוז ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל הבחור הנקר לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך המלא מרירות וכזו.

מה אמר לך! ידעתי מראש מה שיהיה בסוף, שהיא תעזב אותך, וזה מה שאני תמיד טוען לבחורים שמבילים זמנם לצאת עם ההצצה שוב ושוב, כדי להכיר אחד את השני יותר ויותר, ואני טוען כי חבל על הזמן, לא מבעיא שבאים לעברות חמורות, נגיעות וכו', וכו', אלא המציאות הוא, שמרב קרבה של אסור, אחר-כך נגרם שנפרדים וכו', ואף שעכשו הם קרובים זה לזה, וחושבים שאף פעם לא יעזבו אחד את השני לעולם וכו', וחיים באסור, רחמנא לישזבן, רחמנא לצלקן, וכו' וכו', אני טוען תמיד, שאם לא יעשו אירוסין, ולא יתחתנו תכף-ומיד, לבסוף תתפרד החבילה. וכך היה אצלך, כשבאת עם הבחורה אלי, מה אמרתי לך? שתכף-ומיד תעשו אירוסין, ותקבעו זמן לתתנה מה שיותר מהר, כי אסור להסתובב כך בלי חפה וקדושין, והוא אסור חמור מאד, ושניכם צחקתם, שלא תעזבו אחד את השני, ואני התחננתי אליכם, אני יודע מראש מה יהיה בסוף, והיה לפניכם לצחוק מכאיב וכו' וכו', ועכשו אתה סובל מזה וכו', היא עזבה אותך, ואתה שבור כחרס הנשבר — איך יכול להיות שתעזב אותך?! ולא האמנת שניגע היום הזה וכו' וכו'. ולכן מה אני יכול לעזור לך יותר?! יש עוד ברה אחת — תשתדל לשלח אותה אלי, ואולי אזכה לפעל אצלה בחכמה שתחזור, מי יודע כולי האי ואולי וכו' וכו', ואם אצליח, אזי תכף-ומיד לעשות אירוסין וחתנה, כי עכשו אתה רואה שהייתי צודק.

ותדע לך, שרבנו ז"ל הקפיד על זה מאד מאד, עד כדי כך, שהקפיד על הנהגת העולם, שעושים אירוסין, ומחכים אחר-כך שביעות וחדשים וכו', רבנו ז"ל אמר בזו הלשון: "אם הייתי יכול לפעל בעולם 'אתמול אירוסין והיום חפה, ולהכין אותה שבעה ימים קדם כדין' וכו', והלואי שהיו יכולים להכניס את זה בעולם.

אל תפל בדעתך, כי גדול אדוננו ורב להושיע, ובנדאי תראה עוד גסים נגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא, רק אל תתיאש מתפלה, כי מה שתפלה פועלת, שום דבר בעולם אינו יכול לפעל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ז לה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר פְּנִיחַס, י"ח תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיְרַדְפוּ אֵל ... נְרוֹ יְאִיר.

לְנִכוּן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שִׂמְחָתִי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ, שְׂאֵתָה עוֹסֵק בְּהַפְצַת מַעֲיָנוֹת הַחֻכְמָה חוֹצָה, וְאֵתָה מְקַרֵב רְחוּקִים.

מָה אִמַר לְךָ, יְדִידִי הַיְקָר! אֵינִי לְמַעַלָּה מְזֶה בְּתַקוּן הַבְּרִית, וּבִפְרֹט מִי שֶׁחֻטָּא בְּחֻטָּא הַמְּגִנָּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבִטְלָה, עָלִיו לְמָסוֹר אֶת נַפְשׁוֹ לְקַרֵב רְחוּקִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

רְאֵה לְלַכֵּת אֵל שְׁעוֹר שְׁלוֹמְדִים שֶׁם הַלְכוֹת נִדְּהָ, כִּי זֶה מְאֹד מְאֹד נִצְרָךְ, כִּי עוֹן הַנִּדְּהָ חָמוֹר מְאֹד מְאֹד, כִּי הוּא בְּכֶרֶת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְעַל-כֵּן תִּשְׁתַּדֵּל לִילָךְ אֵל שְׁעוֹר שְׁלוֹמְדִים הַלְכוֹת נִדְּהָ.

רְאֵה לְלַמֵּד בְּכֹל יוֹם קֶצֶת 'עֵין יַעֲקֹב' וְקֶצֶת 'בֶּן אִישׁ חַי', וְכֵן פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ שְׁנַיִם מְקַרָּא וְאֶחָד תַּרְגוּם עִם פְּרוּשׁ רַש"י, בְּאִפְּן שִׁתְּזַכֶּה לְסַיֵּם בְּכֹל שְׁבוּעַ פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וּתְשִׂמַח אֶת אִשְׁתְּךָ, וּבְזִכּוֹת הַשְּׂמִחָה תִּזְכֶּה לְכֹל הַבְּרָכוֹת הַכְּתוּבוֹת בַּתּוֹרָה.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז לו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר פְּנִיחַס, י"ח תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

תֵּאֱמִינִי לִי, שְׂאִין לִי דְבוּרִים בְּפִי לְהַסְבִּיר לְךָ, וְאֶמְרָתִי לְקִרּוֹת
עוֹד פֶּעַם אֶת מַכְתָּבְךָ, וְצִיֵּנְתִי בְּצַבֵּעַ צְהוּב אֶת דְּבוּרֶיךָ. וּלְדַעְתִּי, זֶה
תְּשׁוּבָה מַחְלָטֶת בְּעִבּוּרְךָ, וְאֶת בְּעִצְמָךְ הַתְּחִלָּתָה לְרֵאוֹת אֶת הַמְּצִיאוֹת
הָאֱמֵתִית.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא שְׁבוּדָאֵי עוֹד תִּמְצָאֵי בַּחּוּר טוֹב
וְתִתְחַתְּנֵי עִמּוֹ.

הַכֹּפֵל הַדְּבָר, אֶת בְּעִצְמָךְ כְּתַבְתָּ אֶת הַכֹּל כְּפִי שְׂמֻצִין בְּצַבֵּעַ
צְהוּב.

הַמֵּאֲחֵל בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז לוּ.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יְתַבְּרָךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר פְּנַחֵס, י"ח תַּמּוּז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עִצְמָךְ בְּכֹל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם לְהִיּוֹת בְּמִדַּת
הַסְּבָלָנוֹת עִם אֲשֶׁתְּךָ, וְתִקְרָכָה בְּכֹל מִינֵי הַתְּקַרְבוֹת, וְהַכֹּל בְּאֵהָבָה,
אֲחֻוּהָ וְרַעוּת, וְאִזּוֹ תִרְאֶה אִיךָ שְׁכָל הַמְּצַב יִשְׁתַּנֶּה.

נָא וְנָא רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עִצְמָךְ בְּכֹל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם לְהִיּוֹת
בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא הַיְסוּד וְהַעֲקָר בְּעִבּוּדֵת הָאָדָם, וְאִף שְׁעוּבָר
עַל הָאָדָם מֵה שְׁעוּבָר — מְרִירוֹת דְּמְרִירוֹת, כִּי אֵין לְךָ אָדָם שְׁלֵא
יִסְבֵּל אִיזוֹ צָרָה בְּחִיּוֹ, עִם כָּל זֹאת עָלְיוֹ לְהַתְּחַזֵּק בְּכֹל מִינֵי אֲפָנִים
שְׁבַעוּלָם, וְלִידַע כִּי הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְנַסֶּה אֶת כָּל אָדָם בְּנִסְיוֹנוֹת
אֲחֵרִים, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוּכָה לְהַחְזִיק מְעֻמָּד. וְכִבָּר אֶמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פֶּרֶשֶׁה נד): "בְּרַצוֹת ה' דְּרַכֵּי אִישׁ, גַּם אוֹיְבָיו
יִשְׁלִים עִמּוֹ" (מְשָׁלִי טז, ז) — זֶה יֵצֵר הָרָע, זֶה אֲשֶׁתּוֹ וְכוּ'; וְעַל־כֵּן

רְאֵה לְהַתְחַזֵּק מְאֹד מְאֹד, וְתִרְאֶה אִיךָ שֶׁהַכֹּל יִשְׁתַּנֶּה לְטוֹבָה. וְהַעֲקֹר
 רַק חִזּוּק וְאַמִּץ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְכֵן תִּשְׁתַּדֵּל לְעֵסֵק הַרְבֵּה בְּשִׁעוּרִים
 כְּסִדְרָן בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְכֵן תַּעֲשֶׂה חֶסֶד עִם אַנְשִׁים, וְתִגְלֶה
 לָהֶם וּתְפַרְסֵם לָהֶם אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ וְאֶת דְּרָכֵי רַבְּנוּ ז"ל,
 וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה שְׂיִהְיֶה הַיָּצָר מְסוּר בִּינְיָדָה, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (עֲבוּדָה
 זָרָה ח:): אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל, בְּזִמְנָן שֶׁהֵם עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּגְמִילוּת
 חֶסֶדִים, יִצְרָם מְסוּר בִּינְדָם, וְאִין הֵם מְסוּרִים בִּיָּד יִצְרָם. וְעַל-כֵּן רְאֵה
 לְעֵסֵק בַּתּוֹרָה בְּעֶצְמָךְ, וְכֵן תִּרְאֶה לְקַרֵּב אֶת אַחֵרִים לַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה,
 וְאִז תִּרְאֶה אֶת הַנְּסִים נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

רק חִזּוּק וְאַמִּץ, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי
 מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרָכְךָ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז לח.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסִדְר פְּנִיחָס, י"ח תַּמּוּז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי
 מְאֹד ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אוֹדוֹת הַתּוֹרָה י"ד שְׁכַתְּבָהּ, הִיא תּוֹרָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד
 מְאֹד, וְשֵׁם רַבְּנוּ ז"ל מְגַלֶּה לָנוּ אֶת מַעְלַת הַזּוֹכָה לְקַרֵּב רְחוּקִים
 לְעֲבוּדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאִיךָ שֶׁזֶהוּ תַקּוּן לַפְּגָם-הַבְּרִית, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכָה
 לְמִסֹּר אֶת נַפְשׁוֹ לְדַבֵּר עִם אַחֵרִים בְּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ.

וְעַלֶיךָ לְדַעַת, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (קְדוּשִׁין פב:): הָאָדָם
 לֹא נִבְרָא, אֶלָּא לְשִׂמְשׁ אֶת קוּנוֹ, וְעַל-כֵּן צְרִיכָה לְהִיּוֹת עֲבוּדַת כָּל
 בַּר יִשְׂרָאֵל בְּעִנְיָן זֶה — לִידַע, שְׂאֲנִי לֹא נִבְרָאתִי, אֶלָּא לְשִׂמְשׁ אֶת

קוּנִי. וְעַקֵּר הַשְּׁמוּשׁ הוּא לְגִלוֹת וּלְפָרֶסֶם אֶת אַמְתַּת מְצִיאֹתוֹ? יִתְבָּרֵךְ
 לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל, וּלְגִלוֹת לָהֶם אֶת עֲצוֹת רַבְּנֵנוּ ז"ל, אִיךְ שָׁפֵל אָחָד
 וְאָחָד יְכוּל לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאִין לְמַעְלָה מִזֶּה בְּתַקּוּן הַבְּרִית.

אודות מה ששאלת בענין תלמידי חכמים, מפני מה אין בניהם
 תלמידי חכמים? מפני שלא ברכו בתורה תחלה (בבא מציעא פה:);
 רבנו ז"ל מפרש את זה שם, כי צריכים לקדש ולטהר את עצמו את
 התחלה, הינו לפני הזיווג צריכים לקדש ולטהר את עצמו בתורה
 ובתפלה, וזה מפני מה תלמידי חכמים אין בניהם תלמידי חכמים?
 מפני שלא ברכו בתורה תחלה, הינו את ה'תחלה' לפני הזיווג לא
 ברכו וקדשו את זה בתורה, כי צריכים להרגיל את עצמו ללמד
 איזה שיעור לפני הזיווג. ומה טוב ומה נעים, אם יכולים לעין
 בראשית חכמה, בשער הקדשה, המעתיק הרבה מאמרי זהר
 השיכים לקדשת הזיווג.

מה אמר לך, ידידי הקר! ראוי לנו לשמח מאד על נעם חלקנו,
 על אשר בנחל שם גורלנו, ואנו יודעים מרבי אמת כזה, רבי נפלא
 כזה, מה היינו עושים בלי רבנו ז"ל, הלא היינו נשברים כחרס
 הנשבר, ואפלו עכשו אנו צריכים רחמים רבים, כי עובר עלינו מה
 שעובר, ותהלה לאל, אנו יודעים מרבי אמת כזה, אשרנו מה טוב
 חלקנו. ראה להתחזק ולחזק אחרים, ואז תראה נוראות נפלאות
 שייעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ז לט.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר פנחס, י"ח תמוז ה'תש"ן.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראי להתחזק מאד בשמחה, כי השמחה היא רפואה לכל,

וּתְעַבְדֵי הַרְבֵּה עַל נִקְדַּת הַשְּׂמֹחָה — הֵן לִשְׁמַע כְּלֵי זָמֵר, וְהֵן לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי מַאֲמָצִים לְהִיּוֹת שְׂמֹחָה, וּתְשִׂיחָה אֶת בְּעַלְךָ, וְהַשְּׂמֹחָה הִיא מְקוֹר הַקְּדוּשָׁה, וְהִיא מְשַׁרְהָ אֶת הַשְּׂכִינָה בְּבֵיתָ. וּכְשֶׁאָדָם שֹׂמֵחַ — הַשְּׂכִינָה אֶצְלוֹ, וּכְשֶׁהַשְּׂכִינָה אֶצְלוֹ, אֲזִי כָּל הַבְּרָכוֹת מְצוּיּוֹת אֶצְלוֹ. וְעַל-כֵּן רָאִי לְשִׂמְחָה וּלְשִׂמְחָה אֶת בְּעַלְךָ, וְאֲזִי תִרְאִי אִיךָ שֶׁהַכֹּל יִשְׁתַּנֶּה לְטוֹבָה.

הַרְגִּילִי אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יְתִבְרַךְ, אֲשֶׁר הוּא יְתִבְרַךְ אָב הַרְחֻמָּן, וּמְבִין אֶת כָּלֶם וְכוּ', וְצָרִיכִים לְדַבֵּר רַק עִמּוֹ יְתִבְרַךְ, וּלְסַפֵּר לוֹ אֶת כָּל מַה שֶּׁמַּעִיק לְאָדָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִקַּל לוֹ.

רָאִי לְהַדְלִיק לְכַבּוֹד שְׂבַת שְׂבָעָה גְרוּת, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי גְרוּת שֶׁל שְׂמֹן זֵית, וּלְבַקֵּשׁ בְּעַת הַדְּלָקַת הַגְּרוּת כָּל מַה שֶּׁאֵת צְרִיכָה, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעַת הַדְּלָקַת הַגְּרוּת, מְאֹד מְקַבֶּלֶת וּמְרַצָּה בְּשָׂמִים.

הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְּפִלָּתִי שְׂאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמְתַפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחֵי בְּחַיִּיךָ, וּתְבַשְׂרֵי לִי בְּשׂוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמְּאַחַל בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז מ.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יְתִבְרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר פְּנִיחָה, י"ח תְּמוּזָה ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵלַי יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

רָאֵה לְחִזֵּק אֶת עֲצֻמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׂבָעוּלָם, אֵף שְׂעוּבָרַת עֲלֶיךָ מְרִירוֹת וְיִסוּרִים, קִטְנוֹת וְהַשְּׁלָכוֹת וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת וְכוּ' וְכוּ',

וּנְדָמָה לָךְ כְּאֵלוֹ אֲבָד מְנוּס וְתִקְנָה מִמֶּךָ, עִם כָּל זֹאת רְאֵה לְחִזְקֵךְ אֶת
 עֲצֻמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְזָכוּר תִּזְכֹּר מֵאֲמָרָם וְלֹא (בְּרִכּוֹת
 ה.): מֵה שֶׁן וְעֵינַן עֶבֶד יוֹצֵא בָהֶם לְחֵרוֹת, יִסּוּרִים שְׁמִמְרָקִים כָּל גּוּפוֹ
 שֶׁל אָדָם — עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה; וְעַל-כֵּן מֵאַחַר שְׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ
 כָּל-כָּף הַרְבֵּה צָרוֹת וְיִסּוּרִים, תִּדַע, שְׁבוּדָאֵי עַל-יְדֵי-זֶה יִתְמָרֵךְ כָּל
 גּוּפֶךָ, וְתִזְכֶּה לְהַעֲשׂוֹת כְּלֵי לְקַבֵּל בּוֹ הָאֶרֶת שְׁכִינַת עִזּוֹ יִתְבָּרֵךְ; כִּי
 בְּאֵמֶת אֵי אֲפָשֶׁר לְהַשִּׁיג רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ, כִּי אִם
 כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה לְזַכֶּךָ אֶת עֲצֻמוֹ לְגַמְרֵי, כִּי הַגּוּף וְהַחֲמֵר מְכַסִּים
 וּמְסַתִּירִים וּמְעַלְמִים אֶת אֵמֶת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלִכֵּן עוֹבֵר עַל
 הָאָדָם מֵה שְׁעוֹבֵר, וְהַכֵּל כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה לְזַכּוֹתוֹ בְּהָאֶרֶת
 עוֹלָם הַזֶּה בְּעוֹלָם הַבָּא. וְזֶה שְׁאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (קְדוּשֵׁין מ:):
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְבִיא יִסּוּרִים עַל צְדִיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, כְּדֵי
 שְׁיִירְשׁוּ לְעוֹלָם הַבָּא; כִּי בְּזֶה שְׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם צָרוֹת וְיִסּוּרִים,
 מְרִירוֹת וְהִרְפַּתְקָאוֹת, וְנִשְׁבֵּר גּוּפוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכֵה לְהַעֲשׂוֹת כְּלֵי
 לְהַמְשִׁכַת אוֹר זֵיו וְחַיּוֹת אֱלֹקוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ. וְעַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר!
 רְאֵה לְחִזְקֵךְ אֶת עֲצֻמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְאַל תִּהְיֶה שְׁבוּר,
 רַק הַרְגֵל אֶת עֲצֻמְךָ לְתַן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי תִדַע,
 אֲשֶׁר הַיִּסּוּרִים וְהַמְרִירוֹת וְהַהִרְפַּתְקָאוֹת הָאֵלוֹ שְׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ, הֵם
 יְאִירוֹ בְּךָ אוֹר וְזֵיו וְחַיּוֹת אֱלֹקוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ, וְכֹל מֵה שְׁאֵתָה סוּבֵל, הַכֵּל
 כְּדֵי לַעֲשׂוֹתְךָ כְּלֵי לְקַבֵּל בּוֹ אֵמֶת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-כֵּן אֵל
 תַּחְלֵשׁ דַּעְתְּךָ כָּלֵל.

מֵה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר! אִם הָיִיתָ יוֹדֵעַ מַעֲלַת הַצַּעַר וְהַעֲגָמַת
 נַפְשׁ וְהַחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת וְכוּ', שְׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּא
 זוֹכֵה לְזַכֶּךָ אֶת עֲצֻמוֹ לְגַמְרֵי, הָיִיתָ שְׂמַח בְּיִסּוּרִים. וְעַל-כֵּן אָמְרוּ
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁבַת פח:): הַנֶּעְלָבִים וְאֵינָם עוֹלָבִים, שׁוֹמְעִים
 חֲרַפְתָּם וְאֵינָם מְשִׁיבִים, עוֹשִׂים מֵאַהֲבָה וּשְׂמִחִים בְּיִסּוּרִים, עָלֵיהֶם
 הַכָּתוּב אוֹמֵר (שׁוֹפְטִים ה, לא): "וְאוֹהֲבָיו כְּצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבּוֹרָתוֹ";
 הִינּוּ מִי שְׁסוּבֵל עַלבוֹנוֹת, חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין, צָרוֹת וְיִסּוּרִים, וְאֶף-עַל-
 פִּי-כֵן הוּא בָּא אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא שָׁב בְּתִשּׁוּבָה שֶׁל אַהֲבָה,
 עַל-יְדֵי-זֶה מֵאִיר עָלָיו הָאוֹר אֵין סוּף כְּשֶׁמֶשׁ בְּגִבּוֹרָתוֹ; אֲשֶׁרֵי מִי

שְׁזוּכָה לְהַחְזִיק מֵעַמָּד בְּעַת צָרְתּוֹ, וְדִיקָא אֲזֵי הוּא בָּא וְשָׁב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּמִבְּקֵשׁ וּמִתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, שְׂיַחֲוֶס וּיִרְחַם עָלָיו, וְיִמְתִּיק מִמֶּנּוּ כָּל הַדֵּינִים, אֵינן לְתֵאָר וְאֵינן לְשַׁעַר לְמָה שְׁזוּכָה עַל-יְדֵי-זֶה. וּכְמֵאמָרָם ו'ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה ט', סִימָן ח'): "טוֹב מְאֹד" (בְּרֵאשִׁית א, לא) — זֶה מִדַּת יִסּוּרִים, שֶׁעַל יְדֵה הַבְּרִיּוֹת בָּאִים לְחַיֵּי עוֹלָם הַבָּא; כִּי דִיקָא כְּשֶׁעוֹבְרִים עַל הָאֲדָם צְרוּת וְיִסּוּרִים, מִמְּשִׁיף עַל עֲצָמוֹ הָאֲרַת עוֹלָם הַבָּא, וְזוּכָה לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית. וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מְנַחוֹת נג:): מָה זֵית אֵינּוּ מוֹצִיא שְׁמֵנוּ אֶלָּא עַל-יְדֵי כְּתִית, אִף יִשְׂרָאֵל אֵינֶם חוֹזְרִים לְמוֹטָב, אֶלָּא עַל-יְדֵי יִסּוּרִים; וְעַל-כֵּן בְּשַׁעַר שְׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ יִסּוּרִים, אֶהוּבִי, בְּנֵי! אַל תִּבְרַח מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, אֶלָּא בּוֹא תְּבוֹא אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְתִתֵּן לוֹ תוֹדָה וְהוֹדָאָה עַל כָּל הַחֲסָדִים וְהַרְחָמִים גְּמוּרִים שֶׁעָשָׂה עִמָּךְ, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה יִמְחַל לָךְ כָּל עֲוֹנוֹתֶיךָ, כְּמֵאמָרָם ו'ל (סִפְרֵי פֶרֶשֶׁת וְאֶתְחַנֵּן): "הֲאֵל אָדָם שְׂמַח בְּיִסּוּרִים יוֹתֵר מִהַטּוֹבָה, שְׂאֵלוֹ אָדָם בְּטוֹבָה, אֵינן נִמְחָל לוֹ עוֹן שְׁבִידוֹ, וְאֵלוֹ בְּיִסּוּרִים נִמְחָל לוֹ; וְעַל-כֵּן בְּזֶה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ כָּל-כֶּף הַרְבֵּה מְרִירוֹת, כָּל-כֶּף הַרְבֵּה צְרוּת, וְכָל-כֶּף הַרְבֵּה יִסּוּרִים, וְאִתָּה מִמְרָמֵר מְרַב צְרוּתֶיךָ וְיִסּוּרֶיךָ וּבִלְבוּלֶיךָ, רָאָה לְבוֹא אֵלָיו בְּשִׂמְחָה, וְתִדַּע שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ בְּוֵדַאי יִמְחַל לָךְ, וְיִנְקָה מִמָּךְ אֶת כָּל עֲוֹנוֹתֶיךָ; עַל-כֵּן רָאָה לְהַחְזִיק מֵעַמָּד, וְאַל תִּשְׁבֵּר כָּלָל, כִּי סוּף כָּל סוּף אִם תִּהְיֶה חֲזָק וְאִמִּץ, אֲזִי תִרְאֶה נִסִּים נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

נָא וְנָא רָאָה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיְקָר! שְׁבִשְׁעָה שְׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ יִסּוּרִים, תִּדַּם וְתִשְׁתַּק, וְאַל תִּקְרָא תִּגְרָה נִגְדוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֶלָּא תִקְבַּל כָּל הַבָּא עָלֶיךָ בְּאֵהָבָה, כְּמֵאמָרָם ו'ל (פְּסִיקְתָא רַבָּתִי): אֲשֶׁרִי אָדָם שְׁנַגְעוּ בּוֹ יִסּוּרִים, וְכִבֵּשׁ רַחֲמָיו, וְלֹא קָרָא תִּגְרָה, שְׂאֲזֵי אֵינן לְתֵאָר וְאֵינן לְשַׁעַר אֶת גְּדֵל הַשְּׂכָר שֶׁיִּקְבַּל בְּעוֹלָם הַבָּא; כִּי זֶהוּ עֵקֶר הַנְּסִיּוֹן שְׁמַנְסִים אֶת הָאָדָם — לְרֵאוֹת אִם יִחְזִיק מֵעַמָּד, וְלֹא יִקְרָא תִּגְרָה; כִּי בְּאֲמַת אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה צד, סִימָן ה'): אֵינן הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִיַּחַד שְׂמוֹ עַל בְּרִיָּה כְּשֶׁהוּא חַי, אֶלָּא עַל בְּעַל יִסּוּרִים; וְעַל-כֵּן בְּזֶה שְׂאִתָּה מִחְזִיק מֵעַמָּד, וְאֵינן אִתָּה קוֹרָא תִּגְרָה עָלָיו יִתְבָּרֵךְ עַל כָּל הַצְּרוּת וְהַיִּסּוּרִים, הַמְרִירוֹת וְהַהִרְפָּתָקָאוֹת,

הַבְּיּוֹנוֹת וְהַחְרוּפִים וְהַגְדוּפִים שְׁאַתָּה סוּבֵל, אֲלֵא אַתָּה בָּא אֵלָיו
 יְתַבְרַךְ, וְנוֹתֵן לוֹ תוֹדָה וְהוֹדָאָה, עַל-יְדֵי-זֶה תִּהְיֶה נַעֲשֶׂה כִּסָּא וּכְלֵי
 לְהַמְשִׁכַת זֵיו וְאוֹר חַיּוֹת אֱלֻקוֹתָיו יְתַבְרַךְ, וְתִזְכֶּה שְׂיֵאִיר עֲלֶיךָ אוֹרוֹ
 יְתַבְרַךְ, וְתִהְיֶה כִּסָּא לְשִׁכְנָה; וְאִזּוּ מִי שְׂיָבֹא אֵלֶיךָ — יְתַבְרַךְ עַל
 יְדֶךָ. וְעַל-כֵּן רָאָה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר! לְשֹׁמֵר אֶת עֲצֻמָּךְ מְאֹד מְאֹד
 לֹא לְקָרָא תִּגְרָר עַל הַיְסוּרִים שְׁעוֹבְרִים עֲלֶיךָ, אֲלֵא בּוֹא תְּבֹא בְּרִנָּה
 אֵלָיו יְתַבְרַךְ, וְתִתֵּן לוֹ תוֹדָה וְהוֹדָאָה. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (מִדְּרַשׁ
 שׁוּחַר טוֹב תְּהִלִּים צד): חֲבִיבִים יְסוּרִים עַל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁשֹׁמוֹ
 שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא חָל עַל מִי שֶׁהַיְסוּרִים בָּאִים עֲלָיו; כִּי בְּאַמַּת
 מִי שֶׁזוֹכֶה לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד בְּעַת צְרוּתוֹ וַיְסוּרָיו, דִּיקָא הוּא נַעֲשֶׂה כְּלֵי
 שְׂמֵאִיר בּוֹ שְׁמוֹ יְתַבְרַךְ, כִּי הָאָדָם הַזֶּה נַעֲשֶׂה כִּסָּא לְאֱלֻקוֹתָיו יְתַבְרַךְ,
 וַיֵּאִיר בּוֹ תְּמִיד שְׁמוֹ יְתַבְרַךְ, וְעַל-כֵּן כָּל הַנוֹגֵעַ בּוֹ, כָּאֵלוֹ נוֹגֵעַ בְּכַבְּת
 עֵינוֹ.

רָאָה וְגַם רָאָה, אֶהוּבִי, בְּנֵי! אֵל מָה רַבְּנוּ וַיֵּל רוֹצֵה לְהַבִּיא
 אוֹתָךְ בְּזֶה הָעוֹלָם, וְעַל-כֵּן אֵל תִּקְרָא תִּגְרָר עַל הַצְּרוּת וְהַיְסוּרִים
 וְהַמְרִירוֹת וְהַדְּחָקוֹת שְׁעוֹבְרִים עֲלֶיךָ, חְרוּפִים וְגְדוּפִים מִמְּתַנַּגְדִּים,
 רְשָׁעִים אַרְוִרִים, שְׂמַעִיקִים וּמַצְעָרִים אוֹתָךְ, אַתָּה בְּרַח לָךְ רַק אֵלָיו
 יְתַבְרַךְ, וְאַפְלוֹ שְׂמַקְפָּחִים אֶת פְּרִנְסָתְךָ, אֵל תִּסְתַּכֵּל עַל זֶה כָּלֵל, רַק
 בּוֹא תְּבֹא בְּשִׂמְחָה אֵלָיו יְתַבְרַךְ, וְתִתֵּן לוֹ תוֹדָה וְהוֹדָאָה, וְתִבְקַשׁ
 עַל לְהַבָּא, וְאִזּוּ תִּרְאֶה מַה שְׂיִהְיֶה נַעֲשֶׂה עִמָּךְ. אֲשֶׁרִי מִי שְׂמַחְזִיק
 מֵעַמֵּד!

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז מא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר פְּנִיחַס, י"ח תְּמוּז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

עליך לדעת, פי הקדוש-ברוך-הוא מנהיג את עולמו בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, ולא כל דָּבָר אָנוּ יְכוּלִים לְהִבִּין, וְזֶה עֵקֶר הַשֵּׁבַח שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל, שְׂאֵף שְׂמֵנִסִּים אוֹתָם כְּפִי שְׂמֵנִסִּים, עִם כָּל זֹאת הִם חֲזָקִים בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ. וּכְבֹר יְדוּעַ פְּתֻגָם הָעוֹלָם: כְּשֶׁאֶחָד נִכְנָס אֶל חֵיט, וְרוֹאֵה שְׁלוֹקֵחַ חֲתִיכַת בַּד טוֹבָה וּמִבְחָרֵת וְחוֹתֵף אוֹתָהּ לְחֲתִיכוֹת, אָזִי הֵטֵפֵשׁ שׁוֹאֵל: מָה אַתָּה עוֹשֶׂה, הֲרִי אַתָּה מִפְסִיד בַּד טוֹב וּמִבְחָר וְחוֹתְכוֹ לְחֲתִיכוֹת? וְעוֹנֶה לוֹ הַחֵיט: לְטֵפֵשׁ אֵין מְרָאִים חֲצִי עֲבוּדָה, כְּשֶׁתִּרְאֶה אֶת הָעֲבוּדָה גְמוּרָה, אִז תִּרְאֶה מְלַבּוֹשׁ יָפֵה וְכוּ'. וְכִמוֹ-כֵן עָלִינוּ לְדַעַת, שְׂאֵין לָנוּ שֶׁכָּל כָּלָל, וְאֵין אָנוּ יוֹדְעִים מָה שְׂאֵינָנוּ יוֹדְעִים, וּבְנֵדָאֵי רַחֲמֵי שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל מַעֲשָׂיו, וּבְנֵדָאֵי הַכֹּל בְּכֹנֶה מִיְחַדָּת, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְשַׁגִּיחַ עָלֵינוּ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִי פְּרֻטִית, אֲשֶׁר אֵין הַשֶּׁכֶל יְכוּל לְהַשִּׁיג כָּלָל. אֲשֶׁרִי מִי שְׂמַחֲזֵק אֶת עֲצָמוֹ בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הִיָּה טוֹב מְאֹד, שְׂתִבְדְּקֵי אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ, וּבְפֶרֶט בְּחֹדֶר הַשְּׁנָה, וְכֵן לְהַזְהֵר בְּהַדְלָקַת גְּרוֹת שֶׁבֶת-קֹדֶשׁ.

הַמְּאַחַל בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז מב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֹדֵר פְּנַחֶס, י"ח תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכוֹן קִבְּלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מַצְטָעֵר בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה מִמֶּה שְׂעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּעֵינַי הַמְּנִיעוֹת לְהִתְקַרֵּב אֵל רַבְּנוּ ז"ל.

מָה אֵמֵר לָךְ, יְדִידִי הַיָּקָר! יֵשׁ לְשׁוֹן בְּ"עֵלִים לְתְרוּפָה", שְׂמוּהֲרַנְ"ת ז"ל כּוֹתֵב בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "אֵיךְ שֶׁכָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ עוֹמְדִים נִגְדָּה כָּל אֶחָד וְאֶחָד הַרוֹצֵה לְהִתְקַרֵּב אֵלֵינוּ", עֲמִד וְרָאֵה וְהִתְבּוֹנֵן, אֵיךְ שֶׁהַבַּעַל-דְּבָר עוֹבֵד עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד הַרוֹצֵה לְהִתְקַרֵּב לְרַבְּנוּ

אָשֶׁר ט"ז מג בנחל קעא

ז"ל. ועל-כן ראה לחזק את עצמך, ואל תפל בדעתך כָּלֵל, ועוד
תרֶאֶה נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

העקר ראה להחזיק מעמד, ולא להתפעל משום בריה שבעולם.

נא ונא ראה להתבודד בכל יום עמו יתברך, אפלו כמה
דבורים, כי אצלו יתברך מאד מאד יקר כל דבור ודבור שמדברים
עמו יתברך, ועל-כן ראה לחזק את עצמך בעבודה הקדושה הזו,
ואז תראה נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

נא ונא ראה להיות חזק באמירת ח"י פְּרָקִים משניות, שזה
מוזכר את הנפש, ואשרי מי שזוכה לסיים בכל יום ח"י פְּרָקִים
משניות, ואז טוב לו כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ז מג.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר פנחס, י"ח תמוז ה'תש"ן.

שלום רב אַל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראי להדליק לכבוד שבת-קדש שני גרות, ובצעת הדלקת הגרות
תבקשי הרבה ממנו יתברך.

ובכלל הנה טוב מאד, שתרגילי את עצמך לדבר אליו יתברך,
כאשר ידבר איש אֵל רעהו ותבין אֵל אביו, כי הקדוש-ברוך-הוא
מלא כל הארץ כבודו, ושומע תפלת כל פה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני
מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך רפואה שלמה, ושתהיי תמיד
שמחה ועליזה, ויהיה לך רק טוב כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ז מד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר פִּינְחָס, י"ט תמוז ה'תשנ"ן.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת שְׁנֵי מִכְתָּבֶיךָ, וְאֲנִי מִבֵּין מְאֹד מְאֹד אֶת צְעָרְךָ, עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לְדוֹן אוֹתִי לְכַף זְכוּת, כִּי אִם הִיית יוֹדַעַת בְּאִיזָה מַצָּב ... אֲחוּתְךָ הִיְתָה לְפָנַי שְׁצוּיִתִּי אוֹתָהּ לְנִסְעַ לְגוֹר לִיבְנָאֵל, לֹא הִיית מְתַרְעַמֶת כָּל-כָּף, כִּי מִי יוֹדַע אִם הִיְתָה לָךְ עֲכָשׁוּ עוֹד אֲחוּת, וְדִי לְחִפְיָמָא בְּרַמְיָא; כִּי אִי אֶפְשָׁר לְסַפֵּר הַכֹּל עַל פְּנֵי הַכֶּתֶב, וְגַם אֵלּוּ דְבָרִים אֵינְטִימִיִּים וְכוּ', וְכֵן בְּעֵנֶן אֲחִיךָ וְגִיסְתְּךָ גַם-כֵּן כָּכָה, עַל-כֵּן רְאִי לְדוֹן אוֹתִי לְכַף זְכוּת, כִּי בּוֹדְאִי הַכֹּל לְטוֹבָה, וּפְעַם עוֹד תִּתְוַדְּעִי אֶת הַטּוֹבוֹת שֶׁקִּבְּלוּ שָׁם, כִּי הֵם בְּמַצָּבִים מְאֹד קָשִׁים בְּרוּחָנִיּוֹת.

מָה אָמַר לָךְ! לְדַעְתִּי, טְעִית טְעוֹת גְּדוֹלָה, כִּי אֲשַׁרִּי מִי שְׁזוּכָה לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה, וְלִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ בְּעִבּוֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי סוּף כָּל סוּף גֵּיָא מִזָּה הָעוֹלָם, לֹא נִשְׁאָר כָּאֵן, אֶלָּא נִפְשִׁיט אֶת הַגּוּף, וְהַנְּשָׁמָה תַעֲלֶה לְמַעְלָה לְמַעְלָה וְכוּ', וְעַל-כֵּן, לְדַעְתִּי, "כָּל מִי שֶׁהוּא פּוֹרֵק עַל, הוּא חוֹלָה נֶפֶשׁ", רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְחִי בְּחַיִּים שֶׁל דְּמִיּוֹנוֹת וְשֶׁל הַבָּלִים, וּמִתְנַהֵג פְּחוֹת מַחֲיָה וּבְהֵמָה, כִּי גַם הֵם מְכִירִים אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכִמוֹ שֶׁמְתַרְעַם הַנְּבִיא יִשְׁעִיָהּ (פָּרָק א, ג): "יָדַע שׁוֹר קוֹנְהוֹ וְחַמּוֹר אֲבוּס בְּעָלְיוֹ, יִשְׂרָאֵל לֹא יָדַע, עַמִּי לֹא הִתְבוֹנֵן, הוּי גוֹי חוֹטָא עִם כָּכָד עוֹן, זָרַע מְרַעִים בְּנִים מְשַׁחִיתִים, עֲזָבוּ אֶת הַשֵּׁם נֶאֱצוּ אֶת קְדוּשׁ יִשְׂרָאֵל נִזְוְרוּ אַחוֹר"; וְעַל-כֵּן כָּל מִי שֶׁרַחֲזוּק מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא אֵינּוּ נוֹרְמָלִי, כִּי סוּף כָּל סוּף הָאָדָם מְכַרְח לְמוֹת, וְהַגּוּף נִשְׁאָר בְּקִבְר, וְהַנְּשָׁמָה עוֹלָה לְמַעְלָה. וְעַל-כֵּן מָה טוֹב וּמָה נְעִים שֶׁבְּעוֹדוֹ בְּחַיִּים חַיּוֹתוֹ זוּכָה לְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְיוֹדַע אֲשֶׁר הוּא יִתְבַּרֵךְ מַחֲיָה וּמְהִיָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה,

אֲשֶׁר ט"ז מה בַּנְחַל קעג
אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, אֲשֶׁר־מִי שְׁזוּכָה לְשׁוֹב בְּתִשְׁבּוּבָה אֲמִתִּית, וְאִזּוֹ
טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

אֵל תִּדְאָגִי, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שְׂאֵהֲיָה שְׁלִיחַ טוֹב,
לְהִבִּיא לְךָ חֶזֶן נִפְלָא, וְתַתְּחַתְּנִי בְּקִרְוֹב, וְתִהְיִי מְאֻשְׁרֶת, וְגַם הָאֲמָא
תִּהְיֶה מְאֻשְׁרֶת מְאֹד, וְתִזְכֶּה לְרוּת רַב נַחַת מִכֶּם.

נָא וְנָא רְאִי לְהִיּוֹת שְׂמִיחָה וְעֲלִיזָה, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדֵאִי
לֹא יַעֲזֹב אֶתְכֶם.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי
מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעַדְךָ.

הַמְּאַחַל בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאִי לְהַמְשִׁיךְ לְכָתֹב לִי מִכָּתֹב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ.

ט"ז מה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר פְּנִיחַס, י"ט תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכָּתְבְּךָ.

רְאִי לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמְךָ רַק לְחֲשֹׁב מִחֲשָׁבוֹת טוֹבוֹת, וְאִזּוֹ תִּרְאִי
שְׂתִּהְיִי בְּרִיאָה וְתַצְּלִיחִי בְּחַיִּיךָ, לֹא-כֵן אִם תִּמְשִׁיכִי בְּעֲצֻמְךָ כָּל מִיּוֹנֵי
מִחֲשָׁבוֹת שֶׁל הֶבֶל וְדַמְיוֹנוֹת, זֶה יְהַרֵּס אוֹתְךָ לְגַמְרִי.

תִּהְלֶה לְאֵל, אֶת בְּרִיאָה, וְיֵשׁ לְךָ בְּעַל בְּרִיא וְיִלְדִים בְּרִיאִים,
רְאוּי לְךָ לְשִׂמְחַ מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֶלְקְךָ, וְתִרְגְּלִי אֶת עֲצֻמְךָ לְתַן
תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּרְאִי אֶת הַיְפִי
שְׁבַחַיִים.

אֲסוּר לוֹ לְאָדָם לְחַפֵּשׂ בְּעֲצֻמוֹ חֲסִרוֹנוֹת, אֲלֵא צְרִיךְ לְדוֹן אֶת

עצמו לכף זכות, וכן את הבעל ואת הילדים, ועל ידי זה באמת תזכי לחיות חיים ערבים ומתקים.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליחי בחייך, ותהיי בריאה ושלמה, ויהיו לך פחות לגדל את הילדים.

המאחל ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ז מו.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר פנחס, י"ט תמוז ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

הנה מאד מאד אני מצטער בצערך הקשה מכל מה שעובר עליך בפרטי פרטיות וכו', ובפרט עכשו, שהיא ברחה וכו'. לדעתי, אל תעשה שום דבר, רק ראה לחכות, כי במשך הזמן היא תשבר ותתחרט על הצעד שעשתה.

והנה עדין לא דברתי עמה, והיא אמורה להפגש עמי ביום ראשון, ואז אדבר עמה קצרות וארכות, רכות וקשות. ואני יודע מראש, שהצעד שעשתה לא היה נכון ממנה, ואני מקנה להקדוש ברוך הוא, שהכל יסתדר סוף כל סוף לטובה.

נא ונא ראה לחזק עצמך מאד מאד במצבך, כי אני מאד מבין אותך, ומרגיש אותך בכל הפרטים ובכל המובנים וכו', אשר אי אפשר להעלות על הכתב כלל וכו', עם כל זאת עליך לדעת, כי האדם בזה העולם מלא נסיונות קשים ומרים, ואת כל אחד ואחד מנסים בנסיונות אחרים: זה בעניות, וזה בעשירות, זה עם אשה, וזה בלי אשה, זה עם ילדים, וזה בלי ילדים, זה עם בריאות וכו', כל אחד יש לו את החבילה שלו, ממש מבהיל הרעיון מה שעובר

בְּזֶה הָעוֹלָם עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב מוֹהֲרַנ"ת ז"ל פֶּעַם מִכְּתָב לְבָנוּ ר' יִצְחָק, שֶׁהִתְלוּנָן אִז מֵעַן מוֹטְשֵׁעַט אֵיהֶם (מִצְעָרִים אוֹתוֹ). וְהֵשִׁיב לוֹ מוֹהֲרַנ"ת ז"ל בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: מֵעַן מוֹטְשֵׁעַט אֵיטְלִיכֵן מִיף הָאֵט מֵעַן שׁוִין זִייעַר אֶסאַף גַּעמוֹטְשֵׁעַט (מִצְעָרִים אֶת כָּל אֶחָד, וְאוֹתֵי כָּבֵר צְעֵרוֹ הֶרְבֵּה מְאֹד), כְּאוֹמֵר, כִּי אָסוּר לְהִתְרַעַם כְּלַפֵּי מַעֲלָה כְּלָל, כִּי לְכָל אֶחָד יֵשׁ לוֹ אֶת הַנְּסִיוֹנוֹת הַקְּשִׁים וּמְרִים שְׁלוֹ, וְעַקֵּר מַעֲלַת וַחֲשִׁיבוֹת הָאָדָם הוּא — כְּשִׁזְכָּה לְהִתְזַיֵּק מֵעֲמֹד בְּזֶה הָעוֹלָם, וְהֶעֱקָר עִם אַמוּנָה פְּשׁוּטָה, לְהֶאֱמִין בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ כְּלָל, וְהוּא יִתְבָּרֵךְ מִחֵיה וּמִהֵוָּה וּמִקֵּים אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, הֵם עֵצִים עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְעַל-כֵּן אֵין לָמִי לִפְנוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, יִהְיֶה מֵה שְׁיִהְיֶה וְיִהְיֶה אֵיף שְׁיִהְיֶה, וְאֵי אֶפְשֵׁר לְהִתְחַמֵּק מִזֶּה, כִּי סוּף כָּל סוּף הֶהְכַרַח לְאָדָם לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּלְהִפְשִׁיט אֶת הַגּוּף מִהַנְּשָׁמָה, וְלַחֲזֹר וּלְשׁוּב אֶל הַמְּקוֹם שֶׁבָּא מִשָּׁם וְכוּ'. וְעַל-כֵּן מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה לְהִפְיֹר וּלְהִבִּין וּלְהִשְׁכִּיל דְּבַר זֶה בְּחַיִּים חַיּוֹתוֹ, שְׁאִז יֵשׁוּב רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, כִּי אֵין לְאָדָם רַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצָמוֹ, כִּי רַק הוּא מִבֵּין אֶת הָאָדָם, וּכְשֶׁאָדָם חִזַּק וְאֵמִין בְּנִקְדָּה זוֹ, כָּל הַחַיִּים שְׁלוֹ הוֹלְכִים כְּבֵר בְּצוּרָה אַחֲרַת לְגַמְרֵי, כִּי אֵינוֹ נִשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבַר, רַק בָּא אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּלֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְּכָה, וּמִסָּפֵר לִפְנֵי יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְכַבּוֹ, וְשׁוֹפֵף לִפְנֵי אֶת צְעֵרוֹ וּמִכְאוּבָיו, וְאַחֲרֵיכֵן מִתְחַבֵּר בְּתוֹף הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׁעוּרִים כְּסֻדְרָן: מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מְדֻרָשׁ, הִלְכוֹת וְאַגְדוֹת, סְפָרֵי חִסְדוֹת וְסְפָרֵי מוֹסֵר, סְפָרֵי הַזִּהָר וְתַקּוּנִים וְכוּ' וְכוּ'. תְּאֲמִין לִי, יְדִידֵי הַיָּקָר! כִּי אֵין טוֹב מִזֶּה, וְאֵף שֶׁבֵּין כּוֹ מְרִים מְאֹד מְאֹד הַחַיִּים, עִם כָּל זֹאת זוֹ הַמְּצִיאוֹת, וְאֵי אֶפְשֵׁר לְהִתְעַלֵּם מִזֶּה.

וְעַל-כֵּן עֲצָתִי, שֶׁתְּקִים אֶת כָּל זֹאת. וְהַעוֹלָה עַל הַכָּל — אֵל תְּרוּץ אַחֲרֶיהָ וְכוּ', כִּי לְבִסוּף הִיא תִשְׁבֵּר וְכוּ', וְלִדְעָתִי, אֶפְלוּ עַל-פִּי הַחֵק, מִי שֶׁבוֹרַח הוּא הַמְּפָסִיד, וְעַל-כֵּן אֵין לָךְ מֵה לְדַאֵג, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּלַפֵּי דֵין תּוֹרָה, וְאֵף שֶׁקָּשָׁה וּמֵר מְאֹד לְכָתֵב מִזֶּה, עִם כָּל זֹאת אִם כְּבֵר נִסְתַּבֵּב סְבוּב כְּזֶה, וְנִכְנָסֶת לְמִצַּב כְּזֶה, רֵאֵה לְהִתְחַזֵּק וְלֹא לְהִיּוֹת

פִּזְיוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי הַפִּזְיוֹת וְהַמְהִירוֹת מְבִיאָה אַחֲרֶיךָ לַחֲרָטָה
וּלְכַשְׁלוֹן, וְהַסְּבִלְנוֹת מְבִיאָה לְיָשׁוּב הַדַּעַת וְלְהַצְלָחָה מְרֻבָּה.

עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי אוֹתִי לֹא יְכוּלִים לְהַטְעוֹת וְכוּ', וְאִף שֶׁנִּדְמָה
לְאַנְשִׁים שֶׁהֵם מְטַעִים אוֹתִי וְכוּ', בְּאַמֶּת זֶה רַק טְעוּתָם, אֲבָל אוֹתִי
אֵין מְטַעִים וְכוּ', וְלִכֵּן אֵל תְּדַאֵג כָּלֵל, חֵס וְשְׁלוֹם, כְּאִלוֹ אֲנִי מְקַבֵּל
עָלֶיךָ אֵיזָה לְשׁוֹן-הָרַע, כִּי אֲצִלִּי הַכֹּל הֶבֶל וְכוּ', וְאֵת דַּעַתִּי בְּמַצָּב
קָשָׁה לִי לְרָשָׁם עַל פְּנֵי הַפֶּתַח, מִפְּנֵי כַּמָּה טְעָמִים, וְאַקְוֶה לְהִיּוֹת
בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה לְשֶׁבֶת-קֹדֶשׁ פְּרֻשָׁת וְאַתְחַנֵּן, עַקֵּב, רְאֵה, וְאִז
נִתְרָאָה פְּנִים אֶל פְּנִים וְנִדְבֹר.

הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאֲנִי
מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדֶךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרָכְךָ תָּמִיד.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַתְחַזֵּק וְלְהַחְזִיק מֵעַמָּד, יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה וְיִהְיֶה
מֵה שְׂיִהְיֶה.

הַמֵּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז מז.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר פִּנְחָס, י"ט תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צָמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבַע
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גִּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד נִהְנִיתִי מֵהַגִּימָטְרִיאוֹת
וְהַרְאֵשִׁי תְבוֹת שְׁלֶךָ, כֵּן יַעֲזֹר לְךָ הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּזְכֶּה לְהַכְנִים
אֶת עֲצָמְךָ תָּמִיד בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְתַחַדְדֵשׁ חַדוּשִׁין חֲדָשִׁים,
אֲשֶׁר הוּא תְקוּן הַבְּרִית, כְּאֲשֶׁר גָּלָה לָנוּ רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַב"ן, חֶלֶק
ב', סִימָן קה), שֶׁכְּנִגֵּד זֶה שֶׁחֲשַׁב עַד עַכְשָׁיו בְּמָה שֶׁחֲשַׁב וְכוּ', עָלֶיךָ

להכניס בדעתו רק חדושי תורה אמתיים, וזהו תקונו גמור למחשבה, עין שם.

נא ונא ראה למסר את נפשך לקרב רחוקים אליו יתברך, אשר אין למעלה מזה, כי בפרוש מובא בזהר הקדוש (נשא קכח): זכאה מאן דאחיד בידיא דחייבא אשרי מי שמתזיק ידי החוטאים לקרבם אליו יתברך.

נא ונא ראה להתבודד עצמך בכל יום עמו יתברך, כי זה היסוד בדרכי רבנו ז"ל, כל מה שאדם מדבר עמו יתברך, הוא עושה ובונה לעצמו פלים לקבל בהם רוחניות חיות אלקותו יתברך. ועל-כן אשרי מי שמתבודד עצמו בכל יום תמיד, שבזה יבנה לעצמו פלים חזקים לקבל בהם השגת האור אין סוף ברוך הוא; כי אי אפשר להשיגו, כי אם על-ידי צמצומים רבים משכל עליון לשכל תחתון, מעילה לעלול וכו' (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ל'); ועקר הצמצומים הוא על-ידי דבורי התפלה, אשרי מי שחזק בעבודת התפלה, שאז יזכה לברכות רבות.

היה טוב מאד, אם תוכל להפיץ מדי שבוע את "עלון ברסלב" בעיר אשקלון, או על-כל-פנים לעורר ולחזק אנשי שלומנו דשם, שפיצו את זה, כי הם, תהלה לאל, דבורים טובים, מלקטים מספרי רבנו ז"ל, ואשרי מי שפיצם בכל שבוע.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ז מח.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר פנחס, י"ט תמוז ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב

ממך. ועקר השמחה — שאתה קובע עתים לתורה. כי סוף כל סוף לא ישאר מאתנו — רק התורה שאנו זוכים לחטף בכל יום, ואם היה האדם יודע מעלת למוד התורה הקדושה אצלו יתברך, היה מתמיד בזה מאד מאד, כי אין לה עוד דבר יקר בעולמות העליונים כמו התורה הקדושה, כי התורה היא התכנית של הבריאה, פמודא במדרש רבה, פרשת בראשית בתחילתו, שהקדוש-ברוך-הוא הביט בתוך התורה, וכך ברא את העולם, כמו מהנדס קדם שבונה בנין, הוא מסתכל היטב היטב בתכניות, ואחר-כך הוא בונה, כמו-כן כביכול הקדוש-ברוך-הוא אסתכל באורייתא וברא עלמא, ולכן מי שזוכה להתמיד בתורה הקדושה, הוא יכול לזכות למצא את האלקות בכל העולם בלו, כי דומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, ודיני התורה מלבשים בכל פרט מפרטי העולם: דומם, צומח, חי, מדבר, כי בכל פרט ופרט מהם יש שם הלקות, כי יש הלקות השכיכות לדומם, ויש הלקות השכיכות לצומח, ויש הלקות השכיכות לחי, ויש הלקות השכיכות למדבר, וכשאדם מכניס את עצמו בתוך התורה הקדושה, ולומד תורה לשמה, לשם אל עולם, בצורה כזו שיזכה למצא את הקדוש-ברוך-הוא מכל פרטי הבריאה, הלמוד שלו הולך כבר באפן ובצורה אחרת לגמרי.

אשרי מי שמתמיד בתורה בכל יום יום, ואין לו שום עסק עם אחרים כלל, כי סוף כל סוף כל אחד ואחד צריך לחזר אל המדור ואל החזיו שלו, כמאמרם ז"ל (תענית ט:): כל צדיק וצדיק יש לו חזיו ומדור בפני עצמו וכו', וכן הגוף מנח בקבר לבד בלי שום שתפים... ועל-כן אשרי מי שאינו מטעה את עצמו כלל, ויודע זאת היטב היטב בחיים חיותו, שאז דיקא יצליח — בין בגשמי ובין ברוחני, כי כשנדמה לאדם שיש לו איזה חבר בגשמי, ויכול לעזר לו, או הוא יעזר לו וכו', וכשאין הולך כפי רצונו, אז יש לו אכזבות גדולות, אבל כשיודע את ההקדמה הזו, אשר אין לאדם אף אחד, רק הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, אז אף פעם לא תהיינה לו אכזבות, כי מפיר כבר היטב את העולם הזה.

אודות ראש השנה, תאמין לי, ידידי הקר! אני מקנה לך הקדוש-ברוך-הוא להיות בעיר אומן, ולעשות שם קבוץ לתלמידי "היכל-הקדוש" ביחד באהבה, אחוה ורעות, ואין לי שום עסק עם אף אחד, ולפי דעתי, מי יתן, שיעשו שם מאה מנגינים, העקר שיהיה שלום אצל כל מנגן ומנגן, כי הלא כשבאים לאומן לראש השנה, באים רק אל רבנו ז"ל, ולא להתפלל באיזה מנגן שיש שמה כמה דיקטורים וכו', מי שמע פזאת ומי יאמין פזאת, אדם שאתמול היה בשאול תחתית ומתחתיו וכו', והיום כבר יאמר דעות — מי יתפלל במנגן ואיך יתפללו וכו', וכן בענין ועד העולמי... ועד הפרטי... ועד העיר... ועד השכונה... כל מיני פנויים שרק קוראים את עצמם, הכל הכל ורעות-רוח, מי שואל אתכם?! הלא יש ביניהם כאלה אשר לדעתי הם פסילים לגמרי לבוא בקהל השם בכלליות וכו', ואיך יעלה על הדעת, שהם יקבעו מה ומי ואימת בראש השנה הקדוש והנורא של רבנו ז"ל וכו', ועל-כן, לדעתי, אשרי מי שזוכה להתפלל במנגן כזה, שיש שם אהבה, אחוה ורעות, ולא מחלקת וטענות, אלא כל אחד ואחד ילך ויתפלל במנגן שמושך לבו שם, כי אנחנו באים אל רבנו ז"ל, ולא אל שמעריל... או אל בעריל... או אל חאצקל... או אל זרח... וכדומה, אנחנו באים רק אל רבנו ז"ל לקבל ממנו את תקוננו, ולא אכפת לנו משום דבר ומשום בן אדם, כי הציון של רבנו ז"ל הוא כדגמת בית-חולים, כל אחד נכנס לשם לקבל את התרופה שלו ואת הנתוח שלו מהיכי תיתי, אם אני יכול להשתוות עם חולה אחר — מה טוב ומה נעים, אבל אם אני לא יכול להשתוות עמו, אזי לך לחיים ולשלום, ותעזב אותי, ואל תלך לי על העצבים... כי גם אני חולה, וגם אני צריך רפואה וכו'... כך צריך כל אחד ואחד לחשב, ואם יסעו אל ציון רבנו ז"ל על-פי הקדמה זו, אז לא יתבלבלו מאף אחד, ומכל שכן לא יתאכזבו, כי יראו את האמת.

העקר צריכים להיות חכם בזה העולם, ולהביא לרבנו ז"ל מתנות: תנ"ך, ששה סדרי משנה, ש"ס, שלחן ערוך, זהר, תקונים וכו' וכו', כל אחד מה שזכה לסגל כל השנה. וזו היתה עבודת

אֲנֹשִׁי שְׁלוֹמֵנו הָאֲמֵתִיִּים בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, שָׁבָאוּ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה אֶל רַבְּנוּ
 ז"ל בְּאוֹמֵן, וְהַתּוֹדוֹ עֲצָמָם בְּעֶרְבַּי רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְהָיוּ שׁוֹמְעִים
 שְׂאוֹמְרִים לְרַבְּנוּ ז"ל: רַבִּי, אֵיךְ הָאֵב אֵיךְ גָּעַבְרָעֲנָגֵט אַ מִתְּנָה וְכוּ',
 כָּל אֶחָד עִם הַמִּתְּנָה שְׁלוֹ, זֹאת אוֹמְרֵת שְׁזָכָה לְלַמֵּד וּלְהַתְּפִלֵּל בְּזוֹ
 הַשָּׁנָה בְּזִכּוֹת הַהִתְחַזְּקוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, כִּי בְּלֹא זֶה הָיָה מְבֹטֵל אֶת
 הַזְּמַן, וְהָיָה נִשְׁבָּר מִפְּגְעֵי וּמִקְרֵי הַזְּמַן, וְזֶה עָקֵר שְׂבָחָם שֶׁל אֲנֹשִׁי
 שְׁלוֹמֵנו הָאֲמֵתִיִּים, שְׂאִינָם מְטַעִים אֶת עֲצָמָם.

וְעַל-כֵּן רָאָה, אֶהוֹבִי, אַחֵי הַיֶּקֶר! לְחַזֵּק אֶת עֲצָמָךְ בְּכָל מִינֵי
 אֲפָנִים שְׂבָעוֹלָם, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדֵאֵי יַעֲזוֹר לָךְ, וְכֵן גְּזָכָה
 לְהוֹצִיא מֵהַכַּח אֶל הַפֶּעַל לְהִיּוֹת אֶצְל רַבְּנוּ ז"ל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה,
 וּלְהַתְּפִלֵּל שֵׁם בְּכוֹנֵה, וּלְקַבֵּל אֶת הַתְּקוּנִים מִרַבְּנוּ ז"ל.

הַמְּאַחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רָאָה לְכַתֵּב לִי מִכְּתָב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמִמָּשׁ תַּחֲיִינִי.

ט"ז מט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר פִּנְחָס, י"ט תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְּתָבְךָ.

רָאָה לְשָׁמֹר מְאֹד עַל פְּשָׁרוֹת הַמְּאָכְלִים שֶׁהֵנָּךְ אוֹכֵל, שִׁיְהִיו רַק
 מְאָכְלִים כְּשָׂרִים, כִּי כָּל הַמְּפֹטֵם אֶת עֲצָמוֹ בְּאֲכִילַת טְרָפוֹת וּנְבִלוֹת,
 עַל-יְדֵי-זֶה הַמַּח שְׁלוֹ נַעֲשֶׂה מְטַמְּטֵם, רַחֲמָא לִישׁוֹבָן.

רָאָה לְשָׁמֹר שַׁבַּת-קִדְשׁ, וְאִזּוֹ הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עֲלֶיךָ, וּבְזִכּוֹת
 שְׁמִירַת שַׁבַּת-קִדְשׁ תִּזְכָּה לְמַצָּא אֶת בֵּית זוֹגֶךָ, כִּי הַשַּׁבָּת הִיא בֵּית זוֹג
 שֶׁל כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל (בְּרֹאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה יד, סִימָן ח'). וְעַל-כֵּן מִי שְׁזוֹכָה
 לְכַבֵּד אֶת הַשַּׁבָּת, וּלְשַׁמְּחָהּ וּלְעַנְגָּהּ, יִזְכָּה לְמַצָּא זוֹוִיג טוֹב.

אֲשֶׁר ט"ז נ בְּנַחַל קפא

רְאֵה לְבַדֵּק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלָּךְ, וְלִהְנִיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין כְּשֵׁרוֹת,
כִּי כָּל הַמְנִיחַ תְּפִלִּין — זוֹכֵה לְחַיִּים (מְנַחֵת מֵד.).

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז נ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר פְּנַחֵס, י"ט תַּמּוּז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֵה מִיְמֵי הַנַּחַל נוֹבַע
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נִרוּ יְאִיר.

לְנִכוּן קְבֻלָּתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ, וּמְאֹד שְׂמֵחָתִי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִמֶּךָ.

רְאֵה לְחִזָּק אֶת עֲצָמֶךָ בְּכָל מִיְנֵי אֶפְנָיִם שֶׁבְּעוֹלָם, וּבְפָרֵט עַל
מִדַּת הַשְּׂמֵחָה, וְתַמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ לְהַגִּיעַ אֶל מִדַּת הַשְּׂמֵחָה, כִּי אֵין
לְמַעַלָּה מִמְּעַלַּת הַשְּׂמֵחָה, וְרַבְּנוּ ז"ל הִזְהִירָנוּ מְאֹד עַל שְׂמֵחָה. וְאָמַר
רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מִוֵּהָר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כג): שְׂמֵחָה הִיא בְּחִינַת אֲנָפִין
נְהִירִין, בְּחִינַת אֲמֵת וְאַמוּנָה, וְלְהַפְּךָ עֲצָבוֹת הִיא בְּחִינַת עֲבוּדָה זָרָה,
אֲנָפִין חֲשׂוֹכִין, מִיתָה. וְעַקֵּר הַשְּׂמֵחָה זוֹכִין כְּפִי תְּקוּן הַבְּרִית, וּכְפִי
הַתְּקָרְבוֹתוֹ לְצַדִּיקִים אֲמֵתִיִּים, שֶׁהֵם שְׂמֵחַת כָּל יִשְׂרָאֵל, וְעַל-יְדֵי-זֶה
מְקַשֵּׁר עֲצָמוֹ לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, וְזוֹכֵה לְחִזּוֹת בְּנֵעָם ה' (תְּהִלִּים כז, ד),
וּמְאִיר עַל עֲצָמוֹ אֹר פָּנֵי מֶלֶךְ חַיִּים (מְשָׁלִי טז, טו); אֲשֶׁרִי מִי שְׂמֵחִים
אֶת דְּבָרִים אֵלָיו, וְאֵז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

נָא וְנָא רְאֵה לְכַבֵּד אֶת אֲשֶׁתְּךָ וְתִשְׂמְחָהּ, כִּי אִשָּׁה — בְּעִלָּה
מְשֻׂמָּחָה (רֵאשׁ הַשָּׁנָה ו:); וּבְזָכוֹת זֶה תִּהְיֶה לָּךְ פְּרִנְסָה בְּשִׁפְעָה.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז נא.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר פנחס, י"ט תמוז ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידידי היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד אני מצטער בצערך הקשה ממה שעובר עליך ברוחניות ובגשמיות וכו', עם כל זאת מאחר שכלם נגדך, זה סימן טוב מאד, שמרמזים לך מהשמים, שתדע שאין לך בזה העולם אף אחד — רק הקדוש-ברוך-הוא בעצמו! ואפלו שאתה מרגיש, שגם ממנו אתה רחוק, כבר מבאר בספרי רבנו ו"ל, שאין שום יאוש בעולם כלל, ובזה בעצמו שהוא רואה את עצמו רחוק מאד מהשם יתברך בתכלית הרחוק, בזה בעצמו ראוי לו להחיות את עצמו, מאחר שעל-כל-פנים הוא יודע שהוא רחוק, כי היה אפשר שיהיה כל-כך עד שלא ידע כלל שהוא רחוק, ומאחר שעל-כל-פנים הוא יודע גדל רחוקו, אף-על-פי שבאמת הוא כן, אף-על-פי-כן זה בעצמו חשוב אצל השם יתברך, מה שעל-כל-פנים הוא יודע רחוקו, ועל-ידי-זה בעצמו ראוי לו להחיות את עצמו, ולחזק את עצמו בכל מה שיוכל.

על-כן, אהובי, אחי היקר! אל תהיה בטלן, וקח את עצמך בידיך, ותהיה רגיל להתפלל את התפלות הקבועות: שחרית, מנחה, מעריב, חצות — מתוך הסדור היקא, לאט לאט מלה במלה, ובדבקות ובחיות, ותוציא את כל הקשיות והספקות שיש לך עליו יתברך, כי כל זה בא מקלפת עמלק המקרר את האדם ממנו יתברך, ומכניס בו ספקות: "היש הוי"ה אם אין" (שמות יז, ז), וכל זה בא מחמת שרפו ידיהם מלמוד התורה הקדושה, כי מי שזוכה ללמד בכל יום תורה הקדושה בתמימות ובכפשיטות, אזי אור התורה יחזירהו למוטב.

וְלִכְּנֵן רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! לְהִיּוֹת חֲזָק וְאִמִּיץ בְּאַמִּירַת ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת בְּכָל יוֹם, וְתִמְסַר אֶת נַפְשְׁךָ בְּעִבּוּר זֶה, כִּי הַלְמוּד מְשֻׁנִּיּוֹת מְזַכֵּךְ אֶת הָאָדָם לְגִמְרֵי וּמְטַהֵר אוֹתוֹ מִכָּל מִינֵי חַלְדָּה, וּמוֹצִיא אֶת הָאָדָם מֵהַפֶּחַ יְקוּשׁ שְׁנֹלֶכֶד בּוֹ. וְכִמוֹ שְׂאֵמֵר רַבְּנוּ ז"ל, שְׂאֵפְלוּ אוֹתָם הָאֲנָשִׁים שְׁנֹפְלוּ בְּמַצוּדָה רָעָה, וְנִכְשְׁלִים בְּמָה שְׁנִכְשְׁלִים, וְעֵדִין עוֹבֵר עֲלֵיהֶם מָה שְׁעוֹבֵר, אִם יַעֲשׂוּ לְעֶצְמָם חֵק קָבוֹעַ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם כֶּךָ וְכֶךָ, הַתּוֹרָה תּוֹצִיאָם מֵהַפֶּחַ יְקוּשׁ שְׁנֹפְלוּ לְשֵׁם (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן יט): וְקִבְּלָה בְיַדִּי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׁכַוְנַת רַבְּנוּ ז"ל הִיְתָה עַל 'כֶּךָ וְכֶךָ' לְמוֹד ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת. וּבְאַמַּת "כֶּךָ וְכֶךָ" הוּא בְּדִיוֹק כְּמִסְפֵּר "אַלְקִים", כִּי אַמִּירַת ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת מִמִּתְקַת אֶת הַדִּינִים הַיּוֹצְאִים מִשֵּׁם אֱלֹקִים.

הַעֲקֵר רְאֵה לְחֲזָק אֶת עֶצְמְךָ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, כִּי הַשְּׂמִחָה הִיא הַיְסוּד וְהַעֲקֵר בְּחַיֵּי הָאָדָם, וְכָל זְמַן שְׂאָדָם שְׂמַח, אִי אֶפְשֶׁר לַגַּע בּוֹ כָּלָל, וְתִכְף-וּמִיד כְּשֶׁנוֹפֵל בְּעֶצְבוּת, עַל-יְדֵי-זֶה שׁוֹלְטִים עָלָיו. עַל-כֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מְאַמְצִים לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, וְתִשְׁחַק מִכָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, כִּי מָה לְךָ לְהַצְטַעַר עַל עוֹלָם שְׂאִינוֹ שְׁלֶךְ.

וְאִי אֶפְשֶׁר לְזַכּוֹת לְשִׂמְחָה, כִּי אִם עַל-יְדֵי אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה, שְׂתִכְנִים בְּעֶצְמְךָ אֲמוּנָה בּוֹ יִתְבַּרְךָ, לִידַע אֲשֶׁר הוּא יִתְבַּרְךָ מְחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה. וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן מד): הָאֲמוּנָה תּוֹלָה בְּפִה שֶׁל הָאָדָם, שְׂצָרִיכִים לְדַבֵּר הָאֲמוּנָה בְּפִה, כְּמוֹ שְׂכַתוּב (תְּהִלִּים פט, ב): "אוֹדִיעַ אֲמוּנָתְךָ בְּפִי"; וְעַל-כֵּן כְּשֶׂאָדָם נוֹפֵל מֵאֲמוּנָה, חֵס וְשְׁלוֹם, יַעֲזֶה לָזֶה — שְׂיִדְבֵּר הָאֲמוּנָה בְּפִיו, שְׂיֵאמֵר בְּפִה מְלֵא, שְׂהוּא מְאַמֵּין וְכוּ', כִּי זֶה בְּעֶצְמוֹ שְׂמִדְבֵּר בְּפִיו דְּבוּרֵי אֲמוּנָה, זֶה בְּעֶצְמוֹ הוּא בְּחִינַת אֲמוּנָה, גַּם עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכֵה לְבוֹא לְאֲמוּנָה שְׁלֵמָה; כִּי הָאֲמוּנָה תּוֹלָה בְּפִה שֶׁל הָאָדָם, וְכֵן לְהַפֵּךְ, חֵס וְשְׁלוֹם, צָרִיךְ לְהַזְהֵר מְאֹד שְׂלֵא לְהוֹצִיא מִפִּיו אִיזָה דְּבוּר שֶׁל כְּפִירָה וְאַפִּיקוֹרְסוּת, חֵס וְחִלְיָה, אֶפְלוּ בְּדֶרֶךְ לִיצְנוּת, דְּהִינּוּ שְׂבִלְבוֹ הוּא מְאַמֵּין, רַק שְׂאוּמֵר דְּבוּר זֶה שֶׁל כְּפִירָה בְּשֵׁם אַחֵר וּמִתְלוֹצֵץ מִמֵּנוּ, גַּם זֶה הוּא אֶסוּר גְּדוֹל, כִּי מִזִּיק לְאֲמוּנָה,

קפד אֲשֶׁר ט"ז נב בַּנְחַל

כִּי עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרוּךְ הוּא אָסוּר לומר דְּבָרֵי הַלְצוֹת, אֲפִלוּ בְּדֶרֶךְ שְׁחוֹק.

אֲנִי מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּצִּית אוֹתִי, וְאִזּוּ לֹא תִפְסִיד כָּלֵל — לֹא בְּזָה וּמְכַל שֶׁכֵּן לֹא בְּבֹא.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז נב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר פְּנַחֵס, י"ט תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵלַי יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, עֲמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מִיָּמֵי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נִרוּ יְאִיר.

לְנִכוּן קַבְלָתִי אֶת מְכַתְּבְּךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִמֶּךָ, כִּי אַתָּה חֲקוּק בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, וְאֲנִי מִתְפַּלֵּל עָלֶיךָ וְעַל אֲשֶׁתְּךָ וְיִלְדֶיךָ תָּמִיד, שְׁתִּזְכּוּ לְקִנּוּת דִּינָה מְשַׁל עֲצָמְכֶם, וְלֹא תִהְיוּ סְמוּכִים עַל שְׁלַחַן אַחֲרֵיכֶם, וְתִזְכּוּ לְאַרְחַת תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים אֲמֵתִיִּים בְּתוֹךְ בֵּיתְכֶם, וְיִהְיֶה בֵּיתְכֶם בֵּית וְעַד לְחֲכָמִים.

הַעֲקָר לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמוֹ בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר זֶה הַעֲקָר וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל. וּכְכֹר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (שיחות-הַר"ן, סימן קב): מִי שֵׁיִשׁ לוֹ אֲמוּנָה — חַיָּיו חַיִּים; אֲבָל בְּלֹא אֲמוּנָה, חַס וְשְׁלוֹם, אֵין לוֹ חַיִּים כָּלֵל, כִּי אֵין אָדָם שְׁלֵא יַעֲבֹרוּ עָלָיו תְּלָאוֹת רַבּוֹת וְהִרְפַּתְקָאוֹת וְצָרוֹת, כִּי אָדָם לְעַמָּל יוֹלֵד (איוב ה, ז), וּכְשֵׁיִשׁ לוֹ אֲמוּנָה, אֲזִי אֲפִלוּ כְּשִׁבְאִים עָלָיו יִסּוּרִים וְצָרוֹת, חַס וְשְׁלוֹם, יוֹכֵל לְנַחֵם אֶת עֲצָמוֹ, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִרְחַם עָלָיו וְיִיטִיב אַחֲרֵיתוֹ, וְהִיִּסּוּרִים הֵם לוֹ לְטוֹבָה וּלְכַפָּרָה, כִּי כָּל מֶה שֶׁעוֹשֶׂה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הוּא בּוֹדָאֵי לְטוֹבָה גְּדוֹלָה, אֲבָל מִחֲקָר שָׂאִין לוֹ אֲמוּנָה, כְּשִׁבְאָה עָלָיו אִיזוֹ צָרָה, אֵין לוֹ לְמִי לְפָנוֹת, וְאֵין לוֹ בְּמֶה לְהַחִיּוֹת אֶת עֲצָמוֹ וּלְנַחֵם אֶת עֲצָמוֹ, עַל-כֵּן אֵין לוֹ שׁוֹם חַיִּים כָּלֵל, מֵאַחַר שֶׁהוּלָךְ בְּלִי

אֲשֶׁר ט"ז נג בַּנְחַל קפה

השם יתברך ובלי השגחה, רחמנא לצלן, אכל על-ידי אמונה —
חיו טובים תמיד.

גא ונא ראה אתה ואשתך להחזיק מעמד, וסוף כל סוף תראו
את הנסים נגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא, ואף שעדין הכל
נעלם וסתום, ונדמה לכם כחלום וכו', עם כל זאת גדול אדוננו ורב
להושיע, ובדאי לא יעזב אותנו כלל.

ראה לכתב לי מכתב אחד בכל שבוע, וממש תחייני.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ז נג.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר פנחס, י"ט תמוז ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי
מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, שותה מימי הנחל נובע
מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר.

ראה, אהובי, בני היקר! לחזק את עצמך בכל מיני אפנים
שבעולם, ואל תתיאש משום דבר ומשום בריה שבעולם, כי סוף
כל סוף זכות כבד להתודע מרבנו ז"ל, אשר יש לו כחות עצומים
להעלות ולהגביה את כל הירודים והנפולים. ועל-כן על-פי דעתו
הקדושה אסור לאדם ליאש את עצמו, חס ושלום, ואפלו אם נפל
למקום שנפל, חס ושלום, ומנח בשאול תחתיות ממש, רחמנא
לצלן, אף-על-פי-כן אל יתיאש בעצמו מהשם יתברך בשום אופן
בעולם, כי גם משם יכולין להתקרב אליו יתברך, כי מלא כל הארץ
כבודו, והצדיק האמת אינו נקרא בשם צדיק, כי אם כשיש לו זה
הכח שיוכל להחיות ולהרים את אלו שנפלו מאד מאד, לחזקם
ולאמץם ולעוררם ולהקיצם, ולגלות להם כי עדין ה' אתם ועמם
ואצלם וקרוב להם, כי מלא כל הארץ כבודו, וכן להפך — צריך
הצדיק להראות לאלו שהם במדרגה גדולה, שעדין אינם יודעים

כָּלֵל בִּידֵיעָתוֹ יִתְבַרֵךְ, בְּחֵינַת "מָה חֻמֵּיתָ, מָה פִּשְׁפֻּשְׁתָּ" וְכוּ' (ע"ן לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ז'); אֲשֶׁרֵנוּ מָה טוֹב חֶלְקֵנוּ, שֵׁישׁ לָנוּ רַבִּי אָמֵת כְּזֶה, רַבִּי נוֹרָא וְנִפְלְאָ כְּזֶה, הַמְלַמְּדֵנוּ עֲצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת כְּאֵלוֹ, וְמָה הֵינּוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבְּנוּ ז"ל; וְלִכְּזֶן רְאוּי לָךְ לְשִׂמְחַ מְאֹד עַל נֵעַם חֶלְקֵךָ, עַל אֲשֶׁר בְּנַחַל שָׁם חֶלְקֵךָ וְגוֹרְלֵךְ. וּבִפְרָט שְׂאֵתָה זוֹכָה וּמְזוּכָה אֶת הַרְבֵּים בְּהַפְצַת מַעֲיָנוֹת הַחֻמָּה חוֹצָה.

אֵל תִּפַּל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, כִּי בְקָרוֹב יַעֲזֹר לָךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂתַהֲיֶה לָךְ דִּירָה לְעֲצֻמָּךְ בְּלִי שׁוּם שְׂתַפְּיִים, וְיִהְיֶה בֵיתְךָ בֵּית וַעֲד לַחֻכְמִים, וְיִהְיֶה לָךְ כָּל טוֹב כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז נד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר פְּנִיחַס, י"ט תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... שְׂיַחֲיוּ.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבְּכֶם, וּמְאֹד שְׂמַחֲתִי.

רְאוּ לְחִזּוֹק אֶת עֲצֻמְכֶם לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פא): מִי שֶׁאֵין לוֹ בְּנִים, יִרְגִּיל אֶת עֲצֻמוֹ לְשִׂמְחַ בְּשִׂמְחָה שֶׁל מְצוּחָה, וְיִלְמַד תּוֹרָה, וְיַעֲשֶׂה כָּל הַמְצוּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְהַשִּׂמְחָה תַּהֲיֶה גְדוֹלָה כָּל-כָּף, עַד שְׂיִרְקַד מִחֻמַּת הַשִּׂמְחָה, עַל-יְדֵי-זֶה יְזַכֶּה לְבָנִים.

וּמִסְפָּר עַל הַצְּדִיק הַקְּדוֹשׁ רַבִּי יִשְׂרָאֵל הַמַּגִּיד מְקַאזְנִיץ זי"ע, שְׂהֵיָה אֹר נִפְלְא וְנִנְעָרְב, נוֹלַד לְהוֹרִים פְּשׁוּטִים מְאֹד, אָבִיו הֵיָה ר' שְׁבֵתִי כוֹרֵךְ סִפְרִים. אָבֵל דִּרְפֵם שֶׁל הוֹרָיו הֵיָתָה, שְׁבִכָּל לַיִל שְׁבֵת אַחַר הַקְּדוֹשׁ, רְקָדוּ יַחַד מֵרַב שִׂמְחָה, שְׂזוֹכִים לְשִׂמְחַ שְׁבֵת-קָדֵשׁ, וְרְקָדוּ כָּל-כָּף הַרְבֵּה, עַד שְׁנַתִּיגְעוּ מֵרַב הַרְקוּד. וְדַבֵּר זֶה עֲשֶׂה רַעַשׁ בְּשָׁמַיִם, עַד שְׁנַתְּנוּ לָהֶם נְשָׂמָה קְדוּשָׁה כְּזוֹ. רוֹאִים מְזֶה מַעֲלַת

אָשֶׁר ט"ז נה בנחל קפז

השְׁמַחָה בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ, שְׂזָה מְסַגֵּל לְבָנִים כְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל. לְכֵן רָאוּ לְשַׂמַּח מְאֹד מְאֹד יַחַד, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכּוּ לְבָנִים חַיִּים וְקַיָּמִים.

וְכֵן תִּשְׁתַּדְּלוּ לְהַפְיֵץ אֶת הַקּוּנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים בְּמֶרֶץ גָּדוֹל, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכּוּ לְבָנִים, כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נג): עַל־יְדֵי שְׂמֵשׁתַּדְּלִין לְקַרֵּב אַנְשִׁים לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ וְלְצַדִּיקֵי אֱמֶת, עַל־יְדֵי־זֶה זֹכִינ׳ן לְבָנִים. וְאִין לָךְ עוֹד דְּרָךְ לְקַרֵּב בְּנֵי אָדָם אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ עַל־יְדֵי הַפְּצַת הַקּוּנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים. וְעַל־כֵּן אֲשַׁרֵּי מִי שְׂמֵפִיץ, וְאֵז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

גַּם תִּשְׁתַּדְּלֵן לַעֲשׂוֹת בְּכָל רֵאשׁ־חֲדָשׁ סְעֻדַת רֵאשׁ־חֲדָשׁ בְּבֵיתְכֶם, כִּי דָבָר זֶה מְסַגֵּל מְאֹד לְבָנִים.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז נה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר מְטוֹת־מִסְעֵי, כ"ב תַּמוּז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גִּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתְּבְּךָ, וְאִם מְצַד אַחַד מְאֹד מְאֹד אֲנִי שׂוֹמֵךְ לְשַׂמְעַ מִמֶּךָ, אֲבָל מְצַד שְׁנֵי אֲנִי עֲרִינ׳ן בְּצַעַר רַב מְאֹד מְאֹד עַל גְּדֹל הָעֲכֻבִים שְׁנִיתְעַכְבּ בְּנִינ׳ן בֵּית־הַמְדְרָשׁ, וְאֲנִי רוֹאֶה בְּחוּשׁ, אֵיךְ שְׁהַסְמֵ"ךְ־מ"ם בְּעַצְמוֹ עוֹמֵד נִגְדָנוּ, עִם כָּל זֹאת אֵין לָנוּ מַה לַעֲשׂוֹת — רַק תְּפִלָּה! לְבַקֵּשׁ וְלְהַתְחַנֵּן וְלְהַתְפַּלֵּל תְּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, שְׂיַחֲוֶס וְיִרְחַם עֲלֵינוּ, וְיִרְחִיב לָנוּ, וְסוּף כָּל סוּף אַחַר הָרַע יָבֹוא הַטּוֹב, וְנִזְכָּה לְהַפְּלֵל בְּטוֹב הָאֱמֶתִי וְהַנְּצָחִי.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַתְּבוֹדֵד עֲצָמְךָ בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְיִתְגַּנְּב׳ עִתִּים לְהַתְּבוֹדְדוֹת, כִּי רַק זֶה יִשְׁאָר לְאָדָם, כִּי מְלַבֵּד זֶה — הַכֹּל הֶבֶל; וְעַל־כֵּן רְאֵה לְהַתְּמִיד בְּדַבְרֵי זֶה — לְהַתְּבוֹדֵד הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי הַהַתְּבוֹדְדוֹת מְכַנְּסֵת בְּאָדָם בְּשָׁחוֹן חֲזָק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ,

וְהַתְּבוּדוֹת מְכַנְּסוֹת בְּאָדָם יִרְאֵת שָׁמַיִם, שְׁיִירָא וַיִּפְחַד רַק מִמֶּנּוּ
 יִתְבַּרֵךְ וְלֹא מִבְּנֵי-אָדָם, וְזֶה כָּל עֲנִיַן הַתְּבוּדוֹת, שְׂאָדָם יִתְבוּדַד
 אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וַיִּזְכֶּה לְנִקּוֹת אֶת עֲצָמוֹ מִכָּל הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה, עַד
 שְׁיִהְיֶה נֹעֵשֶׂה כְּלִי לְהַמְשִׁכַת הַשְּׂכִינָה, עַד שְׁיִזְכֶּה לְהִיּוֹת אֲכֻסְנִיָּה
 לְהַשְּׂכִינָה, אֲשֶׁרֵי מִי שְׂמֵתְבוּדַד בְּכָל יוֹם, וְעַל-יַדֵּי-זֶה זֹכֶה שֶׁהַשְּׂכִינָה
 תִּשְׁרָה אֲצֻלוֹ בְּקִבְעוֹת.

נָא וְנָא רְאֵה לְשִׁמְחָה וְלַחֲזֹק אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, כִּי כָּלֵם צְרִיכִים
 חֲזוּק, וּבִפְרָט בַּעַת פְּזֹאת, שֶׁהַבְּעַל-דְּבָר אֹרֵב עָלֵינוּ מְאֹד מְאֹד
 בְּכָל־לַיּוֹת וּבִפְרָטִיּוֹת, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שְׁנוֹתָן יָד, וְעוֹזֵר לְאַנְשֵׁי
 שְׁלוֹמֵנוּ, וְאֵז יִתְבַּרֵךְ בְּכָל הַפְּרָכּוֹת הַכְּתוּבוֹת בַּתּוֹרָה.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז נו.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר מִטּוֹת-מִסְעֵי, כ"ב תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... נְרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ, וְגִדְל שְׂמִחַתִּי לְשִׁמְעַה הַטּוֹב מִמֶּךָ —
 אֵין לְשַׁעַר וְאֵין לְתֹאֵר כָּלֵל.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שְׁתִּזְכֶּה בְּאַמַּת לְהַפִּיץ אֶת הָאֱמוּנָה
 הַקְּדוּשָׁה בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר בְּשִׁכְרֵי זֶה יִמְחַל לָךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל
 עֲוֹנוֹתֶיךָ; כִּי בְּאַמַּת כְּפִי רַבּוּי הַחֲטָאִים שֶׁל הָאָדָם, וּכְפִי הַתְּקוּנִים
 שֶׁל הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה, שְׂגָלָה לָנוּ כִּמְהַ תַּעֲנִיּוֹת וְסִגּוּפִים צְרִיכִים
 לְהַתְּעַנּוֹת וּלְסַגֵּף אֶת עֲצָמוֹ, לֹא יוּכְלוּ יְמֵינוּ לְמַלֵּא אוֹתָם, וְאִם-כֵּן
 אֵיךְ נִזְכֶּה פַּעַם לְתַקֵּן אֶת זֶה? אֵלָּא עַל-יַדֵּי שְׁזוּכִים לְקָרֵב רְחוּקִים
 אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, עַל-יַדֵּי-זֶה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹחֵל גַּם לוֹ. עַל-כֵּן
 צְרִיכִים עַל זֶה מְסִירוֹת נֶפֶשׁ.

וְהַעֲקֹר — לְדַבֵּר דְּבוּרֵי אֱמוּנָה, וְלֹא לְהַסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם בְּרִיָּה
 כָּלֵל, אָדָם צְרִיךְ רַק לְדַבֵּר וְלֹא לְשַׁמֵּעַ, וְעַל-יַדֵּי-זֶה יִהְיֶה לְבוֹ נִכּוֹן

ובטוח, שלא יאָרע לוֹ שׁוּם דְּבַר רַע; כִּי כְּשֶׁאָדָם מְדַבֵּר רַק דְּבוּרֵי אַמוּנָה וְהַשְּׂגָחָה פְּרָטִית, עַל-יְדֵי-זֶה לֹא נוֹתְנִים לְהוּא אֶפְלוּ הַזְדַּמְנוֹת שְׂיִכְנִים בְּךָ כְּפִירוֹת, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי אַתָּה רַק תְּדַבֵּר עִמּוֹ אַמוּנָה. וְרַבְּנוּ ו"ל אָמַר (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת אַמוּנָה, סִימָן לֵג): עַל-יְדֵי אַמוּנָה, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִסְלַח לְךָ עַל כָּל עֲוֹנוֹתֶיךָ; וְדַבֵּר זֶה סוֹבֵב אֶפְלוּ עַל עֲצָמוֹ, כְּשֶׁזּוֹכֶה לְחִזָּק אֶת עֲצָמוֹ בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה, אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרֵךְ עִמּוֹ, אִתּוֹ וְאֶצְלוֹ, וְאִין בִּלְעֲדִיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, זּוֹכֶה שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹחֵל לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו. מִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁזּוֹכֶה לְהַחֲדִיר אֶת זֶה גַם אֶצֶל אַחֲרִים, אִין לְתַאֵר וּלְשַׁעַר כָּלֵל אֶת גְּדֹל מַעְלָתוֹ בַּשָּׁמַיִם.

עַל-כֵּן רָאָה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיֶּקֶר! לְחִזָּק אֶת עֲצָמְךָ בְּעִבּוּדָה הַקְדוּשָׁה הַזֹּאת, וּלְדַבֵּר עִם בְּנֵי-אָדָם בְּאַמוּנָה, וְכֵן עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ תְּדַבֵּר בְּאַמוּנָה, כִּי הָאִמוּנָה מְאֹד מְאֹד יִקְרָה אֶצְלוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַד שֶׁהַתְּבִטָּא רַבְּנוּ ו"ל (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת אַמוּנָה, סִימָן ו'): עַל-יְדֵי אַמוּנָה הָאָדָם חֹבֵיב לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ כְּאִשָּׁה לְבַעֲלָהּ; כִּי בְּאַמַּת אַמוּנָה הִיא בְּחִינַת הַמַּלְכוּת, וּכְשֶׁאָדָם מִתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה, אֲזִי נִכְלָל בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְנַעֲשֶׂה יְחוּד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְנִיתִיהּ; אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכֶה לְהַכְנִיס עֲצָמוֹ בְּאַמוּנָה, וְחֵי עִם אַמוּנָה, וְנוֹשֵׁף אַמוּנָה, וְאוֹכֵל אַמוּנָה, וְיִשֵּׁן עִם אַמוּנָה, הַכֵּל אֶצְלוֹ עִם אַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר אִין לְמַעְלָה מִזֶּה, אֲשֶׁר אֲזִי שְׁרוּיָהּ אֶצְלוֹ הַשְּׂכִינָה.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז נו.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר מִטּוֹת-מִסְעֵי, כ"ב תמוז ה'תשנ"ן.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעַר בְּצַעֲרֶכֶם הַקָּשָׁה מֵהַשְּׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם.

ראי להתבודד עצמך בכל יום אליו יתברך. ועל כלם — ראי להיות בשמחה, כי השמחה היא רפואה לכל.

הקדוש־ברוך־הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדכם, שתהיי בריאה, ותהיה לכם פרנסה בשפע, ותרווי רב נחת מהילדים, ותהיו שמחים ועליזים.

העקר ראי להוציא את עצמך מכל מיני דמיונות וכו', רק תתחזקי בשמחה, כי מדת השמחה מביאה שמחה לאדם בגשמיות וברוחניות.

המאחל ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ז נח.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מטות־מסעי, כ"ב תמוז ה'תש"ן.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראי להדליק לכבוד שבת־קדש ארבעה גרות, ולהוסיף שני גרות של שמן זית, ובצת הדלקת הגרות לבקש ממנו יתברך כל מה שאת צריכה, ובפרט על ילדים, כי התפלה שהאשה מתפללת בצת הדלקת הגרות, מאד מקבלת ומרצה בשמים.

נא ונא ראי לשמח את בעלך, ותכבדי אותו מאד. ונחמינו הקדושים אמרו (תנא דבי אליהו רבה, פרק ט'): איזוהי אשה כשרה — העושה רצון בעלה; ובזכות זה שתחזקי ותשמחי את בעלך, תזכי לזרע של קימא.

נא ונא תשכחי מהעבר, רק תעשי התחלה חדשה. והיה טוב מאד, שבעלך יבדק את התפלין שלו, וכן תבדקו את מזוזות ביתכם.

אָשֶׁר ט"ז נט בְּנַחַל קְצָא

הַעֲקָר לְהִיּוֹת רְגִילָה לְדַבֵּר תָּמִיד עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ כָּל מַה שְּׂצָרִיכִים, וּבִפְרָט פְּרִנָּסָה וּבְרִיאוֹת, וְזֶה מוֹעִיל תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז נט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר מִטּוֹת-מַסְעֵי, כ"ב תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּגְדֹל שְׂמֵחָתִי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ — אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי אַתָּה חֲקוֹק בְּפָנִימִיּוֹת לְכָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים.

רְאֵה לְשִׂמַח אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אַפְּנִים שְׁבַעוּלָם, כִּי הַעֲקָר בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא הַשְּׂמֵחָה. וְכֵן תִּרְאֶה לְחִזֵּק וּלְשִׂמַח אֶת אֲשֶׁתְּךָ, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (ראש השנה ו:): אֲשֶׁה — בַּעֲלָה מִשְׂמֵחָה; וּבְזֶה שְׂתִשְׂמַח אֶת אֲשֶׁתְּךָ וּתִשְׂמַח אֶת עֲצָמְךָ, עַל-יְדֵי-זֶה תִּשְׂרָה בְּךָ הַשְּׂכִינָה, כִּי אֵין הַשְּׂכִינָה שׁוֹרָה אֶלָּא בְּמָקוֹם שְׂמֵחָה, וּכְשֶׁהַשְּׂכִינָה תִּשְׂרָה בְּךָ, אָזִי תִתְבַּרֵךְ בְּכָל הַבְּרָכוֹת שְׁבַעוּלָם.

וְהִנֵּה עֲנִין הַשְּׂכִינָה הוּא הָאֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, כִּי כְּפִי שְׂאָדָם מְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵל הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְיִוָּדַע אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרֵךְ כָּלֵל, וְתָמִיד כּוֹסֵף רַק אַחֲרָיו יִתְבַּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה כְּלִי לְהִשְׂרָאת הַשְּׂכִינָה, שֶׁהַשְּׂכִינָה שׁוֹרָה אֶצְלוֹ; אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לְהַגִּיעַ אֵל מִדְּרָגָה זוֹ, שֶׁתִּהְיֶה לוֹ אֲמוּנָה מְזַכֶּכֶת וּבְרוּרָה מְאֹד מְאֹד, אֲשֶׁרִי לוֹ בְּזֶה וְאֲשֶׁרִי לוֹ בְּבֹא !

נָא וְנָא רְאֵה לְקַבֵּעַ לְעֲצָמְךָ שְׁעוּרִים כְּסֵדֶרִין בְּכָל יוֹם בְּ"מִקְרָא" — פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם. "מִשְׁנָה" — אִם תִּזְכֶּה לְלַמֵּד וְלוֹמַר בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה. "גְּמָרָא" — אִם תּוֹכֵל לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם עַל-כָּל-פָּנִים דָּף הַיּוֹמִי — מַה טוֹב וּמַה נָּעִים. וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם כְּמָה דְּפִים גְּמָרָא.

"מדרש" — אשרי מי שזוכה לסיים בכל שבוע את מדרש רבה ומדרש תנחומא, ואז כבר אינו צריך ספר מוסר אחר, כי כל המוסר הם בתוך ספרי המדרש.

תאמין לי, ידידי היקר! יש הרבה מה ללמד, ובפרט רמב"ם, טור ושלחן ערוך, וכל ספרי הפוסקים, להיות בקי בהלכה, בזה לבד יכולים לבלות את כל החיים. אשרי מי שמכניס את עצמו בתוך למוד התורה הקדושה, וכן מרבה להתבודד עמו יתברך, אשר על-ידי-זה יש לו מקום היכן לברח, ותיי חיים. כי מי שאין לו ענין להתבודדות, הוא אבוד לגמרי, כי כשבאה אליו צרה, חס ושלום, אין לו אל מי לפנות. אבל מי שרגיל בתפלה והתבודדות, יש לו אל מי לברח. ועל-כן אשרי מי שחזק בעבודת התפלה וההתבודדות, ואז טוב לו כל הימים.

נא ונא ראה לקיים את כל זאת, ואז תרגיש טעם אחר בחייה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ראה לכתב לי מכתב אחד בכל שבוע, וממש תחייני.

ט"ז ס.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מטות-מסעי, כ"ב תמוז ה'תש"ן.

שלום רב אל ... שיחיו.

לנכון קבלתי את מכתבכם.

ראו לשמר שבת-קדש, ואז השבת תשמר עליכם, ותדעו כי כל הברכות באות לאדם בזכות שמירת שבת. ועל-כן ראה אפה ... ללכת בכל שבת לבית-הכנסת לכל התפלות, ואם יש שם איזה שעור בתורה, תצטרף לשעור. ואשתף תדליק לכבוד שבת-קדש ארבעה גרות, ולהוסיף שני גרות של שמן זית, ולבקש בעת הדלקת

הַנְּרוֹת כָּל מָה שֶׁהִיא רוֹצֶה, וּבִפְרָט עַל יְלָדִים, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְּלָקַת הַנְּרוֹת, מְאֹד מְקַבֶּלֶת וּמְרַצֶּה בְּשָׂמִים, וּבִפְרָט עַל יְלָדִים.

רְאֵה לְבַדֵּק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלָּךְ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְתַנִּיחַ בְּכֹל יוֹם תְּפִלִּין כְּשֵׁרוֹת, כִּי כָּל הַמְּנִיחַ תְּפִלִּין — זוֹכֵה לְחַיִּים (מְנַחֵת מַד.); וְכֵן רְאֵה לְבַדֵּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסָרָה עַל אִיזוֹ דָּלֶת מְזוּזָה. וּבִזְהַר הַקְּדוֹשׁ מוּבָא (חֶלֶק ג' ש.), כִּי מְזוּזוֹת הֵן אוֹתִיּוֹת זִדְמוֹת, כִּי בְּבֵית שֵׁשׁ שָׁם מְזוּזוֹת, וְזוֹ מְשֵׁם הַמּוֹת. וְחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (מְדַרְשׁ תְּנַחומָא צו יג): מִי שֶׁאֵין לוֹ יְלָדִים, הֲרִי הוּא כְּמֵת, חַס וְשָׁלוֹם; וְעַל-כֵּן רְאוּ לְבַדֵּק מְאֹד אֶת הַמְּזוּזוֹת, וְתַקְּנוּ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

אָנּוּהָ לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתְּצִיְתוּ וְתַקְּיֵמוּ אֶת כָּל זֶה.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתִּזְכּוּ לְבִשֵׁר לִי בְּקָרוֹב בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת, וַיְהִיֶּה לָכֶם זֶרַע שָׁל קַיָּמָא.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז סא.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר מִטּוֹת-מִסְעֵי, כ"ב תְּמוּז ה'תש"ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתְּבְּךָ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשְּׂמִיחָה, וְתִהְיֶה שֹׂמֵחַ מְאֹד, וְתִמְסַר אֶת נַפְשְׁךָ עַל מַדַּת הַשְּׂמִיחָה, וְתִדַּע כִּי לֹא בְּנִקְל יְכוּלִים לְזַכּוֹת לְמַדַּת הַשְּׂמִיחָה, כִּי צְרִיכִים עַל זֶה מְסִירוֹת נַפֶּשׁ גְּדוּלָּה מְאֹד, כִּי טָבַע שֶׁל הָאָדָם שֶׁנִּמְשָׁךְ תָּמִיד אֶל הַעֲצָבוֹת וְאֶל הַמְרִירוֹת, וְזֶה עוֹקֵר אוֹתוֹ לְגַמְרִי. וְרַבְּנוּ ו"ל גָּלָה לָנוּ, אֲשֶׁר מִי שֶׁהוּא תָּמִיד שֹׂמֵחַ

— הוא מְצַלִּיחַ; וְעַל-כֵּן אִם אַתָּה רוֹצֵה לְהַצְלִיחַ בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין בְּרוּחַנִיּוֹת, רְאֵה לְעֵקֶר מַעֲצָמְךָ אֶת מִדַּת הָעֲצָבוֹת וְהָעֲצָלוּת, וְתִהְיֶה רַק שְׂמִחַת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְרַחֵב לְבָבְךָ וְנִדְעָתְךָ, וְתוּכַל לְבַקֵּשׁ וּלְהַתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּכָל יוֹם, אֲשֶׁר אֵין לְךָ עוֹד טוֹב מִזֶּה, שְׂאָדָם מְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּהּ, שֶׁזוֹ נִקְרָאת הַתְּבוּדָדוּת, וְשֵׁנֵי הַיְסוּדוֹת הָאֵלוֹ: שְׂמִחָה וְהַתְּבוּדָדוּת, הֵם הַיְסוּד וְהָעֵקֶר בְּדַרְכֵי רַבְּנוֹ ז"ל. אֲשֶׁרִי מִי שֶׁזוֹכֶה לְצִיַּת אֶת הָעֲצוֹת הָאֵלוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִצְלִיחַ דַּרְכּוֹ — בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין בְּרוּחַנִיּוֹת.

רְאֵה לְבָדֵק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלְּךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְתִשְׁתַּדֵּל לְהַנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין. וּמִי יִתֵּן, שֶׁתִּזְכֶּה לִילָךְ עֶרֶב וּבֹקֶר לְבֵית-הַכְּנֶסֶת, וְזֶה יָבִיא לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂי יְדִיד.

רְאֵה לְבָדֵק אֶת מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסָרָה עַל אִיזוֹ דָּלֶת מְזוֹנָה.

רְאֵה שְׂאֲשַׁתְּךָ תִּדְלִיק שְׁבָעָה גֵרוֹת לְכַבוֹד שְׁבַת-קִדְשׁ, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי גֵרוֹת שֶׁל שְׂמֹן זַיִת, וּלְבַקֵּשׁ בְּעַת הַדְּלָקַת הַגֵּרוֹת כָּל מָה שֶׁהִיא צָרִיכָה, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעַת הַדְּלָקַת הַגֵּרוֹת, מְאֹד מְקַבֵּלַת וּמְרַצָּה בְּשָׂמִים. וְצָרִיכִים לְהַדְּלִיק גֵּרוֹת כְּפִי מְסַפֵּר הַנִּפְשׁוֹת בְּבֵית, וְשְׁנֵי גֵרוֹת לְכַבוֹד שְׁבַת-קִדְשׁ שֶׁל שְׂמֹן זַיִת, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְקַיֵּם זֹאת, וְאֵז יָאִיר עָלָיו אֹר הַגְּנוּז, אֹר הַשְּׁבַת.

נָא וְנָא רְאֵה לְשִׂמְחָה אֶת עֲצָמְךָ, וְאֵל תִּהְיֶה בְטָלָן, כִּי תִהְלֶה לְאֵל יֵשׁ לְךָ הַרְבֵּה כַּחוֹת, וְאַתָּה יָכוֹל לְהַצְלִיחַ — אִם רַק תִּכְנִיס אֶת עֲצָמְךָ בְּסִפְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל, וְאֵז תִּרְאֶה נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

רְאֵה לְכַתֵּב לִי, וְאֵז אֶכְתֵּב לְךָ עוֹד.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז סב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר מִטּוֹת-מִסְעֵי, כ"ב תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ, וּמֵאֵד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַ הַטּוֹב מִמֶּךָ.

רְאֵה לְחִזְקֵךְ אֶת עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְכֵן תְּדַבֵּר עִם כָּל חֲבֵרֶיךָ מֵרַבְּנוּ ז"ל בְּאִפְּן גָּלוּי. וְאֵל תִּפְחַד מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, וּמִכָּל שִׁפְּן רְאֵה לְהַפְּיֵץ אֶת הַקּוּוֹטְרָסִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם תְּמַצִּית דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

מֵאֵד מֵאֵד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַ, שֶׁהִתְחַלַּת לְלַמֵּד "לְקוּטֵי-הַלְּכוֹת". מֵה אִמַּר לְךָ! מִי שְׂמַרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְלַמֵּד "לְקוּטֵי-הַלְּכוֹת" מֵרַגִּישׁ טַעַם גִּנְ-עֵדֶן בְּעוֹלָם, כִּי מוֹהֲרֵנִי וְז"ל הַתְּבַטָּא פַּעַם עַל סִפְרוֹ "לְקוּטֵי-הַלְּכוֹת", שֶׁזֶּהוּ הַגִּנְ-עֵדֶן שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְעַל-כֵּן אֲשַׁרִּי מִי שְׂמַתְמִיד לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם "לְקוּטֵי-הַלְּכוֹת", וְשֵׁם יִמְצָא דְּבָרִים טוֹבִים מֵאֵד.

נָא וְנָא רְאֵה לְצֵאת לְשָׂדֶה, וּלְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ אֲפִלוּ חֲמֵשׁ דְּקוֹת, כִּי בְּזֶה שֶׁתְּדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, סוּף כָּל סוּף יִתְהַפֵּף הַכֹּל לְטוֹבָה.

רְאֵה לְקַרֵב רְחוּקִים לְדַעַת רַבְּנוּ ז"ל, וְאִז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז סג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר מִטּוֹת-מִסְעֵי, כ"ב תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי מֵאֵד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבַע מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך.

בענין למוד כתבי האריז"ל וכו', צריכים קדם להקדים את ההקדמות הנוראות שקבלנו מרבנו ז"ל ב"לקוטי-מוהר"ן", "ספורי-מעשיות" ו"ספר-המדות" ושיחותיו הקדושות שב"חיי-מוהר"ן" וב"שיחות-הר"ן", וכן להתמיד הרבה ב"לקוטי-הלכות", וכשתהיה בקי בספרינו הקדושים, אז תוכל להתחיל ללמד כתבי האריז"ל, ותשלכם בדברי רבנו ז"ל, ויצאו לך אורות נשגבים, כי אי אפשר להסביר בדרך עבודה את כתבי האריז"ל, אלא על-ידי דרך רבנו ז"ל, בנדאי הרב הקדוש מקאמנא ז"ע פרש את דברי האריז"ל על-פי ההקדמות הנוראות של רבנו ישראל בעל-שם-טוב ז"ע, ויצאו מזה אורות צחצחות וכו' וכו', פידוע למי שבקי בספרינו הקדושים, אבל עכשו הדור כל-כך שבור ורצוץ וכו', ועובר על כל אחד מה שעובר — צרות ויסורים ומכאובים וכו' וכו', וכלם רצוצים ושבורים ומנחים ביאוש, אי אפשר בשום פנים ואפן להוריד את כתבי האריז"ל עד למדרגות הנמוכות וכו' וכו', אלא על-ידי ההקדמות הקדושות של רבנו ז"ל.

ועקר הלמוד צריך להיות לעבדה ולמעשה, להשיג אלקותו יתברך, ולא ללמד פתרנגול המסתכל בבני-אדם וכו' וכו', ולומר הדברים וכו', ולכתב את הדברים וכו', עד שהוא חושב שיש לו עסק עם איזה מקבל וכו', ואינו אלא מקבל וכו', פבוד או כסף וכו' וכו', עקר למוד כתבי האריז"ל צריך להיות להמשיך מחין עלאין להיות דבוק בחי החיים בו יתברך, ויהיו העולמות פתוחים לפני עיניו, ויראה לפניו תמיד את השמות הקדושים, וזה זוכים על-ידי רבוי התבודדות, ורבוי התחזקות שמקבלים מדברי רבנו ז"ל וספרינו הקדושים.

ולכן אל תהיה בטלן, תתחזק להתמיד בספרי רבנו ז"ל, ואז תוכל לעשות לעצמך דרך בכתבי האריז"ל, ותצא הכי מאשר בחייה, כי ימינו כצל עובר (תהלים קמד, ד), הנה אנחנו כאן, ועוד מעט יוצאים מכאן, ומה ישאר מאתנו? רק מה שזכינו בזה העולם

לחשב ממנו יתברך, כי כל רגע ודקה ושניה שאדם רק חושב ממנו יתברך, הוא מקיים מצות עשה של "ובו תדבק" בידיעת הבורא יתברך שמו, ולכן אל תהיה בטלן, ואל תסתכל על אף אחד, מה יש לך עם אחרים?! אמה חשב ממנו יתברך, ומוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן פב), אשר מחשב"ה זה אותיות חש"ב מ"ה, לחשב כלום, לחשב שהוא כלום, ואין בלעדיו יתברך כלל, והעקר לחשב מ"ה, שהוא שם: יו"ד ה"א וא"ו ה"א, תמיד לכוון את השם הקדוש הנורא הזה, שזה מזכיר את הנפש מכל מיני חלדה.

הדבק את עצמך בו יתברך תמיד, ותחשב איך שכל העולם כלו הוא אור אין סוף, ואמה נמצא בתוך האור, ורבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן נה), שבתפלה אדם צריך להיות כל-כף בטל, שגם את עצמו לא יראה, רק את עצם עצמיות אלקותו יתברך. ולכן תצא לך מהעצבות והעצלות, המרירות והדכאון וכו' וכו', תעשה התחלה חדשה, ותראה איך שהקדוש-ברוך-הוא לא יעזב אותך.

רק אל תבטל את הזמן — או שתלך לאכל, או שתלך לישן, או שתלך לעסק במשא ומתן, או שתתמיד בלמוד התורה הקדושה, או שתדבר עם בני-אדם דבורי אמונה והשגחה פרטית, סתם לבטל את הזמן ולשבת במושב לצים, ולדבר כל הבא על רוחך, לזה אין זמן, כי חבל מאד מאד, כי עוד מעט אנחנו יוצאים מפה, ולא יועיל שום דבר, צריכים לצאת מזה העולם מקדם או אחר-כך. ולכן תהיה ברך, ותתחזק להיות בשמחה תמיד, ותשמח את אחרים, ותמיד תלך באנפין נהורין, שרבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קנג): על-ידי שהולכים תמיד באנפין נהורין, מאיר בו אור הצדיק, ונתראה מפניו אור הצדיק האמת, אי אפשר להאיר אור הצדיק האמת, אלא על-ידי אנפין נהורין, אשרי מי שזוכה לזה, שמחזיק תמיד לזולת, ומקבל אותו בסבר פנים יפות, ואז טוב לו כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ז סד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר מִטוֹת-מִסְעֵי, כ"ב תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעִלָה ...
גִּירוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רָאָה לְחִזָּק אֶת עֲצָמְךָ בְּיָתֶר שְׂאֵת וּבְיָתֶר עַז בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ
יִתְבָּרַךְ, וְתִדַּע שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד
וּבְרַחֲמִים, בְּצַדֵּק וּבְמִשְׁפָּט, וְדָבָר גָּדוֹל דָּבָר קָטָן אֵינוֹ נֶעֱשֶׂה מֵעֲצָמוֹ,
אֲלָא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן. וְעֲלִיךָ לְדַעַת, אֲשֶׁר כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית
ד, ז): "לִפְתַּח חֲטָאת רוּבִיךָ", תִּכְנֶף-וּמְיָד כְּשֶׁהִתִּינוּק יוֹצֵא לְאֹיֵר
הָעוֹלָם, כְּבָר הֵיִצֵּר הָרַע מוֹכֵן לְתַפְסֵ אוֹתוֹ, וְהוּא אֵינוֹ עוֹזֵב אוֹתוֹ כֹּל
יְמֵי חַיָּו, וְלִכְּנֵן צְרִיכִים תְּחִבּוּלוֹת נֶגֶד הֵיִצֵּר הָרַע, וְאֵין עוֹד תְּחִבּוּלָה
נֶגְדוֹ כְּמוֹ לְלַמַּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה בְּקִבְעוֹת, שֶׁהַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה הִיא
שְׂמִירָה לְאָדָם, שְׁלֹא יִכָּשֶׁל בְּשׁוּם עֲבָרָה שֶׁבְּעוֹלָם, וּכְמוֹ שְׂאָמַר רַבֵּנוּ
ז"ל (שיחות-הַר"ן, סִימָן יט), שְׂאָפְלוּ אוֹתָן הָאֲנָשִׁים, שֶׁנִּכְשְׁלוּ בְּעִבְרוֹת
חֲמוּרוֹת, אִם יַעֲשׂוּ לְעֲצָמָם קִבְעוֹת עֲתִים לַתּוֹרָה, וַיִּלְמְדוּ בְּכֹל יוֹם
כֶּךָ וְכֶךָ, אֲזַי הַתּוֹרָה בְּעֲצָמָה תּוֹצִיא אוֹתָם מִהַשְׂאוֹל תְּחִתִּית וּמִתְחַתֵּיו
שֶׁנִּפְּלוּ לָשֶׁם. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (קְדוּשֵׁין ל): כֶּךָ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא אָמַר לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל, בְּנֵי, בְּרֵאתִי יִצֵּר הָרַע, וּבְרֵאתִי לוֹ תּוֹרָה
תְּכַלִּין, וְאִם אַתֶּם עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, אֵין אַתֶּם נִמְסָרִים בְּיָדוֹ, שְׂנֵאָמַר
(בְּרֵאשִׁית ד, ז): "הֲלֹא אִם תִּטִּיב שְׂאֵת", וְאִם אֵין אַתֶּם עוֹסְקִין בַּתּוֹרָה,
אַתֶּם נִמְסָרִים בְּיָדוֹ, שְׂנֵאָמַר (שם) "לִפְתַּח חֲטָאת רוּבִיךָ", וְלֹא עוֹד
אֲלָא שְׁכֹל מִשְׂאוֹ וּמִתְנּוֹ בְּךָ, שְׂנֵאָמַר (שם): "וְאֲלִיךָ תִּשׁוּקָתוֹ", וְאִם
אַתָּה רוֹצֵה אַתָּה מוֹשֵׁל בּוֹ, שְׂנֵאָמַר (שם): "וְאַתָּה תִּמְשָׁל בּוֹ",
וְצְרִיכִים לִהְיוֹת חִזְק בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, כִּי כֶּךָ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים
(כְּתוּבוֹת נט): הַבְּטָלָה מְבִיאָה לְיָדֵי שְׁעָמוּם וְלְיָדֵי זְמָה. וְרוֹאִים רַב
בְּנֵי-אָדָם שֶׁהֵם מִשְׁתַּגְּעִים, וְעוֹשִׂים שְׁטִיּוֹת, עַד שֶׁעוֹבְרִים עֲבֵרוֹת

חמורות, זה רק מחמת שיש להם זמן לחשב ולחלם הרבה וכו', כי מי שהוא עסוק תמיד, אין לו זמן אפלו לחטא, וצריכים מאד מאד לשמר על היצר הרע, שאורב על האדם מאד מאד, ועומד מוכן להכשילו בכל פעם ובכל עת.

וראיתי בספר "לאנוש בינה", שמבאר דבר נפלא על מאמרם ז"ל (פסחים טו): כל המתיהר, אם נביא הוא — נבואתו מסתלקת ממנו, ולומדים את זה מדבורה הנביאה, דכתיב (שופטים ה, ז): "חדלו פרזון בישראל חדלו, עד שקמתי דבורה שקמתי אם בישראל" וגו', וכתיב (שם): "עורי עורי דבורה, עורי עורי דברי שיר, קום ברוך ושבה שבך בן אבינעם", דבורה אמרה: "שקמתי אם בישראל", ונסתלקה ממנה נבואה, הנה מזה שעד עתה לא נכשלה בחטא כזה, שאם כן, הלא ודאי היתה הנבואה מסלקת ממנה קדם, כי הקדוש-ברוך-הוא בוחן האדם לרגעים, הצדיקים משך כל ימי חייהם עומדים תמיד בכל עת בנסיון, ואין ראיה מרגע אחד לשני, וכן מצוינו ביוחנן כהן גדול, ששמש בכהונה גדולה שמונים שנה, ולבסוף נעשה צדוקי, ולא הועיל לו כל השמונים שנה שקהה כהן גדול, כי היצר עומד ואורב תמיד בכל עת ובכל שעה לשרש את האדם משני העולמות, וכמו שכתב 'חובת הלבבות' (שער יחוד המעשה, פרק ה'), ואינו נלאה ואינו מתיאש לעולם, וגם אם עבר האדם רב שנותיו בכי טוב, מכל מקום הוא מנסה תמיד שמה עכשוו פן יצליח להפיל האדם, והמלחמה תמיד מפל הצדדים פנים ואחור (עין מסילת ישרים, פרק א'): ועבודת האדם להתגבר תמיד בכל הזמנים, ולהשגיח מבלי הרף על כל צעד ושעל, עין שם.

ועקר ההצלה להיות נזהר ונצל ממנו, על זה גלה לנו רבנו ז"ל, שהוא על-ידי תפלה והתבודדות, בחינת משפט, שצריך לשפט את עצמו בכל יום איך הוא מתנהג וכו', ואז תפל עליו וראה ופחד ממנו יתברך (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן טו); ולכן צריכים תמיד לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ולשפט את עצמו עמו יתברך, ולבקש ולהתחנן על עצמו, שלא יעשה שטיות, ולא שיך לומר, שהתפללתי

כָּבֵד כְּשֶׁהֵייתִי צָעִיר, שֶׁהֵיָצַר הָרַע יוֹסֵר מִמֶּנִּי וְכוּ', אֶלָּא בְּפָרוּשׁ גָּלוּ
לָנוּ חֻכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (קדוּשֵׁין ל:), אֲשֶׁר בְּכֹל יוֹם וַיּוֹם יִצְרוּ שָׁל אָדָם
מִתְגַּבֵּר עָלָיו, וְאֶלְמָלָא הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹזְרוֹ, לֹא הָיָה יָכוֹל לוֹ.

וְאָמַר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, שֶׁעָקַר הָעֵזֶר שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹזֵר לוֹ,
שְׂיוּכַל לְהִתְגַּבֵּר עַל יִצְרוֹ, זֶה רַק עַל-יַדֵּי הַלְמוּד הָעֵמֶק שֶׁל הַצַּדִּיק
הָאֵמֶת, שֶׁמִּלְמַד אוֹתָנוּ, אֵיךְ לְהַחִיּוֹת אֶת עֲצָמָנוּ תָּמִיד עִם הַנְּקֻדּוֹת
טוֹבוֹת שֶׁיֵּשׁ לָנוּ, וְעַל-יַדֵּי-זֶה יִתְרַחֵב לְבָנוּ, וְנוּכַל לְדַבֵּר אֶל
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הָעָקֵר לְשֹׁמֵר לֹא לְדַבֵּר דְּבָרִים בְּטָלִים וּדְבָרִים שֶׁל מַה בְּכַף,
שֶׁלֹּא יוֹצֵא מִזֶּה שׁוֹם דְּבָר, רַק עֵינֵפוֹת וּבִלְבוּל הַדַּעַת וְכוּ' וְכוּ', וְלָכֵן
אֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן, וְתִמְיֵד תִּהְיֶה רְגִיל לְהִתְמַיֵּד בְּלְמוּד מְשֻׁנִּיּוֹת, וְתִלְמַד
פָּרָק אַחֵר פָּרָק בְּשֵׁשׁ סְדְרֵי מְשֻׁנָּה, וְכֵן תִּלְמַד דָּף אַחֵר דָּף כְּסֻדְרָן
בְּסֻדְרַת הַש"ס, וְזֶה יִכְנִיֵס בְּךָ סְפוּק פְּנִימִי, אֲשֶׁרֵי מִי שְׂאִינוּ מְטַעֵה אֶת
עֲצָמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז סה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֻדְרַת מְטוֹת-מִסְעֵי, כ"ב תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

דַּע לְךָ, שֶׁכָּל הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים שֶׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ, זֶה רַק מִחַמַּת
קְסָרוֹן הַשְּׂמִחָה, כִּי אִם הָיִיתְ שְׂמִיחָה, לֹא הָיִיתְ בָּא לִידֵי שְׂטִיּוֹת כְּאֵלוֹ
וְכוּ' וְכוּ', וְלָכֵן הָעָקֵר רַק לְהִיּוֹת בְּשְׂמִיחָה תָּמִיד, אֲשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל אָמַר
(לְקוּטֵי-מוֹהֲרַ"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כד), שֶׁמִּצְוָה גְּדוּלָּה לְהִיּוֹת בְּשְׂמִיחָה תָּמִיד,
וְצָרִיכִים לְהַכְרִיחַ אֶת עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת בְּשְׂמִיחָה, כִּי זֶה בָּא לְאָדָם מְאֹד
מְאֹד קָשָׁה וְכָבֵד, יוֹתֵר מִכָּל הָעֲבוּדוֹת שֶׁבְּעוֹלָם. וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל
(שִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן עג): טוֹב לְאָדָם לְהִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ שְׂיוּכַל לְהַחִיּוֹת

אֶת עֲצָמוֹ עִם אֵיזָה נִגּוּן, כִּי נִגּוּן הוּא דָּבָר גָּדוֹל וְגִבּוֹה מְאֹד מְאֹד, וַיֵּשׁ לוֹ כַּחַ גָּדוֹל לְעוֹרֵר וּלְהַמְשִׁיךְ אֶת לֵב הָאָדָם לְהִשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְאָפְלוּ מִי שְׂאֵינֹו יָכוֹל לְנַגֵּן, אֶף-עַל-פִּי-כֵן בְּבִיתוֹ וּבֵין לְבֵין עֲצָמוֹ יוֹכֵל לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ עִם אֵיזָה נִגּוּן, כְּפִי שְׂיִכּוֹל לְזַמֵּר אוֹתוֹ, הֵינֹו אֶף שֶׁהוּא לֹא בַעַל מְנַגֵּן, עִם כָּל זֹאת הוּא יָכוֹל לַעֲשׂוֹת לְעֲצָמוֹ אֵיזָה נִגּוּן, שֶׁהוּא יָכוֹל לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ בְּזוֹה, כִּי מַעֲלַת הַנְּגִינָה — אֵין לְמַעֲלָה מְזוּהָ. וּמוֹבָא בַּסֵּפֶר "פְּאֵת הַשְּׁלֶחָן" (בַּהֲקִדְמָה) בְּשֵׁם הַגָּר"א, שֶׁשָּׁבַח מְאֹד אֶת חֻכְמַת הַמוּסִיקָה, וְהֵיזָה אוֹמֵר, שֶׁרַב טַעֲמֵי תוֹרָה וְסוּדוֹת שִׁירֵי הַלְוִיִּים וְסוּדוֹת תְּקוּנֵי זֹהַר, אֵי אֶפְשָׁר לִידַע בְּלַעֲדֵיהָ, וַיְכוּלִים לְהַחֲיוֹת מֵתִים בְּסוּדוֹתֶיהָ הַנְּגוּזִים בָּהּ. וְאָמַר, שֶׁכַּמָּה נִגּוּנִים הֵבִיא מִשָּׁה מְסִינֵי, וּבַתְּקוּנִים מוֹבָא (תְּקוּן יא), שְׂיֵשׁ הַיְכָל שֶׁלֹא נִפְתָּח רַק עַל-יְדֵי נְגִינָה, וּמוֹבָא גַם בַּסֵּפֶר "מַעֲבֵר יְבֶק" (אוֹת שְׁפֵתֵי צִדִיק, פָּרָק לא): יֵשׁ הַיְכָל לְמַעֲלָה גְּבוּהָ, שְׂאֵינֹו נִפְתָּח אֶלָּא בְּנִגּוּן וְכוּ', וְהַנְּשָׁמָה נִהְיֵית מְנַגֵּן, לְפִי שֶׁהִיא רְגִילָה בְּנִגּוּנֵין שֶׁל שִׁיר מְלֹאכֵי הַשָּׁרֵת וְשִׁיר הַגְּלִגְלִים. וְכֵן מוֹבָא בַּסֵּפֶר "הוֹן עֲשִׂיר" לְבַעַל מִשְׁנַת חֲסִידִים עַל מִשְׁנֵיּוֹת (יוֹמָא פג), שְׂיֵשׁ רַק שְׁבַע אוֹקְטָבוֹת, וְהַשְּׂמִינֵי הוּא קוֹל גְּבוּהָ מִהֲרָאשׁוּנִים, וְזוֹהוּ שְׁבַעָה קוֹלוֹת, שְׂאָמַר דּוֹד הַמֶּלֶךְ עַל הַמַּיִם, וּמוֹבָא בַּסֵּפֶר "שְׁתֵּי יָדוֹת" (דָּף קמא) לְמַקְבֵּל רַבִּי מְנַחֵם דִּי לוּנְזָאנוּ, שְׁכּוֹנַת הַפְּסוּק "עַלִי עֲשׂוֹר" (תְּהִלִּים צב, ד), שְׂצָרִיךְ לְהַגְבִּיֵה קוֹלוֹ עַד הַמְּדַרְגָּה הָעֲשִׂירִית מִן הַדּוּגְיָא וּלְמַעֲלָה, וְזוֹהִי תְּכֵלִית מַה שֶׁהָאָדָם יָכוֹל לְהַגְבִּיֵה קוֹלוֹ, כִּי יוֹתֵר מְזוּהָ אֵי אֶפְשָׁר כָּלָל, וְהַנְּגוּן מְסַלֵּק אֶת הָעֲצָבוֹת.

וְכֵן כָּתַב הַגָּר"א, שְׂיֵשׁ אַרְבַּעָה מִינֵי כְּלֵי זָמֵר: כַּנּוֹר, נִבְּל, תֶּף וְחֵלִיל, וּמְכוּנִים אֶל אַרְבַּע מְרוֹת שְׁבָאָדָם: לְבָנָה, אֲדָמָה, יֶרֶקָה, שְׁחוּרָה, וּבְכָל אֶחָד יֵשׁ כַּחַ לְגַרְשׁ אֶת הָעֲצָבוֹת הַנּוֹלָדֵת מִמָּרָה שְׁכַנְגָדוֹ, וַיֵּשׁ נִגּוּנִים מְרַדִּימִים, וַיֵּשׁ נִגּוּנִים הַמְּעוֹרָרִים, וּמוֹבָא בְּרִש"י (עֲרוּבִין קד): דְּלְהַקִּיץ הוּא לֹא בְּנַעֲיָמָה וּבְנַחַת נְשָׁמַע, שְׁהֲרִי קוֹל נְעִים מְרַדִּימוֹ וְהוֹלֵךְ.

וְהַכָּלָל הוּא, שְׂאָדָם צָרִיךְ לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ עִם נִגּוּן, וְאָפְלוּ שֶׁהוּא אֵינֹו יָכוֹל לְנַגֵּן בְּעֲצָמוֹ, צָרִיךְ לְחַבֵּר לְעֲצָמוֹ נִגּוּנִים, כְּדִי

להחיות את עצמו, והוא אינו צריך לנגן את הנגון שלו לאחרים אלא לעצמו, כי כל אחד צריך לנגן נגון שנמשך לכבו אתריו, כי יש חלוק בטבעי בני-אדם, יש אנשים שנגון של התעוררות ושל בכי מעורר אותם לשוב בתשובה אליו יתברך, ויש אנשים שנגון של התחזקות ושל שמחה מעורר אותם לשוב בתשובה אליו יתברך. ולכן הבוחר – יבחר, העקר לשיר לעצמו נגון, כדי להחיות את עצמו, כי כח הנגינה הוא כח אדיר להוציא את האדם מהשאול תחתית ומתחתיו. וכמוכא (ספורי-מעשיות, מעשה יג, מיום ר'), שעקר רפואת הבת מלכה שנפלה חלשות, הוא על-ידי נגון; ובאמת הנשמה הקדושה של כל בר ישראל היא נקראת בת מלך, והיא מנחת במקום שמנחת אצל כל אחד ואחד, עיפה ויגעה וחלושה בעוונותיה, שהם העשרה מיני חצים שזרק ונרה המלך האכזר, שהיא היצר הרע, והצדיק האמת מרפא אותה, על-ידי נגון ושמחה וכו', עין שם; ולכן עקר רפואת הבת-מלך, שהיא נשמות ישראל, הוא על-ידי נגון, ועל-כן תעשה כל מיני פעולות שבעולם להיות בשמחה, ותשמח את עצמך עם איזה נגון יפה שאתה זוכר, או שאתה מחבר בעצמך, וזה יועיל לך מאד, העקר אל תהיה בעצבות, שזה אבי אבות הטמאה, וכל הצרות והיסורים שאדם סובל, זה רק מחמת עצבות ומרירות ודכאון פנימי, שזה מביא אותו אחר-כך לכל העברות שבעולם, רחמנא לצלן. ולכן תהיה פקח, ותהיה רק בשמחה, ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ז סו.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מטות-מסעי, כ"ב תמוז ה'תש"ן.

שלום וברכה אל היקר לי מאד, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רק חזק ואמץ, פי גדול אדוננו ורב להושיע, וצריכים להחזיר בעצמו תמיד אמתת מציאותו יתברך, לציר בדעתו איך שכל העולם כלו הוא אור אין סוף ברוך הוא, והוא עומד בתוך האור, ואז כל החיים שלו הולכים כבר בצורה אחרת; פי באמת מי שמתבונן בכדור העולם, איך שעומד באור ממש, כמו שכתוב (איוב כו, ז): "תולה ארץ על בלימה", אזי יראה שכל כדור הארץ הוא כגרגר אחד נגד כל מה שלמעלה ממנו, ומוכא בספר "מגן אבות" להרשב"ץ (אבות פרק ד', משנה ד'): כדור הארץ אינו כנגד הגלגל העליון אלא כביצת הנמלה בים הגדול, וכדור הארץ אין הישוב בכלו אלא ברובע שלו, ולא כל הרובע מישב, כי יש בצפון חלק ממנו בלתי מישב, והמישב מזה הרובע יש בו הרים וגבעות, ימים ונהרות ומדברות, ושרות וכרמים, ומעט הוא המישב במדינות, ואני במדינה אחת מאלו המדינות שאין להם מספר, ובתוך המדינה יש בה חניות וחצרות ושוקים, ואני בתוך אחת מהם, ואני אלא חלק קטן מהמקום שאני שוכן בתוכו, ואם כל-כך הוא חלקי קטן בזה העולם, וכל העולם אינו לפני בורא-הכל כלום, איך אתגאה בפניו?!

ולכן אם מכניסים ידיעה זו היטב בלבם ובדעתם, אזי יראה שאין על מה להתגאות, וכלם כלא קמיה יתברך, וככל שמחזירים בעצמו אמתת מציאותו יתברך, אזי מתבטלת ישותו לגמרי, וכבר אינו רוצה שום דבר, רק את הבורא יתברך שמו בעצמו; פי באמת אחר התבוננות רואים, שכדור העולם הוא כמו נקדה קטנה לגבי כל הבריאה כלה, שמסבבת את כדור השמש והירח ובלי בליונים כוכבים, לאין מספר כלל, וכל זה בעולם העשייה, ואחר-כך למעלה בעולם היצירה, שהוא עולם המלאכים וכו', ואחר-כך עולם הבריאה, עולם הכסא וכו', אזי איך יכולה טפה סרוחה להתגאות? ולכן העקר רק להכניס בעצמו תמיד, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, וממילא אני לא נמצא פה בזה העולם, ואין כאן רק הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, לפניו אני מדבר, לפניו אני

מִשְׁבַּח וּמִפָּאָר, אֲשֶׁר־מִי שְׁמַגִּיעַ לְמַדְרָגָה זוֹ, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים,
אֲשֶׁר הוּא חַי עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז סז.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר מִטּוֹת-מַסְעֵי, כ"ב תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנֶכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

הִנֵּה בְּדַבַּר הַכֶּסֶף שְׁאֵתָה רֵץ וּמִתְרוֹצֵץ וְכוּ', כְּקוֹרָא בְּהַרִים וְכוּ',
רְגִיל אֲנִי לוֹמֵר מַה שְׁחַכְמִינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (עֲרוּכִין יג): כָּל הַמְּחַזֵּר
עַל הַגְּדֵלָה — הַגְּדֵלָה בּוֹרַחַת מִמֶּנּוּ, וְכֹל הַבוֹרַחַת מִן הַגְּדֵלָה —
הַגְּדֵלָה מְחַזֵּרֶת אַחֲרָיו; וְשִׁגוֹר בְּעוֹלָם מֵאָמַר זֶה: כָּל הַרוֹדֵף אַחֵר
הַכְּבוֹד — הַכְּבוֹד בּוֹרַחַת מִמֶּנּוּ, וְכֹל הַבוֹרַחַת מִן הַכְּבוֹד — הַכְּבוֹד
רוֹדֵף אַחֲרָיו; אוֹתוֹ דְּבַר נֶאֱמַר עַל הַכֶּסֶף וְהַמָּמוֹן וְכוּ': כָּל מִי שֶׁרוֹדֵף
אַחֵר הַכֶּסֶף וְהַמָּמוֹן — הַכֶּסֶף וְהַמָּמוֹן בּוֹרַחִים מִמֶּנּוּ, וְכֹל מִי
שֶׁבוֹרַח מֵהַכֶּסֶף וְהַמָּמוֹן — הַכֶּסֶף וְהַמָּמוֹן רוֹדְפִים אַחֲרָיו; וּמִי
שֶׁרְגִיל לְלַמֵּד הַרְּבֵה בְּסִפּוּרֵי-מַעֲשֵׂי־יָוֵט, מַעֲשֵׂה י"ב מֵהַבְּעַל תְּפִלָּה,
יְבִין אֶת זֶה הַיֵּטֵב, כִּי הַבְּעַל-תְּפִלָּה אָמַר בְּזוֹ הַלְּשׁוֹן: "פּוֹן גְּעֵלֵט
זְאֵלֵט אִיהָר מִיט מִיר נִישְׁט רְעֵדִין" [מַכְּסֵף אֵל תְּדַבְּרוּ עִמָּדִין];
תַּכְּף-וּמִיד שֶׁשְׁעֵמוֹ מֵהַמְּאֻכָּלִים הַטּוֹבִים שֶׁנִּתְבַּשְׁלִים בְּמִטְבַּח שֶׁל
הַצְּדִיק (שֶׁהוּא הַבְּעַל תְּפִלָּה בְּעֵצְמוֹ), הַתְּחִילוּ תַּכְּף לְהַשְׁלִיף וּלְזַרֵק
מֵהֶם אֶת כְּסָפָם וְזִהְבָם, וְכֹל אֶחָד חָפַר לְעֵצְמוֹ חִפְּיָה וְקָבַר, וְקָבַר
אֶת עֵצְמוֹ בְּתוֹף הַחִפְּיָה וְהַקָּבַר מֵגֵדֵל הַבוֹשָׁה שֶׁנִּתְבַּשְׁשׁוּ, עַל-יְדֵי
שֶׁהַרְגִישׁוּ אֶת גְּדֵל הַסִּרְחוֹן שֶׁל הַמָּמוֹן, שֶׁהוּא מְסַרִיחַ כְּמוֹ צוּאָה
מִמֶּשׁ וְכוּ', עֵינֵי שָׁם.

וְלֶכֶן צְרִיכִים הַרְּבֵה לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשַׁת-בְּרוּךְ-הוּא, שִׁינְזָה
לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מִזְבֵּיחַ, חֵלֶק א', סִימָן

(ג), שָׂאִי אָפּשָׁר לְהַגִּיעַ לְשִׁלְמוֹת הַהִשְׁגָּחָה, אֲלֵא עַל-יַדֵי שְׁבִירַת תַּאֲוֹת מְמוֹן, שְׁלֵא יְרוּץ כָּל-כֶּף אַחַר הַכֶּסֶף וְהַמְמוֹן וְכוּ', שְׁבַאֲמַת הֵם עֲוֹנוֹתָיו וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁסִּפֵּר רַבֵּנוּ ז"ל (סְפוּרֵי-מַעֲשִׂוֹת, מַעֲשֵׂה יֵא, מֵהֶבֶן מְלֶךְ וּשְׁפָחָה שְׁנַחֲלָפוּ), שְׁאָמַר אָדָם הֵיעַר (שְׁזָה סוֹכֵב עַל הַצַּדִּיק שְׁנִתְגַּדַּל בַּיַּעַר) לְהֵבֵן מְלֶךְ שְׂרָץ אַחַר בְּהֵמוֹת: "תַּפְסִיק כָּבֵר לְרוּץ אַחַר הָעֲוֹנוֹת שְׁלֶךְ", כִּי הֵם אֵינָם בְּהֵמוֹת אֲלֵא הֵם עֲוֹנוֹתֶיךָ, וְזֶה פָּשׁוּט; שְׁאָדָם צָרִיךְ רַק לְרוּץ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח לוֹ פְּרִנְסָה בְּשִׁפְעוֹ.

אָבֵל זֶה צָרִיךְ לְהִיּוֹת עִם אָמַת, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן עו) עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים קמ"ה, טו): "עֵינַי כָּל אֵלֶיךָ יִשְׁבְּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אֲכָלָם בְּעֵתוֹ"; אִם אָדָם רַק בּוֹטַח בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּמִסְתַּכֵּל רַק אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, עַל-יַדֵי-זֶה מִמְּשִׁיף עַל עֲצָמוֹ הַשְׁגָּחָה שְׁלֵמָה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן לוֹ כָּל הַצְּטֻרְכוֹתָיו. וְדַבֵּר זֶה אִי אָפּשָׁר לְהַסְבִּיר לְבְנֵי-אָדָם, עַד שְׁמַתְנַסִּים הֵיטֵב הֵיטֵב, אֲשֶׁרֵי מִי שְׁמַרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְלַכֵּת תָּמִיד לְהַתְּבוֹדֵד אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וּמִקְבֵּל עַל עֲצָמוֹ שֶׁהוּא הוֹלֵךְ עַל פְּנֵי כֶּף וְכֶף בְּתִים וְכוּ', (וּבְזֶה יֵצֵא חוֹבַת הַהִשְׁתַּדְּלוּת), וְכַמָּה שְׁיִתְּנוּ לוֹ, צָרִיךְ לְדַעַת, שְׁזֶה מַה שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נֹתֵן לוֹ, וְיִהְיֶה חֲזֵק וְאִמִּיץ בְּדַבֵּר זֶה עַד מָאֵד, וְאִז אִם יַעֲמֵד חֲזֵק בַּנְּסִיּוֹן הַזֶּה, נִכּוֹן יִהְיֶה לְבוֹ בְּטוֹחַ, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לֹא יַעֲזֹב אוֹתוֹ, וַיִּפְרָנסוּ בְּכַבוֹד גְּדוֹל.

וַיְדוּעַ הַסְּפוּר מֵהַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְדוּשׁ זי"ע, שְׁפַעַם אַחַת הִיָּה דְּחוּק מְאֹד בְּפְרִנְסָתוֹ, וְלֹא הִיָּה לוֹ אֲפֵלוֹ לְחֵם לְאָכֵל וְכוּ', וְהֵלֶךְ אֲצֵל עֲשִׂיר, וְדַפֵּק עַל חִלּוֹנוֹ וְתַכְף-וּמִיד בְּרַח, וּכְשִׁיֵּצֵא הָעֲשִׂיר, וְרָאָה שְׁאֵחָד בּוֹרַח, רָץ אַחֲרָיו עַד שֶׁהִשְׁיִגּוֹ, וְשָׂאֵל אוֹתוֹ: מַה רָצָה? עָנָה וְאָמַר: אֵין לִי אֲפֵלוֹ לְחֵם לְאָכֵל, וְהִיּוֹת שְׁצָרִיכִים לַעֲשׂוֹת הַשְׁתַּדְּלוּת, אֲנִי עֲשִׂיתִי אֶת הַהִשְׁתַּדְּלוּת שְׁלִי, וְדַפְקֵתִי עַל הַחִלּוֹן, וְיִוְתֵר מְזֵה אֲנִי לֹא צָרִיךְ. וְכַמוֹכֵן, שְׁתַּכְף-וּמִיד נֹתֵן לוֹ הָעֲשִׂיר נְתִינָה גְּדוֹלָה, וּבְוַדָּאֵי זֶה הִיָּה בְּתַחֲלַת הַהִתְגַּלוּת שְׁלוֹ, שְׁאֵף אֶחָד לֹא יַדַּע מִמֶּנּוּ וְלֹא הִפִּירוֹ.

והקלל הוא, שְׁמַנְסִים אֶת כָּל הָאָדָם לְרֵאוֹת אֵל מִי יִבְרַח בְּעַת צָרָה. וְרַבְּנוּ ו"ל גָּלָה לָנוּ אֶת הַפְּתִיחַ הַנִּכְוָנָה אֵל מִי יֵשׁ לְבָרַח וְכוּ' וְכוּ', וְזֶה כָּל עֲנִיַן תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, שְׁאָדָם צָרִיךְ לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֵל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֵל אָבִיו, וְיִהְיֶה חֲזַק וְאִמִּיץ בְּדַבְּרֵי זֶה, וְאִם שָׁבִין כִּי יִהְיֶה לוֹ מֵרַמָּד מְאֹד, וְיִחָשֵׁב כְּאִלּוּ אֶבֶד מְנוּס וְתִקְנָה מִמֶּנּוּ, וְכִאֲלוּ לֹא שׁוֹמְעִים אוֹתוֹ, וְכִאֲלוּ אִם פָּעַם כָּבָר לֹא יִשָּׁע, עִם כָּל זֹאת אִם מְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּעַת שְׁמֵר לוֹ מְאֹד מְאֹד, וְחִי בְּעֲנִיּוֹת וּבְדַחְקוֹת, אִךְ בְּטַחֲוֹנוֹ חֲזַק בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה לְבִסּוֹף יִתְפָּרְדּוּ כָּל פּוֹעֲלֵי אָוֶן, וְיִתְגַּלֶּה אֵלָיו מֶלֶךְ הַכְּבוֹד בְּעֲצָמוֹ, וְיִשְׁפִיעַ לוֹ שְׁפַע גְּדוֹל, שֶׁהַכֶּסֶף וְהַמָּוֶן יִרוּצוּ אַחֲרָיו וְכוּ' וְכוּ'. עִם כָּל זֹאת הוּא לֹא יִרְצֶה בְּשׂוֹם פְּנִים וְאִפְּן שׂוֹם דָּבָר, רַק אֶת עֲצָם עֲצָמִיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְאִזּוֹ כִּכְלָ שְׂיִבְרַח יוֹתֵר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, כְּמוֹ-כֵן יִשְׁפַע עָלָיו שְׁפַע גְּשָׁמִי וְשְׁפַע רוּחַנִי. וּבִלְבָד שְׂיִהְיֶה בְּלֵב אֱמֶת, לֵב נָכוֹן. וְזוֹ מַעֲלַת אֱלֹהֵי שְׂהוּלָכִים לְהַפְּיץ אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְאֵינָם מִתְּפַעֲלִים מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, אֲלֵא הוּלָכִים לְשֵׁם שְׁמַיִם, כְּדִי לְקַרֵּב אֲנָשִׁים אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, לְחַזְקָם וּלְאַמְצָם וּלְעוֹדָדָם וּלְשִׁמְחָם, וְאִין לָהֶם שׁוֹם כְּוָנָה לְלַכֵּת בְּעֵבֹר כֶּסֶף, רַק כְּדִי לְהַפְּיץ וּלְגַלּוֹת אֶת אוֹר רַבְּנוּ ו"ל בְּעוֹלָם, וּמִי שְׁנוּהֵג בְּדַרְךָ זוֹ, אִזִּי נָכוֹן לְבוֹ יִהְיֶה בְּטוֹחַ, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִתֵּן לוֹ שְׁפַע גְּשָׁמִי. וְכִלְלֵה זֶה תִּזְכֹּר, מֵה שְׁאָמְרוּ צְדִיקִים: "כְּשִׁזְרָעִים רוּחַנִיּוֹת — קוֹצְרִים גְּשָׁמִיּוֹת"; הֵינּוּ בְּזֶה שְׁמַקְרָבִים בְּנֵי אָדָם אֵל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא יִתְבַּרֵךְ מִחֲזִיר חֲזָרָה שְׁפַע.

וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה לְגַלּוֹת וּלְפָרְסָם אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ו"ל בְּעוֹלָם, וְאֵינּוּ מִתְּפַעֲלֵי מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, וְאֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁמַקְרָב אֵל הַבַּעַל תְּפִלָּה, שֶׁהוּא רַבְּנוּ ו"ל בְּעֲצָמוֹ, שְׂיִכּוֹל לְהַתְּפַלֵּל עִם הַטּוֹב שֶׁל כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, כְּמוּבָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטִימוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן רפכ), שְׁלִכֵן הַבַּעַל-תְּפִלָּה חֲזָן — מְלִשׁוֹן חֲזוֹן וּנְבוּאָה, וְנִקְרָא שְׂלִיחַ-צְבוּר, כִּי צָרִיךְ שְׂיִהְיֶה נִשְׁלַח מִכָּל הַצְּבוּר, דִּהְיִנוּ שְׁצָרִיךְ שְׂיִקְבֵץ אֶת כָּל הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת שְׁנִמְצָאוֹת בְּכָל אֶחָד מִהַמְּתַפְּלָלִים, וְכָל הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת תִּהְיִינָה נִכְלָלוֹת בּוֹ, וְהוּא יַעֲמֵד

וַיִּתְפַּלֵּל עִם כָּל הַטּוֹב הַזֶּה, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁחִזַּק בְּזֶה, וְאִז טוֹב לוֹ בְּזֶה וּבְכָּא לְנִצַּח וְנִצָּחִים.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז סח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר מְטוֹת-מִסְעֵי, כ"ב תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קְבֻלְתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמֶךָ בְּיָתֶר שְׂאֵת וּבְיָתֶר עֵז לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְאֵל תִּתֵּן שְׁהַעֲצִבוֹת וְהַעֲצָלוֹת יִפִּילוּ אוֹתְךָ בְּשִׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתָיו, כִּי רַבְּנוּ ז"ל הִזְהִירָנוּ מְאֹד מְאֹד עַל שִׂמְחָה, עַד שֶׁאִמְרָ (שִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן קעז), שֶׁרְאוּי לָכֶם לְשִׂמַּח בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְאַף-עַל-פִּי שֶׁאִין אַתֶּם יוֹדְעִים מִגְּדֻלַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, רְאוּי לָכֶם לְסַמֵּךְ עָלַי, כִּי אֲנִי יוֹדֵעַ מִגְּדֻלְתּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְהִזְכִּיר אֹז הַפְּסוּק (תְּהִלִּים קל"ה, ה): "כִּי אֲנִי יָדַעְתִּי כִּי גְדוֹל הַנְּקִי"ה וְכוּ', וְאָמַר, שֶׁרְאוּי לָכֶם לְשִׂמַּח בִּי, שֶׁזִּכִּיתֶם שִׂיחָיָה לָכֶם רַבִּי כְּזֶה. גַּם חִזּוֹק אֶת אַחַד, שֶׁיִּשְׂמַח אֶת עֲצָמוֹ אֶפְלוּ בְּעַסְקֵי חַל. וְאָמַר לוֹ: בְּנֻדְאֵי בֵּן הוּא, שֶׁבִּתְחִלָּה צָרִיכִין לְשִׂמַּח עֲצָמוֹ בְּמַלְי דְּעֻלְמָא בְּכָל מַה שֶׁיִּכּוֹלִין, וְאַחֲרֵי-כֵן בְּאִין לְשִׂמְחָה אִמְתִּית.

וְלִכֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם רַק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְתִמִּיד תִּדְבֵּר מִשִּׂמְחָה, אֹז תִּגִּיעַ לְשִׂמְחָה; כִּי מִמָּה שֶׁאִדָּם מִדְּבַר, אֵל זֶה הוּא זוֹכֵה לְהַגִּיעַ, וְלִכֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמִּדְּבַר עִם כָּל אַחַד בְּעִנְיַן שֶׁל שִׂמְחָה, וְעַל-דִּי-זֶה יִגִּיעַ בְּאַמְתַּת לְשִׂמְחָה. וְאִין עוֹד דְּבַר יוֹתֵר חָשׁוּב כְּמוֹ לְשִׂמַּח אֶת אַחֲרִים, כְּמֵאֲמָרֵם ז"ל (תַּעֲנִית כ"ב.), שֶׁאִמְרָ אֵלָיְהוּ עַל שְׁנֵי אֲנָשִׁים: הֵנָּה גָּמִי בְּנֵי עֻלְמָא דְאַתִּי גִינְהוּ, אֹז לְגַבִּיּהוּ, אָמַר לְהוֹ: מֵאֵי עוֹבְדֵיכּוֹ? אָמְרוּ לִיָּה: אֵינְשֵׁי בְּדִיחֵי אֲנִין מְבַדְּחִינֵן עֲצִיבֵי, אֵי גָמִי כִּי חֲזִינֵן בֵּי תְרֵי דְאִית לְהוֹ תִּיגְרָא בְּהַדְּיָהוּ טְרַחֲנִין וְעַבְדִּינֵן

לְהוֹ שְׁלֵמָא; רוֹאִים מְזָה, שְׁכַשְׁאָדָם מְשַׁמַּח אֶת אַחֲרִים, וְעוֹשֶׂה שְׁלוֹם
בֵּין אָנָשִׁים, עַל-יַד־זֶה זֹכָה לְהִיּוֹת בֶּן עוֹלָם הַבֵּא.

וְהַחֹשׁ מְרָאָה, שְׂאֵת הַפֶּל אָדָם יְכוּל לַעֲשׂוֹת, אֲבָל לֹא שְׂמַחָה,
עַל זֶה הַסֵּמ"ךְ-מ"ם מְנִיחַ אֶת עֲצָמוֹ לְאָרְכוֹ וּלְרַחְבּוֹ לְהַכְנִיֵס בְּאָדָם
מְרִירוֹת וְדַכְאוֹן, כְּדֵי שְׁיָרִיב עִם אִשְׁתּוֹ וְיִלְדִיו וְעַם בְּנֵי אָדָם וְכוּ'
וְכוּ', כִּי הַעֲצָבוֹת מְצַמְצָמֶת אֶת הַדַּעַת וְהַמַּח, וְכַשֵּׁיִשׁ לְאָדָם צְמָצוֹם
הַדַּעַת וְהַמַּח, הוּא רַב עִם אִשְׁתּוֹ וְיִלְדִיו, וְעַם בְּנֵי-אָדָם וְכוּ' וְכוּ', מֵה
שְׂאִין בֶּן כְּשֵׁאָדָם שֵׁשׁ וְשִׁמַּח — נִתְרַחֲבֶת דַּעַתוֹ, וְהוּא תָּמִיד בְּאֵהָבָה
עִם אִשְׁתּוֹ וְעַם יִלְדִיו וְעַם בְּנֵי אָדָם וְכוּ', וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
מְשַׁפֵּיעַ עֲלָיו שְׁפַע גְּדוֹל, כִּי הַשְׂמַחָה הִיא כְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ כָּל
הַהֲשָׁפוּעוֹת שְׁבַע־עוֹלָם; אֲשֶׁרִי מִי שְׂאִינוֹ מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ, וּמְצִיֵת אֶת
רַבּוֹ ז"ל, וְהוּא תָּמִיד שֵׁשׁ וְשִׁמַּח. וְאִזּוֹ אֵל רַב טוֹב הַצָּפוֹן וְהַגְּנוּז
יִזְכָּה.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז סט

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר מְטוֹת-מִסְעֵי, כ"ב תְּמוּז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעִלָה ...
גְּרוֹ יְאִיר.

לְנַכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

עֲלֶיךָ לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמְךָ לְבָרַח רַק אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהִיּוֹת
שְׂלֵמֶדֶת כְּבֵר הַרְבֵּה סִפְרֵי חֲסִידוֹת, וְהִנְקֶדָה הַפְּנִימִית שֶׁל הַחֲסִידוֹת
הִיא רַק לְחַפְּשׁ אַחַר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּבְרַגְעַ שְׁהֲרֹאֵשׁ שְׁלֶךְ יִהְיֶה
רַק אֲצֵל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מִמִּילָא תִתְבַּטְּלֶנָּה מִמָּךְ כָּל תְּאוּוֹת נְאוּף,
וּמָה גַם שְׁלֵא תִשִּׁים לֵב לְאֲשֶׁר בְּנֵי-אָדָם מְדַבְּרִים, כִּי כְּשֵׁאָדָם מַחְדִּיר
בְּעֲצָמוֹ, אֲשֶׁר אֵין בִּלְעַדְיוֹ יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, אִזּוֹ עוֹבֵר עַל הַכֹּל. וְלִכֵּן

תפסיק כְּבָר לְהִתְבַּלְבֵּל מִמָּה שְׁאַחֲרִים אוֹמְרִים, הַגִּיעַ הַזְמַן שֶׁתַּחַפֵּשׂ אַחַר הַנִּקְדָּה הַפְּנִימִית שֶׁל הַנְּשֻׁמָּה שֶׁלָּךְ, שֶׁזוֹ הַחֲסִידוּת, כִּי כִּךָ כָּתוּב בַּזֶּהר הַקְּדוֹשׁ (חֶלֶק ב' קיד:): אֵיזֶהוּ חֲסִיד הַמִּתְחַסֵּד עִם קוֹנוֹ; זֶה עָקַר הַחֲסֵד שְׁאֵדָם עוֹשֶׂה עִם נִשְׁמָתוֹ — שְׁמַגְלָה אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְלִכֵּן תִּדְבֹר עִם הַבְּחוּרִים וְהַתְּלֵמִידִים שֶׁלָּךְ רַק מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאַל תִּשִּׂים לֵב כָּלֵל לְמָה שְׁבַנִּי אָדָם מְדַבְּרִים, כִּי בְּאַמַּת מִי שֶׁנִּכְנָס בְּאַמוֹנָה, וּמְרַגֵּשׁ שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא וְאֵין בְּלַעֲדוֹ נִמְצָא, כָּל הַחַיִּים שְׁלוֹ הֵם חַיִּים אַחֲרִים לְגַמְרִי, וְהוּא אֵינוֹ צָרִיךְ כְּבָר אֶת אֵף אֶחָד, הוּא מִשְׁתַּוְּקֵק רַק אַחַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

וְלִכֵּן אַל תִּהְיֶה בְּטָלָן, תִּהְיֶה בְּשִׂמְחָה, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא זָכָה אוֹתָךְ לְצֵאת מֵעֲמָקֵי עֲמָקִים מִהַשְּׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתוֹ וְכוּ' וְכוּ', וְזָכִיתָ לְלַמֵּד סִפְרֵי חֲסִידוּת, וְכַמָּה פְּעָמִים הָאִיר לָךְ הָאוֹר שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמָה גַם שְׁמִסְרָתָ אֶת הַלְמוּד הַזֶּה לְתֵלְמִידִים, אַתָּה צָרִיךְ מְאֹד מְאֹד לְשִׂמְחָה, וְלֹא לְהַנִּיחַ אֶת הָעֲצָבוֹת אֲצִלְךָ כְּרַגְעַ, תִּשְׁכַּח מְאַחֲרִים, אֵין דְּבָר כְּזֶה אַחֲרִים, אַחֲרִים זֶה בְּנֵי-אָדָם, שֶׁהֵם דוֹמִים לְעֵצִים, אַתָּה נִכְנָס לְתוֹךְ יַעַר, וְרוֹאֶה מְאוֹת וְאַלְפֵי אֵילָנוֹת, אַתָּה מִתְפַּעֵל מֵהֵם?! אָדָם נִמְצָא בְּזֶה הָעוֹלָם בְּיַעַר, מָה יֵשׁ לָךְ לְהִתְבַּלְבֵּל מְאַחֲרִים!?

וְעַל-כֵּן הִרְגַּל עֲצָמְךָ לְהִתְבּוֹדֵד לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֲפִלוּ חֲמֵשׁ דְּקוֹת, וְתֹאמַר: "רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, בּוֹעֲרֶת בִּי תַּאֲוֹת נְאוּף", "רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, בּוֹעֲרֶת בִּי כְּפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת", "רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, יֵשׁ לִי חֲלִישוֹת הַדַּעַת", "רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי נִדְּלַק בְּיַצֵּר הַרְעָ שְׁבוּעַר בִּי מְאֹד", וְכַכָּה תִּדְבֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִרְאֶה שֶׁזֶה יַעֲזֹר לָךְ. אַל תִּהְיֶה בְּטָלָן! אַל תִּשִּׂים לֵב לְמָה שְׁכַמָּה רִיקִים וּפּוֹחֲזִים מְדַבְּרִים עֲלֶיךָ, תִּקְבַּל אֶת דְּבָרֵי, וְאֵז יִהְיֶה לָךְ חַיִּים טוֹבִים.

יֵשׁ לָךְ נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, סִימָן שֶׁהַנְּשֻׁמָּה שֶׁלָּךְ זוֹ נִשְׁמָה מִיַּחֲדָת, כִּי כָּל מָה שֶׁהַנְּשֻׁמָּה יוֹתֵר גְּדוֹלָה, הַסֵּמ"ך-מ"ם אוֹרֵב עָלֶיךָ לְטַמֵּא אוֹתָהּ בְּתַאֲוֹת נְאוּף, וּמְבִיא לָהּ כָּל מִינֵי מַחֲשָׁבוֹת זְרוֹת וְהִרְהוּרִים רְעִים וְהַסְתַּכְּלוּת רְעוֹת וְשִׁגְיוֹנוֹת וְכוּ' וְכוּ', כָּל מִינֵי

הַרְהוּרִים מְגַנִּים וּמַחְשָׁבוֹת זָרוֹת וּמְלַכְלָכוֹת וְכוּ' וְכוּ'. וְלִכֵּן אַתָּה צָרִיךְ מְאֹד מְאֹד לְהִתְחַזֵּק בְּיִתְרָה שְׂאֵת וּבְיִתְרָה עֹז, לְהַחֲדִיר בְּבַחֲוֵרִים רַק אֱלֹקוֹתָיו! יִתְבָּרַךְ, וְזֶה מֵה שְׂאֵנִי עוֹשֶׂה כְּכֹר שָׁנִים עַל גְּבֵי שָׁנִים, עוֹבְרִים עָלַי מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים, וְאֵינִי מִתְפַּעֵל מֵאַף אֶחָד, רַק מִמְשִׁיךְ לְדַבֵּר מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִחֲדִיר אֱמוּנָה בְּבַחֲוֵרִים וּבְאֲבָרְכִים, אֲנָשִׁים, נָשִׁים וְטָף, מִי שֶׁרַק בָּא אֵלַי, וְלִכֵּן אֵל תְּהִיָּה בְּטֹלָן! צֵא מֵעֲצָמְךָ, רַק תְּהִיָּה בְּשִׂמְחָה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׂיִהְיֶה לְךָ רַק טוֹב בְּחַיֶּיךָ.

הֵן אַמֶּת, שְׂאֵינְךָ יוֹדֵעַ מִהַכּוֹחַ שֶׁלְּךָ, וְלִכֵּן אַתָּה צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק בְּיִתְרָה שְׂאֵת וּבְיִתְרָה עֹז, וְלֹא לַעֲזוֹב אֶת עֲצָמְךָ כְּרַגַּע, אֵינְךָ רוֹאֶה וְאֵינְךָ מִבִּין אֶת הַכּוֹחַ שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נָתַן לְךָ, תִּקַּח אֶת עֲצָמְךָ בְּיָדֶיךָ, וְתַחֲזֵק אֶת הַבַּחֲוֵרִים בְּיִשְׂיבָה, וְתִקְרַב אוֹתָם יוֹתֵר וְיוֹתֵר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִדְבֵּר אִתָּם רַק מִהַנִּקְדָּה הַפְּנִימִית שֶׁל הַחֲסִידוֹת, שְׂזֵהוּ אֱלֹקוֹת; כִּי בְּאַמֶּת מֵה זֶה צָדִיק? כְּתוּב (חֲבִקוּק ב, ד): "צָדִיק בְּאֱמוּנָתוֹ יִחְיֶה", כֹּל הַחַיִּים שָׁלוּ הֵם רַק אֱמוּנָה, הוּא אֵינּוּ יוֹדֵעַ שׁוֹם דָּבָר — רַק אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲבָל כֹּל זְמַן שֶׁהוּא מְלַבֵּשׁ בְּגוֹף גְּשָׁמִי וְחֲמָרִי, אֲנָשִׁים יֵשׁ לָהֶם קְשִׁיוֹת עָלָיו, כִּי אֵיךְ הֵם יִשְׁיִגוּ אֱלֹקוֹת, בְּשִׁעָה שֶׁהֵם מְלֹאֵי זָבָל וְלִכְלוּף, וְכֹל הָרֹאשׁ שֶׁלָּהֶם זֶה רַק בְּתַאֲוֹת וּבְנֵאוּף, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן, וְצָדִיק שְׂדָבּוּק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵין לוֹ שׁוֹם דָּבָר רַק אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵיךְ עִם מַחַ מְטָמָא כְּזֵה, יְכוּלִים לְהִרְגִישׁ בְּצָדִיק? ! וְלִכֵּן אוֹמֵר רַבְּנּוּ ז"ל (סְפָר־הַמִּדּוֹת, אוֹת צָדִיק, סִימָן קסג), שְׁעַל-פִּי-רַב הַנוֹאֲפִים הֵם חוֹלְקִים עַל הַצָּדִיקִים, כִּי הַצָּדִיק הוּא כֹּל רוֹחֲנִי, וְהָאָדָם הוּא מְלֹא גְשָׁמִי, וְכִיִּצַּד אִישׁ מְגַשֵּׁם עִב וְגַס, יוֹכֵל לְהִבִּין בְּרוּחָנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹת?! ! וְאַתָּה הָרִי לְמִדַּת חֲסִידוֹת, וְלִכֵּן תִּחְדִּיר בְּתוֹךְ הַבַּחֲוֵרִים אֶת הָאֱמוּנָת חֲכָמִים, וְתִרְאֶה שְׂהִישְׂיבָה עוֹד תִּשְׁגָּשֵׁג, וְתִבִּיא עוֹד מְאוֹת בַּחֲוֵרִים, רַק אֵל תְּהִיָּה בְּטֹלָן, מִפְּנֵי חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת, שְׂאֵיזָה רִיק וּפּוֹחַז עֲשֶׂה לְךָ, אַתָּה לֹא צָרִיךְ לְהִשְׁבֵּר כָּלֵל, וְאֵינִי מְאֹד מְקוּנָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂתַעֲבֹר אֶת הַכֹּל בְּנִקְלָ מְאֹד, וְשִׁנְשָׁמַע בְּשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז ע.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מטות-מסעי, כ"ב תמוז ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאד, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

איני יודע למה אתה צריך לכתב, שאין לך מה לעשות וכו', ואתה יוצא מדעתך משעמום וכו', למה לא תפתח ש"ס, ותתחיל לגרס מהתחלת מסכת ברכות, דף אחר דף, דף אחר דף, עד שתזכה לסיים את הפרק הראשון, ותתחיל את הפרק השני, עד שתסיים את מסכת ברכות ותתחיל מסכת שבת, וכשתסיים מסכת שבת, תתחיל מסכת ערובין וכו' וכו', עד שתסיים את כל הש"ס פלו, ואז תראה שהתורה תטהר אותך מכל מיני שטיות, ותטהר לך את המוח-מחשבה, כי כל-כך חבל שמסתובבים בלא מעש, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (כתבות נט): הבטלה מביאה לידי שעמום (שגעון) ולידי זמה, כי אין היצר הרע נאחז באדם, אלא מרב שעמום, ולכן תשתדל לגרס בכל יום המון דפים גמרא, וזה יכניס בך חשק עצום לסיים את הש"ס פעם אחר פעם, עד שתזכה ללמד כבר עם רש"י, ואחר-כך כשתזכה לסיים את הש"ס כמה פעמים עם רש"י, תתחיל גם עם התוספות, קדם תוספות קטנים, ואחר-כך במשך כמה וכמה שנים תוכל ללמד גם את התוספות הגדולים, העקר אל תשב ואל תסתובב בחסר מעש, אלא תמיד תהיה לפניך גמרא, ותגרס דף אחר דף, וזה יציל אותך מהיצר הרע הבוער בך.

אין עוד אדם אמלל כמי שמסתובב בטל ואינו עושה כלום, ממה נפשך, אם אתה עיף ויגע — לך לישן, אם אתה רעב — לך לאכל, ואם אתה אינך יודע מה לעשות עם הזמן שלך — לך לעבד, אבל להסתובב בטל, זו סכנה מאד מאד גדולה, וזה יביא אותך

לשגועון, ולכן תתחזק מאד מאד, והקדוש-ברוך-הוא ימתיק ממך
כל הדינים, על-ידי פלא עליון.

הרגל את עצמך לדבר אליו יתברך, אשר כל דבור ודבור
שמדברים אליו יתברך — זו הצלחה נצחית, הצלחה כזו שאין
לתאר ואין לשער כלל, ואשרי מי שחזק בזה, ואז טוב לו כל
הימים.

אני מאד מבקש אותך שתחזיק מעמד, ושום דבר בעולם לא
יוכל לשבר אותך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ז עא.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מטות-מסעי, כ"ב תמוז ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויךדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

בענין פרנסה וכו', צריכים מאד לשמר מבני-אדם, שלא יכניסו
אותך בפח וכו', כי ההכרח לך לדעת, שכל אחד רק לטובת עצמו
הוא מדבר, אין משג כזה שיש לאדם חבר טוב, ואף שזה יראה לך
מוזר וכו', אבל זו המציאות, כל אדם חושב רק לטובתו, ולכן
הזהירנו רבנו ז"ל מאד מאד לא לקבל עצות מהמון-עם (עין
לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ז'), כי עצות של המון-עם עצת הנחש, מה
שאין בן עצות הצדיק זה כלו זרע אמת (ירמיה ב, כה), והענין הוא
פשוט, כי המון-עם נמצאים בזה העולם, וכל מחשבתם היא רק
איך לעשות כסף ואיך להצליח וכו', ואף אחד אינו חושב מהתכלית
הנצחית, ולכן כל עצותיהן הן עצות של הכלי העולם הזה, ויש
בהן נגיעות, מה שאין בן עצות הצדיק, הן עצות מהעולם הבא, כי
הוא כבר נמצא יותר שמה למעלה ממה שנמצא פה למטה, כי כל
מח מחשבתו זה רק רוחניות אלקות, והכפסופין שלו הם רק —

להפיל באין סוף ברוך הוא, ולא מענין אותו שום דבר מהבלי עולם הזה, הוא רק רוצה כבוד להפשיט את הגוף שלו וכו', וישנשמתו תהיה אדוקה ודבוקה באין סוף ברוך הוא, וזכרון יום המיתה והקבורה וכו' אינו מש מעיני שכלו, ולכן העצות שלו הן עצות מעולם הבא, ששם אין כבוד שום נגיעות, כי למעלה בשמים לא חשוב כלום רק תורה ותפלה, ולכן הצדיק נותן עצה כזו, שאפילו שנמצא בעולם הזה, והוא מכרח לעסק באיזו פרנסה, ולפרנס את אשתו וילדיו וכו', הוא תמיד יקשר בתוך העצות שלו איך שיהיה לו גם זמן לחטף בזה העולם טוב אמתי ונצחי, שהם שעורי תורה וקיום מצוות מעשיות בשמחה, והעולה על הכל — תפלה, לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, הן השלש תפלות להתפלל במנין דיקא, והן להיות רגיל לדבר אליו ותברך באשר ידבר הבן אל אביו, שזו נקראת התבודדות.

מוהרנ"ת ז"ל נסע פעם עם תלמידו ר' אפרים בן ר' נפתלי ז"ל, והיה אז שלג כבד מאד, ובדרך העגלון לא היה יכול לנסע יותר, והצרכו לרדת מהעגלה וללכת רגלי בתוך השלג העמק, ונתאנח ר' אפרים ז"ל, ואמר למוהרנ"ת ז"ל בזו הלשון: ווען קומט מען שוין אהיים? (מתי נגיע כבוד הביתה)? כי השלג חדר והכה בפניהם, והיה קר עז מאד, ענה ואמר לו מוהרנ"ת ז"ל: מה יהיה כבוד אם תבוא הביתה? הרי זה לא יפטר לך את הבצעה, אדרבה בביתך יהיו לך מניעות מאשתך וילדיך וכו' וכו', אבל אני משתוקק להגיע אל הבית האמתי והנצחי (איך בענק אנקומען צום אמת'ן היים); רואים מזה, שצדיק כל מח-מחשבתו הוא רק — איך זוכים כבוד להגיע חזרה אל האין סוף ברוך הוא. ומה גם, שגדולי הצדיקים ממשיכים את רוחניות חיות אלקות בזה העולם, ועושים עוד מהעולם הזה עולם הבא, כי בזה שמכניסים את אמתת מציאותו ותברך בזה העולם, נתהפך העולם הזה לעולם הבא, אשרי מי שמקרב אל צדיקים כאלו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ז עב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר מְטוֹת-מִסְעֵי, כ"ב תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ וְאִיר.

לְנִכוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיְקָר! רַבְּנוּ ו"ל אָמַר (שיחות-הַר"ן, סִימָן מו) צָרִיף לָזֶה זְכוּיָה גְדוּלָה, שְׂיִזְכָּה לַיִּשָּׁב עֲצָמוּ שְׁעָה אַחַת בַּיּוֹם, וְשִׁתְּהִיָּה לוֹ חֶרְטָה עַל מָה שְׁצָרִיכִין לְהִתְחַרֵּט, כִּי לֹא כָּל אָדָם זוֹכֵה לָזֶה, כִּי הַיּוֹם חוֹלֵף וְעוֹבֵר אֶצְלוֹ, וְאִין לוֹ פְּנָאֵי לַיִּשָּׁב עֲצָמוּ אֶפְלוּ פְּעַם אַחַת כָּל יְמֵי חַיָּיו, עַל-כֵּן צָרִיכִין לְהִתְגַּבֵּר לְרֵאוֹת לַיַּחַד לוֹ פְּנָאֵי, וְלַיִּשָּׁב עֲצָמוּ הַיֵּטֵב עַל כָּל מַעֲשָׂיו אֲשֶׁר הוּא עוֹשֶׂה בְּעוֹלָם — אִם כֶּף רָאוּי לוֹ לְבָלוֹת יְמָיו בְּמַעֲשִׂים כְּאֵלוֹ.

כִּי בְּלֵי יִשׁוּב הַדַּעַת אָדָם הוּא מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל מְאֹד, וְאִינוּ יוֹדְעִים מָה לַעֲשׂוֹת, וְלִכֵּן אֲשֶׁרֵי הָאָדָם שְׂזוֹכֵה לְפִשְׁפֹּשׁ בְּכָל יוֹם בְּמַעֲשָׂיו. וְלָזֶה זוֹכִים עַל-יְדֵי תְּפִלָּה וְהִתְבּוּדוֹת, שְׂאָדָם בָּא לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִתְחִיל לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְעוֹשֶׂה לְעֲצָמוֹ חֲשׁבוֹן הַנֶּפֶשׁ אִיף עָבְרוּ עָלָי כָּל הַשָּׁנִים וְכוּ', וּמָה פְּעַלְתִּי בְּכָל הַשָּׁנִים וְכוּ', וּמָה יֵצֵא לִי מִכָּל הַהֵבֵל שְׁעֵבַר עָלַי וְכוּ', אֲזִי יִזְכָּה לַיִּשָּׁב אֶת עֲצָמוֹ — עַל-כֵּן-פְּנִים מַעֲכָשׁוּ אֲשֶׁנָּה אֶת מַעֲשֵׂי וְאֶת מַדּוּתִי, וְאֲשֶׁמַּר עַל זְמַנֵּי הַיְקָר, וְזוֹ הַדֶּרֶךְ הַכִּי קָלָה וְהַכִּי פְּשׁוּטָה לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, עַל-יְדֵי יִשׁוּב הַדַּעַת שְׂהָאָדָם צָרִיף לַיִּשָּׁב אֶת עֲצָמוֹ — אִיף עָבַר עָלָיו כָּל הָעֵבֶר וְכוּ', וּמִמִּילָא יִתְקַן עֲכָשׁוּ אֶת הָעֵתִיד, וּכְמֵאֵמַר הַחֲכָם: "הָעֵבֶר אִין וְהָעֵתִיד עֲדִין", כִּי מָה שְׁעֵבַר עָבַר, וְעֲכָשׁוּ צָרִיכִים לְדַאֵג עַל הָעֵתִיד, לְתַקַּן אֶת מַעֲשָׂיו, שְׂזֵה עֵקֶר חֲזָרָה בְּתִשׁוּבָה — חֶרְטָה עַל הָעֵבֶר, וְקִבְּלָה עַל לְהִבָּא.

וְעִין בְּסִפְר "נַחַת הַשְּׁלַחַן" מִהֶרֶב הַקְּדוּשׁ מְטָשְׁהֵרִין ו"ל, בְּהִלְכוֹת פֶּסַח, שְׂמִבְּאָר שָׁם, שְׁעָקֵר הַתְּגַבְּרוֹת הַסְּטָרָא אַחֲרָא הוּא

לְסַמָּא עֵינֵי הָאָדָם, שְׁלֵא לְהִתְבּוֹנֵן כָּלֵל עַל דְּרָכָיו, בְּבַחֲנֵינָת (מִשְׁלֵי יח, ב): "לֹא יִחְפֹּץ כָּסִיל בְּתִבּוּנָה, כִּי אִם בְּהִתְגַּלּוֹת לְבוֹ". אַבְל תַּכְּרָף שְׁמַעוֹרָר כַּח וְהָאֵרֶת הַנְּשָׁמָה, שֶׁהוּא בַּחֲנֵינָת אֹר הַנֵּר, בַּחֲנֵינָת (מִשְׁלֵי כ, כז): "נֵר הַיְיָ" הַנְּשַׁמֵּת אָדָם", וּמִתְחִיל לְפַשְׁפֵּשׁ בְּמַעֲשָׂיו וּלְהִתְבּוֹנֵן עַל דְּרָכָיו, אֲזִי 'הֵבֵא לְטָהָר מְסִיעֵינָ לֹ', וְיַמְעֵט מִן הָאֹר דְּיֻחָה הַרְבֵּה מִן הַחֲשָׁד, וְזֶה שְׁמַבְרָכִין עַל בַּעוֹר חֲמִץ בַּעֲת הַבְּדִיקָה, כִּי הַבְּדִיקָה בַּעֲצָמָה שְׁל הַחֲמִץ (שֶׁהוּא מִצַּד הַיֵּצֵר הָרָע), הֵינּוּ כְּשֶׁמִּתְחִיל לְחַפֵּשׁ וּלְפַשְׁפֵּשׁ בְּמַעֲשָׂיו, זֹ כְּבָר הִתְחַלַּת הַבַּעוֹר, עֵינָ שָׁם.

וְלָכֵן בְּזֶה שְׁאֵתָה תִּלְךָ לְמָקוֹם פְּנוּי שְׁאִין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, וְתִשִּׁיחַ וְתִסְפֹּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְתַעֲשֶׂה לְעַצְמְךָ חֲשׁוֹבֹן הַנֶּפֶשׁ אִיךָ עֲבָרוּ עֲלֶיךָ כָּל הַשָּׁנִים, וְתִקְבֵּל עַל עַצְמְךָ מֵהַיּוֹם וְהַלְּאָה לְהִתְנַהֵג עַל-פִּי דְרָךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, בְּזֶה בַּעֲצָמוֹ בְּטִלְתָּ אֶת הַחֲמִץ, שֶׁהוּא הַיֵּצֵר הָרָע מִמֶּךָ.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז עג.

בַּעֲזַרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר מִטּוֹת-מַסְעֵי, כ"ב תְּמוּז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלְתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

רַק חֹזֵק וְאַמֵּץ בְּכָל מַה שְׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ, וְאִז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

בַּעֲנִין לְמוֹד פְּתִיבֵי הָאָרִיז"ל וְכוּ', צְרִיכִים לְלַמֵּד רַק עַל-פִּי הַהַקְּדָמוֹת שְׁל רַבְּנֵי ז"ל וּמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, כִּי אַחֲרַת זֶה סֵתָם עוֹרְבָא פְּרַח וְכוּ', כִּי הַלְמוֹד הַזֶּה הוּא לְמוֹד רוּחָנִי, שְׁצְרִיכִים לְהִלְבִּישׁוּ בַּחֲזִי יוֹם יוֹם, כַּמוֹבָא בְּדַבְרֵי מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל (לְקוּטִי-תְּלֻכּוֹת, תְּפִלִּין, תְּלֻכָה ה'), אוֹת (לח), וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: כִּי עַל-פִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהַיּוֹצֵא בָּהֶם הַמְּבֹאָרִים בְּדַבְרֵינוּ, תּוֹכֵל לַעֲשׂוֹת לְךָ דְרָךְ לְהִבִּין מְעַט מִזְעִיר בְּדַרְכֵי הַקְּבָלָה שְׁל הַזֵּהָר הַקְּדוּשׁ וְהָאָרִיז"ל, לְהַיּוֹצֵא מֵהֶם דְּרָכִים וְעֻצּוֹת לְמַעֲשֶׂה.

על-פי הקדמות נוראות ועצות אמתיות של דברי תורתו של רבנו ז"ל, שכל תורה ותורה וכל מעשה ומעשה פותח שערים רבים של השגת אלקות, שעל-ידי-זה יכולין להבין גם כל דרכי הקבלה. אם תזכה לשקד על תורתו הקדושה יום יום בשקיפה רבה וכו', עיין שם.

ואעתיק לך דגמא איך שמוהרנ"ת ז"ל מפרש את דברי האריז"ל בענין הצמצום (עיין לקוטי-הלכות, מנחה, הלכה ז', אות לב): מבאר בכתבי האריז"ל, שתחלת הבריאה היא על-ידי כמה צמצומים, שכביכול, המשיך האור באיזו בחינה, ואחר-כך העלימו, וכן כמה וכמה פעמים בכמה דרכים, ועל-ידי-זה דיקא נהוו הפלים שיוכלו לקבל האור. וכל זה הוא סוד מיתת המלכים ותקונם, שדיקא על-ידי השבירה והמיתה נמשך אחר-כך עולם התקון בתוספות אור נפלא יותר, כמובן בכתבים. אבל עקר הפל היה תלוי באדם הבעל בחירה, כי הוא היה צריך לתקן הכל על-ידי אתערותא דלתתא, ועל-כן עתה גם-כן העקר תלוי בתשובה של האדם. כי בהכרח שתהיה על-כל-פנים איזו התעוררות בעלמא, שהוא בחינת אתערותא דלתתא. ועל-כן אין לך דבר העומד בפני התשובה, ו"עד יום מותו תחכה לו" וכו'; כי אפלו אם חטא כמו שחטא אלפי פעמים, עם כל זה בכל פעם שמתעורר באיזו התעוררות לשוב אל השם יתברך, אין שום התעוררות נאבדת, כמו שכתוב בזהר הקדוש (זהר חלק ב' קנ:): 'לית רעותא טבא דאתאביד', כי על-ידי התשובה נהפכים העוונות לזכיות, כי נעשה תקון על-ידי הקלקולים, כי כל מה שקלקל והמשיך האור למקום שהמשיך, שזה עקר הקלקול, אבל אחר-כך פשנתעורר בתשובה, הוא מקיים הכל, ואזי נעשה על-ידי-זה דיקא כלים חדשים, ונמשך לתוכן אור חדש ונפלא.

כי על-ידי שהמשיך האור למקומות גסים וכו', על-ידי-זה נתעבו הפלים, ויכולים אחר-כך לזככן, עד שיתהפך הכל לטובה, שדיקא על-ידי-זה יתהוו כלים נפלאים לקבל האור חדש, שלא היו יכולים לקבל מקדם, כי לא היה אפשר להתהוות הפלים, כי אם

על-ידי-זוה, שְׁזָהוּ בְּחִינַת יְרִידָה תְּכֵלֶיֶת הַעֲלִיָּה, עוֹנוֹת נִתְּפָכִין לְזִכְיוֹת, הַתְּרַחֲקוֹת תְּכֵלֶיֶת הַתְּקָרְבוֹת, שְׁכָל זֶה הוּא בְּחִינַת תְּקוּן מִיתַת הַמַּלְכִים, שְׁדִיקָא עַל-יְדֵי מִיתַתָם וְשִׁבְרַתָם גַּמְשָׁן 'אֹר מ"ה הַחֲדָשׁ, הַגְּדוֹל בְּיוֹתֵר כַּמּוּבָא בְּכַתְּבִים.

אָבֵל כָּל זֶה לָאוּ כָּל אָדָם זוֹכֶה, כִּי אִם בְּכַח הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים, שְׂיֻדְעִים סוּד זֶה לְעַמְקוֹ, שְׁהֵם יְכוּלִים לְעוֹרֵר בְּגִי-אָדָם לְתִשׁוּבָה, וּלְחַזֵּק אֶת כָּל אֶחָד, וּלְהַעֲלוֹת כָּל מִינֵי הַתְּעוֹרְרוֹת בְּעֵלְמָא, כָּל נִקְדָּה וּנְקָדָה טוֹבָה, וּלְתַקֵּן עַל-יְדֵי-זֶה כָּלִים נִפְלְאִים בְּאִפְּן שְׂיִתְקֵן כָּל אֶחָד בְּיֵתֵר שְׂאֵת וְכוּ', עַל-כֵּן צְרִיכִין לְחַפֵּשׂ מְאֹד אַחַר צְדִיק כְּזֶה, שְׂיֻכַּל לְעַסֵּק בְּתַקּוּנוֹ, וְהַחֲפוּשׁ וְהַבְּקָשָׁה בְּעֲצָמָה הִיא טוֹבָה גְּדוֹלָה מְאֹד לְנִצָּחַת, אֲפִלוּ אִם קִלְקַל כְּמוֹ שְׁקִלְקַל, כִּי הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים זְכוּ לְמַה שְׁזָכוּ, עַל-יְדֵי אֲתַעְרוּתָא דְלַתְּתָא שְׁלֵהֶם בְּתַכְלִית תְּכֵלֶיֶת הַשְּׁלֻמוֹת. וְעַל-כֵּן עָשׂוּ כָּלִים נִפְלְאִים וְנוֹרְאִים מְאֹד, שְׂיֻכּוּלִים לְתַקֵּן כָּל הַקְּלוּלִים שְׁבַעֲוֹלָם, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, רַק אֶף-עַל-פִּי-כֵן צְרִיכִין עַל-כָּל-פְּנִים אִיזוֹ הַתְּעוֹרְרוֹת בְּעֵלְמָא שֶׁל הָאָדָם בְּעֲצָמוֹ, כִּי בְּלִי שׁוּם הַתְּעוֹרְרוֹת כָּלֵל, אִי אֲפָשָׁר לְתַקְּנוֹ כְּרְאוּי. וַיִּזְהַר בְּנִפְשׁוֹ עַל-כָּל-פְּנִים שְׁלֵא יִהְיֶה לֵץ וְחוֹלֵק, חַס וְשְׁלוֹם, עַל הַצְּדִיק הַעוֹסֵק בְּתַקּוּנוֹ.

וְזֶה בְּחִינַת מַעֲלַת הַתְּשׁוּבָה, שְׁהַפְּלִיגוּ בָּהּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים מְאֹד (בְּרִכּוֹת ל:), שְׂבִמְקוֹם שְׁבַעֲלֵי תְּשׁוּבָה עוֹמְדִים, שֵׁם צְדִיקִים גְּמוּרִים אֵינָם יְכוּלִים לְעַמְד'; וְכֵן אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יּוֹמָא פו): 'גְּדוֹלָה תְּשׁוּבָה שְׁמַגְעַת עַד כְּסֵא הַכְּבוֹד'; וְכֵן 'קוֹרַעַת גְּזֵר דִּינוֹ שֶׁל אָדָם'; כִּי דִיקָא מַחֲמַת שְׂיֻרְד לְמַקּוֹמוֹת נְמוּכִים וּמַגְשָׁמִים כְּאַלְהָ, וְהַתְּגַבֵּר בְּכַח הַצְּדִיק לְעֵלוֹת מִשָּׁם, עַל-יְדֵי-זֶה דִיקָא נַעֲשִׂים כָּלִים נִפְלְאִים לְקַבֵּל הָאֹר הַנִּפְלְאָ, אֲשֶׁר צְדִיקִים גְּמוּרִים אֵינָם יְכוּלִים לְקַבֵּל אֹר כְּזֶה, מַחֲמַת שְׂאִין לָהֶם כָּלִים כְּאֵלוֹ וְכוּ', וְכֵל זֶה אִי אֲפָשָׁר לְזַכּוֹת, כִּי אִם בְּכַח הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים שְׁהֵם עָקֵר הַבְּעֵלִי תְּשׁוּבָה, כִּי הֵם הַבְּעֵלִים שֶׁל תְּשׁוּבָה, וְכֵל מִי שְׁחָס עַל חַיּוֹ, וְרוּצָה לְשׁוּב בְּתְּשׁוּבָה, צְרִיף לְקַבֵּל מֵהֶם, כִּי הֵם אֶף-עַל-פִּי שְׁלֵא טַעְמוֹ טַעַם חֲטָא מַעוּלָם, אֶף-עַל-פִּי-כֵן הֵם עוֹשִׂים תְּשׁוּבָה בְּכָל פַּעַם עַל הַשְּׂגָתָם הָרְאוּשׁוֹנָה, וְגַם הֵם יוֹרְדִים לְמַקּוֹמוֹת נְמוּכִים מְאֹד בְּכּוֹנְנָה

בשכיל להעלות הנפשות משם ולהחזירם בתשובה, שזה בחינת מה שאמרו חכמינו הקדושים על דוד המלך (ברכות ד.), 'ואני ידו מלכלכות בדם ובשפיר ובשליא, כדי לטהר אשה לבעלה'.

ובכח אלו הצדיקים יש תקנה לכל מי שיאחז בהם שיעלה מעמק ירידתו לעליה גדולה ושיהיו נעשים על-ידי-זה דיקא פלים נפלאים לקבל אור האין סוף פראוי. רק העקר שישמע לדברייהם, וילך בדרךיהם מעתה על-כל-פנים, ויסלק חכמתו כאלו אין לו שום שכל, רק יבטל דעתו לגמרי נגדם, ואז יזכה בודאי לאחרית טוב; וכמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן קכג), שעקר שלמות ההתקרבות אל הצדיק האמת הוא דיקא שייסלק את חכמתו המדמה לגמרי, ויצית את הצדיק, כי אחרת ישאר בתאוותיו ובמדותיו הרעות ובשגיונותיו, פמוכא בדברי רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן 10): מי שאינו שומע ומצית לדברי חכמים אמתיים, הוא יכול להשתגע. כי עקר שגועון של כל המשגעים, הוא רק מחמת שאינם מציתים ושומעים לדברי הבעלי שכל.

כי המשגע אם היה שומע ומצית לדברי אחרים, שהם הבעלי שכל, בודאי לא היה משגע כלל, כי אף-על-פי שלפי רוח שטות ושגועון שלו נדמה לו בברור גמור, שהוא צריך לילך קרוע ולהתגלגל באשפה וכיוצא בזה מדרכי השטות ושגועון, אף-על-פי-כן מאחר שהגדול ממנו אומר לו, שאינו צריך לעשות כן, אם היה מבטל דעתו נגד דעת הגדול ממנו בחכמה, בודאי היה מתבטל כל השגועון שלו. נמצא, שעקר השגועון הוא רק מחמת שהוא אינו רוצה לשמע ולצית לדברי חכמים.

הרי שלף לפניך, איך מוהר"ן ז"ל לומד את כל הענין של הצמצום, שהוא למוד עמק מאד מאד בכתבי האריז"ל, איך שנתנה הבריאה פלה וכו', הוא מלביש את זה לחיי יום בועצות ובהתחזקות לאדם הכי גרוע שנפל לעמקי עמקים בשאול תחתית ומתחטיו. ולכן כל מי שרוצה ללמד כתבי האריז"ל, ההכרח לו ללמד על-פי הקדמותיו של רבנו ז"ל.

אֲשֶׁר ט"ז עד בַּנְחַל ריט

וְאִם שְׂאֵנִי יוֹדֵעַ שְׂיִהְיוּ אֵלָיו שְׂיִצְחָקוּ מִזֶּה, לָנוּ אֵין אֶלָּא אֶת
דְּבָרֵי מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל, שֶׁהוּא הִיָּה הַחֲכָם הַשְּׁלֵם, שֶׁרַק הוּא הַבֵּין אֶת
הַלְמוּד הַעֲמֵק שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל, וְרַק לוֹ הִיָּתָה הַשְּׂפָה וְהַלְשׁוֹן לְכָל
הַיְרֻדִים וְהַנְּפוּלִים וְהַמְשַׁלְכִים בְּתַאוּתֵיהֶם וְכוּ' וְכוּ', לְחַזְקָם
וּלְעוֹדָדָם וּלְשִׁמְחָם וּלְקַרְבָם אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז עד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר מִטּוֹת-מַסְעֵי, כ"ב תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

רְאֵה לְבָדֵק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלָּךְ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְתִשְׁתַּדֵּל לְהַנִּיחַ
בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין כְּשֵׁרוֹת, וְתַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מְאֲמָצִים לְהַתְּפַלֵּל עָרֵב
וּבִקְרֵי בֵּית-הַכְּנֶסֶת בְּמַגֵּן דִּיקָא.

רְאֵה שְׂאֵשְׁתָּךְ תִּדְּלִיק לְכַבּוֹד שְׁבַת-קֹדֶשׁ אַרְבָּעָה גֵּרוֹת, וְלְהוֹסִיף
שְׁנֵי גֵּרוֹת שֶׁל שְׁמֵן זַיִת, וּבְעֵת הַדְּלָקָה הַגֵּרוֹת לְבַקֵּשׁ הַרְּבָה מִמֶּנּוּ
יִתְבַּרֵךְ עַל יְלָדִים, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְּלָקָה הַגֵּרוֹת
מְאֹד מְקַבְּלָת וּמְרַצָּה בְּשָׂמַיִם.

רְאוּ שְׂנִיכֵם לְכַבֵּד אֶחָד אֶת הַשְּׁנֵי, וְלֹא לְרִיב בְּשׁוּם פְּנִים וְאַפָּן,
רַק שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם וְשְׁלִוָה בֵּינֵיכֶם, וְאַז אִם תִּקְרְמוּ אֶת זֶה, הַקְּדוּשָׁה-
בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם בְּבָנִים חַיִּים וְקַיָּמִים.

הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְּפִלָּתִי שְׂאֵנִי
מְבַקֵּשׁ וּמִתְּפַלֵּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתִּזְכּוּ לְהוֹלִיד בָּנִים חַיִּים וְקַיָּמִים.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז עה.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מטות-מסעי, כ"ב תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מָאד ... נֵרוּ יְאִיר.

לְנִכוּן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּגְדֹל שְׂמֵחָתִי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ —
אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלָל, כִּי אֶתָּה חֲקוּק בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל
הַיָּמִים.

הַעֲקֹר רָאָה לְשֹׁמֵר אֶת עֲצֻמְךָ מִהִבְטָלָה, שְׁלֵא תִלְךָ בְטֵל, רַק
תִּהְיֶה תָּמִיד עֶסוּק בְּמִשְׁהוֹ, וְכֹךָ תִּצְלִיחַ דְּרָכְךָ, כִּי הִבְטָלָה מְבִיאָה
לִיְדֵי זְמָה וְלִיְדֵי שְׁעָמוּם (פְּתוּבוֹת נ.ט.).

מָה אָמַר לְךָ, יְדֵי הַיָּקָר! רָאוּי לְךָ לְרַקֵּד וּלְשִׁמַּח בְּכֹל יוֹם,
שְׂאֵתָה יוֹדֵעַ מְרַבֵּי אֱמֶת כְּזֶה, רַבִּי נִפְלָא כְּזֶה, וּמָה הֵייתָ עוֹשֶׂה בְּלִי
רַבְנוּ ז"ל? ! וְעַל-כֵּן אֶתָּה צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק מְאֹד מְאֹד עִם רַבְנוּ ז"ל,
"בְּךָ רַבְנוּ ז"ל נִגְיָלָה, בְּךָ רַבְנוּ ז"ל וְנִשְׁמַחָה".

הִרְגַל אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר בְּכֹל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר
וְדְבוּר הוּא הִצְלָחָה נְצַחִית, הִצְלָחָה כְּזוֹ, שְׂאֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר
כָּלָל. וְאֶתָּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת חֲזָק בְּזֶה מְאֹד מְאֹד — לְדַבֵּר בְּכֹל יוֹם
אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר זֶה נִקְרָא אֲצֵל רַבְנוּ ז"ל 'הִתְבּוֹדְדוּת'. וְאֲשֶׁר מִי
שְׂמִתְבוֹדֵד עֲצָמוֹ בְּכֹל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֵז נִכוּן לְבוֹ יִהְיֶה בְטוֹחַ,
שְׂיִצְלִיחַ דְּרָכּוֹ. כִּי בְּאֱמֶת אֵין לְאָדָם אֶף אֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם — רַק
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצָמוֹ, וְעַל-כֵּן תִּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מְאֲמָצִים
שְׂבְּעוֹלָם לְהִתְבוֹדֵד עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתְךָ וְכֹל מָה
שְׂעוֹבֵר עָלֶיךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רַעְהוֹ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו.

נָא וְנָא רָאָה לוֹמַר בְּכֹל יוֹם 'יוֹם תְּהִלִּים', בְּאִפְּן שְׂתִזְכָּה לְסִיִּם
בְּכֹל שְׁבוּעָה אֶת סֵפֶר הַתְּהִלִּים, וְתִחַדֵּשׁ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה אֱמֶתִיִּים עַל סֵפֶר
הַתְּהִלִּים, וְזֶה יִהְיֶה לְךָ תִּקּוּן נִפְלָא עַל הָעֶבֶר שְׁלֶךָ.

אֲשֶׁר ט"ז עו בַּנְחַל רכא

גַּם תִּרְגִּיל אֶת עֲצֻמָּךְ לומר בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנוֹת, אֲשֶׁר
הָאֲמִירָה בְּעֶלְמָא מְזַכֶּכֶת אֶת הָאָדָם.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז עו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר מְטוֹת-מִסְעֵי, כ"ב תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... שְׂפִיחֵיו.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּכֶם עִם הַחֲמִשִּׁים שְׁקָלִים לְפִדְיוֹן, יַעֲזוֹר
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִמְתְּקוּ מִכֶּם כָּל הַדִּינִים, וְתִזְכּוּ לְהוֹלִיד בְּנִים
וּבָנוֹת, חַיִּים וְקַיָּמִים.

מָה אָמַר לָכֶם! גִּדְּל שְׂמֵחָתִי בְּשִׂמְחַתְכֶם — אֵין לְתֵאָר וְאֵין
לְשַׁעַר כָּלָל, וְאֵנִי מְקַוֶּה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂתִבְנוּ בֵּית עַל-פִּי דַעַת
רַבְּנוּ ז"ל, שְׂיִהְיֶה בֵּית שְׂמֵחַ, בֵּית שֶׁל כְּבוֹד, שְׂאֲחָד יִכְבֹּד אֶת הַשָּׁנִי,
וְתִהְיֶה אֲהָבָה בֵּינֵיכֶם, וְתִהְיוּ מְכַנְיָסִי אוֹרְחִים.

מָה טוֹב וּמָה נְעִים אִם תִּלְמְדוּ יַחַד אֶתְּהוּ וְאֶשְׁתֶּךָ "סְפוּרֵי-
מַעֲשִׂיּוֹת", כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר, אֲשֶׁר לְמוֹד "סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת" מְסַגֵּל
לְהוֹלְדָה, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׁלוֹמְד עִם אֲשֶׁתּוֹ סִפֵּר זֶה, וְאָז יִזְכֶּה
לְהוֹלְדָה.

נָא וְנָא רָאוּ לְשִׁמּוֹר מְאֹד עַל טְהָרַת הַמְּשַׁפָּחָה, וְהִי כְּדַאי לָכֶם
לְלַכֵּת מְדֵי פַעַם בְּפַעַם אֵל שַׁעוֹר שְׁלוֹמְדִים הַלְכוֹת נִדְּה וְטְהָרַת
הַמְּשַׁפָּחָה, כִּי הָעֲנִיָּן הַזֶּה הוּא מְאֹד חָמוּר, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׂזוֹכָה לְלַמֵּד
שַׁעוֹר בְּזֶה, לְמַעַן לֹא יִפְשַׁל, חַס וְשָׁלוֹם.

מִי יִתֵּן, שְׂתִזְכּוּ לְעֹבֵר לְגוֹר בְּיַבְנָא, וְשֵׁם תְּבוֹאוּ לְעֲנִינֵיכֶם.

רָאֵה לְלַמֵּד הַרְבֵּה 'עֵין יַעֲקֹב', וּבֵן אִישׁ חַי' הַלְכוֹת, וְכֵן
תִּתְבוֹדֵד עֲצֻמָּךְ עִמוּ יִתְבָּרַךְ, וְתִפְרֹשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתְךָ וְכָל מָה שְׁעוֹבֵר
עֲלֶיךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר זֶה נִקְרָאת הַתְּבוֹדוֹת. וְרַבְּנוּ ז"ל רָצָה מְאֹד

מָאֵד, שְׁנֵהִיָּה חֲזָקִים בְּעִבּוּדָה הַקְדוּשָׁה הַזֹּה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
בְּיָדָיו לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ.

הַמֵּאחַל בְּרַכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז עז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר מִטּוֹת-מִסְעֵי, כ"ב תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

רָאֵה לְחִזָּק אֶת עֲצָמְךָ מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי רַבְּנוּ ז"ל
אָמַר, אֲשֶׁר הַשִּׂמְחָה הִיא רְפוּאָה לְכָל — בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין
בְּרוּחָנִיּוֹת, וְתִמְסַר אֶת עֲצָמְךָ עַל נִקְדַּת הַשִּׂמְחָה.

רָאֵה לְלַמֵּד הַרְבֵּה בְּ"סִפְרֵ-הַמִּדּוֹת", כִּי הַמִּדּוֹת הֵן יְסוּד הָאָדָם.
וּרְבֵנוּ ז"ל רָצָה מְאֹד, שְׂאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יִהְיֶה בְּסִפְרֵ הַזֶּה תְּמִיד, וְעַל-כֵּן
רָאֵה לְלַמֵּד הַרְבֵּה בְּ"סִפְרֵ-הַמִּדּוֹת".

נָא וְנָא רָאֵה לְהַתְּבַרְדַּד עֲצָמְךָ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְתִדַּע כִּי הוּא יִתְבַּרֵךְ
מִחֵיה וּמִהֵנָּה וּמִקְיָם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה. וְדוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר,
הֵם עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתָיו יִתְבַּרֵךְ, וְעַל-כֵּן כָּל דְּבוּר וְדְבוּר
שֶׁתְּדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ — נִשְׁמַע וְנִתְקַבֵּל. לְכֵן רָאֵה לְהִיּוֹת חֲזָק
בְּעִבּוּדָה הַקְדוּשָׁה הַזֹּה, וְאִז תִּרְאֶה נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

אֲשֶׁרְנוּ מֵה טוֹב חֻלְקֵנוּ, וּמֵה נְעִים גּוֹרְלֵנוּ, שֵׁישׁ לָנוּ רַבִּי אֲמַת
כְּזֶה, רַבִּי הַמְּחַזֵּק וּמֵאֲמֵץ אוֹתֵנוּ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
עַל כָּל הַחֲסֵד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, שְׂאֲנוּ יוֹדְעִים מִרְבֵנוּ ז"ל.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז עח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר מִטוֹת-מִסְעֵי, כ"ג תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכוּן קְבֻלָּתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגִדְל שְׁמִחָתִי לְשִׁמְעַה הַטוֹב מִמֶּךָ —
אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל.

רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר! לֹא לְהִיּוֹת בְּטָלָן, רַק חֲטָף וְאָכַל בְּכָל
יוֹם נְהַמָּא דְאֻרִיחָא, וְשִׁתָּה מִיָּא דְצְלוּתָא תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָה וְשִׁיחָה
בֵּינוּ לְבֵין קוּנוֹ, כִּי רַק זֶה מַה שִׁישָׂאָר מֵאֲתָנוּ, כִּי זֶהוּ הַמְּזוּן הַרוּחָנִי
שְׁלָנוּ; אֲשֶׁרֵי מִי שְׂאִינוּ מְטַעָה אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל יוֹם, רַק זוֹכָה לְמִלָּא
כָּל יוֹם וְיוֹם עִם נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, וְהוּא שְׂמִחַ וּמְשִׁמַּח אֶת אַחֵרִים.

נָא וְנָא רְאֵה לְחִזְק אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, כִּי עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד
עוֹבֵר מַה שְׁעוֹבֵר, וְעַל-כֵּן רְאֵה לְשִׁמְחָם וּלְחִזְקָם בְּדַבּוּרֵי אֲמוּנָה,
וְתִדַּע אֲשֶׁר הַדְּבֻרִים שְׁלָךְ פּוֹעֲלִים מְאֹד מְאֹד, כִּי כָּל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ
לוֹ כַח גָּדוֹל, וּבִפְרָט אַתָּה, שְׁכָבֵר עֲבָרוֹ עָלֶיךָ בְּחִיָּיד מְשֻׁבְּרִים וְגִלִּים,
יֵשׁ לָךְ כַח הַדְּבֻר, וְעַל-כֵּן רְאֵה לְנַצֵּל אֶת זֶה, וְתַחֲזֵק וּתְאַמֵּץ אֶת כָּל
אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַגָּרִים בִּיבְנֵאֵל, כִּי הַבְּעַל-דָּבָר אֹרֵב עַל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד הַרוֹצֵה לְהַכְּנִס לִיבְנֵאֵל, וְיִוָּרֵה בּוֹ כָּל מִינֵי חֲצִים, הַעֲקֹר שִׁיעֲקֹר
מִשָּׁם, וְעַל-כֵּן זֶה לְעִמַּת זֶה עָלִינוּ לְמַסֵּר אֶת נַפְשֵׁנוּ לְהַכְּנִים עוֹד
מִשְׁפָּחָה וְעוֹד מִשְׁפָּחָה, עַד שְׁנַמְלֵא אֶת הַעֲרִיָּה הַזֹּאת עִם יְהוּדִים
חֲרָדִים לְדַבֵּר ה', וְנִזְכָּה שְׁתַּהַיָּה "עִיר בְּרִסְלָב", וְיִשְׁמַע שֵׁם קוֹל תּוֹרָה
וּתְפִלָּה עֲשָׂרִים וְאַרְבַּע שָׁעוֹת, וּמִכָּל הַהָרִים יִשְׁמְעוּ בְּלִילָה צְעָקוֹת
וְקוֹלוֹת שֶׁל הַתְּבוּדָה: "הוּי גִינוּאֵלָד, רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי רוֹצֵה
לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ" ... וּמֵהָר שְׁנֵי יִשְׁמְעוּ: הוּי גִינוּאֵלָד, רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם,
אֲנִי רוֹצֵה לְהַפְּלֵל בְּךָ" ... וּמֵעַל הָר שְׁלִישִׁי יִשְׁמְעוּ: "הוּי גִינוּאֵלָד,
אֲנִי רוֹצֵה לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה אֲמַתִּית, מַה עָשִׂיתִי וְאֵיךְ בִּלִּיתִי אֶת יְמֵי
חַיִּי" ... וְכָכָה יִשְׁמְעוּ כָּל הַלִּילָה צְעָקוֹת מִכָּל הַהָרִים מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ,

אִיךְ שְׁמֵתְבוֹדָדִים עֲצָמָם, אִיזוֹ נַחַת־רוּחַ וְאִיזוֹ שְׂמֵחָה תִּהְיֶה בְּעִירָה
כְּזוֹ, וְאֲנִי מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא לְהוֹצִיא אֶת דְּבַר זֶה מִהַכַּח אֶל
הַפֶּעַל. אַךְ אַתָּה רְאֵה לְמַסֵּר אֶת נַפְשְׁךָ לְחִזָּק אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּכָל
מִינֵי דְבוּרִים.

נָא וְנָא אֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, עַל אֶף הַנְּסִיווֹנוֹת הַקָּשִׁים וְהַמְּרִים
שְׁעוֹבָרִים עֲלֶיךָ בְּעֵינֵי פְּרִנְסָה, סוּף כָּל סוּף הַכֹּל יִתְּהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז עט.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ, יוֹם שֵׁנִי לְסֹדֵר מִשׁוֹת־מַסְעֵי, כ"ג תְּמוּז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיֵימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גְּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ, אֲשֶׁר בּוֹ אַתָּה מְבַשֵּׁר לִי, שֶׁהַתְּחִלָּת
לְהַפִּיץ אֶת הַקּוֹנְטְרַסִים. מָה אִמַּר לְךָ, יְדֵי הַיְקָר! אֵינִי לְמַעַלָּה מִזֶּה
בְּתַקּוֹן הַבְּרִית, כִּי הַבְּעַל־דְּבַר הוֹרֵס הַיּוֹם אֶת הַנֶּעֱר מְאֹד עִם כָּל מִינֵי
סְפָרִים חִיצוֹנִיִּים וְדְבָרֵי מִינּוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת, עֵרֶם, שְׂקוּץ וְתַעֲוִב.
וְעַל־כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׂזוּכָה לְהַפִּיץ אֶת הַקּוֹנְטְרַסִים הָאֵלֶּה, הַמְּגַלִּים אֶת
אַמְתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְּבַרְךָ. וְתֵאֱמִין לִי, יְדֵי הַיְקָר! שְׁעוֹבָתִי אֶת הַכֹּל
זֶה הִרְבֵּה שָׁנִים, וְאֲנִי עוֹסֵק רַק בְּזֶה, וְזֶה בָּא לִי כַּל־כָּף קָשָׁה, עִם
כָּל זֹאת אֲמַרְתִּי וַיְהִי מָה, אֲנִי אֶעֱשֶׂה אֶת שְׁלִי, וְאֲנִי אֲגַלֶּה וְאַפִּיץ אֶת
אוֹר רַבּוֹנוֹ ז"ל בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ בְּמַסִּירוֹת נַפְשׁ הַכִּי גְדוּלָּה. וְעַל־כֵּן
מְאֹד מְאֹד אֲבַקְשֶׁךָ, שֶׁתִּרְאֶה לְעֶזְרִי לִי, וְתִקַּח קוֹנְטְרַסִים אוֹ "עֲלוֹן
בְּרִסְלָב" אֲצַל יְדִידֵנוּ ... וְתַפִּיצֵם, וְאֶת כָּל הַכֶּסֶף שִׁישָׁאָר תִּשְׁאִיר
אֲצִלְךָ, כִּי תִצְטָרֵךְ אֶת זֶה לַיָּמִים הַבָּאִים.

נָא וְנָא אֵל תִּתְּפַעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲעוֹלָם, וְאֵל תִּפְּחַד מֵאֶף אֶחָד
— לֹא מִבֵּית וְלֹא מִבְּחוּץ, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְאַתָּה אֵינְךָ
צָרִיךְ אֶת אֶף אֶחָד, רַק אֶת הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא.

רָאָה לְגַמֵּר בְּכָל יוֹם אֶת כָּל סֵפֶר הַתְּהִלִּים, אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, וְאֲשֶׁר מִי שְׁזוֹכָה לוֹמֵר בְּכָל יוֹם אֶת כָּל סֵפֶר הַתְּהִלִּים, וַיֵּשׁ בְּדַעְתִּי עֲכָשׁוּ לְחַבֵּר קוֹנְטְרָס "מַעַלְת אַמִּירַת תְּהִלִּים", לְהַחֲדִיר אַמִּירַת תְּהִלִּים בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל.

רָאָה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמָךְ בְּכָל מִיָּנִי אֶפְנִים שְׁבַע עוֹלָם, וְאֶפְלוּ שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מִה שְׁעוֹבֵר — צָרוֹת וַיְסוּרִים, קִטְנוֹת וּמְרִירוֹת, עִם כָּל זֹאת סוּף כָּל סוּף תִּרְאֶה יְשׁוּעָה גְדוֹלָה שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

תֵּאֱמִין לִי, יְדִידֵי הַיְקָר! אֲשֶׁר כּוֹאֶבֶת לִי כָּל אֲנַחָה וְאֲנַחָה שְׁלָךְ, וְאֲנִי יוֹדֵעַ וּמְבִין וּמְרַגֵּשׁ אֶת מְכַאֲבֶיךָ, עִם כָּל זֹאת כִּבֵּר לְמַד אוֹתָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, שְׁאִסּוּר לְהִתִּיאֵשׁ בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן, אֲדַרְבֶּה צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּכָל הַמַּצָּבִים. וְעַל-כֵּן רָאָה, אֶהוּבִי, יְדִידֵי הַיְקָר! לְהִתְחַזֵּק מֵעַמֵּד, וְאֵל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַע עוֹלָם, מַה יֵּשׁ לָךְ עִם אֲחֵרִים?! אֵף אֶחָד אֵינוֹ מְרַחֵם עָלֶיךָ, וּמִמֵּילָא מַה יֵּשׁ לָךְ אִתּוֹ?! אִתָּה רָאָה לַעֲשׂוֹת אֶת שְׁלָךְ — לְהַפְיֵץ עוֹד קוֹנְטְרָסִים חֲדָשִׁים אוֹ עֲלוֹנִים, וְאֵל תִּתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַע עוֹלָם, וְאֵז תִּרְאֶה אֶת הַיְשׁוּעוֹת הַגְּדוֹלוֹת שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וּבִפְרָט אִם תִּזְכֶּה לוֹמֵר בְּכָל יוֹם אֶת כָּל הַתְּהִלִּים, אֲשֶׁר הוּא מְסַגֵּל מְאֹד לְנַסִּים. וּמְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתָךְ, שְׂתִתְפַּלֵּל גַּם בְּעַדִּי, כִּי אֲנִי צָרִיךְ גַּם-כֵּן יְשׁוּעָה — הֵן לַעֲצָמִי וְהֵן לְבִנֵי בֵיתִי, וּתְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ עָלַי, כִּי רַבּוֹת עוֹבֵר עָלַי, וּבִפְרָט שְׁאֲנִי כָּל-כֶּף מִשְׁתַּוְּקֵק לְבָנוֹת אֶת בֵּית-הַמְּדַרְשׁ בְּיַבְנָאֵל, וְהַבַּעַל-דְּבָר מְעַכֵּב. וְעַל-כֵּן לְחֹסֵד גְּדוֹל יִהְיֶה לָךְ, אִם תְּבַקֵּשׁ גַּם בְּשִׁבְלִי.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלַתִּי שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׂתַצְלִיחַ בְּכָל דְּרָכֶךָ, וּתְבַשֵּׂר לִי בְּשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת.

וְאֵן וְנָא רָאָה לְכַתֵּב לִי מִכְּתָב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמִמָּשׁ תְּחִינֵי.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז פ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר מְטוֹת-מִסְעֵי, כ"ג תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵי לְשֹׁמֵר שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, וְאֵז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמַר עֲלֶיךָ.

כָּל הַכְּבוֹד, שֶׁהָיָה לְךָ אִמְץ לְבָרַח מִהָאָדָם הַזֶּה וְכו', כִּי כָפִי הַנִּרְאָה הוּא נוֹכַל וְכו', וְעַל-כֵּן תִּצְאֵי מִהַדְּכָאוֹן שֶׁלְךָ, כִּי רַבִּים כְּמוֹךָ נִפְּלוּ בַּפֶּחַ, וְאֵת צְרִיכָה לְהִיּוֹת מְאֻשְׁרֵת, שֶׁלֹּא נִגַּע בְּךָ וְכו', וְאֵת הַשָּׁשׁה שְׁעוּרִים, אוֹ שֶׁאֵת יְכוּלָה לְתַבַּע אוֹתוֹ, אוֹ כְּדָאֵי לְהַשְׁאִיר אֶת זֶה, וְשִׁיְהִיָּה כַּפָּרָה, וְתִלְכִי לְלָמַד אֶצֶל אַחֵר, וְאֵל תַּחֲזִירֵי אֱלִיו בְּשׁוֹם פָּנִים וְאִפֵּן, כִּי כָפִי מִכְתָּבְךָ, הָאָדָם הַזֶּה הוּא נוֹכַל, וְכְדָאֵי לְבָרַח מִמֶּנּוּ.

רְאֵי לְהַתְחַזֵּק, כִּי הָיוּ לְךָ נְסִים גְּלוּיִים, שֶׁלֹּא הִצְלִיחַ לְהוֹצִיא מֵאֵתֶךָ שׁוֹם פְּרָטִים, כִּי אֵז הָיָה מְרַכֵּל עֲלֶיךָ. וְעַל-כֵּן אֵינִי יוֹדֵעַ לָמָּה לְךָ לְהִיּוֹת כָּל-כֶּף בְּדִכְאוֹן, אֲדַרְבֶּה אֲנִי רוֹאֶה שֵׁישׁ לְךָ כַּחוֹת עֲצוּמִים. לְכִי עִם הַכַּחַם הַזֶּה וְתַתְחַזְּקִי, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדָאֵי לֹא יַעֲזוֹב אוֹתְךָ.

נָא וְנָא לְשֹׁמֵר שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, וְאֵז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמַר עֲלֶיךָ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שֶׁאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחֵי בְּחַיִּיךָ, וּתְבַשְׂרֵי לִי בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאחַל בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז פּאָ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר מִטּוֹת-מִסְעֵי, כ"ג תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רְאִי לְצֵאת מִכָּל מִינֵי דְמִיּוֹנוֹת שְׁנֹדְבָקוּ בְּךָ, אֶת צְרִיכָה לְהִתְחַתֵּן,
וְלֹא לְשָׁנוֹת אֶת דַּעְתְּךָ בְּכָל יוֹם בְּאַפְּן אַחֵר, כִּי זֶה בָּא רַק מִדְּמִיּוֹנוֹת.

רְאִי לְשֹׁמֵר שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, וְאִזּוֹ הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ. וְעַלֶיךָ לְדַעַת,
כִּי כָּל הַצְּרוֹת שָׂאתָ עוֹבְרָת הֵן מִפְּנֵי שְׂאִיגְךָ שׁוֹמְרַת שַׁבַּת, וְאִיגְךָ
מִתְנַהֶגֶת בְּצַנִּיעוּת. וְעַל-כֵּן רְאִי לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבָעוּלָם
לְשֹׁמֵר שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, וְלִהְיוֹתֵהּ וְלִהְיוֹתֵהּ בְּצַנִּיעוּת כְּרְאוּי לְבַת יִשְׂרָאֵל,
לֹא לִילֶךְ בְּמִכְנָסִים וְכוּ', וְלֹא בְּשִׁרְוּוֹלִים קְצָרִים וְכוּ', וְלֹא עִם שְׂאֵר
בְּגָדֵי פְרִיצוּת, כִּי זֶה מַה שְׁגוֹרָם לְךָ לְכָל הַצְּרוֹת. וְאִם תִּקְפִּידִי עַל
שְׁמִירַת שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, וְעַל גְּדֵרֵי הַצְּנִיעוּת, אֲזִי תִרְאֵי שְׁתַּהַיֶּה לְךָ
הַצְּלָחָה, וְאַף אֶחָד לֹא יִנְצַל אוֹתְךָ.

הַמְּאַחַל בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז פּבּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר מִטּוֹת-מִסְעֵי, כ"ג תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רְאִי לְבַדֵּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסָרָה
עַל אִיזוֹ דָּלֶת מְזוּזָה.

רְאוּ לְשֹׁמֵר שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, וְאִזּוֹ הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עֲלֵיכֶם. וְעַלֵיכֶם

לדעת, כי כל הפרנסה באה לאדם בזכות שמירת שבת, ועל-כן מי שזוכה לשמור שבת-קדש, בא לו שפע גדול. והעקר — לשמח בשבת, וללכת לבית-הכנסת כל המשפחה, ואז תראו איך שישפע עליכם שפע פרנסה.

מה טוב ומה נעים, אם הבעל יניח בכל יום תפלין כשרות.

ראי להדליק לכבוד שבת-קדש חמשה גרות, ולהוסיף שני גרות של שמן זית, ולבקש אז ממנו יתברך כל מה שאת צריכה, כי התפלה שהאשה מבקשת ממנו יתברך בעת הדלקת גרות, מאד מקבלת ומרצה בשמים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתצליחי, ותהיה לכם פרנסה בשפע, ולא יחסר לך שום דבר.

המאחל ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ז פג.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר מטות-מסעי, כ"ג תמוז ה'תש"ן.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראי לבדק את מזוזות ביתך אם הן כשרות, ואם לא חסרה באיזו דלת מזוזה. וכן הבעל יבדק את התפלין שלו אם הן כשרות, וישתדל להניח בכל יום תפלין.

נא ונא ראו לשמור על טהרת המשפחה, וכדאי לכם ללכת פעם בחדש על-כל-פנים לאיזה שעור שלומדים שם הלכות אלו, כי הן חמורות במאד מאד.

ראי להדליק לכבוד שבת-קדש ארבעה גרות, ולהוסיף שני

גֵּרוֹת שֶׁל שְׁמֵן זַיִת, וּלְבַקֵּשׁ בְּעֵת הַדִּלְקַת הַנְּרוֹת כָּל מֵה שֶׁאֵת צְרִיכָה, וּבְפֶרֶט עַל יְלָדִים, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדִּלְקַת הַנְּרוֹת, מְאֹד מְקַבֶּלֶת וּמְרַצָּה בַּשָּׁמַיִם.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְּפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְּפַלֵּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתִּזְכּוּ לְזֶרַע שֶׁל קַיִמָּא, וּתְבַשְׂרוּ לִי בַשּׁוֹרוֹת מִשְׁמַחוֹת.

גַּא וְנָא רְאִי לְכַבֵּד אֶת בְּעֵלְךָ, כִּי אִיזוּהִי אִשָּׁה כְּשֶׁרָה? הַעוֹשֶׂה רְצוֹן בְּעֵלָה (תָּנָא דְבִי אֱלִיהוּ רַבָּה, פְּרָק ט'), וְתִשְׁתַּדְּלוּ מְאֹד מְאֹד לֹא לְרִיב בֵּינֵיכֶם, רַק שִׁיְהִיָּה שְׁלוֹם וְאַהֲבָה וְאַחֻוּהַ בֵּינֵיכֶם, וְזֶה יַעֲזֹר לָכֶם לְהַפְקֵד בְּזֶרַע שֶׁל קַיִמָּא.

הַמְּאַחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז פּד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר מְטוֹת-מִסְעִי, כ"ג תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכוּן קְבִלְתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, הָעֵקֶר לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, כִּי עֵקֶר תְּקוּן הַבְּרִית הוּא לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קס"ט): כְּשֶׁאָדָם שָׂמַח, אֲזִי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא בְּעֲצָמוֹ שׁוֹמֵר אוֹתוֹ מִפְּגַם הַבְּרִית, וְעַל-כֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מְאַמְצִים לְהִיּוֹת רַק בְּשִׁמְחָה, וּבִזְכוּת הַשְּׁמִחָה תִּזְכֶּה לְצֵאת מֵהַפַּח יָקוּשׁ שֶׁנִּפְלְתָ בּוֹ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידִי הַיָּקָר! עֵקֶר תְּקוּן הַבְּרִית הוּא לְהַפְיֵץ אֶת הַקּוּנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים, לְגַלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ לְכָל יִשְׂרָאֵל, לְקַרְבָּם אֶל דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל-כֵּן אַתָּה צְרִיךְ לְמַסֵּר

אֶת נַפְשִׁי בְּעִבּוּר זֶה, וְלֹא לְהַתְּפַעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעְעוֹלָם, רַק לְלַכֵּת בְּכָל יוֹם וּלְהַפְיִץ אֶת הַקּוֹנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים — הֵן בְּתַחֲנוּת הָאוֹטוֹבוֹסִים, וְהֵן בְּרַחֲבוֹת, וְהֵן בְּשׂוֹקִים, וְהֵן בְּבִתִּים, וְהֵן בְּבִתֵי כְּנִסְיֹת וּבִתֵי מִדְרָשׁוֹת, וְתַהֲיֶה לָּךְ עֲזוֹת וְעַקְשָׁנוּת דְּקַדְשָׁה, וְאֵל תִּתְּפַעֵל מֵאַף אֶחָד. וְאִז תִּרְאֶה יְשׁוּעָה גְדוֹלָה מִן הַשָּׁמַיִם, שֶׁהַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִזְמִין לָּךְ אֶת בֵּית זוּגָךְ.

מָה טוֹב וּמָה נְעִים, אִם תְּפִיץ אֶת הַקּוֹנְטְרָסִים "מְצִיאַת-הַזְּוִיג", וּבִזְכוּת זֶה תִּזְכֶּה לְמַצָּא אֶת זוּגָךְ.

וּמָה טוֹב וּמָה נְעִים, אִם תִּזְכֶּה פְּעַם בְּחֲדָשׁ לְנִסְעַ אֶצֶל צִיּוֹן יוֹנְתָן בֶּן עֲזוּזִיאֵל בְּעַמְמָקָה, וּלְהַפְיִץ שָׁם אֶת הַקּוֹנְטְרָסִים "מְצִיאַת-הַזְּוִיג", וּכְדָאֵי לָּךְ לְהַשְׁאִיר שָׁם כַּמָּה שְׁעוֹת, כְּדֵי לְהַפְיִץ אֶת הַקּוֹנְטְרָסִים הַלְלוּ. וּבִזְכוּת זֶה תִּזְכֶּה לְמַצָּא אֶת זוּגָךְ.

אֲנִי מִקְנֶה, שְׂתַצִּיט אוֹתִי, וְאִז תִּרְאֶה יְשׁוּעָה מִן הַשָּׁמַיִם.

הַמֵּאֲחִיל לָּךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז פה.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר מִטּוֹת-מִסְעֵי, כ"ג תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְכַבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גְּרוּ יְאִיר.

מָה אִמַּר לָּךְ, יְדִידֵי הַיְקָר! אֵין בְּפִי דְבוּרִים לְחֻזְקָךְ וּלְאַמְצָךְ עַל גְּדֹל פְּעֻלָּתְךָ, שְׂאֵתָה זוֹכָה לְהַדְפִּיס אֶת הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים, אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה.

פֶּה תִקְבֵּל רְצוּף מִכְתָּב כְּלָלִי לְכָל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, תִּלְמִידֵי "הַיְכַל-הַקְּדוֹשׁ", וְתִרְאֶה לְנִקְדָם וּלְשַׁלְּחָם לְמִי שֵׁישׁ שִׁיכּוֹת עִמָּנוּ. וְכֵן תִּקְבֵּל מִכְתָּב כְּלָלִי לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַגָּרִים בְּאַשְׁדּוֹד, וְגַם אוֹתוֹ תִּנְקַד, וְתַעֲשֶׂה מִזֶּה הַרְבֵּה עֲתָקִים, כְּדֵי שְׂיִחַלְקוּהוּ בֵּין לוֹמְדֵי הַשְּׁעוֹר

שְׁלָהֶם. וְכֵן תִּקְבַּל פֶּה רְצוּף מִכְתָּב כָּלְלִי בְּעִבּוּר אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַגָּרִים
 בִּיבְנָאֵל, וְתַעֲתִיקוּ כְּמִסְפֵּר הַמְשֻׁפְּחוֹת שֵׁישֵׁנָן שָׁם, וְתִשְׁלַחוּ לָהֶם,
 וְאַקְוֶה לַעֲשׂוֹת אֵת זֶה כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים, אוֹלֵי בְּכָל שָׁבוּעַ, בְּאִפְּן
 שְׁנִזְכֶּה לַחֲזֵק וְלַהֲתַחֲזֵק, כִּי עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ
 וּבִפְרָט תְּלַמִּידֵי "הַיִּכְל-הַקֶּדֶשׁ" מֵה שְׁעוֹבֵר, כִּי הַבַּעַל-דְּבָר אוֹרֵב
 מְאֹד עַל כָּל אֵלוֹ הָרוֹצִים בְּאַמֶּת לַהֲתַקְרֵב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. וְעַל-כֵּן עוֹשֶׂה
 כָּל מִינֵי פְּעֻלוֹת שְׁבַעוֹלָם לְעַקְרָם לְגַמְרֵי. וְלִכֵּן רָאֵה, אֲהוּבֵי, יְדִידֵי
 הַיִּקָּר, לַהֲתַחֲזֵק, וְאַל תִּתְּפַעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוֹלָם, וְאַז תִּרְאֶה נִסִּים
 נִגְלִים שֵׁיעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

רְאוּי לָךְ לְרַקֵּד בְּכָל יוֹם עַל נַעַם חֻלְקֶךָ, וְאַנִּי מִקְנֵא אוֹתְךָ מְאֹד
 מְאֹד, כִּי סוּף כָּל סוּף לֹא יִשְׁאַר מֵאַתְּנוּ, רַק זֶה שְׁאַנּוּ מִגְּלִים
 וּמִפְּרִסְמִים אֵת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, אֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוֹכֶה לַעֲסֹק בְּעִבּוּדָה
 הַקְּדוֹשָׁה הַזֹּאת, וְאַז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

פֶּה תִּקְבַּל רְצוּף עוֹד כַּמָּה קוֹנְטֵרְסִים חֲדָשִׁים, וְרָאֵה לַהֲדַפִּיסָם
 תְּכַף-וּמִיד, בְּאִפְּן שִׁיּוּפְצוּ בְּעוֹלָם עוֹד קִדְּם רֵאשׁ הַשָּׁנָה, כִּי הֵם
 שִׁיכִים לְרֵאשׁ הַשָּׁנָה, וְהֵם: קוֹנְטֵרְס "מַעֲלַת נְסִיעָה לְצַדִּיקִים עַל רֵאשׁ
 הַשָּׁנָה", קוֹנְטֵרְס "הַשְׁתַּטְּחוֹת עַל קִבְרֵי צַדִּיקִים", קוֹנְטֵרְס "הַנְּהַגוֹת
 רֵאשׁ הַשָּׁנָה", קוֹנְטֵרְס "מַעֲלַת אֲמִירַת תְּהִלִּים", וְכָל אֵלוֹ הַקוֹנְטֵרְסִים
 שֶׁיֵּךְ לַהֲדַפִּיס עוֹד קִדְּם רֵאשׁ הַשָּׁנָה. וְעַל-כֵּן רָאֵה לַהֲזַדְרִז בְּזֶה,
 וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ לְצֵאת מִכָּל חוֹבוֹתֶיךָ, וְיִשְׁפַע עֲלֶיךָ שְׁפַע
 גְּדוֹל, וְלֹא תִצְטָרֵךְ לִבְרִיּוֹת.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז פו.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסִדְר מְטוֹת-מִסְעֵי, כ"ד תְּמוּז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ הַמְּלֵא צְעָקוֹת וְשׁוּעוֹת וּגְנִיחוֹת עַל
מִצְבְּךָ הָרַע שָׁבוּ אֶתָּה נִמְצָא וְכוּ' וְכוּ'.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר! אֲדַרְבֶּה אִם אֶתָּה מְרַגֵּשׁ שְׂאֵתָה הַכִּי
גְרוּעַ בְּעוֹלָם, וְאֶתָּה עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי מַעֲשִׂים מְגִנִּים וְכוּ' וְכוּ', וַיֵּשׁ לָךְ
יֵצֵר הָרַע כָּל-כָּף חֲזוֹק וְכוּ' וְכוּ', וְאֶתָּה נִכְשָׁל בְּמָה שְׂאֵתָה נִכְשָׁל וְכוּ'
וְכוּ', לְזֹאת תִּדְעַ, שְׂאֲדָם כְּזֶה הַזּוֹכָה לַחֲטָף בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים
מִשְׁנִיּוֹת, וְזוֹכָה לֵאמֹר תְּהִלִּים, וְלִלְמַד מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, בְּבַלִּי,
יְרוּשְׁלַמִּי, תּוֹסֶפְתָּא, וְעוֹד נִקְדוֹת טוֹבוֹת, זֶה מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב
לְמַעַלָּה, כִּי אֲדַרְבֶּה, אִם אֶתָּה כָּל-כָּף גְרוּעַ, וְאִם כָּכָר מִתְגַּבֵּר
וּמִתְפַּשֵּׁט עֲלֶיךָ הָרַע בְּכַח כָּל-כָּף גְּדוֹל, עֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי אֶתָּה חָשׁוּב
מְאֹד בְּשָׂמִים עִם כָּל נִקְדָּה וּנְקֻדָּה שְׂאֵתָה זּוֹכָה לַחֲטָף, וְעַל-כֵּן רָאֵה
לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ, וְאֵל תְּהִיָּה בְּטָלָן, רַק תִּקַּח אֶת עֲצָמְךָ בְּיַדְיָךְ.

עֲכָשׁוּ הוֹלֵךְ לְצִאֵת לְאוֹר קוֹנְטֵרַס "בְּרַח מֵהַמְּלַכְדָּת", וְלִדְעָתִי,
כָּל הַקּוֹנְטֵרַס הוּא בְּשִׁבְלֶךָ, עַל-כֵּן אִם אֶתָּה יָכוֹל לְהַצְטַרֵּף לְסִיעַ
לְהַדְפִּיס אֶת זֶה, אֲפִלּוּ בְּמִשְׁהוּ, הַעֲקָר שְׂיִהְיֶה שְׂמֵךְ רְשׁוּם עַל
הַקּוֹנְטֵרַס, מָה טוֹב וּמָה נָעִים, שְׂיִהְיֶה לָךְ חֵלֶק בְּזִכּוֹת הַרְבִּים, כִּי
כְּמוֹ שְׂעוֹבֵר עֲלֶיךָ, עוֹבֵר עוֹד עַל אֲלָפֵי וְרַבּוֹת נִשְׁמוֹת, וְאֵף אֶחָד
אֵינּוּ יוֹדֵעַ מִזֶּה וְכוּ', וְעֲכָשׁוּ תִּבִּין מִרְחוֹק מָה אֲנִי סוֹבֵל בְּשִׁבְלֶךָ
וּבְשִׁבִּיל מֵאוֹת וְאַלְפֵי אֲנָשִׁים כְּמוֹךָ, וְאֵין לְאֵף אֶחָד מִשְׁגַּ מֵהַ שְׂעוֹבֵר
עֲלֵיהֶם, וְלֹא רוֹצִים אֲפִלּוּ לְדַעַת מָה שְׂעוֹבֵר עֲלֵיהֶם וְכוּ' וְכוּ'. וְזוֹ
הִיֵּתָה הַמַּחְלָקָת מִכָּלֵל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ עָלַי, שְׂכָלָם חֲתָמוּ עָלַי וּבְכָלֵלָם
סָבָךְ, שְׂיִדוּעַ שְׂהִיָּה אִישׁ צְדִיק, עִם כָּל זֹאת הַכְּשִׁילוֹ הַבְּעַל-דָּבָר
בְּעֲצָמוֹ, וְחֲתַם עָלַי. וְעֲכָשׁוּ תִדְעַ מֵאֵין הַכַּחוֹת שְׁלִי, שְׂאֲנִי אֵינִי
מִתְפַּעֵל מִמֵּנוּ וּמֵאֲלֶךְ כִּיּוֹצֵא בּוֹ. וְאֲפִלּוּ שְׂיִהְיֶה מְלִיּוֹן אֲחוּזִים יוֹתֵר
גְּדוֹלִים מִמֵּנִי, אֵינִי מִתְפַּעֵל מִכָּלָם, כִּי אֲנִי שׁוֹמֵעַ כָּל מָה שְׂעוֹבֵר
עֲלֶיךָ, כָּל מִינֵי קִטְנוֹת וִירִידוֹת וְהַשְּׁלֻכוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְאֶתָּה נִכְשָׁל,
רַחֲמָנָא לְצַלָּן, בְּעוֹנוֹת מְגִנִּים כְּאֵלוֹ וְכוּ' וְכוּ', וְעִם כָּל זֹאת אֶתָּה
מִתְחַזֵּק לַחֲטָף בְּכָל יוֹם לְמוֹד ח"י פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת בְּתַקְנֵךְ הַיְרִידוֹת
וְהַלְכָלוֹךְ שְׁלָךְ, זֶה עֲקָר הַתְּחִזְקוֹתִי, וְאֵין לִי מָה לְהַתְפַּעֵל מֵאֵף אֶחָד.
אֲנִי רוֹאֶה שְׂהַסְפְּרִים פּוֹעֲלִים מְאֹד מְאֹד, וְזוֹ כָּל חִיּוֹתִי. וְאֲפִלּוּ יַעֲמְדוּ

עָלִי אֲלָפִים וּרְכָבוֹת וְכוּ' וְכוּ', גַּם-כֵּן לֹא אֶתְפַּעַל מֵהֶם, כִּי זָכַנִי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעִזּוֹת דִּקְדוּשָׁה, וְאֲנִי מִבֵּין הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב מֵהַ שְׂקוּרָה עֲכָשׁוּ בְּדוֹר הַזֶּה, כְּמוֹ שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ וְכוּ'.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר! אִם הֵייתָ יוֹדֵעַ מַה קוֹרָה בְּזֶה הָעוֹלָם, עֲכָשׁוּ וְכוּ' וְכוּ', הֵייתָ נִבְהָל וְנִשְׁתוּמֵם, וְהֵייתָ מִחֻזַּק אֶת עֲצָמְךָ, שְׁעַל-כָּל-פָּנִים אַתָּה אֲצַל רַבְּנוּ ז"ל, כִּי עִם כָּל הַיְרִידוֹת וְהַלְכָלוֹךְ שְׁלָךְ, הֵייתָ יָכוֹל, רַחֲמָנָא לְצַלְן, לְהִיּוֹת בְּמָקוֹם שְׂאֲלָפִים וּרְכָבוֹת מְסֻתוֹכְבִּים בְּרַחוּבוֹת, הַשֵּׁם יִשְׁמַר, וְעַל-כֵּן מִמֶּךָ תִּרְאֶה מֵהַ שְׂקוּרָה בְּעוֹלָם, וְתִבֵּן וְתִשְׁפִּיל מִרְחוּק מָה אֲנִי סוֹבֵל כְּבוֹר זֶה שֶׁשׁ עֲשָׂרָה שָׁנָה מִשְׁנַת תְּש"ו, שֶׁהִסְבֵּא שְׁלָךְ חֲתָם עָלַי, עִם כָּל זֹאת אֲנִי מִתְּפַעֵל מֵהֶם וְכִיּוֹצֵא בָּהֶם, וְאֲנִי אֶעֱמַד לְפָנֶי בֵּית-דִּין שֶׁל מַעְלָה, וְאֶקַּח לְעֵדוֹת אוֹתָךְ וְעוֹד מֵאוֹת בַּחוּרִים וְאַבְרָכִים מֵהַ שְׁעוֹבֵר עָלֵיהֶם וְיוֹתֵר מִמֶּךָ, וְהֵם יִהְיוּ הַעֲדִים חַיִּים שְׁלִי, שְׁתִּהְלֶה לְאֵל, בְּתַקְּךָ יְרִידָתָם וּבְתַקְּךָ נְפִילָתָם וּבְתַקְּךָ לְכָל־כֶּם וְכוּ' וְכוּ', זָכוּ לְחֻטְף חֲצוֹת, וְח"י פְּרָקִים מְשֻׁנוֹת, וְלַמּוֹדִים וְהַתְּבוּדוֹת, וְטִלִּית וְתַפְלִין וְכוּ' וְכוּ', וְאֵף שְׂאֲחֵר-כֶּךָ נָפְלוּ עוֹד פַּעַם וְעוֹד פַּעַם וְכוּ' וְכוּ', מָה אָמַר לָךְ! אֵלוֹ הַחַיִּים, כְּמוֹ שְׂאֵמַר רַבְּנוּ ז"ל: כְּשֶׁאָדָם מֵנַח בְּבוּץ, הוּא צָרִיךְ עִם רֶגֶל אַחַת לְצֵאת, וְעִם רֶגֶל אַחַת הוּא נִכְנָס, עִם רֶגֶל אַחַת הוּא יוֹצֵא, וְעִם רֶגֶל אַחַת הוּא נִכְנָס, הַעֲקֵר שֶׁהֶרְגֵל הָאֲחֵרוֹנָה תִּהְיֶה בַּחוּץ. וְאֲנִי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁבְּאַמַּת אִם תִּמְשִׁיף לְהַתְּחַזֵּק לְלַמֵּד, אִז תִּהְיֶה בַּחוּץ לְגַמְרִי.

חֲכַמֵּינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ: 'הַמְּאֵבֵד עֲצָמוֹ לְדַעַת, אֵין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא'; וְעַל-כֵּן גַּם אֶת זֶה אַתָּה צָרִיךְ? ! כֶּף לְכָל הַפְּחוֹת יִהְיֶה לָךְ עוֹלָם הַבָּא... וְהֵבֵן לְמַעֲשֵׂה.

רֵאָה לְהַמְשִׁיף לְכַתֵּב לִי הַנְּהַגְתָּךְ בְּכָל יוֹם, וְזֶה יִהְיֶה הַיּוֹדוּי דְּבָרִים, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יֵצֵא הַרְעָה מִעֲצָמוֹתֶיךָ. וְאַל תִּפְחַד כְּלָל, כִּי גָדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, יֵשׁ לָנוּ רַבֵּי רַחֲמָן, רַבֵּי גָדוֹל מְאֹד, אֲשֶׁרֵנוּ!

הַמְּאֵחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז פז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מְטוֹת-מִסְעֵי, כ"ד תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה וַיִּגְיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיִּקָּר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַחֲמָשִׁים דּוֹלָר לְפָדְיוֹן, יַעֲזֹר
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדֵּינִים, וְתִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמְךָ כָּל
מִינֵי חֲסָדִים וְרַחֲמִים גְּמוּרִים.

נָא וְנָא רְאֵה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְאֵל
תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם צָרִיכִים הַתְּחִזְקוֹת חֲדָשָׁה בְּכֹל יוֹם
וְיוֹם, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׂזוּכָה לְהַחֲזִיק מֵעַמָּד.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיִּקָּר! רְאוּי לָנוּ לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם
חֻלְקָנוּ, שְׁאֲנוּ יוֹדְעִים מְרַבֵּי אֱמֶת כְּזֶה, רַבִּי נִפְלָא כְּזֶה, וּמָה הֵינְנוּ
עוֹשִׂים בְּלִי רַבְּנוּ ז"ל; וּבְזֶה רְאוּי לָנוּ לְשַׁמַּח כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ, וְאֵף שְׁגַם
אַחֲרֵים אוֹמְרִים דְּבָרִים כְּאֵלוֹ, אֵף הָאֱמֶת הִיא, שְׂמִי שְׂזוּכָה לְהַתְּבוּדָד
עֲצָמוֹ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִדְבַר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲפֵלוּ דְבוּר אַחַד, כְּכֹר רְאוּי
לוֹ לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד, כִּי הֵיכָן שְׂמַעוּ וְהֵיכָן יִדְעוּ מִהִנְהֻגָה כְּזוֹ שֶׁל
הַתְּבוּדָדוֹת, וְלִדְבַר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר הוּא עֲנִיָּן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד,
אֲשֶׁרֵי מִי שְׂמַתְבוּדָד עֲצָמוֹ בְּכֹל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׂזוּכָה
לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה
כְּזוֹ, שְׂמַמְשִׁיךְ אֶת הַשְּׂכִינָה לְמִטָּה.

וְעַל-כֵּן רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיִּקָּר! לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּעִבּוּדָה
הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת, לְדַבֵּר בְּכֹל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵז תִּרְאֶה נְסִים נִגְלִים
שְׂיַעֲשֶׂה עִמְךָ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵף שְׂבַתְחַלָּה יִהְיֶה קָשָׁה וְכִבֵּד לָךְ
מְאֹד מְאֹד כָּל הָעֲנִיָּן הַזֶּה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי יִהְיֶה נִדְמָה לָךְ כְּאֵלוֹ
אֵינְ מִי שְׂשׁוּמָע אוֹתְךָ, עִם כָּל זֹאת אִם תִּהְיֶה עֲקָשָׁן גְּדוּל, וְתִדְבַר
בְּכֹל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִתְנַהֵג עֲצָמְךָ כְּאֵדָם פְּשוּט בְּעֲנִיָּן זֶה, וְתִדְבַר

אֲשֶׁר ט"ז פח בַּנְחַל רלה

בתמימות ובכפשיטות כְּדָרְךָ שֶׁהַנְּשִׁים וְדַלֵּי הָעַם מְדַבְּרִים אֵלָיו
יְתַבְּרֶךָ, אִזּוֹ סוּף כָּל סוּף אִם תִּהְיֶה עֲקֻשָׁן גְּדוֹל עַל דְּבַר זֶה, תִּרְאֶה
גְּדוֹל הַשְּׁנוּיִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי יִפְתַּח מִחָךְ לְהַשִּׁיג
הַשְּׂגוֹת גְּדוֹלוֹת בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר לֹא תֵאָרֵף וְלֹא שֶׁעֲרַף כָּלֵל.
וְעַל-כֵּן רְאֵה, אַחֵי הַיְקָר! לִהְיוֹת חֲזַק בְּעִבּוּדַת הַתְּפִלָּה וְהַהֲתַבּוּדוֹת,
וְאִזּוֹ תִּרְאֶה נִפְלְאוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

אֲנִי מִקְנֶה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְשִׁבוֹת בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה שְׁבֵת
פְּרֻשֶׁת וְאַתְחַנֵּן עִקְבֵי רְאֵה, וְאַקְנֶה לְרֵאוֹתֶךָ אִזּוֹ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרֻכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז פח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְּרֶךָ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מְטוֹת-מִסְעֵי, כ"ד תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיֶה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רְאוּ לְדַקְדָּק מְאֹד עַל כְּשֵׁרוֹת הַמֵּאֲכָלִים שְׁלַכְּם, וּבִפְרָט אֲכִילַת
כֶּסֶף, שְׁלֹא יִהְיֶה, חֵס וְשְׁלוֹם, שׁוֹם שְׁאֵלָה עַל זֶה.

טוֹב לְהַדְּלִיק לְכַבּוֹד שְׁבֵת-קִדְשׁ שְׂבֻעַת גְּרוֹת, וְלִהְיוֹסִיף שְׁנֵי גְרוֹת
שֶׁל שְׁמֵן זַיִת, וּבְעֵת הַדְּלָקַת הַגְּרוֹת לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יְתַבְּרֶךָ כָּל מֵה
שְׁצָרִיכִים, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְּלָקַת הַגְּרוֹת, מְאֹד
מְקַבֶּלֶת וּמְרַצָּה בַּשָּׁמַיִם.

אִם תִּהְיֶה לְכֶם הַזְדַּמְנוּת לְנִסֵּעַ אֶל צִיּוֹן הַתְּנַא רַבֵּי מֵאִיר בְּעַל
הַנֵּס זי"ע, וְלִהְתְּפַלֵּל שָׁם, תִּרְאוּ נִפְלְאוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְכֶם הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא.

הַמֵּאֲחֵל לְכֶם בְּרֻכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז פט.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר מטות-מסעי, כ"ד תמוז ה'תש"ן.

שלום ובִּרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מֵאֵד ... נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגִדְל שְׂמִחָתִי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ —
אֵין לְתֵאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל.

אֵל תִּצְטַעַר כָּלֵל מֵה שֶׁקָּרָה בְּעֵינַי שְׂאָחֵד קָרַע אֵיזָה קוֹנְטָרַס,
כִּי בְּעוֹנוֹתֵינוּ הִרְבִּים, גַּם בֵּין חֲרָדִים קוֹרָה דְּבַר כְּזָה, וְגַם בֵּימֵי
מוֹהֲרֵנִי ת' ז"ל קָרְעוּ "לְקוֹטִי-מוֹהֲרֵנִי" וְ"לְקוֹטִי-תְּפִלוֹת", וְזָרְקוּ אֶת
זֶה לְאֲשָׁפָה, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן. וּמוֹהֲרֵנִי ת' ז"ל מְבִיא הִרְבָּה פְּעָמִים
בְּמִכְתָּבִים, שְׂרָאוֹי לָנוּ לְהַחְיֹת אֶת עֲצָמָנוּ, שְׂתַהֲלֶה לְאֵל, אֲנַחְנוּ
לוֹמְדִים בְּסִפְרִים, וְלֹא קוֹרְעִים אוֹתָם, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וּבְזָה רָאוֹי לָנוּ
לְשִׁמַּח מֵאֵד מֵאֵד, וְעַל-כֵּן אֵין עֲלֶיךָ לְהַתְּפַעֵל כָּלֵל מִכָּל זֶה, כִּי הַכֵּל
נִסְיוֹנוֹת בְּשִׁבְלֵנוּ, כִּי אֲנִי אוֹמֵר לָךְ, שְׁגַם בֵּין הַדְּתִיִּים וְהַחֲרָדִים יֵשׁ
אֲנָשִׁים כְּאֵלוֹ הַקּוֹרְעִים אֶת הַסִּפְרִים. וְאָמַר גַּם מוֹהֲרֵנִי ת' ז"ל, שְׂאִי
אֶפְשָׁר לְקָרַע סֵפֶר מִרְבֵּנוּ ז"ל, אִם לֹא עָבַר קִדְּם עֲבָרָה גְדוֹלָה, וְלִהְפֹּךְ
— אִי אֶפְשָׁר לְלַמֵּד וּלְעֵיֵן בְּאֵיזָה סֵפֶר מִסִּפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, אִם לֹא הִיָּה
לוֹ קִדְּם הִרְהוֹר תְּשׁוּבָה. וְעַל-כֵּן רָאוֹי לָךְ לְשִׁמַּח, שְׂתַהֲלֶה לְאֵל, אַתָּה
לוֹמֵד אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאֵין אַתָּה קוֹרַע אוֹתָם. וּבְזָה רָאוֹי לָךְ
לְשִׁמַּח מֵאֵד מֵאֵד.

אֲנִי מֵאֵד שְׂמַח, שְׂאֲשַׁתֶּךָ נוֹסַעַת אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל עִם הַנְּסִיעָה
הַמְּאֲרָגֶנֶת שֶׁל נְשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂתַפְּעֵל
שֵׁם כָּל מֵה שֶׁהִיא צְרִיכָה לְפַעֵל.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָנוּ, שְׁנֹזְכָה גַם-כֵּן לְנִסְעֵ לְרֵאשׁ הַשָּׁנָה
לְצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל בְּעִיר אוֹמֵן.

נָא וְנָא רָאֵה לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה עַל גִּדְל הַזְּכוֹת שֵׁישׁ לָךְ, שְׂאֲתָה

זוכה ומזוכה את הרבים בהפצת מעינות החכמה חוצה, ואל תתפעל מאף אחד, ולך בכחך זה בתחנות אוטובוסים, ברחובות ובשוקים, בחניות, בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, ובבתים, ותפיץ שם את הקונטרסים החדשים, שהם תמצית דברי רבנו ז"ל גלוי האמונה הקדושה בתכלית הגלוי, שאין למעלה מזה, וכן את "עלון ברסלב" תפיץ בכל הבתי כנסיות, והקדוש-ברוך-הוא ישפיע לך שפע, ותזכה להצליח כל ימי חיך.

נא ונא ללמד בכל יום 'עין יעקב', כי הלמוד הזה מכניס יראת שמים באדם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ז צ.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר מטות-מסעי, כ"ד תמוז ה'תש"ן.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד אני מצטער בצערך הקשה ממה שעובר עליך בפגם-הברית הוצאת זרע לבטלה וכו' וכו' וכו'.

עליך להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם להיות בשמחה, כי החטא המגנה הזה מכניס באדם דכאון, ושובר אותו לגמרי. ועקר תקון הברית הוא להיות בשמחה, ועל-כן ראה לעבד על נקדת השמחה, ואף שאני יודע שמרב חטאיך קשה וכבד לך להיות בשמחה, עם כל זאת בזה תלוייה כל ישועתך, שתעבד על עצמך להיות בשמחה.

ראה לומר בכל יום את ה'תקון הכללי', הינו העשרה מזמורי תהלים עם התפלה ממוהרנ"ת ז"ל חק ולא יעבר ארבעים יום, ועל-ידי-זה יתבטל הגזר-דין ממך.

הָיָה טוֹב מְאֹד, שֶׁתְּשִׁיג אֶת סֵפֶר "שְׁמִירַת-הַבְּרִית", וְתִלְמַד בּוֹ בְּקִבְיָעוֹת, וּבִפְרָט שְׁתַּקִּים כָּל מָה שֶׁכָּתוּב בַּהֲקֵדְמָה שֶׁל הַסֵּפֶר, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִכּוֹן יִהְיֶה לְבָרָךְ בְּטוֹחַ, שֶׁתִּזְכֶּה לְצֵאת מֵהַפַּח יְקוֹשׁ שֶׁנִּפְלֵת בּוֹ.

וְעַל כָּלֵם — רְאֵה לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמְךָ לֹאמַר בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת, אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה בְּתַקוּן-הַבְּרִית.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּכְתֹּב לִי עוֹד, וְאֲז אֶכְתֹּב לְךָ יוֹתֵר בְּאַרְיִכוֹת.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז צא.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מִטוֹת-מַסְעֵי, כ"ד תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָרִים לִי מְאֹד ... שִׁיחִיו.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתְּבְּכֶם.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם לְבָנִים חַיִּים וְקַיָּמִים, וְתִזְכּוּ לְגַדְלָם עַל-פִּי דַעַת הַתּוֹרָה וְהַיְרָאָה, וְתִזְכּוּ לְרֵאוֹת בָּנִים לְבָנֵיכֶם, וְלָרוֹת מֵהֶם רַב גַּחַת דַּקְדָּשָׁה.

מָה טוֹב וּמָה נָעִים, אִם תִּקְבַּע לְעֲצֻמְךָ שְׁעוֹר בְּבֵית, בְּאַפֵּן שִׁיחָה בְּבֵית קוֹל תּוֹרָה, וְכֵן הָאִשָּׁה תִּהְיֶה רְגִילָה לְקָרוֹת סְפוּרֵי צְדִיקִים, וְלִסְפֹּר אֶת זֶה לְיִלְדִים כְּשִׁיגְדְלוּ. וְכִדְאֵי זְכוּת הַצְּדִיקִים שֶׁתִּגַּן עֲלֵיכֶם.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי

אֲשֶׁר ט"ז צב – ט"ז צג בַּנְחַל רלט

מִבְקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתִּזְכּוּ בְּאַמֶּת לַחֲזוֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּתִשׁוּבָה
אַמֶּתִית, וְתִצְלִיחוּ בְּדַרְכְּכֶם כָּל יְמֵי חַיֵּיכֶם.

הַמֵּאֲחִיל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז צב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מִטוֹת-מִסְעֵי, כ"ד תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתְּבְּךָ.

רְאִי לְהִתְחַזֵּק מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְתִשְׁתַּדְּלִי בְּכָל מִינֵי אָפְנִים
שְׁבָעוּלָם לְהִיּוֹת בְּשְׁלוֹם עִם בְּעַלְךָ, וְאַף פָּעַם אֵל תָּרִיבוּ, כִּי בְּזֶה
תְּלוּיָה יִשׁוּעַתְּכֶם.

רְאִי לְהִשְׁתַּדֵּל לְקַיֵּם מִצְוֹת בְּקוֹר חוֹלִים עַל-כָּל-פְּנִים פָּעַם אַחַת
בְּשָׁבוּעַ, וְכֵן הִבְעַל יִשְׁתַּדֵּל פָּעַם בְּשָׁבוּעַ לְאַסֵּף כֶּסֶף לְצַדָּקָה, וּלְחַלְקוֹ
לְעֲנִיִּים מְהֻנְגִּים. וְכֵן טוֹב שְׂיֵאֲכַל שׁוֹם בְּלִיל שְׁבַת-קִדְּשׁ.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתְּקַיְמוּ אֶת כָּל זֹאת.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלָתִי שְׂאֲנִי
מִבְקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם מִמְּנוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁתִּזְכּוּ לְהַפְקֵד בְּזֶרַע שֶׁל
קִימָא, וְתִבְשְׂרוּ לִי בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאֲחִיל בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז צג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מִטוֹת-מִסְעֵי, כ"ד תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... שְׂיִחְיוּ.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתְּבְּכֶם.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לָכֶם, שתכנסו לדירה החדשה בסמך טוב ובמזל טוב, ויקים בכם 'משנה מקום משנה מזל', שישתנה מזלכם לטובה, והילדים יהיו פריאים, ותהיה לכם פרנסה בשפע רב.

נא ונא לנדקדק לשים ולקבע מזוזות חדשות וכשרות ומהדרות.

מה טוב ומה נעים, אם האשה תדליק לכבוד שבת-קדש שבכה גרות, ולהוסיף שני גרות של שמן זית, ובעת הדלקת הגרות לבקש כל מה שאתם צריכים, כי התפלה שהאשה מבקשת בעת הדלקת הגרות, מאד מקבלת ומרצה בשמים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדכם, שתצליחו כל ימי חייכם.

המאחל לָכֶם ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ז צד.

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר מטות-מסעי, כ"ד תמוז ה'תש"ן.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לחזק את עצמך מאד מאד, כי אין לך דבר העומד בפני התשובה, כי הוא ותברך אב הרחמן, ורוצה בתשובת בניו, ואינו חפץ במיתתו, ואפלו אם האדם הרבה לחטא ולפשע כמו החטא שלך, רחמנא לישזבן, משכב זכור, שענשו הוא בסקילה (עין סנהדרין נד.), עם כל זאת אין לך דבר העומד בפני התשובה, ועל-כן ראה לחזור בתשובה, ובנדאי הקדוש-ברוך-הוא יקבלך.

וזה עקר הנסיון שלך — שנדמה לך, שאין הקדוש-ברוך-הוא רוצה לקבלך, וזה רק הדמיון שנתהנה מהחטא והעון המר הזה, כי על-ידי שאדם חוטא בזרע לבטלה, הוא בורא קלפות ומשחיתים,

שֶׁהֵם מְסַבְּבִים אוֹתוֹ, וְהֵם עֲנִין רוֹחֲנֵי וְדָק, שְׁאִין הָאָדָם יְכוּל לְתַפֵּס אֶת זֶה. אֵךְ מַה? פְּתָאֵם נִכְנָס בְּאָדָם מְרִירוֹת וְדִכְאוֹן וְעֲצָבוֹת, וְכַעַס וְרִצְיָחָה וְכוּ' וְכוּ', כֹּל זֶה בָּא מֵאֵלּוֹ הַקְּלָפוֹת שֶׁבְּרָא, וְעַל-כֵּן אִם הָאָדָם חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית, וּמוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ בְּעִבּוּרוֹ יִתְבַּרֵךְ, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹחֵל לוֹ, וְאִם, חָס וְשָׁלוֹם, אִין הָאָדָם רוֹצֵה לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה, אֲזִי כְּבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (כְּתוּבוֹת ל:): אֶף-עַל-גַּב שְׁנַתְּבַטְלוּ עֲכָשׁוּ אַרְבַּע מֵיתוֹת בֵּית-דִין, כִּי אִין לָנוּ סִנְהֶדְרִין, אֲבָל דִּין אַרְבַּע מֵיתוֹת בֵּית-דִין לֹא בְּטָלוּ, וְאֵלּוֹ כֹּל הַתְּאֲנוֹת דְּרָכִים שְׁקוֹרוֹת עֲכָשׁוּ בְּעוֹלָם — זֶה טָבַע בְּמִים, זֶה נִשְׂרַף בְּאֵשׁ, זֶה נִהְרַג וְנִדְרָס בְּרֶכֶב, כֹּל אֶחָד מִקְּבֵל אֶת הָעֲנֵשׁ שְׁלוֹ מִקְדָּם אוֹ אַחֲרֶ-כֵּךְ וְכוּ' וְכוּ', וְזֶה מְצִיאוֹתֵי, וְלֹא צְרִיכִים עַל כֵּךְ שׁוּם הוֹכָחוֹת, וְעַל-כֵּן כְּדָא לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה קָדָם שְׁמַאֲחַר.

וְתַדַּע שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְקַבֵּל אֶת כָּל אֶחָד בְּתִשׁוּבָה, יִהְיֶה מִי שְׁיִהְיֶה, וְיִהְיֶה מַה שְׁיִהְיֶה, הָעֶקֶר לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה. וְעַקֵּר הַתִּשׁוּבָה הוּא וְדוּי דְּבָרִים — לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וּלְהַתְּרוֹדוֹת לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ כֹּל מַה שְׁעָשָׂה, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, שְׁיַחוּס וּיִרְחַם עָלָיו, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִכוּן יִהְיֶה לְבוֹ בְּטוֹחַ, שְׁיִזְכֶּה לְתַקֵּן כֹּל אֲשֶׁר קָלְקַל.

אוֹדוֹת שְׁשֵׁאלָתָ בְּעֲנִין ה'תְּקוּן הַכְּלָלִי', מַה טוֹב וּמַה נְּעִים, אִם תִּזְכֶּה לֹאמַר אֶת זֶה כֹּל יוֹם מִימֵי חַיֶּיךָ, וְהוּא תְּקוּן גְּמוּר לְפָגֶם-הַבְּרִית, וְאֲשֶׁר אַתָּה שׁוֹאֵל מֵאִין דְּבַר זֶה? תַּדַּע, כִּי כְּמוֹ שֶׁלֹּא שׁוֹאֵלִים לְרוּפָא: מֵאִין אַתָּה יוֹדֵעַ, שֶׁהַגְּלוּלוֹת הָאֵלּוֹ אֲנִטִּיבִיּוּטִיקָה יַעֲזְרוּ לִי, אֲלֹא כְּשֵׁאָדָם מְצַנֵּן הוּא הוֹלֵךְ עִם אֲמוּנָה עוֹרֶת אֶל הָרוּפָא, וְהָרוּפָא נוֹתֵן לוֹ מְרָשָׁם שֶׁל אֲנִטִּיבִיּוּטִיקָה — תִּקַּח שְׁלֹשׁ גְּלוּלוֹת בִּיּוֹם, וְאָדָם אֵינּוּ שׁוֹאֵל וְאֵינּוּ חוֹקֵר מֵאִין לְרוּפָא הַזֶּה, אֲלֹא לוֹקַח אֶת הַתְּרוּפָה עִם קִצַּת מִים, וּבְזֶה נִגְמָר. אֲזִי לְמַה לֵּךְ לְשֵׁאל קְשִׁיוֹת עַל הָעֲשָׂרָה מְזֻמְרֵי תְהִלִּים הֵם תְּקוּן גְּמוּר לְפָגֶם-הַבְּרִית, אֲזִי אִין לֵךְ עוֹד לְהַרְהֵר עַל כֵּךְ, וּמִי שְׁמַהֲרֵהָר עַל זֶה, סִימֵן שֶׁהוּא שׁוֹטָה, כִּי מַה אֲכַפֵּת לֵךְ, שְׁתֵּאמַר עֲשָׂרָה מְזֻמְרֵי תְהִלִּים, זֶה כָּל-כֵּךְ כּוֹאֵב וְכוּ' וְכוּ', זֶה נוֹשֵׁף וְכוּ' וְכוּ', וּבְכַרְטַט אַתָּה,

שאתה צריך לחזור בתשובה כל ימי חייך, בנדאי עליך לתפס עצמך על המציאה הזו.

עם כל זאת עליך לדעת, שעקר התשובה היא תשובה שלמה, לשמר שבת-קדש ולהניח תפלין, ומה שהחברים צוחקים ממך וכו' וכו', זה עקר תשובתך, כי אין לך דבר גדול יותר מן הבושה, כי עליך לדעת, אשר על פעם אחת של משפכ זכר, רחמנא לישזבן, אמר האריז"ל, שצריכים לצום מאתים ושלשים ושלש תעניות, זה רק על חטא אחד, ומכל שפן כשחטא בזה עשר פעמים, ומכל שפן כשחטא בזה מאה פעמים, ומכל שפן אלף פעמים, כמה יכולים כפר לחיות ולצום כל-כף, וכן על הוצאת זרע לבטלה צריכים לצום פ"ד תעניות, וזה רק על פעם אחת, ומכל שפן על עשר פעמים, ומכל שפן על מאה פעמים וכו' וכו', ועל-כן כשאדם סובל עלבונות ובזיונות ושפיכות דמים, זה עולה על הכל, כי אז כבר לא צריך לצום, ועל-כן ראה לשמח מאד עם הבזיונות שלך, והקדוש-ברוך הוא יעזר לך, שלא יהיו לך בזיונות, ותשוב בתשובה מאהבה, שאז נמחלים כל החטאים.

הקדוש-ברוך הוא יעזר לך, שתזכה להניח בכל יום תפלין כשרות, ותאכל רק מאכלים כשרים, והקדוש-ברוך הוא בנדאי יקבל אותך בתשובה. וכבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן קיב): אם אתה מאמין שיכולים לקלקל, תאמין שיכולים לתקן, כי אותו הרבנו של עולם שאמר, שאסור לעשות את העבירות האלו וכו', אותו הרבנו של עולם אמר, שאם שבים בתשובה, הוא מקבל אותו מיד. ועל-כן מה לך כל-כף להיות בספקות, רק ראה לחזור בתשובה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ז צה.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר מטות-מסעי, כ"ד תמוז ה'תש"ן.

שלום וברכה אל היקר והנעלה ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לחזק את עצמך בִּיתֵר שְׁאֵת וּבִיתֵר עוֹ, וְשׁוּם דְּבָר לֹא יוּכַל לְשׁוֹבֵר אוֹתָךְ. עֲלִיךָ לְהִבִּין, שְׁלֹכֶל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ בְּזֶה הָעוֹלָם מְשׁוֹבֵר שְׁעוֹבֵר בְּחַיֵּי הַפְּרָטִיִּים וְכוּ' וְכוּ', אֲבָל לֹא כָּל אֶחָד יְכוּל לְעַצֵּר אֶת רוּחוֹ וּלְהַחְזִיק מֵעַמֵּד. וְלִכֵּן הוּא מְכָרַח לְהִתְפָּרֵץ — זֶה בְּכַה וְכוּ' וְזֶה בְּכַה. וְעַקֵּר גְּדֻלַּת בֵּר יִשְׂרָאֵל, שְׁיִכּוֹל לְהַחְזִיק אֶת עֲצָמוֹ בְּעַת שְׁעוֹבֵר עָלָיו מְשׁוֹבֵר וְכוּ', וּמִכָּל שְׁכֵן שְׁזוּכָה גַם לְחַזֵּק אַחֲרֵים בְּעַת שֶׁהוּא בְּעֲצָמוֹ עוֹבֵר מְשׁוֹבְרִים קָשִׁים וּמְרִים מְאֹד וְכוּ' וְכוּ'.

הַעֲקֵר עֲלִיךָ לְדַעַת, שְׁבֹזָה תְלוּיָה גְדֻלוֹת הָאָדָם, שְׁאִינוֹ נִשְׁבָּר כָּל-כָּף מֵהָר. וְיִזְכֹּר דְּבָר זֶה, אֲשֶׁר כָּל אֶחָד וְאֶחָד עוֹבֵר אֶת הַמְשׁוֹבְרִים שְׁלוֹ, שְׁאֵלוֹ הַנְּסִיווֹת הַקָּשִׁים שְׁמַנְסִים אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְאֶפְלוֹ גְדוּלֵי עוֹלָם צְדִיקִים אֲמִתִּיִּים, גְּאוּנֵי עוֹלָם, לוֹמְדִים תּוֹרָה לְשִׁמָּה לְשֵׁם אֵל עוֹלָם, גַּם עֲלֵיהֶם עָבְרוּ כָּל מִינֵי מְשׁוֹבְרִים וְגַלִּים, שְׁאֵי אֶפְשֵׁר לְתַאֵר בְּשִׁכֵּל אֲנוּשִׁי, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן.

הֵיוּ צְדִיקִים וְגְאוּנִים וְכוּ', שְׁשִׁפְלוּ אֶת יְלֻדֵיהֶם בְּחַיֵּיהֶם, רַחֲמָנָא לְצֻלָּן, שְׁזֶה עֲנֹשׁ קָשֶׁה מְאֹד, וְנִסְיוֹן מֵר מִמּוֹת, וְכֵן יֵשׁ שֶׁהַתְּנַסּוֹ בְּנִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, שְׁהֵיוּ סוּבְלֵי חֲלָאִים כָּל יְמֵי חַיֵּיהֶם, וְיֵשׁ שְׁסָבְלוּ עֲנִיוֹת וְדַחְקוֹת, שְׁלֹא הָיָה לָהֶם מִמֶּשׁ מַה לְאָכֹל וְכוּ' וְכוּ', כָּל אֶחָד וְאֶחָד עָבַר אֶת הַנְּסִיוֹן הַקָּשֶׁה וְהִמָּר שְׁלוֹ, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן גְדוּלֵי מְפָרְסְמֵי הַצְּדִיקִים, אֲשֶׁר הֵיוּ דְבָקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהַגְּאוּנִים הָאֲמִתִּיִּים, שְׁהַכְּנִיסוּ אֶת עֲצָמָם בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, הַחְזִיקוּ מֵעַמֵּד, וְעָבְרוּ אֶת יְמֵי חַיֵּיהֶם וְכוּ', וְאֶף אֶחָד בְּעוֹלָם לֹא הָיָה יוֹדֵעַ מַה שֶׁהֵם עָבְרוּ, וְעַם כָּל זֹאת הַחְזִיקוּ מֵעַמֵּד, וְעוֹד חֲזָקוּ אֶת אַחֲרֵים.

וְלִכֵּן אֵינְךָ צָרִיךְ לְהִסְתַּפֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֵוֹלָם, אֶלָּא מֵאַחַר שְׁזִכִּיתָ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, רָאֵה לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד, וְלֹא לְהִסְתַּפֵּל עַל אֶף אֶחָד, וְלֹא לְהִתְיַחַס לְמַה שְׁאַחֲרִים אוֹמְרִים, אִתָּה בְּרַח לָךְ רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, תְּהִיָּה רְגִיל לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר הָאִישׁ אֶל רַעְהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, וְתִשְׁיַח וְתִסְפָּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבָךְ, וְאֵל תַּעֲשֶׂה שׁוּם דְּבָר לְפָנָי שְׁאִתָּה מְתִיעֵץ

עמו יתברך, ואת הלמוד העמק הזה למד אותנו רבנו ז"ל, ועל זה בעצמו אנחנו צריכים לתת תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא בכל יום, שאנחנו זוכים לדעת מרבי אמת כזה, רבי נורא ונפלא כזה, אשר מה היינו עושים בלעדיו.

ואף שרב בני-אדם צוחקים מזה וכו', וכל ההתקרבות אל רבנו ז"ל זה נפלא בעיניהם וכו', והם אינם יכולים להבין מה יש לאדם בדור הזה עם רבי וצדיק שהיה לפני חמשה דורות? ! כי אף אחד אינו יכול להבין, שרבנו ז"ל הכניס את כל כלו בתוך ספריו הקדושים, ודבר זה פלא על גבי פלא, איך שצדיק קדוש ונורא נפלא מאד כמו רבנו ז"ל הכניס את כל כלו בתוך ספריו הקדושים, וכל מי שרק הוגה בהם, מוצא את רבנו ז"ל, ומרגיש כאלו רבנו ז"ל מדבר רק אליו, וכל הספרים נכתבו רק בשבילו וכו', ודבר זה לא יכולים להסביר לאחרים כלל, ולכן יש כל-כך הרבה קשיות על דבר רבנו ז"ל, וכן על כל אלו המקרבים אליו.

ובפרט אחר שנתפשטה השטות הגדולה של "הפתק": 'נח' ונחמ' וכו', שזה הפל דמיון אחד גדול, ועושים ליצנות מרבנו ז"ל, ולא בחנם שבני-אדם מקשים קשיות על אנשי שלומנו — הזאת נעמי? ! ואי אפשר להסביר לבני-אדם, שהפל הכל ורעות רוח, עם כל זאת רואים בכלליות, שבני-אדם אינם מבינים מה זו ההתקרבות אל רבנו ז"ל, ובפרטיות אינם מבינים מה יש לאנשים בדור הזה להחזיק עצמם בצדיק שהיה לפני כמה דורות וכו', ואף אחד אינו יכול להאמין, שרבנו ז"ל נמצא אתנו, עמנו ואצלנו.

ומי שלומד את ספריו הקדושים, מרגיש שרבנו ז"ל מדבר רק אליו, והוא כבר אינו צריך את אף אחד בעולם. כי רבנו ז"ל מחזק ומעודד ומשמח את כל הנשמות הנפולות וכו', המשלכות בתאוותיהם ובמדויותיהם הרעות וכו', ויכול להוציא את כל אלו שנפלו כבר לעמקא דתהומא רבא. ובפרוש גלה לנו (ת"י-מהר"ן, סימן רחצ), שהפח שהיה לדוד המלך לומר שמונה פעמים (שמואל-ב' יט, א): אבשלום בני, בני אבשלום וכו', ועל-ידי-זה העלה אותו

משבֵּעה מדוֹרֵי גֵיהֲנוֹם, וְהִכְנִיסוּ לְגַן־עֵדֶן, כְּמֵאֲמָרָם ו'ל (סוֹטָה י:) זֶה הַכַּח יֵשׁ לוֹ גַם־כֵּן שֶׁהוּא יָכוֹל זֹאת גַּם־כֵּן לְהַעֲלוֹת בְּדַבְרוֹ בְּעֵלְמָא אֶת הָאָדָם מִכָּל שִׁבְעָה מְדוֹרֵי גֵיהֲנוֹם, וְלִהְכְנִיסוֹ לְגַן־עֵדֶן וְכוּ'. וְדָבָר זֶה בְּנִי־אָדָם אֵינָם יְכוֹלִים לְהַבִּין.

וְלִכֵּן יֵשׁ עַל כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ קְשִׁיּוֹת וְסִפְקוֹת — מַה יֵּשׁ לָכֶם אֲצֵל רַבִּי שֶׁהִנֵּה לְפָנָי מֵאֲתִים שְׁנָה?! וְאֵף אֶחָד אֵינּוּ יְכוֹל לְהַבִּין, שֶׁעַל־יְדֵי סִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים הוּא נִמְצָא אֶתְנוּ, עֲמָנוּ וְאֲצֵלְנוּ, כִּי כֶּף אָמַר רַבְּנוּ ו'ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצב), אֲשֶׁר פָּנִיו, שְׁכָלוֹ, חֲכָמְתוֹ וְנִשְׁמָתוֹ נִמְצָאִים בְּתוֹךְ דְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים, וְאֵף שֵׁשׁ עוֹד רַבּוֹת סִפְרִים, וְלָמָּה אֲנַחְנוּ לֹא רוֹאִים, שְׁבַנְי־אָדָם כָּל־כֶּף מְקַשְׂרִים אֶל הַסִּפְרִים כְּמוֹ שֶׁאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מְקַשְׂרִים אֶל סִפְרֵי רַבְּנוּ ו'ל? הַתְּרוּץ הוּא פְּשוּט, כִּי כָּל מַחְבֵּר חִבֵּר סֵפֶר כְּפִי מְדַרְגָּתוֹ וְכִפִּי הַשְּׁגָתוֹ וְכוּ', לֹא־כֵן רַבְּנוּ ו'ל לְכַתְּחֵלָה דָּבָר בְּצוּרָה כְּזוֹ, שֶׁהַדְּבָרִים שָׁלוּ יִשְׁאָרוּ לְדוֹרֵי דוֹרוֹת עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת, לְהַרִים וְלְהַגְבִּיחַ אֶת כָּל הַיְּהוּדִים וְהַנְּפוּלִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְלִכֵּן אֵין פְּלֵא, שְׁמִי שָׂרָק לוֹמֵד אֶת סִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, מְרַגֵּשׁ שְׂרַבְּנוּ ו'ל מְדַבֵּר אֵלָיו בְּעֲצָמוֹ.

וְלִכֵּן אֶסוּר לְהַתְּבַלְבֵּל מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, וְלֹא לְהַסְתַּכֵּל עַל אֵף אֶחָד, רַק לְלַמֵּד בְּתַמִּימוּת וּבְכַפְשִׁיטוּת סִפְרֵי רַבְּנוּ ו'ל, וְלַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם וּבְאַהֲבָה, וְלָדֵם וְלִשְׁתַּק לְכָל מַחֲרָף וּמַבְזָה נִפְשׁוֹ, וְלֹא יִתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, וְרַק כֶּף יוֹכֵל לְהַחֲזִיק מֵעַמָּד מִכָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בְּחַיֵּי הַפְּרָטִיִּים.

וְזֶה כָּל הַגְּלוּי הַנּוֹרָא וְהַנְּפֵלָא שֶׁל רַבְּנוּ ו'ל, שֶׁיְכוֹל לְהַגְבִּיחַ אֶת כָּל הַיְּהוּדִים וְהַנְּפוּלִים אֶל הַמְּדַרְגָּה הַכִּי עֲלִיוֹנָה. וְכִמוֹ שֶׁאָמַר בְּעֲצָמוֹ (חַיֵּי־מוֹהַר"ן, סִימָן שי): כְּמָה צָלָם אֱלֹקִים הָיוּ מִנְּחִים בְּרַפְּשׁ, שֶׁאֲנִי הוֹצֵאתִי מִהַרְפֶּשׁ, כְּמוֹ שְׂרוּאִים בְּחוּשׁ, שֶׁהִמְתַּקְּרְבִים אֵלָיו מִשְׁתַּנִּים פְּנִיָּהֶם, וּבָאִים אֵלֵיהֶם פָּנִים שֶׁל יְהוּדִי, צָלָם אֱלֹקִים. וְאָמַר (שם): הֲלֹא יֵשׁ אֲצֵלִי אֲנָשִׁים שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ אִם שְׂאוּל תַּחֲתִית הִנֵּה דִי לָהֶם, גַּם הַשְּׂאוּל תַּחֲתִית הִנֵּה קָטָן לְפָנֵיהֶם, שְׂאֵם הִנֵּה אֶפְשָׁר לָהֶם לְחַתֵּר

תחת השאול תחתית, היו חותרים. ועל ידי נתקרובו אליו יתברך
בהתקרבות כזו, שאין להם להתבייש מצדיקים גדולים.

ולכן אני מאד מבקש אותך, שלבל תשים לב מכל מה שעובר
עליך, ותבין ותשפיל איך שגם על צדיקים קדושים עליונים עברו
כל מיני משברים וגלים: זה שכל את ילדיו, רחמנא לישזבן, וזה
סבל חלאים ויסורים רבים כל ימי חייו, רחמנא לצלן, וזה עבר
עניות ודחקות, שלא היה לו במה להחיות את נפשו, פשוטו
כמשמעו, השם ישמרנו, ואף-על-פי-כן החזיקו מעמד ולמדו תורה
מתוך הדחק ומתוך סבל גדול מאד, ועסקו בתפלות, שירות
ותשבחות להקדוש-ברוך-הוא ביום ובלילה. ולכן גם אתה תתחיל
להתנהג כך כמו גדולי הצדיקים.

וזהו הלמוד שרבונו ו"ל רוצה שנקניס בעצמנו, אשרי מי שאינו
מטעה את עצמו ולומד את ספרי רבונו ו"ל רק בצורה כזו איך
להחזיק מעמד, ולעבר את זה העולם בשלום ובאהבה, שיהיה עם
כלם מערב, הינו שיהיה מערב בין הבריות, ויהיה עם כלם בשלום
ובאהבה, ויקנה לעצמו את מדת הסבלנות, אשר אין לה מדה יותר
יפה מזו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ז צו.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר מטות-מסעי, כ"ד תמוז ה'תש"ן.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

חזק ואמץ מאד באמונה פשוטה בו יתברך, ותדע שכל מה
שקורה אתך, זה רק ממנו יתברך, ואינך צריך להתבלבל מאף אחד
בעולם, העקר אל תדבר עם אחרים, ואל תספר להם את תכניותיך
וכו', הם סתם יחלישו את דעתך. ובאמת יש לכל בר ישראל כח

לחזק את כל העולם כּלו, אם רק הוא יהיה חזק באמונה פשוטה בו יתברך, ולא יתבלבל משום ברִיה שבעולם, ולא יפל בדעתו מאף אחד, אלא יחזיק מעמד, ולא יגלה את סודו לאחרים, אלא מה שיש לו בלב לא יספר לאחרים, ותהיה לו אמונה חזקה באמתת מציאותו יתברך, ויהיה עקשן גדול מאד לא לעזוב את הקדוש-ברוך-הוא. האדם הזה יכול להראות נוראות ונפלאות, העקר לא לספר לאחרים מה שאתה חושב וכו', ומה שאתה רוצה וכו'.

פי אסור להאמין לשום בן-אדם בזה העולם כּלל, יהיה מי שיהיה ויהיה איך שיהיה, וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ז'): מי שאינו דבוק בו יתברך, הוא חיה בדמות אדם; ולכן כמו שאדם צריך להשמר מחיה רעה שלא תזיק אותו, כך צריך לשמר מאד מבני-אדם, שרבים כּלם כּלל אינם חושבים מהקדוש-ברוך-הוא וכו' וכו', ולכן למה לך לספר את כל לבך לבשר ודם, שהיום פאן ולמחר בקבר? ! ובפרט שהאדם הזה מחר יכול לקבר אותך באדמה וכו', ולכן מהיום והלאה שתק שתק שתק, אהובי, אחי וידידי! ואז תלך בדרך הנכונה, ואף אחד לא יוכל לשבר אותך, כי ברגע שמגלים את התכניות והרצונות שיש לך וכו' וכו', כבר יחלישו את דעתך. ולכן מה לך לדבר עם אחרים, ולספר להם את תכניותיך וכו'? ! ואמר החכם: "אם הלב שלם עם השם יתברך — הכל שלם, ואם הלב חסר עמו מהשם יתברך — הכל חסר".

ולכן העקר ראה שלבך יהיה שלם עמו יתברך, ותמסר את נפשך רק בעבורו יתברך, וכל רגע ודקה רק תחשב איך אתה יכול להפיל באין סוף ברוך הוא, ואז לא תצטרך לפחד כּלל משום ברִיה שבעולם, מאחר שאתה יודע ברור שאין לך בזה העולם אף אחד — רק הקדוש-ברוך-הוא בעצמו. ולכן למה אתה צריך כּל-כּף לפחד מפל בן-אדם? ! אין זה אלא שאתה מגלה מה שבלבך וכו', וכבר באים בני-אדם ומחלישים את דעתך, כּמוכא בדברי רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן פ'): בני-אדם יש להם כח למנע ולהסית את האדם לרחקו מעבודת הבורא ומצדיקי אמת יותר מן היצר הרע. פי היצר הרע אין לו יכולת רק כּפי כּחו וכּפי בחינת היצר הרע מאיזה עולם

שֶׁהוּא. אָבֵל הָאָדָם הוּא כְּלָלִיּוֹת, שְׁפָלוּל מִכָּל הָעוֹלָמוֹת, וְעַל-כֵּן מְנִיעוֹת שֶׁל בְּנֵי-אָדָם הֵן יוֹתֵר מִמְּנִיעוֹת הַיֵּצֵר הָרָע, וְאָמַר (שם, סימן פא): בְּנֵי אָדָם הֵם מוֹנְעִים גְּדוֹלִים מְאֹד. וְדַע, אִם הָיָה הָאָדָם לְבָדוּ, וְלֹא הָיָה אֶצְלוֹ בְּנֵי-אָדָם אַחֲרָיִם לְמַנְעוֹ, אֲף-עַל-פִּי שְׂגָם אִזְּ הָיָה בָּאִים עַל הָאָדָם כָּל הַבְּלָבוּלִים וְכָל הַמַּחְשְׁבוֹת הַטּוֹרְדוֹת וְכָל הַמְּנִיעוֹת, אֲף-עַל-פִּי-כֵן בּוֹדְאֵי הָיָה מִטָּה עֲצָמוֹ לְדַרְךְ הַחַיִּים, כִּי סוּף כָּל סוּף הָיָה מִטָּה תָּמִיד לְדַרְךְ הָאֱמֶת. וְאֶפְלוּ אִם הָיָה עוֹבֵר עַבְרָה, חֵס וְשְׁלוֹם, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, אֲף-עַל-פִּי-כֵן בּוֹדְאֵי הָיָה מִתְחַרֵּט חֲרָטָה גְּדוֹלָה מְאֹד בְּכָל פַּעַם, וְסוּף כָּל דְּבָר הָיָה נִשְׁאָר אֶצֶל הָאֱמֶת. אָבֵל כְּשֵׁיִשׁ בְּנֵי-אָדָם הַמְּבַלְבְּלִים, דְּהִינּוּ כְּשֶׁהָאָדָם מִתְחַבֵּר, חֵס וְשְׁלוֹם, לְאֵילוֹ חֲכָמִים בְּדַעְתָּם, שֵׁיִשׁ לָהֶם אֵיזוֹ יְדִיעָה בַּחֲקִינָה וּפִילוֹסוֹפִיָּה אוֹ לִכְת לְצִים, וְהֵם הַחֲכָמוֹת הַנְּהוּגוֹת עֲכָשׁוּ, שְׁעוֹשִׁים לְיִצְנוֹת מִכְּמָה דְּבָרִים שֶׁבְקֻדְשָׁהּ. כִּידוּעַ הַיֵּטֵב לְמִי שֶׁבָקִי בַּחֲכָמוֹת וְלְיִצְנוֹת אֵלוֹ, זֹאת הַמְּנִיעָה וְהַבְּלָבוּל גְּרוּעַ מֵהַכֵּל. כִּי אֵלוֹ הַחֲכָמוֹת הֵן מְבַלְבְּלוֹת וּמוֹנְעוֹת בְּיוֹתֵר, כִּי כָּל דְּרָכָיו נַעֲשׂוֹת לוֹ מִיִּשׁוּר, חֵס וְשְׁלוֹם, עַל-יְדֵי הַחֲכָמוֹת, הֵן שֶׁל פִּילוֹסוֹפִיָּה, שֶׁזֹּאת הַחֲכָמָה מְזַקֶּת בּוֹדְאֵי מְאֹד מְאֹד, וְכֵן הַחֲכָמוֹת וְהַלְיִצְנוֹת שֶׁל אֲנָשִׁים הַנִּגְדָּמִין כְּכַשְׂרִים, הֵם מְזִיקִים גַּם-כֵּן מְאֹד מְאֹד. כִּי בְּאֱמֶת הַכֵּל אֶחָד, כִּי הַחֲכָמוֹת וְהַלְיִצְנוֹת שֶׁלָּהֶם הֵן מִמַּשׁ כְּמוֹ הַכְּפִירוֹת שֶׁל הַפִּילוֹסוֹפִיָּה, וּבְאֱמֶת גְּרוּעוֹת יוֹתֵר הַחֲכָמוֹת וְהַלְיִצְנוֹת שֶׁלָּהֶם מְחַכְמֵת הַפִּילוֹסוֹפִיָּה, כִּי מְחַכְמֵת הַפִּילוֹסוֹפִיָּה הַכֵּל בּוֹרְחִים, כִּי רַב יִשְׂרָאֵל הֵם בּוֹרְחִים מְאֹד מִפִּילוֹסוֹפִיָּה, מְחַמֵּת שֶׁהֵם יוֹדְעִים שֶׁפִּילוֹסוֹפִיָּה מְזַקֶּת מְאֹד, וּמוֹרְדֵת אֶת הָאָדָם לְשֵׂאוֹל תַּחְתִּיּוֹת, חֵס וְשְׁלוֹם, רַחֲמָנָא לְצַלָּן. אָבֵל זֹאת הַלְיִצְנוֹת וְהַחֲכָמוֹת שֶׁל הַכֵּל, שֶׁאֵלוֹ שְׂנֵדָמִים כְּכַשְׂרִים וְכוּ', אֵין הָאָדָם בּוֹרַח מֵהֶם כָּל-כּוֹ, מֵאַחַר שִׁיּוּצָאִין מִפִּי אֲנָשִׁים הַנִּרְאִין כְּהַגּוֹנִים, וּמְלַבִּישִׁין הַכֵּל בְּדַרְכֵי אֱמֶת, כְּאֵלוֹ הָאֱמֶת עִמָּהֶם. עַל-כֵּן אֵין הָאָדָם בּוֹרַח מֵהֶם כָּל-כּוֹ, וְהֵם מְזִיקִים וּמְבַלְבְּלִים וּמוֹנְעִים אֶת הָאָדָם מְאֹד מְאֹד מִעֲבוֹדַת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ בְּאֱמֶת. אֲשֶׁרִי הַזּוֹכָה לִילֹךְ בְּדַרְךְ אֱמֶת לְאֱמֶתוֹ, וְלִהְיוֹת (אֵיבֵב א, א): "תָּם וְיִשָּׁר יִרְא אֱלֹקִים וְסָר מִרָע", בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת כָּלֵל, וְאִזְּ דִּיקָא יְבוּא אֶל הַדַּרְךְ הַנְּכוֹנָה.

וְלָכֵן הִרְגַלְתָּ אֶת עֲצָמֶיךָ לֹא לְדַבֵּר עִם אִף אֶחָד מֵה שְׂיִישׁ בְּפָנֵינוּ
 לְבָבְךָ, וְאֵל תִּגְלֶה אֶת רְצוֹנֶיךָ לְאַחֵרִים כָּלֵל, כִּי הֵם סֵתֵם יַחֲלִישׁוּ אֶת
 דְּעַתְךָ וַיִּפְחִידוּ אוֹתְךָ. וּכְבָר אָמַר הַחֶכֶם: "הַבּוֹרָא יִתְבַּרְךָ יִצַר לָנוּ
 שְׂתֵי אֲזָנִים וְלִשׁוֹן אַחַת, כִּדֵּי שְׁנִשְׁמַע יוֹתֵר מִמֶּה שְׁנִדְבָר"; זֹאת
 אוֹמֶרֶת יוֹתֵר טוֹב לִשְׁמַע מֵאֲשֶׁר לְדַבֵּר, שְׂאֵז שׁוֹם דְּבַר לֹא יִקְרָה לְךָ,
 וּכְמוֹ שְׂאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת מְרִיבָה, סִימָן לה): מִי שֶׁהוּא
 עֹצוּר בְּמַלִּים, לֹא יוּכַל אוֹתוֹ שׁוֹם אָדָם; וְלָכֵן שְׂתַק, שְׂתַק, שְׂתַק,
 אֲהוּבִי, יְדִידִי! וְאִף אֶחָד לֹא יוּכַל לַעֲשׂוֹת לְךָ רַע, אֲנִי מֵאֵד מְקַוֶּה
 שְׂתִצִּית אוֹתִי, וְלֹא תִתְחַרֵּט — לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה וּמִכָּל שָׁפֵן לֹא בְּעוֹלָם
 הַבָּא, וְתַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם וּבְנִקְל וְכוּ' וְכוּ', אֲשֶׁרֵי מִי
 שְׂמִכְנִיס אֶת דְּבָרִים אֵלָיו הֵיטֵב בְּתוֹךְ לְבוֹ, וְאֵז יַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם
 בְּשָׁלוֹם.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז צו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר מִטוֹת-מִסְעִי, כ"ד תמוז ה'תשנ"ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאֲבֹרֶךְ הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ... נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַק חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד, וְאֵל תִּתְבַּלְּבַל מִשׁוֹם דְּבַר, כִּי גָדוֹל אֲדוֹנֵנוּ
 וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהוֹדוֹת לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂזַכֵּינוּ
 לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבֵּנוּ ז"ל, וּמֵה הֵינּוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבֵּנוּ ז"ל?! וַיֵּשׁ דְּבוּר
 מִרַבֵּנוּ ז"ל שְׂאָמַר לְאִנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: מִכֶּם אַתֶּם יְכוּלִים לְדַעַת מָה
 עוֹבֵר עַל כָּל הָעוֹלָם, מָה אַתֶּם, שְׂיִישׁ לְכֶם כָּל-כָּף הַרְבֵּה הַתְּחַזְּקוּת
 מִמֶּנִּי, וְלִמּוּדִים עֲמָקִים כְּאֵלוֹ וְכוּ' וְכוּ', וְאִף-עַל-פִּי-כֵן עוֹבֵר עַלֵיכֶם
 מֵה שְׂעוֹבֵר, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה מָה עוֹבֵר עַל בְּנֵי-אָדָם, שְׂאִין לְהֵם
 אֶת הַלִּמּוּדִים הָאֵלֵיו, וְלָכֵן עָלֵינוּ לְשַׁבַּח לְאֲדוֹן הַכֹּל, שְׂזַכֵּינוּ לְהִתְקַרֵּב
 אֶל רַבֵּנוּ ז"ל, וְעַל-כֵּן אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְקַבֵּעַ אֶת עֲצָמֵנוּ בְּקַבִּיעוֹת
 עֲצוּמָה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם סִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, שְׂזֵה חֲלָקֵנוּ מִכָּל עֲמַלְנוּ,

והוא מכניס בנו חשק ללמד בכל יום מקרא, משנה, גמרא, מדרש, הלכה ואגדה.

העקר תהיה מסדר עם הזמן שלך וכו', כי אין עוד דבר טוב כמו הסדר, כי כשאדם הוא מסדר בזמנו, אזי יכול להצליח מאד, ולחטף טוב אמתי ונצחי, כי היום הוא ארוך מאד מאד, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן פד), שבכל יום מאיר האור הגנוז, ויכולים להרחיב את היום מאד מאד וכו', אבל על זה צריכים לקנות את מדת אהבה, שהיא מדתו של אברהם אבינו, כמו שכתוב (ישעיה מא, ח): "אברהם אהבי", כי אם הולכים במדת אהבה, שאוהבים את כל בר ישראל, על-ידי-זה נתרחבת דעתו, ומאיר לו אורו הגנוז על כל היום, עד שנתארך היום מאד מאד, ויכולים לקנות ביום אחד טוב אמתי ונצחי, הן חדושין דאורייתא, והן למוד התורה הקדושה, והן התפלות הקבועות, והן קיום המצוות, והן לעשות חסד עם בני-אדם וכו', וכו', על-ידי מדת אהבה נתרחב המוח והדעת, מה שאין בן מי שהולך תמיד בשנאה, זה ממשיך עליו קטנות המחין, והשכל שלו נקטן וכו' וכו', והוא תמיד במריבות, והיום קצר לו מאד, ולכן תראה להיות מסדר, וזכור מה שאמר החכם: "השמש והירח והכוכבים והמזלות הולכים בסדר נפלא", ויש ללמד מהם להיות גם-כן מסדרים — יום זה יום, לילה זה לילה וכו', וכו', ואל תחליף יום ללילה ולילה ליום, ואם תלך בצורה כזו, אז תוכל להצליח הרבה בחייה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ז צח.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר מטות-מסעי, כ"ד תמוז ה'תש"ן.

שלום וברכה אל היקר והנעלה ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

בְּעֵנִין שְׁרוּדָפִים אוֹתָךְ עַד מְאֹד וְכוּ', וְעוֹד מִתְפָּאֲרִים שְׂיִרְדָּפוּ
 אוֹתָךְ עַד חֲרָמָה וְכוּ' וְכוּ', אֵל תִּפְחַד מֵהֶם, וְאֵל תִּכְנַס בְּחִלְשוֹת
 הַדַּעַת בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּן, כִּי כָף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה,
 פְּרָשָׁה כו, סִימָן ה') עַל פְּסוּק (קֹהֶלֶת ג, טו): "וְהֶאֱלָקִים יִבְקֹשׁ אֶת גִּרְדָּף";
 רַב הוֹנָא בְּשֵׁם רַב יוֹסֵף אָמַר: לְעוֹלָם וְהֶאֱלָקִים יִבְקֹשׁ אֶת גִּרְדָּף,
 אִתָּהּ מוֹצֵא צְדִיק רוּדָף צְדִיק וְהֶאֱלָקִים יִבְקֹשׁ אֶת גִּרְדָּף, רָשָׁע רוּדָף
 צְדִיק, וְהֶאֱלָקִים יִבְקֹשׁ אֶת גִּרְדָּף, רָשָׁע רוּדָף וְהֶאֱלָקִים יִבְקֹשׁ
 אֶת גִּרְדָּף, אִפְלוּ צְדִיק רוּדָף רָשָׁע, וְהֶאֱלָקִים יִבְקֹשׁ אֶת גִּרְדָּף, מִכָּל
 מְקוֹם וְהֶאֱלָקִים יִבְקֹשׁ אֶת גִּרְדָּף. רַבִּי יְהוּדָה בֶּן רַבִּי סִימּוֹן אָמַר בְּשֵׁם
 רַבִּי יוֹסִי בֶּן רַבִּי נְהוֹרָאִי: לְעוֹלָם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא תוֹבֵעַ דָּמָן שֶׁל
 גִּרְדָּפִין מִן הַרוּדָפִין, תִּדְעַ לָךְ שֶׁכֵּן הוּא, שֶׁכֵּן הֵבֵל גִּרְדָּף מִפְּנֵי קִיּוֹן,
 וּבַחֲרֵר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּהֵבֵל, שְׁנֵאמַר (בְּרֵאשִׁית ד, ד): "וַיִּשַׁע הַיָּיִ"ה
 אֶל הֵבֵל וְאֵל מִנְחֹתוֹ", נַח גִּרְדָּף מִפְּנֵי דוּרוֹ, וְלֹא בַחֲרֵר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא אֶלָּא בְּנַח, שְׁנֵאמַר (שִׁם ז, א): "כִּי אוֹתָךְ רְאִיתִי צְדִיק לְפָנַי בְּדוֹר
 הַזֶּה", אַבְרָהָם גִּרְדָּף מִפְּנֵי גִמְרוּד, וּבַחֲרֵר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּאַבְרָהָם,
 שְׁנֵאמַר (נִחְמֵיה ט, ז): "אִתָּהּ הוּא הַיָּיִ"ה הֶאֱלָקִים אֲשֶׁר בַּחֲרַתְּ
 בְּאַבְרָם", יִצְחָק גִּרְדָּף מִפְּנֵי פִלְשְׁתִּים, וּבַחֲרֵר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 בְּיִצְחָק, שְׁנֵאמַר (בְּרֵאשִׁית כו, כח): "רְאֵה רְאִינוּ כִּי הָיָה הַיָּיִ"ה עִמָּךְ",
 יַעֲקֹב גִּרְדָּף מִפְּנֵי יַעֲשׂוּ, וּבַחֲרֵר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּיַעֲקֹב, שְׁנֵאמַר
 (תְּהִלִּים קל"ה, ד): "כִּי יַעֲקֹב בַּחֲרֵר לוֹ יְהוָה", יוֹסֵף גִּרְדָּף מִפְּנֵי אֲחִיו, וּבַחֲרֵר
 הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּיוֹסֵף, שְׁנֵאמַר (שִׁם פ"א, ו): "יַעֲדוֹת בִּיהוֹסֵף שְׁמוֹ",
 מֹשֶׁה גִּרְדָּף מִפְּנֵי פְרַעֲוִה, וּבַחֲרֵר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּמֹשֶׁה, שְׁנֵאמַר
 (שִׁם קו, כג): "לוֹלִי מֹשֶׁה בַּחֲרֵרוֹ", דָּוִד גִּרְדָּף מִפְּנֵי שְׂאוּל, וּבַחֲרֵר
 הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּדָוִד, שְׁנֵאמַר (שִׁם ע"ח, ע): "וַיִּבְחַר בְּדָוִד עַבְדּוֹ",
 שְׂאוּל גִּרְדָּף מִפְּנֵי פִלְשְׁתִּים, וּבַחֲרֵר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשְׂאוּל,
 שְׁנֵאמַר (שְׁמוּאֵל-א' י, כד): "הֲרִאִיתָם אֲשֶׁר בַּחֲרֵר בּוֹ הַיָּיִ"ה", יִשְׂרָאֵל
 גִּרְדָּפִין מִפְּנֵי הָאֲמוֹת, וּבַחֲרֵר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּיִשְׂרָאֵל, שְׁנֵאמַר
 (דְּבָרִים י"ד, ב): "וַיִּבְרַח בַּחֲרֵר הַיָּיִ"ה לְהִיּוֹת לוֹ לְעַם סִגְלָה", רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
 בֶּן רַבִּי יוֹסִי בֶּן זְמֵרָא אָמַר, אִף בְּקִרְבָּנוֹת כָּף, אָמַר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 שׂוֹר גִּרְדָּף מִפְּנֵי אֲרִי, עַז גִּרְדָּף מִפְּנֵי נֶמֶר, כֶּבֶשׂ מִפְּנֵי זֶאֵב, לֹא תִקְרִיבוּ
 לְפָנַי מִן הַרוּדָפִים אֶלָּא מִן הַגִּרְדָּפִין, הֲדָא הוּא דְכָתִיב (וַיִּקְרָא כב, כו):

"שׁוֹר אוֹ כֶּשֶׁב אוֹ עֵז כִּי יוֹלֵד"; הַרִי שְׁלֶךְ לְפָנֶיךָ, שֶׁהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹהֵב אֶת הַנְּרֻדִּים. וְלִכֵּן אֵל תִּתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, רַק בְּרַח לָךְ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשִּׁיטוֹת, וּמִי רוֹדֵף אוֹתְךָ. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת מְרִיבָה, סִימָן כו): מִי שֶׁמְגִיד רִיבוֹ לְפָנָיו הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, רוֹאֶה נִקְמָתוֹ בְּשׁוֹנְאָיו.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז צט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֻדְר מִטוֹת-מִסְעִי, כ"ד תמוז ה'תשנ"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַחֶתֶן הַיָּקָר וְהַנְּעִלָה ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

כָּלֵל גָּדוֹל, שְׁאֵסוֹר לְלַעַג עַל שׁוּם מְנַהֵג יִשְׂרָאֵל, כִּי לְכָל מְנַהֵג יֵשׁ מְקוֹר, וּבְפֶרֶט מְנַהֵג שְׁנַתְּפִשֵׁט בְּכָל תְּפּוּצוֹת יִשְׂרָאֵל.

וְהִנֵּה הַמְנַהֵג שֶׁחֲתָן הוֹלֵךְ עִם בְּגָד לְבָן, מוּבָא עוֹד בְּסִפְר "אֲרָחוֹת חַיִּים" לְרַבֵּי אֶהֱרֵן הַפֶּהֶן מְלוֹנִיל ז"ל, וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ (קְדוּשִׁין, אוֹת כ"א): וְנוֹעֲלִין לוֹ מְנַעְלִים לְבָנִים, וּמַעֲטָפִים אוֹתָן בְּטִלִית לְבָנָה, כְּדִי לְקַיֵּם בּוֹ (קִהְלֵת ט, ח): "בְּכָל יַעַת יִהְיוּ בְּגָדֶיךָ לְבָנִים"; גֵּרָאָה מְזֵה הַמְנַהֵג הַנְּפוּץ שֶׁבֵּין אֲשַׁכְּנַזִּים, שֶׁהַפְּלָה נוֹעֲלֵת גַּעֲלִים לְבָנוֹת. וְכַמוֹכֵן שְׁמֵלֵת פְּלָה הִיא לְבָנָה, וְהַחֲתָן מַתְּעַטֵּף בְּלָבָן, וּמוּבָא גַם בְּשׁוֹ"ת הַרְדֵּב"ז (חֵלֶק א', סִימָן תרצ"ג): וּמְנַהֵג קְדוּם בְּמִצְרַיִם, שֶׁבְזִמֵּן הַחֲפָה לְוֹבְשִׁים לְבָן, וּמוּבָא בְּסֻדְר הַיַּעֲבֹץ וְהַשׁוֹשְׁבֵינִים מְלַבִּישִׁים הַחֲתָן הַקִּיטֵל, לְזַכֵּר יוֹם הַמִּיתָה וְיָשׁוּב לְהַשֵּׁם. וּבְאַמַּת הַמְקוֹר לָזֶה הוּא (בְּרַאשִׁית כח, ט): "וַיִּקַּח אֶת מַחְלַת בֵּת יִשְׁמַעֲאֵל". וְאָמְרוּ עַל זֶה בִּירוּשָׁלַיִם (בְּפּוּרִים, פָּרָק ג', הַלְכָה ג'): וְכִי מַחְלַת שְׁמָה, וְהֵלֵא בְּשִׁמַּת שְׁמָה? אֵלֵא מְלַמֵּד, שֶׁנִּמְחָלוּ לוֹ כָּל עוֹנוֹתָיו; מִכָּאן לְחֲתָן,

שְׁמוֹחִלִים לוֹ עֲוֹנוֹתָיו. וּמִטַּעַם זֶה לּוֹבְשִׁים לְהַחֲתִן בְּגָד לְבָן, שֶׁהוּא הַקִּיטָל, כְּדֵי שְׂיִזְכֹּר יוֹם הַמִּיתָה, וַיִּחְזֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

וְהַמְנַהֵג הַזֶּה נִתְפַּשֵּׁט בְּכָל תְּפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל מְדוּרֵי דוּרוֹת, עַד שֶׁבָאוּ הַמְשַׁכִּילִים הָאֲרוּרִים וְהַרְפוּרְמִים בְּמִקּוֹמוֹת שֶׁהָיוּ יְדִיָּהֶם תְּקִיפָה וְעָשׂוּ מִכָּל זֶה צְחֹק, וְהִכְרִיחוּ לְבִטֹל אֶת הַמְנַהֵג הַזֶּה, אָבֵל מָסְרוּ אֶת נַפְשָׁם עִם יִשְׂרָאֵל הַכּוֹשֵׁרִים לְקַיֵּם אֶת הַמְנַהֵג, וְכֵן נִתְפַּשֵּׁט בְּכָל תְּפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהַחֲתָן מִתְּלַבֵּשׁ בְּקִיטָל, שֶׁהוּא בְּגָד מֵתִים, וְכֵן הַכֹּלָה מִתְּלַבֶּשֶׁת עִם שְׂמֶלֶת כְּלָה לְבָנָה, וְכֵן עִם נְעֻלִים לְבָנוֹת, וְהַכֹּל כְּדֵי לְזַכֵּר אֶת יוֹם הַמִּיתָה בְּיוֹם הַחֲתָנָה, וְלֹא לְשַׁפֵּחַ, שְׂיָבוֹא יוֹם, שְׂיִצְטָרֵךְ לַעֲזֹב אֶת זֶה הָעוֹלָם.

וְלִכְּנֵן כָּל הַחֲתָנָה הִיא רַק כְּדֵי לְקַיֵּם אֶת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, לְהַחֲתִתָּן כְּדֵי לְקַיֵּם מִצְוַת פְּרִיָּה וּרְבִיָּה, וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִשְׁעִיָּה מֵה, יח): "כִּי כֹה אָמַר ה' הִנְנִי בּוֹרֵא הַשָּׁמַיִם הוּא הָאֱלֹקִים, יִצַּר הָאָרֶץ וְעָשָׂה, הוּא כּוֹנֵנָה, לֹא תִהְיֶה בְּרָאָה, לְשִׁבְתָּ יִצְרָה, אֲנִי ה' הִנְנִי וְאִין עוֹד", כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַדּוּרוֹת, וְתִהְיֶה הָאָרֶץ מְמַלְאָה עִם בְּנֵי דָעָה, שְׂיִפְרִיּוּ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹכָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ז'), שֶׁזוֹ הַתְּכָלִית לְהַחֲתִתָּן, כְּדֵי לְהַבְיֵא יְלָדִים, וְלְהַאֲרִי לָהֶם גַּם-כֵּן אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִשְׁעִיָּה לח, יט): "אֲב לְבָנִים יוֹדְעֵי אֵל אֲמַתְּךָ", וַיֵּשׁ לוֹמַר, שֶׁזֶּה מֵה שֶׁמְצִינֵנוּ בְּדַבְּרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרִכּוֹת לא): אָמְרוּ לִיָּה רַבָּנָן לְרַב הַמְנוּנָא זוּטִי בְּהַלּוּלָא דְמַר בְּרִיָּה דְרַבִּינָא לִישְׂרִי לָן מַר אָמַר לְהוּ וּוִי לָן דְּמִיתָנָן וּוִי לָן דְּמִיתָנָן; וְהַטַּעַם הוּא כְּדֵי לְהַזְכִּיר אֶת יוֹם הַמִּיתָה בְּיוֹם הַחֲתָנָה, וּמֵאֲמַר הָעוֹלָם יְדוּעַ, שֶׁשְׁלֵשׁ פְּעָמִים מְלַבִּישִׁים אֶת הָאָדָם בְּעַל כְּרָחוּ בְּגָדִים לְבָנִים: א. בְּשָׁעָה שֶׁנּוֹלָד הַתִּינוּק וַיּוֹצֵא עִרְם לְאֹוִיר הָעוֹלָם, תְּכַף-וּמִיד מְכַסִּים אוֹתוֹ עִם בְּגָד לְבָן. ב. בְּשַׁעַת הַחֲפָה מְלַבִּישִׁים אוֹתוֹ קִיטָל — בְּגָד לְבָן. ג. בְּשַׁעַת מִיתָה מְלַבִּישִׁים אֶת הַנֶּפֶט תְּכָרִיכִים, שֶׁהוּא בְּגָד לְבָן.

הָרִי שֶׁלָּךְ לְפָנֶיךָ, שְׂאֲסוּר לְלַעַג עַל שׁוֹם מְנַהֵג יִשְׂרָאֵל, כִּי יֵשׁ עַל זֶה יְסוּד מוֹסֵד. וּמִסְפָּרִים עַל גְּאוֹן אַחַד, שֶׁלֹּא רָצָה לְסַדֵּר קְדוּשִׁין

לְחַתֵּן, שְׁלֹא רָצָה לְהִלְבִּישׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּבִגְדֵי לְבָן, הֵינּוּ קִיטָל, וְאָבִיו שֶׁל הַחַתֵּן הָיָה עֹשִׂיר וְגִבּוֹר אֱלִים, וְאִים עַל הַגָּאוֹן, אִם הוּא לֹא יִסְדֵּר קְדוּשֵׁינִי, יִכְרִיחַ אוֹתוֹ דֶּרֶךְ עֲרֻכָאוֹת, וְלֹא הֵיטָה לוֹ בְּרָרָה, וְהִכְרַח לְסִדֵּר קְדוּשֵׁינִי, כִּי בָאוּ מִטַּעַם בֵּית-הַמִּשְׁפָּט מִשְׁטָרָה, וְהִכְרִיחוּ אוֹתוֹ לְסִדֵּר קְדוּשֵׁינִי. עֲנָה וְאָמַר הַגָּאוֹן לְהַחֲתֵן וְלְאָבִיו בְּתַקִּיפוֹת: דַּעוּ לָכֶם, שְׁפַעְעִמִים מִלְּבִישִׁים אֶת הָאָדָם קִיטָל (בְּגָד לְבָן), פַּעַם אַחַת בְּעַת הַחֲפָה, וּפַעַם שְׁנִיָּה בְּעַת הַקְּבוּרָה. וְלָכֵן אָנִי מִזְהִיר אֶתְכֶם, יֵשׁ לָכֶם בְּרָרָה, אִם לְלָבָשׁוֹ עֲכָשׁוּ קִדְּם הַחֲפָה, אוֹ בְּעַת הַקְּבוּרָה? וְעַל זֶה הִשִּׁיב הַחַתֵּן בְּחֻצְפָּה, שְׂאֵי אֶפְשֶׁר לְהַפְחִידוֹ בְּדַבָּרִים שֶׁל דּוֹרוֹת יְשָׁנִים וְכוּ', וְלֹא הֵיטָה בְּרָרָה לְהַגָּאוֹן, וְסִדֵּר קְדוּשֵׁינִי בְּעַל פְּרָחוֹ, וְהָיָה מִה דִּהְיָה, כְּשֶׁנִּתְעַבְּרָה אִשְׁתּוֹ מֵת הַבַּעַל, וּכְשֶׁנּוֹלַד הַיּוֹלֵד מֵתָה הָאִשָּׁה, וְנִשְׁאָר הַתֵּינִיּוֹק יְתוֹם, וּמֵאֵז פְּחָדוֹ הַמּוֹן-עַם לְשָׁנוֹת אֶת מְנַהֵג יִשְׂרָאֵל.

וְלָכֵן רָאָה לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ לְקַיֵּם אֶת כָּל מְנַהֵג יִשְׂרָאֵל, וְלֹא לְלַעַג עַל שׁוֹם מְנַהֵג, כִּי יֵשׁ לְכָל דָּבָר מְקוֹר.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרַבַּת "מְזֵל טוֹב" חֲמָה וּלְבָבִית...

ט"ז ק.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסִדֵּר מִטוֹת-מִסְעִי, כ"ה תַּמּוּז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סִלָּה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, עֲמוּד בְּפִנְיֵימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגִדְלֵ שְׂמִחָתִי לְשִׁמְעַע אִיךָ שְׂאִתָּה זוֹכָה וּמְזוֹכָה אֶת הַרְבִּים בְּהַפְצַת מַעֲיִנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה — אֵינִי לְתֹאֵר וְאֵינִי לְשַׁעַר כָּלָל.

מָה אָמַר לָךְ, יְדֵי הַיָּקָר! רַק זֶה יִשְׁאָר מֵאִתְּנוּ, מָה שְׂאִנְחָנוּ זוֹכִים לְהַפִּיץ אֶת אֹרֵךְ יָמֵינוּ וְלִבְעוֹלָם, וְעַל-כֵּן רָאָה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוֹלָם, כִּי סוּף הַכְּבוֹד לָבוֹא, שְׂתוֹזְכָה לְהַכְּלִיל

בְּכַבּוּדוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּפָרְט עֲכָשׁוֹ, שְׁאָנוּ מְכִינִים אֶת עֲצָמָנוּ לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה
הַקְּדוּשׁ שֶׁל רִבְנוּ ז"ל, אֲשֶׁר בְּנֹדָאֵי כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִמְּקַרְבֵּינוּ וּמִקְשָׁרֵינוּ
יִקְבַּל אֶת תְּקוּנָנוּ בְּשִׁלְמוֹת, יִהְיֶה בְּמָקוֹם שִׁיְהִיָּה, בְּנֹדָאֵי מִי שְׂזוּכָה
לְהִיּוֹת עַל צִיּוֹן רִבְנוּ ז"ל, אֵינן לְמַעַלָּה מִזֶּה, אֲבָל אֶפְלוּ מִי שְׁאִינוּ
יְכוּל לְהוֹצִיא מֵהַפֶּתַח אֶל הַפַּעַל, אָסוּר לוֹ לִפְלֹ בְּדַעְתּוֹ, כִּי גַם בְּמָקוֹמוֹ
הוּא יְכוּל לְהַמְשִׁיךְ אֶת אוֹר רִבְנוּ ז"ל, וּבְפָרְט כְּשִׁיתְּפַלֵּל בְּמִנְיֵן שֶׁל
אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֲשֶׁרֵי מִי שְׂזוּכָה לְהִתְפַּלֵּל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה עִם עֲשָׂרָה
מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יִהְיֶה בְּמָקוֹם שִׁיְהִיָּה, וְאִזּוֹ יִקְבַּל אֶת הַתְּקוּנִים מִרִבְנוּ
ז"ל. וְאַחַר רֹאשׁ הַשָּׁנָה בָּא כָּבֵר יוֹם כַּפּוּר, שְׁאִזּוֹ מוֹחֵל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא עַל כָּל הָעוֹנוֹת, וְאַחַר הַכַּפּוּר בָּא חַג הַסְּכוּת, שְׁאִזּוֹ אָנוּ מְסֻבִּים
עִם עֲנֵנֵי כְבוֹד. וּמוּבָא בְּמִשְׁנֵי בְרוּךְ (אֵרַח חַיִּים, סִימָן תּוּרַח), שְׁיִכְוֹן
בִּישִׁיבְתוֹ, שְׁעוֹנֵנוּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יֵשֵׁב בְּסֶכֶה זָכָר לִיצִיאַת
מִצְרַיִם, וְגַם זָכָר לְעֲנֵנֵי הַכְּבוֹד, שֶׁהַקִּיפּוּם אִזּוֹ לְהִגָּן עָלֵינוּ מִן הַשָּׂרֵב
וְהַשֶּׁמֶשׁ. וְכָל זֶה לְצִיאַת יְדֵי הַמִּצְוָה כְּתוּבָה, עֵינֵי שָׁם. עַל-כֵּן בְּזֶה
שְׂאֵתָה מִתְלוֹנֵן שֶׁהַשָּׂרֵב וְהַשֶּׁמֶשׁ בּוֹעֵרִים עָלֶיךָ, תִּזְכֵּר אֶת עֲצָמְךָ
תָּמִיד בְּמִצְוֹת סֶכֶה, שְׁאִזּוֹ הַקִּיפּוּנוֹ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִם עֲנֵנֵי כְבוֹד.
וּבְאֵמַת זֶה עָקֵר מִצְוֹת סֶכֶה, שִׁיְהִיָּה הָאָדָם מְסֻבֵּב עִם אֱלֹקִיּוֹת. וְזֶה
אֵי אֶפְשָׁר לְזַכֹּת, כִּי אִם עַל-יְדֵי שְׂמֻקְדָּשׁ אֶת הַשְּׂבֻעָה גְרוּת: הָעֵינַיִם,
הָאָזְנַיִם, הַפֶּה וְהַחֻטָּם, כְּמוּבָא (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כא): כְּשִׂאָדָם
זוֹכֵה לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת הָעֵינַיִם, הָאָזְנַיִם, הַחֻטָּם וְהַפֶּה, עַל-יְדֵי-זֶה
נִמְשָׁכֶת עָלָיו הָאֵרֶת אֱלֹקִיּוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּסוּד הַסֶּכֶה. אֲשֶׁרֵי מִי שְׂזוּכָה
לְהִכְנִיס בְּדַעְתּוֹ אֵמַתֶּת מְצִיאָתוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׁאִזּוֹ אֵינן לוֹ מֵה לְדָאָג כָּלָל,
אֲשֶׁרֵי לוֹ בְּזֶה וְאֲשֶׁרֵי לוֹ בְּבֹא!

נָא וְנָא רֵאֵה לְתַנן לְאֲשֶׁתְךָ בְּהִרְחֻבָה גְדוּלָּה, וְאֵל תְּסַתְּפֵל עַל שׁוּם
קְטָנוּת וְעֲצָמוּמִים, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּנֹדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ.

מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים, אִם תִּזְכֶּה לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, אֶפְלוּ
כְּמֵה דְבוּרִים, כִּי כָּל דְבוּר וְדְבוּר הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ,
שְׁאִין לְתֹאֵר וְאֵינן לְשַׁעַר כָּלָל, אֲשֶׁרֵנוּ מֵה טוֹב חֲלָקָנוּ, וּמֵה נְעִים
גוֹרְלָנוּ, שְׁאָנוּ זוֹכִים לְדַעַת מַעֲצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת כְּאֵלוֹ, טוֹב

לְהוֹדוֹת לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֹסֵד חַנּוּם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, וּמָה
הֵינּוּ עוֹשִׂים אִם לֹא הֵינּוּ יוֹדְעִים מִרַבְּנוּ ז"ל.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז קא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר מִטּוֹת-מִסְעֵי, כ"ה תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּגְדַל שְׂמֵחָתִי לְשִׂמְעַת הַטּוֹב מִמֶּךָ —
אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל.

רְאָה, אָהוּבִי, יְדִידִי הַיְקָר! לְנַצֵּל אֶת יְמֵי הַנְּעוּרִים שְׁלֶךְ, וְאֵל
תְּבַטֵּל אֶת הַזְּמַן הַיְקָר שְׁלֶךְ, כִּי 'יִנְקוּתָא כְּלִילָא דְוִרְדָּא' (שְׁבַת קִנְבִּי),
עָקֵר יְפִי הַפְּרִיחַ הוּא כְּשֶׁהוּא עֹדֵן בְּצַעֲרֵירוֹתָיו. וְרַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ
בְּפִרוּשׁ (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת תְּשׁוּבָה, סִימָן עג): הָעֲבוּדוֹת שְׂאֵדָם עוֹבְדֵי אֶת
הַשָּׁם בְּבַחֲרוּתוֹ, כָּל יוֹם עָרְכוּ יְקָר מְשָׁנִים רַבּוֹת שֶׁל עֲבוּדָה לַעֲת
זְקֵנָתוֹ, עֵינֵי שָׁם; וְעַל-כֵּן רְאָה לְנַצֵּל אֶת הַזְּמַן הַיְקָר שְׁלֶךְ, וְתַעֲשֵׂה
לְעֲצֻמָּךְ קְבִיעוֹת לֹאמֹר בְּכֹל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשָׁנִיּוֹת, כִּי הַלְמוּד הַזֶּה
מְזַכֵּךְ אֶת הַנֶּפֶשׁ וּמְסַגֵּל מְאֹד, כִּי הָאֲמִירָה בְּעֲצֻמָּה מְזַכֵּכַת אֶת הַנֶּפֶשׁ
וּמְסַגֵּלָת מְאֹד מְאֹד, וְעַל-כֵּן תֹּאמֶר בְּכֹל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשָׁנִיּוֹת,
בְּאִפְּן שְׂתִזְכֶּה לְסִים בְּכֹל חֹדֶשׁ שִׁשָּׁה סְדְרֵי מְשָׁנָה, וּכְשֶׁתְּסִים תִּתְחִיל
עוֹד פַּעַם וְעוֹד פַּעַם, כֶּךָ תִּתְנַהֵג שָׁנִים עַל גְּבֵי שָׁנִים, וְאֵז תִּרְאֶה אֵיךְ
שְׂתִהְיֶה בְּקִי בְּמְשָׁנִיּוֹת.

בְּעֵנִין הַתְּבוּדוֹת, רְאוּי לְהַתְּבוּדֵד עֲצֻמוֹ עַל-פִּי סֵדֶר הָאֶלֶף-בֵּית,
וְאֵז יִהְיוּ לָךְ הַרְבֵּה דִּבּוּרִים, כְּמוֹ שֶׁגָּלָה רַבְּנוּ ז"ל לָנוּ לְפָנֵי שְׂמֵסֶר
אֶת "סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת", וְאָמַר בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: אֲצַלְנוּ הָא"ב מְאִירָה מְאֹד
מְאֹד וְכוּ', כִּידוּעַ הַסְּפּוּר בְּאֲרִיכוּת (עֵינֵי בְּהַקְדַּמַת סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת); וְיֵשׁ לֹאמֹר
גַּם בְּפִשְׁטוּת, כִּי עַל-יְדֵי שְׂהֶאֱדָם מִתְּבוּדֵד עַל-פִּי סֵדֶר הָא"ב, לְמִשָּׁל
א' — יְכוּלִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה עַל אֲמוּנָה, עַל אֲכִילָה, עַל אֲנָחָה, עַל

אָרץ ישׂראל, על אורחים וכו' וכו', וירבה לדבר על כל נקדה ונקדה, וכן ב' — ברית, בושׁה, בטחון וכו' וכו', ולעשות מכל אות שבא"ב תפלה ובקשה בינו לבין קונו, כי יש לתקן הרבה מדות בזה העולם, ואם הולכים בדרך זו, יש הרבה דבורים לדבר עם הקדוש-ברוך-הוא. ועל-כן אם תרגיל את עצמך באפן ובצורה כזו, יהיו לך הרבה דבורים לדבר עם הקדוש-ברוך-הוא.

מה טוב ומה נעים, אם תזכה לומר בכל יום העשרה מזמורי תהלים שגלה רבנו ז"ל בשביל תקון הברית, תקון המלח חק ולא יעברו, ומה טוב, שתקשרו תכף-ומיד אחר התפלה, באפן שלא יחסר לך יום בלי אמירת העשרה מזמורי תהלים שגלה רבנו ז"ל.

ראה לשמר מאד על פיד, לא להכניס בוכוחים עם אף אחד, ואל תדבר על שום בר ישראל, כי מאד צריכים להזהר על זה. ורבנו ז"ל גלה לנו (שיחות-הר"ן, סימן צא): סגלה להתמדה — שלא ידבר על שום בר ישראל, כי כמו שהספר תורה יש בו ששים רבוא אותיות כנגד ששים רבוא גשמות ישראל, וכשחסרה אות אחת בספר תורה, על-ידי-זה הספר תורה פסול, אותו דבר אסור לדבר על שום בר ישראל, כי ברגע שמדברים על אחד מאחינו בני ישראל, על-ידי-זה נחסרת אות מהתורה, ואין לו כבר חשק ללמד. ועל-כן אם אתה רוצה עצה להתמדה, ראה לשמר מאד את פיד, ובפרט דרכם של בני הנעורים תמיד לדבר מזה על זה ומזה על זה, מראש ישיבה זה על ראש ישיבה זה, מרבי ומפרסם זה על רבי ומפרסם אחר, וכן כל הפוליטיקה והכלים שקורה עכשו בעולם, ובאמת הכל הבל ורעות-רוח, כי ימינו כצל עובר.

ותדע מה שזוכים לחטף בימי הנעורים — זו הצלחה נצחית. ועל-כן ראה לא להיות בטלן, רק קח את עצמך בידך, ותהיה קבוע לומר בכל יום ח"י פרקים משניות, וכן תלמד בכל יום פרשה חמש ורש"י, באפן שבסוף השבוע תזכה לסיים שנים מקרא ואחד תרגום.

מה ששאלת בענין אמירת ש"ס, שמי שזוכה לסיים ש"ס באמירה, זוכה למצא את זוגו, תדע, שהרבה נסו את זה והצליחו,

כִּי מִי שְׁזוֹכָה לְסִיּוֹם ש"ס, מִמְּשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ צֶלֶם אֱלֹקִים — כֵּן אָמַר
פַּעַם רַבְּנוּ ז"ל. וּבְכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל מוֹבָא, שְׁעָקַר הַמְּשַׁכֵּת צֶלֶם אֱלֹקִים
נִמְשָׁךְ עַל הָאָדָם בַּעֲת שְׁמַתְחָתָן. נִמְצָא, כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה לְסִיּוֹם ש"ס,
עַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ עָלָיו צֶלֶם אֱלֹקִים, וְזוֹכֵה לְמַצֵּא אֶת בַּת זִוְגוֹ.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַתְּפַלֵּל אֶת הַתְּפִלוֹת שֶׁלָּךְ מִתּוֹךְ הַסְּדוּר דִּיקָא,
וְאֵל תִּסְתַּבֵּב מִמְּקוֹם לְמְקוֹם, אֲלֵא תִקְבַּע מְקוֹם לְעַצְמְךָ, וְתִתְּפַלֵּל
לְאֵט לְאֵט בְּמִתְיָנוּת, וְלִכְוֵן פְּרוּשׁ הַמְּלוֹת, וְאִזּוּ טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז קב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסִדְרַ מְטוֹת-מִסְעֵי, כ"ה תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתְּבְּךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַ הַטּוֹב
מִמֶּךָ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר! רְאוּי לָנוּ לְשַׁמַּח בְּכָל יוֹם עַל נַעַם
חֻלְקָנוּ, אֲשֶׁר בְּנַחַל שָׁם גּוֹרְלָנוּ וְחֻלְקָנוּ, וּמָה הֵיִינוּ עוֹשִׂים אִם לֹא
הֵיִינוּ יוֹדְעִים מְרַבֵּי אֱמֶת כְּזֶה, מְרַחֲמָנוּת נִפְלְאָה כְּזֶה.

תְּהִלָּה לָאֵל, בְּנֶךָ מְצַלִּיחַ אֲצַלְנוּ מְאֹד מְאֹד, וְלוֹמֵד בְּהַתְּמָדָה
גְּדוּלָה, וְכֵן מִפְּעַם לְפַעַם הוּא מְפִיץ אֶת הַקּוּוֹנְטְרָסִים, וּמְצַלִּיחַ גַּם
כְּזֶה, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֵר, שְׁתַּרְוֶה מִמֶּנּוּ רַב נַחַת.

רְאֵה לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְתִשְׂמַח אֶת נַשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר
אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי הָאָדָם יֵרֵד אֵל זֶה הָעוֹלָם לְשִׁמֵּשׁ אֶת קוּוֹנוֹ,
וְצָרִיכִים לְהַתְּבוֹנֵן — אִם לֹא נִבְרָאתִי אֲלֵא לְשִׁמֵּשׁ אֶת קוּוֹנִי, עַל-כֵּן
צָרִיכִים לְהִיּוֹת שִׁמְשׁ טוֹב. וְעָקַר הַשְּׂמוּשׁ הוּא לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם לְעַם
יִשְׂרָאֵל, שֵׁישׁ אֱלֹקִים יְחִיד בְּעוֹלָם, וְזוֹ הַשְּׁלִיחוּת שֶׁל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל

בְּזֶה הָעוֹלָם — לְהַאִיר גִּירוֹת. וְעַל-כֵּן רָאָה לְשַׂמַּח מְאֹד עַל נַעַם חֻלְקָךְ, אֲשֶׁר אַתָּה עוֹסֵק בְּהַפְצַת מַעֲיִנוֹת הַחֻכְמָה חוֹצָה, וּבְוִדְאֵי תִרְאָה עוֹד שְׂכָרְךָ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּמְכַל שְׂכָן בְּרוּחָנִיּוֹת.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלִי שְׂאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לְהַכְּנִס לְדִירָה "שְׁלֶךְ", וְלֹא תִצְטָרֵךְ לְלַקֵּחַ נֶעַ וְנָד מִמְקוֹם לְמְקוֹם. וְכַפִּי הַנִּרְאָה הַכֹּל זֶה נְסִינּוֹת לְנִסּוֹת אוֹתְנוּ, כִּי גַם אוֹתִי מְנַסִּים מְאֹד מְאֹד בְּעֵינַי בְּנִי בֵּית-הַכְּנֻסֹת, וּתְהִלָּה לְאֵל, הַיּוֹם שֶׁמַּעֲתִי בְּשׁוֹרָה מְשַׂמַּחַת, שְׂאֲנַחְנוּ אוֹחֲזִים כְּבָר כְּמַעַט לְקִרְאֵת הַסּוּף, יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂבַאֲמַת יְהִיָּה כָּךְ.

רָאָה לְשַׂמַּח וּלְחַזֵּק אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, כִּי כֻלָּם צְרִיכִים חֲזוּק.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרֻכָּה וְהַצְלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז קג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִטוֹת-מִסְעֵי, כ"ו תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרֻכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל כְּלָלִיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", תְּלַמִּידֵי "הַיִּכְלֵ-הַקִּדְשׁ", דֵּי בְּכָל אֶתֶר וְאֶתֶר, הַיּוֹי"ה יִשְׂרָה עֲלֵיהֶם שְׂכִינְתוֹ, וְתַמְשֵׁף עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּרֻכָּה וְהַצְלַחָה בְּכָל מַעֲשֵׂי יָדָיו וּבְכָל אֲשֶׁר יַפְנֶה — יִשְׁפִּיל וַיִּצְלִיחַ.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! רְאוּ לְחַזֵּק אֶת עֲצַמְכֶם בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׂבַעוֹלָם לְהִתְמַיֵּד בְּסַפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כִּי אֵי אֲפָשֶׁר לְהִיּוֹת מְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, כִּי אִם עַל-יְדֵי הַתְּמִדָּה רַבָּה בְּסַפְרֵי הַקְדוּשִׁים, כִּי פָּנִיו, שְׂכָלוֹ וְחֻכְמָתוֹ — שֵׁם הֵם (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֻלְק א', סִימָן קצב); וְעַל-כֵּן כָּל מִי שְׂזוּכָה לְהִתְמַיֵּד יוֹתֵר בְּסַפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, יוֹתֵר נִמְשָׁף עֲלָיו אוֹר רַבְּנוּ ז"ל. וּבַפְּרָט צְרִיכִים לְהִיּוֹת קְבוּעַ בְּלִמּוּד סִפְרוֹ הַקְדוּשׁ וְהַנּוֹרָא שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְהוּא הַ"לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן", אֲשֶׁר נִשְׁמַע מִפִּיו הַקְדוּשׁ שְׂאֲמַר, שֶׁהַסֵּפֶר הַקְדוּשׁ שֶׁלוֹ "לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן" שְׂיִצְאָ בְּעוֹלָם, הוּא אֶתְחַלְתָּא דְגֵאֲלָה, וְאָמַר: מֵאַחַר שְׂיִצְאָ בְּעוֹלָם, אֲנִי חָפֵץ

מֵאֵד שֶׁיִּלְמְדוּ אוֹתוֹ, כִּי צְרִיכִים לְלַמֵּד אוֹתוֹ הֲרֵבָה, עַד שֶׁיִּהְיֶה שְׂגוּר בְּעַל־פֶּה, כִּי הוּא מְלֵא מוֹסֵר וְהִתְעוֹרְרוֹת גְּדוֹלָה מֵאֵד לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר אֵין עֶרְךָ אֵלָיו. וְאָמַר, שְׂטוֹב לְקַבֵּעַ לְעֲצָמוֹ שְׁנֵי שְׁעוּרִים לְלַמֵּד סִפְרָיו הַקְּדוּשִׁים: שְׁעוּר אֶחָד פָּשוּט, לְלַמֵּד בְּמַהִירוֹת הֲרֵבָה מֵאֵד, כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה שְׂגוּר בְּעַל־פֶּה, וְשְׁעוּר אֶחָד לְלַמֵּד בְּעִיּוֹן גְּדוֹל, כִּי יֵשׁ עִמָּקוֹת גְּדוֹלָה וְנִפְלְאוֹה בְּסִפְרָיו (עֵין תַּיִּי-מוֹהֲרָ"ן, סִימָן שמו); וְרָאוּ בְּחַיֵּשׁ בְּכָל הַדּוֹרוֹת, מִי שֶׁלֹּא הִטְעָה אֶת עֲצָמוֹ, וְהִתְמִיד בְּיֹתֵר בְּסִפְרוֹ הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא שֶׁל רַבְּנּוּ ז"ל: "לְקוּטֵי-מוֹהֲרָ"ן", וּבִקְשׁ הֲרֵבָה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ עַל כָּל תּוֹרָה וּמֵאֲמָר, שֶׁיִּזְכֶּה לְקַיֵּם אֶת כָּל הַנְּאֻמַּר שָׁם, זְכָה אַחֲרֵי-כֵן לְהַשְׁגוֹת נּוֹרָאוֹת בְּעִבּוּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְאִף שֶׁיִּהְיֶה נֶעְלָם וְנִסְתָּר מֵעֵינֵי הָעוֹלָם, כִּי עַל-פִּי-רַב אֵלּוֹ הַכְּשָׁרִים הָאֲמִתִּיִּים לֹא רוֹאִים אוֹתָם כָּלָל, כִּי כָּל מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּדַבְּקוֹת אֱמֶת, לֹא רוֹאִים עֲלָיו שׁוֹם דָּבָר, אֲדַרְבֵּה יֵשׁ עֲלָיו קִשְׁיוֹת וְסִפְקוֹת. כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָ"ן, חֵלֶק ב', סִימָן נב): מִה שֶׁקָּשָׂה קִשְׁיוֹת עַל הַצְּדִיקִים, זֶה מִכְרַח לְהִיּוֹת, כִּי הַצְּדִיקִים מִתְדַמֵּין לְיוֹצֵרֵם, וְכִמוֹ שֶׁקָּשָׂה קִשְׁיוֹת עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ-כֵן בְּהִכְרַח שֶׁיִּהְיֶה קָשָׁה קִשְׁיוֹת עַל הַצְּדִיק, כִּי הוּא מִתְדַמֶּה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, עֵינַי שָׁם; וְכִמוֹ-כֵן מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהִתְמִיד בְּסִפְרוֹ הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא שֶׁל רַבְּנּוּ ז"ל, וּמִתְעַמֵּק בְּסִפְרֵי הַזֶּה, וּמִתְבּוֹדֵד הֲרֵבָה עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמִבְּקִשׁ וּמִתְחַנֵּן שֶׁיִּזְכֶּה לְקַיֵּם כָּל עֲצָה וְכָל הִנְהָגָה טוֹבָה שֶׁל רַבְּנּוּ ז"ל, וְיִזְכֶּה לְהַשִּׁיג אֶת הַשְּׁגוֹת הַנּוֹרָאוֹת וְהַנִּפְלְאוֹת שֶׁיֵּשׁ שָׁם, עַל-יְדֵי-זֶה מִמִּילָא נִתְהַפְּךָ הָאָדָם וְכָל גִּשְׁמִיּוֹתוֹ נִזְדַּכְּכֶת, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה כְּלִי לְהַשִּׁיג גַּם-כֵּן הַשְּׁגוֹת אֱלֻקוֹת, וְלִכֵּן אֲנָשִׁים כְּאֵלּוֹ לֹא מְכִירִים אֶצְלָם שׁוֹם דָּבָר, מֵאַחַר שֶׁזָּכוּ לְהִכְנִיס בְּעֲצָמָם כָּל-כֵּן הֲרֵבָה אוֹרוֹת צַחְצַחוֹת, אוֹרוֹת רוּחָנִיּוֹת מִסִּפְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל, עַד שֶׁנִּתְהַפְּכָה הַפְּנִימִיּוֹת שֶׁלָּהֶם לְגַמְרִי, וְיֵשׁ לָהֶם רַק רְצוֹן אֶחָד — אֵיךְ לְקַיֵּם אֶת רְצוֹן רַבְּנּוּ ז"ל! וְעַל-כֵּן לֹא בַחֲנָם, שֶׁאָדָם כְּזֶה הוּא נֶעְלָם וְנִסְתָּר מֵעֵינֵי הָעוֹלָם.

וְלִכֵּן רָאוּ, אֶהוּבֵי, אַחֵי הַיְּקָרִים, לֹא לְהִיּוֹת בְּטָלְנִים! מֵאַחַר שֶׁכָּבֵר זְכִינוּ לְהִתְנַדַּע מִרַבְּנּוּ ז"ל, וְאָנוּ זוֹכִים לְדַעַת מִסִּפְרֵי קְדוּשׁ וְנּוֹרָא כְּזֶה "לְקוּטֵי-מוֹהֲרָ"ן", עֲלִינוּ לְהִתְמִיד בְּזֶה בְּיֹתֵר, כִּי בְּלִי

למוד ספרו של רבנו ז"ל, אי אֶפְשֶׁר לְהִקְרֹא עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל כָּלֵל, כי כל ההתקרבות היא רק דמיון גדול, כי עקר ההתקרבות אֶל רַבְּנוּ ז"ל היא לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַשְּׂגוּתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל עַל עַצְמוֹ, וְזֶה זוֹכִים רק על-ידי התמדה רבה וְשִׁקִּידָה נְפִלְאָה בְּסִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא. ובפרוש אֶמֶר רַבְּנוּ ז"ל, שְׁגָם בְּנֵי-אָדָם הַשּׁוֹמְעִים הַתּוֹרָה שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, וְאֵינָם מְבִינִים אוֹתָהּ, לְעֵתִיד בְּעוֹלָם הַבָּא יְבִינוּ, כִּי עֵקֶר הַתּוֹרָה שְׁלוֹי היא לְהַנְשָׁמוֹת שְׁלֵנוּ, שֶׁכְּשֶׁנִּבְּאוּ לְעוֹלָם הַבָּא, תִּהְיֶינָה הַנְּשָׁמוֹת שְׁלֵנוּ בְּקִיאוֹת בְּאוֹתֵן הַתּוֹרוֹת הַגְּבוּהוֹת מְאֹד, אִךְ גַּם בְּעוֹלָם הַזֶּה צָרִיךְ לְקִיָּמָן בְּפִשְׁטוּת עַל-כָּל-פָּנִים לִילֵךְ בְּהֵן. וְשִׁמְעֵנוּ מִפִּי הַקְּדוֹשׁ כְּמָה פְּעָמִים, שֶׁצָּרִיכִין לִילֵךְ עִם אוֹתֵן הַתּוֹרוֹת, דְּהֵינּוּ לִילֵךְ אִיזָה זְמַן עִם זֹאת הַתּוֹרָה, וְכָל הַעֲבוּדוֹת שְׁלוֹי מְבַקֵּר עַד עָרֵב תִּהְיֶינָה עִם הַלֵּוֹךְ שֶׁל אוֹתָהּ הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא הוֹלֵךְ בָּהּ בְּעֵת הַהִיא, וְאַחֲרֵי-כֵן יֵלֵךְ אִיזָה זְמַן עִם תּוֹרָה מִמָּאֵר אַחֵר, וְכֵן יִתְנַהֵג תָּמִיד, עַד אֲשֶׁר יַעֲבֹר וְיֵלֵךְ עִם כָּל הַתּוֹרוֹת שֶׁאֵמֶר, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יַעֲזֹר לָזֶה. וְהַעֲקָר לְבַל יִהְיֶה מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל, שְׁלֹא יִרְצֶה לְחַטֵּף הַכָּל בְּבַת אַחַת, וְרַק צָרִיךְ לְהִתְנַהֵג בְּנַחַת בְּהַדְרָגָה מְעֵט מְעֵט וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה יוּכַל לְזַכּוֹת לְמָה שִׁיזְכָּה, עַד שִׁיזְכָּה לְקִיָּם הַכָּל (עֵין חַיִּי-מוֹהַר"ן, סִימָן שַׁפּח).

מה אֶמֶר לָכֶם, אַחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! אֵין לְתַאֵר וְאֵין לְשַׁעַר אֶת גְּדֵל הַנְּעִימוֹת, הַזֵּיו וְהַחִיּוֹת שֶׁהָאָדָם מְרַגֵּישׁ בְּשַׁעַה שֶׁמִּתְמִיד בְּיוֹתֵר בְּלִמּוּד סִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל: "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", אֲשֶׁר כָּל הַנְּהַגַת חַיָּיו וְכָל הַלֵּךְ מִחֲשַׁבְתּוֹ מְשַׁתַּנָּה לְגַמְרֵי, כִּי הַלִּמּוּד בְּסִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא הַזֶּה, מְאֹד מְסַגֵּל לְהַנְשָׁמָה, וְזוֹכִים לְטַהֲרַת הַמִּחְשָׁבָה; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁאֵינּוּ מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ כָּלֵל, וּמִתְמִיד בְּכָל יוֹם בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאִזּוֹ טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים. וְכֵן מָה טוֹב וּמָה נְעִים כְּשֶׁזוֹכִים לְעֵינָן גַּם בְּשִׁיחוּתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר נִדְפְּסוּ בְּסִפְרֵי "שִׁיחוֹת-הַר"ן", "חַיִּי-מוֹהַר"ן", אֲשֶׁר הֵן שִׁיחוּתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל שֶׁסָּח עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, אֲשֶׁר יֵשׁ כַּח בְּכָל שִׁיחָה וְשִׁיחָה לְהַפִּיךְ אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי מִהַקְצָה אֶל הַקְצָה. וְכֹאֲשֶׁר אֶמֶר רַבְּנוּ ז"ל בְּפִרוּשׁוֹ, שֶׁבְּכָל שִׁיחָה וְשִׁיחָה שֶׁהוּא מְשִׁיחַ וּמְדַבֵּר עִמּוֹ, יְכוּלִים לְהִיּוֹת עַל יְדֵה אִישׁ כָּשֶׁר, וְאֶפְלוּ צַדִּיק גְּמוּר כָּל יְמָיו, כְּמוֹ שֶׁאֵנִי

רוצה (אזוי וויא איך מיינ איין גוטער איד), אם ירצה לילך עמה לקיים כפי שיחתו הקדושה, ומי שזוכה לשמע שיחתו הקדושה מפיו הקדוש, הוא יודע זאת באמת ובכבוד, וגם אפלו עכשו כשלומדן דבריו הקדושים, יש להם גם-כן כח גדול לעורר להשם יתברך, לזכות לדרכי השם יתברך באמת למי שישים לבו היטב לדבריו ולשיחותיו הקדושות הנאמרות בספרי שיחותיו הקדושות, [ויכפרט תולדות חזיו הקדושים והנהגותיו המדפסים בספר הנפלא "פעלת הצדיק", שהיא התעוררות והתחזקות גדולה לעבודת השם יתברך שנוכל לחקות אותו], כי כל שיחה ושיחה שלו, היא התעוררות נפלאה ונוראה מאד, ודרך ישרה ונכונה מאד לעבודת השם יתברך לכל אחד לפי מדרגתו, יהיה באיזו מדרגה שיהיה, אפלו מי שהוא במדרגה עליונה מאד, יכול לקבל דרך ישרה ועצות נפלאות מכל שיחה ושיחה שלו, וכן להפך, מי שהוא בתכלית מדרגה התחתונה, חס ושלום, באיזה מקום שהוא רק נמצא, יכול לקבל דרך ישרה ועצות נכונות מכל שיחה ושיחה שלו למלט נפשו מיני שחת, ולשוב אל השם יתברך באמת, אם ישים לבו לדבריו היטב, ויקיים אותם באמת ובתמימות, בלי שום חכמות, אשרי מי שיאחז בהם (עין חיי-מוהר"ן, סימן שנח).

אחי ורעי היקרים! ראו לקיים את כל זאת בתמימות ובפשטות גמורה, ואז על-ידי-זה תזכו להמשיך על עצמכם את אורו הגנוז של רבנו ז"ל, ותהיו מקשרים אליו באמת, כי בזה תלוייה כל ההתקשרות אליו, על-ידי שמסלקים את חכמתם המדמה לגמרי, וזוכים לצית אותו על כל אשר יאמר כי הוא זה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קכג); ועל כלם — מי שזוכה להתבודד עצמו בכל יום עמו יתברך, ולפרש שיחתו וכל מה שעובר עליו אליו יתברך, כאשר ידבר איש אל רעהו והבין אל אביו, אין לתאר ואין לשער מעלת האדם הזה, כי דבר זה עולה על הכל, כי בזה שאדם מדבר עמו יתברך, זה סימן שהוא מקבל מרבנו ז"ל, כמו שפרש את המשנה (תרומות פ"ק ב'): סתם חרש — אינו שומע ואינו מדבר; הינו מי שאינו שומע את התעוררות החכם, אינו יכול לדבר עמו

יְתַבְרַךְ (עַיֵן לְקוּיט־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ס'); כִּי זֶה תְּלוּי בְּזָה, הֵינּוּ כָּל מַה שְּׂזוּכִים לְשֹׁמֵעַ אֶת הַתְּעוֹרְרוֹת הַחֻכְּם שְׁמַעוֹרֵר מִהַשְּׁנָה, עַל־יְדֵי־זֶה יְכוּלִים לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְרַךְ, וְעַל־כֵּן כָּל מִי שְׁלוּמֵד יוֹתֵר סְפָרֵי רַבְּנּוֹ ז"ל, יֵשׁ לוֹ יוֹתֵר דְּבוּרִים לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְרַךְ, כִּי רַבְּנּוֹ ז"ל מְעוֹרֵר מִהַשְּׁנָה, וְתַכְּפ־וּמְיָד כְּשֶׁאָדָם מִתְּעוֹרֵר מִהַשְּׁנָה, עַל־יְדֵי־זֶה נִפְתָּח פִּיו לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְרַךְ.

וְלָכֵן זֶהוּ סִימָן אִם הָאָדָם מְקַבֵּל בְּשִׁלְמוֹת מִרַבְּנּוֹ ז"ל, וְאִם הוּא מִתְּמִיד בְּסִפְרוֹ שֶׁל רַבְּנּוֹ ז"ל — אִם הוּא מִתְּבוֹדֵד הַרְבֵּה עִמּוֹ יְתַבְרַךְ, וְאִם יֵשׁ לוֹ דְּבוּרִים לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְרַךְ, אָשֶׁר זֶה פְּרוּשׁ (תְּהִלִּים ט): "אֵין אָמַר וְאֵין דְּבָרִים בְּלִי נִשְׁמַע קוֹלָם", הֵינּוּ כְּשֶׁאֵין שׁוֹמְעִים אֶת קוֹל הַצְּדִיקִים, עַל־יְדֵי־זֶה אֵין אָמַר וְאֵין דְּבָרִים, אֵין לוֹ דְּבוּרִים לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְרַךְ, וְעַל־כֵּן רָאוּ לְהִתְמִיד הַרְבֵּה בְּסִפְרֵי רַבְּנּוֹ ז"ל, וְתִתְמִידוֹ הַרְבֵּה בְּתַפְלָה וְהִתְבוֹדְדוּת. וְעַקֵּר הַתַּפְלָה וְהִתְבוֹדְדוּת צְרִיף לְהִיּוֹת בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁיטוֹת גְּמוּרָה בְּלִי שׁוּם חֻכְמוֹת וְהַשְּׁכָלוֹת כָּלֵל, כִּי כָּל זְמַן שֶׁנִּשְׁאָר אֶצֶל הָאָדָם אֵיזָה שְׂכָל וְחֻכְמָה עֲצֻמִּית, הוּא לֹא יְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְרַךְ, כִּי תַפְלָה וְהִתְבוֹדְדוּת תְּלוּיָה רַק בְּמַדַּת הַתַּמִּימוֹת וְהַפִּשְׁיטוֹת.

וְעַל־כֵּן כָּל הַלְּצִים וְהַמְדַבְּרֵי לְשׁוֹן־הֶרַע וּרְכִילוֹת וְכוּ', לָהֶם אֵין שׁוּם מְשַׁג בְּעֵינֵי דַק וְרוּחְנֵי כְּזֶה, מֵאַחַר שֶׁצְּרִיכִים לְסַלֵּק אֶת דַּעְתּוֹ וְאֶת חֻכְמָתוֹ לְגַמְרֵי, שֶׁזֶה הָעֲבוּדָה הַכִּי קָשָׁה, כִּי כָּל אֶחָד נוֹלַד עִם חֻכְמוֹת, אָבָל כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה לְהִתְמִיד בְּסִפְרֵי רַבְּנּוֹ ז"ל עַל־יְדֵי־זֶה נִכְנָסֵת בּוֹ חֻכְמָה עֲלִיוֹנָה, חֻכְמָה אֱלֹקִית, וְנִפְתָּח מִחוּ וְלָבוּ בְּהַשְּׁגַת הָאֵין סוּף בְּרוּף הוּא, עַד שֶׁנִּפְתָּח פִּיו לְדַבֵּר הַרְבֵּה אֵלָיו יְתַבְרַךְ.

וְעַל־כֵּן רָאוּ לָנוּ לְשַׁמַּח מְאֹד עַל נַעַם חֶלְקֵנוּ, עַל "אָשֶׁר בַּנְּחָל" שֶׁם גּוֹרְלָנוּ, וְאָנוּ זוֹכִים לְדַעַת מְרַבֵּי אֲמַת כְּזֶה, רַבֵּי רַחֲמָן כְּזֶה, רַבֵּי הַמַּחֲיָה וּמַחֲזִק אוֹתָנוּ כָּל־כָּף, רַבֵּי הַמּוֹלִיף אוֹתָנוּ בְּדֶרֶךְ נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד, אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיקִים אֶת כָּל זֶה, וְאֲשֶׁרֵי וְאֲשֶׁרֵי מִי שִׁיחֲזִיק מְעַמָּד, וְאִף פַּעַם לֹא יִחְזַר לְאַחֹר, אֲלֹא יִמְשִׁיף לְהִתְקַדֵּם בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

וּפְעַם אַחַת הִתְבַּטָּא מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל לְאַבְרָהָם אָחִיד, וְאָמַר לוֹ בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "אַבְרָהָם, חֲזֹר הַרְבֵּה בְּלִקְוֵי־מוֹהֲרַנְ"ן, כִּי בְּגוֹף שִׂיחָיָה ה' לִקְוֵי־מוֹהֲרַנְ"ן, הַתּוֹלְעִים בְּקֶבֶר לֹא יִגְשׁוּ"; כִּי מִי שֶׁמִּתְמִיד בְּסִפְרוֹ שֶׁל רַבְּנוֹ ו"ל, מִמִּילָא נִפְתַּח לְבוֹ וְדַעְתּוֹ לְדַבֵּר הַרְבֵּה אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְהַדְּבוּרִים עוֹשִׂים כְּלִי לְהַמְשִׁיךְ בְּעֲצָמוֹ הָאֶרֶת הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא.

אֲשֶׁרִי מִי שֶׁאֵינוֹ מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם כָּלֵל, וְשֵׁם אֶת כָּל דְּבָרֵינוּ אֵלּוֹ אֵל לְבוֹ, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמְּאַחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז קד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֵר מְטוֹת־מִסְעֵי, כ"ו תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גִּירוֹ יָאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ עִם הַשְּׁלֵשׁ־מֵאוֹת שְׁקָל בְּעֶבֶר הַדְּפָסָה.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! אֵין צְדָקָה גְּדוֹלָה מִזֶּה — מִלְתָּרֵם לְהַדְּפִסֵּת סִפְרֵי רַבְּנוֹ ו"ל. יַעֲזוֹר הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּזְכֶּה תְּמִיד לְתָרֵם כְּהִנֵּה וְכַהֲנֵה לְמַעַן נִזְכֶּה לְהַדְּפִיס אֶת כָּל הַסִּפְרִים אֲשֶׁר תַּחַת יְדִינוֹ, כִּי תִהְיֶה לְאֵל, זְכַנִּי הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עִם סִפְרֵים רַבִּים, בְּאוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים בְּדַבְּרֵי רַבְּנוֹ ו"ל, וְצָרִיכִים לְהַדְּפִיסם וְלְהַפִּיצָם עִכְשָׁו בֵּין כָּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי עוֹבֵר עַל כָּל אָחִיד וְאָחִיד מָה שֶׁעוֹבֵר, וּבְלִי סִפְרֵי רַבְּנוֹ ו"ל קָשָׁה לְהַתְקִים מִמֶּשׁ. וְרוֹאִים אֵיךְ שֶׁהַבְּעַל־דְּבָר אֹרֵב מְאֹד מְאֹד עַל דְּבַר רַבְּנוֹ ו"ל, כִּי הוּא מוֹכֵן לְהַרְשׁוֹת כָּל דְּבָר שִׁילָךְ בְּעוֹלָם, אֲבָל לֹא הַדְּפִסֵּת סִפְרֵי רַבְּנוֹ ו"ל, וּמְכַל שְׁכֵן לֹא לְהַפִּיצָם, כִּי יֵשׁ עַל עַנְיָן הַהִפְצָה מוֹנְעִים רַבִּים, וְעַל־כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שֶׁזוֹכֶה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ, וְלְהַפִּיץ אֶת אוֹר רַבְּנוֹ ו"ל בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְּדוֹלָה, שְׂאֵז בְּנֻדָּאֵי יִצְלִיחַ דְּרַכּוֹ.

נָא וְנָא רְאֵה לְקַבֵּעַ לְעֶצְמְךָ שְׁעוּרִים כְּסֻדְרָן בַּתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, כִּי סוּף כָּל סוּף לֹא יִשְׁאַר מֵאֲתָנּוּ רַק מֵה שְׁאֲנּוּ זוֹכִים לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם. מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים, אִם תִּזְכֶּה לְקַבֵּעַ לָךְ שְׁעוּרִים בְּמִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, וְאֵל יַחֲסֹר לָךְ יוֹם אֶחָד בְּלִי הַלְמוּדִים הָאֵלּוּ, כִּי הַלְמוּדִים הָאֵלּוּ הֵם כְּנֶגֶד אַרְבְּעָה הָעוֹלָמוֹת: אֲצִילוֹת, בְּרִיאָה, יְצִירָה, עֲשִׂיָּה. וַחֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (ירושלמי ראש השנה, פָּרָק ד', הַלְכָה ח'): כִּיֹּן שֶׁקִּבְּלָתָם עֲלֵיכֶם עַל תּוֹרָה, מַעֲלָה אֲנִי עֲלֵיכֶם כְּאֵלּוּ לֹא חֲטַאתֶם מִימֵיכֶם; וְעַל־כֵּן אֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן, אֶהוּבִי, יְדִידֵי הַיְקָר! רְאֵה לְהִיּוֹת קַבּוּעַ בְּכָל יוֹם בְּלְמוּדִים אֵלּוּ, וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְעֶצְמְךָ שְׁעוּר בַּשְּׁלָחַן עָרוּף, לְמַעַן תִּהְיֶה בְּקִי בַּהֲלָכָה, כִּי רַבְּנוּ ז"ל הִזְהִירָנוּ מְאֹד עַל לְמוּד שְׁלָחַן עָרוּף יוֹתֵר מִכָּל הַלְמוּדִים.

וְעַל כָּלֵם — רְאֵה לְהַרְגִיל אֶת עֶצְמְךָ לְהִתְבוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבַרְךָ, וּתְפָרֵשׁ שִׂיחָתְךָ אֵלָיו יִתְבַרְךָ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁאֲדָם מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַרְךָ — הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שְׁאִין לְתַאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלָל. וְזֶה עֵקֶר הַשְּׂמִחָה שְׁאֲדָם צָרִיף לְשִׂמְחָה כָּל־כָּף, שְׂזוּכָה לְדַבֵּר וּלְהִתְפַּלֵּל לְפָנָיו יִתְבַרְךָ, כְּמוֹ שְׁאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (שוחר טוב, תְּהִלִּים ק'): בְּשָׁעָה שְׂאֲתָה עוֹמֵד וּמִתְפַּלֵּל, יֵהָא לְבָב שְׂמֵחַ, שְׂנֹאֲמַר: "עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה"; כִּי בְּאַמֶּת אִין לָךְ עוֹד שְׂמִחָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מְזוֹ, שְׁאֲדָם זוֹכָה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַרְךָ, כִּי הָאָדָם נִמְצָא בְּזֶה הָעוֹלָם בְּסַכְּנָה גְּדוֹלָה, וּבְכָל פֶּעַם הוּא יְכוּל לִפְלֹ בְּנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּא, וּבְזֶה שְׂמַרְגִּיל אֶת עֶצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַרְךָ, עַל־יְדֵי־זֶה נִצַּל מִכָּל צָרוֹתָיו; כִּי עַל־כָּל־פָּנִים יֵשׁ לוֹ הֵיכָן לְהִתְחַבֵּא. וְרַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ט'), שְׁכָל זֶה הִיָּה סוּד תַּבְּת נַח, כִּי בַּעַת שְׂהִיָּה מִבּוּל בְּעוֹלָם, שְׂהוּא כָּלֵל מִחֲשָׁבוֹת זָרוֹת (עֵיִן לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן מד), לֹא הִיָּה לוֹ הֵיכָן לְהִתְחַבֵּא אֶלָּא בְּתַבְּת הַתְּפִלָּה, שְׂדַבֵּר הַרְּבֵה עִמּוֹ יִתְבַרְךָ. וְדַבֵּר זֶה סוֹבֵב עַל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל בְּפָרֵט בְּדוּר הַזֶּה, שְׂהַמְּבּוּל שֶׁל כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת וְהַמְּבּוּל שֶׁל זְנוּת וְנֹאֲרוּף, שְׂקוּיָן, תַּעוּב וְעֵרָם מִתְּפִשֵׁט מְאֹד בְּעוֹלָם, וְאִין שׁוּם עֲצָה אַחֲרֵת אִיף לְהִתְחַבֵּא מִזֶּה — רַק עַל־יְדֵי שְׂנֹכְנָסִים בְּתַבְּת נַח, שְׂהִיא תַּבְּת הַתְּפִלָּה, עַל־יְדֵי־זֶה מְקַשְּׂרִים חֲכָמָה עֲלֵאָה בְּחֲכָמָה תַּתְּאָה, תּוֹרָה

ותפלה, וזוכים להסתכל בשכל שיש בכל דבר, שנה בחינת נח
(לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן א'); אשרי מי שמכניס דבורים אלו בתוך
לבו, ואז טוב לו כל הימים.

בשבוע הבא אני נוסע אל ציון רבנו ז"ל, ואזכירך שם לטובה.

אני מקנה להקדוש-ברוך-הוא להיות בארצנו הקדושה שלש
שבות: פרשת ואתחנן, עקב, ראה, ומאד אני מקנה לראותך אז.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ז קה.

בעזרת השם תברך, יום חמישי לסדר מטות-מסעי, כ"ו תמוז ה'תש"ן.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך, ובאמת איני יודע מה להשיב
לך, כי לדעתי, את שונאת את עצמך, ולכן את מסתכלת על עצמך
בעין רעה, פה את מרגישה אמללה וכו', פה את מרגישה הכי
פעורה וכו', וכדומה כל מיני מחשבות שונכנסו לך בראש, העקר
לשנא את עצמך, שלא תהיי מרצה מעצמך.

ובאמת זו טעות גדולה, כי אדם צריך להרגיל את עצמו למצא
בו נקדות טובות, ולאהב את עצמו, כי כשם שמצוה לאהב את כל
בר ישראל, ואסור לשנא את שום בר ישראל, כמו-כן צריכים לאהב
את עצמו, ולא לשנא את עצמו, כי יש בני-אדם שהטבע שלהם,
שהם תמיד ממרמרים, ואינם מסתכלים על עצמם בעין טובה,
מסתכלים בראי וכו', ורואים פרצוף מכער וכו', ובאמת הכל הבל
ודמיון גדול, אם יסתכל בראי בעין האמת, יראה פרצוף יפה מאד
וכו', ועל-כן ראי להתחיל לדון את עצמך לכף זכות, ותתחילי
לאהב את עצמך, ותסתכלי על עצמך באופטימיות ובאפן חיובי,
ובנה תתחילי לאהב את בעלך ואת הילדים ואת כל העולם כולו, כי
בדרך כלל מי ששונא את עצמו, הוא שונא את אחרים, ואינו רואה

באף אחד שום דבר טוב. ובאמת צריכים לעבד על עצמו, וזו כל הבעיה שלך.

אני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שתחילי לצית אותי, ואל תחשבי כל-כף הרבה מעצמך, אדרבה תרגילי את עצמך לתת תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא. את יודעת כמה בחורות בגילך ויותר מבגרות מסתובבות אמללות, שאין להן בן זוגם, ויש זוגות שהתחתנו כבר עשרים שנה, ואין להם ילדים וכו', ואותך זכה הקדוש-ברוך-הוא עם בעל כל-כף טוב, נעים הליכות, ועם ילדים חמודים, אז למה לך להיות כל-כף ממרמרת, ואל תחשבי שאיני מבין אותך, רק תחזרי על המכתב הזה פעמים אין מספר, ואז תראי שאני מבין אותך היטב היטב, כי את שונאת את עצמך בפנימיות, ובעבור זה את רואה אשה שלילית וכו', ובשביל זה עובר עליך מה שעובר. הרגילי את עצמך לקיים את כל זה, ואז תראי איך כל מצב-הרוח שלך ישתנה, ותהיי שמחה ועליזה.

נא ונא הרגילי את עצמך לומר תהלים בכל יום, אפלו כמה מזמורים, כי אמירת תהלים עושה נסים ונפלאות לאדם, אשרי מי שזוכה לומר בכל יום תהלים, ואז טוב לו כל הימים.

אני מקנה להקדוש-ברוך-הוא להיות בציון רבנו ז"ל בשבוע הבא, ואז אתפלל שם עליך ועל בעלך ועל הילדים, והקדוש-ברוך-הוא הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליחי בחיך.

המאחל ברכה והצלחה מן השמים...

אני אשבות ביבנאל, בעזרתו יתברך, בשבת-קדש פרשת ואתחנן, עקב, ראה, הינו שלש שבתות אהיה בארצנו הקדושה.

ט"ז קו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מְטוֹת־מִסְעֵי, כ"ו תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... שְׂיַחֲיוּ.

רְאוּ לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְכֶם לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה עַל גְּדֹל הַחֲסָדִים וְהַרְחָמִים גְּמוּרִים שְׁעוֹשֶׂה עִמָּכֶם הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְרְאוּי לָכֶם לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ בְּכֹל יוֹם עַל גְּדֹל הַחֲסָד חֲנֻם שְׁעֹשֶׂה עִמָּכֶם, כִּי, תִּהְיֶה לָאֵל, יֵשׁ לָכֶם יְלָדִים בְּרִיאִים, וְכֵן עֲכָשׁוּ אִתָּם בּוֹנִים דִּירָה נִפְלְאָה בְּיַבְנָאֵל, יַעֲזֹר לָכֶם הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׂתִזְכּוּ לְגַמְרָה בְּכִי טוֹב, וְיִהְיֶה בֵּיתְכֶם בֵּית וַעֲד לְחֲכָמִים, וְתִזְכּוּ לְהַכְנִיס אֹרְחִים בְּבֵיתְכֶם, אֲשֶׁר אֲגִדּוּלָה הַכְּנָסַת אֹרְחִים יוֹתֵר מִקְּבַלַת פְּנֵי הַשְּׂכִינָה' (שְׁבוּעוֹת לַה), וְכֵן הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עוֹזֵר לָכֶם עִם פְּרִנְסָה בְּשִׁפְעַ, יַעֲזֹר לָכֶם הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא שְׂיִהְיֶה לָכֶם כְּהַנָּה וְכַהֲנָה.

הַעֲקֹר לְהִתְחַזֵּק יַחַד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְתִדְבְּרוּ רַק דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְתַפְסִיקוּ לְרִיב וּלְהִתּוֹכַח וּלְפִטְפֹט דְּבָרִים בְּטָלִים, בְּאִפְּן שְׁבִבֵיתְכֶם תִּהְיֶה אֲוִירָה שֶׁל אֲמוּנָה, שְׂהִיא הָאֶרֶת הַשְּׂכִינָה.

גַּא וְנָא תְּדוּנוּ אוֹתֵי לְכַף זְכוּת, וּבְכַרְט אִם צְעָקְתִּי עֲלֵיכֶם, כְּבָר אָמַר הַחֶכֶם מִכָּל הָאָדָם (קְהֵלֵת ז, ה): "טוֹב לְשִׁמְעַ גְּעֵרַת חֶכֶם מִשִּׁיר כְּסִילִים", וּבּוֹדָאֵי פּוֹנְתֵי רַק לְטוֹבָה, כִּי תִהְיֶה לָאֵל, אֲנִי אוֹהֵב אֶתְכֶם מְאֹד מְאֹד, וְאַתֶּם חֲקוּקִים בְּתוֹךְ לְכַבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים. אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא לְהִיּוֹת בְּשִׁבּוּעַ הַבָּא בְּצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְאֵז אֶתְפַּלֵּל הַרְבֵּה בְּעִבּוּרְכֶם.

הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדְכֶם, שְׂתַצְלִיחוּ בְּחַיֵּיכֶם.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז קז.

בעזרת השם ותפלה, יום חמישי לסדר מטות-מסעי, כ"ו תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפָנֵימִיּוֹת לְכִבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֵה מִיָּמֵי הַנַּחֲל נּוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר.

מָה אָמַר לָךְ, יְדֵי הַיָּקָר! כּוֹאֵב לִי מְאֹד עַל צְרָתְךָ מֵה שְׁעוֹבֵר
עָלֶיךָ, וְדַבְרָתִי הִרְבֵּה עִם אֲשֶׁתְּךָ, אֶקְנֶה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹד
לְעִשׂוֹת בִּינֵיכֶם שְׁלוֹם. וּלְדַעְתִּי, הִיא כָּאֵן כַּמָּה שְׁבוּעוֹת, זֶה יִתֵּן נִיחָא
לְשֵׁנֵיכֶם.

אֲנִי מְקוֹה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ לְהִיּוֹת בְּשָׁבוּעַ הַבָּא עַל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל,
וְאִז אֶתְפַּלֵּל הִרְבֵּה בְּעִבּוּרְכֶם, שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם בְּבֵיתְכֶם.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּכֹל מִיָּנֵי אֲפָנִים שְׁבָעוּלָם, וְאִף שְׁמָרִים
לָךְ מְאֹד הַחַיִּים, כִּי אֲנִי יוֹדֵעַ בְּפִרְטֵי פְּרִטִיּוֹת מָה עוֹבֵר עָלֶיךָ, כְּאֲשֶׁר
סִפְרָתְ לִי הִרְבֵּה מְזֵה, וְהִבְנֵתִי דְבָר מִתּוֹךְ דְּבָר, עִם כָּל זֹאת רְאֵה
לְמַצָּא הִרְחָבוֹת בְּתוֹךְ צְרוּתֶיךָ, כְּמוֹ שְׁגִלָּה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-
מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצ"ה) עַל פְּסוּק (תְּהִלִּים ד, ב): "בְּצֹר הִרְחַבְתָּ לִּי",
שְׁבִתוֹךְ הַצְּרוֹת צְרִיכִים לְמַצָּא הִרְחָבוֹת, כִּי אִיךָ שֶׁהוּא אִם תִּתְחַל
לְהִסְתַּפֵּל, תִּרְאֶה אֶת גְּדֹל הַהִרְחָבוֹת שְׁעָשָׂה לָךְ כְּבָר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא בְּחַיִּים חַיּוּתְךָ, וּבְזֵה אִם תִּרְגִּיל אֶת עֲצֻמְךָ לְהִסְתַּפֵּל רַק עַל
הַחֲסָדִים שְׁעָשָׂה עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל-יְדֵי-זֶה תִּצָּא בְּאֵמַת
מְצֻרוֹתֶיךָ. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה ע"ה, סִימָן
יג): אָמַר יַעֲקֹב לְפָנֵי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אִם יִהְיֶה
צְרוֹת בְּאוֹת עַל בְּנֵי, לֹא תִבִּיא אוֹתָם זוֹ אַחַר זוֹ, אֲלֵא הִרְחַב לָהֶם
מְצֻרוֹתֵיהֶם; הֵינּוּ שְׂאֵדָם צְרִיךְ לֹא לְחַבֵּר אֶת כָּל הַצְּרוֹת בְּיַחַד, כִּי
עַל-יְדֵי-זֶה הוּא יְכוּל, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, לְפַל לְגַמְרֵי, כִּי זֶה טָבַע הַצְּרוֹת,
כְּשֶׁעוֹבְרֵת עַל הָאָדָם אִיזוֹ צְרָה, וּמוֹשֵׁף אֶת עֲצָמוֹ מְצָרָה אֶל צְרָה,
עַל-יְדֵי-זֶה נוֹפֵל בְּחִלְשׁוֹת הַדַּעַת וּבְקִטְנוֹת הַמַּחֲזִין, עַד שְׁעוֹבֵר עָלָיו

מה שעובר. ועל-כן ראה לחזק את עצמה בכל מיני אפנים שבעולם, ואז תראה ישועות שיעשה עמה הקדוש-ברוך-הוא.

נא ונא ראה לקבע עתים לתורה, בתוך תקף החקותך ויסוריך ראה ללמד אפלו מעט דמעט, כי חכמינו הקדושים אמרו (ברכות ג.ס): כל המרפה את עצמו מדברי תורה, אין בו פח לעמד ביום צרה; ועל-כן בזה שתלמד תורה, יהיו לך כחות לעמד ביום צרה ורעה כפי שעובר עליך עכשו.

ראה לשמח את עצמה בכל מיני אפנים שבעולם, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתזכה לצאת מצרותיה מה שיותר מהר.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ז קח.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר מטות-מסעי, כ"ו תמוז ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאד ... נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לחזק את עצמה בכל מיני אפנים שבעולם, ואל תמשך עצמה אל הצער, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי-מורה"ן, חלק א', סימן קצה) על פסוק (תהלים ד, ב): "בצר הרחבת לי", שאדם צריך להרגיל את עצמו למצא הרחבות בתוך הצרות שלו, ועל-ידי-זה יזכה באמת לצאת מצרותיו. ובפרט אתה, שעוברים עליך כל מיני צרות ויסורים, ראה לדון את עצמה לכף זכות, כי סוף כל סוף תצא מהצרה. העקר ראה לשוב תמיד בתשובה, כי חכמינו הקדושים אמרו (מדרש תנחומא, פרשת בהר): בן אדם, כיון שמגיעה לו צרה ועושה תשובה, הקדוש-ברוך-הוא מצילו, ואם לאו, הקדוש-ברוך-הוא מביא עליו עוד צרה; ועל-כן הרגל עצמה לשוב בתשובה.

וְעָקַר הַתְּשׁוּבָה — לְשִׁמְעַת בְּזִיוְנוֹ, וַיִּדְמֵם וַיִּשְׁתַּק. וְזֶה סוֹבֵב גַּם עַל עֲצוֹמוֹ, כִּי כִשְׂאֲדָם סוֹבֵל בְּזִיוְנוֹת מֵעֲצוֹמוֹ, שְׂרוּאָה בְּאִיזָה מֵצָב הוּא נִמְצָא, בְּאִילוֹ יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת הוּא נִמְצָא, וּמֵצִטְעָר עַל זֶה, זֶה גַם-כֵּן בַּחֲנִינַת בּוֹשָׁה, וְזֶה כְּכֹר דְּכֹר גְּדוֹל מְאֹד.

כִּי יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם, שְׂעוֹבְרִים כָּל מִינֵי עֲבֵרוֹת, וְאִין לָהֶם שׁוּם מִצְפּוֹן, כִּי נִפְלוּ כָּל-כֶּף, עַד שֶׁכָּבְהַ מֵהֶם לְגַמְרֵי הָאוֹר אִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְהֵם מְאֹד מְסֻכָּנִים, כִּי מִי יוֹדֵעַ כִּמָּה יִצְטָרְכוּ לְהַתְגַּלְגַּל בְּזֶה הָעוֹלָם, עַד שִׁזְכּוּ לְתַקֵּן אֶת מַעֲשֵׂיהֶם.

וְעַל-כֵּן בְּזֶה שְׁהַמְצָפוֹן הוֹרֵס אוֹתָךְ, וְאֵתָהּ בּוֹכָה וּמְבַכָּה שְׂמִים וְאָרֶץ, שְׂאֵתָהּ נוֹפֵל בְּכָל פַּעַם בִּירִידוֹת וּנְפִילוֹת כְּאִלוֹ, בְּזֶה בְּעֲצוֹמוֹ רָאוּי לָךְ לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמְךָ, שְׁעַל-כָּל-פְּנִיִם יֵשׁ לָךְ נִקְדַּת הָאֲמוּנָה. וְעַל-כֵּן בְּזֶה רָאוּי לָךְ לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוֹלָם. הָעָקָר רָאָה לְקַשֵּׁר עֲצָמְךָ אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְהִיּוֹת רְגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרַךְ, וְאֵז תִּזְכֶּה לְצֵאת מִכָּל הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִים שְׁלָךְ. וְחֻכְמִינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (שׁוֹחֵר טוֹב תְּהִלִּים ק'): אָמַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּשַׁעָה שְׂמַגְעַת צָרָה לְיִשְׂרָאֵל, וְהֵם מְבַקְשִׁים אוֹתִי, וְהֵם מְשַׁתְּפִים בְּכַבּוּדִי — כְּבוּדִי עִמָּהֶם, בְּאוֹתָהּ שַׁעָה אֲנִי עוֹנֶה אוֹתָם; עַל-כֵּן רָאָה לְשַׁתֵּף בְּצַרְתְּךָ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הִינּוּ שְׁתַּסְפֵּר לוֹ כָּל מַה שְׂעוֹבֵר עָלֶיךָ, וּבְכָל פַּעַם מַה שְׂרַק עוֹבֵר עָלֶיךָ — תַּסְפֵּר לוֹ יִתְבַּרַךְ, אִין עוֹד לְמַעְלָה מִזֶּה.

נָא וְנָא רָאָה לְהַתְמִיד הַרְבֵּה בְּלִמּוּד מִשְׁנֵיּוֹת, וְאִם תִּזְכֶּה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת — אִין לְמַעְלָה מִזֶּה בְּתַקוּן הַבְּרִית.

מַה שְׂכַתְבַּתְּ, שְׂאֵתָהּ רוֹצֵה לְסַיֵּם ש"ס קָדָם חַתְנָתְךָ — מַה טוֹב וּמַה נָּעִים, אֲבָל אֵל תִּתְבַּלְבֵּל בְּשִׁבִיל זֶה, כִּי כָל דֶּךָ גְּמָרָא הוּא הָאָרְהַ לְנִשְׁמָה, אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם כִּמָּה דְּפִים גְּמָרָא, אֲפִלוּ בְּלֹא פְרוּשׁ רַש"י וְתוֹסְפוֹת, רַק בְּדֶרֶךְ אֲמִירָה, כִּי מַעֲלַת אֲמִירַת גְּמָרָא, אִין לְתַאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלָל, כִּי מִמְשִׁיף עַל עֲצוֹמוֹ מְלֹאכֵי הַשְּׂמִירָה: גְּבִרְיָאֵל, מִיכָאֵל, ר'פֶּאֵל, א'וֹרִיאֵל.

בנחל

ט"ז קט

אשר

ערב

רְאֵה לְהַשְׁלִים עִם כְּלִתְךָ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר שְׁתַּחֲתַנּוּ
מִה שְׂיֹתֵר מֵהָר.

אֲנִי מִקְנֶה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְשִׁבּוֹת בְּאַרְצֵנוּ הַקְדוּשָׁה שֶׁלֹּשׁ
שָׁבָתוֹת: וְאַתְחַנֵּן, עֵקֶב, רְאֵה, וְאֲנִי רוֹצֵה לְרְאוֹתְךָ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז קט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מְטוֹת-מִסְעֵי, כ"ו תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... נִרוּ יְאִיר.

לְנִכוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתְּבְּךָ.

רְאֵה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִיָּנִי אֶפְנִים שְׁבַעוּלָם, וְאַל תִּמְשִׁיךְ
עֲצָמְךָ אֶל הַצַּעַר, כִּי כָּל הַמְּמַשִּׁיךְ אֶת עֲצָמוֹ אֶל הַצַּעַר — הַצַּעַר
רוֹדֵף אַחֲרָיו (ע"ז רש"י מועד קטן כו.). עַל-כֵּן רְאֵה רַק לְדוֹן אֶת עֲצָמְךָ
לְכַף זְכוּת, וְתַחֲזֹר בְּתִשׁוּבָה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדֵאֵי יִגְאֵל אוֹתְךָ
מִצָּרוּתֶיךָ.

הַעֲקֹר רְאֵה לְהִיּוֹת רְגִיל הַרְבֵּה בְּאַמִּירַת תְּהִלִּים וּבְאַמִּירַת
מִשְׁנֵיּוֹת פָּרֶק אַחַר פָּרֶק, וּמִזְמוֹר אַחַר מִזְמוֹר, וְכֵן תִּשְׁתַּדֵּל לְהַתְפַּלֵּל
בְּמִנְיַן עָרֵב וּבִקְרַח חֶק וְלֹא יַעֲבֹר, וְתִשְׁמַח אֶת עֲצָמְךָ עִם הַנְּקֻדּוֹת
הַטּוֹבוֹת שֵׁישׁ בָּךְ, וְרְאֵה לְדוֹן אֶת אֲשֶׁתְּךָ לְכַף זְכוּת, וְתַעֲזֹר לָהּ הַרְבֵּה
מְאֹד. הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שֵׁישׁ־שֶׁפַע לָכֶם שְׁפַע בְּפִרְנֶסָה.

מִה טוֹב וּמֵה נְעִים, אִם תִּזְכֶּה לְהַפִּיץ אֶת אֹר רַבֵּנוּ ז"ל עַל-יְדֵי
הַפְּצַת הַקּוֹנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים, וְעַל-יְדֵי הַפְּצַת "עֲלוֹן בְּרִסְלָב", וְזֶה
יְבִיא לְךָ שְׁפַע גְּדוֹל.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז קי.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מְטוֹת-מִסְעֵי, כ"ו תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵאֵד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַה הַטוֹב מִכֶּם.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִמְשִׁיךְ לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂי יָדֶיךָ, וְיִהְיֶה לָּךְ שְׁלוֹם-בֵּית עִם בְּעֵלְךָ, וְתִהְיֶה אֶהְבָּה מְצוּיָה בֵּינֵיכֶם.

רְאוּ לְדַבֵּר תָּמִיד בְּקִי דְבוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, בְּאִפְּן שְׁבִיבֵיתְכֶם תִּהְיֶה תָּמִיד שׁוֹרָה רוּחַ שֶׁל אֶהְבָּה וְשֶׁל שְׂמַחָה וְשֶׁל אֱמוּנָה, שְׁכָל זֶה הוּא הָאֲרֶת הַשְּׂכִינָה, אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה, שְׁבִיבֵיתוֹ שׁוֹרָה הָאֲרֶת הַשְּׂכִינָה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שְׂתַצְלִיחוּ בְּחַיֵּיכֶם.

הַמֵּאֲחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז קיא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מְטוֹת-מִסְעֵי, כ"ו תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מֵאֵד ... נְרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ וְגִדְלֵנִי שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַה הַטוֹב מִכֶּם — אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל.

רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִיּוֹנֵי אֲפָנִים שְׁבַעֲוֹלָם, אִף שְׁעוּבָרִים עֲלֶיךָ צְרוֹת וְיִסוּרִים, עֲלִיּוֹת וְיִרִידוֹת, תִּזְכֹּר מֵאֲמָרָם ז"ל (מִדְרָשׁ תְּנַחֲוּמָא, פְּרָשַׁת עֲקֵב): כָּל הַמְצַטְעֵר בְּתַחֲלִיתוֹ, נוֹחַ לוֹ בְּסוּפוֹ, וְאֵין לָךְ מְצַטְעֵר

בתחילתו יותר מאבריהם, מיצחק ומיעקב וכו', שעבר עליהם
 בנערוותם מה שעבר, ואף-על-פי-כן החזיקו מעמד, שזה כלל
 הנסיונות שנתנסו אבותינו, ולבסוף זכו למה שזכו. וזה למוד לכל
 הדורות, שבתחלה מנסים את האדם בכל מיני נסיונות — פעם
 בפרנסה, פעם בילדים, פעם בשלוס-בית, פעם בעבודה, פעם עם
 שכנים, ואדם צריך להיות כל-כך חזק באמונה פשוטה בו
 יתברך, לידע שבכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, ויצחק
 מכל העולם, ולא יתבלבל משום דבר שבעולם. ועל-כן ראה
 להרגיל את עצמו לצחק הרבה מכל העולם הזה, כי לא כדאי אפלו
 לתת אנחה אחת על העולם הזה, כי ימינו כצל עובר (תהלים קמד,
 ד), הנה אנחנו כאן, ועוד מעט נצא מפה, ועל-כן ראה לשמח את
 עצמו, ותשמח את אשתו וילדיה, ותדון אותם לכף זכות, ועוד
 תראה הרבה נחת מהם.

הרגל את עצמו לדבר עמו יתברך, אשר כל דבור ודבור שאדם
 מדבר עמו יתברך, הוא הצלחה כזו, שאין לתאר ואין לשער.

אני מקווה להקדוש-ברוך-הוא להיות בארצנו הקדושה של
 שבתות: ואתחנן, עקב, ראה, ומאד אני משתוקק לראותך.

הכפל הדבר, ראה לשחק מכל העולם, ואל תכניס בעצמו שום
 צער ועגמת נפש — הן מביתך והן מעבודתך, הכל הכל ורעות
 רוח, למה לך למשוך עצמו לקטנות הדעת, תמשיך את עצמו יותר
 טוב אליו יתברך, ותסתכל רק על רוחניות חיות אלקותו יתברך.

מה טוב ומה נעים, אם תוכל לעיין בקונטרס: "העין רואה",
 ותאמר את התורה ואת התפלה עליה, וזה יעזר לך מאד לקדשת
 העינים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ז קיב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מְטוֹת-מִסְעִי, כ"ו תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיִּקָּר לִי
מָאד ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמָאד מָאד אֲנִי מְצֻטָּעַר בְּצַעֲרֶךָ
הַקָּשָׁה מִמָּה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ — יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת, קִטְנוֹת וַחֲלִישוֹת
הַדַּעַת מִכָּל הַחֹבּוֹת שֶׁלְּךָ וְכוּ' וְכוּ'.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיִּקָּר! רְאֵה לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמְךָ לְמִצְאָה בְּתוֹךְ
צְרוּתֶיךָ הַרְחִיבוֹת, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן
קצ"ה) אֶת הַפְּסוּק: "בְּצֹר הַרְחִיבָה לִי", שְׁצַרְיִכִים לְמִצְאָה בְּתוֹךְ הַצְּרוּת
הַרְחִיבוֹת. תְּהִלָּה לְאֵל, גָּתָן לְךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֲשֶׁה טוֹבָה וְיִלְדִים
נִחְמָדִים, בְּזֶה בְּעֲצָמוֹ רְאוּי לְךָ לְרַקֵּד וּלְשַׁמַּח בְּכָל יוֹם וְיוֹם. וּבִפְרָט
שְׁזִכִיתָ לְפָנָי הַרְבֵּה עַל צְדָקָה, רְאוּי לְךָ לְשַׁמַּח מָאד מָאד, כִּי בּוֹדֵאֵי
כָּל פְּרוּטָה וּפְרוּטָה שֶׁנִּתְּתָה לְצְדָקָה, תוֹעִיל לְךָ מָאד מָאד. וְעַל-כֵּן
רְאֵה לְצִיאַת מִקְטָנוֹת הַמַּחֲזִין, וְהַדְּבִק אֶת עֲצָמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְחֲכַמְיֵנוּ
הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (מִדְּרַשׁ רַבָּה רוּת, פְּרָשָׁה ה', סִימָן ד'): בּוֹא וּרְאֵה כְּמָה
גָּדוֹל כְּחֵה שֶׁל צְדָקָה וְכֹחַן שֶׁל גּוֹמְלֵי חֲסִדִים, שְׂאִין חֲסִין — לֹא
בְּצֹל שַׁחַר, וְלֹא בְּצֹל כְּנָפֵי אֶרֶץ, וְלֹא בְּצֹל כְּנָפֵי שָׁמֶשׁ, אֲלֵא בְּצֹל מִי
שְׂאֵמֵר וְהָיָה הָעוֹלָם; עַל-כֵּן בְּזִכּוֹת הַצְּדָקָה שֶׁנִּתְּתָה לִי, רְאֵה לְהַדְּבִיק
אֶת עֲצָמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵל תִּסְתַּכַּל עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוֹלָם, אֲלֵא
תִּהְיֶה דְּבוּק בְּצֹל מִי שְׂאֵמֵר וְהָיָה הָעוֹלָם. וְאָמְרוּ חֲכַמְיֵנוּ הַקְּדוֹשִׁים
(מִדְּרַשׁ זוֹטָא, שִׁיר הַשִּׁירִים א'): הַדּוֹרוֹן שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא צְדָקָה,
הַנּוֹתֵן צְדָקָה, אֲפִלּוּ הֵיטָה בְּיָדוֹ עֲבָרָה, וְנִחַתָּם דִּינוֹ לְאַבְדֹּ, יְכוֹל
לְהִיּוֹת מְקַבֵּל פְּנֵי שְׂכִינָה בְּכָל יוֹם, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹמֵר לְמִלְאָךְ
שֶׁל פְּרָעָנוֹת אֵל תִּגַּע בּוֹ, עֵינֵי שָׁם; הֲרִי לְךָ מַעֲלַת הַצְּדָקָה! וְעַל-כֵּן
רְאֵה לְצִיאַת מִכָּל קִטְנוֹת-הַדַּעַת שֵׁישׁ לְךָ, וּרְאֵה לְשַׁמַּח אֶת אֲשֶׁתְּךָ
וְיִלְדֶיךָ, וּתְשַׁמַּח הָעַקָּר אֶת עֲצָמְךָ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה סוּף כָּל סוּף
לְצִיאַת מֵהַצְּרוּת שְׁסַבְּבוּ אוֹתְךָ. וְלִדְעָתִי, כָּל הַצְּרוּת כְּבָאוּ רַק מִחַמַּת

קטנות המחין, כי יש בני-אדם שנעשים ממרמרים, וזה גורם למה שגורם.

חכמינו הקדושים אמרו (מדרש זוטא, שיר השירים, פרשה א'): כל הנותן צדקה, לא לעצמו לבד הוא מיטיב, אלא לכל הבריות מסוף העולם ועד סופו; וביותר סובבת צדקה זו פשנותנים לתלמיד-חכם העוסק לחדש חדושי תורה, ומגלה את תורתו לכל העולם כלו; כי בזה שנותנים צדקה לתלמיד חכם כזה שיושב ומחדש חדושי תורה, על-ידי-זה לא לעצמו הוא עוזר, אלא לכל העולם כלו, כי תורתו מתפשטת בכל העולם כלו. ועל-כן ראוי לך לשמח מאד מאד על נעם חלקך, ותשתדל לדון את עצמך לכף זכות, ואז תראה נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא, וירחב לך, ובזכות הצדקה יכפל לך הקדוש-ברוך-הוא כפל בפלים.

נא ונא ראה להיות בשמחה, ותשמח את אשתך ואת ילדיך ואת כל אנשי שלומנו. והעקר לשמח היום, ואל תדחף את השמחה למחר, כמאמרם ו"ל (מדרש תנחומא, פרשת שמיני): אין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום שמח למחר. ועל-כן ראה לחטף שמחה היום, ואל תדחף את זה למחר, ואז תראה ישועות ונסים נגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ז קיג.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר מטות-מסעי, כ"ו תמוז ה'תש"ן.

שלום וברכה אל היקר והנעלה ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

בענין שדוכים ששאלת וכו', עליך לדעת, שרבנו ז"ל אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רסה), שלמעלה בשמים הזכר והנקבה באים משרש אחד, כי למעלה הם היו אחד, רק פשוטדים לזה

העולם מתפצלים — הזכר יורד מזוג הורים אחד, והנקבה יורדת מזוג הורים שני, ועד שמוצאים אחד את השני זה לוקח זמן וכו', ועל זה יש קטרוגים, כי קשה זוגו של אדם בקריעת ים סוף (סוטה ב.), וכמו שבקריעת ים סוף היו קטרוגים, כך יש על כל שדוף קטרוגים, אבל בשרשם הם נשמה אחד, כי באמת למעלה בשמים הם נשמה אחת. ולכן אין מה להתלונן וכו', כי כמו שיד זמין אינה יכולה להזיק ליד שמאל, ויד שמאל אינה יכולה להזיק ליד זמין וכו', וזה לא שיקך פמובן, כמו־כן איש ואשה זכו — שכינה ביניהם, כי הם חוזרים אל שרשם, ולכן אי אפשר להפריד ביניהם בשום פנים ואופן.

ומוכא דבר פלא מהרבי רבי יהונתן מאיבשיץ זי"ע (תפארת יהונתן בראשית), וזו לשונו שם: הרבה כופרים ואומרים, כי אב ואם הם עקר המולידין בטבע זה אחר זה, דור הולך ודור בא, ואם־כן עקר הולדה נתיחסת על אב ואם, אבל באמת עקר הולדה היא הנשמה, והשם הוא המולידה, וגוף הבא מאב ואם פלא יחשב, והמופת על זה, כי אנו רואים, כי איש ואשה הם בטבע ממש לבשר אחד ודומים בשוי, ואם אינם דומים באמת, יש ביניהם פרווד, אבל על הרב טבע איש ואשה דומין והיו לאחדים, ואיך יתכן זה, הלא זה נולד מאב ואם במדינה זו, וזאת נולדה במדינה ואקלים אחרת, ואיך ידבקו, ולא יהיה נגוד ופרוד לגמרי, ואיך יתכן השוי והחבור, כמו שמצינו בהאי מטרוניתא, שבקשה לזוג זווגים, למחר זה פוצע ראשו של זה, וזה של זה (ויקרא רבה, פרשה ח', סימן א'), אבל באמת עקר הדבר היא הנשמה, אשר חצבה ממקור עליון, והנשמות הם ממקור ושרש אחד, ואז יתהון ויתיחדו בדבקות אמיץ וחזק.

ולכן אין לה מה להתבלבל כלל, ושלא יבלבלו לה את הראש וכו' וכו', אין עוד דבר שנעלם כל־כך מבני־אדם כמו עניני הזווג, וכוודאי אם התחנתם יחד, אתם נשמה אחת וכו'. ולכן למה להתגורש?! הרי היא עצם מעצמיך וכו', עדיף שאתה תחזר בתשובה, ותתקן את מעשיך, ואז היא תתהפך לה לטובה, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (יבמות ג.): זכה — עוזרתו, לא זכה —

כַּנְגָדוֹ; וְלִכֵּן כָּלֶךְ מֵהַעֲצוֹת הַרְעוֹת שְׁנוֹתָנִים לְךָ וְכוּ', אַתָּם נִשְׁמָה אַחַת, וְאִם הִיא אֲשֶׁה רָעָה, זֶה מְשַׁקֵּף אֶת מַעֲשֵׂיךָ, תַּחֲזֹר בְּתִשׁוּבָה, וְאִזּוּ הַכֹּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרִכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז קיד.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִטוֹת-מִסְעֵי, כ"ו תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

עֲלִיךָ לְדַעַת, שָׂרְבֵנוּ ו"ל אָמַר (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קנג), שְׂאֵם אָדָם הוֹלֵךְ בְּאַנְפִּין נְהוּרִין, מְאִירִים בּוֹ פְּנֵי הַצַּדִּיק, כְּדִגְמַת הַלְּבָנָה, שְׂמֻקְבֵּלֶת אֶת אוֹר הַשֶּׁמֶשׁ, כִּי הַלְּבָנָה אֵין לָהּ אוֹר מֵעֲצָמָה כָּלֵל, רַק הִיא מְקַבֵּלֶת אוֹר מֵהַשֶּׁמֶשׁ, הֵינּוּ עַל-יַדֵּי שְׁהַלְּבָנָה הִיא כְּמֵרָאָה מְלֻטְשֶׁת, עַל-יַדֵּי-זֶה מְקַבֵּלֶת אוֹר מֵהַשֶּׁמֶשׁ, וּמִתְנוּצֵץ מִמֶּנָּה אוֹר לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ. אִךָ אִם הָיָה גִשְׁמָה עַב וְחֲשׂוֹף בְּלִתִּי מְלֻטְשֶׁת, לֹא הֵיטָה יְכוּלָּה לְקַבֵּל אוֹר הַשֶּׁמֶשׁ כָּלֵל. וְכֵן הוּא הַתְּלַמִּיד לְגַבֵּי הָרֶב, אִם הַתְּלַמִּיד יֵשׁ לוֹ אַנְפִּין נְהוּרִין, שֶׁהוּא מְחַיֵּךְ תְּמִיד, אִזּוּ רּוֹאִים אֶת אוֹר הַצַּדִּיק בְּפָנָיו, אָבֵל אִם הוּא תְּמִיד בְּאַנְפִּין חֲשׂוֹכִין, אִזּוּ לֹא רּוֹאִים אֶת פְּנֵי הַצַּדִּיק בְּתוֹךְ פָּנָיו, הֵינּוּ כִּי הַצַּדִּיק נִכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, כִּי זֶה עֵקֶר עֲבוֹדַת הַצַּדִּיק, שְׂכָל יָמָיו הוּא עוֹקֵר אֶת עֲצָמוֹ מֵהַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה, וּמִשְׁתַּדֵּל לְהַכְּלִיל בְּעֵצָם עֲצָמֵי אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, שֶׁשֵּׁם הוּא הַשְּׂמִתָּה וְהַחֲדוּתָהּ, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (דְּבָרֵי-הַיָּמִים-א' יז, כו): "עַז וְחֲדוּתָהּ בְּמִקוּמוֹ". לִכֵּן הַצַּדִּיק שָׂרְשׁוֹ הוּא רַק שְׂמִתָּה, וְאִם הַתְּלַמִּיד גַּם-כֵּן יֵשׁ לוֹ פָּנִים שְׂמִחוֹת, יְכוּלִים לְרֹאוֹת בְּתוֹךְ הַפָּנִים שְׁלוֹ אֶת אוֹר הַצַּדִּיק. וּבְאַמַּת מוּבָא בְּזֹהַר הַקְּדוּשׁ (פְּרִשְׁת יתרו), כָּל סוּדוֹת וְרִזֵּי וְרִזִּין חֲכַמַת הַפְּרָצוּף וְכוּ' — קַחְהוּ מִשָּׁם.

וּמוּבָא בְּסִפְר "מְאוֹר וְשֶׁמֶשׁ" (תְּזַרִיע): עֵקֶר חֵיוֹת הָאָדָם הוּא

הָדָם, כִּי הָדָם הוּא הַנֶּפֶשׁ, כִּי נֶפֶשׁ הָאָדָם הִיא שׁוֹרָה בְּהָדָם, וְאִם אָדָם הוֹלֵךְ בְּקִדְשָׁה וּמְזַכֵּךְ עֲצָמוֹ, אוֹ בַעֲשִׂית הַמְצָוָה, אוֹ בַעֲסֹק הַתּוֹרָה וּתְפִלָּה, אֲזִי פָנָיו מִצְהִיבוֹת, שְׁנֵרָאָה בְּפָנָיו אֲדָמִיּוֹת, מִחֲמַת שְׁנֵתְגַלֶּה בְּפָנָיו קִדְשֵׁת נִפְשׁוֹ וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְלִכֵּן רוֹאִים אֶצֶל צַדִּיקִים, שְׁפָנִיהֶם בְּשֶׁבֶת הָאִירוֹ מְאֹד מְאֹד, כִּי מֵרֵב הַדְּבָקוּתָם וְהַתְּכַלְלוּתָם בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא בְיוֹם הַשְּׁבֵת, אֲזִי פָנִיהֶם הָאִירוֹ בְּאוֹר גָּדוֹל מְאֹד. וּמוֹבָא (בַּעַל הַטּוֹרִים וַיִּקְהַל): אֵינוֹ דוֹמָה קְרוּן פָּנִים שֶׁל שְׁבֵת לְשֶׁאֵר יָמִים, לִכֵּן סִמְךָ פְּרֻשֵׁת שְׁבֵת לְפָרֻשֵׁת, כִּי קָרַן עוֹר פָּנָיו וְכוּ', עֵינֵי שָׁם.

וּמוֹבָא בְּסִפְר "פְּרֻדֵּס דְּוֹד" (פְּרֻשֵׁת פְּנֵחָס): טַעַם לָמָּה שְׁצוּרַת הַפְּרֻצוּף נִקְרָאת פָּנִים, הֲלֹא בְּכָל מְקוֹם פָּנִימִי הוּא הַהֶפֶךְ מַחִיצוּן, וְהַפָּנִים הוּא הַהֶפְּוּף מַחוּץ, וּפְרֻשׁוֹ, דְּזֵה מְטַבַּע בְּנֵי־אָדָם, שְׁמָה שְׁאָדָם מְרַגֵּשׁ בְּלָבוֹ בְּתוֹךְ תּוֹכוֹ, אִם זֶה שְׁמַחָה, אוֹ חֵס וְחִלְיָה צַעַר, מַתְגַּלֶּה וְנִכְרַע עַל פָּנָיו בַּחוּץ, לָזֶה נִקְרָא פָּנִים, דְּוִקָא שֶׁהוּא הַצְּלוּם לָמָּה שְׁנִמְצָא בְּפָנִים בְּתוֹךְ הָאָדָם וְכוּ', עֵינֵי שָׁם.

וְלִכֵּן עֲשֵׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעֲוֹלָם, וְתָמִיד תִּלְךָ עִם חַיּוּף עַל פְּנֵיךְ, אַל תִּלְךָ בְּמִרְהָ שְׁחוּרָה וְכוּ' וְכוּ', כִּי פְרֻצוּף שֶׁל הָאָדָם מְגַלֶּה אֶת כָּל אֲשֶׁר בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבוֹ, אִם אָדָם תָּמִיד הוֹלֵךְ בְּאַנְפִּין חֲשׂוֹכִין וְכוּ', סִימָן שְׁגָם בְּתוֹכִיּוֹת הוּא בְּמִרְהָ שְׁחוּרָה וְכוּ', מָה שְׁאֵין בֶּן מִי שְׁתָּמִיד שְׂמַח, אִף אֶחָד אֵינוֹ יוֹדֵעַ מָה בְּלָבוֹ. וְכַמוֹבָא (חֻבַּת הַלְּבָבוֹת, שַׁעַר הַפְּרִישׁוֹת, פֶּרֶק ד'): הַחֲסִיד צִהָלוֹ בְּפָנָיו וְאַבְלוֹ בְּלָבוֹ; כִּי בְּאַמַּת מִי שְׁתָּמִיד שֶׁשׁ וְשְׂמַח, וְתָמִיד מַחִיף, וּפָנָיו בְּאַנְפִּין נְהוּרִין, אִף אֶחָד אֵינוֹ יָכוֹל לְהַכִּיר עָלָיו שׁוֹם דְּבָר וְכוּ' וְכוּ', אִף שֶׁהוּא מְלֵא צַעַר וַיִּסְוִירִים, וְעוֹבְרִים עָלָיו מְשֻׁבְּרִים וְגַלִּים וְכוּ' וְכוּ', עִם כָּל זֹאת אִף אֶחָד אֵינוֹ יוֹדֵעַ מִזֶּה, כִּי הַפָּנִים שֶׁל הָאָדָם מְגַלִּים אֶת הַכֹּל.

וְלִכֵּן אַל תִּהְיֶה בְטָלָן! מָה אַתָּה צְרִיךְ לְהִסְתַּוְּבַב תָּמִיד עִם אַנְפִּין חֲשׂוֹכִין, פָּנִים שֶׁל מְרָה שְׁחוּרָה וְכוּ', תִּסְתַּוְּבַב עִם אַנְפִּין נְהוּרִין, פָּנִים שֶׁל שְׂמַחָה, וְזֵה יָבִיא אוֹתְךָ בְּאַמַּת אֶל שְׂמַחָה אִמְתִּית.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז קטו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִטוֹת־מִסְעִי, כ"ו תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכוּן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְרַחֵם עַל יְלָדֶיךָ וְכו', וְאֵל תִּתְאַכְזֹר עִמָּהֶם. וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת בְּנִים, סִימָן צו): מִי שֶׁאֵין לוֹ רַחֲמָנוּת עַל בְּנָיו, בְּיָדוּעַ שֶׁאֵין לוֹ חֵלֶק בְּשָׂכַל דְּקִדְשָׁה. וְרוֹאִים הוֹרִים, שְׁלֹא אֲכַפֵּת לָהֶם מִיְלֻדֵיהֶם כָּלֵל וְכו', וְאֶפְלוּ שֶׁיְהִיָּה לָהֶם הוֹן תּוֹעֲפּוֹת, הֵם לֹא יַעֲזְרוּ לְיְלָדֵיהֶם בְּפְרוּטָה אַחַת, וְזֶה בָּא מִמְדָּה מְגַנָּה מְאֹד, שֶׁאָדָם אֵינוֹ שׁוֹלֵט עַל הַכֶּסֶף שֶׁלוֹ וְכו', הֲרִי לְמִי הוּא יִנִּיחַ אֶת הַכֶּסֶף?! בְּקִבְרָה לֹא צָרִיכִים אֶת הַכֶּסֶף, בְּתַכְרִיכִין אֵין פִּיסִים וְכו', וְלִכְן עַל מִי הוּא מְשֹׁאֵר אֶת הַכֶּסֶף?! אִם הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא חָנּוּן לְאָדָם כֶּסֶף, לָמָּה שְׁלֹא יַעֲזֹר לְיְלָדָיו?! אֵין זֶה בָּא, אֶלָּא מְרוּעַ לֵב, וּמְרָאָה שֶׁאֵין לוֹ שְׂכָל כָּלֵל.

וְיָדוּעַ מֵה שֶׁפָּרַשׁ הַרֵב הַקְדוּשׁ רַבִּי אֶהְרֵן מְטָשְׁעֶרְנָאבִּיל זי"ע אֶת הַפְּסוּק (ישעיה נד, יג): "וְכָל בְּנֵיךָ לְמוֹדֵי הַיְוִיָּה", כְּבִיכּוֹל שֶׁאֵנוּ מְלַמְּדִים לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁיִּתְנַהֵג עִם בְּנָיו כְּמוֹ שֶׁאֲנַחְנוּ מִתְנַהֲגִים בְּחֻבָּה עִם בְּנֵינוּ, הֵינּוּ בְּאִתְעֻרוּתָא דְלִתְמָא אִיתְעַר דְלַעֲיֵלָא (זֶהֱר חֵלֶק א' פח.), אִם אָדָם מִתְנַהֵג עִם יְלָדָיו בְּמִדַּת הַרַחֲמָנוּת, כְּבִיכּוֹל הוּא מְמַשִּׁיךְ אֶת רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבָּרַךְ עָלָיו, אֲבָל אִם אָדָם מִתְאַכְזֹר עַל יְלָדָיו, וְלֹא אֲכַפֵּת לוֹ מִיְלָדָיו, אֲזִי כְּבִיכּוֹל, הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מִתְאַכְזֹר עִמּוֹ. וּפְעַם אַחַת הֵלֶךְ הַרֵב הַקְדוּשׁ רַבִּי אֶהְרֵן מְטָשְׁעֶרְנָאבִּיל זי"ע לְטִיֵּל עִם שְׁנַיִם מְנַכְדָיו, בְּנֵי חֲתָנוּ הַרֵב הַקְדוּשׁ רַבִּי דָּוִד מִשֵּׁה מְטָשְׁאֲרִטְקוֹב זי"ע, וְהִיָּה נִשְׁעֵן עֲלֵיהֶם בְּדֶרֶךְ חֻבָּה יִתְרָה, וְהָיוּ חֲסִידָיו מִתְפַּעְעֵלִים מְאֹד אִיךָ סָבָא כָּל־כַּף מְשַׁתְּעֵשֶׁע עִם נִכְדָיו?! וְהִיָּה דְבָר זֶה תְּמִיחָה מְאֹד בְּעֵינֵיהֶם. עֲנֵה וְאָמַר לָהֶם: אֲנַחְנוּ צָרִיכִים לְהִרְאוֹת לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ אִיךָ שֶׁאֵנוּ מִתְנַהֲגִים עִם בְּנֵינוּ, שְׁגָם הוּא

יִתְבַּרְךָ יִתְנַהֵג עִם בְּנָיו, כִּי בָזָה שְׂאֵדָם מֵרְאָה חֶבֶה יִתְרָה לִילְדָיו,
עַל־יְדֵי־זֶה מְעוֹרֵר רַחֲמֵי שָׁמַיִם עַל נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

וּבְאֵמַת רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (שיחות-הַר"ן, סימן נט): מְסַגֵּל מְאֹד מִבְּלִי
לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ יוֹתֵר מְדֵי עִם הַיְלָדִים, כִּי זֶה לְטוֹבָתָם, זֶה לְגַבֵּי חַנוּף,
שְׂלֹא כְּדַאי לְהִיּוֹת יוֹתֵר מְדֵי קָרוֹב אֲלֵיהֶם, שְׂאֵז יִתְחַצְּפוּ כִּנְגְדוֹ וְכוּ'
וְכוּ', אֲבָל זֶה לֹא אוֹמֵר, כְּשֵׁיִשׁ לְאָדָם כְּסָף וְהַשְׁפִּיעַ עָלָיו הַקְּדוּשָׁה־
בְּרוּךְ־הוּא שְׁפַע, לְמָה שְׂלֹא יַעֲזֹר לִילְדָיו?! אֵין זֶה אֶלָּא מֵרַע לְכַב
שֶׁל הָאָדָם. וְאֵף שְׂרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (סִפְרֵי־הַמְּדוּת, אוֹת בְּנִים, סימן ג'): אֵין
צָרִיךְ לְאָדָם לְדַאֵג עַל פְּרִנְסַת בְּנָיו, כִּי כְּשֶׁהֵם גְּדֻלִים — גְּדֻלָּה
פְּרִנְסַתָּם עִמָּהֶם; עִם כָּל זֹאת אִם יֵשׁ לְאָדָם כְּסָף, וְרוֹאֶה שְׁהַיְלָדִים
שְׂלוֹ בְּצַעַר וּבְדַחְקוֹת גְּדוּלָּה, לְמָה שְׂלֹא יַעֲזֹר לָהֶם?! זֶה בָּא רַק
מֵרְשָׁעוֹת וּמֵאֲכֻזְרִיּוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָן, מֵהוֹרִים כְּאֵלוֹ, וְדֵי לְחַפְיָמָא.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז קטז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר מְטוֹת־מַסְעֵי, כ"ו תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל הַיָּקָר וְהַנּוֹעֵלָה ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רַק חֲזַק מְאֹד לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְהַשְׂמָחָה — רְפוּאָה בֵּין
בְּגִשְׁמֵי וּבֵין בְּרוּחָנִי. וְרַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ עֲצוֹת נוֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת אֵיךְ
לְהִתְחַזֵּק לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה. וְעַקֵּר הָעֲצָה הוּא לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ
וּלְמַצֵּא בְּעֲצָמוֹ נִקְדוּת טוֹבוֹת, כְּמוֹכָא בְּדַבְּרֵי ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק
א', סימן רפב), שְׂצָרִיכִים לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ אַחַר הַנִּקְדוּת טוֹבוֹת שֵׁיִשׁ בּוֹ;
כִּי בּוֹדַאי יֵשׁ אֶצְלָ כָּל אֶחָד וְאֶחָד נִקְדוּת אֲשֶׁר אֵין בְּחִבְרוֹ. וְלִכֵּן
אֲשַׁרֵּי מִי שְׂמַחֲפֵשׂ תָּמִיד אֶת הַטוֹב בְּעֲצָמוֹ, וְאֵז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

צָרִיךְ שִׂתְדַע, שְׂאֵין זֶה עֲצָה לְהִסְתַּוֵּב מִמְרָמֵר, אֲדַרְבֵּה זֶה רַק
יִסְבֵּךְ אוֹתוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְלִכֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׂבַעוּלָם לְהִיּוֹת

רק בשמחה, ותדבר תמיד משמחה, ועל-ידי-זה באמת תגיע לשמחה, אשרי מי ששמח תמיד, שאז טוב לו בזה ובבא כל הימים; כי השמחה פורצת גדרים בין למטה ובין למעלה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ז קיז.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר מטות-מסעי, כ"ו תמוז ה'תש"ן.

שלום וברכה אל היקר והנעלה ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מאד מאד הצטערתי לשמע איך שאחד בזה אותך ברבים וכו', זכר גם זכר מה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ר'): עקר התשובה — ישמע בזיונו, וידם וישתק; הרי כשאדם חוטא, גלה האריז"ל (שער רוח-הקדש) תקונים לעונות וכו', לצום צומות כפי מספר העונות וכו'. ובדורותינו אלו מי יש לו פת לצום כל-כף הרבה צומות?! אשר יכלו הימים והשנים, ועדין לא יספיקו הצומות שצריכים לצום. ובא רבנו ז"ל, והחליף את הכל לבזיונות. ואמר: "שעקר התשובה — ישמע בזיונו וידם וישתק"; בזה שאחד מבזה אותו, והוא שותק למחרפו ולמבזו, בזה הוא זובח את יצרו, ומחליש את תבועת הדמים שבחלל השמאל. ולכן תהיה בשמחה עצומה, שבזו אותך ברבים, ואין עוד תשובה יותר גדולה מזו, שאדם שותק למחרפו ולמגדפו וכו' וכו'. ואמרו חכמינו הקדושים (קדושין ע"א:), כי מינצו בי תרי בהדי הדדי חזו הי מניהו דקדיים ושתיק אמרי האי מיחס טפי, אמר רב שתיקותיה דבבל הינו יחוסא; הינו בעת מחלקת ראה מי ששותק קדם הוא מיחס. כי באמת לא כל אחד מסגל לשמע את בזיונו ולשתק, כי טבע של האדם שצריך לענות חזרה, ורוצה להצדיק את עצמו, וקשה וכבד עליו לקבל

בזיונות, ולכן מי שזוכה לדם ולשתק בעת שמבזים אותו, זה סימן שהוא מיחס, שהוא כבר זכה להיות אדם היושב על הכסא, שהכניע את החמר. ואמרו חכמינו הקדושים (בבא קמא צב:): חֲבַרְךָ קִרְיָךְ חמרא אוכפא לגבך מוש, ופרש רש"י: כלומר טול אכף של חמור והסירהו אליך, ושים אותו על גבך, כלומר הודה לדבריו ואל תענהו; כי לא כדאי לענות לעזות פנים, ויש מאמר החכם: "לא תוכל להלחם עם נבל כמו שתחריש לו". ואמר: "השתיקה תשובת הכסיל". ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות מריבה, סימן לה): מי שהוא עצור במלין, לא יוכל אותו שום אדם; ולכן עקר העצה — כששומעים בזיונו, לא צריכים לענות לו בשום פנים ואפן, אלא לקבל את הכל לכפרת עוונות.

ומה שאני בן עונה לעזי פנים וכו', ומגלה את קלונו ברבים וכו', כי כך אמרו חכמינו הקדושים (שבת ל:), שדברי שלמה המלך סותרים עצמם, כתיב פעם (משלי כו, ד): "אל תען כסיל כאולתו פן תשנה לו גם אתה", וכתיב (שם): "ענה כסיל כאולתו, פן יהיה חכם בעיניו", ומפרשים הא בדברי תורה, הא במלי דעלמא; הינו במלי דעלמא לא ישיב לו כי תהיה שנה לו. ולכן אמר: "אל תען כסיל כאולתו פן תשנה לו גם אתה", כי כסיל עונה לכסיל, וזה בדברים של מה בכך, אבל אם הוא בא ללעג מדברי תורה, או שמדבר על הצדיק, אז "ענה כסיל כאולתו פן יהיה חכם בעיניו", כי הוא יחשב שאין לך מה לענות, ולכן אם אחד מבזה אותך — שתק, שתק! כי זה שנה כאלף תעניות, אבל אם הוא מדבר על רבנו ז"ל, ועושה צחוק מדבריו הקדושים, לחצוף כזה צריכים לענות ולגלות את קלונו ברבים, כי הוא יחליש אלפי אלפים בני הנעורים. וזה מה שאני עשיתי כשיצאו כנגדי כל מיני חצופים, גליתי את פרוצופם וקלונו וכו', כי ראיתי שגרמו, שמאות ואלפי בני הנעורים נתקרו מעבודת השם יתברך, ונתרחקו מדעת רבנו ז"ל, רק מפני שאלו הפגומים והפסולים שנולדו בפסול, דברו נגד הספרים הקדושים המחיים ומחזקים ומעודדים ומשמחים את נשמות ישראל. ובשביל זה לא יכלתי לעצור את עצמי, והחזרתי להם מנה אחת אפים, וכך

שֶׁתְּקוּ, כִּי פָחַדוּ מְאֹד שְׁמָא אַגְלָה יוֹתֵר וַיּוֹתֵר אֶת מַעֲשֵׂיהֶם הַמְּגִנִּים וְכוּ' וְכוּ', עִם כָּל זֹאת אַתָּה רֹאֵה רַק לְדָם וְלִשְׂתֵּק, וְזֶה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז קיח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִטּוֹת-מִסְעֵי, כ"ו תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּגְדַל שְׂמִחָתִי לְשִׂמְעַת הַטּוֹב מִמֶּךָ —
אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל.

רֹאֵה לְשִׂמַח אֶת עֲצֻמְךָ בְּכָל מִינֵי אַפְנִים שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי זְכוּתְךָ גְדוֹלָה מְאֹד בְּשָׁמַיִם, כִּי תִדַּע, אֲשֶׁר אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד חָשׁוּב בַּיִשְׂרָאֵל שְׂזוּכָה לְעִשׂוֹת טוֹבָה לַיהוּדִי. וְהַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זִי"ע גְּלָה לָנוּ נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת מֵהַ שְׁנַעֲשֵׂה בְּשָׁמַיִם, כְּשִׁיְהוּדִי אֶחָד עוֹזֵר לְשֵׁנִי. וְזֶה עֵקֶר הַנַּחֲת־רוּחַ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּבִיכּוֹל, כְּשִׁרְוָאָה שְׁעַם יִשְׂרָאֵל עוֹזְרִים זֶה לְזֶה. וְעֵקֶר הָעֶזֶר — לְקִרְבָּם אֵל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְעַל-כֵּן רְאוּי לָךְ לְשִׂמַח מְאֹד מְאֹד, שְׂאֵתָה עוֹסֵק בְּעִבּוּדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזֹּאת — לְקִרְבֵּי אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֵתָה עוֹשֵׂה שְׁלוֹם בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּזֶה שְׂאֵתָה מִפִּיץ אֶת הַקּוֹנְטְרַסִּים הַחֲדָשִׁים.

רֹאֵה לְהַפִּיצֵם בְּרַחֲוִבוֹת וּבְשִׂוְקִים, בְּבִתִּים וּבְאוֹטוֹבּוֹסִים וְכוּ', הֵיכֵן שְׂיֵשׁ יְהוּדִים תִּרְאֶה לְהַפִּיץ שְׁמָה, וּבּוֹא תְּבוֹא עַל שְׂכָרְךָ —
בֵּין בְּגִשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחֲנִי.

נָא וְנָא רֹאֵה לְהַתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְסוּף הַכְּבוֹד לְבוֹא, כִּי אֵין לָךְ טוֹב מִתּוֹרָה.

אַקְוֶה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהִיּוֹת בְּשִׁבּוּעַ הַבָּא בְּצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל,
וְאֵתְפַלֵּל הַרְבֵּה בְּשִׁבְלֶךָ, שְׂתִזְכָּה לְהַצְלִיחַ בְּרוּחֲנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת,

וּתְכַנֵּס לְבֵיתְךָ מֵהַיּוֹמָה שְׁיִוְתֵר מֵהַיּוֹמָה, וְיִהְיֶה בֵּיתְךָ בֵּית וַעֲדָה לְחַכְמֵי, וּבֵית שֶׁל הַכְּנֶסֶת אֲוֹרְחִים.

נָא וְנָא רְאֵה לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, כִּי אֵין לְמַעַלָּה מְזֻהָ, כִּי כָל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא הַמְשַׁכֵּת הַשְּׂכִינָה בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר מִי שְׂזוּכָה לְעֵסֶק בְּתַפְלָה בְּכָל יוֹם, אֲשֶׁר אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סִפְרֵי, פָּרָשַׁת וְאַתְחַנֵּן): יָפָה שְׁעָה אַחַת בְּתַפְלָה, יוֹתֵר מִמְּעֻשִׁים טוֹבִים; שְׂזוּהִי הַשְׁעָה הַתְּבוּדָדוֹת, שְׁהִזְהִירוּנוּ כָּל-כָּף רַבְּנוּ וְ"ל, וַיְכֻלִּים לְחַלֵּק אֶת הַשְׁעָה לְשֵׁשׁ פְּעָמִים: הֵינּוּ עֲשָׂרִים דְּקוֹת בְּבִקְרָה כְּשֶׁקָּם, וַעֲדָה שְׂמִיכִין אֶת עֲצָמוֹ לְלָכֵת לְמִקְוֵה וְלְתַפְלָה, יְכוּל לְדַבֵּר אֶז עִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עֲשָׂרִים דְּקוֹת, וְלִבְקָשׁ וְלְהַתְחַנֵּן שֶׁהַיּוֹם הַזֶּה יִהְיֶה לִי יוֹם טוֹב, וְאַזְכָּה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְאַצְלִיחַ בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין בְּרוּחַנִיּוֹת, וְעֲשָׂרִים דְּקוֹת בְּאַמְצַע הַיּוֹם, לְעַצֵּר אֶת עֲצָמוֹ הֵיכָן אֲנִי בְּזֵה הָעוֹלָם, וְלְהַתְיַשֵּׁב הַיֵּטֵב, וְעֲשָׂרִים דְּקוֹת בְּלִילָה. וּמָה טוֹב וּמָה נָעִים, אִם תִּזְכָּה לְצֵאת בֵּין הַקְּרִיִּים, וְלִקְיָם אֶת הַגְּלוּי שְׂגָלָה רַבְּנוּ וְ"ל עַל-פִּי הַמְּשֻׁנָּה "הַנְּעוֹר בְּלִילָה, וְהַמְּהַלֵּךְ בְּדֶרֶךְ יְחִידִי" (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהֵר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נב), וְלְהַתְּבוּדָד עֲצָמְךָ אֶז עַל-כָּל-פְּנִים עֲשָׂרִים דְּקוֹת, וְלִבְקָשׁ וְלְהַתְחַנֵּן מִמְּנוּ יִתְבַּרְךָ כָּל מָה שְׂאַתָּה צְרִיךָ. מָה אָמַר לְךָ, יְדִידִי הִיקָר! אֵין לְמַעַלָּה מְזֻהָ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שְׂתִזְכָּה לְהַצְלִיחַ דְּרַכְךָ, וְיִמְשֹׁךְ עֲלֶיךָ שְׁפַע בֵּין בְּגִשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחַנִי, וְתִהְיֶה תְּמִיד שְׂמַח, וְתִשְׂמַח אֶת אֲשֶׁתְּךָ.

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז קיט

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִטוֹת-מִסְעֵי, כ"ו תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ, וּמָאֵד שְׂמִחָתִי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִכֶּם.

רְאֵי לְחִזֵּק תָּמִיד אֶת נְשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם בֵּינֵיהֶן,
 כִּי לֹא מִצָּא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּלֵי מַחְזִיק בְּרָכָה לְיִשְׂרָאֵל, אֲלֹא
 הַשְׁלוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים כט, יא): "ה' עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן, ה' יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ
 בְּשָׁלוֹם" (עֲקָצִין פָּרָק ג'); וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בַּמְדָּבָר רַבָּה, פָּרָשָׁה
 יב, סִימָן א'): לֹא בָרָא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת הָעוֹלָם אֲלֹא עַל מְנַת
 שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם בֵּין הַבְּרִיּוֹת; וּבִיּוֹתֵר צְרִיכִים לְהִזְהַר שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם בֵּין
 הַנְּשִׂאִים, כִּי דָרְכָן שֶׁל נְשִׂאִים שֶׁהֵן פֶּטְפֻטָּנוּיּוֹת, וּמְדַבְּרוֹת כָּל הָעוֹלָה עַל
 רוּחָן, וְזֶה מְבִיא אַחֲרֵי-כֵן לְמַחְלָקַת וְלִלְשׁוֹן הָרַע, קִנְיָאָה וְשִׁנְאָה;
 וְעַל-כֵּן רְאֵי לְחִזֵּק אֶת נְשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְתַתְּוַעְדוּ יַחַד, וְתַחֲזִקוּ
 אַחַת אֶת הַשְּׂנֵיָה. וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדֵאֵי לֹא יַעֲזֹב אֶתְכֶן.

בְּשָׁבוּעַ הַבֵּיא אָנִי אֶהְיֶה עַל צִיּוֹן רַבֵּנוּ ז"ל, וְאֶתְפַּלֵּל הַרְבֵּה
 בְּעִבּוּרְכֶן, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְכֶן, שֶׁתִּזְכְּרֵנָה לְגִדּוֹל אֶת יְלָדֵיכֶן
 בְּנִקְלָה, וְיִהְיֶה לְכֶם הַרְבֵּה נַחַת מֵהֶם.

הַמֵּאֲחֵל לְכֶן בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז קב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מְטוֹת-מִסְעֵי, כ"ו תמוז ה'תשס"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רְאֵה לְמִסֹּר אֶת נַפְשֶׁךָ לְהַפְיִץ בְּכָל שָׁבוּעַ "עֲלוֹן בְּרִסְלָב", וְזֶה
 תְּקוּנָה, כִּי כְּנֻגַד זֶה שְׁחָטָאָת וּפְגַמְתָּ כָּל-כֵּן הַרְבֵּה בַּפְּגָם-הַבְּרִית
 הוֹצָאת זָרַע לְבִטְלָה, עָלֶיךָ לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת רַבֵּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, וְאֵל
 תִּתְפַּעַל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַע-עוֹלָם, וְזֶה יְבִיא לְךָ גַּם פְּרִנְסָה.

רְאֵה לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם כָּל מָה שְׂאֲתָה צְרִיךְ, כִּי
 הַתְּפִלָּה שֶׁהָאָדָם מִתְפַּלֵּל וּמְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, מְאֹד מְקַבֵּלֶת וּמְרַצָּה
 בְּשָׁמַיִם.

אָשֶׁר ט"ז קכא — ט"ז קכב בַּנְחַל רפז

הַכָּפַל הַדְּבָר, רֵאָה לְמִלָּא אֶת כָּל עֵירֶךְ בְּכָל שָׁבוּעַ עִם "עֲלוֹן בְּרִסְלָב", וְאֵל תַּתְּבִישׁ כָּלֵל, וְאֶדְרְבָה בְּזֶה שְׁתַּתְּבִישׁ, וְתִשְׁבֵּר אֶת הַבּוּשָׁה, זֶה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה שְׁלֶךְ, כִּי רִבְנֵנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ו'), אֲשֶׁר עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה הִיא הַבּוּשָׁה, אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה לְהַתְּבִישׁ בְּזֶה הָעוֹלָם, שְׁלֵא יִצְטָרֵךְ לְהַתְּבִישׁ בְּעוֹלָם הַבָּא; לְכֵן רֵאָה לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ לְמִלָּא אֶת כָּל עֵירֶךְ בְּכָל שָׁבוּעַ עִם "עֲלוֹן בְּרִסְלָב", וְזֶהוּ תְּקוּנָתוֹ הַנִּצְחָי.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז קכא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מְטוֹת-מִסְעֵי, כ"ו תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רֵאָה לְבַדֵּק אֶת הַתְּפִלִּין שְׁלֶךְ.

מֵה טוֹב וּמֵה נָעִים, אִם תַּתְּפַּלֵּל בְּכָל יוֹם בְּמַגְנִין, וְתִדְרְקֶךָ מֵאֵד לֹא לְדַלֵּג עַל מְזֻמּוֹרֵי הַתְּפִלָּה, אֲלֵא תַתְּפַלֵּל מִתּוֹךְ הַסְּדוּר דִּיקָא אֶת כָּל סֵדֶר הַתְּפִלָּה.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְּפִלָּל בְּעַדְךָ, שְׁתַּצְּלִיחַ דְּרַכְּךָ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז קכב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מְטוֹת-מִסְעֵי, כ"ו תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הִיָּה טוֹב מְאֹד, שְׁתַּלְמַד הַרְבֵּה בְּקוֹנְטֵרִס "אֵל תִּפְחַד".

רְאֵה לְבִדֵּק אֶת הַתְּפִלִּין שְׁלֶךְ, וּתְדַקְדַּק מְאֹד לְהַתְּפַלֵּל בְּמִנְיָן
וּמִתּוֹךְ הַסְדוּר דִּיקָא מְלָה בְּמְלָה.

מָה טוֹב וַיְמָה נְעִים, אִם תִּזְכֶּה לְלַכֵּת עַל-כָּל-פְּנִים פְּעַם אַחַת
בְּשָׁבוּעַ לְמִקְוֵה, וְאִם אֶפְשָׁר בְּעָרֵב שַׁבָּת — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

רְאֵה לומר בְּכָל יוֹם הַעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים שְׁגִלָּה רַבְּנוּ ז"ל
בְּשִׁבִיל תְּקוּן הַבְּרִית, תְּקוּן הַמַּח. וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יְטַהֵר אֶת מַחֲךָ,
וְתִזְכֶּה לְהִבִּין מָה שְׁאַתָּה לומר.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז קכג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִטוֹת-מַסְעֵי, כ"ו תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּגְדַל שְׂמִחָתִי לְשִׂמְעַה הַטוֹב מִמֶּךָ —
אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי אַתָּה חֲקוּק בְּפִנְיֵימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל
הַיָּמִים.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר! רְאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה מְאֹד עַל נַעַם חֲלֻקְנוּ,
עַל אֲשֶׁר בְּנַחַל שֵׁם חֲלֻקְנוּ וְגוֹרְלָנוּ, וּבִפְרִט אַתָּה, שְׂזַכִּיתָ לְהַכְנִס לְגוּר
בִּיבְנָאֵל "עִיר בְּרִסְלָב", וְאַתָּה פָּרַצְתָּ אֶת הַדֶּרֶךְ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
יַעֲזֹר לְךָ, שְׂיִהְיֶה לְךָ שֵׁם שִׁפְעָה וְהִרְחַבְתָּ הַדַּעַת גְּדוּלָּה מְאֹד.

נָא וְנָא רְאֵה לְשִׂמְחָה מְאֹד, וּלְשִׂמְחָה אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְהַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדְאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ.

רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן, אֶפְלוּ מַעַט
דְּמַעַט, כִּי רַבְּנוּ ז"ל גִּלָּה לָנוּ, שְׁאֶפְלוּ מַעַט גַּם-כֵּן טוֹב.

אָשֶׁר ט"ז קכד – ט"ז קכה בַּנְחַל רפֿט

רֵאָה לְכַבֵּד מְאֹד אֶת אֲשֶׁתְּךָ, וְאָז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים, כִּי כָּל הַשָּׁפַע בָּא לְאָדָם בְּזָכוֹת אֲשֶׁתּוֹ, כַּמּוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סט); וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (בְּכָא מְצִיעָא נט): אוֹקִירוּ לְנִשְׁיָכוֹ כִּי הֵיכִי דִתְתַעְתְּרוּ, תִּנְקְרוּ אֶת נְשׁוֹתֵיכֶם, כְּדֵי שְׁתַּעֲשְׂרוּ.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שְׂיִתְרַחֵב לָכֶם תְּמִיד.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז קכד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִטּוֹת-מִסְעֵי, כ"ו תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲוִיָּה.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם בְּדִירָה הַחֲדָשָׁה, שְׂיֵאִיר לָכֶם מִזְלָכְכֶם, כִּי מְשֻׁנָּה מְקוֹם מְשֻׁנָּה מִזֵּל, אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִהְיֶה לָךְ פֶּה רַק טוֹב, וְתִהְיֶי שְׂמֵחָה וְעֹלִיזָה, וְתִרְוִי רַב נַחַת מִהַיְלָדִים, וְתִתְאַקְלָמִי בְּמְקוֹם, וְתִתְחַבְּרֵי יַחַד עִם נְשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְתִדְבְּרוּ רַק דְּבוּרֵי יִרְאַת שָׁמַיִם, וְאָז טוֹב לָכֶם כָּל הַיָּמִים.

הַמְּאַחַל בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז קכה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִטּוֹת-מִסְעֵי, כ"ו תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גְּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שְׂאֵתָה מְחֻזָּק אֶת עֲצָמְךָ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ ז"ל, אֲפֹלוּ שְׁעוּבָר

עֲלִיךָ מֵה שְׁעוֹבֵר, וְאַתָּה זֹכֶה לְחִדּוּשׁ אֵיזָה חֲדוּשׁ. וְעֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי אֶצֶל רַבֵּנוּ ז"ל הָיָה מְאֹד מְאֹד יָקָר חֲדוּשֵׁי תוֹרָה. וּבְפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן קה), אֲשֶׁר כְּנִגְדֵי זֶה שֶׁהַכְּנִיס בְּמַחוּ וּבְמַחְשָׁבְתוֹ כָּל מִינֵי זְהָמָה, טוֹב לְהַכְנִיס תוֹרָה, וּבְזֶה שֶׁמְחַדְּשִׁים אֵילוּ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה, זֶהוּ תְקוּנַת הַמַּח. אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁזֹּכֶה לְחִדּוּשׁ אֵיזָה חֲדוּשׁ אֶפְלוּ פַעַם אַחַת בְּשָׁבוּעַ. וּמוּבָא בְּזֵהַר הַקְּדוּשׁ (חֵלֶק ג', קעג): כְּשֶׁאָדָם מְחַדֵּשׁ אֵיזָה חֲדוּשׁ בְּשִׁבְתוֹ, הַנְּשַׁמָּה עוֹלָה לְמַעְלָה בְּשִׁמְחָה רַבָּה, כִּי כָּל הַנְּשַׁמּוֹת מְאֹד מְתַאוֹת לְנִשְׁמָה זוֹ, וּכְשֶׁהַנְּשַׁמָּה הֵיחָדָה עוֹלָה לְמַעְלָה, שׁוֹאֲלִים אוֹתָהּ: אֵיזָה חֲדוּשׁ שֶׁמַּעַתָּה בְּשִׁבְתוֹ זוֹ.

וְעַל־כֵּן מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים לְחִדּוּשׁ אֵיזָה חֲדוּשׁ, וְאִם אֵי אֶפְשָׁר עַל־כָּל־פְּנִיִם לְלַמֵּד אֵיזָה דְבַר חֲדוּשׁ בְּכָל שִׁבְת־קִדְשׁ, וּבְפִרְט שְׁזָכִינוּ לְסַפְּרֵי תַלְמִידֵי הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקְּדוּשׁ זי"ע עַל פְּרִשְׁתׁ הַשְּׁבוּעַ, מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים לְעֵינַי בְּאֵיזָה סֶפֶר חֲדָשׁ בְּכָל שִׁבְת־קִדְשׁ מִפְּרִשְׁתׁ הַשְּׁבוּעַ, כְּדֵי שֶׁהַנְּשַׁמָּה תַעֲלֶה לְמַעְלָה וְתִתְפָּאֵר, שְׁרֵאִיתִי הַיּוֹם הַזֶּה חֲדוּשׁ חֲדָשׁ.

רֵאָה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֶפְנִיִם שְׁבַע־עוֹלָם. אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא לְהִיּוֹת בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה שֶׁלֹּשׁ שִׁבְתוֹת: פְּרִשְׁתׁ וְאַתְחַנֵּן, עֲקֵב, רֵאָה, וְאַקְוֶה שֶׁתִּהְיֶה עִמָּנוּ.

בְּשָׁבוּעַ הַבָּא אֲנִי נוֹסֵעַ אֶל צִיּוֹן רַבֵּנוּ ז"ל, וְאַזְכִּירָךָ שֵׁם לְטוֹבָה, וְאַתְפַּלֵּל הַרְבֵּה בְּשִׁבְלֶךָ. וְהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, כִּי נִפְשֵׁי קְשׁוּרָה בְּנַפְשֶׁךָ. וְאֲנִי מְקַוֶּה לְהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׁסוּף כָּל סוּף אַחַר הַרְעָה יָבוֹא הַטוֹב, שֶׁכְּבָר תִּרְוֶה רַב נַחַת מִלְדִּיד, וְתִזְכֶּה לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלֹא תִתְבַּלְבֵּל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַע־עוֹלָם, וְנִזְכֶּה וְנִחְיֶה וְנִרְאֶה וְנִירָשׁ טוֹבָה וּבְרָכָה לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז קבו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִטּוֹת-מִסְעֵי, כ"ו תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מֵאֵד מֵאֵד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַ אֶת הַבְּשׂוּרָה הַמְשֻׁמַּחַת שְׂאֵת מִבְּשׂוּרַת, שְׂתִּהְיֶה לְאֵל, אֶת מִתְחִילָה לְרֵאוֹת אֶת הַנְּסִים נִגְלִים שְׁעָשָׂה עִמָּכֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי לְפָנַי שָׁנָה עוֹד לֹא הָאֲמֵנָה, שְׂתִּשְׁבּוּ בַּדִּירָה שְׁלָכֶם וְכוּ', וְכוּ', לְזֹאת אִמַּר לָכֶם, כִּי בְּעוֹד שָׁנָה לֹא תֵאֱמִינוּ מַה יִּהְיֶה בְּעֶזְרַתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵב הַרְחֵמֶן, וּבּוֹדָאֵי יַעֲשֶׂה עִמָּנוּ חֶסֶד, וְעוֹשֶׂה עִמָּנוּ חֶסֶד, וּבִפְרָט בְּעֵינֵי יִבְנֵאל "עִיר בְּרֶסֶלֶב", אֵךְ הַבְּעַל-דָּבָר אֹרֵב מְאֹד מְאֹד עַל זֶה, וְעוֹמֵד מִמָּשׁ לְכַלּוֹתֵנוּ, חֵס וְשְׁלוֹם, וְעַל-כֵּן הָעֵקֶר שִׂיְהִיָּה שְׁלוֹם וְאַחֲדוּת בֵּין נְשׂוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְכִשְׂתִּהְיֶה אַחֲדוּת בֵּינֵיהֶן, מִמִּילָא יִהְיֶה שְׁלוֹם בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּעֶצְמָם, כִּי לְנָשִׁים יֵשׁ הַשְּׁפָעָה גְּדוּלָה עַל הַגְּבָרִים, וְזֶה בְּרוּר! לְזֹאת רְאִי וְהַשְׁתַּדְּלִי מְאֹד, שְׂתִּהְיֶה אֶהְבָּה, אַחְוָה וְרַעוּת בֵּינֵיכֶן, וְאַף פַּעַם אֵל תְּרִיבוּ.

וּבְעֵינֵי שְׂאֵת כּוֹתֵבַת, שְׂיִכּוֹל לִהְיוֹת שֶׁהוּא מְכַנֵּס מְאֹה עוֹלִים חֲדָשִׁים וְכוּ', מַה אֲכַפֵּת לָנוּ, נַחְזִיר אֶת כָּלֶם בְּתִשׁוּבָה, וְיִתְרַבֶּה הַקְּבוּץ שְׁלָנוּ מְאֹד, כִּי בּוֹדָאֵי הַכּוֹנֵה שְׁלָהֶם הִיא כּוֹנֵה אַחַת — שְׁלֹא יִהְיֶה רַב דְּתִיִּים, אֲבָל בְּעֶזְרַתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲנַחְנוּ נַחְזִיר אֶת כָּל יִבְנֵאל בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

וּבְאֵמַת כָּל נְשׂוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ צְרִיכוֹת לְעֹז לְזֶה, כִּי יֵשׁ לָכֵן כַּחוֹת עֲצוּמִים. וְלָכֵן רְאִינָה לְהִתְוַעַד יַחַד, וּלְטַכֵּס עֲצוֹת אִיךָ יְכוֹלִים לְקַרֵּב אֶת נְשׂוֹת אֲנָשֵׁי הַמְּקוֹם לְאֲבִינוּ שְׁבַשְׁמִים, וְהַכֵּל בְּחֻמָּה עֲצוּמָה.

רצב אָשֶׁר ט"ז קכז – ט"ז קכח בַּנְחָל

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלַתִּי שְׂאֲנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתְּצַלִּיחוּ כָּל יְמֵי חַיֵּיכֶם.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז קכז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִטּוֹת-מִסְעֵי, כ"ו תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... נְרוּ יְאִיר.

מִדֵּי כְּתָבִי מִכְּתָב לְאַשְׁתָּךְ אִמְרָתִי לְרוּץ שׁוֹרוֹתַיִם אֵלַי אֵלֶיךָ.

רְאֵה לְנֹצֵל אֶת זְמַנְךָ, בְּשַׁעַה שְׁאַתָּה יוֹשֵׁב בְּהַר, רְאֵה לְדַבֵּר אֶז
עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי אִם הִיִּיתָ יוֹדֵעַ מַעֲלַת הַזִּזְכָּה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, הִיִּיתָ
מִתְמִיד בְּזֶה מְאֹד מְאֹד. וְכֵן תִּתְמִיד הַרְבֵּה בְּלִמּוּד שְׁלִחַן עֲרוּךְ,
וְתִלְמַד הַרְבֵּה מִחֵבֶר רַמ"א, כְּדֵי שֶׁתִּהְיֶה בְּקֵי בְּד' חֲלָקֵי שְׁלִחַן עֲרוּךְ.
וּמָה טוֹב וּמָה נָעִים, אִם תִּלְמַד בְּכָל שָׁבוּעַ אֶת ה'בֵּן אִישׁ חִי' מִפְּרֻשַׁת
הַשָּׁבוּעַ, וְזֶה יוֹעִיל לָךְ מְאֹד, כִּי רַבְּנוּ ז"ל הִקְפִּיד מְאֹד עַל לְמוּד
הַלְכָה.

רְאֵה לְחֻזַּק אֶת עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וּתְחַזֵּק אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ
שִׁיְהִיו בְּשִׁמְחָה, כִּי עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵה שְׁעוֹבֵר, וְצָרִיכִים
לְחֻזְקָם וּלְשִׁמְחָתָם, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדֵאֵי עוֹד יַעֲזֹר לָךְ לְרֵאוֹת
דְּבָרִים יָפִים בְּיַבְנָאֵל, כִּי הַמְּקוֹם עוֹד יִתְהַפֵּף לְמְקוֹם תּוֹרָה וּתְפִלָּה,
וְנִזְכָּה בְּאַמֶּת לַעֲשׂוֹת גִּמְת־רוּחַ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז קכח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִטּוֹת-מִסְעֵי, כ"ו תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲנִי מְקוּוֶה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְדַבֵּר עִם בְּעַלְךָ, אֲבָל אֶת רְאִי
לְדוֹן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּאֵמֶת יַעֲזֹר לָכֶם מִכָּל
הַבְּחִינּוֹת. אֲנִי יוֹדֵעַ וּמְבִין מְרַחוּק, שְׂעוּבָר עֲלֵיכֶם מֵה שְׂעוּבָר, עִם
כָּל זֹאת, בְּעֶזְרָתוֹ יִתְבַּרְךָ, בְּתַפְלָה וּבְכַטְחוֹן חֲזָק, עוֹד תִּזְכּוּ לְדִירָה
מִשְׁלָכֶם, וְלֹא תִצְטָרְכוּ לְגוֹר אֲצֵל אַחֵרִים, וּמִי יִתֵּן, שְׂתַקְנּוּ אֶת הַדִּירָה
לְעֶצְמְכֶם.

רְאִי לְהִתְחַזֵּק בְּתַפְלָה, כִּי רַבְּנוּ ז"ל מְאֹד הִפְלִיג בְּתַפְלַת הַנְּשִׁים
וְאָמַר, שְׁלֹמֶעֱלָה מְאֹד מִתְפַּאָּרִים בְּתַפְלַת אִשָּׁה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שְׂיִתְרַחֵב לָכֶם, וְיִהְיֶה לָכֶם כָּל טוֹב.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז קכט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁשִׁי לְסֵדֶר מִטּוֹת-מִסְעִי, כ"ז תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוּ יְאִיר.

מֵה אָמַר לְךָ, יְדִידִי הַיְקָר! צְרִיכִים בְּזֶה הָעוֹלָם לְהִיּוֹת חֻכָּם,
לְהִבִּין וּלְהַשְׁכִּיל מֵה קוֹרָה כָּאֵן, וְלֹא לְהִיּוֹת אִישׁ תָּם, לְהֵאֲמִין לְכָל
אֲחָד, כִּי רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן גא), אֲשֶׁר גַּם בְּתַמִּימוֹת
אֲסוּר לְהִיּוֹת שׁוֹטֵה וְכוּ'. וְעַל-כֵּן צְרִיכִים שְׁכָל לְדַעַת שְׂאֲסוּר לְהֵאֲמִין
לְאֵף אֲחָד, וּבִפְרָט בְּעִנְיַן כְּסָפִים. וְרַבְּנוּ ז"ל הִזְהִירָנוּ מְאֹד מְאֹד
לְשָׁמֵר עַל הַכֶּסֶף, וְעַל-כֵּן מֵהַיּוֹם וְהַלְאָה תִּשְׁמַר מְאֹד לֹא לְפָזֵר אֶת
כְּסָפְךָ, אֲלֵא רְאֵה לְתֵן אֶת כְּסָפְךָ לְאִשְׁתְּךָ, כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר
(לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ס'), אֲשֶׁר כָּל הַכֶּסֶף וְהַעֲשִׂירוֹת שֶׁיֵּךְ
לְנָשִׁים; עַל-כֵּן רְאֵה לְמַסֵּר אֶת הַכֶּסֶף לְאִשְׁתְּךָ, וְאִשְׁתְּךָ תִּשְׁמַר עַל
הַכֶּסֶף. וְכֵן תִּרְאֶה שְׁלֹא יִחְסַר לְבֵית שׁוֹם דְּבָר, וְשִׂיחֶיךָ לְיִלְדִים כָּל
טוֹב.

הַרְגַל אֶת עֲצָמָךְ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר
שְׁמֹדְבָרִים עִמוֹ יִתְבָּרַךְ — הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ שְׁאִין
לְתָאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל, אֲשֶׁרִי מִי שְׁמֵתְבוּדָד עֲצָמוֹ בְּכָל יוֹם, וְאִז
טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז קל.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי לְסֹדֵר מִטּוֹת־מַסְעִי, כ"ז תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אִתָּה צְרִיף לְדַעַת, שְׁהַחַיִּים לֹא כָּל־כֶּף קָלִים וְכוּ', וְכָל אֶחָד
עוֹבֵר בַּחַיִּים מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁמַחְזִיק מֵעַמְד בְּזֵה הָעוֹלָם,
וְרַק בְּזֵה נִמְדַדַת גְּדֻלַת בֵּר יִשְׂרָאֵל, וְתֵאֱמִין לִי, אִם הֵייתָ יוֹדֵעַ מַה
שְׁעוֹבֵר עַל בְּנֵי־אָדָם אַחֲרִים, וְאֶף־עַל־פִּי־כֵן מַחְזִיקִים מֵעַמְד, הֵייתָ
מִתְפַּעֵל אִיף הֵם יְכוּלִים לַעֲבֹר יוֹם אֶחָד עִם יִסּוּרִים מְרוֹרִים כְּאֵלוֹ.
וְאֵל תֵּאמֶר "זֶה מַעֲשֵׂה שְׁלִי וְזֶה מַעֲשֵׂה שְׁלוֹ", "זוֹ צָרָה שְׁלוֹ וְזוֹ צָרָה
שְׁלִי" וְכוּ', וְכוּ', צְרִיכִים לְהַחְזִיק מֵעַמְד כָּל אֶחָד כְּפִי בַחֲנִינְתוֹ, אֲסוּר
לְהַתְּבַלְּבֵל אֶחָד מֵהַשָּׁנִי, וְזוֹ הֵייתָ הַכּוֹנֵה שֶׁל הַתָּם הַקְּדוֹשׁ, שְׁאָמַר
(סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה ט') זֶה מַעֲשֵׂה שְׁלִי וְזֶה מַעֲשֵׂה שְׁלוֹ, כִּי לֹא רָצָה
לְבַלְּבֵל אֶת עֲצָמוֹ מֵאַחֲרִים, עִם כָּל זֹאת כְּדֹאֵי לְלַמֵּד מֵאַחֲרִים, אִיף
הֵם מַחְזִיקִים מֵעַמְד וְאִינָם נִשְׁבָּרִים, אֶף שֶׁהֵם סוֹבְלִים פִּי אֶלְף מִמָּה
שְׁאִנִי סוֹבֵל, אֲזִי רְאוּי לִי לְלַמֵּד מֵאַחֲרִים, שְׁעוֹבְרִים צְרוּת וְיִסּוּרִים
וּמַחְזִיקִים מֵעַמְד.

הַעֲקָר אִיף לְהַחְזִיק מֵעַמְד בְּזֵה הָעוֹלָם, זֶה רַק עַל־יְדֵי אֲמוּנָה,
כִּי בְּרַגַע שְׁאָדָם חֲזַק בְּאֲמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִוֹדַע וְעַד, שְׁאִין בִּלְעַדְיוֹ
יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכָּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, כְּבָר הַחַיִּים שְׁלוֹ הוֹלְכִים
בְּצוּרָה אַחֲרַת לְגַמְרִי, וְלִכֵּן חֲזַק וְאַמֵץ בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ,

אֲשֶׁר ט"ז קל בַּנְחַל רצה

וּתְרַגֵּיל אֶת עֲצָמָךְ לְדַבֵּר אֶל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר הָאִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, שֶׁזוֹ הַמַּתָּנָה הִכִּי יָפֵה שֶׁקִּבְּלֵנוּ מִרַבֵּנוּ ז"ל. וְאֵת הַמַּתָּנָה הַזֹּאת יִקְבְּלוּ כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ עַל-יְדֵי מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ; כִּי עֲקָר כְּלֵי זֵינוּ שֶׁל מְשִׁיחַ תְּהִיָּה תִפְלָה, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ב'), וְשֵׁם יִכְבֹּשׁ אֶת כָּל הַמְּלַחְמוֹת. וְכַמוֹ שֶׁכָּתוּב (צְפַנְיָה ג, ט): "אֲזִ אֶהַפֵּךְ לְכָל הָעַמִּים שֹׁפֵה בְרוּרָה לְקָרָא כְּלָם בְּשֵׁם הַנְּי"ה", שֶׁכְּלָם יְדַבְּרוּ אֶל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי תִגְלָה אֹר כַּל-כֶּף גְּדוֹל, אֲשֶׁר (יִשְׁעִיָּה נב, ח): "עֵינַי בְּעֵינַי יִרְאוּ בְּשׁוֹב הַנְּי"ה צִיּוֹן", וַיִּקְיָם (שֵׁם יא): "וּמְלֶאכֶה הָאָרֶץ דְּעָה לְדַעַת אֶת הַנְּי"ה", כִּי יִהְיֶה גְלוּי אֱלֻקוֹת כְּזֶה, שֶׁכְּלָם יִרְגִישׁוּ אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִיךָ שֶׁהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְלַךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים, וְהוּא לְבָדוּ נִמְצָא וְאִין בְּלַעֲדֵיו נִמְצָא, וְכָלֵם יִקְבְּלוּ אֶת מַלְכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וַיִּקְיָם (עוֹבְדֵיָה א, כא): "וְהִיָּתָה לְהַנְּי"ה הַמְּלוּכָה", וְאֲזִ יִהְיֶה הַשְּׁלוֹם הַנִּפְלָא בְּכָל הָעוֹלָם, אֲשֶׁרֵי הַמְּחֻכָּה וַיִּגְיַע.

לַעֲת עַתָּה אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְצִיַּת אֶת רַבֵּנוּ ז"ל וְלֹא לְהַתְּבַלְבֵּל מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, וְלְהַתְּנַהֵג בְּהִנְהַגָּה כְּזוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת, וְאִף שֶׁזֶה בָּא בְּהַתְּחִלָּה מְאֹד קָשָׁה, עִם כָּל זֹאת רְאוּי לָנוּ לְמַסֵּר אֶת נַפְשֵׁנוּ לְקַיָּם אֶת דְּבָרָיו ז"ל בְּלֵי שׁוּם חֲכָמוֹת כְּלָל, שֶׁזוֹ שְׁלֵמוֹת הַהִתְקַרְבוּת אֵלָיו, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קכג): הָעֲקָר וְהִיסוּד שֶׁהַכֹּל תְּלוּי בּוֹ, לְקַשֵּׁר עֲצָמוֹ לְהַצְדִּיק שֶׁבְּדוֹר, וְלִקְבֹּל דְּבָרָיו עַל כָּל אֲשֶׁר יֹאמֵר כִּהוּא זֶה, דְּבַר קָטָן וְדַבָּר גְּדוֹל. וְלְבִלֵי לְנִטוֹת, חַס וְשְׁלוֹם, מְדַבְּרָיו יִמִּין וּשְׂמָאל, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ חַכְמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (סִפְרֵי פָרָשַׁת שׁוֹפְטִים) אֲפֹלוֹ אוֹמֵר לָךְ עַל יִמִּין שְׂמָאל וְעַל שְׂמָאל יִמִּין וְכוּ', וְלְהַשְׁלִיךְ מֵאֲתוֹ כָּל הַחֲכָמוֹת, וְלִסְלַק דַּעַתוֹ כְּאִלוֹ אִין לוֹ שׁוּם שְׂכָל, בְּלַעֲדֵי אֲשֶׁר יִקְבֹּל מִהַצְדִּיק וְהָרַב שֶׁבְּדוֹר. וְכָל זְמַן שֶׁנִּשְׁאָר אֲצִלוֹ שׁוּם שְׂכָל עֲצָמוֹ, אִינוּ בְּשְׁלֵמוֹת, וְאִינוּ מְקַשֵּׁר לְהַצְדִּיק וְכוּ', עֵינַי שֵׁם.

וְלָכֵן עֲקָר הַהִתְקַרְבוּת אֶל רַבֵּנוּ ז"ל זֶה רַק כְּפִי שֶׁמִּתְבוֹדְדִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶה הִיָּה הָעֲקָר אֲצֵל רַבֵּנוּ ז"ל — תְּמִיד לְהַתְּבוֹדֵד אֶל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכָל זְמַן שֶׁאֲדָם אִינוּ מִתְבוֹדְד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, סִימָן

שהוא לא קבל עדין מרבנו ו"ל כלום, כי בפרוש גלה לנו רבנו ו"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ס'), שהצדיק מעורר מהשנה, וכל זמן שאין אדם מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, סימן שעדין הוא ישן, והצדיק לא עורר אותו מהשנה, וכמו שפרש את המשנה (תרומו' ב'): חרש — אינו שומע ואינו מדבר, מי שאינו שומע את קול הצדיק, הוא אינו מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ובזה פרשתי (תהלים יט): "אין אמר ואין דברים בלי נשמע קולם", אם לא שומעים את הקול של הצדיק, אז אין לו דבורים ואמירות לדבר ולומר לפני הקדוש-ברוך-הוא. ולכן בזה נמדד אדם אם הוא מקרב אל הצדיק האמת אם לא — אם הוא מתבודד ומדבר אליו יתברך. ולכן ברגע שתרגיל את עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, אז כבר לא תתבלבל מאחרים, ולא תקנא באחרים. תרצה רק את נקדתך, ותוכל להחזיק מעמד, כי זו העצה היחידה להחזיק מעמד — להסתפל רק על עצמו, וראוי ונכון לראות מה שעובר על אחרים פיאָלף מאשר עובר עליו, ואף-על-פי-כן מחזיק מעמד, רחמנא לישזבן, יש סובלי חלאים; זה סובל על הלב, וצריך לעבר בכל פעם נתוח וכו', זה סובל על הקליות, רחמנא לישזבן, וצריך לעשות כל ימי חייו דיאלוזה וכו', זה סובל יסורי תפת ממחלות אחרות וכו', ולכן צריכים לתת תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא ולהחזיק מעמד. ובזכות זה יראה טוב ויארץ ימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ז קלא.

בעזרת השם יתברך, יום ששי לסדר מטות-מסעי, כ"ז תמוז ה'תש"ן.

שלום וברכה אל היקר והנעלה ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

כלל זה תקח בידך, שאסור לפל בדיעתו בשום פנים ואפן, אפלו שכל משפחתך שברו אותך לגמרי, ודלדלו אותך וכו', וכו',

עם כל זאת מאחר שאַתָּה יודע היכן קונים בזול וכו', ואתָּה יודע את האַמְנוֹת היטב היטב, אֲסוּר לך לִפְלֵי בְדַעְתְּךָ כָּלֵל, רק לקחת את עצמך בְּיָדֶיךָ. וְאֲדַרְבֵּה, תוֹרִיד אֶת הַמְּחִירִים כַּמָּה שָׂרָק תוּכַל, וְאִז תִּרְאֶה שְׂפָלָם יְרוּצוּ וְיִבֹאוּ לְקִנּוֹת אֶצְלֶךָ, כִּי בְּנִי-אָדָם בְּדַרְךָ כָּלֵל אֵינָם מְסַתְּפָלִים עַל הַמּוֹכֵר... אֲלֵא הֵיכֵן שְׂמוֹכְרִים בְּזוּל וְכוּ', וְלִכֵּן אִם אַתָּה רוֹצֵה לְהַצְלִיחַ, תוֹרִיד אֶת הַמְּחִירִים מֵה שְׂיוֹתֵר, וְתִשָּׁבֵר אֶת הַשּׁוּק, וְאִז תִּרְאֶה שְׂפָלָם יִבֹאוּ לְקִנּוֹת רַק אֶצְלֶךָ. וּבּוֹדֵאי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ, אִם תִּבְטַח רַק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי הַכֹּל תְּלוּי בְּבִטְחוֹן. וּכְבָר אָמַר הַנְּבִיא (יְרֵמְיָה יז, ז): "בְּרוּךְ הַגֹּבֵר אֲשֶׁר יִבְטַח בְּהַגְוִיָּה, וְהָיָה הַגְוִיָּה מְבִטְחוֹ", רַק תִּתְאַוֵּר בְּעִזּוֹת וּבַעֲקֻשָׁנוֹת דַּקְדָּשָׁה, וְאֵל תִּפְחַד מֵאֵף בְּרִיָּה שְׂבַעֲוֹלָם, וְאֵל תַּעֲשֶׂה חֲשָׁבוֹן לְאֵף אֶחָד, אֵין זֶה חֲכָמָה לִפְלֵי בְּיֹאוֹשׁ וּבְדַכְּאוֹן, שִׁ"אֲנִי כָּבֵר לֹא שׁוּה לְשׁוֹם דְּבָר, וּמִמְנִי כָּבֵר לֹא יִהְיֶה שׁוֹם דְּבָר", הַכֹּל הֶבֶל וְרַעוּת רֵיחַ, אִם תִּצְיֵת אוֹתִי וְתִבְטַח רַק בְּהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְיִהְיֶה לְךָ בְּטַחוֹן עֲצָמִי, אִז תַּצְלִיחַ מְאֹד מְאֹד. וּכְבָר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּשִׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סא): כְּמוֹ שְׂאֲדָם צְרִיף לְהֵאֱמִין בְּהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּף אָדָם צְרִיף לְהֵאֱמִין בְּעֲצָמוֹ, שְׁגָם לוֹ יֵשׁ אֶת הַכַּחוֹת לְהַגִּיעַ לְכֹל דְּבָר שֶׁהוּא רַק רוֹצֵה, אֲשֶׁרִי מִי שְׂמֻכְנִיס דְּבוּרִים אֵלוֹ בְּלִבּוֹ, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז קלב.

בְּעִזַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי לְסֵדֵר מְטוֹת-מִסְעִי, כ"ז תמוז ה'תשנ"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גְּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמֶךָ, כִּי בְּזֵה הָעוֹלָם צְרִיכִים הַרְבֵּה הַתְּחַזְּקוֹת, וּמוֹהַרְנ"ת ז"ל אָמַר: עַל כָּל כְּפִית שֶׁל הַתְּעוֹרְרוֹת צְרִיכִים צִלְחַת מְלֵאָה שֶׁל הַתְּחַזְּקוֹת, הֵינּוּ שְׂתַמִּיד צְרִיכִים יוֹתֵר הַתְּחַזְּקוֹת מֵהַתְּעוֹרְרוֹת. וְאֲנִשִּׁי שְׁלוֹמְנוּ הִיוּ אוֹמְרִים: הַהַתְּעוֹרְרוֹת שְׂבָאָה

מהתחזקות, זו התעוררות אחרת לגמרי, כי כל בר ישראל מכרח התחזקות, כי עובר על כל אחד ואחד כל-כך הרבה משפריס וגלים, עד שמאד קשה להחזיק מעמד, ולולי הלמוד של רבנו ז"ל, מי יודע מה ה'יה. ואת זה אנחנו רואים בחוש, איך שהספרים החדשים, הקונטרסים והחוכרות וכו' וכו', אילו פעלות זה עושה אצל המון-עם, ולכן אשרי מי שזוכה להפיץ אותם, והזכות הזו תגן עליו.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ז קלג.

בעזרת השם יתברך, יום ששי לסדר משות-מסעי, כ"ז תמוז ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל היקר והנעלה ...
גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת, שבזה העולם צריכים סבלנות על כל דבר, וסבלנות תלויה באמונה, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קנה): כשיש לאדם אמונה פשוטה בו יתברך, ויודע שהכל בהשגחה פרטית, אז יש לו מדת אריכת אפים, שהוא מאריך אף על כל מה שעובר עליו, ויש לו כח הגדל וכח הצומח, ואינו נשבר משום דבר, ושום רעה לא יכולה לעקר אותו. ולכן אתה צריך להרגיל את עצמך במדת הסבלנות, ואל תהיה עצבני כלל.

הרגל את עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, אשר אין עוד טוב מזה, כי כל דבור ודבור שמדברים אליו יתברך — זו הצלחה נצחית, הצלחה כזו, שאין לתאר ואין לשער כלל. ויבוא היום, שמתחרט למה לא דברת יותר אל הקדוש-ברוך-הוא. כי באמת על-ידי כל דבור ודבור שמדברים אליו יתברך, על-ידי-זה ממשיכים

אֲשֶׁר ט"ז קלד בַּנְחַל רצט

אֶת הַשְּׂכִינָה לְמַטָּה. וּכְשֶׁאָדָם זֹכֶה וְנִכְלָל בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, טוֹב לוֹ בְּזֶה וּבְכָא לְנַצַּח נְצַחִים.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז קלד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֶׁשִׁי לְסֵדֶר מְטוֹת-מִסְעֵי, כ"ז תמוז ה'תשנ"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יא), אֲשֶׁר גָּאוֹת וְנִאוּף תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה, שֶׁאָדָם נוֹאֵף נִכְנָסֵת בּוֹ גָּאוֹה וְגִדְלוּת, וְתִכְף-וּמִדָּ כְּשֵׁישׁ בּוֹ גָּאוֹה וְגִדְלוּת, אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סוּטָה ה.): אָמַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵין אָנִי וְהוּא יְכוּלִים לְדוּר בְּעוֹלָם; כְּשֶׁאָדָם מַחְזִיק אֶת עַצְמוֹ לְמַשְׁהוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא דוֹחָה אֶת הַשְּׂכִינָה לְגַמְרֵי. וְלִכֵּן תִּרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּבְזֶה שְׂמִדְבָרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שׁוֹבְרִים אֶת הַגָּאוֹת, כִּי מִסְפָּרִים לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת הַכֹּל, כֹּל מֵה שֶׁהוּא עֹשֶׂה וְכוּ' וְכוּ', וּמִתּוֹדִים לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְזֶה שׁוֹבֵר אֶת הַגָּאוֹת, וּבְרַגַע שֶׁאֵין לְאָדָם גָּאוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה נִכְנָסֵת בּוֹ אֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהַכֹּל מְשַׁגַּח בְּהַשְּׁגָחָה נוֹרְאָה וְנִפְלְאָה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ. וְלִכֵּן תִּהְיֶה חִזְק בְּדַבָּרִים הָאֵלּוּ, לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּלְהִתּוֹדוֹת עַל כֹּל מֵה שֶׁעֲשִׂיתָ. וְכֵן לְתַת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֵז תִּרְאֶה אֵיךְ שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב, רַק תָּמִיד תִּזְכֹּר מִי אֶתָּה וּמֵה עֲשִׂיתָ וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה לֹא תִפְגַּס בְּךָ שׁוֹם יִשׁוֹת וְגָאוֹת.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז קלה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֶׁשִׁי לְסֵדֶר מְטוֹת־מַסְעֵי, כ"ז תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הַחֶמֶן הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנֶכוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעֵנִין לוֹמֵר הַשְּׁבַע בְּרָכוֹת בְּסַעְדָּה שְׁלִישִׁית, יֵשׁ בְּזֶה מַחְלָקַת הַפּוֹסְקִים בְּשִׁלְחַן עֲרוּךְ (אֶבֶן הַעֲזָרָה, סִימָן סב, סְעִיף ח') מְבֹאָר, שֶׁבְּסַעְדָּה שְׁלִישִׁית בְּשֶׁבֶת אֵין מְבָרְכִים שְׁבַע בְּרָכוֹת, אֶלָּא אִם כֵּן בָּאוּ פָּנִים חֲדָשׁוֹת, אֲבָל הַרַמְ"א כָּתַב: וְעַכְשָׁיו נִהְגוּ בַמְּדִינּוֹת אֱלֹהֵי לְבָרְךָ שְׁבַע בְּרָכוֹת בְּסַעְדָּה שְׁלִישִׁית וְכוּ', עֵינַי שָׁם; וְלִכֵּן אֲנִי נוֹהֵג כְּשֶׁאֲנִי בֵּין סְפָרְדִים וְעֵדוֹת הַמְּזֻרָח בְּסַעְדָּה שְׁלִישִׁית, אֲנִי עוֹשֶׂה שְׁבַע בְּרָכוֹת, מֵה שֶׁאֵין כֵּן אֲצֵל אֲשֶׁכְּנִידִים אֲנִי תָּמִיד עוֹשֶׂה שְׁבַע בְּרָכוֹת בְּסַעְדָּה שְׁלִישִׁית, וְאֲנִי דוֹרֵשׁ לְכַבוֹד הַחֶמֶן, שֶׁזֶּה נִקְרָא פָּנִים חֲדָשׁוֹת, כַּמּוּבָא בַּפּוֹסְקִים, שֶׁבְּשֶׁבֶת אִם יֵשׁ דְּבָרֵי תוֹרָה, אֱלֹהֵי פָּנִים חֲדָשׁוֹת, אֲבָל אֲנִי מְדַקְדָּק מְאֹד לְסַיֵּם קֶדֶם הַזְּמַן, כְּדֵי שֶׁאֲוֹכַל לְבָרְךָ אֶת הַבְּרָכוֹת, וּמֵה גַם שֶׁסַּעְדָּה שְׁלִישִׁית אֲנִי מְבָרַךְ בְּרֶכֶת־הַמְּזוּן, וְאוֹמֵר לְבַד אֶת כָּל הַשְּׁבַע בְּרָכוֹת, וְכֵכָה אֵין שׁוֹם שְׂאֵלָה לְהִלָּכָה כָּלָל, וְכֵךְ אֲנִי יְכוֹל לְשִׁתּוֹת, כִּי זֶה עֵדִין קֶדֶם שְׁבַעִים וְשִׁתִּים דְּקוֹת, כְּפִי שִׁיטַת רַבְּנֵינוּ תַּם, וְכֵן הַחֶמֶן וְהַכֹּלֵה יְכוֹלִים לְשִׁתּוֹת, אֲבָל אַחֲרַיִם אֲסוּר לָהֶם לְשִׁתּוֹת לְפָנֵי הַבְּדֻלָּה, וְזֶה פְּשׁוּט.

מְנַהֵג זִידִיטְשׁוֹב, שְׁמִי שֶׁמְבָרַךְ בְּרֶכֶת־הַמְּזוּן, וְאַחֲרֵיכֶּךָ נוֹתְנִים לוֹ אֶת כָּל הַשְּׁבַע בְּרָכוֹת, שֶׁהוּא מִתְחִיל עִם הַבְּרָכָה "בּוֹרָא פְּרִי הַגֶּפֶן", וְאַחֲרֵיכֶּךָ שָׁם אֶת הַכּוֹס שֶׁל בְּרֶכֶת־הַמְּזוּן עַל הַשִּׁלְחָן, וְלוֹקַח אֶת הַכּוֹס הַשְּׂנִיָּה, וְאוֹמֵר עַל זֶה אֶת הַשֵּׁשׁ בְּרָכוֹת, וְאַחֲרֵיכֶּךָ מְנִיחַ אֶת הַכּוֹס, וְשׁוֹתֶה מֵהַכּוֹס שֶׁל בְּרֶכֶת־הַמְּזוּן, וּמְעַרְבֵב וְנוֹתֵן אֶת זֶה לְחֶמֶן וְלַכֹּלֵה, וְזֶה פְּשׁוּט.

הַעֲקָר לֹא לַעֲשׂוֹת שׁוֹם מַחְלָקַת, וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁהַכֹּל יַעֲבֹר בְּקַלּוֹת, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת אֲצִלְךָ,

אֲשֶׁר ט"ז קלו בַּנְחַל שֶׁא

וּתְגוּרוּ בַיַּחַד בְּאַהֲבָה גְדוֹלָה מְאֹד, וְהַעֲקֹר לְכַבֵּד אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי,
שְׁבֻזָּה תְלוּיָה כָּל הַצְּלַחַת הָאָדָם.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז קלו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֶׁשִׁי לְסֵדֶר מְטוֹת-מַסְעֵי, כ"ז תְּמוּזַ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ...
גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

בְּעֵנִינְךָ בְּתֵי כְּנִסְיֹת וְכוּ' וְכוּ', כְּכָר מוּבָא בְּשׁו"ת דְּבַרֵי חַיִּים (אֲרַח
חַיִּים, סִימָן יט), שֶׁיֵּשׁ לְכֹל אֶחָד רְשׁוּת לְלַכֵּת לְאַיִזָּה בֵּית-הַכְּנֶסֶת שֶׁהוּא
רוֹצֵה, אִין לְהַכְרִיחַ אֶת אַף אֶחָד וְכוּ', וּבִפְרָט בְּרִית יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת
בְּאַיִזָּה בֵּית-הַכְּנֶסֶת שְׁרוּצִים וְכוּ', עֵינֵי שָׁם.

אֲבָל אַתָּה יוֹדֵעַ, שֶׁאַצֵּל אֲנִישֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיָּקָרִים הַקְּפִידוּ מְאֹד
מְאֹד לְהַתְּפַלֵּל רַק בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת הַנִּקְרָא עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, וּבִזְוָה
מְגִלִים וּמְפָרְסְמִים אֶת שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, כִּי כְּשֵׁישׁ בָּעִיר
בֵּית-הַכְּנֶסֶת הַנִּקְרָא עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, זֶה עוֹשֶׂה רֶשֶׁם גְּדוֹל מְאֹד.
וּרַבְּנוּ ז"ל רָצָה מְאֹד מְאֹד, שֶׁיִּהְיֶה לָנוּ מִנִּין בְּפָנֵי עֲצָמוּ, כְּמוּבָא
(חַיִּי-מוֹהַר"ן, סִימָן שלא), שֶׁאָמַר: מִי יוֹדֵעַ מָה הָיָה אִם הָיָה מְתַקֵּינִם דְּבַר
הַמִּנִּין שְׁלָכֶם, הֲלֹא הָיָה בּוֹקֵעַ רְקִיעִים וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְכֵן נִהְגוּ אֲנִישֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁמְסָרוּ אֶת נַפְשָׁם תָּמִיד לְהַתְּפַלֵּל דִּיקָא בְּבֵית-הַמְּדֻרָּשׁ
הַנִּקְרָא עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, וְזֶהוּ קְדוּשַׁת שֵׁם שָׁמַיִם גְּדוֹל מְאֹד. וְלִכְּן
אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שֶׁאַל תַּעֲשֶׂה מַחְלָקָת, תַּתְּפַלֵּל בְּבֵית-
הַמְּדֻרָּשׁ הַנִּקְרָא עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל.

בְּעֵנִינְךָ שְׁרוּצִים לְפָתַח עוֹד בֵּית-כְּנֶסֶת בְּעִיר — מֵה טוֹב וּמֵה
נְעִים, אֲדַרְבֶּה כְּמוֹהֶם יִרְבוּ בְּיִשְׂרָאֵל, זֹו לֹא נִקְרָאת מַחְלָקָת, כִּי יֵשׁ
הֶרְבֵּה שְׂאִינָם מְשִׁתּוּיִם יַחַד, וְהַעֲצָה הַיַּחֲדָּה אִם לֹא מְשִׁתּוּיִם יַחַד

— שְׁיַעֲשׂוּ עוֹד מִנֵּן, אֲבָל לֹא לְשֹׁבֵר אֶחָד אֶת הַשָּׁנִי, אֲדַרְבֵּה שְׁיִהְיוּ
שְׁלֹשָׁה אוֹ אַרְבָּעָה בְּתֵי כְּנִסְיוֹת בְּכָל עִיר עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, הָעֶקֶר
לְבָרַח מִמַּחְלָקָת, שֶׁהִיא שְׁנוּאָה יוֹתֵר מִהַכֹּל.

הָעֶקֶר צָרִיכִים לְהִתְבּוֹדֵד לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ
יְתֻבְּרוּ עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרֵט, לְדַעַת אִיךָ לְהִתְנַהֵג, כִּי עַל חֲלָקָת הָעֶצָה
צָרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים, וְלִכְּנֹן אֲנִי מְאֹד מְאֹד מִבְּקֵשׁ אוֹתָךְ, שֶׁתַּעֲשֶׂה
כָּל מִינֵי מְאַמְצִים בְּעוֹלָם לְהַשְׁמֵר מִמַּחְלָקָת, וּתְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה אֶת
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: "וְתִקְנֶנּוּ בְּעֶצָה טוֹבָה".

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי
מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז קלז.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יְתֻבְּרוּ, יוֹם שְׁשִׁי לְסֵדֶר מִטוֹת-מִסְעִי, כ"ז תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ...
גֵּרוֹ יְאִיר.

מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתָךְ, כִּי־יִנְיֶן שֶׁתְּבַחֵךְ לִי הַמּוֹן מִכְּתָבִים, וְאַתָּה
ח״ו עַל עֲצָמְךָ פֶּעַם אַחַר פֶּעַם אוֹדוֹת הַבְּעִיּוֹת שֶׁלְּךָ וְכוּ' וְכוּ'.

עֲלִיךָ לְהַכְנִים אֶת עֲצָמְךָ בְּיָתֵר שְׂאֵת וּבְיָתֵר עֵז לְלַמֵּד הַרְבֵּה
בְּסִפְרוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל "לְקוּטִי-מוֹהֵר"ן הַקְדוּשׁ וְהַנּוֹרָא, אֲשֶׁר בְּפִרוּשׁ
גְּלָה לָנוּ (לְקוּטִי-מוֹהֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצב), אֲשֶׁר פָּנְיוֹ, שְׁכָלוֹ, חֲכָמָתוֹ
וְנִשְׁמָתוֹ נִמְצָאִים בְּתוֹךְ סִפְרוֹ הַקְדוּשׁ. וְלִכְּנֹן אִם אַתָּה רוֹצֵה לְהַכִּיר
אֶת רַבְּנוּ ז"ל — זֶהוּ זֶה, כָּל הַדְּמִיוֹנוֹת וְהַשְׁטִיּוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי-אָדָם
שֶׁמְצַיְרִים אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּצוּרָה כְּזוֹ אוֹ בְּצוּרָה אַחֲרֵת וְכוּ' וְכוּ', הַכֹּל
הַבֵּל וְרִיק, הַצּוּרָה שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל זֶה הַ"לְקוּטִי-מוֹהֵר"ן", וּכְבֵר רְאִיתִי,
לְצַעֲרֵי הַרֵב, כַּמָּה שְׁלוֹמֵדִים בְּרַבִּים "לְקוּטִי-מוֹהֵר"ן", וְאִינִם יוֹדְעִים
כִּי־יִמִּינִם לְשִׁמְאֵלָם, כִּי אֶפְלוּ לֹא סִימוּ פֶּעַם אַחַת אֶת כָּל

ה"לקוטי-מוהר"ן", ואיך יכולים ללמד עם אחרים?! ובפרט שיש
אפלו שלא יכולים את העברי וכו', איך לבטא את דברי רבנו ז"ל,
ואיך הם יכולים לתת עצות לאחרים?! מכל שכן הדמיונות של
התמונות וכו', הכל הבל ורעות-רוח, כמו הפתק של נ' נח' וכו'
וכו', שהכל הבל ורעות-רוח ודמיון אחד גדול, שהמציא איזה ליצן,
שרצה לעשות ליצנות מהחסיד ר' ישראל בער וכו', הוא רצה
לשמח אותו, והכניס לו פתק בתוך ה"לקוטי-מוהר"ן", אבל הכל
הבל ורעות-רוח. ורבנו ז"ל אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כה),
שהיצר הרע נקרא כח המדמה, וצריכים מאד מאד לבקש מהקדוש-
ברוך הוא לברח מכל מיני דמיונות. וזה זוכים על-ידי שמיר, שהיא
תולעת. ואמרו חכמינו הקדושים (לקוט שמעוני תהלים, פרק כב, רמז
תרפה): מה תולעת זו אין לה אלא פה, כך ישראל אין להם אלא
פיהם. נמצא, שאי אפשר לשבר את לב האבן, אלא על-ידי התולעת
שהיא הדבור, וזה מה התולעת אין כחה אלא בפיה, כך ישראל
אין להם כח אלא בפיהם, לדבר הרבה אל אביהם שבשמים, ולכן
צריכים הרבה לבקש את הקדוש-ברוך הוא, שיוציא אותנו
מהדמיונות, וחסידות ברסלב תלוייה רק בתפלה והתבודדות, כפי
שאדם מרבה בתפלה והתבודדות לדבר הרבה אל הקדוש-ברוך-
הוא, כך זוכה לזכך את המח שלו מכל מיני כח המדמה. ובלי
תפלה והתבודדות אדם חי בדמיון אחד גדול. ולכן צריכים הרבה
רחמים, שלא יפל בכל מיני דמיונות ושטיות. יעזר הקדוש-ברוך-
הוא, שנזכה כבר לצאת מכל השטיות והדמיונות שרק נמצאים
עכשו, כל אחד שאתמול עשה כל העברות שבעולם, רחמנא לצלן,
ועבר על פרייתות ומיתות בית-דין וכו', ועבר על כל העריות,
בפסח, ואכילה ביום הכפורים וכו' וכו', ועבר על כל העריות,
רחמנא לישזבן, גדה, שפחה, גויה, זונה וכו' וכו', ועכשו חוזר
בתשובה, הוא כבר חושב שהוא רואה השגות, ורואה חזיונות וכו'
וכו', האם זה לא מצחיק וכו' וכו'. אנחנו צריכים לחזר בתשובה
כל ימי חיינו, פן ואולי נזכה לתקן את אשר פגמנו ושחתנו, ופה
קמו וצאו אנשים שעברו על כל התורה כלה, ופתאם הם כבר רואים
חזיונות ודמיונות, והמון-עם הטפשים רצים וקונים את השטיות

הָאֵלוּ וְכוּ' וְכוּ'. וְלִכְּנֵן צְרִיכִים הִרְבֵּה לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנִזְנֹכָה לְזַכֵּךְ אֶת עֲצָמֵנוּ, שְׁלֵא יִהְיֶה בָּנוּ שׁוּם דְּמִיּוֹן, וְלֹא תִכְנַס בָּנוּ שׁוּם מַחְשְׁבָה שֶׁל גָּאוֹת וְגַדְלוֹת, אֲשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל הִקְפִיד עַל זֶה מְאֹד מְאֹד. וְזֶה הִסְיָמָן אִם אָדָם מְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל — אִם יֵשׁ לוֹ לֵב נִשְׁבֵּר, וְשׁוֹפֵף אֶת לְבוֹ לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְלִכְּנֵן אֲנִי מְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ, שְׁכַלְךָ מְכַל הַשְּׁטִיּוֹת הָאֵלוּ, וְתַעֲשֶׂה הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

בְּהַגְדָּה אָנוּ אוֹמְרִים: "מִתְחִלָּה הָיוּ אַבּוֹתֵינוּ עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, וְעַכְשָׁו קָרַבְנוּ הַמְּקוֹם אֵלֵינוּ" וְכוּ' וְכוּ', וְהִנֵּה הַמַּחֲזִין שֶׁל הָאָדָם וְקָרָאִים אַבָּא וְאָמָא, עַל שֵׁם י"ה — חֲכָמָה וּבִינָה, שְׁזָה אַבּוֹת, לְצַעֲרֵנוּ הָרַב, טַמְאָנוּ אֶת מַחַ מַחְשְׁבַתְנוּ עִם כָּל מִינֵי זָבָל וְלִכְלוּף, שְׁזָה "מִתְחִלָּה הָיוּ אַבּוֹתֵינוּ עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה" וְכוּ', הִינּוּ הַמַּחֲזִין הַרְהִירוּ אַחֲרָיו יִתְבַּרַךְ וְשָׂאֵלוּ שְׂאֵלוֹת וְכוּ', וְהִקְשׁוּ קִשְׁיוֹת וְכוּ', וְהִיָּה לָבָס עֵקֶם בְּעַקְמִיּוֹת גְּדוּלָה עֲלֵיו יִתְבַּרַךְ, עִם כָּל זֹאת בְּעַל הַהַגְדָּה מְסִיִּים: "וְעַכְשָׁו קָרַבְנוּ הַמְּקוֹם אֵלֵינוּ", זֹאת אוֹמְרֵת כָּל אֶחָד וְאֶחָד יְכוּל מְעַכְשָׁו לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְזֶה הִיסוּד אֲצֵל רַבְּנוּ ז"ל — לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, לְשַׁכַּח אֶת הָעֵבֶר, וְלַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה מִחֲדָשׁ.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז קלח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי לְסִדְרַ מְטוֹת-מִסְעִי, כ"ז תַּמוּז ה'תשנ"ן.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... נִרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אִתָּה צְרִיף לְדַעַת, שְׁחַנּוּף מִתְחִיל בְּתוֹךְ הַבַּיִת, כִּי אִם אַבָּא וְאָמָא רַבִּים בִּינֵיהֶם, מָה אַתָּם רוֹצִים שְׁהִלְדִים יִהְיוּ?! אַבָּא וְאָמָא צְרִיכִים לַחֲיוֹת בְּשְׁלוֹם וּבְשִׁלְוָה וּבְשִׁקֵט, וְשְׁלֵא תִהְיֶה אוֹרְחָה שֶׁל רִיב

אֲשֶׁר ט"ז קלט בַּנַּחַל שֶׁה

וּמִתַּח בְּבֵית, אֲזַי גַּם הַיְלָדִים יִהְיוּ כְּכֹה, וְלִכֵּן אִם אַתֶּם לֹא תִשְׁנוּ אֶת
דְּרָכְכֶם, הֵינּוּ אִתְּךָ וְאִשְׁתְּךָ לֹא תִרְיֵבוּ וְלֹא תִקְלְלוּ וּתִנְבְּלוּ פֶּה אֶחָד
עַל הַשְּׂנִי, אֲזַי גַּם הַיְלָדִים יִהְיוּ רְגוּעִים, וְגַם הֵם יִצְלִיחוּ, כִּי הַחֲנוּךְ
מִתְחִיל רַק בְּבֵית, וְעַל זֶה צְרִיכִים קִדְּם כָּל לְחֻנְךָ אֶת הַהוֹרִים, אֲזַי
יִכּוּלִים לְצַפּוֹת שִׁיְהִיו הַיְלָדִים טוֹבִים. וְיִדוּעַ, שְׂרַבְנוּ ז"ל מְאֹד מְאֹד
הַקְפִּיד לֹא לְקַרֵב יוֹתֵר מִדִּי אֶת הַיְלָדִים, כִּי אַחֲר־כֵּן סוּבְלִים מֵהֶם
סָבַל גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד. וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן נט): בְּיוֹתֵר
מִצְלִיחִים עִם יְלָדִים, אִם לֹא מִשְׁתַּעֲשָׂעִים אִתָּם כָּל-כֵּן, אֲדַרְבָּה הֵם
צְרִיכִים לְהַרְגִישׁ מִצַּד אֶחָד מִרְחֵק. וְזֶה מֵה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים
(סוֹטָה מו.): שְׂמַאל דְּיוֹחָה וְיָמִין מְקַרְבָּת; וַיֵּשׁ אִמְרָה בְּשֵׁם מוֹהֲרַנְ"ת
ז"ל: לֹא צְרִיכִים לְנָשֵׁק אוֹתָם, וְלֹא צְרִיכִים לְהַכּוֹת אוֹתָם, כִּי אִם
מִנְשָׁקִים אוֹתָם יוֹתֵר מִדִּי, וּמִשְׁתַּעֲשָׂעִים אִתָּם, אַחֲר־כֵּן מִתְפָּרְעִים
וְצְרִיכִים לְהַפְּוֹתָם. וְלִכֵּן צְרִיכִים לְהַשְׁמֵר מְאֹד מְאֹד.

וְעַל כֵּלָּם — צְרִיכִים הַרְבֵּה רַחֲמִים לְדַעַת אֵיךְ לְהַתְנַהֵג עִם
יְלָדִים, וְהַעֲקָר הוּא תְּפִלָּה — לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה בְּכָל יוֹם, שִׁיְהִיו לוֹ
יְלָדִים מִצְלָחִים.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז קלט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי לְסֵדֵר מִטּוֹת-מִסְעִי, כ"ז תַּמּוּז ה'תשנ"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיְקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גְּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מִכְתְּבְּךָ.

מֵה אָמַר לְךָ, יְדִידִי הַיְקָר! בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים לְהִיּוֹת רַק
בְּשִׂמְחָה, כִּי חֲבַל מְאֹד שִׁיַּעֲבֹר כָּל יוֹם וַיּוֹם עִם עֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת
וְדַכְאוֹן, כִּי מִמִּילָא יַעֲבֹר לְךָ הַיּוֹם, אִם אַתָּה רוֹצֵה וְאִם אַתָּה לֹא
רוֹצֵה, כִּי הִנֵּה יוֹם וְהִנֵּה לַיְלָה, וְלֹא שׂוֹאֲלִים אֶת אֵף אֶחָד אִם הוּא
מִסְכִּים שִׁיְהִיָּה יוֹם וְלַיְלָה, אוֹ שֶׁהוּא אֵינוֹ מִסְכִּים, כֵּן בְּרָא

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת הָעוֹלָם (בְּרֵאשִׁית א, ה): "וַיְהִי עָרֵב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד", הִנֵּה לַיְלָה וְהִנֵּה יוֹם, וּמָזָה נִתְהַנֶּה יוֹם אֶחָד. וְלִכְּנֵן הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן לָנוּ מִתְּנָה יוֹם, וְלָנוּ יֵשׁ הַבְּחִירָה — מֵהַ לַעֲשׂוֹת עִם הַיּוֹם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים יא, כו): "רְאֵה אֲנִי נֹתֵן לְפָנֶיךָ הַיּוֹם בְּרָכָה וְקָלָה, אֶת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ אֶל מִצְוֹת הַיְיָ" אֲלֵיכֶם, אֲשֶׁר אֲנִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם, וְהַקָּלָה אִם לֹא תִשְׁמְעוּ אֶל מִצְוֹת הַיְיָ" אֲלֵיכֶם, וְסִרְתֶּם מִן הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר אֲנִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לָלֶכֶת אַחֲרֵי אֱלֹהִים אַחֲרִים, אֲשֶׁר לֹא יִדְעֶתֶם"; הִנֵּנוּ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹמֵר לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל: "רְאֵה אֲנִי נֹתֵן לְפָנֶיךָ הַיּוֹם", אֲנִי נוֹתֵן לְפָנֶי כֹּל אֶחָד מִתְּנָה — 'הַיּוֹם', אֲבָל דַּע לְךָ, שֶׁבְּתוֹךְ הַיּוֹם יֵשׁ בְּרָכָה וְקָלָה, אִם תִּשְׁמְעוּ אֶל מִצְוֹתַי, וְתִקְיְמוּ אֶת מֵה שֶׁאֲנִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם, אֲזִי תִהְיֶה לָכֶם בְּרָכָה, וְאִם, חֵס וְשָׁלוֹם, לֹא תִשְׁמְעוּ אֶל מִצְוֹתַי, וְלֹא תִקְיְמוּ אֶת מֵה שֶׁאֲנִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם, אֲזִי תִהְיֶה לָכֶם קָלָה. נִמְצָא, שֶׁכֹּל יוֹם נִיּוֹם הוּא מִתְּנָה מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲבָל הָאָדָם צָרִיךְ לְבַחֵר מֵהַ הוּא רוֹצֵה — בְּרָכָה, אוֹ קָלָה?! וְלִכְּנֵן שֶׁמִּתְּחִלָּה זֶה הַבְּרָכָה שְׂעוּבֵר לוֹ הַיּוֹם עִם שְׂמִיחַת הַחַיִּים, וְהוּא שֵׁשׁ וְשִׁמְחָה וְנוֹתֵן תּוֹדָה לַהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל מֵה שְׂעוּבֵר עָלָיו, מֵה שֶׁאֵין בֵּין כֶּשֶׁאָדָם בְּעַצְבוֹת וּבְמִרְיוֹת וּבְדִבְכָאוֹן, וּמְלֵא טַעֲנוֹת וּמְעַנּוֹת עַל כָּל מֵה שְׂעוּבֵר עָלָיו — זֶה קָלָה.

וְלִכְּנֵן אֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן! מִמִּילָא יַעֲבֹר לְךָ הַיּוֹם, אִם אַתָּה בֵּין רוֹצֵה אוֹ לֹא רוֹצֵה, רְאֵה לְבַחֵר בְּמִדַּת הַשְׂמִיחָה, לְהִיּוֹת שֵׁשׁ וְשִׂמְחָה וְלִצְחֹק מִכָּלֵם, וְאֵל תִּשְׂמֵחַ לֵב לְמֵה שֶׁמְדַבְּרִים עָלֶיךָ וְכוּ', אוֹ מִתְלוֹצְצִים עָלֶיךָ וְכוּ', מֵה יֵשׁ לְךָ עִמָּהֶם, אַתָּה תִּהְיֶה שְׂמִיחַ וְתִתְעַנֵּג מִזִּיו שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֲזוֹ עוֹלָמְךָ תִּרְאֶה בְּחַיִּיךָ. וְזֶה מֵה שֶׁרַבְּנוּ ו"ל מְלַמֵּד אוֹתָנוּ. וּמוֹבָא בְּדִבְרֵי ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן פד), שֶׁכָּכֵל יוֹם נִיּוֹם נִפְתַּח הָאוֹר הַגָּנוּז, שֶׁמֵּאִיר אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּהָאָרֶץ נוֹרְאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד, אֲךָ יֵשׁ נִחְשִׁים וְעַקְרָבִים, שֶׁמְבַלְבְּלִים אֶת מִחַ מַחֲשַׁבְתּוֹ, שֶׁאֵינוֹ זוֹכֵה לְרְאוֹת אֶת הָאוֹר הַגָּנוּז שֶׁמֵּאִיר בְּכָל יוֹם נִיּוֹם, וְאִם הָאָדָם הוֹלֵךְ בְּמִדַּת הָאֱהָבָה, שֶׁהִיא מִדַּתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם, אֲזִי מִתְרַחֵב לוֹ כֹּל יוֹם נִיּוֹם.

וּלְכֵן אַל תְּהִיָּה בְּטָלָן! כָּל־כֶּף חָבֵל שְׂיַעֲבֹר לְךָ יוֹם אַחַר יוֹם
 בְּעֶצְבוֹת וּבְמַרְרֵירוֹת וּבְדַכְאֹן, יוֹתֵר טוֹב שְׂתַהַיֶּה שֶׁשׁ וְשִׁמְתָּ, וְתִתֵּן
 תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עַל כָּל הַחֲסָדִים וְהַרְחָמִים גְּמוּרִים
 שְׁעוֹשֶׂה עִמָּךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכֶּה לְכָל טוֹב אֲמִתִּי וְנֹצֵחַ. תֵּאֱמִין לִי,
 שְׂכַדָּאִי לְצִיַּת אֶת רַבְּנוּ ז"ל, וְלַחֲיוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם חַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא,
 וְכַמוּבָא בְּדַבְרֵי ז"ל (שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן צו), שְׂרָאוּי לְהַרְגִּיל אֶת עֲצֻמוֹ
 עוֹד בְּחַיִּים חַיּוֹתוֹ לַחֲיוֹת כְּדִגְמַת הָעוֹלָם הַבָּא, אֲשֶׁרִי לוֹ!

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז קמ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֶׁשִׁי לְסֵדֶר מְטוֹת־מַסְעִי, כ"ז תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

מָאד מָאד אָנִי מִתְפְּלֵא עָלֶיךָ, אֵיךְ אַתָּה יוֹרֶדֶת לַחַיֵּי בְּעֵלְךָ וְכוּ',
 וְאֵיךְ אַתָּה רוֹאָה בְּאֵינָה מַצֵּב יְרוּד הוּא נִמְצָא וְכוּ', אַבְדָּ אֶת הַכֹּל וְכוּ',
 וּבְמִקּוֹם שָׂאֵת תַּחֲזִקִי וְתַעֲוֹדִי אוֹתוֹ, אַתָּה מְבַזֶּה וּמְשַׁפִּילָה אוֹתוֹ
 בְּצוּרָה הַכִּי גִסָּה וְכוּ', הָאֵם זוֹ דִּרְךָ שֶׁל בֵּית יִשְׂרָאֵל!?

הִנֵּה אֲסַפֵּר לְךָ סִפּוּר מָאד מְעַנֵּין, שְׂתִלְמְדִי מִמֶּנּוּ מַה זֶה אֲשֶׁה
 כְּשֶׁרָה וְכוּ'. אָנִי הַפְּרֵתִי הַיֵּטֵב אֶת ר' אַרְיֵה לוֹוִין ז"ל (שְׁהִיָּה מָאד
 מְפֹרָס בְּמַעֲשָׂיו, וּמְבַקֵּר תָּמִיד אֶת הָאֲסִירִים וְכוּ'), הוּא גָר
 בִּירוּשָׁלַיִם בְּשִׁכּוּנָה עֲנִיָּה, שְׁהִיָּתָה נִקְרָאת מְשֻׁכְּנוֹת. פֶּעַם אָמְרָה לוֹ
 אֲשֶׁתּוֹ: אָנִי מְקַנְנָת בְּשִׁכְנָה, שְׁנִכְנַסָּה לְגוּר בְּשִׁכְנוֹתֵנוּ וְכוּ'. וּבְעֵלָה
 יָדַע, שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֲשֶׁה צְדָקָת עַד מָאד, וּלְכֵן הִיָּה מִתְפְּלֵא מָאד — מַה
 נִכְנַס בָּהּ לְקַנָּא בְּשִׁכְנָה?! וּמַדּוּעַ, וְעַל מַה וְלָמָּה?! וְנִתְבָּרַר לוֹ כָּל
 הַסִּפּוּר, הֵיּוֹת שְׁהִיָּה בִירוּשָׁלַיִם אִישׁ עָשִׂיר גְּדוֹל מָאד, וְלִימִים יָרַד
 מִכָּל נִכְסָיו, וּבְעֵלֵי הַחֹבוֹת עָקְלוּ אֶת כָּל רְכוּשׁוֹ, וְגַם אֶת הַדִּירָה

שְׁהִיְתָה לוֹ בְּשִׁכּוֹנַת רַחֲבֵיהָ (מְקוֹם מְגוּרֵי הָעֲשִׁירִים), וְלֹא הִיְתָה לוֹ בְּרָרָה, וְהֶצֶרֶף לְשֹׁכֵר אֵיזוֹ דִּירָה קִטְנָה בְּשִׁכּוֹנַת עֲנִי וְכוּ', שְׁאֵפְלוּ הַשְּׂרוּתִים הָיוּ בַּחֲצַר הַבָּתִּים. וְכִדֵּי לְפָרְגַס אֶת בְּנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ, נֶעֱשֶׂה פּוֹעֵל בְּנִין בְּעִבּוּדָה מְפָרַכֶת וְכוּ', וּבְכָל עֵת עָרַב הַבְּחִינֵי הַשְּׁכָנוֹת, שְׁאֵשְׁתּוֹ הַשְּׁכָנָה הַחֲדָשָׁה יוֹצֵאת לְרַחוּב מְקַשְׁטֵת בְּכַגְדִּים יָפִים כְּמוֹ שְׂיוּצָאִים לַחֲתָנָה, וְהָיוּ מִתְחִילוֹת לְרַגֵּן אַחֲרֶיהָ וְכוּ'. עַד שֶׁהִרְבִּינִית לְוִין קָבֵלָה עַל עֲצָמָה לְבָרַר מַה סוּד הַהֲנַהֲגָה הַזֶּה, וְרָצַתָּה לְהוֹרִיד אֶת הַשֵּׁם רַע שֶׁהִתְחִילוּ הַשְּׁכָנוֹת לְרַגֵּן עָלֶיהָ. עָנַתָּה וְאָמַרְתָּ לָּהּ: בְּעָלִי הָיָה עֲשִׂיר גְּדוֹל מְאֹד, וְהָיָה לוֹ בֵּית־חֲרֹשֶׁת וְהָמוֹן פּוֹעֲלִים וְכוּ', וְלָקַחוּ מִמֶּנּוּ אֶת הַכֹּל, וְנִשְׁאָר עֲנִי מְרוּד, עַד שֶׁלָּקַחוּ מִמֶּנּוּ אֶפְלוֹ אֶת הַדִּירָה וְכוּ', וְהוּא חוֹזֵר בְּכָל עָרַב מִעִבּוּדָה קָשָׁה, וְלָבוּ מִתְפַּלֵּץ מִיִּסּוּרִים וְכוּ', פֶּעַם הָיָה עֲשִׂיר בְּעַל נְכָסִים רַבִּים, וְעָכְשׁוּ נֶאֱלָץ לְעַבֵּד כְּפוֹעֵל פְּשוּט וְכוּ', כִּינֵן שְׂרָאִיתִי שְׁבַעֲלִי כָּל־כָּף שָׁבוּר וְאֵין לוֹ מִצְבָּרוֹחַ וְכוּ', וְהוּא מְמַרְמֵר וּמְדַכָּא, הִחְלַטְתִּי לִיְפוֹת אֶת עֲצָמֵי, וְלִהְמַתִּין לוֹ בְּתָם עִבּוּדַת הַיּוֹם, עַל מְנַת לְקַדֵּם אֶת פְּנֵיו בְּבַת שְׁחוּק וּבְפָנִים מְאִירוֹת, כְּדֵי לְרוֹמֵם אֶת רוּחוֹ, לְחַזְקוֹ וּלְעוֹדְדוֹ וּלְשַׂמְחוֹ, וּלְהִרְאוֹת לוֹ שְׂזָה עֲדִין לֹא סוּף הָעוֹלָם, שְׁתַּהַלֵּה לְאֵל, יֵשׁ לוֹ אִשָּׁה הָאוֹהֶבֶת אוֹתוֹ וְדוֹאֶגֶת בְּשִׁבְלֵי וְכוּ' וְכוּ'. וְעַל זֶה אָמַרְתָּ הַרְבֵּינִית לְבַעֲלָהּ ר' אַרְיָה ז"ל: מְקַנְנָת אֲנִי בְּאוֹתָהּ אִשָּׁה, כִּי לְמַדְרַגְתָּה עֲדִין לֹא בָּאתִי. רוֹאִים מִזֶּה מַה זֶה אִשָּׁה מְסוּרָה, שְׁמוּסְרַת אֶת נַפְשָׁה כְּדֵי לְחַזֵּק אֶת בְּעִלָּהּ בְּעַת צָרָתּוֹ, הֲרֵי גַם הִיא סְבָלָה עֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת, וּלְאִשָּׁה זֶה יוֹתֵר קָשָׁה לְקַבֵּל עֲנִיּוֹת, אַחֵר שְׁהִיְתָה לָּהּ דִּירָה מְפֹאֶרֶת בְּשִׁכּוֹנָה שֶׁל עֲשִׁירִים, וְכָל הַנּוֹחִיּוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְעָכְשׁוּ אֶפְלוֹ שְׂרוּתִים אֵין בְּבֵית, אֲלֹא צְרִיכִים לְצֵאת לְחֲצַר וְכוּ', וְכֵן שָׂאֵר הַדְּבָרִים כְּבָר לֹא הָיוּ לָּהּ וְכוּ' וְכוּ', וְעַם כָּל זֹאת אֵין לָּהּ שׁוֹם טְעָנוֹת לְבַעֲלָהּ, אַדְרָבָה הִיא מְחַזְקַת וּמְעוֹדְדַת וּמְשַׂמַּחַת אוֹתוֹ, הָאֵם אֵין זֶה מְדַרְגָּה גְּדוֹלָה מְאֹד?!

וְלָכֵן לְדַעֲתִי, תְּלַמְדֵי מֵהַסְּפוּר הַזֶּה אֵיךְ שְׁצָרִיכִים לְחַזֵּק וּלְעוֹדֵד וּלְשַׂמַּח אֶת הַבְּעַל, וְלֹא לְרַדֵּת לְחִיּוֹ וְכוּ', וְלֹא לְשַׂפֵּף אֶת דַּמוֹ בְּקַלְלוֹת, וּלְבַזּוֹתוֹ בְּבִזְיוֹנוֹת כְּאֵלוֹ הוּא אִשֵּׁם בְּכָל. תִּאֲמִינִי לִי, שְׂזָה

אֲשֶׁר ט"ז קמא בַּנְחַל שט

אינו ראוי כָּלֵל, בְּכֵן תַּחֲזִירי בַתְּשׁוּבָה, וּתְשַׁנִּי אֶת הַגִּישָׁה שְׁלָךְ לְבַעֲלֶךָ.

הַחֲזִיקי אֶת הַמִּכְתָּב הַזֶּה בְּתִיק שְׁלָךְ, וְתִקְרְאִי בוּ בְּכָל יוֹם, וְאֵז לֹא תוּכְלִי לְהוֹדוֹת לִי, מִחֲמַת שֶׁהַכֵּל יִשְׁתַּנֶּה אֲצִלְכֶם וְכו'.

הַמֵּאֲחֵל בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז קמא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי לְסֵדֶר מִטוֹת־מִסְעִי, כ"ז תמוז ה'תשנ"ן.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעִלָה ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ד'), שְׁצַרִּיכִים לְזַכֵּךְ אֶת הָאֲרַבְעָה יְסוּדוֹת שָׁבוּ: אֵשׁ, רוּחַ, מַיִם, עֶפֶר, שְׁמֵהֶם בָּאִים כָּל הַתְּאוֹת — כַּעַס וּדְבָרִים בְּטָלִים וְתַאֲוֹת וְעֲצָבוֹת, וְאֵז כְּשֶׁמְזַכֵּךְ אֶת הָאֲרַבְעָה יְסוּדוֹת שָׁלוּ, אֲזִי מֵאִיר בוּ הָאוֹר אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, עַד שְׁזוֹכָה כְּשֶׁמִּתְפַּלֵּל לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, נִפְתָּח לוֹ אוֹר גְּדוֹל בְּמַחוּ, וְעַל זֶה נִבְּנִית כָּל הַתּוֹרָה הַנִּפְלְאָה הַזֹּה. וְהִיא רְאוּי לָךְ לְלַמֵּד אֶת הַמֵּאֲמָר הַזֶּה כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים עִם הַפְּרוּשׁ "שְׁפַת־הַנְּחַל", וְכֵן לומֵר עָלֶיהָ הַתְּפִלָּה מִ"לְקוּטִי־תְּפִלוֹת", וְאֵז יוֹעִיל לָךְ הַרְבֵּה מְאֹד; כִּי בְּאֵמַת הַכֵּל תְּלוּי בְּאֲרַבְעָה יְסוּדוֹת הָאֵלוּ. וְכֵן אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן סז): כְּשֶׁמְזַכֵּרִים אֶת הָאֲרַבְעָה יְסוּדוֹת, אֲזִי מֵאִיר לוֹ שֵׁם הַיְוִ"ה בְּרוּךְ הוּא בְּגִלּוּי רַב וְנִפְלֵא מְאֹד; כִּי כְּשֶׁמְזַכֵּרִים אֶת הַמִּדּוֹת שֶׁבָּאוֹת מִהָאֲרַבְעָה יְסוּדוֹת: אֵשׁ, רוּחַ, מַיִם, עֶפֶר, אֵז מֵאִיר לְפָנַי עֵינָיו תְּמִיד שֵׁם הַיְוִ"ה בְּרוּךְ הוּא, בְּחִינַת (תְּהִלִּים טז): "שְׁוִיתִי הַיְוִ"ה לְנִגְדֵי תְּמִיד".

וּמוֹבָא מְרַבֵּי יְהוֹנָתָן אֵיבְשִׁין זי"ע בְּסִפְרוֹ "תְּפַאֲרַת יְהוֹנָתָן" (פָּרַשַׁת פִּי תְּבוּא), אֲשֶׁר עָקַר הַטַּעַם שְׁמַנִּיחִין אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת אֵלוּ בַתְּפִלִּין הוּא — דְּאֲרַבְעַת פְּרָשִׁיּוֹת הֵן נִגְדֵי אַרְבַּעַת יְסוּדוֹת: אֵשׁ, רוּחַ,

מים, עפר. וזהו ארבע מדות שבאדם, היוצא מבחינת הרופאים, דהוא נגד ארבעה יסודות, דהינו: מרה שחורה, מרה לבנה, מרה אדמה, מרה ירקה, מרה שחורה היא נגד עפר, מרה אדמה היא נגד אש, מרה לבנה היא נגד מים, מרה ירקה היא נגד רוח, וענין מדרגות ומעלות הטבעיות האלו הוא כך.

מרה ירקה — מדרגת מרה ירקה היא דאינו אוהב לאדם בתם לבבו רק לשעות מתהפכות האהבה לשנאה, וכן להפוך. וגם שדעתו אינה שנה תמיד, ולכך בפסוק ראשון "ואהבת", שהצרכת תמיד לאהב את השם אלקיך "בכל לבבך", ולא תסור, חס ושלום, מאהבתו. ועוד שאין דעתו מישבת עליו בכל עת, ולכך אמר: "ודברת בם בשבתך", שתמיד הצרכת להגות בתורת השם.

מרה לבנה — ומדרגת מרה לבנה לשנות דעתו של אדם בכל עת מפנים לפנים שונים, להאמין בם. בשעה זו מאמין לאדם זה, ובשעה אחרת מאמין לאדם אחר כשמפתה אותו. וגם הוא עצלן גדול, וגם אינו מאריך ימים, וכנגד זה אמר הפסוק: "והיה אם שמוע, השמרו לכם פן יפתה לבבכם" וגו', ועל העצלות פתיב: "ואספת דגנך", שלא תהא עצלן, ועל החיים פתיב: "למען ירבו ימכם".

מרה אדמה — ומדרגת מרה אדמה, שהוא נגד יסוד האש, לפעל באדם להתפתות על ידי יצר הרע, לילך אחר תאוות גופניות, פתיב בפרשה: "ואם לא תפדה וערפתו", שצריך אתה להקדים לערף היצר הרע.

מרה שחורה — ומדרגת מרה שחורה, שהיא פועלת באדם שהוא מקשה ערפו בכל עניניו, ואינו סר מדעתו המתנכלת רע, והוא פלו רע, וזהו הענין דכתיב בפרשה (שמות יג, טו): "ויהי כי הקשה פרעה לשלחנו", הודיענו שהוא מעשה רע ביותר.

הרי שלך לפניך, שבשביל זה מניחים בכל יום ארבע פרשיות תפלין, כדי לזכך את גופו שיש בו ארבעה יסודות: אש, רוח, מים,

אֲשֶׁר ט"ז קמב בְּנַחֵל שִׂיא

עָפָר. וְרַבְּנֵנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ח'), שֶׁהַצְּדִיק נִכְנָס בְּהַצְנֹר שֶׁל הָאֲרָבֶעָה יְסוּדוֹת, שֶׁמִּשָּׁם בָּאוֹת כָּל הַמַּדּוֹת רְעוֹת וְכוּ', וְהַצְּדִיק מוֹצִיא אֶת הָאָדָם מֵהַמַּדּוֹת רְעוֹת, וּמְכַנִּיס בּוֹ מַדּוֹת טוֹבוֹת, עַד שֶׁהוּא מְרַגֵּישׁ אֶת הַרוּחַ חַיִּים שְׁלוֹ, שֶׁמִּתְחַדְּשֶׁת עַל-יְדֵי הַצְּדִיק, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמִּקְרָב אֶל רַבְּנֵנוּ ז"ל, שֶׁהוּא הַצְּדִיק הָאֲמֵת בְּדוֹר הַזֶּה. וּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סו'), שֶׁיֵּשׁ הַרְבֵּה צְדִיקִים בְּכָל דּוֹר, אָבֵל יֵשׁ נִקְדַּת הָאֲמֵת שְׁבִיץ כָּל הַצְּדִיקִים, שֶׁזֶה סוֹכֵב עַל רַבְּנֵנוּ ז"ל בְּעֶצְמוֹ, לְמִי שְׁרוּצָה לְהוֹדוֹת עַל הָאֲמֵת, מִי שֶׁמִּתְמִיד בְּסִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", אֲשֶׁר בְּפְרוּשׁ אָמַר רַבְּנֵנוּ ז"ל (חַיֵּי-מוֹהַר"ן, סִימָן שֵׁמֶט), שֶׁמִּי שֶׁיֵּשׁב וַיַּעֲסֵק בְּסִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּלִי שׁוּם קִנְטוֹר וְנִצְחוֹן, וַיִּסְתַּכֵּל בּוֹ בְּאֲמֵת, אֲזִי בּוֹדְאִי יִהְיוּ נִבְקָעִין אֲצִלוֹ כָּל גִּידֵי קִשְׁיוֹת לְבָבוֹ וְכוּ', כִּי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְלַמֵּד הַרְבֵּה "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", עַל-יְדֵי-זֶה נִכְנָס בּוֹ הַרְהוּר תְּשׁוּבָה גְּדוֹל מְאֹד, עַד שֶׁהַגִּידִים שְׁלוֹ נִפְתָּחִים, וְזוֹכֶה לְהַשְׁתַּוְּקֵק אַחֲרָיו יִתְבַּרֵּךְ. כִּי בְּאֲמֵת רַבְּנֵנוּ ז"ל מְזַכֵּךְ לְכָל תַּלְמִיד אֲמֵתִי שֶׁמִּתְמִיד בְּסִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן" אֶת הָאֲרָבֶעָה יְסוּדוֹת שְׁלוֹ, עַד שֶׁנִּדְבָק בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְרוֹאֶה תְּמִיד אֶת שֵׁם הַנּוֹי"ה לִפְנֵי עֵינָיו.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז קמב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם שֶׁשִּׁי לְסֵדֵר מִטּוֹת-מִסְעֵי, כ"ז תְּמוּז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

דַּע לָךְ, שֶׁחֲדוּשֵׁי דְאוֹרֵיִתָּא הוּא דְבָר גְּדוֹל מְאֹד, וְקִדְשָׁא בְּרִיף הוּא חֲדִי בְּפִלְפוּלָא דְאוֹרֵיִתָּא, וְזֶה מְאֹד מְטַהֵר אֶת הַמַּח-מַחְשָׁבָה. וְרַבְּנֵנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן קה), שֶׁזֶה תְּקוּן לְמַחְשָׁבָה, כִּי כְּנֻגַד זֶה שֶׁהַרְהוּר הַרְהוּרִים רְעִים עַד עֲכָשׁוּ, שֶׁיְכַנִּיס מַחוּ בְּחֲדוּשֵׁי תוֹרָה. אָבֵל צְרִיכִים לְדַעַת שֶׁיֵּשׁ פִּלְפוּלִים וְחֻקִּירוֹת בְּהִלְכָה, שֶׁזֶה דְבָר

גָּדוֹל מְאֹד, אֲבָל לֹא נִצְרָךְ לְהִלְכָה כָּלֵל, סֵתֵם חֲקִירוֹת בְּהִלְכָה, כְּגוֹן:
 סִפְרֵי הָאֲחֵרוֹנִים שֶׁמִּפְּלִפְלִים וְחוֹקְרִים בְּעֵינֵי קִנְיָנֵי חֶפְזָה וְנִשְׂוֹאֵין
 וְכוּ', אִף שֶׁהַפְּלִפּוֹל בְּזֶה טוֹב וְנֹאָה, עִם כָּל זֹאת מָה טוֹב וּמָה יִפְהָ,
 אִם יִכְנִיסוּ אֶת עֲצָמָם יוֹתֵר בְּעֵינֵי אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרְךָ,
 וְלִהְכָנִיס אֶת עֲצָמוֹ יוֹתֵר בְּהִלְכָה לְמַעֲשֵׂה, שְׂזָה נְחוּץ מְאֹד מְאֹד
 לְדַעַת אֶת הַהִלְכָה אִיךָ לְהִתְנַהֵג בְּחַיֵּי יוֹם יוֹם.

וְאֵלוֹ הַסִּפְרִים שֶׁנִּתְחַדְּשִׁים לְאֲחֵרוֹנָה בְּעֵינֵי הִלְכָה לְמַעֲשֵׂה, זֶה
 דְּבַר גָּדוֹל מְאֹד, וְלֹא בְּעֵינֵי פְּלִפְלוֹלִים וְכוּ' וְכוּ', וְאִף שֶׁכָּל סֵפֶר שִׁוְיָא
 לְאוֹר, הוּא דְּבַר חָשׁוֹב מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק
 א', סִימָן סא): יֵשׁ סִפְרִים וְעֵתִידִין לְהִיּוֹת סִפְרִים, וְכֹלֵם נִצְרָכִים לְעוֹלָם,
 וְאֶסוּר לְלַעַג עַל אִף סֵפֶר, וְכֹל הַלּוֹעַג עַל סִפְרִים חֲדָשִׁים, סִימָן שִׁישׁ
 לוֹ צוּאָה בְּרֹאשׁ, וְעֵשְׂנִים סְרוּחִים מְסַבְּבִים אֶת מַחוֹ וְכוּ', עֵינֵי שָׁם;
 עִם כָּל זֹאת מָה טוֹב וּמָה נְעִים לְהִכְנִיס אֶת כָּל הָרֹאשׁ וְהַמַּח לְחֲדָשׁ
 סְבִיב הַשְּׁלֶחֶן עֲרוּךְ, הֵינּוּ לְבָרַר אֶת הַהִלְכָה, סִפְרִים כְּאֵלוֹ מְאֹד מְאֹד
 נִצְרָכִים לְדוֹר הַזֶּה, שָׁבוּ אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים וְכוּ', וְהַדּוֹר יָרַד אֶלְךָ
 פְּרִסְאוֹת וְכוּ', לְעַמֵּק הָרַע וְכוּ', שֶׁנִּתְחַדְּשׁוּ לְצַעֲרָנוּ הַרֵב, כָּל מִינֵי כְּלֵי
 מִשְׁחִית שֶׁמְצוּיִים בְּיַדֵּי כָּל יֶלֶד וּבַחֹר, שֶׁיְכוֹל לְרֹאוֹת בְּזֶה כָּל מִינֵי
 תּוֹעֵבוֹת רְעוֹת, רַחֲמָנָא לִישׁוֹנָן, וַיִּצְרָא דְעֲרִיּוֹת נִכְנָס בְּהֵם, וְעַל-יְדֵי-
 זֶה מִתְרַחֲקִים מֵאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וּמִתְרַחֲקִים מִמְצוּוֹת
 מַעֲשִׂיּוֹת, כְּגוֹן: צִיצִית וְתַפְלִין, פְּשָׁרוֹת, שְׂבַת וְכוּ' וְכוּ', אוֹי לְעֵינֵים
 שֶׁכָּךְ רוֹאוֹת.

וְלִכֵּן עֲדִיף לְאַבְרָכִים בְּעֵלֵי מַחִין שִׁוְדָעִים לְפִלְפֵל וְכוּ', שֶׁיִּכְנִיסוּ
 אֶת עֲצָמָם לְחֲדָשׁ בְּעֵינֵי הִלְכָה, לְהוֹצִיא הִלְכָה בְּרוּרָה בְּלִשׁוֹן
 וּבְשִׁפְהָ קְלָה, בְּאִפְּן שְׁגָם אֵלּוֹ שֶׁעֲדִין רַחוּקִים מִלְּמוּד תּוֹרָה וְכוּ',
 שֶׁכְּבָר יִדְעוּ אֶת הַהִלְכָה, וּצְרִיכִים הַרְבֵּה לְחֲדָשׁ עַל אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה
 בּוֹ יִתְבַּרְךָ, כִּי אֵלּוֹ הָרִשְׁעִים הָעַרְב־רַב, לְקַחוּ אֶת עֲצָמָם לְטֵמֵא אֶת
 נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּנֵאוּף הַכִּי גְרוּעַ, שְׂזָה מִבִּיא אַחֲרֵי-כֵן לְכַפִּירוֹת
 וְאִפְיֻקוּרְסוֹת, לְכַפֵּר בְּכֹל, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, כְּאֲשֶׁר מְצוּי בְּדוֹרוֹתֵנוּ אֵלּוֹ,
 לְצַעֲרָנוּ הַרֵב. וְלִכֵּן כָּל אֲבָרָךְ שִׁישׁ לוֹ עֵט וְעַת וְכוּ', בְּמִקּוֹם לְעַסֵּק
 בְּפִלְפּוֹלִים, שְׁלֵא יוֹצֵא מֵהֶם שׁוֹם דְּבַר וְכוּ', עֲדִיף שֶׁיִּחַדְּשׁוּ חֲדוּשִׁים

בהתחזקות, שְׁזָה מְאֹד מְאֹד נִצְרָף בְּדוֹרוֹת אֵלֹהִים, כְּאִוִּיר לְנִשְׁמָה, פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמָעוֹ, כְּפִי שְׁעוֹבֵר בְּזֶה הָעוֹלָם עַל כָּל אֶחָד — נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים וְכוּ' וְכוּ', בְּפֶרֶט בִּימֵי הַקִּיץ, שֵׁשׁ אֲלָפִים וְרִבְבוֹת וְכוּ' אֲבָרְכִים, שְׁצָרִיכִים לְרוּץ וּלְהִתְרוֹצֵץ עַל הַמְחִיָּה וְעַל הַכִּלְכָּלָה, וְהֵם צָרִיכִים לְעֵבֶד בְּרַחוּבוֹת שְׁמַלְאִים שְׁחָץ וְנֶאֱוָף וְהַפְקָרוֹת וְכוּ', וְרַחֲמָנוּת גְּדוּלָה עֲלֵיהֶם. וְלִכֵּן אֲשַׁרִּי אֵלֹהֵי הָאֲבָרְכִים, שֵׁשׁ בְּכֹחַם לְחַדֵּשׁ וּלְפַלְּל בְּעֲנִינֵי קִדְשָׁה וְטַהָרָה וְכוּ'.

וְהָעוֹלָה עַל הַכֹּל — בְּעֲנִינֵי הַתְּחִזְקוֹת, לְהִיּוֹת חֲזָק בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר זֶה הַנְּסִיּוֹן הַכִּי קָשָׁה בְּדוֹר שְׁיִבּוֹא מְשִׁיחַ צְדִקְנוֹ, כְּמוֹ שְׁגִלָּה לְנוּ רַבְּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן לַה), שְׁהוֹלְכֶת אֶפִּיקוֹרְסוֹת גְּדוּלָה בְּעוֹלָם, וְאֲשַׁרִּי מִי שִׁיחֲזִיק עֲצָמוֹ בְּאֲמוּנָה, וְאֶף-עַל-פִּי שֶׁהוּא מְזַהֵר אֶת זֹאת, עִם כָּל זֹאת לֹא יוֹעִיל כְּלָל, כִּי תֵרַד מְלַמְעָלָה כְּפִירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוֹת לְנִסּוֹת אֶת הָאָדָם, וְיִהְיֶה מְאֹד מְאֹד קָשָׁה לְהִתְחִזֵּק מֵעַמֵּד. וְהָאֲרִיף רַבְּנוּ ז"ל מְאֹד מְאֹד בְּשִׁיחוֹת אֵלֹהִים, מַה שִׁיְהִיָּה קֵדָם בִּיאַת הַמְּשִׁיחַ. וְאָמַר לְאֶחָד (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן רכ): אֲגִלָּה לָךְ סוּד, שְׁתִּהְיֶה אֶפִּיקוֹרְסוֹת גְּדוּלָה בְּעוֹלָם, כִּי מְלַמְעָלָה תִּבּוֹא אֶפִּיקוֹרְסוֹת בְּעוֹלָם בְּשָׁבִיל נְסִיּוֹן וְכוּ' וְכוּ'. וְרוֹאִים בְּחוּשׁ מַה שְׁקוֹרָה הַיּוֹם, שְׁמֵאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה אֲנָשִׁים רְחוּקִים, וְלִכֵּן כָּל אֶחָד וְאֶחָד שְׁבוּר מִכָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלָיו. וְאִם אָדָם הֵיךְ מְכַנֵּס בְּעֲצָמוֹ אֶת אֲמַתַּת מְצִיאָתוֹ יִתְבָּרַךְ, כָּל הַחַיִּים שְׁלוֹ הֵיוּ חַיִּים אַחֲרֵים לְגַמְרֵי.

וְלִכֵּן, לְדַעַתִּי, אֵין עֲכָשׁוֹ זְמַן לְפַלְפוּלִים וְכוּ', וְאֶף שֶׁהֵם מְאֹד יְפִים וְכוּ', עִם כָּל זֹאת כָּל הַחֲדוּשִׁים וְהַפְּלִפוּלִים וְהַתְּקִירוֹת צָרִיכִים לְהִכְנִיס בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, לְחֲזֵק וּלְאַמֵּץ וּלְעוֹדֵד וּלְשַׁמֵּחַ אֶת כָּל הַיְּרוּדִים וְהַנְּפִילִים וְהַמְּשַׁלְּכִים בְּתַאוּתֵיהֶם וּבְמַדוּתֵיהֶם הַרְעוֹת, וּלְהוֹרוֹת לָהֶם דֶּרֶךְ קִלְיָה וְעֲצוֹת נְכוֹנוֹת אִיךְ לְצַאת מֵהַסְּבִיב שְׁנִסְתַּבְּכוּ בּוֹ, אֲשַׁרִּי מִי שְׁחֲזַק בְּזֶה, וְתִהְיֶה זְכוּתוֹ גְּדוּלָה בְּשָׁמַיִם.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז קמג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֶׁשִׁי לְסֵדֶר מְטוֹת-מִסְעֵי, כ"ז תמוז ה'תשנ"ן.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הַיָּקָר ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רק חֲזוּק וְאַמֵץ לְהַחְזִיק מְעַמָּד, וְאַל תִּשְׁבֵּר מְשׁוּם דְּבָר, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְאַנְחָנוּ צְרִיכִים מְאֹד לְשִׂמְחָה, שְׂאֲנַחְנוּ יוֹדְעִים מְרַבֵּי אֶמֶת כְּזֶה. וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (שיחות-הר"ן, סימן קעז), שְׂרָאוּי לָכֶם לְשִׂמְחָה מְאֹד, שֶׁיֵּשׁ לָכֶם רַבִּי כְּזֶה. וּבְאַמֶּת מִי שֶׁמְכַנֵּס אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹךְ הַלְמוּדִים שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, כָּל הַחַיִּים שֶׁלוֹ הוֹלְכִים כְּכֹר בְּצוּרָה אַחֲרֵת לְגַמְרִי, כִּי רַבְּנוּ ז"ל מְנַהִיגֵנוּ בְּדֶרֶךְ הַיְשָׁן שֶׁל הָאָבוֹת וְהַנְּבִיאִים, הַתְּנָאִים וְהָאֱמוּרָאִים וְכוּ', כִּי הוּא מְלַמֵּד אוֹתָנוּ, שֶׁכָּל מֵה שְׂצָרִיכִים, אֵין עֲצָה אַחֲרֵת בְּזֶה הָעוֹלָם בְּשׁוּם פְּנִים וְאַפֵּן, רַק לְשִׁיחַ וּלְסַפֵּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁיִּלְךְ לְמָקוֹם פְּנוּי שְׂאֵין שֵׁם בְּנֵי-אָדָם, וְיִתְחִיל לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר הָאִישׁ אֶל רַעְהוּ, וְאַף שֶׁבְּהִתְחַלָּה נִדְמָה לוֹ שְׂאֵין מִי שֶׁשׁוֹמֵעַ לוֹ, וּכְאִלוֹ הוּא מְדַבֵּר אֶל הַקִּיר וְכוּ', אֲבָל זֶה בָּא מִחֲמַת הַכִּפּוּרִים שְׂבוּ, כְּמוֹ שְׂאֵמַר רַבְּנוּ ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חֶלֶק א', סימן סב); וּבְאַמֶּת אִם הִיָּה יוֹדֵעַ הָאָדָם בִּידְעָה שְׁלֵמָה, שֶׁמְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹמֵד בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה וְשׁוֹמֵעַ הַתְּפִלָּה, בְּוֹדָאֵי הִיָּה מִתְּפַלֵּל בְּהַתְּלַבּוֹת גְּדוֹלָה, וְהִיָּה מְכֻוֵן אֶת דְּבָרָיו, וּבְשִׁבִיל שֶׁהָאָדָם אֵינוֹ יוֹדֵעַ אֶת הַיְדִיעָה הַזֹּאת בְּלִב שְׁלֵם, בְּשִׁבִיל זֶה אֵינוֹ מִתְּלַהֵב כָּל-כָּף, וְאֵינוֹ מְדַקְדָּק כָּל-כָּף.

וְהַסְתַּרְתַּת הַיְדִיעָה, שֶׁנֶּעְלַמְתָּ וְנִסְתַּרְתָּ מִמֶּנּוּ אֶמְתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, הֵן הֵן הָאֶפִיקוֹרְסוֹת וְהַקְּשִׁיּוֹת שֶׁהֵיָצַר הָרַע מִקְּשָׁה אֶת לְבוֹ לְפַל בְּרַע, וְלִכְּנֵן אֵין בְּנֵי-אָדָם מְדַבְּרִים אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֲדַרְבָּה יֵשׁ אֲנָשִׁים שְׁעוֹשִׂים צְחוּק מְזֵה, כִּי הֵם כָּל-כָּף נִפְלוּ מִהָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, עַד שֶׁהֵם אֵינָם מְאֱמִינִים, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא

נמצא בזה העולם וכו' וכו', כי הרחיקו לכת, כאלו הקדוש-ברוך-הוא מסתתר באיזה מקום בשמים וכו', ועוב אלקים את הארץ וכו'. ובאמת הכל הבל ורעות-רוח, כי אין בלעדיו יתברך כלל, כי הכל לכל אלקות גמור הוא, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם לבוש לגבי האין סוף ברוך הוא, ואין דבר בלי אלקותו יתברך.

אך מה שאדם אינו זוכה לראות את זה? מחמת שמלא את ראשו עם נאוף, שזה הביא אותו אחר-כך לכפירות ואפיקורסות, הוא אינו יכול להבין, איך שהכל אלקות גמור הוא, וזה ההפרש בין הצדיקים האמתיים הדבקים באין סוף ברוך הוא, ומוכנים בכל עת ובכל שעה ובכל רגע למסר את נפשם אליו יתברך, פשוטו כמשמעו, כי כל נשימה ונשימה הם נושמים רק אלקותו יתברך, מה שאין פן המון-עם כל-כך רחוקים מזה, שאינם יכולים אפלו להבין שיש דבר כזה, כי הם חושבים שהקדוש-ברוך-הוא מתחבא בשמים, ונותן לאדם לעשות מה שהוא רוצה וכו' וכו', ומשם באים כל הנסיונות הקשים והמרים וכו', אשר משם נמשך כל הסבל שבני-אדם סובלים. אבל תכף-ומיד פשאדם מכניס בעצמו את הלמודים העמקים מרבנו ז"ל, כל החיים שלו הולכים כבר בצורה אחרת, אבל צריכים הרבה לבקש את הקדוש-ברוך-הוא, שיהתקרבות שלו תהיה באמת ובתמימות בלי שום חכמות והשכלות כלל, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קכג): העקר והיסוד שהכל תלוי בו הוא ההתקשרות אל הצדיק, וכל אשר יאמר כהוא זה יעשה, בלי שום חכמות והשכלות כלל, וזה דבר קשה מאד לאדם להגיע לתמימות ופשיטות, כי כל אחד רוצה להיות חכם וכו', וקשה לו לסלק את דעתו. ואמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן טו), שהיא חכמה ומלאכה גדולה להיות כמו בהמה, כמו שכתוב (שמות לו, א): "כל אשר נתן הוי"ה חכמה ותבונה בהמה", הינו שהיא חכמה לעשות את עצמו כבהמה. וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (חלין ה:): על פסוק (תהלים לו, א): "אדם ובהמה תושיע הוי"ה", אלו בני-אדם שערמים בדעת ומשימים עצמם כבהמה, כי זה עקר שלמות האמונה — שאדם מסלק את

חכמתו המדמית לגמרי, ומאמין בלי שום חכמות והשפלות כלל, רק מדבר עמו יתברך בלי שום שכל כלל, ואף שבהתחלה נדמה לו, שאין מי ששומע אותו, הוא אינו מפסיק לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, והוא עקשן גדול על דבר זה, ואפלו שנדמה לו הכל כצחוק, הוא זורק את החכמה והשכל שלו, ומדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ואם יתעקש על זה יום יום, שבוע שבוע, חדש חדש, שנה שנה, ואינו מפסיק, סוף כל סוף יתגלה אליו מלך הכבוד בעצמו. ורק זו נקראת התקרבות אמתית לרבנו ז"ל, ובזה ראוי לשמח, מי שמתנהג ככה, וזה נקרא מקרב של רבנו ז"ל, והוא יעבר את חיי הבלו בשמחה.

אבל אני מכרח להזהיר אותך, שיש בין אנשי שלומנו כל מיני דמיונות של חדשים מקרוב באו, פלפולי הבל וסרק בדבריו ז"ל, מעין בנחלים כמו הפרות שרועות את עצמן במימי הנחל, ושמחות בעצמן... ונשארות פרות וכו', או דמיונות של הבל שנתגלה להם פתק מהשמים וכו', או תמונות וציורים דמותו של רבנו ז"ל וכו', או כל מיני תבלים ותבלי תבלים, אשר תבל מאד, שהמקרבים החדשים יפנסו בדמיונות האלו, ומי יתן, שכל אלו המקרבים החדשים, יחזרו הרבה בקונטרס: "ששון ושמחה" מהאיש האלקי רבי אברהם בן רבי נחמן טולטשינער ז"ל [המדפס בספר "כוכבי אור"], ששם מדבר באפן גלוי מה התכלית של האדם, ומה היו פעם הדבורים של אנשי שלומנו, שדברו זה עם זה, והוא מרבה לדבר בלשון תפלה באידיש, איך שאדם צריך תמיד להיות מוכן לרגע האחרון, ולא להטעות את עצמו בשום פנים ואפן, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן נא): את זה תקבלו ממני, שלא יטעה אתכם העולם, כי העולם מטעה מאד; ואין עוד טעות לאדם שחושב, שיש לו עוד הרבה זמן בזה העולם, כי "מינו כצל עובר" (תהלים קמ"ד, ד). ודרשו חכמינו הקדושים (בראשית רבה, פרשה צו, סימן ב'): "מינו על הארץ ואין מקנה", והלואי כצלו של כתל או כצלו של אילן, אלא כצלו של עוף בשעה שהוא עף, דכתוב (דברי-הימים א' כט, טו): "מינו על הארץ ואין מקנה", ואין מי שיקנה שלא ימות,

אֲשֶׁר ט"ז קמד בַּנְחַל שׁיז

הכל יודעים ואומרים בפניהם שהן מתים וכו', אבל אם אדם מרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ואפלו שאינו רואה שום ישועה כלל, אלא רואה את ההפך, עם כל זאת אינו מפסיק לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, והוא עקשן גדול על זה, לבסוף יגיע לכל המדרגות שבעולם.

אשרי מי שיכניס את הדבורים האלו בתוך לבו, ואשרי ואשרי מי שיתמיד בספרי רבנו ז"ל בכל יום ויום, ויברח מכל בעלי דמיונות חדשים לבקרים באו, המעינים בנחלים כמו הסוסים והשורים והפרות, שגם-כן עומדים סביב הנחל, ומעינים בנחלים ורואים את עצמם...

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ז קמד.

בעזרת השם יתברך, יום ששי לסדר מטות-מסעי, כ"ז תמוז ה'תש"ן.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מאד מאד אני מבקש אותך, שתהיה רק בשמחה, ואל תעשה חשבון לאף אחד, כי מה יש לך עם אחרים? ! אתה רק תסתכל על תכליתך הנצחית, ואם רבנו ז"ל גלה לנו את סדר דרך הלמוד שלו (עין שיחות-ה"רן, סימן עו), מה יש לך להתפעל מאחרים? ! רבנו ז"ל אחז, שאדם צריך לגרס בכל יום תנ"ך, ששה סדרי משנה, בבלי, ירושלמי, תוספתא, רמב"ם, טור ושלחן ערוך, ספרי המדרשים כלם, וספרי הזיהר והתקונים, וספרי קבלה וכו', ואף-על-פי שהוא שוכח, יזכירו לו בעלמא דאתי. ולכן מה יש לך להתפעל מה שאחרים מדברים נגד זה, אתה עמד חזק בסדר-דרך-הלמוד של רבנו ז"ל, ואל תתפעל משום בריה שבעולם. אדרבה, תצחק מכלם, ואז תזכה להיות בכל חלקי התורה הקדושה. ואמרו חכמינו

הַקְדוּשִׁים (קִהְלַת רַבָּה, פְּרָשָׁה א', סִימָן ל"ב): רַבֵּי אַבְהוּ אָמַר, זֶה שְׁפוּטָה שֶׁל תּוֹרָה, שְׁאָדָם לְמַד תּוֹרָה וְשׁוֹכְחָהּ, רַבְּנָן דְּתַמְנָן בְּשֵׁם רַבֵּי יִצְחָק דְּהֵכָא, וְרַבֵּי טוֹבִיָּה בְּשֵׁם רַבֵּי יִצְחָק: לְטוֹבְתוֹ אָדָם לֹמַד תּוֹרָה וְשׁוֹכַח, שְׂאֵלוֹ הִיא אָדָם לֹמַד תּוֹרָה וְלֹא שׁוֹכְחָהּ, הִיא מִתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה שְׁתֵּים שָׁלֹשׁ שָׁנִים, וְחוֹזֵר וּמִתְעַסֵּק בְּמִלְאכְתּוֹ, וְלֹא הִיא מְשַׁגֵּיחַ בָּהּ לְעוֹלָם כָּל יָמָיו, אֲלֵא מִתּוֹךְ שְׁאָדָם לֹמַד תּוֹרָה וְשׁוֹכְחָהּ, אֵינּוּ מִזִּז וְאֵינּוּ מִזִּיעַ אֶת עֲצָמוֹ מִדְּבַרֵי תּוֹרָה. הֲרִי שְׁלָךְ לְפָנֶיךָ, מַה שְׁחַכְמִינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ. וּמַה לָּךְ לְהִתְפַּעֵל מִכָּל עֵז, שְׁגַם לוֹ יֵשׁ זָקֵן קָטָן... וּמְקַרְקֵר מְדֵי פַעַם שְׁלֹשׁ פְּעָמִים: "מָה, מָה, מָה"... וְהוּא שׁוֹאֵל מָה זֶה?! מָה זֶה דְּבַר חֲדָשׁ?! מָה אַתָּה צָרִיךְ לְשִׁמְעַ אֹתוֹ?! ... יוֹתֵר טוֹב לְצִיַּת אֶת רַבְּנוּ ז"ל, וְלֹא אֶת הָעֲזִים...

וְהִנֵּה מוּבָא בְּדַבְרֵי הַמְּבִי"ט בְּסִפְרוֹ "בֵּית אֱלָקִים" (שַׁעַר הַיְסוּדוֹת, פָּרָק שְׁשִׁים), אֵיךְ יִדְעוּ לְעֵתִיד אֶת הַתּוֹרָה? וּבְכֻלָּל זֶה אֵיךְ יִזְכְּרוּ כָּל מַה שְׁלִמְדוֹ בַּתּוֹרָה בְּעוֹלָם הַזֶּה? כִּי גַם שְׁעֵבֵר עָלֶיהֶן כַּמָּה אֱלָפִים מִן הַשָּׁנִים, לֹא תִפֵּל בָּהֶן שְׁכָחָה? אֲלֵא כִּי אֵין שְׁכָחָה לְפָנֵי הַנְּשֻׁמוֹת שְׁנֹחֲצָבוּ מִתַּחַת כְּפֹסָא כְּבוֹדוֹ, וְהַשְׁכָּחָה אֵינָה מְצוּיָה אֲלֵא בַּחֻשִׁים הַגְּשְׁמִיִּים וְלֹא בַּנְּשֻׁמוֹת, וְאֲדַרְבֵּה תִזְכְּרָנָה כָּל מַה שְׁלִמְדוֹ בְּכָל זְמַן הַיּוֹתֵן בְּגוּף, אֶף-עַל-פִּי שְׁנֹשְׁבַח מֵהֵן קִצָּת, כִּי הַשְׁכָּחָה מְצוּיָה בַּחֻשִׁים, וּבְכַרְט בַּחֻשֵׁי הַזְּקֵנִים, וְעַם כָּל זֶה בְּשַׁעַת הַפְּרֻדָּן מִן הַגּוּף תִּזְכְּרָנָה כָּל מַה שְׁלִמְדוֹ וְכָל מַה שְׁעֵבֵר עָלֶיהֶן בְּהַיּוֹתֵן בְּגוּף, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (תְּהִלִּים קד, כ"ט): "תּוֹסֵף רוּחָם יִגְוַעוּן", וְהַתּוֹסֵפָה בְּשַׁעַת הַגְּוִיעָה הִיא זְכִירָה כָּל מַה שְׁשָׁכְחוּ בְּהַיּוֹתֵן בְּגוּף בְּהַסְתַּלְקָן מִן הַגּוּף וְהַחֻשִׁים הַגּוֹרְמִים לְשְׁכָחָה וְכוּ', וְאַחַר שְׁזוֹכְרוֹת מַה שְׁלִמְדוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּמוֹ שְׁנֹזְכֵר, כָּל אֶחָד יִשְׁמַע מִחֶכֶם וְיוֹסֵף לָקַח הַשְּׂגָה יִתְרָה, כָּל אֶחָד כְּפִי הַכְּנֵת מַה שְׁיִדְעַ קָדָם, וְכֵן בְּעֲלֵי הָאֱמֻנִיּוֹת וְהַמְּלָאכּוֹת יִזְכְּרוּ מַה שְׁיִדְעוּ כְּבָר, וְיוֹסִיפוּ בִּידְיעָה מִכַּח הַנֶּפֶשׁ הַחֲכָמָה, וְתִהְיֶה אֱמֻנוֹתָן וּמְלָאכְתָּן בִּישׁוּר וּבְלֵי רַמְיָהּ.

הַאֲפֵן הֵב' מִן הַלְמוּד בְּזְמַן הַתַּחֲזִיָּה הוּא, כִּי גַם שְׁלֹא יִזְכְּרוּ מַה שְׁלִמְדוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, יִהְיֶה נֶקֶל לָהֶם לְלַמֵּד מַה שְׁכָּבֵר לְמַדוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי הָאָדָם שְׁלִמְדוֹ עֲנִין וְשָׁכְחוּ, יִהְיֶה נֶקֶל עָלָיו לְחַזֵּר לְלַמְדוֹ,

אֲשֶׁר ט"ז קמה בַּנְחַל שֵׁט

מִצְרַף לָזֶה יְהִי נֶקֶל לְלַמַּד בְּזִמְנֵי הַתְּחִיָּה אֲפִלּוּ מִי שֶׁלֹּא לָמַד בְּזֶה הָעוֹלָם וְכוּ', עַיִן שָׁם בְּאַרְיֵכוֹת גְּדוּלָּה.

אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמִּצִּית אֶת רַבְּנוּ ז"ל, וְלוֹמַד כְּפִי שֶׁלְּמַד אוֹתָנוּ, וְאֵז אֵל רַב טוֹב הַגְּנוּז וְהַצָּפוּן יִזְכֶּה. וְאֲנִי יוֹדֵעַ, שֶׁיִּשְׁנֵם הַרְּבֵה עֲזִים וּתְיָשִׁים בְּתוֹךְ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ שֶׁצוֹחֲקִים מִזֶּה, אֶךְ נִרְאֶה מִי יִצְחַק הָאֲחֵרוֹן? ! וְכִמְאָמְרָם ז"ל (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה נב, סִימָן ג') עַל פְּסוּק (מִשְׁלִי לא, כה): "וּתְשַׁחֵק לְיוֹם אֲחֵרוֹן", אִימְתִי הַתּוֹרָה מְשַׁחֶקֶת? לְמִי שֶׁהוּא עֹמֵל בֵּה לְיוֹם אֲחֵרוֹן, הֲוֵי "וּתְשַׁחֵק לְיוֹם אֲחֵרוֹן", וְהֵבֵן הֵיטֵב מֶה לְפָנֶיךָ, וּמִי צוֹדֵק.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז קמה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שֶׁשִׁי לְסֹדֵר מִטוֹת־מִסְעִי, כ"ז תַּמוּז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה אֵל ... גֵּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רָאֵה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּאֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲשֶׁר זֶה יְסוּד כָּל הַיְיָדוּת, וְכָל הַמְּצוּוֹת צְרִיכוֹת לְהִבְיֵא אֶת הָאָדָם אֵל הָאֲמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קיט, פו): "כָּל מְצוּוֹתֶיךָ אֲמוּנָה", וְצְרִיכִים לְהִרְבוֹת לְדַבֵּר אֲמוּנָה פְּשוּטָה, וְלֹא לְהִתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן מד), אֲשֶׁר עֲצָם הַדְּבּוּר מְאֻמּוּנָה — זֶה בְּעֲצָמוֹ אֲמוּנָה, וְכִכֵּל שְׁמֵדְבָרִים דְּבוּרֵי אֲמוּנָה, כֵּן נִחְקֶקֶת בְּלִבּוֹ אֲמוּנָה בְּאֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, וּמֵה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ סְפִקוֹת בְּאֲמוּנָה, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבֵן וְכוּ', כָּל זֶה בָּא מִפְּגַמֵי הַבְּרִית וְכוּ', כִּי כְּשֶׁאָדָם פּוֹגֵם בְּבְרִית, עַל־יְדֵי־זֶה מְאָבֵד אֶת נִקְיֻתָּה הָאֲמוּנָה. וְלָכֵן צְרִיכִים לְדַבֵּר הַרְּבֵה מְאֻמּוּנָה, וְכֵךְ יִבְנֶה לְעֲצָמוֹ אֶת הָאֲמוּנָה.

וְהִנֵּה רַבְּנוּ ז"ל אָמַר לְאַחַד (שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן רכב), שֶׁהִיוּ לוֹ

בלבולי אמונה, וחזק אותו רבנו ז"ל, ואמר לו, שאיתא, שכל התהוות מעשה בראשית היה רק בשביל מה שצפה השם יתברך, שיהיו אנשים שיהיו להם יסורים בענין האמונה הקדושה, מחמת הבלבולים והכפירות העולים על מחשבתם, ורמנא לצלן, והם יתגברו כנגד אלו המחשבות, ויתחזקו באמונה, ורק בשביל זה ברא השם יתברך את כל מעשה בראשית. ועל-ידי דבורים אלו נתחזק זה האיש מאד תמיד בכל עת שבאו עליו בלבולים בעניני אמונה וכו', פי מאחר שכל הבריאה לא נתהוותה רק בשבילו, שיש לו כל-כך הרבה בלבולי אמונה, ואף-על-פי-כן מתחזק באמונה, ויש להקדוש-ברוך-הוא נחת מזה שאינו נשבר, זה מה שהחזיק אותו.

ומוכא מהצדיק הקדוש רבי מנחם מענדיל מרימנוב זי"ע: סגלה שתתקבל תפלתו, אשר בבקר לפני שהולך להתפלל שחרית, ישטף את פיו עם כמה דפים גמרא, שזה מסגל מאד להכרית את כל הקלפות שנתלבשו בו מחמת פגמי הברית שלו. ולכן זאת עשה לעצמו קביעות, שבכל בקר קדם תפלת שחרית, תגרס כמה דפים גמרא, וזה מסגל מאד למח מזכר. ואמרו צדיקים על מאמרו ז"ל (שבת קו): גמרא גמר ומורתא תהא; ומורתא היא מלשון לזמר עריצים ולהכרית כל החוחים והקוצים הסוככים את השושנה העליונה, הינו על-ידי גמרא, זוכים לזמר את כל הקלפות שנתהוו לאדם מחמת עוונותיו, ובפרטיות מפגמי הברית שלו, שעל-ידי-זה מתבלבל מחו ודעתו וכו', שזו שושנה עליונה, סוד הבינה, ההתבוננות של האדם, שצריך תמיד להתבונן באמתת מציאותו יתברך.

העקר תשמר לא לדבר שום דבור נגד האמונה, וכן לא לומר על עצמו שום דבר שיעשה רע או רשעות נגד האמונה אפלו בצחוק, כי זה מזיק מאד מאד, כי הדבור יש לו כח גדול מאד, כמו שאמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן רכב), שצריך להזהר מאד לבלי להוציא מפיו דבור של רשעות, חס ושלום, אפלו בדרך ליצנות, דהינו שלא לומר, חס ושלום, על עצמו שיהיה רשע, חס ושלום, או שיעשה עברה, חס ושלום. אף שאומר זאת בדרך ליצנות, ואין

בְּלִבּוֹ כָּלֵל לַעֲשׂוֹת זֹאת, אֶף-עַל-פִּי-כֵן זֶה הַדְּבֹר מְזִיק לוֹ מְאֹד, וְיִכּוֹל לְהִכְרִיחוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם, אַחֲר־כֵּן לַעֲשׂוֹת זֹאת, מֵאַחַר שֶׁהוֹצִיא מִפִּיו, אֶף-עַל-פִּי שֶׁלֹּא אָמְרָה מִלְּבוֹ רַק בְּדֶרֶךְ לִיצְנוּת. וְעַל-יְדֵי-זֶה נִכְשַׁל יְהוּא הַמֶּלֶךְ, עַל-יְדֵי שֶׁהוֹצִיא מִפִּיו, וְאָמַר (מְלָכִים-ב' י, יח): "יְהוּא יַעֲבֹדֵנוּ הַרְבֵּה", אֶף-עַל-פִּי שֶׁבְּלִבּוֹ הָיָה לְכָלִי לַעֲבֹדוֹ, רַק אָמַר זֹאת בְּדֶרֶךְ לִיצְנוּת, כְּדֵי לְהִטְעוֹת אֶת עוֹבְדֵי הַבַּעַל, כַּמְבֹאָר שֶׁם בַּמִּקְנָא, אֶף-עַל-פִּי-כֵן נִכְשַׁל אַחֲר־כֵּן עַל-יְדֵי-זֶה, עַד שֶׁעָבַד בְּעַצְמוֹ עֲבוּדָה זָרָה, עַל-כֵּן צְרִיכִין לְהִזְהַר מִזֶּה מְאֹד, כִּי בְרִית כְּרוּתָה לְשִׁפְתַיִם וְכוּ'; וְזֶה בְּעַצְמוֹ יִחֲזַק לָךְ אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁאֵף פַּעַם לֹא תִדְבַר שְׁלִילִי. וּמוֹהַרְנ"ת ז"ל הִזְהִיר, שֶׁאֶפְלוּ בְּנֵי-אָדָם שֶׁמִּדְּבָרִים שִׁיחוֹת שֶׁל מַה בְּכַף וְכוּ', וְאָחַד מְסַפֵּר לְשָׁנֵי סְפוּר עַל דָּא וְעַל הָא, בְּדֶרֶךְ כָּלֵל אָדָם רְגִיל לֹמֵר: "אֵיךְ גְּלִיב נִשְׁט" (אֲנִי לֹא מֵאֲמִין), בְּשַׁעֲזָה שֶׁלֹּא מִתְקַבֵּל אֲצִלוֹ הַסְּפוּר, וְאָמַר עַל זֶה מוֹהַרְנ"ת ז"ל, שְׁגַם מְלָה כְּזוֹ אֲסוּר לְהוֹצִיא מִהַפָּה, כִּי אָדָם צְרִיךְ תָּמִיד לְהִזְהַר בְּלִשׁוֹנוֹ, וְלֹמֵר: "אֵיךְ גְּלִיב יָא" (אֲנִי כֵן מֵאֲמִין), כִּי אֲסוּר לְהוֹצִיא מִהַפָּה מְלָה שְׁלִילִית נֶגֶד הָאֱמוּנָה, וְאִם תִּהְיֶה חֲזַק בְּזֶה, אִז תִּהְיֶה לָךְ אֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמוֹזַכֶּת תָּמִיד.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז קמו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי לְסֹדֵר מְטוֹת-מִסְעֵי, כ"ז תְּמוּז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

לְנִכוּן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתְּבֶךָ.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִבְקֵשׁ אוֹתְךָ, שֶׁתְּכַבְּדֵי וּתִיקְרֵי אֶת בְּעִלְךָ, כִּי כָּךְ אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יְלָקוּט שׁוֹפְטִים, רְמוֹ מֵב): אֵין לָךְ אֲשֶׁה כְּשֶׁרָה בְּנָשִׁים, אֶלָּא אֲשֶׁה שֶׁהִיא עוֹשֶׂה רְצוֹן בְּעִלְהָ; וְאֵל תִּטִּי אֲזַן וְכוּ' אֶל כָּל אֵלוֹ הַמְּסִיתִים אוֹתְךָ נֶגֶד בְּעִלְךָ וְכוּ', כִּי לָהֶם לֹא אִכְפַּת שְׂאֵת תִּתְגַּרְשִׁי, וְתִשְׂאָרֵי לְבַד עִם הַיְלָדִים, וְיִהְיֶה לָךְ מֶר מִמּוֹת כָּל הַחַיִּים,

כי אל תשכחי שבעלך הוא כהן, ותכף-ומיד כשמתגרשים, אף פעם לא יכולים לחזור, כי כהן אסור לו לקחת גרושה, ולכן חפי עד שאבוא ואשלים ביניכם וכו'.

עליך לדעת, שבכל בית יש מריבות בין האישה והאשה וכו', וזה טבע רע שנמצא בבני-אדם, שיש להם דם שלא נזדקף, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן עה), אשר צריכים לזכור את הדמים, ואת צריכה לדעת, שבכל מריבה — שניהם אשמים, יש בעל שאין לו מה לעשות רק יורד לחיי אשתו, וכל מה שהיא עושה וכו', יש לו בקרת עליה וכו', היא אף פעם לא תשמע מלה טובה ממנו, ויש להפך, אשה שהיא בטבע רע, ואף פעם לא תסתכל על הטוב של בעלה, שהוא עמל קשה כל היום, ומקבל חרופין וגדופין, עלבונות ובזיונות מבעל-הבית שלו וכו', ואף פעם אינו שומע מלה טובה ממנו וכו', ולבסוף כששב הביתה, ורוצה לשמע מלה טובה מאשתו, אזי היא מתנפלת עליו בכל מיני זלזולים נגד הילדים, ומבזה ומשפילה אותו כאחד הריקים וכו': בטלן שקמוך וכו', לא יצלת, אתה לא מביא מספיק פרנסה וכדומה. ולכן לריב צריכים שני צדדים. ורבנו ז"ל אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן פ'), שעקר השלום הוא כששני הפכים מתאחדים יחד. ולכן ראי לחכות עד שאני בא, ואני מאד מקנה להקדוש-ברוך-הוא להשלים ביניכם, והכל יסתדר על הצד הכי טוב.

אבל נא להשמר מאד מאלו הנשים המרשעות, שמסיתות אותך להתגרש.

אני מאד מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שתציתי אותי, והכל יסתדר על הצד הכי טוב.

המאחל ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ז קמז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֶׁשִׁי לְסֵדֶר מִטוֹת־מַסְעֵי, כ"ז תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם דָּף גְּמָרָא חֵק וְלֹא יַעֲבֹר, כִּי כֶּף מוּבָא בְּסִפְרֵי "נוֹי הַעֲמוּדִים" לְבָנוּ שֶׁל הַשֵּׁל"ה הַקְּדוּשׁ, שְׂדֵף גְּמָרָא בְּיוֹם צְרִיף לְהִיּוֹת חֵק וְלֹא יַעֲבֹר לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ הַנְּחֹת תְּפִלִּין, אֲפִלוּ שְׂאִין אֶתְּהָ מִבֵּין אֶת כָּל אֲשֶׁר אֶתְּהָ לּוֹמֵד וְכוּ', דַּע לָךְ, שְׁגָם הָאֲמִירָה לְבַד, לּוֹמֵר דָּף גְּמָרָא, זֶה מְסַגֵּל לְהַנְשָׂמָה, וְזֶה בְּדוּק וּמְנַסָּה. וְיֵשׁ טֹבֵעַ רַע שֶׁל בְּנֵי־אָדָם, שֶׁהַכֹּל יַעֲשֶׂוּ, רַק לֹא לְלַמֵּד דָּף גְּמָרָא, כִּי הַסְּמ"ך־מ"ם מְאֹד מִפְּחַד מִדָּף גְּמָרָא, וְאִם הָיוּ בְּנֵי־אָדָם יוֹדְעִים מַה זֶה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם דָּף גְּמָרָא, הָיוּ מוֹסְרִים אֶת נַפְשָׁם עַל זֶה, כִּי זוֹ שְׂמִירָה לְאָדָם, פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמַעוֹ, עַל־יְדֵי דָף גְּמָרָא מְתַלַּבְּשִׁים בּוֹ הָאֲרַבְעָה מְלֹאכֵי שְׂמִירָה, שֶׁהֵם רְאִשֵׁי תְבוֹת גְּמ'ר'א', גְּבִרְיָאֵל מ'יכָאֵל ר'פָּאֵל אִוְרִיאֵל, וְאִם הָיִיתָ חֹזֵק בְּזֶה, לֹא הָיָה חֹסֵר לָךְ שׁוֹם דְּבָר, וְהָיִיתָ מְרַגֵּשׁ טוֹב עִם עֲצָמְךָ.

גַּם הַרְגֵּל אֶת עֲצָמְךָ לְלַכֵּת לִישׁוֹן מְקַדָּם, כְּדֵי שֶׁתּוֹכַל לְקוֹם מְקַדָּם, מִיֵּלָא אָדָם שֶׁעָסוּק יֵשׁ לוֹ תְרוּץ, אֲבָל עַל־פִּי־רֹב בְּנֵי־אָדָם, הַסְּמ"ך־מ"ם יוֹדֵעַ אֵיךְ לְסַבֵּב אוֹתָם בְּלִילָה הֵם מְסַתּוֹכְבִּים בְּלֹא מַעַשׂ, כִּי הוּא יוֹדֵעַ, אֲשֶׁר אִם לֹא יִלְכוּ לִישׁוֹן מְקַדָּם, יִקּוּמוּ אַחַר הַצְּהָרִים, וּמִמֵּילָא יֵאבְדוּ זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע וְזְמַן תְּפִלָּה, וְהַרְבֵּה פְּעָמִים קָמִים מְאֹחַר אַחַר הַצְּהָרִים, עַד שֶׁמְתִיאֲשִׁים לְגַמְרֵי, וְלֹא מְנִיחִים תְּפִלִּין, וְאִזּוֹ נִקְרָאִים קְרַקְפָּתָא דְלֹא מְנַח תְּפִלִּין בְּאוֹתוֹ יוֹם, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן.

עֲלִיף לְדַעַת, אֲשֶׁר לְמַעְלָה בְּשָׁמַיִם חָשׁוּב מְאֹד כָּל רְצוֹן טוֹב שְׂאָדָם רַק רוּצָה, כִּי לִית רְעוּתָא טְבָא דְאֶתְעֵבִיד (זֶהוּ תְרוּמָה קִנּוּ), הֵינּוּ שְׂנֹכְנִס לְאָדָם אֵיזָה חֶשֶׁק לַעֲשׂוֹת דְּבָר שֶׁבְקִדְשָׁה, מִזֶּה נַעֲשֶׂה לְמַעְלָה

דברים נוראים ונפלאים עד מאד, ומכל שכן כשזוכה להוציא מפיו את הרצונות והכסופים, זה עושה רשם גדול בשמים, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לא), ומאלו הרצונות נתהוים עולמות חדשים, ובני-אדם אינם יודעים ממעלת הרצונות והכסופים, שיש להקדוש-ברוך-הוא מזה נחת-רוח גדול מאד, כי סוף כל סוף אדם נמצא בזה העולם הגשמי והחמרי, העב והגס וכו' וכו', ואף-על-פי-כן הוא מסבב עם רצונות חזקים אליו יתברך, זה עושה רעש גדול בשמים, מכל שכן כשאדם מוציא מכח אל הפעל, והולך עם ציצית ועם תפלין, ומתפלל במנין, ולומד התורה הקדושה, ומקיים את מצוותיו יתברך, איזה נחת-רוח הוא גורם להקדוש-ברוך-הוא, וזה נעשה על-ידי כל אחד מישראל, אפלו הפחות שבפחותים והפשוט שבפשוטים וכו' וכו', ומחמת שבני-אדם אינם יודעים מזה, על-ידי-זה מתרשלים. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סא): כמו שצריכים להתחזק באמונה בו יתברך, כמו-כן צריכים להתחזק בעצמו, הינו שתהיה לו אמונה בעצמו, שהוא בן יכול, וכמו שאמר השני למלך (ספורי-מעשיות, מעשה א') לכל אלו הגדולים שרצו לדחות אותו ואמרו לו, שפתו אותך עם שטות, כי אין דבר כזה בעולם, ולכן חזר לאחוריה וכו', והשני למלך התעקש ואמר: "עס איז בודאי יא דא" (בודאי יש דבר כזה), ומחמת רב עקשנותו, לבסוף הוציא את הבת מלך, שמרמז על כל בר ישראל, שאם יתעקש שכן יכול להוציא את נשמתו מהזהמא שנפלה לשם, לבסוף יוציאה, אם יהיה עקשן גדול על זה.

עוד דבר אחד אתה צריך לדעת, יען שאתה נוסע ממקום למקום, אזי בכל מקום שאתה בא, תראה להשאיר שם רצונות וכסופין אל הקדוש-ברוך-הוא, ותדבר עמו יתברך, ועל-ידי-זה תעלה את כל המקום אליו יתברך. וכבר אמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן פה) לאחד ששאל אותו על ענין נסיעה לאיזה מקום — אם יסע לשם. השיב לו: כשרואה אדם נסיעה לפניו, אין לו להתעקש למנע מזה לישיב בביתו דוקא. כי בכל מקום שאדם נוסע לשם, הוא

אֲשֶׁר ט"ז קמח בְּנַחֵל שְׂכָה

מתקן שם איזה דבר, רק שיזהר להיות שמור מן העברה, חס ושלום. אבל רק כשהוא שמור מן העברה, חס ושלום, אזי כל אדם מתקן בכל מקום שהוא נוסע לשם, אפלו איש פשוט לגמרי, כי בכל מקום שהאדם בא לשם, הוא עושה שם בודאי איזה דבר שבקדשה על כל פנים, כי מתפלל שם ואוכל שם, ומברך על אכילתו לפניו ולאחריו וכיוצא בזה.

כי בודאי איש ישראלי אפלו הפחות שבפחותים, על-כל-פנים הוא עושה כמה דברים שבקדשה בכל מקום אשר הוא שם, ועל-כן בודאי האדם מכרח מן השמים להיות שם באותו מקום דוקא, כדי שיתקן שם מה שהוא דוקא צריך לתקן שם. על-כן הוא טובה לפניו מה שגוזמין לו נסיעה לשם, כי אולי יהיה מכרח לבוא לשם בשלשלאות של ברזל. וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (שבת פט:): על יעקב אבינו: ראוי היה יעקב לירד למצרים בשלשלאות של ברזל, אלא שזכותו גרמה לו וכו'; כמו-כן הוא בכל אדם, שהיא טובה לפניו מה שגוזמין לו נסיעה לשם, כי בלא זה אולי היה מכרח לירד לשם בשלשלאות, חס ושלום. וכל זה דבר עם איש פשוט לגמרי, כי אפלו איש פשוט לגמרי מישראל מתקן גם-כן בכל מקום שהוא, ובלבד שיהא שמור מעברות, כי בדרך כלל על הדרך בנקל לעבר עברות חמורות עד מאד, כי (קהלת רבה, פרשה ג', סימן ג'): כל הדרכים בחזקת סכנה; ולכן שמר על עצמו מאד, ותבקש ממנו יתברך שישמר אותו.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ט"ז קמח.

בעזרת השם יתברך, יום ששי לסדר מטות-מסעי, כ"ז תמוז ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

צָרִיף שְׁתַּדַּע, אֲשֶׁר חֲנוּךְ מִתְחִיל בְּתוֹךְ הַבַּיִת, אִם רוֹצִים לְחַנּוּךְ
 אֶת הַיְלָדִים, צָרִיכִים לְחַנּוּךְ אֶת עֲצֻמוֹ קֹדֶם, כִּי אִם הַיְלָדִים רוֹאִים
 שְׁהֶאֱבֹא אֵינּוּ בָּא לְהַתְּפַלֵּל בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת, מִדּוּעַ שָׁהִם יָבוֹאוּ
 לְהַתְּפַלֵּל?! אִם רוֹאִים שְׁהֶאֱבֹא קִם אַחַר הַצְּהָרִים מְאֻחַר בַּיּוֹם, לָמָּה
 שָׁהִם יִרְצוּ לָקוּם מִקֹּדֶם וְלִלְכֹת לַתְּלֻמוֹד תּוֹרָה?! וְאִם הֶאֱבֹא מְדַבֵּר
 בְּאִמְצַע הַתְּפִלָּה בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת, וּמִתְלוֹצֵץ מִזֶּה עַל זֶה וְכוּ', וְאֵינּוּ
 עוֹנֶה אָמֵן וְקוֹדֶשָׁה וּבְרָכוּ, אֲזִי מָה רוֹצִים מֵהַיְלָדִים?!

וְאוֹתוֹ דָּבָר עִם הַבְּנוֹת, אִם הָאִשָּׁה אֵינָה מִתְּנַהֲגֶת בְּצַנִּיעוּת,
 מִדּוּעַ שֶׁהַבְּנוֹת תִּלְכְּנָה בְּצַנִּיעוּת?! אִם הָאִשָּׁה מִתְּחַבֶּרֶת עִם גְּנָשִׁים
 מְקַלְקְלוֹת, שֶׁהוֹלְכוֹת בְּבִגְדֵי שַׁחַץ וּפְרִיצוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְשׁוֹמְעֵת שִׁירֵי
 עֲגָבִים שֶׁל זְמָרִים נוֹאֲפִים וְכוּ', וְכוּ', אֲזִי מָה רוֹצִים מֵהַבְּנוֹת
 שֶׁתְּהִינָה אַחֲרַת?! וְזֶה בְּרוּר כְּשִׁמְשׁ.

וְלָכֵן זְכוֹר גַּם תִּזְכֹּר, שֶׁחֲנוּךְ מִתְחִיל בְּבֵית, אִם יֵשׁ בֵּית שֵׁשׁ
 שָׁם אֲהַבָּה וְהַבְּנָה הַדְּדִית, וְאִף פַּעַם לֹא רַבִּים וְלֹא עוֹשִׂים בְּקִרְתָּ
 אַחַד עַל הַשְּׁנִי, וּמִכָּל שְׁכֵן שְׁלֹא מְקַלְלִים זֶה אֶת זֶה וְכוּ' וְכוּ', בֵּית
 כְּזֶה יִהְיֶה בֵּית בְּרִיא, וְאֲזִי הַיְלָדִים יֵצְאוּ בְּרִיאִים בְּנַפְשָׁם וּבְשׁוּכְלָם,
 וְיִצְלִיחוּ בַּחַיִּיהֶם.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז קמט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁשִׁי לְסֵדֶר מִטוֹת-מִסְעִי, כ"ז תמוז ה'תשנ"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הָעֵקֶר בְּזֶה הָעוֹלָם לְדַעַת אֵיךְ לְהַתְּנַהֵג, וְעַל זֶה צָרִיכִים הַרְּבִיבָה
 לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל תְּקוּנָה הַעֲצָה. וְכִמוֹ שֶׁסִּפֵּר מוֹהֲרַנ"ת
 ז"ל (שיחות-הַרְ"ן, סִימָן רֵלַח), שֶׁרַבְּנוֹ ז"ל הִזְיָה מְדַבֵּר עִם אַחַד, וּבְתוֹךְ
 כִּף שָׁמַע אַחַד שֶׁהִזְיָה מִתְּפַלֵּל תְּפִלַּת עַרְבִית, וְאָמַר: "וְתִקְּנֵנוּ בַּעֲצָה

טובה מלפניך", ואמר אותו האיש במהירות אלו התבות: "ותקננו בעצה טובה מלפניך". וענה על זה רבנו ז"ל, ואמר לזה שעמד אצלו: הראית שזה חוטף במהירות אלו התבות ותקננו בעצה טובה וכו', הלא אלו התבות צריכין להתפלל בהתעוררות גדולה ובכונה גדולה מעמקא דלבא מאד, כי זאת היא תפלה יקרה מאד מאד, כי מאד צריכין לבקש רחמים מהשם יתברך, שנוזקה שיתן לנו השם יתברך עצה טובה, שנוזקה לידע איך להתנהג וכו'.

ודבר זה מוכן מאד לכל מי שרוצה לכנס בעבודת השם, שצריכין לבקש מאד מהשם יתברך על זה, שנוזקה לעצה טובה מלפניו יתברך; כי בלי עצה לא יכולים לעשות שום דבר. והעצה מקבלים רק על-ידי הצדיק, פמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ז); כי עקר העצה מקבלים על-ידי הצדיק, שעצתו היא כלו זרע אמת, כלו זרע קדש. ואמר מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות, הפקר, נכסי הגר, הלכה ד', אות יז): העצות האמתיות הקדושות, שהן כלו זרע אמת, הן נמשכות מעמקות גפלאה ונוראה מאד מאד, כמו שכתוב (משלי כ, ה): "מים עמקים עצה בלב איש, ואיש תבונות ידלגה", כי רק הוא יכול להמשיכן מסוד בינה עלאה, שהוא למעלה משבעת ימי הבנין, עד שתשלם האמונה על ידם, שהיא סוד המלכות. וכנגד זה הם שמונה פעמים אמת שבאמת ויציב, שאנו אומרים בכל יום קדם תפלת שמונה-עשרה, כדי לחזק את האמונה הפשוטה, שעל-ידי-זה חוזרים שמונה פעמים 'אמת' שנמשך מבינה, כי מבינה עד מלכות יש שמונה ספירות הקדושות. כי עקר שלמות ותקון העצות הוא כשהם אמת בכל הבחינות מתחלה ועד סוף, כמו שכתוב (תהלים קיז, ב): "ואמת הני"ה לעולם", שזה כלה זרע אמת, שיהיו העצות נמשכין מבחינת אמת מתחלה ועד סוף בכל הבחינות; כי כל השקרים וכל מיני הטעויות ובלבולים שמטעין ומבלבלין ומרמין את האדם ומעכבין אותו מעבודתו יתברך, בכלם יש בהם אמת, כי אם לאו, לא היה בהם כח להטעות ולרמות את האדם, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (סוטה מט.): 'כל שקר שאין בו אמת מתחלתו, אינו מתקיים בסופו'; ולפעמים יש בהם אמת

הרבה, אבל אף-על-פי-כן בחוט השערה שנוטין מן האמת באיזו בחינה צומחים מהם עצות רעות מאד, המאבדין את האדם משני עולמות, רחמנא לצלן, כמו שכתוב (משלי יד, יב): "יש דרך ישר לפני איש ואחריתה דרכי מות"; כי בסוף ובאחרית הדבר נוטה קצת מן האמת, ומהפך העצה לגמרי.

ועל-כן עקר שלמות העצה כשהוא בבחינת "כלה זרע אמת", שתהיה אמת גמורה וברורה מתחלה ועד סוף, וכדי להבין הדבר ביותר נתפס לדגמא ונמשיל משל, כגון, שלפעמים נתעורר איזו שנאה ומחלוקת בין בני-אדם, ואחד רודף את חברו וכו', וכשנשא אל אותו על זה יתנצל בעצמו, שזה כי חברו עשה לו כף וכף, ועל-כן לא בחנם הוא שונא ורודף אותו, והגם פי יכול להיות שכל דבריו אמת, אף אף-על-פי-כן העצה שלו להרבות במחלוקת, ולרדף את חברו, ולבלות ימים ושנים בזה, בודאי היא עצה רעה ונבערה מאד, בפרט כי שנאוי המחלוקת מאד, וכבר נאבדו כמה נפשות על-ידי-זה משני עולמות, רחמנא לצלן. וכיוצא בזה יש אלפי ענינים כאלה, שיש לכל אחד טענות ואמתלאות אמתיות קצת על דרכיו, אף אף-על-פי-כן עצתם רעה מאד. ועל זה נאמר (משלי כא, ל): אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד הוי"ה, כי כשהוא נגד השם יתברך, ונגד רצונו יתברך, אין זו חכמה ועצה כלל, רק אדרבה, עקר השקר והשטות הכי גדולה, ועל-כן עקר העצה השלמה היא כשהיא אמתית מתחלה ועד סוף, ואין בה שום נפתול ועקש כלל, רק כלה זרע אמת.

ובודאי לא מדברים פה מאנשים מינים ואפיקורסים, כופרים בעקר, שמהם צריכים להתרחק בתכלית הרחוק, ולשנא אותם בתכלית השנאה, כמו שאמר דוד המלך (תהלים קלט, כב): "תכלית שנאה שנאתים לאויבים היו לי", ולא כמו שמהפכים הרשעים ואומרים: למה אתם צריכים לדבר לשון הרע?! ולמה אתם צריכים להרבות במחלוקת?! בשעה שצריכים להתרחק מהם כמו שמתרחקים מאש בוער כמטחי קשת, כי מי שמלא כפירות ואפיקורסות, וריח מינות ונאוף גודף ממנו, צריכים לברח ממנו כמו

שְׂבוּרָחִים מַחֲיָה טוֹרֶפֶת וְיֹתֵר מְזָה, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִפְתָּה אוֹתוֹ. וְכָלֵל זֶה צְרִיכִים לְקַחַת תְּמִיד — אָדָם שֶׁמַּחֲלֵל שִׁבְתָּ, אוֹכֵל טְרֵפוֹת וְנִבְלוֹת, חֵי חַיִּים הַפְּקָרִים, אֵינּוּ שׁוֹמֵר טְהָרַת הַמְּשַׁפָּחָה, וּמְסַתּוֹבֵב עִם גּוֹיּוֹת, וְעוֹבֵר עַל כָּל הָעֲרִיּוֹת, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, אוֹכֵל חֶמֶץ בְּפֶסַח, וְאוֹכֵל בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים וְכוּ' וְכוּ', מֵאֵלּוּ הָאֲנָשִׁים צְרִיכִים לְבָרַח כְּמוֹ שְׂבוּרָחִים מְרוֹצְחִים, וְעַלֵּיהֶם אֵין שׁוֹם לַמּוֹד זְכוּת, וְאֲדַרְבֵּה כָּל מִי שֶׁמִּתְרַחֵק יוֹתֵר מֵהֶם, אֲשֶׁרֵי לוֹ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקוֹ! כִּי אִם לֹא, בְּקַלּוֹת הוּא יִמְשֹׁךְ אוֹתוֹ אֶל דְּרָכֵי הָרָעָה, כַּאֲשֶׁר בְּעֵינֵינוּ רְאִינוּ אֲנָשִׁים שֶׁהִלְכוּ אַחֵר מִיָּנִים וְאֶפִּיקוֹרְסִים, וְלִבְסוּף נַעֲשׂוּ כַּיּוֹצֵא בָהֶם, כִּי כָּל אֶחָד נוֹלַד עִם רַע וְכוּ', וְטַבַּע שֶׁל רַע שֶׁנִּמְשָׁךְ אֶל רַע וְכוּ', וְלִכְּנֵן צְרִיכִים הַרְבֵּה לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְדַעַת עֲצָה שְׁלֵמָה וְאַמְתִּית עִם מִי כֵּן לְהִתְחַבֵּר, וְעִם מִי לֹא לְהִתְחַבֵּר וְכוּ', עִם מִי כֵּן לְהִחְזִיק בְּמַחְלָקַת, וְעִם מִי לֹא לְהִחְזִיק בְּמַחְלָקַת, וְלֹא לְהַפְּךָ אֶת הַיּוֹצְרוֹת, כְּמוֹ אֵלּוּ הָרָשָׁעִים הָאֲרוּרִים, שֶׁמְדַבְּרִים פְּתוּחַ נֶגֶד הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְנֶגֶד כָּל הַקְּדוּשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל, וְאַחֲרֵי-כֵן אוֹמְרִים: מְדוּעַ אַתָּם לֹא דָּנִים אוֹתָנוּ לְכַף זְכוּת? ! מְדוּעַ אַתָּם לֹא מִתְחַבְּרִים אֵלֵינוּ? ! בְּשַׁעַת שֶׁמָּאֵד מְסַכֵּן לְהִיּוֹת קְרוֹב אֵלֵיהֶם, אֲשֶׁרֵי מִי שֵׁישׁ לוֹ עֲצָה טוֹבָה אֵיךְ לְהִתְנַהֵג, וְאִז טוֹב לוֹ בְּזֶה וּבְכָא לְנַצַּח נְצָחִים !

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט"ז קנ.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֶׁשִׁי לְסֵדֶר מְטוֹת-מִסְעֵי, כ"ז תַּמוּז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גֵּרוֹ יְאִיר.

רַק חֶזֶק וְאַמֶּץ מְאֹד, כִּי גָדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, תִּקַּח מִשְׁנֵיוֹת, וְתִגְרַס פָּרֶק אַחֵר פָּרֶק כְּסִדְרָן דִּיקָא, וְשׁוֹם דְּבַר בְּעוֹלָם לֹא יוֹכֵל לְשַׁבֵּר אוֹתָךְ, וְכֵן תַּעֲשֶׂה בְּגַמְרָא, שֶׁתִּקַּח מְסַכַּת בְּרָכוֹת, וְתִגְרַס דָּף אַחֵר דָּף, עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְסֵיִם, וְתִתְחַיֵּל מְסַכַּת שִׁבְתָּ, וְכֵן לְהִלָּן, עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְסֵיִם אֶת כָּל הַשָּׁ"ס, וְזֶה אַתָּה יְכוּל, וּבֵינֵן כֵּךְ יִשְׁרָף מִמֶּךָ כָּל

של אֲשֶׁר ט"ז קנא בנחל

הָרַע שְׁנֵדֶבֶק בָּךְ, וְתִזְכֶּה לְזַכֶּךָ אֶת נִשְׁמָתְךָ מִכָּל מִינֵי חֲלָדָה. וְאִם הָיָה
בְּנֵי-אָדָם יוֹדְעִים מַה זֶה לְגַרְסַּת פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת כְּסֻדְרָן וְדַפִּים גְּמָרָא
כְּסֻדְרָן, הָיָה עוֹסְקִים בָּזֶה כָּל יוֹם וְיוֹם בְּעֵקֶשׁנוֹת גְּדוּלָה מְאֹד, וּמִי
יִתֵּן שְׁתַּעֲשֶׂה אֶת זֶה גַּם בְּסִפְרֵי הַזֵּהָר וְהַתְּקוּנִים, שֶׁזֶה מְכַבֵּסָה
לְהַנְשָׂמָה.

גַּא וְנָא הַרְגֵל עֲצָמָךְ לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּקִבְעוֹת
עֲצוּמָה, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

בְּזִמְן הַפְּנוּי שְׁלָךְ רְאֵה לְהַפִּיץ אֶת סִפְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל לְכָל עוֹבֵר
וְשׁוֹב, וְאֵל תִּתְפַּעַל מֵאִף אֶחָד בְּעוֹלָם, כִּי כָּל עֲנִיָּנּוּ הוּא רַק לְגִלּוֹת
וּלְפָרְסָם אֶת שֵׁם הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא הַחַן וְהִיפֵי וְהַפָּאָר שֶׁל כָּל הָעוֹלָם
(עֵין לְקוּיטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן סז).

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

ט"ז קנא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי לְסֻדְרַת מִטוֹת-מַסְעֵי, כ"ז תַּמוּז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

דַּע לָךְ, כִּי רַבְּנּוּ ז"ל מְאֹד מְאֹד הִפְלִיג בְּמַעֲלַת אַמוּנָה פְּשׁוּטָה,
וּבְפִרְוֵשׁ אָמַר (לְקוּיטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן מד) עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים פט):
"אוֹדִיעַ אַמוּנָתְךָ בְּפִי", עַל-יְדֵי שְׁמִדְבָרִים מְהֻאָמוּנָה, זֶה כְּבָר אַמוּנָה,
כִּי צְרִיכִים לְחֹזֵר עַל הָאֻמוּנָה הַקְדוּשָׁה הַרְבֵּה מְאֹד, וְעַל-יְדֵי-זֶה
מִמְשִׁיכִים אֶת הַשְּׂכִינָה, שֶׁהִיא הִיא הָאֻמוּנָה — כָּאֵן לְמַטָּה. וְלָכֵן
רְאוּי לְדַבֵּר עִם כָּל מִידְעֵיךָ וְחַבְרֵיךָ רַק דְּבוּרֵי אַמוּנָה.

הַרְבֵּה הַקְדוּשׁ רַבִּי בְּנִימִין זָאב מְבַאֲלֵטָא זי"ע (מְנוּחַתוֹ כְּבוֹד הִיא
בְּצַפַּת), הָיָה תַלְמִיד הַרְבֵּה הַקְדוּשׁ רַבִּי פִּנְחָס מְקַאֲרִיץ זי"ע. לְפָנָי
הִסְתַּלְקוּתוֹ אָמַר לְמַקְרָבִיו: אֶתֵּן לָכֶם עֲצָה טוֹבָה בִּיְהוּדוּת, בְּבִקְרָא

אֲשֶׁר ט"ז קנב בַּנְחַל שְׁלֵא

הַשְּׁכֵם כְּשֵׁאתֶם קָמִים, הַדְּבַר הַרְאִשׁוֹן תֹּאמְרוּ אֶת הַי"ג עֲקָרִים שֶׁל הַרְמַב"ם, וְזֶה יוֹעִיל לָכֶם עַל כָּל הַיּוֹם. וְיִדוּעַ, שֶׁהַרְבֵּ הַקְדוּשׁ רַבִּי חַיִּים מְצַאנֵז זי"ע, בַּעַל הַ"דְּבָרֵי חַיִּים", הִנֵּה אוֹמֵר אֶת הַי"ג עֲקָרִים שֶׁל הַרְמַב"ם כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים בַּיּוֹם בְּהַתְלַהְבוֹת גְּדוּלָּה.

וְלָכֵן אֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן! אִם עוֹלִים לְךָ סִפְקוֹת בְּאַמוּנָה הַקְדוּשָׁה, תִּהְיֶה גַם אַתָּה רָגִיל בְּזֶה, וְעוֹד זֹאת — תֹּאמֵר כָּל הַיּוֹם: "אֵיךְ גָּלִיב אֲז עַס אִיז דָּא אַ בּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ וַיִּתְעַלֶּה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת", וְזֶה יוֹעִיל לְךָ הַרְבֵּה.

וְדַע לְךָ, כִּי סִפְקוֹת בְּאַמוּנָה, רַחֲמָנָא לְצַלָן, בְּאִים מִפְּגַם הַבְּרִית שְׁפָגְמַת וְכוּ', וְלָכֵן חֲזוּק בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה, וְאֲז טוֹב לְךָ תָּמִיד.
הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ וְטוֹבְתָךְ כָּל הַיָּמִים...

ט"ז קנב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי לְסֵדֵר מִטוֹת־מִסְעִי, כ"ז תמוז ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֵל ... נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

כָּבֵר כְּתִבְתִּי לְךָ, שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל בְּכָל יוֹם עַל תְּכֵלִיתוֹ הַנִּצְחִית, וַיִּחַשֵּׁב עַל יוֹם הַמּוֹת וְעַל שְׁעַת הַקְּבוּרָה, וְעַל אַחֲר־כֵּן כְּשֶׁכָּבֵר שׁוֹכֵב בְּקֶבֶר וְכוּ', וְכִשְׁאָדָם חוֹשֵׁב בְּמַחְשַׁבְתּוֹ מַחְשַׁבוֹת כְּאֵלוֹ, לְדַעְתִּי, כָּבֵר לֹא יַעֲלֶה עַל לְבוֹ וְעַל דַּעְתּוֹ אֵיזָה כְּבוֹד וְכוּ', אוֹ אִיזוֹ תֵּאָוֶה שֶׁל מָמוֹן וְכוּ'. וּמְסַפְּרִים, שֶׁפַּעַם בְּשִׁמְחַת תּוֹרָה הָיוּ הַבַּחּוּרִים שְׂמִיחִים מְאֹד, וְהַגְּבִיּוֹת עַל כְּתִפִּים אֶת רַבֵּם רַבִּי יִצְחָק בְּלֶאֱזֵר ז"ל, שֶׁהָיָה מַגְדוּלִי בְּעֵלֵי מוֹסֵר (תְּלִמִּידוֹ שֶׁל רַבִּי יִשְׂרָאֵל סְלֶאֱנְטֵר ז"ל), וְזֶה הָיָה נֶגֶד רְצוֹנוֹ. וְהָיָה לוֹ מִזֶּה צַעַר גְּדוֹל — לָמָּה נוֹתְנִים לוֹ כְּבוֹד כֵּזֶה, וְרוֹקְדִים עִמּוֹ נֶגֶד רְצוֹנוֹ עַל הַכְּתִפִּים. וְשָׁמַע תְּלִמִּיד אֶחָד אֵיךְ שְׂמִפְזָפוּ לְעַצְמוֹ בְּשִׁקְט: "טְרַאָגֵט דִּי נִבְלָה, טְרַאָגֵט דִּי נִבְלָה" (סִחְבוּ אֶת הַנִּבְלָה, סִחְבוּ אֶת הַנִּבְלָה), כִּי רָצָה

להוציא ממנו את התאנה של כבוד וישות, ולכן השפיל את עצמו. ושמעתי פעם מפי צדיק אחד, שנתנו לו המון-עם כבוד גדול, והיה מפזפז לעצמו: "אוי, אוי, תשמרו מאד שלא הנפטר..." כי היתה אז דחיקות רבה מרב אנשים שדחקו עצמם לתן לו שלום, ודמה לעצמו, שמוליכים את גופו לקבורה, וזו הלונה שלו, ולכן שר לעצמו: "תשמרו על הנפטר שלא להפילו", ואחר-כך שמעתי אחד מתלמידיו, ששאלו: "רבי, מה אתם חושבים עכשו, כשיש צפיפות כל-כך גדולה?" כי היו כמה אלפי אנשים, והיתה דחיקות גדולה וכו', וענה ואמר לו בשקט: "אני מציר לעצמי, שזו הלונה שלי, וכל הדחיקות שדוחקים זה את זה לגע בארון" וכו', כל-כך השפילו עצמם צדיקים, עד שיום המיתה לפני עיניהם תמיד. וכן שמע הרב הקדוש מספינקא זי"ע בעל "חקל יצחק", איך שאביו הרב הקדוש בעל ה"אמרי יוסף", בטרום התחיל את הזמירות בסעדה שלישית, והיה שם קהל גדול, אמר לעצמו בזו הלשון: "איך ליג שוין מיט די פיס צי דער טיר, און די שטוב איז פיל מיט לעכט און דער עולם איז צוזאם גקומען צו יציאת נשמה" [אני שוכב כבר עם רגלי אל הדלת, והחדר מלא גרות, ונתקבצו בני-אדם אל יציאת נשמה], כל-כך השפיל את עצמו. וכן שמעתי לומר, שהרב הקדוש הרש"ב מליובאוויטש זי"ע אמר: "אם מנהיג ישראל (רבי) אינו מציר בדעתו בעת שהולך לומר תורה, שהנה עומדים נערים, וזורקים עליו קלפות של תפוחי אדמה וכו', זה אינו מנהיג (רבי)". רואים מזה, איך צדיקים עקרו מעצמם כל מיני ישות וגאות, שלא תפנס בהם שום מחשבה של התנשאות על הזולת.

אין לתאר ולשער מעלת הצדיקים האמתיים, שהם בעיני עצמם כלא כלום ממש, בטלים ומבטלים לגמרי, וכעין שאמרו חכמינו הקדושים (שבת קד.): "צדי" כפופה וצדי" פשוטה [הינו אות צדיק יכולים לכתב את זה כפוף ופשוט], שזה מרמז על צדיק כפוף צדיק פשוט. ויש לומר, שזו מדרגת הצדיק, שהוא כפוף וכן פשוט, לא רואים אצלו שום דבר, ומתנהג בפשטות גמורה, אבל בתוך תוכו הוא כפוף לגמרי אליו יתברך, ושבור באלף אלפי רסיסים וכו', וזה

אי אֲפֶשֶׁר לְהִסְבִּיר לְסִתָּם אָדָם, כִּי הוּא לֹא יִבִּין אֶת זֹאת בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּן — אֵיךְ יְכוּל לְהִיּוֹת דְּבָר כָּזֶה, שְׁצַדִּיק הַדְּבוּק רַק בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְאֵינוֹ רוֹאֶה וְאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ אֲלָא אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְהוּא כְּלוֹ רוּחָנִי, עִם כָּל זֹאת יִהְיֶה צַדִּיק פְּשׁוּט, מִתְנַהֵג כְּאָדָם פְּשׁוּט, צַדִּיק וְיִהְיֶה בְּעֵינַי עֲצָמוֹ כְּלֹא כְּלוּם וְכוּ', אֲשֶׁרֵי עֵינַי רְאֵתָהּ זֹאת — צַדִּיקִים כְּאֵלוֹ, שֶׁהֵם דְּבוּקִים בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְעִם כָּל זֹאת מִתְנַהֲגִים בְּפִשְׁטוּת גְּמוּרָה, וּבְטָלִים וּמְבֹטְלִים בְּעֵינַי עֲצָמָם לְגַמְרֵי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָהּ וְטוֹבָתָהּ כָּל הַיָּמִים...

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

בְּרִיךְ רַחֲמָנָא, שְׁזַכְּנוּ לְסִיִּים אֶת כָּל הַחֲבוּר הַנִּפְלֵא הַזֶּה, וְהוּא כְּרִיךְ ע"ד. יִזְכְּנוּ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ לְסִדָּר עֲכָשׁוֹ לְדַפּוּס אֶת כְּרִיךְ ע"ה לְהַגְדִּיל תּוֹרָה וּלְהַאֲדִירָהּ.

אֲנֵא ה' הוֹשִׁיעָה נָא, אֲנֵא ה' הַצְּלִיחָה נָא.

תִּכּוֹן הָעֲנִיּוֹנִים

חלק ע"ד

- ג פתח דבר
- ה הקדמה
- יא ט"ו תתקכט
- יג ט"ו תתל
- טז ט"ו תתקלא
- טז ט"ו תתקלב
- יח ט"ו תתקלג
- כא ט"ו תתקלד
- יגלה נפלאות מכחותיו הבלתי מגבלים של מי שזכה להחזיר בתשובה כמה מנינים מישראל, ויזהירו לברח מעון מדת הגאון הקשורה עם נאוף, שגורמת לאדם לחפץ בראשות ובמנהיגות וכו', ויגלה לו מעלתו הנשגבה, ויזריכנו בעסק ההשפעה לבחורים בעלי תשובה.
- ידבר מענין המדמה, שהוא היצר הרע, ומדרגת הצדיקים, שהם דבוקים לגמרי בו יתברך, ובכל הגשמיות הם רואים רק אלקות, וצריך להסתכל בשכל של כל דבר, ולהבין הרמזים שמרמזים לו מן השמים.
- יעורר למסר הנפש להתקרב לרבנו ז"ל, אשר הוא עקר התקון, ועקר ההתקרבות — להתמיד בספריו הקדושים, אשר פניו, שכלו וחקמתו נמצאים בתוכם.
- יתן כמה עצות למי שפותח עסק: א. להכניס את הקדוש-ברוך-הוא בתוך עסקו, ולעשות שתפוח עמו יתברך. ב. לא לפחד משום בריה, ולידע שמה שמגיע לו מן השמים יקבל. ג. לקחת מחירים זולים.
- יארץ לדבר במעלת ונחיצות מדת הבטחון בו יתברך בגשמיות וברוחניות, ויעורר על זה, ויעתיק צטטות, וקטע נפלא מהספר הקדוש "באר מים חיים" אודות מדת הבטחון בפרנסה.
- ידבר מהגלוי שגלה רבנו ז"ל על הפסוק: "אחד הנה אברהם", שצריך

תִּכְן הָעֲנִינִים

לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ רַק בְּדֶרֶךְ יְחִידִי, וְיָבִיא דְבָרֵי מוֹהַרְנֵנוּת ו"ל עַל זֶה, שְׁנֵהוּ סוּד סְפִירַת הָעֶמֶר, עַל-יְדֵי הַמַּעֲשֵׂה מִהַחֲכֵם וְהַתָּם, שֶׁהִסְתַּכַּל רַק עַל הַנִּקְדוּת טוֹבוֹת.

ט"ו תתקלה כד
יֵאָחַל "מִזֵּל טוֹב" לְיוֹם הַנְּשׂוֹאִינִן, וְיַעֲוֹרֵר עַל שְׂמֵחָה וְלְדוֹן לְכַף זְכוּת.

ט"ו תתקלו כה
יַעֲוֹרֵר לְהַתְחַתֵּן מֵהַ שְׁיֹוֹתֵר מֵהַר, וְלֹא לְהִיּוֹת בְּרֶרֶן, וְלִהְרַגִּיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ.

ט"ו תתקלז כו
יְפַלִּיג בְּמַעֲלַת הַזּוֹכָה לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוֹ ו"ל, וְיַעֲוֹרֵר עַל לְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְשְׁלוֹם-בֵּית, וְהַתְּבוּדוֹת.

ט"ו תתקלח כז
יְבִיעַ אֲשֶׁרֵנוּ, שְׁזָכִינוּ לִידַע מִרְבֵּי נִפְלְאָה כְּזֶה, הַמְּגִלָּה אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהַעֲקֵר לְגִלוֹת אֹרֹו לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְיַעֲוֹרֵר עַל תְּפִלַּת הָאִשָּׁה בַּעֲת הַדְּלָקַת הַגְּרוֹת, אֲשֶׁר הִיא מְאֹד מְקַבֵּלַת וּמְרַצָּה בְּשָׂמִים, וְעַל שְׂמֵחָה וְאַחֲדוֹת.

ט"ו תתקלט כח
יִוָּרָה עַל שְׂמִירַת שַׁבַּת, אֲשֶׁר בְּזְכוּתָהּ זֹכִים לְמִצְאָה בֶּן-זוּג, וְיַעֲוֹדֵד שְׁלֹא לְהִתְיַאֵשׁ כָּלֵל, וְלַעֲסֹק הַרְבֵּה בְּמִצְוֹת בְּקוֹר חוֹלִים, וְלִהְרַבּוֹת בְּשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ.

ט"ו תתקמ כט
יִוָּרָה לְדוֹן אֶת הָאִשָּׁה לְכַף זְכוּת, וְלִהְמַנֵּעַ מִמְּרִיבוֹת, וְלִלְמֹד בְּכָל יוֹם אִיזוֹ תוֹרָה מִ"לְקוּטֵי-מוֹהַרְנֵנוּ", וְלֹאמַר עָלֶיהָ הַתְּפִלָּה מִ"לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת".

ט"ו תתקמא כט
יַעֲוֹרֵר לְהַחְזִיק מִמְּעַמַּד בְּהִתְקַרְבוֹת לְרַבְּנוֹ ו"ל, אֲשֶׁר עֲקָרָה — הַדְּבָקוֹת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלְדַבֵּר עִמּוֹ בְּכָל עֵת, וְיִיעֵץ כִּי־צַד לְנִהַג עִם הַמְּשַׁפָּחָה, שְׂעֲדִין רַחוּקָה מִכָּל זֶה. וְיִוָּרָה עַל לְמוֹד ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנָּיוֹת בְּכָל יוֹם, אֲשֶׁר זֶה מְסַגֵּל לְתַקוּן וְזִכּוּף הַנְּשֻׁמָּה.

ט"ו תתקמב לא
יַחֲזִק עַל מַדַּת הַשְּׂמֵחָה, וְעַל קְבוּץ רֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּאוֹמֵן, אֲשֶׁר אֵין לְמַעֲלָה

תִּכְוֵן הָעֵינִינִים

מִזֶּה, וְעַל הַתְּבוּדוֹת וְשִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, אֲשֶׁר מֵה שֶׁתְּפִלָּה פּוֹעֶלֶת, שׁוֹם דְּבַר אֵינוֹ פּוֹעֵל.

ט"ו תתקמג לב

יִוָּרָה עַל הַדְּלָקַת גֵּרוֹת שְׁבַת־קֶדֶשׁ, וְלִבְקֵשׁ אֹז הַרְבֵּה עַל הַיְלָדִים, וְלִהְיֶה מֵאֵד בְּכַבוֹד הַבְּעַל, וְלַעֲוֹרוֹ עַל הַתְּמִדָּה בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְשַׁעוֹר בְּטוֹר וְשִׁלְחָן עָרוּף.

ט"ו תתקמד לג

יֵאֱחָל "מִזֶּל־טוֹב" לְהִלָּדַת הַבֵּת, וְיֵאֱחָל רַק טוֹב כָּל הַחַיִּים.

ט"ו תתקמה לה

מִכְּתָב כְּלָלִי לְאִנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים הַגֵּרִים בְּיַבְנָאֵל "עִיר בְּרֶסֶלֶב", וְיִחְזְקֵם אֹדוֹת אַחֲדוֹת וְאַהֲבָה, וְקַבִּיעוֹת בְּהַתְּבוּדוֹת וְשַׁעוֹרִים כְּסִדְרָן וְכו', וְיִגְלֶה שֶׁכָּל הַמְּבֻנִים שֶׁהִחְרִימוּ מֵאֲתָנוּ יַחְזְרוּ אֵלֵינוּ, כִּי כָּל הַעֲיָרָה הַזֶּה עוֹד תִּתְהַפֵּף לְעִיר גְּדוֹלָה עַל שֵׁם רַבֵּנוּ ז"ל.

ט"ו תתקמו לה

מִכְּתָב כְּלָלִי לְנָשׁוֹת אִנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַגֵּרוֹת בְּיַבְנָאֵל "עִיר בְּרֶסֶלֶב", בּוֹ יִחְזְקוּן לְחֻזַּק וְלִשְׁמֵחַ זֶה אֵת זֶה, וְלִשְׁמֹר עַל חַנוּף הַיְלָדִים בְּמֵאֵד מֵאֵד, וְלִהְיוֹת בְּאַחֲדוֹת וּבְשָׁלוֹם.

ט"ו תתקמוז לו

יִדְבַר עִם הַמְּדַפִּיס סְפָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל עַל גְּדֵל הַזְּכִיָּה לְהַכְנִס לְעֶסֶק קְדוּשׁ וְנוֹרָא כְּזֶה, וְיִרְחִיב הַדְּבוּר בְּהַתְּחַזְּקוֹת וּבְעֵדוּד.

ט"ו תתקמח לח

יִחְזַק בְּעֵינֵי הַדְּפֶסֶת סְפָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, וְיֵאֱחָל וְיִכְרֹף.

ט"ו תתקמט לט

יִתְנֶה גְּדֵל הַצֶּעַר וְהָעֲגָמַת נֶפֶשׁ שֵׁישׁ לוֹ מִזֶּה שֶׁרָמָה אוֹתוֹ, וּמִסַּר אֵת הַמְּבֻנִים וְכו' וְכו', וְיִבְאֵר שֶׁהַעֲקָר לִילָף עִמּוֹ בְּדֶרֶךְ חֻקְמָה, וְיִכְבֵּר גְּלָה רַבֵּנוּ ז"ל "נִצְחָתִי וְאִנְצָח", כִּי מִדְּתוֹ נִצַּח.

ט"ו תתקנ מ

מִכְּתָב כְּלָלִי לְכָל־לֵיּוֹת אִנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַגֵּרִים בְּאַשְׁדּוֹד, בּוֹ יִחְזְקֵם לְהִתְאַחַד בְּאַחֲוָה וְרַעוּת, וְלִלְמַד בְּצִוְתָא עֲצוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, וְאִישׁ אֵת רַעְהוֹ יֵאֱמַר חֻזַּק, וְלִקְרַב רְחוּקִים עַל־יְדֵי הַפְּצַת מַעֲיָנוֹת הַחֻקְמָה חוּצָה.

תִּכְוֵן הָעֲנִינִים

מב ט"ו תתקנא

יעודד להוציא מהכח רצונו לילף לגור בִּבְנֵי־אֵל, ויעורר על תפלה וְהַתְּבוּדוֹת, וּלְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְּבַרֵךְ לְהַשְׁאֵר אֶצֶל רַבְּנוּ ז"ל כֹּל יְמֵי חַיָּיו, וּכְכֹל שֶׁמִּתְגַּבֵּר יוֹתֵר הַשֶּׁקֶר צְרִיכִים לְהַפְכוֹ לְקֶשֶׁר.

מג ט"ו תתקנב

יחזק אחד שֶׁהֶצְרַף לְהַתְגַּלְגֵּל וְלִישָׁב בְּבֵית־הָאֲסוּרִים, וַיִּגְלֶה לוֹ תַּפְקִידוֹ הַמְיֻחָד שֶׁם, וְכֵן יִדְבֵר מֵעַתָּה עִנְשׁ בֵּית הָאֲסוּרִים וְתַפְסָה, אֲשֶׁר תִּסְמְרָנָה שְׁעָרוֹת רֹאשׁ, שְׁזָה יָכוֹל לְבוֹא עַל כָּל אֶחָד כְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

מד ט"ו תתקנג

ידבר לְחַתֵּן קֹדֶם חֲפָתוֹ סֵדֶר הַתְּנַהֲגוֹתוֹ בְּחַיִּים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהוּא עֲרָבָה לְהַצְלַחַתוֹ בְּכַנְיָן חַיֵּי תוֹרָה וַיִּרְאָה.

נ ט"ו תתקנד

יגלה מַעֲלַת הַפְּצַת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל וּבִפְרָט בְּדוֹר הַזֶּה בְּזִמְן הַתְּפִשְׁטוֹת הַהִפְקָרוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וַיִּחְזַק מְאֹד בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה, וְאָף אִם אֶחָד נָפַל לְהִיכָן שְׁנֵפֶל, יֵשׁ עֲנִין שְׁנֵתֵהֶפֶךְ הַכֹּל לְטוֹבָה.

נא ט"ו תתקנה

יחזק בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְּבַרֵךְ, וַיִּזְהֵר מִקְּנֵאֵת אִשְׁתּוֹ, חַס וְשְׁלוֹם, וַיִּגְלֶה שֶׁהֵן דִּין וְהֵן רַחֲמִים הַכֹּל אֱלֻקוֹת, וַיִּדְבֵר עַל־פִּי "הַרְחֵב פִּיךָ וְאִמְלֵאֵהוּ", לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְּבַרֵךְ, וּמִנְסִיוֹנוֹת הַחַיִּים, וְלְדוֹן לְכַף זְכוּת.

נג ט"ו תתקנו

יגלה נְפִלְאוֹת מִמַּעֲלַת הַמְּחֻזָּק עֲצָמוֹ בְּעַת צָרְתוֹ הַמְּרָה מְאֹד, עַד שֶׁיִּתְּכֵן וַיִּשָׁב בְּבֵית־הַפֶּלֶא, וַיִּחְזְקוּ בְּאִפְסוֹן נְפִלְאָ לְדַבֵּק עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְּבַרֵךְ אֶפְלוֹ בְּמַצַּב כּוֹה.

נה ט"ו תתקנז

יחזק מְאֹד אוֹדוֹת הַרְחֻמְנוּת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁיָּכוֹל לְנַקוֹת אֶת הָאָדָם וְלְהַלְבִּישׁוֹ בְּלְבוּשֵׁי יְקָרִים, וְאֲסוּר לְהַתִּיאֵשׁ בְּמַצְבִּים הַכֵּי קָשִׁים.

נו ט"ו תתקנח

יורה עַל בְּדִיקַת מְזוּזוֹת וְהַדוּר מְצוֹת צִיצִית, וְאִמִּירַת עֲשֵׂרָה מְזֻמּוֹרֵי תְהִלִּים, שֶׁהֵם ה'תְּקוּן הַכִּלְיִי, וְלִסְפֹּר כָּל הָעוֹבֵר עָלָיו לְפָנָיו יִתְּבַרֵךְ.

תִּכְוֵן הָעֲנִינִים

- נז ט"ו תתקנט** יוֹרָה עַל בְּדִיקַת תְּפִלִּין וְהִנְחָתָן כָּל יוֹם, וְהַקְפָּדָה עַל מְצוֹת כְּבוֹד אָב וְאִם.
- נח ט"ו תתקס** יְעוֹרֵר עַל בְּדִיקַת מְזוּזוֹת וּתְפִלִּין, וְהַדְלָקַת גְּרוֹת שַׁבַּת-קֹדֶשׁ וּמַעֲלַת הַתְּפִלָּה אֲזוּ.
- נט ט"ו תתקסא** יְעוֹרֵר עַל שְׂמֵחָה, וְלֹא לְהַתְּבַלְבֵּל מִשּׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.
- ס ט"ו תתקסב** יוֹרָה עַל הַדְלָקַת גֵּר שֶׁל שְׂמֹן זַיִת לְעֵלוֹי נְשָׁמַת רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֶּסֶם, וּלְבַקֵּשׁ אֲזוּ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ לְהוֹשִׁיעַ, וְכֵן לְזֵרוֹת מְלַח לֵיד דְּלַת הַבַּיִת מִבְּחוּץ.
- ס ט"ו תתקסג** יוֹרָה לְהוֹעֵץ בְּשִׁלְשָׁה רוּפְאִים בְּעִנְיַן שָׁבֵר.
- סא ט"ו תתקסד** יְעוֹרֵר עַל שְׁלוֹם-בַּיִת וְהַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, וְלוֹמַר קְרִיאַת שְׁמַע עִם דְּמַעוֹת, אֲשֶׁר מוֹעִילָה לְהַנְצִיל מִתְּאֲנוֹת נְאוּף, וְכֵן לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיאוֹת, וּלְחַדֵּשׁ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה.
- סב ט"ו תתקסה** יִגְלֶה מַעֲלַת הַמוֹצֵא בְּעֶצְמוֹ נְקֻדוֹת טוֹבוֹת, וְאִינוּ מְקַנָּא בְּהַצְלָחוֹת הַזוּלַת כָּלָל, וַיְבַאֵר שְׁנֵי נְמֻשֵׁי מְסוּד עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, שֶׁהָאֵדָם אֵינוֹ שׂוֹמֵחַ בְּחֻלְקוֹ.
- סד ט"ו תתקסו** יְבַאֵר, שֶׁעֵקֶר הַכֹּל הוּא הַהִתְחַזְקוֹת בְּדִבְקוֹת בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, לְמֵרוֹת כָּל הָעוֹבֵר עָלָיו, וַיְדַבֵּר מִלְמוּד הַקְּבִלָּה, שֶׁהִיא לְהַבִּיא אֶת הָאֵדָם מִכָּל הָעוֹבֵר עָלָיו אֶל הַדִּבְקוֹת וְהַהִתְחַזְקוֹת בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ.
- סח ט"ו תתקסז** יְעוֹרֵר עַל שְׂמֵחַת יְהוּדוֹתָנוּ עַל נְקֻדוֹת הַמְצוּוֹת וְהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׁאֵנוּ זוֹכִים לְחַטֵּף, וַיַּעֲתִיק קָטַע גִּפְלָא מִהַזְהַר הַקְּדוּשׁ אֹדוֹת חוֹב הָאֵדָם לְלַמֵּד תּוֹרָה, וְעַנֵּשׁ הַמְבַטְלָה, וַיַּחֲזֵק עַל זֶה מֵאֹד.

תִּכְן הָעֲנִינִים

ט"ו תתקסח **עא**

גִּלְגָּה מַעֲלַת הַהֲתַקְרְבוֹת לְרַבְּנוּ ז"ל, וַיִּבְאֵר, שְׁעָקָר הַהֲתַקְרְבוֹת הַיָּא
עַל-יְדֵי לְמוֹד סִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, וַיַּעֲוֹרֵר מְאֹד עַל הַלְמוּד בִּ"לְקוּטֵי-
מוֹהַר"ן.

ט"ו תתקסט **עג**

גִּלְגָּה נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת מִמַּעֲלַת טְבִילַת מְקוּהָ — מִסִּפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל וְעוֹד
צַדִּיקִים, שְׁגָלוּ מַעֲלַת וּנְחִיצוֹת עֲנָן הַמְקוּהָ וְכוּ', וְכֵן נִהְגוּ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ
עַל-פִּי שִׁיחַת מוֹהַר"נ"ת ז"ל.

ט"ו תתקע **עה**

יַעֲוֹרֵר לַחֲזוֹר בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה, אֲשֶׁר מַעֲלָתוֹ גְּבוּהָהּ מְאֹד, וְהַצַּדִּיקִים
הַגְּדוֹלִים בְּמַעֲלָה עוֹשִׂים תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה בְּכָל יוֹם.

ט"ו תתקעא **עו**

יַעֲוֹרֵר עַל בְּדִיקַת מְזוּזוֹת וּתְפִלִּין וְהַנְּחִתָּן, וְלִצִּיַּת לְדַבְרֵי הַרוֹפְאִים,
וְלִהְשֹׁמֵר מִכַּעַס וְעֲצָבָנוֹת.

ט"ו תתקעב **עז**

יִשְׁתַּתַּף בְּצַעַר הַנִּמְצֵן, שְׁבָנוּ עֵבֶר תְּאַנֵּת דְּרָכִים, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וַיִּשְׁמַח
עַל הַבְּשׂוּרָה הַמְשֻׁמַּחַת, שְׂיִצְא מְכַלֵּל סְכָנָה, וַיַּעֲוֹרֵר לְהֲתַקְרַב יוֹתֵר וַיּוֹתֵר
אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, אֲשֶׁר מְרַמֵּז לָנוּ רְמִזִּים בְּכָל יוֹם אִיךָ לְהֲתַקְרַב אֵלָיו,
וְלִהְיָאֵמִין בּוֹ יוֹתֵר וַיּוֹתֵר.

ט"ו תתקעג **עח**

יִבְאֵר, שֶׁהַחַיִּים מְלֵאִים נְסִיווֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, וְהַעֲקָר לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי
אֲפָנִים שְׁבַעְעוֹלָם, וְלוֹמֵר בְּכָל יוֹם אֵת כָּל סִפְרֵי הַתְּהִלִּים, אֲשֶׁר בְּזָה
מִמַּתִּיקִים אֵת הַדִּינִים.

ט"ו תתקעד **עט**

יַעֲוֹרֵר לַחֲבֵר תְּפִלוֹת בְּכָל יוֹם, וְלִהְיוֹת רְגִיל לֹמֵר אוֹתָן, וְלִהְזַהֵר מְאֹד
שֶׁלֹּא יִתְלֶה שֵׁם הַוַּי"ה בְּבִית, אֲשֶׁר מִסְתַּוְּכָבִים בּוֹ לְעֵתִים הַיְלָדִים בְּלֹא
צְנִיעוּת וְכוּ', נִזּוּ סְכָנָה גְּדוֹלָה, וַיּוֹרֶה לֹמֵר ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנְיֹת בְּכָל יוֹם,
וְלִהְיוֹת בְּשִׁמְחָה, וְלִהְתְּפַלֵּל הַתְּפִלוֹת הַקְּבוּעוֹת מִתּוֹךְ סְדוּר דִּיקָא,
וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּוֹדָאֵי יַעֲזֹר.

ט"ו תתקעה **פ**

תֵּן יַעֲזוֹת לְזִכּוּף הַמַּחֲזִין וְלִתְקוּן פְּגָם הַבְּרִית: א. לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ
תְּבַרֵּךְ שְׂיִזְכֶּה לְזִכּוּף הַמַּחֲזִין וְשִׁבְעַת הַנְּרוֹת, עַד שְׂיֵאִירוּ לוֹ הַיְחַדּוּדִים

תִּכְן הָעֲנִינִים

הַקְדוּשִׁים. ב. לומר בְּכֹל לַיְלָה קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמָּטָה עַל-פִּי סֵדֶר
הָאֲרִיז"ל. ג. לְהַתְמִיד בְּכֹל יוֹם בַּח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת. ד. לְהַפִּיץ אֶת
הַקּוֹנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים.

פ"ט"ו תתקעו פב

יִפְלִיג בַּמַּעֲלַת הַפְּצַת אֹר רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, וְהַבְּיּוֹנוֹת שְׁמַקְבְּלִים הֵם
בַּמְּקוֹם תַּעֲנִיּוֹת שֶׁהֵיוּ צְרִיכִים לְהַתְעַנּוֹת עַל כָּל חֲטָא וְחֲטָא שֶׁחֲטָאוּ,
וַיַּעֲזֹר לְתַן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְפָנָיו יְתַבְּרָף עַל הַחֲסֵד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ,
שֶׁאֵנוּ יוֹדְעִים מְרַבִּי אֲמַת כְּזֶה וּמַדְבּוּרִים נוֹרְאִים כְּאֵלוֹ, וְהַעֲקָר עֲצַת
הַהֲתַבּוּדוֹת, לְשִׁיחַ בִּינוּ לְבִין קוֹנוֹ, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רַעְהוּ וְהַבֵּן אֶל
אָבִיו.

פ"ט"ו תתקעו פג

יִשְׁבַּח מַעֲלַת הַכְּתִיבָה אֶל הַצְּדִיק, וַיְדַבֵּר מִמִּדַּת הַצְּמֻצוֹם וְחֲבוּר מְדִיק
בֵּין הַגְּשָׁמִיּוֹת לְרוּחַנִּיּוֹת, וְלַעֲבֹד אֶת הַבוּרָא יְתַבְּרָף מֵתוֹף צְמֻצוֹם וַיֵּשׁוּב
הַדַּעַת, וַיַּעֲזֹר עַל חֲפוּשׁ נְקֻדוֹת טוֹבוֹת.

פ"ט"ו תתקעח פה

יְחַזֵּק מְאֹד שְׁאַחַר הָרַע יָבֹא הַטּוֹב, וְהַעֲקָר לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, אֲשֶׁר
מְכַנְּסָה יֵשׁוּב הַדַּעַת.

פ"ט"ו תתקעט פו

יַעֲזֹר לְמַסֵּר הַנֶּפֶשׁ עַל נְקֻדַּת הַשְּׂמִיחָה, וַיֵּשׁ לָנוּ בְּמָה לְשִׂמְחָה — שְׂזַכִּינוּ
לְהַבְרָא מִזְרַע יִשְׂרָאֵל.

פ"ט"ו תתקפ פז

יְחַזֵּק עַל תְּפִלָּה וְהַתַּבּוּדוֹת, אֲשֶׁר מְנַעֲנְעִים בְּזֶה אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת
הָעֲלִיּוֹנִים, וְטַבִּילָה בַּמְּקַנָּה בְּכֹל יוֹם, אֲשֶׁר מְטַהֵרֶת אֶת הָאָדָם.

פ"ט"ו תתקפא פח

יִוָּרָה עַל בְּדִיקַת מְזוּזוֹת וְהַדְּלָקַת גְּרוֹת שַׁבַּת קָדֵשׁ, וּמַעֲלַת הַתְּפִלָּה אֲזוּ,
וַיַּעֲזֹר עַל שְׁלוֹם-בֵּית וְכַבּוֹד הַבַּעַל.

פ"ט"ו תתקפב פט

יְבַאֵר, שֶׁעַקֵּר תְּקוּנַת הַבְּרִית הוּא הַפְּצַת אֹר וְדַעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם,
וּבְנֻדָּאִי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל פּוֹעֵל מְאֹד.

פ"ט"ו תתקפג צ

יַעֲזֹר עַל כְּבוֹד הַבַּעַל, וַיֵּאֱחָל הַצְּלָחָה וְרַב נַחַת מֵהִלְדִּים.

תִּכְן הָעֲנִינִים

- ט"ו תתקפד** **צא**
 יבאר, שמי שרוצה לאחז ב"היכל-הקדש", עליו עובר מה שעובר, והבעל-דבר אורב עליו ביותר, וירגיל לשיח בינו לבין קונו, ולפרש לפניו יתברך כל אשר מעיק לו, ויתמיד בח"י פרקים משניות חק ולא יעבר, אשר זה מוכף את הנפש.
- ט"ו תתקפה** **צב**
 יחזק על שמחה, ולא להיות ברגנים בשדוכים.
- ט"ו תתקפו** **צג**
 יחזק על קיום המצוות בכלל ושמירת שבת-קדש בפרט, והנחת תפלין ובדיקתם.
- ט"ו תתקפז** **צד**
 ירגיל לדבר אליו יתברך בשפת האם, ולספר לפניו את כל הלב בתמימות ובפשיטות, והקדוש-ברוך-הוא בודאי יעזר.
- ט"ו תתקפח** **צה**
 יחזק על שלום-בית ולמוד הלכות, כדי לידע איך להתנהג.
- ט"ו תתקפט** **צו**
 יעודד בעלת תשובה להיות חזקה, ולידע שכל הבזיונות שסובלים הם כפרת עוונות, והעקר לילך בצניעות, ולא להתפשר בזה, ויאחל על מציאת זיווג טוב.
- ט"ו תתקצ** **צז**
 יודה לנמען על הצדקה שנתן בעבור עניים מהגנים, ויגלה לו מעלתו.
- ט"ו תתקצא** **צז**
 ידבר ממעלת למוד דברי רבנו ז"ל המחזירים באדם עצות והתחזקות, ויגלה מעלת למוד הספר הקדוש "לקוטי-מורה"ן, וידבר נוראות נפלאות מתועלת הצדקה והתמיכה בעניים, ויעורר לזכות לבוא למדה נשגבה זו.
- ט"ו תתקצב** **ק**
 יבאר, שהשמחה היא עקר הצלחת האדם, ויחזק להתפלל ערב ובקר, אשר זה יעזר להצליח בפרנסה.
- ט"ו תתקצג** **קא**
 יפליג במעלת הצדקה.

תִּכְוֵן הָעֲנִינִים

9

ט"ו תתקצד קב

יִשְׁבַּח הַעֲצָה הַנּוֹרָאָה שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, וְהִיא: "סֵדֶר דְּרָךְ הַלְמוּד",
אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה כָּל אֶחָד יְכוּל לְזַכּוֹת לְטִיֵּל בְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

ט"ו תתקצה קג

יְדַבֵּר מֵעֲנֵן הַשְּׁגַת סְפָרִים בְּעִבּוּרוֹ, וְיוֹדֶה מְאֹד בְּעִבּוּר זֶה, וְיְדַבֵּר
מֵהַנְּפִילוֹת שֶׁעוֹבְרוֹת עַל כָּל אֶחָד תָּמִיד, וְאֲשֶׁרֵי הַמַּתְמִיד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ
ז"ל, וְיוֹרֶה לְנַמְעֵן לְהַסְתַּכֵּל עַל הַחֲסָדִים שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
וְעֲנֵן חֲנוּף הַיְלָדִים וְהַתְּפִלָּה עֲלֵיהֶם שֶׁיִּגְדְּלוּ כְּרְאוּי.

ט"ו תתקצו קה

יִוָּרֶה עַל שְׁמִירַת שְׁבֵת-קֹדֶשׁ, אֲשֶׁר הִיא מְעַשְׂרֶת גַּם בְּגִשְׁמִיּוֹת.

ט"ו תתקצז קה

יְפַלֵּג בְּמַעֲלַת גְּלוּי וּפְרָסוֹם דְּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, שֶׁהִיא — אֲמוּנָה
פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְיוֹרֶה לְבָרַח מוֹכּוּחֵי סָרְק וּמוֹשֵׁב לְצִיִּים, וְלִהְיוֹת
בְּשִׂמְחָה וּבַפֶּרֶט בְּשֵׁבֶת-קֹדֶשׁ.

ט"ו תתקצח קז

יִוָּרֶה לְהַדְּפִיס בְּמָה קוֹנְטְרָסִים חִיּוּנִיִּים, וְיַחֲזִק שְׁלֵא לִפְל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל.

ט"ו תתקצט קז

מִכְּתָב כָּלְלִי לְכָלִּיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, הַגָּרִים בְּיַבְנָאֵל "עִיר
בְּרֶסֶלֶב", בּוֹ יַחֲזִקֵם לְהִיּוֹת בְּשְׁלוֹם וּבְאַחֲדוּת, אֲשֶׁר בּוֹדְאֵי בְּקֶרֶב יִתְהַפְּףוּ
הַמְּקוֹם לְעִירָה שֶׁל תּוֹרָה וְחֶסֶד, אֲמוּנָה וְתַפְּלָה וְכוּ' וְכוּ', וְיוֹרֶה לְהַרְבּוֹת
בַּתְּפִלָּה וּבְאַמִּירַת תְּהִלִּים וְשִׁמּוֹת הַצְּדִיקִים, בְּעִבּוּר בֵּית-הַמִּדְרָשׁ הַגָּדוֹל
שֶׁיִּבְנֶה שָׁם, וְיִזְכֶּה כָּבֹד לְצִאֲת מִן הַגְּלוּת וְלַעֲלוֹת לְאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה.

ט"ז אָלְפִים קט

יַחֲזִק מִי שֶׁדַּעְתּוֹ שְׁפִלָּה עָלָיו, וְשָׁכַן לְעַפְר בְּחַיָּו, וְיְדַבֵּר מֵעֲנֵן שְׁוַעָה
אֲלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּמֵעֲנֵן מַקְנָה, וּמִסוּד אֲדָם — רְאֵשֵׁי תְבוֹת: אִפְר דָּם
מְרָה, וּמַחְדוּשֵׁין דְּאוּרִיתָא.

ט"ז א' קי

יְבַאֵר מִנְהַג יִשְׂרָאֵל לְהַעֲנִיק נְדוּנָה לְבַת, עַל-פִּי דִּינָא דְּגִמְרָא, וְיִשׁ
אֲסַמְכָתָא עַל זֶה מְדְאוּרִיתָא, וְיִגְנֶה מִדַּת עֲמֵי הָאָרֶץ, שֶׁעַל כָּל דְּבָר שְׂאֵין
יּוֹדְעִים — מְכַחִישִׁים, וְכֵן הוּא בְּעֲנֵן סֵדֶר-דְּרָךְ-הַלְמוּד וְכוּ'.

תִּכְוֵן הָעֲנִינִים

- ט"ז ב'** קיג
 יִזְהִיר מְאֹד שְׁלֹא לְחַדֵּשׁ שׁוּם דִּין חֲדָשׁ, חֵס וְשְׁלוֹם, אֲלֵא רַק לְהַתְמִיד
 בְּלַמּוּד טוֹר בֵּית יוֹסֵף עִם הַבַּיִת וְהַשְּׁלֵחַן עֲרוּף עִם הַמַּגְנִים, וְלִהְיוֹצִיא
 מֵהֶם אֶת הַהֲלָכוֹת, וְלֹא לְחַדֵּשׁ הַלְכוֹת חֲדָשׁוֹת.
- ט"ז ג'** קיד
 יִדְבַר מִמֶּה שֶׁאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל, שֶׁעַל-יָדֵי שְׂמֻחָה יוֹכֵל לְהַנְהִיג הַמַּחַ כְּרִצּוֹנוֹ,
 וַיִּחְזַק מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשֻׂמְחָה תְּמִידִית, עַל-יָדֵי שְׂיֻמְצָא בְּעֲצָמוֹ נִקְדוֹת
 טוֹבוֹת וְכוּ', וְשֶׁאֶסוּר לְהַתִּיאֵשׁ אֶפְלוֹ בַּמְצָבִים הַכִּי קָשִׁים, וַיִּבְאֵר עֲנִין
 הַסֵּתֶת הַסֵּמְךָ-מ"ם לְהַכְנִיס בְּאָדָם, שְׂאִין רוֹצִים אוֹתוֹ מִן הַשָּׁמַיִם.
- ט"ז ד'** קיז
 יִשְׁבַח הַנִּמְצֵן עַל חֲבוּרָיו הַנִּפְלְאִים, בָּהֶם מְבָרַר הַהֲלָכָה עַל בּוּרְיָה,
 וַיִּחְזְקוּ לְהַמְשִׁיךְ לְהַגְדִּיל תּוֹרָה וְלִהְיֶאֱדִירָה.
- ט"ז ה'** קיח
 יִדְבַר מִגְדֵּל הַנְּסִים שֶׁעוֹשֶׂה ה' עִם עַמּוֹ תְּמִיד, וְגִלּוֹי הַצְּדִיק הָאֲמַת
 הַמַּחְדִּיר דַּעַת הָאֲמַת, שֶׁהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵג עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד
 וּבְרַחֲמִים, וַיִּדְבַר מִהַמְנַהֲיִים שֶׁל אֲמַת לְעַמַּת הַמְנַהֲיִים שֶׁל שֶׁקֶר,
 וְקַלְפַּת הָעַרְב־רַב, וְגִדְל הַתְּקוּן שֶׁל הַפְּצַת סִפְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל, וְהַמְקַרֵּב
 אֲחֵרִים בַּתְּשׁוּבָה.
- ט"ז ו'** קכב
 יוֹרָה שְׁלֹא לְהִיּוֹת בְּרֶרֶן בְּשִׂדּוּכִין, אֲלֵא לְהַתְחַתֵּן לְשֵׁם שָׁמַיִם, וְלוֹמַר
 ה'תְּקוּן הַכְּלָלִי בְּכָל יוֹם, וְלִהְתְּבוֹדֵד לְפָנָיו תִּתְבָּרַךְ, וְלַעֲיֵן בַּקּוּנְטֵרִס "בְּרוּחַ
 מִהַמְלַכְדָּת", אֲשֶׁר עַל יָדוֹ יִנְצַל מִמְּלַכְדָּת הַיָּצֵר הָרָע.
- ט"ז ז'** קכד
 יִבְאֵר, שֶׁשְׁשֵׁל מִתְּנוֹת לֹא נִתְּנוּ לְיִשְׂרָאֵל, אֲלֵא עַל-יָדֵי יִסּוּרִים: תּוֹרָה, אֶרֶץ
 יִשְׂרָאֵל וְעוֹלָם הַבָּא, וַיִּחְזַק וַיַּעֲוֹדֵד וַיַּעֲוֹרֵר עַל הַפְּצַת סִפְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל
 וְשִׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, וַחֲזוּק אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוֹ.
- ט"ז ח'** קכה
 יִפְלִיג בְּמַעֲלַת הַדָּר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְרֵאוּי לְשֻׂמַּח בְּזָה בְּמֵאֹד מְאֹד, וַיַּעֲוֹרֵר
 לְהִיּוֹת סִבְלָן גָּדוֹל, וְלִדְבֹק עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִדוֹן אֶת אִשְׁתּוֹ וְלִלְדוֹ לְכַף
 זְכוּת.
- ט"ז ט'** קכו
 יוֹרָה לְדוֹן אֶת עֲצָמוֹ לְכַף זְכוּת, וְלֹא לִפְלַ בְּמִרְיוֹת כְּלָל וְכָלֵל, כִּי כָּף

רָצָה מֵאֲתָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, שְׁנַקִּים אֶת הַתּוֹרָה בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א',
סִימָן רפכ, הַמְדַבֵּרֶת בְּעֲנִין מְצִיאַת ה'עוֹד מְעַט' טוֹב בְּעֲצָמוֹ.

ט"ז י' קכז
חִזּוֹק עַל הַדְּבָקוֹת בּוֹ תִּבְרָךְ, וְתַמִּיד לִילֶךְ קְדִימָה וְלֹא לְהִסְתַּכֵּל לְאַחֹר
כָּלֵל, אֲשֶׁר זֶה עֶקֶר הַצְּלַחַת בְּרַיִשׁרָאֵל, שְׁמִתְקַדֵּם הֶלְאָה וְהֶלְאָה, וְאִינוּ
נִסּוּג אַחֹר.

ט"ז יא קכח
יְעוֹרֵר עַל הַתְּמַדָּה בְּלִמּוּד מְשֻׁנְיּוֹת, וְהַקְפָּדָה עַל ח"י פְּרָקִים בְּכָל יוֹם,
אֲשֶׁר הוֹרֵג אֶת יֶצֶר הָרַע, וְכֵן הַפְּצַת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל בֵּין כָּלֵל יִשְׂרָאֵל,
וְשְׁלוֹם-בַּיִת.

ט"ז יב קכט
יְגַלֶּה מַעֲלַת לַמּוֹד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, כְּבוֹד הוֹרִים, וּמַעֲלַת הַתְּפִלָּה.

ט"ז יג קל
יְבַאֵר, אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו תִּבְרָךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלָקוֹת
גָּמוֹר הוּא, וְאִי אֶפְשֶׁר לְהִגִּיעַ לְמַדְרַגָּה זֹה, אֲלֵא עַל-יְדֵי סְבָלְנוֹת וְאֲרִיכוֹת
אִפִּים.

ט"ז יד קלא
יִוָּרֵה עַל בְּדִיקַת מְזוּזוֹת וְתַפְלִין.

ט"ז טו קלב
יְפַלִּיג בְּמַעֲלַת אֲמִירַת תְּהִלִּים בְּכָל יוֹם, וּבִפְרֵט סִיוֵם הַסֶּפֶר כְּלוּ, וְיַעוֹרֵר
עַל שִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנֵנוּ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר הוּא הַצְּלַחָה נְצַחִית.

ט"ז טז קלג
יְעוֹרֵר עַל שְׁלוֹם-בַּיִת, סְבָלְנוֹת וְשִׁמְחָה, וּמְצִיאַת הַטוֹב בְּעֲצָמוֹ וּבְאַחֲרֵים,
וְלְהַתְחַזֵּק בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וְיַבִּיעַ אֲשֶׁרֵנוּ עַל אֲשֶׁר בְּנַחַל שָׁם
חֶלְקֵנוּ וְגוֹרְלֵנוּ, וְאֵנוּ יוֹדְעִים מְרַבִּי גִפְלָא כְּזֶה, הַמְגַלֶּה לָנוּ עֲצוֹת נוֹרְאוֹת
אִיךָ לְזִכּוֹת לְטִיל וּלְסִים אֶת כָּל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, אֲשֶׁרֵנוּ!

ט"ז יז קלד
יְפַלִּיג בְּמַעֲלַת הַסֶּפֶר הַקְדוּשׁ "אוֹצֵר-הָאֱמוּנָה", אֲשֶׁר הוּא אוֹצֵר הַמְּנַצֵּר,
וְיִרְחִיק מַעֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת, וְהַעֲקֵר לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, אֲשֶׁר הִיא רְפוּאָה
לְכָל.

תִּכְן הָעֲנִינִים

- ט"ז יח** קלו
 ידבר נפלאות מענין שמחה, ויגלה למה זוכים על-ידי דבקות במדה?
 יקרה זו, ויתאר את נעם הגן-ערן שזוכה הנכלל במחייב המציאות
 על-ידי התבודדות.
- ט"ז יט** קלח
 יורה על בדיקת מזוזות ותפלין, ונתינת צדקה בכל יום, ואמירת ה'תקון
 הכללי, ולהיות בשמחה.
- ט"ז כ'** קלט
 יורה על הנחת תפלין, אשר בזכות זה זוכים לרפואה שלמה, ועל
 שמירת שבת-קדש המעשרת ברוחניות ובגשמיות.
- ט"ז כא** קלט
 יפליג במעלת הפצת הקונטרסים, אשר הם תמצית דברי רבנו ז"ל
 ומוהרנ"ת ז"ל בכלים מפלים שונים, וזהו תקון גדול לפגם הברית.
- ט"ז כב** קמא
 יגלה ענין הנקודות הטובות בעבודת ה' — תורה ותפלה שאנו זוכים
 להן על-ידי רבנו ז"ל, ויפרט ויבהיר ויחזק על ענין זה, וידבר מעלון
 ברסלב ומספר "שפת הנחל".
- ט"ז כג** קמב
 יביע שמחתו על הטוב ששמע מהנמען, וישבחו על שקבע בביתו שעור
 דף היומי, ויבאר גדל הזכות וענין התפלה בקבר שמואל הנביא אודות
 זרע של קימא.
- ט"ז כד** קמד
 יורה על כבוד האשה ולשמח אותה ואת הילדים, וכן להתבודד עמו
 תברך, אשר כל דבור הוא הצלחה נצחית.
- ט"ז כה** קמה
 ידבר ממצלת המזכה את הרבים בזה שמעוררם לחטף טוב אמתי
 ונצחי, ויחזק הנמען אודות הסבל שסובל מבתו הבכורה, וידבר מחנוך
 ילדים ומהדבקות בו תברך, ושעל כל אחד לחקק בדעתו: "אני לא
 נבראתי אלא לשמש את קוני", וזה — על-ידי הפצת המעינות חוצה.
- ט"ז כו** קמו
 ידבר נוראות נפלאות מהתחזקות באמונה פשוטה ברה וזכה באמונת

תורת משה, ומציאות הוֹי"ה ברוך הוא והשִׁנְחָתוֹ הַפְּרָטִית, וְיַעֲתִיק קָטַע
נִשְׁגָּב עַל זֶה מִסְפָּר דְּרוּשֵׁי הַצֶּל"ח לְהַצִּידָע בִּיהוּדָה זִי"ע אֹדוֹת רַחוּם
מֵאלוֹ שְׂמִפִּיצִים כְּפִירָה.

ט"ז כז קמט
יחזק על מדת השמחה, וידבר מענין זה שרבונו ז"ל הוא צדיק הדור,
וייעתיק קטע נפלא ברמב"ם על שבט לוי שפרשו לעבודת ה'.

ט"ז כח קנ
ידבר מענין חזיק בלמוד התורה, גם מתוך צמצום ודחקות, ויספר שני
ספורים על זה על ה"חפץ חיים" ועל הרב הקדוש מרימנוב.

ט"ז כט קנב
יורה על כבוד הבעל, ואיזוהי אשה כשרה — העושה רצון בעלה.

ט"ז ל' קנג
יחזק, שלא להשבר כלל בזה העולם, כי מינו כצל עובר, והעקר להיות
דבוק בו יתברך, ולזכור שחינו הבל, וסוף אדם לקבורות, ועל-ידי-זה
פטר מן היצר הרע הבוער בו.

ט"ז לא קנד
גנה מאד החטא החמור, רחמנא לצלן, ויתן תקון תשובה על כך,
ויזהיר ויעורר שלא לבוא לידי זה.

ט"ז לב קנו
ידבר משמירת הבריאות וענין התבודדות, ויספר עבדה נאה שהיתה עם
אותם מאנשי שלומנו בזמן השואה, ויגלה, שעקר ההתמודדות עם
מלחמת היצר תלויה בשיחה בינו לבין קונו.

ט"ז לג קנט
ידבר מענין הדבקות בו יתברך, ולברח מלשון הרע ורכילות, ויגלה
על-פי דברי האריז"ל דרך נפלאה איך לברח מוכותים, ויבאר ענין קשר
הנשמות בזה וכבא.

ט"ז לד קס
יוכיח ויגנה הנהגת צעירים שנפגשים הרבה אחר הארוסין, ומושכים
עוד ועוד את מועד החתונה, ורבונו ז"ל הקפיד על כך מאד.

ט"ז לה קסב
יתן עצה לחטא המגנה — לקרב רחוקים, ויורה לילך לשעור הלכות,

תִּכְן הָעֲנִינִים

וְלִלְמַד 'עֵין יַעֲקֹב' ו'בֶּן אִישׁ חַי', וְלִסַּיִם בְּכָל שָׁבוּעַ 'שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תִּרְגְּמוּם' עִם פְּרוּשׁ רַש"י, וְלִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, אֲשֶׁר בּוֹכּוֹתָה זּוֹכִים לְכָל הַבְּרָכוֹת.

ט"ז לו קסב
יִחְזַק עַל מְצִיאַת הַזְּיוּג.

ט"ז לז קסג
יְעוֹרֵר עַל סְכָלְנוֹת וּבִפְרָט עִם הָאִשָּׁה, וְלִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְלִהְרַבּוֹת בְּחֶסֶד, וְלִגְלוֹת אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ.

ט"ז לח קסד
יְפַלֵּיג בְּמַעֲלַת קְרוֹב רְחוּקִים, וְזֶהוּ עֵקֶר הַשְּׂמוּשׁ שְׂמִשְׂמֻשִׁים אֶת קוֹנוֹ, וְיִבְיַע אֲשֶׁרֵנוּ עַל אֲשֶׁר אָנוּ יוֹדְעִים מְרַבֵּי אֲמַת כְּזֶה, וּמָה הֵינּוּ עוֹשִׂים בְּלַעֲדָיו.

ט"ז לט קסה
יְעוֹרֵר לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, אֲשֶׁר הִיא רְפוּאָה לְכָל, וְלִדְבַר אֱלֹוֹ יִתְבָּרַךְ כָּל אֲשֶׁר מַעֲיֵק לוֹ, וְלִהְדַּלִּיק גְּרוֹת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְלִהְרַבּוֹת אֹז בַּתְּפִלָּה.

ט"ז מ' קסו
יְדַבֵּר מִישְׂרִים דְּבָרֵי הַתְּחִזְקוֹת נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים לְמִי שֶׁפָּגְעוּ בּוֹ יִסּוּרִים קָשִׁים, וְזֶכֶה לְדַבֵּק עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ דְּוָקָא מִתּוֹךְ הַיִּסּוּרִים.

ט"ז מא קסט
יְבַאֵר, כִּי הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְנַהֵיג עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, אִף שְׂאֵינּוּ מְבִינִים כָּל דְּבָר, וְאֲשֶׁרֵי הַמְּחִזֵּק עֲצָמוֹ בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה.

ט"ז מב קע
יְבַאֵר, שֶׁהַבְּעַל־דָּבָר עוֹבֵד עַל כָּל אֶחָד הַרוֹצֶה לְהִתְקַרֵּב לְרַבְּנוּ ז"ל, וְהַעֲקָר — לְהַחֲזִיק מַעֲמֵד, וְלֹא לְהִתְבַּלְבֵּל כָּלֵל, וְלִהְרַבּוֹת בַּתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת.

ט"ז מג קעא
יִוְרָה עַל הַדְּלָקַת גְּרוֹת שַׁבַּת וְהַתְּפִלָּה אֹז, וְשִׂיחָה בֵּינּוּ לְבֵין קוֹנוֹ בְּכָלֵל.

ט"ז מד קעב
יְתַנַּצֵּל בְּעֵבוֹר דְּבָר שְׂלֵא הִבִּינוּ אוֹתוֹ, וְעוֹד יִתּוֹדְעוּ גְדֵל הַטּוֹבָה שֶׁהִיא כְּזֶה, וְיִגְלֶה שֶׁכָּל הַרְחוּק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, יֵשׁ לוֹ בְּעֵצוֹת בְּנִפְשׁ וְלֹא הַהֲפֹךְ, חַס וְשְׁלוֹם.

תִּכְן הַעֲנִינִים

15

ט"ז מה קעג
יִרְגִיל לַחֲשָׁב רַק טוֹב, וְלִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה.

ט"ז מו קעד
יִחַזֵּק אֶחָד שֶׁעָבַר עָלָיו מִשְׁבַּר קָשָׁה מְאֹד וְכו', וַיִּוְרְנוּ אִיךָ לְהִתְחַזֵּק
בְּאִמוּנָה פְּשוּטָה, תּוֹרָה וּתְפִלָּה מִתּוֹךְ הַצָּרָה וְהַנְסִיּוֹן הַקָּשָׁה, וַיִּתֵּן לוֹ עֲצָה
מֵה לַעֲשׂוֹת.

ט"ז מז קעו
יִשְׁבַּח חֲדוּשֵׁי הַתּוֹרָה שֶׁל הַנִּמְעָן, וַיַּעֲוִרוּ לְקָרֵב רְחוּקִים, וְלִהְתְּבוֹדֵד עִמּוֹ
יִתְבַּרְךָ.

ט"ז מח קעז
יִחַזֵּק וַיֵּאמֶץ מְאֹד לְלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וַיִּמְשִׁיךְ הַלֵּב לְהִתְמַדָּה בָּהּ
מִבְּלִי לְהִתְעַסֵּק עִם אֲחֵרִים, וַיְדַבֵּר מֵעַנְיָן רֵאשׁ הַשָּׁנָה וְרַבּוּי הַמְּנִינִים
שֶׁיַּעֲשׂוּ שָׁם, וְאֵין לְאָף אֶחָד רְשׁוּת לְהַשְׁתַּלֵּט עַל כָּלִּיּוֹת צְבוּר הַקְּבוּץ
הַקְּדוּשׁ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל.

ט"ז מט קפ
יִוְרָה עַל בְּדִיקַת הַתְּפִלִּין, וְכִשְׁרוֹת הַמַּאֲכָלִים, וְשִׁמְרַת שְׁבַת-קֹדֶשׁ, אֲשֶׁר
בְּזִכּוֹת זֶה יִזְכֶּה לְמַצֵּא אֶת בַּת זִוְגוֹ.

ט"ז נ' קפא
יִחַזֵּק עַל מַדַּת הַשְּׂמִחָה, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה הַיִּמְנָה, וְהִיא בְּחִינַת אֲמֵת
וְאִמוּנָה, וְלִהְפֹךְ לְהִפֹּךְ.

ט"ז נא קפב
יִחַזֵּק אֶת הַמְּרָגִישׁ שֶׁהוּא רְחוּק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, אֲשֶׁר זֶה לְבַד נִקְרָאת
הַתְּקַרְבוּת, וַיִּחַזֵּק עַל הַתְּפִלוֹת הַקְּבוּעוֹת, וּבִטּוֹל כָּל הַסְּפָקוֹת מִמֶּנּוּ
יִתְבַּרְךָ, וְעַנְיָן אֲמִירַת ח"י פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת בְּכָל יוֹם, וַיִּבְאֵר מַעֲלַת הַזִּזְכָּה
לְאִמוּנָה פְּשוּטָה, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְהַאֲמוּנָה תוֹלָה
בְּפֶה הָאָדָם, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל.

ט"ז נב קפד
יִחַזֵּק עַל אִמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבַּרְךָ, אֲשֶׁר עַל יְדֵה זִזְכִּים לְחִיּוֹת חַיִּים
טוֹבִים תָּמִיד.

ט"ז נג קפה
יִרְחִיק מִן הַיְּאוּשׁ, אֲשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל הִזְהִירָנוּ עַל כָּךְ, וַיִּבְיַע אֲשֶׁרְנוּ עַל שֵׁשׁ
לְנוּ רַבִּי נוֹרָא וְנִפְלָא כְּזֶה.

תִּכְן הָעֲנִינִים

- ט"ז נד** קפו
 יחזק על מדת השמחה, ויביא על זה ספור נפלא מן המגיד רבי ישראל
 מקאזניץ זי"ע, ויעורר על הפצת הקונטרסים החדשים, אשר על-ידי-זה
 יזכו לבנים.
- ט"ז נה** קפז
 יעורר על תפלה והתבודדות, אשר מכנסת בטחון חזק בו יתברך ויראת
 שמים.
- ט"ז נו** קפח
 יעורר להפיץ את האמונה הקדושה בעולם, אשר על-ידי-זה ימחל לו
 על כל עוונותיו.
- ט"ז נז** קפט
 יורה על התבודדות אליו יתברך, ולהיות בשמחה, אשר היא רפואה
 לכל.
- ט"ז נח** קצ
 יורה על הדלקת גרות שבת ומצלת התפלה אז, וכבוד הבעל, ולשכח
 מהעבר.
- ט"ז נט** קצא
 יבאר שהעקר בזה העולם הוא שמחה, וכן לשמח את אשתו, כי אין
 השכינה שורה אלא במקום שמחה, והשכינה היא האמונה הקדושה,
 ויעורר לקבץ לעצמו שעורים כסדרן בכל חלקי התורה הקדושה.
- ט"ז ס'** קצב
 יורה על שמירת שבת כהלכתה, ובדיקת התפלין והנחתן, ובדיקת
 מזוזות.
- ט"ז סא** קצג
 יחזק על מדת השמחה, ולמסור הנפש בעבודה, ולבדק את התפלין
 והמזוזות, ולהקפיד על הדלקת גרות שבת-קדש, ולהוסיף שני גרות של
 שמן זית, ולהרבות אז בתפלה.
- ט"ז סב** קצה
 ישבח הנמען, שהחל ללמד "לקוטי-הלכות", אשר מרגישים בזה טעם
 גן-עדן, ויעוררו על שיחה בינו לבין קונו וקרוב רחוקים.

ט"ז סג קצה

יגלה מהות למוד חכמת הקבלה, אשר היא רק לעבדה ולמעשה, ולהמשיך מחיין על-אין על-ידי דבקות הבורא יתברך שמו, ולזה זוכים על-ידי כל ההקדמות שקבלנו מספרי רבנו ז"ל ותלמידיו הקדושים, וידבר מסוד קדשת המחשב"ה, ולדבק עצמו לעצם עצמיות אלקותו יתברך, ויזהיר מבטול זמן.

ט"ז סד קצח

יחזק מאד באמונה פשוטה, וענין למוד התורה הקדושה בקביעות, שעל-ידי-זה נצולים ממצודת הרוע של היצר הרע, ומשעמום המביא לידי זמה, וייעתיק קטע נפלא מהספר "לאנוש בינה", המבאר ענין התחדשות התגברות היצר, ויגלה שעקר ההצלה ממנו — על-ידי תפלה והתבודדות.

ט"ז סה ר

יחזק מאד להיות בשמחה בכל אפן שהוא, ולהחיות את עצמו על-ידי איזה נגון, וידבר מענין סוד הנגינה, על-פי פמה וכמה ספרים, ויחזק לאחזו בעצה זו של נגון, ולהחיות נפשו על-ידי-זה.

ט"ז סו רב

ידבר נוראות נפלאות מאפסותו המחלטת למול הדרת גדלו ותפארתו יתברך, שאין לה ערך כלל וכו', ועל-ידי ידיעות אלו אין מה להתנאות.

ט"ז סז רד

ידבר מענין רדיפה אחר הפספס, וגדל הבושה שיש בדרך חיים שכזו, ויגלה איך זוכים לפרנסה דקדושה בשפע עם דבקות אמיתית בו יתברך, ויספר מגדל בטחוננו של הבעל-שם-טוב זי"ע בהשם יתברך, ויגלה שמי שזורע רוחניות, קוצר גם גשמיות, ויהיה לו שפע גדול.

ט"ז סח רז

יחזק מאד לשמח בהשם יתברך, ובתחלה לשמח עצמו במלי דעלמא וכו', ולחזק אחרים להיות בשמחה, ולהחיותם מתוך דכאונם.

ט"ז סט רח

יחזק אחר שיש לו ידע בספרי חסידות, ויעוררו מאד אודות נקדתו, שיכול לחזק אחרים, על-ידי מה שעובר עליו מבפנים ומבחוץ וכו'.

ט"ז ע' ריא

יעורר על למוד גמרא, אשר מטהר את המחשבה, ואוי לו למי שמבטל זמנו להבל ולריק.

תִּכְן הַעֲנִינִים

- ט"ז עא** רבי
 יגלה נפלאות מענין עצות הצדיק לעמת עצות המון-עם, והעקר שהכל תלוי בו הוא הבית הנצחי של האדם — תורה ותפלה.
- ט"ז עב** ריד
 יגלה, שאי אפשר לחזור בתשובה, כי אם על-ידי ישוב הדעת, ויעתיק דבור נפלא מהספר "נחת השלחן", וידבר מענין חשבון הנפש.
- ט"ז עג** טו
 יגלה נפלאות ממעלת למוד הקבלה, על-פי ההקדמות של רבנו ז"ל ומוהרנ"ת ז"ל, ויביא לדגמא את אריכות לשונו של מוהרנ"ת ז"ל בענין הצמצום ומיתת השבעה מלכים, ועולם התקון באור מ"ה החדש וכו', איך שלומד כל זאת לעבדה ולמעשה בהתחזקות נוראה ונפלאה לחיי היום יום.
- ט"ז עד** ריט
 יורה על בדיקת תפלין והנחתן, והדלקת גרות שבת-קדש ומעלת התפלה אז, ויעורר על שלום-בית.
- ט"ז עה** רכ
 ירחיק מן הבטלה, אשר מביאה לידי זמה וכו', והעקר לרקד משמחה, שיודעים מרבי אמת כזה, וירגיל לדבר אליו יתברך בכל יום, אשר אין למעלה מזה, וכן לומר יום תהלים בכל יום וחי"י פרקים משניות.
- ט"ז עו** רכא
 יעורר על למוד "ספורי-מעשיות", אשר מסגל להולדה, ויזהיר על שמירת טהרת המשפחה, וללמד ההלכות הקשורות לזה, ולשיח בינו לבין קונו.
- ט"ז עז** רכב
 יעורר על שמחה, אשר היא רפואה לכל, וללמד הרבה ב"ספר-המדות", אשר הן עקר האדם, ולהתבודד אליו יתברך.
- ט"ז עח** רכג
 יורה לא להיות בטלן, רק לחטף בכל יום טוב אמתי ונצחי, וכן לחזק את אנשי שלומנו בדבורי אמונה ועבודת השם.
- ט"ז עט** רכד
 יגלה מעלת הזוכה לעסק בעבודה הקדושה של הפצת הקונטרסים,

והזוכה לומר בכל יום את ספר התהלים, ויחזק מאד את הנמנען על כל מה שעובר עליו, ויגלה כי תהלים הם סגלה לנסים.

ט"ז פ' רכו

יחזק לצאת מן הדכאון, ולא לפל בדעתו משום דבר, והעקר לשמור שבת-קדש, אשר היא ערבה לשמירה.

ט"ז פא רכז

יבאר לנמענת, שכל הצרות שעוברת, הן מפני שאינה שומרת שבת, ואינה נוהגת בצניעות, ויעוררה לשנות דרכיה, ואז תושע.

ט"ז פב רכז

יורה על שמירת שבת-קדש, אשר בזכותה זוכים לפרנסה בשפע, וכן לראות שהבעל יניח תפלין כשרות.

ט"ז פג רכח

יעורר על טהרת המשפחה, וללמד ההלכות הקשורות לזה, וכן להדליק נרות לכבוד שבת-קדש, ולבקש אז כל הצרכים, כי התפלה אז מקבלת מאד בשמים.

ט"ז פד רכט

יבאר, שעקר תקון הברית הוא להיות בשמחה, וכן להפיץ את הקונטרסים החדשים, ולגלות את אמתת מציאותו יתברך לכל בר ישראל, ובזכות זה בודאי יזכה למצא את זיווגו.

ט"ז פה רל

יחזק הנמנען, שלא להתפעל משום ברירה שבעולם, כי הבעל-דבר אורב על כל אלו הרוצים להתקרב אליו יתברך, ויעוררו לשמח על נעם חלקו, שזוכה לגלות ולפרסם את רבנו ז"ל.

ט"ז פו רלא

יחזק ויאמץ מאד צעיר אשר נדמה לו שהוא הכי גרוע בעולם, כפי גדל ירידותיו, ויגלה לו מהקונטרס "ברח מהמלכות", ויחזקו ויאמצו מאד.

ט"ז פז רלד

ידבר נפלאות מנעם חלקנו, שזכינו לידע מרבנו ז"ל, אשר למדנו את העבודה הקדושה של התבודדות, ויחזק מאד לבוא אל עבודה זו, אשר אז נסים נגלים יעשה עמו הקדוש-ברוך-הוא.

תִּכְן הָעֲנִינִים

- ט"ז פח** רלה
 יוֹרָה לְדַקְדָּק עַל כְּשֵׁרוֹת הַמְּאֻכָּלִים, וְעַל מִסְפַּר הַגְּרוֹת לְהַדְלִיק לְכָבוֹד
 שְׁבֵת-קֹדֶשׁ, וּמַעֲלַת הַתְּפִלָּה אֲזוּ, וּלְהַתְּפַלֵּל אֶצֶל צִיּוֹן הַתַּנָּא הַקְּדוֹשׁ רַבִּי
 מְאִיר בְּעַל הַגֵּס זי"ע, וְאֲזוּ יִרְאוּ נִפְלְאוֹת.
- ט"ז פט** רלו
 יִנְחַם הַנִּמְצָן, שֶׁהוֹדְעוּעַ מְקַרֵּיעַת קוֹנְטֵרְס, וַיִּבְאֵר מֵאִין נִמְשָׁךְ דְּבַר כְּזֶה,
 וַיִּדְבֵר מֵעֲנִין הַפְּצַת הַקוֹנְטֵרְסִים בְּכָל מְקוֹם בּוֹ יֵשׁ אֲנָשִׁים, וְלִמּוּד 'עֵין
 יַעֲקֹב'.
- ט"ז צ'** רלז
 יִבְאֵר, שֶׁעֶקֶר תִּקּוּן הַבְּרִית הוּא לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְעַל-כֵּן מַעֲלָתָה גְבוּהָה,
 מְאֹד מְאֹד, וְכֵן אֲמִירַת ה'תִּקּוּן הַכְּלָלִי', וְלִמּוּד בַּסֵּפֶר "שְׁמִירַת הַבְּרִית",
 וְאֲמִירַת ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת.
- ט"ז צא** רלח
 יֵאָחַל זָרַע שֶׁל קִימָא וְרַב נַחַת, וַיַּעוֹרֵר עַל קוֹל תוֹרָה שֶׁיִּשְׁמַע בְּבֵית,
 וְסִפּוּרֵי צְדִיקִים לְסִפּוֹר לִבְנֵי הַבַּיִת.
- ט"ז צב** רלט
 יִתֵּן כַּמָּה עֲצוֹת לְזִכּוֹת לְהַפְּקֵד בְּזָרַע שֶׁל קִימָא: לְשִׁמּוֹר עַל שְׁלוֹם-בַּיִת,
 לְקַיֵּם מְצֻוֹת בְּקוֹר חוֹלִים, לְחַלֵּק צְדָקָה לְעֲנִיִּים מְהֻנְנִים, וְלֵאכֹל שׁוֹם
 בְּלַיִל שְׁבֵת-קֹדֶשׁ.
- ט"ז צג** רלט
 יֵאָחַל "יָשׁוּב טוֹב" עַל הַמַּעֲבָר לְדִירָה הַחֲדָשָׁה, וַיַּעוֹרֵר עַל מְזוּזוֹת
 כְּשֵׁרוֹת, וּמִסְפַּר הַגְּרוֹת לְהַדְלִיק לְכָבוֹד שְׁבֵת-קֹדֶשׁ, וְהַתְּפִלָּה אֲזוּ שֶׁחֲשׁוּבָה
 מְאֹד.
- ט"ז צד** רמ
 יִדְבֵר נוֹרְאוֹת לְמִי שֶׁנִּכְשַׁל בְּחֵטָא כְּבֹד מְאֹד, וַיַּחֲזִקוּ שְׂאִין דְּבַר הָעוֹמֵד
 בְּפָנָיו הַתְּשׁוּבָה, וַיַּעוֹרְרוּ לְשׁוּבָה בְּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וַיִּתֵּן עֲצוֹת וְתִקּוּנִים עַל
 זֶה, וְשָׁב וּרְפָא לוֹ.
- ט"ז צה** רמב
 יִדְבֵר נִפְלְאוֹת מִמַּעֲלַת הַמְּחֻזָּק עֲצָמוֹ כְּדֶרֶךְ צְדִיקֵי הַדּוֹרוֹת, שֶׁסָּבְלוּ סָבֵל
 נוֹרָא בְּבִנְיַי חַיִּי וּמְזוּנֵי, וְאִף-עַל-פִּי-כֵן לֹא נִשְׁבְּרוּ, וְדָבְקוּ עֲצָמָם בּוֹ
 יִתְבַּרְךָ, וַיִּדְבֵר מְנַצְחִיּוֹת רַבְּנֵי י"ל וּמִלְמוּדוֹ הָעֵמֶק שֶׁלְמַד לְדוֹרוֹת, עַד

שָׁגם כּיּוֹם אָנוּ יְכוּלִים לְהִיּוֹת מְקַרְבִּים אֵלָיו כְּבַחַיִּים חַיּוּתוֹ, וַיַּעֲוֹר
לְהִתְקַרֵּב לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ גְדוּלֵי הַצְּדִיקִים — מִתּוֹךְ הַדְּחָק.

ט"ז צו רמו

יִיעֵץ לְאָדָם הַמְשַׁכִּיל שֶׁלֹּא לְגִלוֹת פְּנִימִיּוֹתוֹ לְאָדָם אַחֵר, כִּי בִנְיָ-אָדָם הֵם
מוֹנְעִים גְּדוּלִים לְעִבּוּדַת הָשֵׁם, וַיִּחְזַק בְּאַמוּנָה חֲזָקָה בְּאַמְתּוֹת מְצִיאוֹתוֹ
יִתְבָּרַךְ, וַיִּמְסַר הַכֹּל אֵלָיו בְּשִׁתְיָקָה, וְשׁוּם אָדָם לֹא יוּכַל לוֹ.

ט"ז צו רמט

יִחְזַק לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם דְּבַר, כִּי גְדוּל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְאַשְׁרָנוּ
שְׂזַכְנוּ לְהִתְקַרֵּב לְרַבְנוּ ז"ל, וּמָה הֵינּוּ עוֹשִׂים בְּלַעֲדֵינוּ?! וַיַּעֲוֹר עַל
שְׁמִירַת הַזְּמַן לְנַצְלוֹ לְטוֹב אַמְתִּי וְנַצְחִי.

ט"ז צח רנ

יִחְזַק אַחַד שְׂרוּדָפִים אוֹתוֹ מְאֹד, וַיַּעֲתִיק לְפָנָיו מִדְּרַשׁ בְּיֹקְרָא רַבָּה'
אוֹדוֹת הָעֲנָן, שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ אוֹהֵב אֶת הַנְּרַדָּפִים, וְנִפְרַע מִן הַרְוּדָפִים.

ט"ז צט רנב

יְבָאֵר מְקוֹר טְהוֹר שֶׁל מְנַהֵג שְׁחַתָּן לוֹבֵשׁ קִיטָל לְכֵן בְּעַת הַחֲפָה, וַיִּגְלֶה
מֵאִין נוֹבֵעַ מְנַהֵג זֶה לְהַזְכִּיר יוֹם הַמִּיתָה בְּעַת הַחֲתָנָה, וַיַּעֲוֹר, שֶׁלֹּא
לְהַלְעִיג עַל מְנַהֵגֵי יִשְׂרָאֵל, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא לְבַטְלֵם, וַיִּסְפֹּר מַעֲשֵׂה נוֹרָא
מֵה שְׂאַרְע עִם מִי שֶׁבִקֵּשׁ לְבַטֵּל מְנַהֵג הַקִּיטָל.

ט"ז ק' רנד

יְדַבֵּר מִהְרָאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁל רַבְנוּ ז"ל, וּמִכָּל חֲגֵי תְּשׁוּבָה עַד שִׁיּוּשְׁבִים בְּצִלָּא
דְּמַהִימְנוּתָא, וּמִקְדָּשׁ מְצוֹת סְכָה, וּקְדָשׁת שְׂבַעַת הַנִּירוֹת, וּמִסוּד הַדְּבֹר
אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

ט"ז קא רנו

יִגְלֶה מַעֲלַת יְמֵי הַנְּעוּרִים, וַיַּעֲוֹר עַל לְמוּד ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנָּיוֹת, וַעֲנִין
הַתְּבוּדוֹת עַל-פִּי סֵדֵר הָא"ב, וְאַמִּירַת 'תְּקוּן הַפְּלִלִי' בְּכָל יוֹם, וַעֲצָה
לְהִתְמַדֵּה — שֶׁלֹּא לְדַבֵּר עַל יְהוּדִי, וַיְבָאֵר מְקוֹר לְעֲנָנָן, שְׁאַמִּירַת ש"ס
עַד תַּמוּ מְסַגְּלַת לְמִצָּא זְוִיגוּ.

ט"ז קב רנח

יְבִיעַ אֲשֵׁרְנוּ עַל נַעַם חֲלָקְנוּ, אֲשֶׁר בְּנַחַל שֵׁם גּוֹרְלָנוּ, וְהַעֲקָר בְּזֶה הָעוֹלָם
לְשִׁמּוֹשׁ אֶת קוֹנָנוּ, וּלְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם לְעַם יִשְׂרָאֵל, שֶׁיֵּשׁ אֱלֹקִים יְחִיד
בְּעוֹלָם, וְזוֹ שְׁלִיחוּתוֹ שֶׁל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל בְּזֶה הָעוֹלָם.

תִּכְן הַעֲנִינִים

ט"ז קג רנט

מכתב כָּלְלִי לְכָל־לִיּוֹת אֲנֹשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, בּוֹ יִחְזַקְמָא עַל הַלְמוּד הַשְּׁקֵדְנִי
בַּסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ "לְקוּטֵי־מִוֶּהֶר־זֶן", וְאֲשֶׁר כָּל הַהִתְקַרְבוֹת תְּלוּיָהּ בְּזֶה, וְאִיךָ
יְכוּלִין לִהְיוֹת נַעֲשֶׂה אִישׁ כְּשֶׁר בְּאַמַּת עַל־יְדֵי־זֶה, וְכֵן עַל יְדוֹ נִפְתַּח הַפֶּה
לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְזֶה סִימָן עַל הַהִתְקַרְבוֹת הָאֲמַתִּית.

ט"ז קד רסד

יְגִלָּה מַעֲלַת הַתְּרוּמָה לְהַדְפֹּסֶת סִפְרֵי רַבְּנֵי ז"ל, שֶׁקָּשָׁה לְהַתְקִים
בְּלַעֲדֵיהֶם, וְעַל־כֵּן מִתְפַּשֵּׁט הַבַּעַל־דָּבָר מְאֹד עַל עֵינֵי הַהִפְצָה, וַיַּעֲוֹרֵר
מְאֹד לְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ שְׁעוּרִים קְבוּעִים תְּמִידִים כְּסִדְרָן בְּכָל הָאֲרֻבָּעָה
לְמוֹדִים וּבְלְמוּד שְׁלֶחַן עָרוּף, וַיַּעֲוֹרֵר לְהַתְחַבֵּא בְּתוֹךְ תַּבַּת הַתְּפִלָּה,
וּבִשְׁעָה שְׁעוֹמֵד בַּתְּפִלָּה צָרִיף לִהְיוֹת שְׂמַח מְאֹד.

ט"ז קה רסו

יְרַגִּיל לְמִצָּא בְּעֲצָמוֹ נִקְדוֹת טוֹבוֹת, וְכִשֶּׁם שְׁאָסוּר לְשֵׁנָא אֵת שׁוּם בַּר
יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ־כֵן צָרִיכִים לְאַהֵב אֵת עֲצָמוֹ, וְהַעֲקֹר לַתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה
לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסֵד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, וְלֹא לִהְיוֹת מְמַרְמְרִים כָּלֵל
וּכְלָל.

ט"ז קו רסח

יַעֲוֹרֵר הַנִּמְעָן לְשְׂמַח עַל גְּדֹל הַחֲסָדִים וְהַרְחָמִים גְּמוּרִים שֶׁעוֹשֶׂה עִמּוֹ
הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְהַעֲקֹר — לְהַתְחַזֵּק בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּלְדַבֵּר
רַק דְּבוּרֵי אַמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית.

ט"ז קז רסט

יִחְזַק מְאֹד שְׁלֹא לִפְלֵ בְּדַעְתּוֹ, וְלִמְצָא הַרְחָבוֹת בְּתוֹךְ הַצְּרוּת, וְלִקְבֹּעַ
עֲתִים לַתּוֹרָה, אֲשֶׁר עַל־יְדֵי־זֶה יִהְיוּ לוֹ כַּחוֹת לְעֵמֵד בְּיוֹם צָרָה וְרָעָה.

ט"ז קח ער

יִחְזַק עַל־פִּי הַגְּלוּי שֶׁל "בְּצַר הַרְחַבְתָּ לִּי", וַיִּדְבֹּר מִעֵינָן בּוֹשָׁה שֶׁהִיא
עַקֵּר הַתְּשׁוּבָה, וְהַעֲקֹר לְסִפּוֹר הַכָּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִלְמַד ש"ס וּמִשְׁנֵיּוֹת.

ט"ז קט ערב

יִרְחִיק מִן הַצַּעַר, וַיְרַגִּיל בְּאַמִּירַת תְּהִלִּים וּמִשְׁנֵיּוֹת, וּתְפִלָּה בְּמִנְיָן, וְהַפְצַת
אוֹר רַבְּנֵי ז"ל.

ט"ז קי רעג

יִחְזַק לְדַבֵּר דְּבוּרֵי אַמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית בְּבֵית, בְּאִפְּן שֶׁתְּשַׁרְהַ בְּבֵית
רוּחַ שֶׁל שְׂמִחָה וְאַהֲבָה, אֲשֶׁר זוּהִי הָאֲרֶת הַשְּׂכִינָה.

ט"ז קיא רעג

יעורר להתחזק באמונה פשוטה מתוך כל הצרות והיסורים, ולהרגיל עצמו לדבר עמו יתברך, אשר כל דבור הוא הצלחה נצחית, שאין לתאר כלל.

ט"ז קיב ערה

יחזק אחד שנפל לחובות, ובעבר נתן הרבה צדקה, ויגלה לו מעלתו, וענין "בצר הרחבת לי", ואיך שכח צדקתו עוד יועיל לו.

ט"ז קיג רעו

ידבר מענין זוג, שבשרש הם נשמה אחת, ויבאר מה שאמרו חז"ל, שקשה זויגו של אדם כקריעת ים סוף, ויעתיק קטע נפלא בהבנת ענין "נשמה אחת" מר' יונתן איבשיץ זי"ע, ויעורר על-פי זה לשוב להתאחד.

ט"ז קיד רעח

יגלה מעלת הזוכה לילך תמיד באנפין נהורין על-פי דברי רבנו ז"ל ועוד ספרים קדושים.

ט"ז קטו רפ

יורה לנהג עם ילדיו ברחמנות גדולה, ולעזר להם בגשמיות כמיטב יכולתו, ובפרט אם יש לו כסף, מדוע שלא יעזר להם.

ט"ז קטז רפא

יעורר על מדת השמחה, אשר היא רפואה בין בגשמי ובין ברוחני, והעקר למצא בעצמו נקודות טובות, ולא להסתובב ממרמר כלל.

ט"ז קיז רפב

ידבר מענין 'שומע בזיונו' — דם וישתק, ויארץ בענין זה, ויגלה מעלת האוחז תאותו מלהשיב לבעלי מחלקת מנה אחת אפים, ויבאר הסבה שהוא פן עונה לעזי פנים.

ט"ז קיח רפד

יחזק מאד את הזוכה לעשות טובה ליהודי, ומעלת הדבור יום יום אליו יתברך.

ט"ז קיט רפה

יורה לחזק את נשות אנשי שלומנו שתהיינה בשלום ובאחדות, אשר זהו הפלי המחזיק ברכה לישראל.

תִּכְוֵן הָעֲנִינִים

- ט"ז קכ** רפז
 יבאר לנמען, שעקר תקון פגם הברית הוא לגלות ולפרסם את רבנו ז"ל בעולם, ויעוררו להפיץ את "עלון ברסלב", ולא להתביש כלל, וזה עקר תשובתו.
- ט"ז קכא** רפז
 יורה על בדיקת התפלין, ותפלה במנין ומתוך הסדור דיקא.
- ט"ז קכב** רפז
 יעורר ללמד בקונטרס "אל תפחד", ולבדק התפלין ולהתפלל במנין, וליילף למקנה, ולומר ה'תקון הכללי', אשר הוא תקון הברית, תקון המת.
- ט"ז קכג** רפח
 יביע אשרנו על נעם חלקנו, על אשר בנחל שם חלקנו וגורלנו, ויעורר על שעורים בסדרן וכבוד האשה.
- ט"ז קכד** רפט
 יאחל על "ישוב טוב", פי 'משנה מקום משנה מזל'.
- ט"ז קכה** רפט
 יפליג במעלת חדושי תורה, אשר הם תקון המת.
- ט"ז קכו** רצא
 יבאר, פי הקדוש-ברוך-הוא אב הרחמן, ועושה עמנו חסדים הרבה מאד, וצריכים להרבות בתודה והודאה לפניו, והעקר להרבות באהבה ושלום, ולקרב את פלם לאבינו שבשמים.
- ט"ז קכז** רצב
 יעורר על נציל הזמן היקר לדבר עמו יתברך, וכן להתמיד בלמוד שלחן ערוך, ולהתחזק במדת השמחה.
- ט"ז קכח** רצב
 יורה לדון את הבעל לכף זכות, ולהתחזק בתפלה, אשר רבנו ז"ל הפליג מאד בתפלת הנשים, ובחשיבותה למעלה בשמים.
- ט"ז קכט** רצג
 יבאר, שרבנו ז"ל הזהירנו מאד לשמר על הכסף ולא לבזבזו, ויגיל לדבר אליו יתברך, אשר כל דבור הוא הצלחה נצחית, שאין לתאר כלל.

ט"ז קל רצד

ידבר מקשׁי החיים, ועל-ידי אמונה ותפלה זוכים להחזיק מעמד, וצריך לצאת לצדיק על כל אשר יאמר שהוא זה, ועקר ההתקרבות לרבנו ז"ל תלויה כפי ההתבודדות שלנו.

ט"ז קלא צו

יבאר, שאסור לפל בדעתו בשום פנים ואפן, וייעץ להוריד המחירים בעסק, ואז יצליח, והעקר לבטח בו יתברך, כי הכל תלוי בבטחון.

ט"ז קלב רצז

יבאר, שבזה העולם צריכים הרבה התחזקות, וכדברי מוהרנ"ת ז"ל: 'על כל כפית התעוררות, צריכים צלחת מלאה של התחזקות'.

ט"ז קלג רחצ

יבהיר, כי העקר להחזיק מעמד בזה העולם — על-ידי הרבה סבלנות, אשר תלויה באמונה, כי על-ידי אמונה פשוטה שיודעים שהכל בהשגחה פרטית, יש מדת אריכת אפים, ויש לו כח הגדל וכח הצומח, ואינו נשבר משום דבר.

ט"ז קלד רצט

יתן עצה לשבר הגאות — על-ידי הדבור אליו יתברך, והודוי לפניו, ועל-ידי-זה נכנסת באדם אמונה פשוטה שהכל ממנו יתברך.

ט"ז קלה ש

ישיב לחתן בענין אמירת השבע ברכות בסעדה שלישית, אשר יש בזה מחלקת הפוסקים וכו', ויאחל ויברך לבנין עדי-עד.

ט"ז קלו שא

ירחיק מן המחלקת, ויבהיר, שאצל אנשי שלומנו הקפידו מאד להתפלל בבית-הכנסת הנקרא על שם רבנו ז"ל, ובזה מגלים ומפרסמים את שם רבנו ז"ל בכל העולם כלו.

ט"ז קלז שב

יעורר לברח מכל מיני דמיונות שכל אחד ממציא, ויגלה מהותה האמתית של חסידות ברסלב, ויגנה תופעה, שכל אחד שעדין לא זכף עצמו ממצעי העבר שלו המגנים, כבר נעשה 'הדיוט הקופץ בראש', ויחזק לעשות התחלה חדשה תמיד.

ט"ז קלח דש

יבאר לגמזן, שחנוד מתחיל בתוך הבית, ואם ההורים רבים ביניהם,

תִּכְן הָעֲנִינִים

מה רוצים מהילדים?! ועל-כן העקר לשמר על שלום-בית, ואז גם הילדים יגדלו רגועים ובריאים בנפשם, ויצליחו בחייהם.

ט"ז קלט **שה**

יגלה ענינים נפלאים אודות המתנה של כל יום, איך שהקדוש-ברוך-הוא מניח בחירה לפני האדם, אם לחזק עצמו אם לאו, להיות בשמחה או בעצבות, ויזכיר מה שאמר רבנו ז"ל, שבכל יום נפתח האור הגנוז.

ט"ז קמ **שז**

יזכיר אשה על הנהגה נלוזה שנוקטת כלפי בעלה שהתמוטט, ויספר לה מעשה עם הרבנית של הצדיק ר' אריה לוי ז"ל, ויורה לה להפיק מזה הלקח.

ט"ז קמא **שט**

יגלה נוראות נפלאות מענין חמשה יסודות שבאדם וזכוכם, ויעתיק קטע נפלא מספרו של ר' יונתן אייבשיץ אודות זה שמקשרו לתפלין וכו'.

ט"ז קמב **שיא**

יעזר את אלו שיש להם כשרון הכתיבה, שבדורנו אלו ישנו חיוב יותר לחבר ספרים שהם לעבדה ולמעשה, מלחבר ספרי פלפול וחקירות הלכתיות שאינן למעשה, והעקר לעסק בספרי התחזקות, שמאד נצרכים כפי ירידת הדור.

ט"ז קמג **יד**

ידבר מיסוד דעתו של רבנו ז"ל, שהוא התבודדות, שעל-ידי שאדם יודע בידיעה שלמה ממנו יתברך, מכון מאד בתפלתו, ויבאר הסבה שהעולם רחוקים מזה, ויתן עצה למקורבים חדשים באיזו גישה להתעסק בתחלת התקרבותם.

ט"ז קמד **שיז**

יחזק על סדר-דרך-הלמוד של רבנו ז"ל, ויביא ראיה לדבריו מדברי המבי"ט ז"ע בספרו, ויעזר מאד שלא להתבלבל מאף בריה שבעולם, אלא לילך בדרך זו.

ט"ז קמה **שיט**

יחזק באמונה פשוטה, ויתן עצות על-פי דברי רבנו ז"ל על בלבולי אמונה, ויעצת הרב הקדוש מרימנוב ז"ע, ולהזהר שלא לדבר שום דבור כנגד האמונה הקדושה.

ט"ז קמו שכא

ידבר על לב אשה, שלא תתגרש מבעלה הפהן, אלא תמתין עד שיעשה ביניהם שלום-בית, ויבהיר לה שרש חרבן ביתם, ויזרזה לתקון הענין.

ט"ז קמז שכג

יעורר על למוד דף גמרא בכל יום יהיה אף שיהיה, ויגלה מעלת הרצון להשם יתברך, ולהוציא הרצונות בפה, ולהשאיר בכל מקום שנמצאים רצונות וכסופין אליו יתברך.

ט"ז קמח שכה

באר, כי חנוך מתחיל בבית, ואם רוצים לחנך את הילדים, צריכים קדם לחנך את עצמו, כי הילדים מחקים את ההורים.

ט"ז קמט שכו

יגלה נפלאות מענין תקון העצה, ועד כמה שצריך לבקש על זה, ועקר שלמות העצה כשהיא בבחינת "כלה זרע אמת", ושהכל יהיה כרצונו יתברך באמת, ויגלה גדל החיוב להתרחק מכופרים ואפיקורסים בתכלית הרחוק עד הקצה האחרון, ויזהיר על זה מאד.

ט"ז קנ שכט

יחזק על למוד משניות, וגמרא, וזהר ותקונים, אשר זה שורף את כל הרע, והוא מכבסה לנשמה, וירגיל לדבר אליו יתברך ולהפיץ ספרי רבנו ז"ל.

ט"ז קנא של

באר, כי רבנו ז"ל הפליג מאד במעלת אמונה פשוטה, אשר על ידה ממשיכים את השכינה, ויביא על כך מהרב הקדוש רבי בנימין זאב מבאלטא זי"ע, שאמר קדם הסתלקותו, שהדבר הראשון בבקר כשקמים — לומר את הי"ג עקרים של הרמב"ם, וזה יועיל לכל היום, וכן מהרב הקדוש רבי חיים מצאנז זי"ע.

ט"ז קנב שלב

באר חובת האדם בעולם, להסתפל בכל יום על תכליתו הנצחית, ועל יומו האחרון, ואז כבר יברח מן הגאות והכבוד, ויפליג במעלת הצדיקים האמתיים, שהם בעיני עצמם פלא כלום, בטלים ומבטלים לגמרי.

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות
משפחת אבוקראט שמעון ורעייתו
וכל בני ביתם ומשפחתם המורחבת.
שיזכו להפיץ את אור רבינו ז"ל בעולם מתוך
בריאות ופרנסה בהרחבה בלי חובות, בשמחה
ובנחת יהודית אמיתית מכל יוצאי חלציהם,
אמונת חכמים, דבקות בבורא, אריכות ימים
ושנים בטוב ובנעימים, שיזכו לחתן את כל
צאצאיהם בגיל צעיר מאוד, סמוך לפרקם ממש
באופן שיהיו שמורים מן החטא ושיתקיימו בהם
ובכל משפחותיהם כל ברכות מוהרא"ש.

רפואה שלמה - למיכאל בן עדה
בריאות איתנה - לרותי בת כיריה
בתוך שאר חולי עמו ישראל.

ולהבדיל לעילוי נשמת
רפאל בן סטריה ושמעיה
ולעילוי נשמת כל הנפטרים

A decorative border with a repeating floral and leaf motif, framing the central text.

הספר הקדוש הזה נדפס

להצלחת ולרפואת

יוסף בן חיה טובה

ולהצלחה בגשמיות ורוחניות

ולקבלת פני משיח

שחר שמעון בן דוד

לשפע ברוחניות וגשמיות

משה בן מיכאל

לברכה והצלחה

סתר בן ציון

הספר הקדוש הזה נדפס

לע"נ עמוס בן חנה

ת.נ.צ.ב.ה.

ולע"נ

איבון בת ג'זלי ז"ל

אברהם בן מסעודה ז"ל

שרה בת קאמילה ז"ל

משה בן מסעודה ז"ל

ניסים בן אסתר ז"ל

יעקב בן איבון ז"ל

דדה בן איבון ז"ל

מרים בת סוליקה ז"ל

אנט בת פרלה ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה.

A decorative border with a repeating floral and leaf pattern, framing the central text.

הספר הקדוש הזה הודפס להצלחת
שמעון אפריאט

הוא ילדיו וכל בני ביתו שיזכה לראות
נחת דקדושה פרנסה בשפע הצלחה

ברוחניות וגשמיות

זיווגים הגונים לכל המשפחה ושיצא

מכל החובות

יעקב ישראל בן סיגלית - שיזכה לחזור

בתשובה ולהגיע לאומן בלי חובות

הלוואות ומניעות

זכות הדפסת הספר יהיה להצלחת
רם אבירם בן לויזה
לילך רחל בת חנה
איתמר בן קרן
אליעזר שלמה בן לילך רחל
מנחם זאב בן לילך רחל
נהוראי ישראל בן לילך רחל

לחזרה בתשובה ורפואה שלמה :

לויזה בת טוני
מיכל בת לויזה
מירב בת לויזה
יניב בן שרה
חנה בת אסתר

לעילוי נשמת :
שלום בן רינה ז"ל
יעקב בן רוחמה ז"ל

A decorative border with a repeating floral and leaf pattern in a dark brown color, framing the central text.

שזכות רבי נחמן בן פיגא ושמחה ממך ית'
ימשיך לרבי אליעזר שלמה בן מלכה
ולאסף בן אלה, שיזכו לדירה משלהם
ביבנאל עם שכנים הכי טובים בעולם, עם
עשרה כאיש אחד בלב אחד. עם האוויר
הנח והזך של רבנו בלי שום חובות, עם
ניסי ניסים למעלה מדרך הטבע למעלה
מהמקום ולמעלה מהזמן עם סיעתא
דשמיא מהנצח נצחים של רבינו לבנות
את ביתו, את השמיים ואת הארץ, באחד
הפשוט של רבנו, תורה וגדולה, שמחה
ובריאות, עושר וכבוד רבות רבות בשנים,
באחד הפשוט של רבנו
אמן ואמן.

הספר הקדוש והנורא הזה הודפס
לעילוי נשמתם של

רבנו הקדוש "רבי נחמן" בן פייגא זי"ע

רבי אליעזר שלמה בן מלכה מוהרא"ש הקדוש
ולהצלחת

מורנו ורבנו עט"ר הרב יצחק שמואל אהרן בן רעכיל
ולזכות

אישתי היקרה מרת אורית בת בטי ביאה
לזכות ילדי ינון ו אליה

הרב אברהם בן רבקה שושן

הרבנית זרד בת רחל וכל יוצאי חלציהם

הרב בנימין בן אסתר מנו

הרבנית חגית בת רבקה וכל יוצאי חלציהם

הרב ניסים בן אסתר בוגנים

והרבנית חנה חיה בת מרים וכל יוצאי חלציהם

הרב יחזקאל ששון

הרבנית יפה בת גוליה

לזכות כל הרבנים שעוסקים במסירות נפש אדירה למען הצלחת

"היכל הקודש" בית הכנסת הגדול הרצלית

ולזכות כל תלמידי "היכל הקודש" בית הכנסת הגדול הרצלית

להצלחת הרב נפתלי הירץ ואישתו החשובה וכל יוצאי חלציהם

הרב ישראל דוד באך ואישתו וכל יוצאי חלציהם

לרפואת הרב מאיר בן עדה שלמה

ולהבדיל לעילוי נשמת הרבנית אסתר בת אסתריה שלמה

A decorative border with a repeating floral and leaf pattern, framing the central text.

הספר הקדוש הזה יהיה לזכות

אברהם אליהו בן אסתר

וזוגתו שרה הענטשא בת חנה לאה

ובניהם

ישראל

יוסף

הספר הקדוש הזה הודפס לרפואת

שרה קלודין בת חיה

השם ישלח לה מזור לנפשה ורפואה
שלימה בכל גופה. שתזכה לראות נחת מכל
יוצאי חלציה ואריכות ימים, מתוך שמחה
אמיתית, ושתזכה לראות את נכדיה תחת
חופתם.

לרפואת עמוס (כמוס) בן עטו

השם ישלח לו רפואת הנפש והגוף, אריכות
ימים בטוב ובנעימים, מתוך שמחה ואושר
אמיתי. שיזכה לראות את נכדיו תחת
חופתם

ויהי רצון שתתקיים הבטחתו של מוהרא"ש
הקדוש בקרוב ממש

הספר הקדוש הזה הודפס לזכות

יחזקאל בן רבקה, נעימה נעמי בת ויקטוריה, גמ"ח רבי נחמן מברסלב אשקלון, ריימונד בת מרים, דוד רועי בן שרה אורית, גליה בת קולט, מלכה בת גליה, אליעזר שלמה בן גליה, משה בן משאללה, שרה אורית בת טובה טאוס, ישי בן דליה, קולט בת תרכי, אליאור משה רחמים בן קולט, תהילה בת קולט, יהודה בן שרה אורית, שרה בת שולמית, דוד בן ג'קלין, ציון בן ג'קלין, יוגב רונן בן ריימונד, שולמית בת מנוחה, אדל מלכה בת שולמית, נתן רפאל בן שולמית, רבקה בת שולמית, שרה בת שולמית, שמעון בן שמחה, הרב אברהם בן דינה, משפ' אליהו מאיה, יוני יונה בן ריימונד, יולי בת גלינה, שחר שמעון בן יולי, רוני בת יולי, יוסף בן מנוחה, אליה בת רחל, נחמן נתן בן עמית נועה, מזל טוב בת דדה, דניאלה עדה בת מזל טוב, אבישי בן דניאלה עדה, נחמן יעקב בן אברהם, מנחם מגדל בן אברהם, לאה בת חנה, ניסים בן מאירה, אליעזר שלמה בן מלכה, משה כהן זב"ב, אליהו ביטון זב"ב, דניאל בן מרים, מרדכי אליהו בן גילה, שמואל בן אדל, רבקה שרה בת ברכה, יוסף חיים בן ורד, נחמן בן מיטל, גדעון בן פנינה ברצ'קו, ליאור בן יוסף, שרה בת דבורה, אדל בת חגית, שושנה בת מזל, יוסף חי בן אורלית, נחמן נתן בן חגית, משה יהושע בן אסתר, משה בן צביה ואברהם, רעות בת ליאת, דינה בת רחל, מנוחה בת קציעה, חיים עמר זב"ב, שלמה כפיר בן אילנה, ציון בן פורטונה חנה, בת חן בת רות, אדיר אליעזר שלמה בן רות, יצחק חי בן מרים חיה

לע"נ - יחזקאל בן עזרא מאיר ע"ה, דוד בן טובה טאוס הי"ד
עובדיה בן הרצליה, אביטל בת דינה
עזרא בן טובה, פיליפ בן רוזה
סעידה בת עזרא מאיר וחניני, רפאל בן אברהם
רחל בת סעדה

ת.נ.צ.ב.ה

הספר הקדוש הזה הודפס להצלחת

אריה בן נוסרט נורית

ציפורה בת סימי

ולזיווג הגון בקרוב

יעל בת ציפורה

מיכל סימה בת ציפורה

רפאל בן ציפורה

שיראל בת ציפורה

לחזרה בתשובה

רפאל בן ציפורה

שמעון בן צביה

ולהצלחת

איילת בת ציפורה

מאיר בן ציפורה

הספר הקדוש הזה נדפס

לזכות משפחת

שמואל מרדכי ושרה מלכה

יאקאבאזויטש

ויהי רצון מלפני אבינו שבשמייים
שיזכו לכל הברכות הכתובות בתורה

".. וכל אחד מאנשי שלומנו אשר בוערת
בו האש הקדושה של רבינו ז"ל עוזר לזה
ותורם מפרנסתו כמה שיכול וכן עוזר בהפצת
הספרים ובזה מגלה את פנימיות לבבו הטהור
איך שאוהב מאוד מאוד את רבינו ז"ל.."

(עייין בפעולת הצדיק, סימן תתרכ"א בהערה)

סוד ה' לִירָאֵיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם
זֶה שְׁמוֹ נֶאֱמָה לוֹ

תְּקוּן הַכֶּלֶלִי

תְּקוּן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד לְכֻלְיֵי הַחֲטָאִים
וְהוּא פָּגַם הַבְּרִית, רַחֲמֵנָא לְצַלְן

*

וּמִסְגָּל מְאֹד גַּם לְפִרְנָסָה וּלְהַצְלָחָה
בְּכָל הָעֲנִינִים בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת
אֲשֶׁרֵי מִי שְׂיֵאמְרֵם בְּכָל יוֹם

*

יְסֻדוֹ, תְּקֵנוֹ, גְּלוֹ וְצָוָה לְפִרְסָמוֹ לְכָל יִשְׂרָאֵל.
רַבְּנֵנוּ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא אֹרֵךְ הַיָּמִים וְהַצָּפוֹן
בוֹצֵינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנֵנוּ

רַבֵּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלַב, זְכוֹתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

*

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יַדֵּי

חֲסִידֵי בְּרֶסְלַב

עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב"א

תקון הכללי

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים:

הריני מקשר עצמי באמירת העשרה מזמורים אלו לכל הצדיקים האמתיים שבדורנו, ולכל הצדיקים האמתיים שוכני עפר, קדושים אשר בארץ המה, ובפרט לרבנו הקדוש צדיק יסוד עולם נחל נובע מקור חכמה, רבנו נחמן בן פינא, זכותו יגן עלינו, שגלה תקון זה.

לכו גרננה ליהנה נריעה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה בזמירות נריע לו: כי אל גדול יהנה ומלך גדול על כל אלהים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר זה:

הריני מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי לשם יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה בדחילו ורחימו על ידי שהוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל:

טז א מכתם לדוד שמרני אל פי חסיתי בך:
 ב אמרת ליהוה אדני אתה טובתי בל עליך:
 ג לקדושים אשר בארץ המה ואדירי כל הפצוי
 ד בם: ירבו עצבותם אחר מהרו בל אסיך
 נספיהם מדם ובל אשא את שמותם על שפתי:
 ה יהוה מנת חלקי וכוסי אתה תומיך גורלי:
 ו חבלים נפלו לי בנעמים אף נחלת שפרה עלי:
 ז אברך את יהוה אשר יעצני אף לילות יסרוני
 ח כליותי: שויתי יהוה לנגדי תמיד כי מימיני
 בל אמוט: ט לכן א שמה לבי ויגל כבודי אף
 בשרי ישפן לבטח: י כי א לא תעזב נפשי לשאול
 לא תתן חסיך לראות שחת: יא תודיעני ארח
 חיים שבע שמחות את פניך נעמות בימינד
 נצה:

לב * לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁר־י נְשׁוּי־פֶשַׁע כָּסוּי חֲטָאָה:
 ב אֲשֶׁר־י אָדָם לֹא יַחֲשֹׁב יְהוָה לוֹ עוֹן וְאִין
 בְּרוּחוֹ רַמְיָה: ג כִּי־הֶחֱרַשְׁתִּי בְּלוֹ עֲצָמַי בְּשֹׁאֲנָתִי
 כָּל־הַיּוֹם: ד כִּי | יוֹמָם וּלְיָלָה תִּכְבֵּד עָלַי יְדָךְ נְהַפְךָ
 לְשָׂדֵי בְּחֶרְבִנִי קִיץ סָלָה: ה חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ וְעוֹנֵי
 לֹא־כִסִּיתִי אֲמַרְתִּי אֹדְדָה עָלַי פֶּשַׁעַי לִיהוָה וְאַתָּה
 נִשְׂאתָ עוֹן חֲטָאתִי סָלָה: ו עַל־זֹאת יִתְפַּלֵּל
 כָּל־חֹסֵיד | אֵלֶיךָ לָעֵת מְצֹא רַק לְשִׁטָּף מִיָּם רַבִּים
 אֵלָיו לֹא יִגִּיעוּ: ז אַתָּה | סִתַּר לִי * מְצַר תִּצְרֵנִי
 רַנִּי פִלַּט תִּסּוּבְּבִנִי סָלָה: ח אֲשַׁכִּילְךָ | וְאוֹרְךָ
 בְּדַרְךָ־זוֹ תִלְךָ אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינָי: ט אֶל־תִּהְיוּ |
 כָּסוּס כְּפָרָד אִין הָבִין בְּמִתְגַּוְרָסָן עֲדִיו לְבָלוֹם
 בַּל קָרַב אֵלֶיךָ: י רַבִּים מְכֹאֲוָבִים לָרָשָׁע וְהַבּוֹטָח
 בִּיהוָה חֹסֵד יִסּוּבְּבִנוּ: יא שְׂמַחוּ בִיהוָה וְגִילוּ
 צְדִיקִים וְהֲרַנִּינוּ כָּל־יִשְׂרָאֵל:

מא * לְמַנְצַח מְזֻמּוֹר לְדוֹד: ב אֲשֶׁר־י מִשְׁכִּיל אֶל־
 דָּל בַּיּוֹם רָעָה יִמְלִטְהוּ יְהוָה: ג יְהוָה | יִשְׁמְרֵהוּ
 וַיִּחְיֶהוּ וְאֲשֶׁר בְּאֶרֶץ וְאֶל־תִּתְּנֵהוּ בְּנַפְשׁ אֹיְבָיו:
 ד יְהוָה יִסְעֲדֵנוּ עַל־עֶרֶשׁ דְּוֵי כָּל־מִשְׁכָּבוֹ הַפְּכַת
 בְּחִלּוֹ: ה אֲנִי־אֲמַרְתִּי יְהוָה חֲנֻנִי רַפָּאָה נַפְשִׁי
 כִּי־חֲטָאתִי לָךְ: ו אֹיְבֵי יֹאמְרוּ רַע לִי מָתִי יָמוּת
 וְאֲבַד שְׁמוֹ: ז וְאִם־בָּא לְרֹאוֹת | שְׂוֹא יִדְבַר לְבוֹ

(* אחר אתה סתר לי — צריך להפסיק מעט (עיין בלקו"מ ח"א סי' ריג)

יִקְבֹּץ-אָוֶן לֹא יֵצֵא לַחוּץ יְדַבֵּר: ^ה יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ
 כָּל-שָׁנְאֵי עָלַי | יַחֲשָׁבוּ רָעָה לִּי: ^ט דְּבַר-בְּלִיעַל
 יִצוּק בּוֹ וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא-יוֹסִיף לָקוּם: ^י גַּם-אִישׁ
 שְׁלוֹמִי | אֲשֶׁר-בִּטְחָתִי בּוֹ אוֹכַל לַחֲמֵי הַגְּדִיל עָלַי
 עָקַב: ^{יא} וְאַתָּה יְהוָה חָנּוּן וְחַקִּימָנִי וְאַשְׁלֵמָה לָהֶם:
^{יב} בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי-חֲפָצָתָ בִּי כִּי לֹא-יִרְיַע אִיבִי
 עָלַי: ^{יג} וְאֲנִי בְּתַמִּי תִּמְכַּת בִּי וּתְצִיבֵנִי לְפָנֶיךָ
 לְעוֹלָם: ^{יד} בָּרוּךְ יְהוָה | אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם
 וְעַד-הָעוֹלָם אָמֵן | וְאָמֵן:

מב * לְמַנְצַח מוֹשְׁכִיל לְבַנֵּי-קָרָח: ^ב כְּאֵיל תִּעְרַג
 עַל-אֲפִיקֵי-מַיִם בֵּין נַפְשֵׁי תִעְרַג אֲלֵיךָ אֱלֹהִים:
^ג צָמְאָה נַפְשִׁי | לְאֱלֹהִים לְאֵל חַי מִתִּי אָבוֹא
 וְאַרְאֶה פָּנֵי אֱלֹהִים: ^ד הֵיטְהֵל לִי דַמְעָתִי לָחֵם יוֹמָם
 וּלְיָלָה כְּאֹמֵר אֵלַי כָּל-הַיּוֹם אֵינִי אֱלֹהֶיךָ: ^ה אֱלֹהֵי
 אֲזַכְּרָה | וְאֲשַׁכְּחָה עָלַי | נַפְשִׁי כִּי אֶעֱבֹר | בַּסֶּף
 אֲוַדְדִם עַד-בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל-רִנָּה וְתוֹדָה הַמּוֹן
 חוֹגֵג: ^ו מִה־תִּשְׁתַּחֲוֶהוּ | נַפְשִׁי וּתְהַמִּי עָלַי הוֹחֲלִי
 לְאֱלֹהִים כִּי-עוֹד אוֹדְנֵנוּ יִשׁוּעוֹת פָּנִינוּ: ^ז אֱלֹהֵי עָלַי
 נַפְשִׁי תִשְׁתַּחֲוֶה עַל-כֵּן אֲזַכְּרֶךָ מֵאַרְץ יִרְדֵּן
 וְחַרְמוֹנִים מִהַר מְצָעֵר: ^ח תְּהוֹם-אֵל-תְּהוֹם קוֹרָא
 לְקוֹל צִנּוּרֶיךָ כָּל-מִשְׁבְּרֶיךָ וְגִלְיָד עָלַי עָבְרוּ:
^ט יוֹמָם | יִצְוָה יְהוָה | חֲסִדוֹ וּבְלִילָה שִׁירָה עִמִּי
 תִּפְלָה לְאֵל חַי: ^י אוֹמְרָה | לְאֵל סִלְעֵי לְמָה

שְׂכַחְתָּנִי לְמַה־קָּדַר אֱלֹהִים בְּלַחֵץ אוֹיֵב: יא בְּרָצַח א
 בְּעֲצָמוֹתַי חֲרַפּוּנִי צוֹרְרֵי בְּאִמְרָם אֵלַי כָּל־הַיּוֹם
 אֵימָה אֱלֹהִיךָ: יב מַה־תִּשְׁתַּוְּחָחִי א נַפְשִׁי וּמַה־תִּתְּהַמֵּי
 עָלַי הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים כִּי־עוֹד אֹדְנֵנו יְשׁוּעַת פָּנָי
 וְאֱלֹהֵי:

נט * לְמַנְעָה אֶל־תִּשְׁחַת לְדוֹד מִכְתָּם בְּשִׁלַּח
 שְׁאוּל וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־הַבַּיִת לְהַמִּיתוֹ: ב הַצִּילָנִי
 מֵאִיֵּבִי א אֱלֹהֵי מִמֵּת־קוֹמָמִי תִשְׁנַבְּנִי: ג הַצִּילָנִי
 מִפְּעֻלֵי אָוֶן וּמֵאֲנָשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי: ד כִּי הִנֵּה
 אָרְבוּ לְנַפְשִׁי יָגוּרוּ עָלַי עֲזִים לֹא־פִשְׁעֵי וְלֹא־
 חַטָּאתִי יְהוּה: ה בְּלִי־עוֹן יִרְצוֹן וַיְכַוְּנֵנו עוֹרֵה
 לְקַרְאֲתִי וּרְאָה: ו וְאַתָּה יְהוָה־אֱלֹהִים א צְבָאוֹת
 אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הַקִּיְצָה לְפָקֹד כָּל־הַגּוֹיִם אֶל־תִּחַן
 כָּל־בְּגֵדֵי אָוֶן סָלָה: ז יָשׁוּבוּ לְעָרְב יַהֲמוּ כַּפְּלָב
 וַיִּסּוּבּוּ עִיר: ח הִנֵּה א יַבִּיעוֹן בְּפִיהֶם חֲרָבוֹת
 בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם כִּי־מִי שָׁמַע: ט וְאַתָּה יְהוָה תִּשְׁחַק־
 לָמוֹ תִלְעַג לְכָל־גּוֹיִם: י עֲזוּ אֱלֹהֵי אֲשֻׁמְרָה כִּי־
 אֱלֹהִים מִשְׁנַבְּנִי: יא אֱלֹהֵי חֶסֶדֵי יִקְדַּמְנִי אֱלֹהִים
 יִרְאֵנִי בְּשִׁרְרֵי: יב אֶל־תִּתְּהַרְגֵם א פֶּן־יִשְׁכַּחוּ עַמִּי
 הַנִּיעְמוּ בְּחִילְךָ וְהוֹרִידֵמוּ מִגִּנְנוּ אֲדָנִי: יג חַטָּאת־
 פִּימוֹ דְּבַר־שִׁפְתֵימוֹ וַיִּלְכְּדוּ בְּגֹאזְנָם וּמֵאֲלָה
 וּמִבְּחַשׁ יִסְפְּרוּ: יד כִּלָּה בְּחֻמָּה כִּלָּה וְאִינָמוּ וַיִּדְעוּ
 כִּי־אֱלֹהִים מִשָּׁל בַּיַּעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סָלָה:

טו וַיֵּשְׁבוּ לְעָרְבַי יְהוּמוֹ כַּכֶּלֶב וַיִּסּוּבְבוּ עִיר: טז הַמָּה
 יִנְיַעוֹן לְאָכַל אִם-לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיִּלְיֵנוּ: יז וְאֲנִי |
 אֲשִׁיר עֲוֹן וְאֶרְיֵן לְבַקֵּר חֲסֵדְךָ כִּי-הָיִיתָ מְשֻׁגָּב לִי
 וּמְנוּס בַּיּוֹם צָר-לִי: יח עֲזֵי אֱלֹהֵיךָ אֲזַמְּרָה כִּי-אֱלֹהִים
 מְשֻׁגָּבֵי אֱלֹהֵי חֲסֵדֶי:

עז * לְמַנְצַח עַל- יְדוּתוֹן לְאֶסֶף מְזֻמּוֹר: ב קוֹלִי *
 אֶל-אֱלֹהִים וְאֶצְעָקָה קוֹלִי אֶל-אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין
 אֵלַי: ג בַּיּוֹם צָרְתִי אֲדַנִּי דָרְשָׁתִי יָדִי | לִילָה נִגְרָה
 וְלֹא תִפּוּג מֵאַנָּה הַנְּחָם נַפְשִׁי: ד אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים
 וְאֶהְמִיָּה אֲשִׁיחָה | וְתַתְּעִיף רוּחִי סָלָה: ה אַחֲזֹת
 שְׁמֵרוֹת עֵינַי נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים
 מִקֶּדֶם שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַכְּרָה נְגִינָתִי בְּלִילָה
 עִם-לִבִּי אֲשִׁיחָה וַיַּחַפֵּשׂ רוּחִי: ח הֲלַעוֹלָמִים
 יִזְנַח | אֲדַנִּי וְלֹא-יִסֹּף לְרַצוֹת עוֹד: ט הָאֶפֶס לְנַצַּח
 חֲסֵדוֹ גָּמַר אֲמַר לְדָר וְדָר: י השָׁכַח חַנוּת אֵל
 אִם-קָפִין בְּאֵף רַחֲמָיו סָלָה: יא וְאֲמַר חֲלוּתִי הִיא
 שָׁנוֹת יָמִין עֲלִיּוֹן: יב אֲזַכּוֹר מֵעַלְלִי-יָהּ כִּי-אֲזַכְּרָה
 מִקֶּדֶם פְּלֹאֲךָ: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל-פְּעֻלָּךְ וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ
 אֲשִׁיחָה: יד אֱלֹהִים בְּקִדְשׁ דְּרָכְךָ מִי-אֵל גָּדוֹל
 בְּאֱלֹהִים: טו אַתָּה הָאֵל עֲשֵׂה פֶלֶא הוֹדַעְתָּ בְּעַמִּים
 עוֹד: טז גֹּאֲלָתָּ בְּזִרוּעַ עַמְּךָ בְּנִי-יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סָלָה:
 יז רָאוּךָ מִיָּם | אֱלֹהִים רָאוּךָ מִיָּם יַחֲלוּ אֵף יִרְגְּזוּ

(* באמרך אל אלהים תכווין המילוי כזה אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם

תְּהַמּוֹת: יח זרמו מים | עבות קול נתנו שחקים
 אף־חֶצְצִיךְ יתהלכו: יט קול רעמך | בגלגל האירו
 ברקים תבל רגזה ותרעש הארץ: כ בים דרכך
 ושבילך במים רבים ועקבותיך לא נדעו:
 כא נחית כצאן עמך ביד־משה ואהרן:

צ * תפלה למושה איש־האלהים אדני מעון אתה
 היית לנו בדר ודר: ב בטרם | הרים ילדו
 ותחולל ארץ ותבל ומעולם עד־עולם אתה אל:
 ג תשב אנוש עד־דכא ותאמר שובו בני־אדם:
 ד כי אלה שנים בעיניך כיום אתמול כי יעבר
 ואשמורה בלילה: ה זרמתם שנה יהיו בפקר
 פחציר יחלף: ו בפקר יציץ וחלף לערב ימולל
 ויבש: ז כי־כלינו באפך ובחמתך נבהלנו:
 ח שתה עונתינו לנגדך עלמנו למאור פניך: ט כי
 כל־ימינו פנו בעברתך בלינו שנינו כמו־הנה:
 י ימי־שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורת |
 שמונים שנה ורהבם עמל ואון כי־גז חיש ונעפה:
 יא מי־יודע עז אפך וכיראתך עברתך: יב למנות
 ימינו בן הודע ונבא לבב חכמה: יג שובה יהוה
 עד־מתי והנחם על־עבדיך: יד שבענו בפקר
 חסדך ונרננה ונשמחה בכל־ימינו: טו שמחנו
 כימות עזיתנו שנות ראינו רעה: טז יראה אל־
 עבדיך פּעֵלְךָ והדרך על־בניהם: יז ויהי | נעם

אֲדַנִּי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יַדֵּינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ
 וּמַעֲשֵׂה יַדֵּינוּ כּוֹנֵנָהּ:

קה א הודו ליהוה קראו בשמו הודיעו בעמים
 עלילותיו: ב שירו-לו זמרו-לו שיחו בכל-
 נפלאותיו: ג התהללו בשם קדשו ישמח לב א
 מבקשי יהוה: ד דרשו יהוה ועזו בקשו פניו
 תמיד: ה זכרו נפלאותיו אשר-עשה מפתיו
 ומשפטי-פיו: ו זרע אברהם עבדו בני יעקב
 בחיריו: ז הוא יהוה אלהינו בכל-הארץ
 משפטיו: ח זכר לעולם בריתו דבר צוה לאלה
 דור: ט אשר כרת את-אברהם ושבעתו לישחק:
 י ויעמידה ליעקב לחק לישראל ברית עולם:
 יא לאמר לך אתן את-ארץ-כנען חבל נחלתכם:
 יב בהיותם מתי מספר כמעט וגרים בה:
 יג ויתהלכו מגוי אל-גוי מממלכה אל-עם אחר:
 יד לא-הניח אדם לעשקם ויזכח עליהם מלכים:
 טו אל-תגעו במשיחי ולנביאי אל-תרעו:
 טז ויקרא רעב על-הארץ כל-מטה-לחם שבר:
 יז שלח לפניהם איש לעבד נמכר יוסף: יח ענו
 בכבל רגלו ברזל באה נפשו: יט עד-עת
 בא-דברו אמרת יהוה צרפתהו: כ שלח מלך
 ויתירהו משל עמים ויפתחהו: כא שמו ארון
 לביתו ומשל בכל-קנינו: כב לאסר שריו בנפשו

וְזָקְנָיו יַחֲפָם: כג וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וַיַּעֲקֹב גֵּר
 בְּאֶרֶץ-חָם: כד וַיִּפֹּר אֶת-עַמּוֹ מְאֹד וַיַּעֲצֵמְהוּ
 מִצְרָיו: כה הִפְךָ לָבֶם לְשֵׁנָא עַמּוֹ לְהַתְנַפֵּל בְּעַבְדָּיו:
 כו שָׁלַח מֹשֶׁה עֲבָדָו אֶהֱרֹן אֲשֶׁר בָּחַר-בּוֹ: כז שָׁמוּד
 בָּם דְּבַרֵי אֹתוֹתָיו וּמִפְתִּים בְּאֶרֶץ חָם: כח שָׁלַח
 חֲשָׁד וַיַּחֲשֹׁד וְלֹא-מָרוּ אֶת-דְּבָרוֹ: כט הִפְךָ אֶת-
 מִימֵיהֶם לָדָם וַיָּמַת אֶת-דֹּגְתָם: ל שָׂרֵץ אֲרָצָם
 עֲפָרְדַּעִים בְּחֻדְרֵי מַלְכֵיהֶם: לא אָמַר וַיָּבֹא עָרַב
 בָּנִים בְּכָל-גְּבוּלָם: לב נָתַן גְּשָׁמֵיהֶם בְּרֹד אִשׁ
 לְהַבּוֹת בְּאֲרָצָם: לג וַיֵּךְ גְּפָנָם וַתֵּאֱנָתָם וַיִּשְׁפֹּר עֵץ
 גְּבוּלָם: לד אָמַר וַיָּבֹא אַרְבֶּה וַיִּלַּק וַאִין מִסְפָּר:
 לה וַיֹּאכַל כָּל-עֵשֶׂב בְּאֲרָצָם וַיֹּאכַל פְּרִי אֲדָמָתָם:
 לו וַיֵּךְ כָּל-בְּכוֹר בְּאֲרָצָם רֵאשִׁית לְכָל-אוֹנָם:
 לז וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וַאִין בְּשִׁבְטָיו כּוֹשֵׁל:
 לח שָׁמַח מִצְרַיִם בְּעֲצָתָם כִּי-נִפְּל פַּחַדָם עֲלֵיהֶם:
 לט פָּרַשׁ עֲנָן לְמִסְדָּ וְאִשׁ לְהָאִיר לִילָה: מ שָׂאֵל
 וַיָּבֹא שָׁלוֹ וְלָחֶם שָׁמַיִם יִשְׁבִּיעֵם: מא פָּתַח עֶזְרָה
 וַיִּזְוּבוּ מִיָּם הִלְכוּ בַּעֲצוֹת נְהָר: מב כִּי-זָכַר אֶת-
 דְּבַר קִדְשׁוֹ אֶת-אַבְרָהָם עֲבָדָו: מג וַיּוֹצֵא עַמּוֹ
 בְּשִׁשּׁוֹן בְּרֹנָה אֶת-בְּחִירָיו: מד וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרָצוֹת
 גֹּזִים וַעֲמַל לְאֻמִּים יִירָשׁוּ: מה בְּעֶבֶר | יִשְׁמְרוּ
 חֻקָּיו וְתוֹרֹתָיו יִנְעֲרוּ הַלְלוּיָהּ:

קלז * על-נהרות | בבל שם ישבנו גם-בכינו
 בזכרנו את-ציון: ב על-ערבים בתוכה תלינו
 בנרותינו: ג כי שם שאלונו שובינו דברי-שיר
 ותוללינו שמחה שירו לנו משיר ציון: ד איך נשיר
 את-שיר-יהוה על אדמת נכר: ה אם-אשכחך
 ירושלים תשכח מיני: ו תדבק לשוני | לחכי
 אם-לא אזכרכי אם-לא אעלה את-ירושלים על
 ראש שמחתי: ז זכר יהוה | לבני אדום את יום
 ירושלים האמרים ערו | ערו עד היסוד בה:
 ח בת-בבל השדודה אשרי שישלם-לך את-
 גמולך שגמלת לנו: ט אשרי | שיאחו ונפיץ את-
 עלליך אל-הסלע:

קנ * הללויה | הללו אל בקדשו הללוהו ברקיע
 עזו: ב הללוהו בגבורתיו הללוהו כרב גדלו:
 ג הללוהו בתקע שופר הללוהו בגבל וכנור:
 ד הללוהו בתוף ומחול הללוהו במנים וענב:
 ה הללוהו בצלצלי-שמע הללוהו בצלצלי תרועה:
 ו כל הנשמה תהלל יה הללויה:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מי יתן מציון ישועת ישראל בשוב יהוה שכות עמו נגל יעקב ישמח ישראל:
 ותשועת צדיקים מיהוה מעוזם בעת צרה: ויעזרם יהוה ויפלטם ויפלטם
 מרשעים ויושיעם כי חסו בו:

